

Program Ochrony Przyrody

**RDLP
w Katowicach**

Leśny
Kompleks
Promocyjny
„Lasy Beskidu
Śląskiego”

Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Ustroń na okres 01.01.2018 – 31.12.2027

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W KATOWICACH**

PLAN URZĄDZENIA LASU

dla NADLEŚNICTWA USTROŃ

**OBRĘB: BRENNA
HAŻLACH
USTROŃ**

na okres gospodarczy
od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2027 r.

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

**Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Krakowie**

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie ul. Senatorska 15, 30-106 Kraków

tel. (12) 421 95 42, faks (12) 421 66 94 sekretariat@krakow.buligl.pl www.krakow.buligl.pl NIP: 525-000-78-85

SPIS TREŚCI

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY	1
WSTĘP	13
1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA	15
1.1. Położenie	15
1.2. Klimat	23
1.3. Wody, tereny źródliskowe, mała retencja	28
1.4. Budowa geologiczna i gleby	35
1.5. Typy siedliskowe lasu	39
1.6. Struktura użytkowania ziemi w głównych grupach i kategoriach użytkowania	42
1.7. Ilość i rozmiar kompleksów leśnych	42
1.8. Funkcje lasów	44
1.9. Wybrane zagadnienia z zakresu turystyki i rekreacji	48
2. FORMY OCHRONY PRZYRODY	65
2.1. Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000	65
2.1.1. Siedliska przyrodnicze objęte ochroną w ramach obszarów Natura 2000	73
a) Siedliska leśne	92
9110-2 KWAŚNA BUCZYNA GÓRSKA	92
9110-3 ŻYZNA JEDLINA KARPACKA	93
9130-3 ŻYZNA BUCZYNA KARPACKA	95
9170-2 GRĄD SUBKONTYNTENTALNY	97
91E0 ŁĘGI WIERZBOWE, TOPOLOWE, OLSZOWE I JESIONOWE	98
9180 JAWORZYNY I LASY KLONOWO-LIPOWE NA STOKACH I ZBOCZACH	104
b) Siedliska nieleśne	107
6510 NIŻOWE I GÓRSKIE ŚWIEŻE ŁĄKI UŻYTKOWANE EKSTENSYWNIEM	107
7220 ŹRÓDLISKA WAPIENNE ZE ZBIOROWISKAMI <i>CRATONEURION COMMUTATI</i>	108
8310 JASKINIE NIEUDOSTĘPNIONE DO ZWIEDZANIA	110
2.1.2. Gatunki roślin i zwierząt objętych ochroną w ramach sieci Natura 2000	112
2.1.3. ZESTAWIENIE PRZEDMIOTÓW OCHRONY, dla których wyznaczono Obszary Natura 2000 w lasach Nadleśnictwa Ustroń (lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie)	128
2.1.4. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Wisły PLB240001 (31.XII.2013r.)	154
2.1.5. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001 (31.XII.2013 r.)	159
2.1.6. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pierściec PLH240022 (26.VI.2013 r.)	175
2.2. Rezerваты przyrody	178
2.2.1. Rezerваты istniejące	179
2.2.2. Rezerваты proponowane	201
2.3. Parki krajobrazowe	202
2.4. Obszary chronionego krajobrazu	207

2.5. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	209
2.6. Pomniki przyrody	211
2.7. Stanowiska dokumentacyjne przyrody nieożywionej	225
2.8. Użytki ekologiczne	228
2.9. Ochrona gatunkowa	232
2.9.1. Flora, gatunki prawnie chronione	232
2.9.2. Fauna, gatunki prawnie chronione	246
2.9.3. Gatunki specjalnej troski	258
2.10. Leśny Kompleks Promocyjny	258
2.11. Ostoje zwierząt chronionych	260
3. POZAUSTAWOWE FORMY OCHRONY PRZYRODY	261
3.1. Lasy o charakterze zbliżonym do naturalnego	261
3.2. Lasy o nadzwyczajnym bogactwie florystycznym i strukturalnym	262
3.3. Lasy na siedliskach wilgotnych	263
3.4. Lasy referencyjne	265
3.5. Bagna, moczary, torfowiska, wrzosowiska wyłączone z zabiegów gospodarczych lub zasługujące na wyłączenie z użytkowania	266
3.6. Zagadnienia nasiennictwa i selekcji	269
3.6.1. Wyłączone i Gospodarcze Drzewostany Nasienne (WDN) i (GDN)	269
3.6.2. Drzewostany zachowawcze	271
3.6.3. Rejestrowane uprawy pochodne	271
3.6.4. Źródła nasion	275
3.6.5. Drzewa mateczne	275
3.6.6. Produkcja szkółkarska	276
3.6.7. Powierzchnie doświadczalne	276
3.7. Kępy, grupy i pojedyncze stare drzewa zasługujące na ochronę	277
3.8. Tereny źródliskowe	278
3.9. Ochrona kolonii mrowisk	278
3.10. Pozostałe pozaustawowe formy ochrony przyrody (osobliwości przyrodnicze i miejsca historyczne)	279
4. WALORY PRZYRODNICZO – LEŚNE	281
4.1. Charakterystyka drzewostanów w aspekcie typologii urzędzeniowej	283
4.1.1. Bogactwo gatunkowe i struktura pionowa drzewostanów	283
4.1.2. Pochodzenie	285
4.1.3. Zasoby drzewne	286
4.1.4. Drzewostany 100 – letnie i starsze	289
4.1.5. Zgodność składu gatunkowego drzewostanów z warunkami siedliskowymi	297
4.1.6. Zespoły roślinne, roślinność potencjalna i aktualna	302
5 ZAGROŻENIA I FORMY DEGRADACJI EKOSYSTEMÓW LEŚNYCH	305
5.1. Ocena stanu zdrowotnego lasów nadleśnictwa	305
5.2. Zanieczyszczenia powietrza	307
5.2.1. Emisja zanieczyszczeń powietrza	308
5.2.2. Odpady przemysłowe	308
5.2.3. Zanieczyszczenia wód (ścieki przemysłowe)	308
5.2.4. Inne szkody	309

5.3. Zagrożenia biotyczne	309
5.3.1. Pierwotne szkodniki owadzie	309
5.3.2. Wtórne szkodniki owadzie	310
5.3.3. Patogeniczne grzyby	311
5.3.4. Szkody ze strony zwierzyny łownej	312
5.3.5. Szkody powodowane przez gryzonia	314
5.4. Zagrożenia abiotyczne	314
5.4.1. Wpływ czynników atmosferycznych	315
5.4.2. Pożary	317
5.4.3. Powodzie i podtopienia	318
5.5. Czynniki antropogeniczne	318
5.6. Formy degeneracji ekosystemu leśnego	320
5.6.1. Aktualny stan siedliska	320
5.6.2. Borowacenie	323
5.6.3. Monotypizacja - ujednoczenie gatunkowe lub wiekowe	325
5.6.4. Neofityzacja	325
6. WYTYCZNE DO ORGANIZACJI GOSPODARSTWA LEŚNEGO	329
6.1. REGULACJA UŻYTKOWANIA ORAZ WYKONYWANIA PRAC LEŚNYCH	329
7. PLAN DZIAŁAŃ Z ZAKRESU OCHRONY PRZYRODY	333
7.1. Kształtowanie stosunków wodnych	333
7.2. Kształtowanie granicy polno-leśnej	334
7.3. Kształtowanie strefy ekotonowej	335
7.4. Ochrona bioróżnorodności	337
7.5. Akumulacja drewna martwego	338
8. Rozwój rekreacji i turystyki	341
9. Edukacja ekologiczna	343
10. Zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody	345
11. MAPA DO POP	355
12. LITERATURA	357
13. KRONIKA	361

SPIS TABEL

Tabela 1. Podział administracyjny Nadleśnictwa Ustroń.	16
Tabela 2. Położenie geograficzne Nadleśnictwa.	18
Tabela 3. Położenie lasów Nadleśnictwa wg regionalizacji przyrodniczo leśnej IBL.	19
Tabela 4. Położenie lasów Nadleśnictwa wg regionalizacji fizjograficznej Kondrackiego.	20
Tabela 5. Średnie miesięczne temperatury powietrza dla Nadleśnictwa Ustroń wg danych ze stacji meteorologicznej w Brennej i Ustroń - Równicy.	24
Tabela 6. Średnie miesięczne opady atmosferyczne dla Nadleśnictwa Ustroń wg stacji meteorologicznej w Brennej i Ustroń - Równica.	25
Tabela 7. Urządzenia wodne, na gruntach Nadleśnictwa.	31
Tabela 8. Udział podtypów gleb w Nadleśnictwie Ustroń.	37
Tabela 9. Zestawienie typów siedliskowych lasu w N-ctwie Ustroń.	39
Tabela 10. Zestawienie siedlisk według wilgotności.	40
Tabela 11. Rozkład zniekształceń i grup troficznych siedlisk.	41
Tabela 12. Liczba i wielkość kompleksów leśnych Nadleśnictwa Ustroń.	43
Tabela 13. Zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa według dominujących funkcji lasu.	44
Tabela 14. Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów.	45
Tabela 15. Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów w ramach grup funkcji lasu (grunty zalesione) - Wzór nr 1b.	46
Tabela 16. Wybrane cechy taksacyjne drzewostanów Nadleśnictwa Ustroń na tle jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych - Wzór nr 1a.	47
Tabela 17. Zestawienie gruntów Nadleśnictwa Ustroń w obszarach Natura 2000. ...	66
Tabela 18. Wyniki inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych w Nadleśnictwie.	74
Tabela 19. Rozmieszczenie siedlisk przyrodniczych w TSL (wydz.).	76
Tabela 20. Rozmieszczenie siedlisk przyrodniczych w leśnictwach (wydz.).	77
Tabela 21. Stan zniekształcenia siedlisk przyrodniczych (wydz.).	77
Tabela 22. Zbiorcze zestawienie siedlisk przyrodniczych.	77
Tabela 23. Zestawienie wydzielań z siedliskami przyrodniczymi.	79
Tabela 24. Wykaz gatunków naturalnych występujących na terenie Nadleśnictwa.	112
Tabela 25. Tabela XXII (IUL).	128
Tabela 25a. Tabela XXIIA.	155
Tabela 25b. Tabela XXIIB.	160
Tabela 25c. Tabela XXIIC.	176
Tabela 26. Ogólna charakterystyka rezerwatów – Wzór nr 3.	185
Tabela 27. Dane powierzchniowe dotyczące rezerwatów.	187
Tabela 28. Wykaz informacji dotyczących rezerwatów.	189
Tabela 29. Możliwości realizacji celów ochrony przyrody w rezerwach na terenie Nadleśnictwa.	194
Tabela 30. Zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa Ustroń w obrębie Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego.	204
Tabela 31. Zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa Ustroń w obrębie otuliny Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego.	206
Tabela 32. Zestawienie istniejących pomników przyrody na terenie Nadleśnictwa.	213

Tabela 33. Zestawienie dotyczące stanowisk dokumentacyjnych przyrody nieożywionej na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Ustroń.	226
Tabela 34. Gatunki roślin zinwentaryzowane, lub bardzo prawdopodobne na gruntach Nadleśnictwa (w tym chronione).	232
Tabela 35. Gatunki grzybów.	245
Tabela 36. Gatunki wymienione w „Polskiej Czerwonej Księdze Roślin”	245
Tabela 37. Wykaz gatunków specjalnej troski i zwierząt chronionych (szczególnego znaczenia, stwierdzonych na obszarze Nadleśnictwa).	246
Tabela 38. Wykaz drzewostanów o charakterze zbliżonym do naturalnego.	261
Tabela 39. Wykaz drzewostanów o nadzwyczajnym bogactwie florystycznym i strukturalnym.	262
Tabela 40. Udział siedlisk wilgotnych i łągowych.	263
Tabela 41. Siedliska bagienne i łągowe.	264
Tabela 42. Wykaz drzewostanów referencyjnych.	265
Tabela 43. Sukcesja, jako wydzielenia (pow. leśna).	267
Tabela 44. Bagna, jako powierzchnie Nieliterowane w wydzieleniach (pow. leśna).	267
Tabela 45. Zestawienie obiektów bazy nasiennej.	269
Tabela 46. Wykaz wyłączonych drzewostanów nasiennych.	269
Tabela 47. Wykaz gospodarczych drzewostanów nasiennych.	270
Tabela 48. Wykaz drzewostanów zachowawczych.	271
Tabela 49. Wykaz upraw pochodnych.	272
Tabela 50. Źródła nasion w Nadleśnictwie Ustroń.	275
Tabela 51. Wykaz drzew matecznych w Nadleśnictwie Ustroń.	275
Tabela 52. Lokalizacja szkótek w Nadleśnictwie Ustroń.	276
Tabela 53. Wykaz powierzchni doświadczalnych.	276
Tabela 54. Lokalizacja drzewostanów z okazami drzew zasługujących na ochronę.	277
Tabela 55. Wykaz pozostałych obiektów zasługujących na ochronę.	279
Tabela 56. Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego - Wzór nr 13.	283
Tabela 57. Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów wg budowy pionowej i grup wiekowych - Wzór nr 14.	284
Tabela 58. Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m ³] drzewostanów wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych - Wzór nr 15.	285
Tabela 59. Powierzchniowy i masowy udział wg klas wieku.	286
Tabela 60. Udział powierzchniowy i miąższościowy gatunków panujących w Nadleśnictwie Ustroń na powierzchni leśnej zalesionej.	287
Tabela 61. Porównanie udziału powierzchniowego według gatunków panujących i rzeczywistych.	288
Tabela 62. Wykaz cennych drzewostanów 100-letnich i starszych.	290
Tabela 63. Zestawienie powierzchni wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem - Wzór nr 20.	297
Tabela 64. Zestawienie powierzchni drzewostanów w stopniach zgodności składu gatunkowego z siedliskiem.	300
Tabela 65. Stopnie zgodności z siedliskiem w uprawach i młodnikach.	301
Tabela 66. Wyniki sanitarnego porządkowania lasu w Nadleśnictwie w latach 2008-2017.	306
Tabela 67. Zestawienie pow. szkód od zwierzyny wg danych z V rewizji U.L.	313
Tabela 68. Zestawienie pożarów w Nadleśnictwie Ustroń.	317

Tabela 69. Zestawienie drzewostanów wg grup TSL, stanu siedliska i grup wiekowych - Wzór nr 21.	321
Tabela 70. Zestawienie powierzchni wg form degeneracji lasu - borowacenie - Wzór nr 22.	324
Tabela 71. Zestawienie powierzchni wg form degeneracji lasu – neofityzacja.....	326
Tabela 72. Zestawienie powierzchni drzewostanów z udziałem gatunków obcego pochodzenia.	326
Tabela 73. Zestawienie powierzchni gospodarstw.	330
Tabela 74. ZESTAWIENIE ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY PRZYRODY (TABELA XXIII – IUL).	345

WSTĘP

Las na przestrzeni dziejów zawsze odgrywał dużą rolę w życiu człowieka. Dawał schronienie, żywił, dostarczał budulca. Początkowo użytkowanie zasobów leśnych nie przynosiło zmian w jego bogactwie naturalnym. Dopiero począwszy od XII w. w związku z intensywną kolonizacją na terenach leśnych oraz z przechodzeniem od dotychczasowej sezonowej gospodarki wypaleniskowej do stałej uprawy gruntów (trójpolówka) zaczęła się stopniowo wykształcać granica między lasem a gruntami nieleśnymi. Jednocześnie kształtowała się feudalna własność leśna w wyniku nadań i rozgraniczania obszarów leśnych między poszczególnymi właścicielami ziemskimi. W ślad za regulowaniem stosunków własnościowych ustanowiono przepisy ograniczające swobodę korzystania z cudzych lasów. Najstarszym takim dokumentem jest Statut Wiślicki Kazimierza Wielkiego (1347), wprowadzający ochronę (karę za wyrąb) dębów, pni bartnych, zabraniający samowolnego wypasu bydła i nierogacizny oraz wzniesienia pożarów w lasach. Innym dokumentem w którym można znaleźć elementy ochrony przyrody jest Statut Warecki Władysława Jagiełły (1423) zakazujący wycinania cisa, zwiększający liczbę gatunków drzew uważanych za cenne oraz zaostrzających kary za nielegalny wyrąb, a także ograniczający polowania na niektóre zwierzęta.

Za panowania króla Zygmunta Starego, w wydanym w 1523 r. Statucie Litewskim wprowadzono ochronę rzadkich, zagrożonych lub wymierających zwierząt łownych do których zaliczono żubra, tura, bobra, sokoła i łabędzia niemego. Za czasów panowania króla Zygmunta Augusta w 1557 r. Sejm przyjął zakaz zbierania „młodych liszek” a w 1578 r. król Stefan Batory wprowadził ograniczenia połowu ryb w Zalewie Wiślanym.

Wiek XVIII i XIX to czasy inwentaryzacji i ochrony zabytków przyrody żywej i nieożywionej, zapoczątkowane przez niemieckiego przyrodnika H. Conwentza. Idea ta znalazła podatny grunt również na ziemiach polskich. W 1886 r. Sejm Krajowy we Lwowie wydał ustawę o ochronie rzadkich gatunków zwierząt tatrzańskich – świstaka i kozicy – oraz wprowadził ochronę pożytecznych ptaków a w 1890 r. przyjął ustawę o ochronie ryb. Były to pierwsze w świecie ustawy dotyczące ochrony przyrody.

W okresie międzywojennym pod koniec 1919 r. powstała w Warszawie, w 1920 r. przeniesiona do Krakowa, Tymczasowa Państwowa Komisja Ochrony Przyrody. Powołanie TPKOP stało się historycznym wydarzeniem, nadającym państwową rangę działaniom w zakresie ochrony przyrody. W roku 1925 dekretem Rady Ministrów TPKOP została przekształcona w działającą do dziś Państwową Radę Ochrony Przyrody.

Do najważniejszych osiągnięć PROP w latach 1920-1939 należało przygotowanie uchwalonej w marcu 1934 r. Ustawy o ochronie przyrody, znanej jako „Ustawa marcowa”, która w tym czasie należała do bardzo nowoczesnych rozwiązań prawnych w Europie.

Z inicjatywy PROP w 1928 r. powołano Ligę Ochrony Przyrody – działającą do dnia dzisiejszego oraz utworzono pięć parków narodowych, 180 rezerwatów przyrody oraz setki pomników przyrody.

Po II wojnie światowej reaktywowano działalność PROP. Na mocy ustawy z kwietnia 1949 r. Państwowa Rada Ochrony Przyrody stała się organem doradczym i opiniotwórczym dla rządu. Działania związane z ochroną przyrody na świecie wykazywały coraz większą dynamikę, powstawały nowe koncepcje i programy jej ochrony.

Nowe zadania w europejskiej ochronie przyrody wymagały ponownego dostosowania polskiego prawa do nowych przedsięwzięć. Obecnie obowiązująca ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. jest dostosowana do prawa Unii Europejskiej. Ustawa ta uwzględnia również dyrektywę Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku o ochronie dzikich ptaków, oraz o dyrektywę Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

W latach 90-tych XX w. przyjęto dokumenty: Strategia ochrony żywych zasobów przyrody w Polsce (prac. zespół. pod red. L. Ryszkowskiego), Polska polityka kompleksowej ochrony różnorodności biologicznej, Krajowy program zwiększania lesistości kraju. Przyjęty

przez Radę Ministrów w 1997 r. dokument "Polska polityka leśna" zbiera w całość materiały dotyczące wdrażania zasad zrównoważonej gospodarki leśnej.

Polska od czasu odzyskania państwowości bierze udział w międzynarodowych działaniach na rzecz ochrony przyrody.

W połowie lat dwudziestych XX w. Polska Akademia Umiejętności w Krakowie podjęła na wniosek prof. W. Szafera i prof. M. Siedleckiego uchwałę o potrzebie powołania międzynarodowego forum do koordynacji działań na rzecz ochrony przyrody na świecie. Na posiedzeniu Międzynarodowej Unii Biologicznej w Brukseli w 1929 r. powołano Międzynarodowe Biuro Ochrony Przyrody. Działalność biura przerwała II wojna światowa. W 1948 roku na konferencji zorganizowanej pod patronatem UNESCO, powołano Międzynarodową Unię Ochrony Przyrody, która od 1956 r. przybrała nazwę Międzynarodowa Ochrona Przyrody i Zasobów Naturalnych (IUCN). Pod koniec lat 80-tych, zachowując skrótłogo IUCN, przyjęto nazwę Światowa Unia Ochrony Przyrody. W ciągu minionych 50 lat IUCN stała się wiodącą instytucją stojącą na straży przyrody, zagrożonej progresywną eksploatacją gospodarczą.

Z początkiem lat 90-tych Polska przyjęła do swych programów ochrony przyrody i środowiska program koordynacji informacji przyrodniczej CORINE. W 1996 roku została wdrożona krajowa sieć ekologiczna ECONET - POLSKA, łącząca za pomocą korytarzy odizolowane obszary, reprezentujące wysokie walory przyrodnicze, w jeden spójny ekologiczny system.

Odkąd Polska wstąpiła w struktury Unii Europejskiej w naszym kraju wdrażana jest Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000. Jest to system ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej na kontynencie europejskim. System ten w Europie jest tworzony od 1992 r.

Niniejszy Program Ochrony Przyrody wchodzi w skład planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Ustroń, opracowanego na lata 2018-2027.

W niniejszym opracowaniu przedstawiono kierunkowe wytyczne mające na celu poprawę lub zachowanie w odpowiednim stanie cennych zasobów przyrodniczych. Celem programu jest również przedstawienie podstawowych założeń umożliwiających prowadzenie na terenie nadleśnictwa racjonalnej gospodarki leśnej w powiązaniu z potrzebami ochrony przyrody.

Program ochrony przyrody ma spełniać rolę edukacyjną, zwłaszcza w odniesieniu do lokalnych społeczności oraz osób zainteresowanych ochroną przyrody. W programie zawarto opis warunków przyrodniczych na obszarze w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa. Oprócz charakterystyki form ochrony przyrody i innych obiektów cennych przyrodniczo, opisano walory historyczne i kulturowe, które wymagają podejmowania określonych działań ochronnych. W programie opisano również podstawowe zagrożenia ze strony czynników abiotycznych, biotycznych i antropogenicznych, mogące mieć wpływ na stan środowiska przyrodniczego. Ukierunkowano również plan działania, którego realizacja umożliwi zachowanie oraz wzrost walorów przyrodniczych terenu nadleśnictwa a zawarte w nim informacje w przyszłości umożliwią wykonanie szeregu analiz porównawczych wybranych charakterystyk stanu lasu.

Ponadto należy też wspomnieć o tym, że Nadleśnictwo Ustroń wchodzi w skład Leśnego Kompleksu Promocyjnego - „Lasy Beskidu Śląskiego”.

Leśny kompleks promocyjny (LKP) to obszar funkcjonalny o znaczeniu ekologicznym, edukacyjnym i społecznym, powołany w celu promocji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej oraz ochrony zasobów przyrody w lasach.

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA

1.1. Położenie

Nadleśnictwo Ustroń jest nadzorowane przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Katowicach i składa się z trzech obrębów leśnych: Brenna, Hażlach i Ustroń. Nadleśnictwo podzielone jest na 14 leśnictw: Górki, Cisowa, Hołcyna, Bukowa, Leśnica, Pierściec, Dębowiec, Pruchna, Zebrzydowice, Kalembice, Równica, Dobka, Czantoria, Dziegielów.

Ryc.1. Położenie Nadleśnictwa na tle RDLP Katowice.

Nadleśnictwo Ustroń położone jest na terenie województwa śląskiego, w zasięgu powiatów:

- cieszyńskiego w gminach: miejska Ustroń, miejska Cieszyn, miejska Skoczów, Ustroń, Brenna, Chybie, Dębowiec, Goleszów, Hażlach, Skoczów, Strumień, Zebrzydowice,
- pszczyńskiego w gminie: Pawłowice,
- bielskiego w gminie: Jasienica.

Powierzchnia ogólna gruntów Nadleśnictwa według ewidencji (EGiB) to **11 537,0237** ha (bez gruntów we współwłasności).

Tabela 1. Podział administracyjny Nadleśnictwa Ustroń.

Gmina, Powiat, Województwo	Grupy kategorii użytkowania					Ogółem
	Leśna zalesiona	Leśna niezalesiona	Związana z gospodarką leśną	Lasy razem	Nieleśna	
	Powierzchnia [ha]					
1	2	3	4	5	6	7
Gm. Jasienica	243,8187	2,0600	9,4800	255,3587	4,1668	259,5255
Powiat bielski	243,8187	2,0600	9,4800	255,3587	4,1668	259,5255
Gm. Cieszyn	129,5352	0,3200	4,2100	134,0652	27,7904	161,8556
Gm. Ustroń	1845,4295	6,3575	80,1372	1931,9242	10,2158	1942,1400
Gm. Wiśla	369,3615	0,7388	14,5894	384,6897	0,6317	385,3214
Gm. Brenna	4128,7858	9,4165	166,6645	4304,8668	39,7135	4344,5803
Gm. Chybie	143,0157	3,3153	6,5072	152,8382	4,1450	156,9832
Gm. Dębowiec	420,4388	5,5928	13,2858	439,3174	12,5714	451,8888
Gm. Goleszów	758,2923	18,3143	28,4710	805,0776	27,8067	832,8843
Gm. Hażlach	547,0164	2,3205	15,3110	564,6479	20,0441	584,6920
Gm. Skoczów Miasto	13,1778	-	0,9269	14,1047	2,4033	16,5080
Gm. Skoczów obszar wiejski	661,5276	1,2880	18,8511	681,6667	22,8130	704,4797
Gm. Strumień Miasto	-	0,9165	-	0,9165	-	0,9165
Gm. Strumień obszar wiejski	708,4330	5,3930	27,7207	741,5467	9,6662	751,2129
Gm. Zebrzydowice	730,2956	6,8521	24,0742	761,2219	8,2363	769,4582
Powiat cieszyński	10455,3092	60,8253	400,7490	10916,8835	186,0374	11102,9209
Gm. Pawłowice	165,4473	0,8400	3,8300	170,1173	4,4600	174,5773
Powiat pszczyński	165,4473	0,8400	3,8300	170,1173	4,4600	174,5773
Woj. śląskie	10864,5752	63,7253	414,0590	11342,3595	194,6642	11537,0237
Ogółem Nadleśnictwo	10864,5752	63,7253	414,0590	11342,3595	194,6642	11537,0237

* Tabela nie zawiera gruntów we współwłasności.

Fot. 1. Siedziba Nadleśnictwa Ustroń.

Obecna siedziba Nadleśnictwa Ustroń usytuowana jest przy ul. 3 Maja 108, na terenie miasta Ustroń, w oddziale 22Ap obrębu Ustroń, leśnictwa Czantoria.

Adres siedziby nadleśnictwa: 3 Maja 108; 43-450 Ustroń
Telefon: (033) 854-35-21
Fax: (033) 33-854-34-16
Adres elektroniczny e-mail: ustron@katowice.lasy.gov.pl
Strona internetowa: <http://www.ustron.katowice.lasy.gov.pl/>

Ryc.2. Podział administracyjny na powiaty i gminy.

Współrzędne geograficzne skrajnie wysuniętych punktów w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Ustroń wynoszą:

Tabela 2. Położenie geograficzne Nadleśnictwa.

punkt północny:	18°42' 48" 49°56' 17"	długości wschodniej szerokości północnej
punkt wschodni:	18°59' 50" 49°42' 55"	długości wschodniej szerokości północnej
punkt południowy:	18°55' 28" 49°39' 80"	długości wschodniej szerokości północnej
punkt zachodni:	18°33' 56" 49°52' 50"	długości wschodniej szerokości północnej

Położenie wysokościowe terenów w zasięgu Nadleśnictwa

Należy podkreślić, że ukształtowanie południowej i północnej części Nadleśnictwa różni się zasadniczo. Najniżej położone są północne tereny Nadleśnictwa w obrębie Hażlach, natomiast najwyżej wznoszą się szczyty Pasma Klimczoka.

Południowa i południowo-wschodnia część Nadleśnictwa Ustroń położona jest w większości w Beskidzie Śląskim (57 % pow.). Jest to prawie cały obręb Brenna (oddz. 10-157) oraz część obrębu Ustroń (oddz. 1-88). Północna część Beskidu Śląskiego, w której położone jest Nadleśnictwo, składa się z południkowo rozciągniętych pasm, rozdzielonych dolinami Wisły i Brennicy.

Obręb Brenna położony jest wokół rzeki Brennicy wraz z jej dopływami Hołcyny i Leśnicy, a obejmuje zbocze okolicznych gór: Trzy Kopce (1082 m n.p.m.), Stołowa (1040 m n.p.m.), Błatniej (917 m n.p.m.), Wielkiej Cisowej (872 m n.p.m.), Starego Gronia (797 m n.p.m.), Kotarza (965 m n.p.m.) i Orłowej (813 m n.p.m.).

Obręb Ustroń rozciąga się wzdłuż doliny Wisły i obejmuje zbocza Wielkiej Czantorii (995 m n.p.m.), Małej Czantorii (864 m n.p.m.), Jasieniowej (520 m n.p.m.), Orłowej (813 m n.p.m.), Równicy (884 m n.p.m.) i Lipowskiego Gronia (745 m n.p.m.).

Niewielka część gruntów Nadleśnictwa, obejmująca północne tereny obrębu Ustroń (oddziały 89-122), Brenna (oddz. 1-9) oraz południowo- zachodnią część obrębu Hażlach (oddz. 71-81, 207-211), położona jest na Pogórzu Śląskim gdzie wysokość waha się od 300 do 519 m n.p.m. Teren ten charakteryzuje się szerokimi dolinami erozyjnymi z wzniesieniami o łagodnych kształtach pochodzenia morenowego.

Pozostała część obrębu Hażlach obejmuje swym zasięgiem: na wschodzie równinne obszary Kotliny Oświęcimskiej, a na zachodzie teren Kotliny Ostrawskiej, który ma charakter częściowo równinny, a częściowo pagórkowaty. Deniwelacje lokalne 50-100 m, wzniesienia od 50 do 400 m n.p.m.

- ✓ Wysokość bezwzględna najniższego punktu wynosi 230 m n. p. m. Jest on położony w pobliżu miejscowości Zebrzydowice. Najniżej położone punkty w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa – 230 m n. p. m., znajdują się w oddziale: 111 leśnictwa Zebrzydowice, w obrębie Hażlach.
- ✓ Wysokość bezwzględna najwyższego punktu, (który stanowi szczyt górski „Trzy Kopce”) wynosi: 1082 m n. p. m., (oddział 59), znajduje się on na terenie leśnictwa Bukowa, w obrębie Brenna.

Największa deniwelacja w ramach oddziału wynosi 405 m, a występuje w oddziale 46 w leśnictwie Czantoria, w obrębie Ustroń. W obrębie Brenna największa deniwelacja występuje w oddziale 81 w leśnictwie Bukowa i wynosi 375 m.

Położenie przyrodniczo-leśne.

Według „Regionalizacji Przyrodniczo Leśnej” (IBL-Tramplera 2010), opartej na podstawach ekologiczno-fizjograficznych (obowiązującej w LP), Nadleśnictwo Ustroń położone jest w następujących krainach:

V - Śląskiej Krainie Przyrodniczo-Leśnej,

mezoregionie Rybnickim,

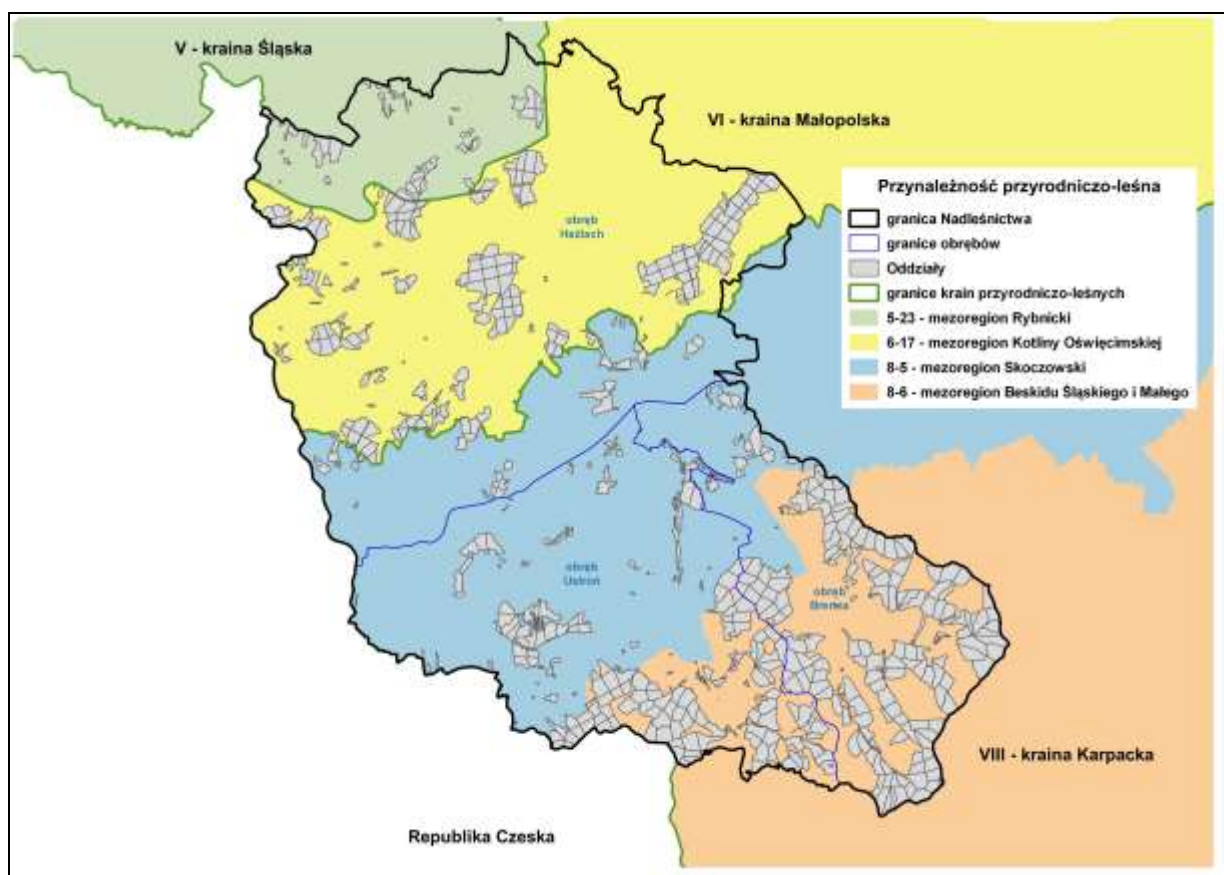
VI - Małopolskiej Krainie Przyrodniczo-Leśnej,

mezoregionie Kotliny Oświęcimskiej,

VIII - Karpackiej Krainie Przyrodniczo-Leśnej:

mezoregionie Skoczowskim,

mezoregionie Beskidu Śląskiego i Małego.

Ryc.3. Położenie według regionalizacji przyrodniczo leśnej.

Tabela 3. Położenie lasów Nadleśnictwa wg regionalizacji przyrodniczo leśnej IBL.

Kraina	Mezoregion	Nadleśnictwo, obręb	Lokalizacja [oddział]	Powierzchnia [ha]
1	2	3	4	5
V.23. Śląska	Rybnicki	Hażlach	82a-i, 82~a, 82~b, 83-85, 96c-d, 96~a, 98-99, 111-116, 212-219	461,93
VI.17. Małopolska	Kotliny Oświęcimskiej	Hażlach	34-69, 70a-x, 70z-bx, 70~a, 70~b, 72i-j, 74a, 74d, 76, 82j, 86-95, 96a-b, 97-181, 182a-i, 182k, 182~a, 182~b, 182~c, 183, 185-187, 188a-h, 188~a, 189-200, 201a-j, 201m, 201~a, 201~b, 202, 203a-h, 203n, 203~a	3003,64
VIII.5. Karpacka	Skoczowski	Brenna	1-9, 10a, 11a-b, 12a-j, 37j, 37k, 150a-d, 154c	241,06
		Hażlach	70y, 71, 72a-h, 72~a, 72~b, 72~c, 73, 74b-c, 75, 77-81, 182j, 184,	350,31

Kraina	Mezoregion	Nadleśnictwo, obręb	Lokalizacja [oddział]	Powierzchnia [ha]
			188i-k, 201k, 201n, 203i-m, 203o, 204-211	
		Ustroń	1a-b, 2f, 3k-m, 3~c, 5k-s, 69a-f, 69i-k, 69m-r, 69~a, 77-81, 89-97, 98-122	1066,33
		Razem		1657,70
VIII.6. Karpacka	Beskidu Śląskiego i Małego	Brenna	10b-h, 10~a, 11c-p, 11~a, 11~b, 11~c, 11~d, 11~f, 12k-p, 12~a, 13-36, 37a-i, 37~a, 37~b, 38-149, 150f-j, 150~a, 151-153, 154a-b, 154d-i, 154~a, 155-157	4150,49
		Ustroń	1c-k, 1~a, 1~b, 2a-d, 2~a, 2~b, 2~c, 3a-j, 3~a, 3~b, 3~d, 4, 5a-j, 5~a, 5~b, 6-68, 69g-h, 69l, 70-76, 82-88	2263,23
		Razem		6413,72
Razem Nadleśnictwo				11536,99

Położenie fizjograficzne

Podstawą regionalizacji fizyczno-geograficznej jest zróżnicowanie warunków przyrodniczych (budowy geologicznej, rzeźby, klimatu, wód, jednostek geobotanicznych, zoogeograficznych, glebowych) oraz zagadnienia antropogeograficzne.

Według „Geografii regionalnej Polski” (Kondracki 2002), Nadleśnictwo Ustroń położone jest w:

Obszarze: Europy Zachodniej

Prowincji: Karpat i Podkarpacia (51)

Podprowincji: Zewnętrznych Karpat Zachodnich (513)

Makroregionie: Beskidów Zachodnich (513.4)

Mezoregionie: Beskidu Śląskiego (513.45)

Makroregionie: Pogórza Zachodniobeskidzkiego (513.3)

Mezoregionie: Pogórza Śląskiego (513.32)

Podprowincji: Północnego Podkarpacia (512)

Makroregionie: Kotliny Ostrawskiej (512.1)

Mezoregionie: Wysoczyzna Kończycka (512.11)

Makroregionie: Kotliny Oświęcimskiej (512.2)

Mezoregionie: Doliny Górnej Wisły (512.22)

Prowincji: Wyżyny Polskie (34),

Podprowincji: Wyżyna Śląsko-Krakowska (341),

Makroregionie: Wyżyna Śląska (341.1),

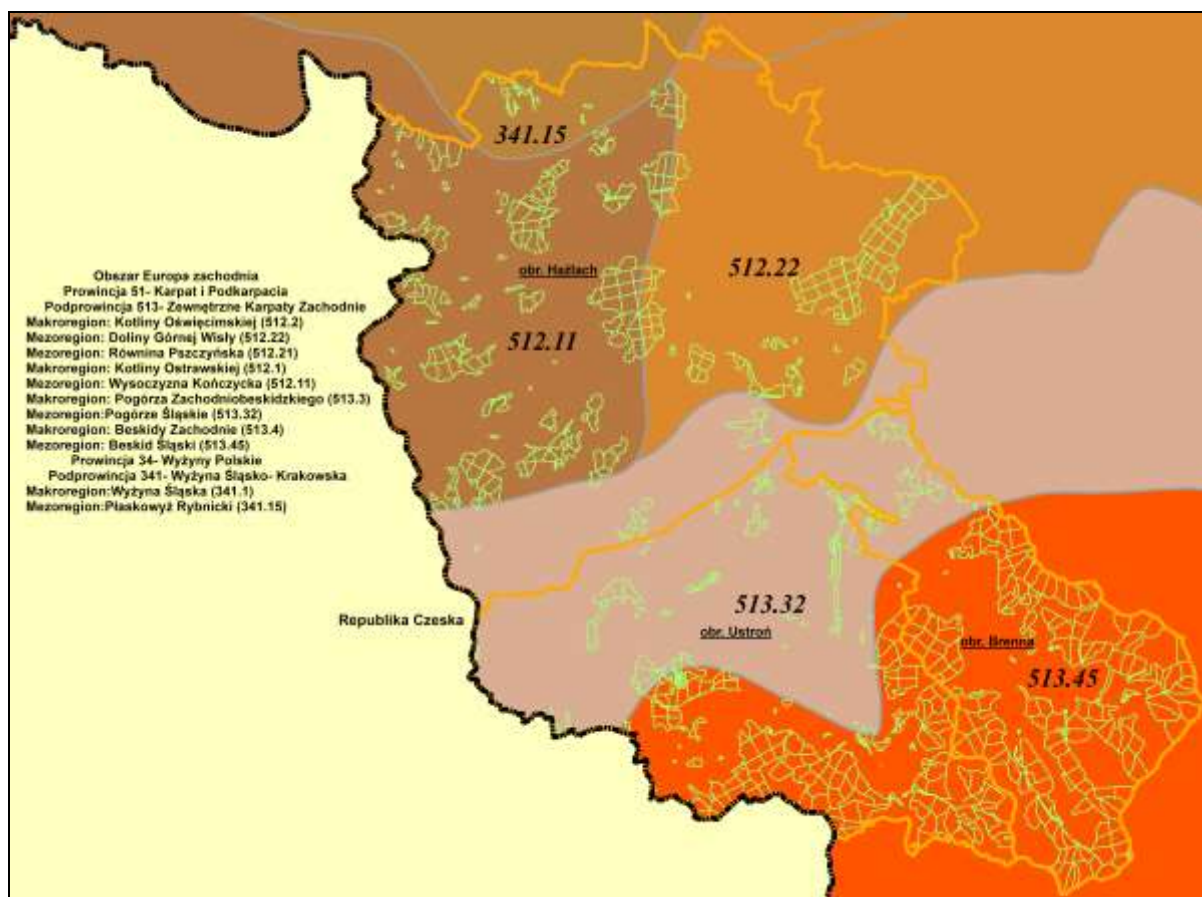
Mezoregionie: Płaskowyżu Rybnickiego (341.15).

Tabela 4. Położenie lasów Nadleśnictwa wg regionalizacji fizjograficznej Kondrackiego.

Pro-wincja	Podpro-wincja	Makro-region	Mezo-region	Nadleśnictwo, obręb	Lokalizacja [oddział]	Powie-rzchnia [ha]	
1	2	3	4	5	6	7	
Karpat i Podkar-pacia (51)	Zewnętrznych Karpat Zachodnich (513)	Beskidów Zachodnich (513.4)	Beskidu Śląskiego (513.45)	Brenna	10-157	4175,92	
				Ustroń	1- 88, 104, 106-114, 118-122	2799,02	
				Razem		6974,94	
	Północnego Podkarpacia (512)	Kotliny Ostrawskiej (512.1)	Pogórza Zachodnio-beskidzkiego (513.3)	Pogórza Śląskiego (513.32)	Brenna	1-9	215,63
					Hażlach	79-81, 184, 203, 206-211	192,98
					Ustroń	89-103; 105, 115-117	530,54
					Razem		939,15
				Hażlach	82-85, 87-124, 126-128, 130-136, 138, 140-141, 143-149, 156-183, 185-202, 204-205, 212-218	2422,50	

Pro-wincja	Podpro-wincja	Makro-region	Mezo-region	Nadleśnictwo, obręb	Lokalizacja [oddział]	Powie-rzchnia [ha]
		Kotliny Oświęcimskiej (512.2)	Doliny Górnej Wisły (512.22)	Hażlach	34-78, 86, 125, 129, 137, 139, 142, 150-155	1160,71
Wyżyny Polskie (34)	Wyżyna Śląsko-Krakowska (341)	Wyżyna Śląska (341.1)	Płaskowyż Rybnickiego (341.15)	Hażlach	219	39,69
Razem Nadleśnictwo						11536,99

* Tabela nie zawiera gruntów we współwłasności.

Ryc.4. Położenie według regionalizacji fizyczno-geograficznej Kondrackiego.

Położenie geobotaniczne.

Według regionalizacji geobotanicznej Polski Matuszkiewicza (Matuszkiewicz J.M., Regiony geobotaniczne Polski - mapa numeryczna, IGiPZ PAN, Warszawa 2008) obszar Nadleśnictwa Ustroń leży w zasięgu następujących jednostek geobotanicznych:

- Państwo: Holarktyka,
- Obszar: Europejskich Lasów Liściastych i Mieszanych,
- Prowincja Środkowoeuropejska,
- Podprowincja Środkowoeuropejska Właściwa,
- CDział Wyżyn Południowopolskich,
- C.3. Kraina Górnośląska,
- C.3.2. Okręg Rybnicko-Kędzierzyński,
- C.3.2.d Podokręg Wodzisławski,
- C.7. Kraina Kotliny Oświęcimskiej,
- C.7.1. Okręg Oświęcimski,
- C.7.1.b Podokręg Pszczyński,

C.7.1.c Podokręg Doliny Wisły "Ustroń - ujście Skawy",
Prowincja Karpacka,
H Dział Zachodniokarpacki,
H.1. Kraina Karpat Zachodnich,
H.1a. Podkraina Zachodniobeskidzka,
H.1a.1. Okręg Pogórza Śląskiego,
H.1a.1.a Podokręg Cieszyński,
H.1a.1.b Podokręg Bielski,
H.1a.5. Okręg Beskidzki Żywiecki,
H.1a.5.a Podokręg Beskidu Śląskiego.

1.2. Klimat

Położenie zasięgu działania nadleśnictwa na tle regionalizacji klimatycznej kraju

Według regionalizacji klimatycznej E. Romera obszar Nadleśnictwa Ustroń znajduje się w zasięgu dwóch regionów klimatycznych: karpackim i podkarpackim.

Część lasów położoną w północnej części zasięgu Nadleśnictwa (obręb Hażlach), oraz północno-zachodnią część obrębu Ustroń (oddziały: 89-103) i oddziały 1-9 (obrębu Brenna), zaliczono do stosunkowo łagodnego klimatu podgórskich nizin i dolin (region E7) o niewielkich, ale korzystnie rozłożonych opadach. Znajdująca się w Karpatach, południowo-wschodnia część Nadleśnictwa, (w tym większość obszaru obrębów Brenna i Ustroń), zaliczona została do klimatu górskiego i podgórskiego (region F7), chłodnego, z dużą ilością opadów i znacznymi kontrastami klimatów lokalnych, w zależności od wysokości nad poziom morza, rzeźby terenu i wystawy.

Według W. Okołowicza (1978) obszar Nadleśnictwa Ustroń położony jest w karpackim regionie klimatycznym (krainach 62 i 67), oraz podkarpackim regionie klimatycznym (kraina 35).

Według danych z „Narodowego Atlasu Polski – PAN, I. Geogr., Warszawa 1978” krainy te charakteryzują się następującymi cechami:

Nr krainy	Temp. powietrza w miesiącach:		Czas trwania		Liczba dni		Opady w [mm]	Liczba dni z pokrywą śnieżną
	I	VII	zimy	lata	pogodnych	pochmurnych		
62	-3,5	17,2	83	90	53	135	800	90
67	-3,5	<15,0	100	70	70	137	>1000	130
35	-2,2	17,9	82	95	55	115	650	72

Według Wosia (1999) omawiany teren należy do regionu klimatycznego Śląsko-Krakowskiego (R-XXVI), oraz do obszarów górskich, dla których autor nie przeprowadza szczegółowej regionalizacji.

Region Śląsko-Krakowski, obejmujący północną część Nadleśnictwa Ustroń, na tle innych regionów wyróżnia się stosunkowo największą liczbą dni z pogodą bardzo ciepłą z opadem atmosferycznym (34 w ciągu roku), oraz umiarkowanie ciepłą z dużym zachmurzeniem i opadem (50). Południowa część Nadleśnictwa Ustroń ze względu na położenie na stokach Beskidu Śląskiego charakteryzuje się klimatem górskim z dużą zmiennością występowania określonych typów pogody.

Według podziału M. Hessa, który odnosząc się do średniej temperatury wyznaczył piętra klimatyczne w Karpatach Zachodnich, lasy Nadleśnictwa Ustroń zlokalizowane są w zasadzie w trzech piętrach: chłodnym ze średnią roczną temperaturą 2-4°C, umiarkowanie ciepłym ze średnią roczną temperaturą 6-8°C oraz umiarkowanie chłodnym z temperaturą 4-6°C. Najwyższe szczyty Beskidu Śląskiego, przekraczające 900 m n.p.m. zbliżają się do granicy piętra chłodnego.

Granice tych pięter odpowiadają piętrům roślinnym, co obrazuje poniższe zestawienie:

Piętro (wys. n.p.m.) [m]	Średnia temp. roczna [°C]	Suma opadów rocznych [mm]	Długość okresu weget. [dni]
1	2	3	4
Pogórze (250-700)	+ 8°	800	220
Regiel dolny (700-1100)	+ 4°	1400	170
Regiel górny (1100-1500)	+ 2°	1600	140

Charakterystyka klimatu omawianego obszaru

Cechy klimatyczne Nadleśnictwa Ustroń są zróżnicowane i zależą od położenia geograficznego oraz wysokości n.p.m.

Część południowo-wschodnia Nadleśnictwa Ustroń, położona w paśmie Beskidu Śląskiego znajduje się w klimacie kształtującym się pod wpływem gór średnich, a znaczne różnice wysokości nad poziomem morza wpływają na strefowość klimatyczną tego obszaru.

Cechy charakterystyczne klimatu omawianego obszaru to: duże dobowe amplitudy temperatury powietrza, małe amplitudy roczne, duże opady, długa zima, krótkie lato, krótki okres wegetacyjny, zróżnicowane usłonecznienie, niskie średnie temperatury powietrza, częste mgły i zachmurzenie, oraz częste inwersje termiczne.

Klimat Pogórza i północnej części Nadleśnictwa Ustroń jest zaś łagodniejszy i charakteryzuje się mniejszą sumą opadów rocznych (około 700 mm), wyższą średnią temperaturą roczną (+9°C), oraz krótkim 2-miesięcznym okresem zalegania pokrywy śnieżnej, której grubość nie przekracza 20-30 cm.

Termika

Temperatura to jeden z ważniejszych czynników klimatycznych i ekologicznych, warunkuje wszystkie procesy życiowe roślin: fotosyntezę, oddychanie, transpirację i wzrost. Także zjawiska fitofenologiczne, czyli rytmika życia i rozwoju roślin, zależą od rocznego przebiegu temperatur powietrza. Jest to główny czynnik warunkujący budzenie się pączków i obok wody najważniejszy czynnik determinujący geograficzne rozmieszczenie roślin.

Najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą od 14,0°C w najwyższych partiach górskich, do 19,0°C na północy Nadleśnictwa Ustroń. Najzimniej jest w styczniu, kiedy to średnie temperatury wynoszą analogicznie od -2,0 do -4,0°C. Absolutne minima temperatur występują w górskiej części Nadleśnictwa.

Warunki termiczne dla Nadleśnictwa Ustroń przedstawiają się następująco:

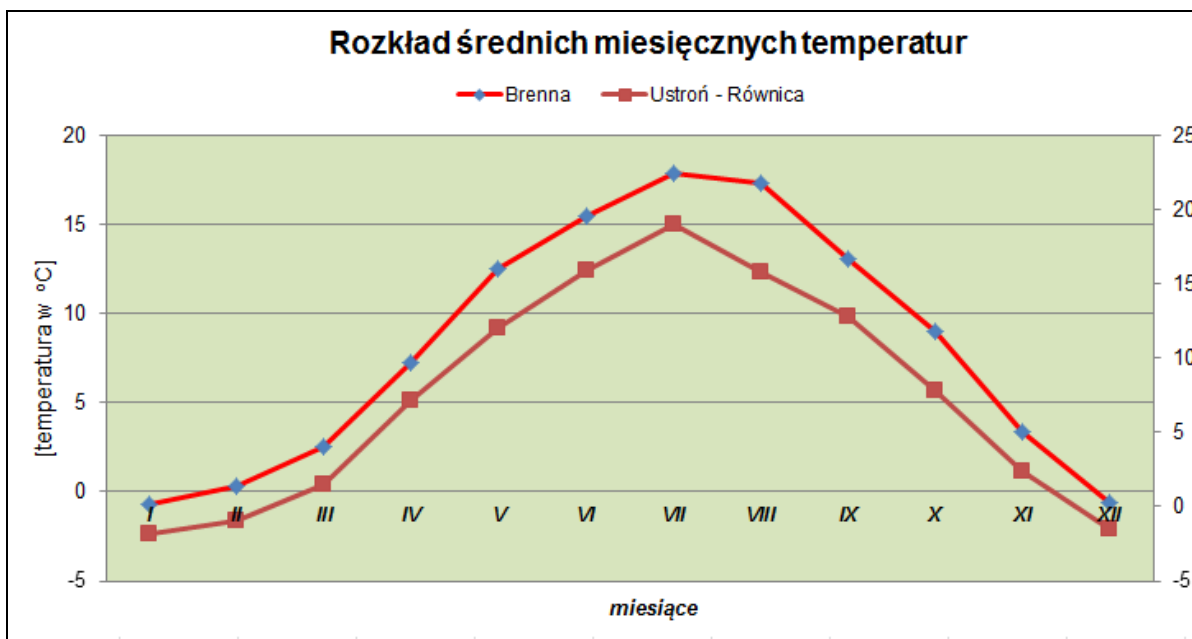
Średnia temperatura roku	od 4,0°C do 8,5°C
Średnia temperatura lipca	14,0°C do 19,0°C
Średnia temperatura stycznia	-2,0°C do -4,0°C
Roczna amplituda temperatur	18-21 °C
Średnia roczna suma opadów	od 700 do 1300 mm
Średnia długość okresu wegetacyjnego	od 150 do 230 dni
Długość zalegania pokrywy śnieżnej	od 90 do 150 dni
Przeciętna długość okresu bezprzymrozkowego	od 140 do 160 dni.

Wielkości temperatury (w ujęciu rocznym oraz miesięcznym) przedstawia tabela zamieszczona poniżej. Ponadto zamieszczone poniżej wartości znacznie różnią się nawet na niewielkim obszarze, czego determinantem jest zmiana wysokości n.p.m.

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi 6-7 °C i ulega dużym wahaniom: od 4,0 °C na wysokości ponad 1000 m n.p.m. (Trzy Kopce) do 8,5 °C w niższych położeniach. Przykładowe średnie roczne temperatury wynoszą: Ustroń – 7,5 °C, Brenna – 8,1 °C, Zbytków – 8,8 °C, Strumień – 7,7 °C, Skoczów – 8,0 °C.

Tabela 5. Średnie miesięczne temperatury powietrza dla Nadleśnictwa Ustroń wg danych ze stacji meteorologicznej w Brennej i Ustroń - Równicy.

Posterunek	Miesiące												Rok
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
	Temperatura [°C]												
Brenna	-0,7	0,3	2,5	7,3	12,5	15,5	17,9	17,3	13,1	9,0	3,4	-0,6	8,1
Ustroń - Równica	-1,8	-0,9	1,5	7,1	12,0	15,9	19,0	15,8	12,8	7,8	2,4	-1,5	7,5

Ryc.5. Średnie miesięczne temperatury powietrza dla Nadleśnictwa wg stacji meteorologicznej Brenna i Ustroń - Równica.

Opady

Opady atmosferyczne obok temperatury są jednym z istotniejszych czynników klimatycznych, w znacznym stopniu decydujący o bilansie wodnym.

Wielkość opadów wykazuje tendencję zwyżkową wraz ze wzrostem wysokości n.p.m., jak również duże przestrzenne i sezonowe zróżnicowanie w ich ilości. Wartość tego przyrostu wynosi około 60 mm na każde 100 m n.p.m., ale zależy on także od warunków mezo- i mikroklimatycznych, np. układu pasm górskich, rzeźby terenu i ekspozycji. Opady przynieszone są przeważnie z wiatrami północno-zachodnimi, niosącymi masy powietrza wilgotnego i chłodnego.

Średnie roczne sumy opadów atmosferycznych przekraczają na ogół 700 mm. W dolinie Wisły roczne opady wynoszą około 700 mm, w strefie podgórskiej wzrastają do 850 mm, a w górach wzrastają wraz z wysokością od 900 do 1300 mm. Przykładowe wielkości opadów: Ustroń – Równica – 1295 mm, Ochaby – 882 mm, Pruchna – 790 mm, Zabłocie – 693 mm, Zbytków 865 mm, Bąków – 865 mm, Brenna – 947 mm.

Najniższe sumy opadów notuje się w marcu lub październiku, najwyższe zaś w czerwcu i w lipcu. Dni z opadem silnym (ponad 30 mm) jest od 5 do 10. Liczba dni z obfitym opadem wzrasta wraz z wysokością. Suma opadów podczas głównej pory rozwoju roślin (V, VI, VII) wynosi od 328 mm do 458 mm.

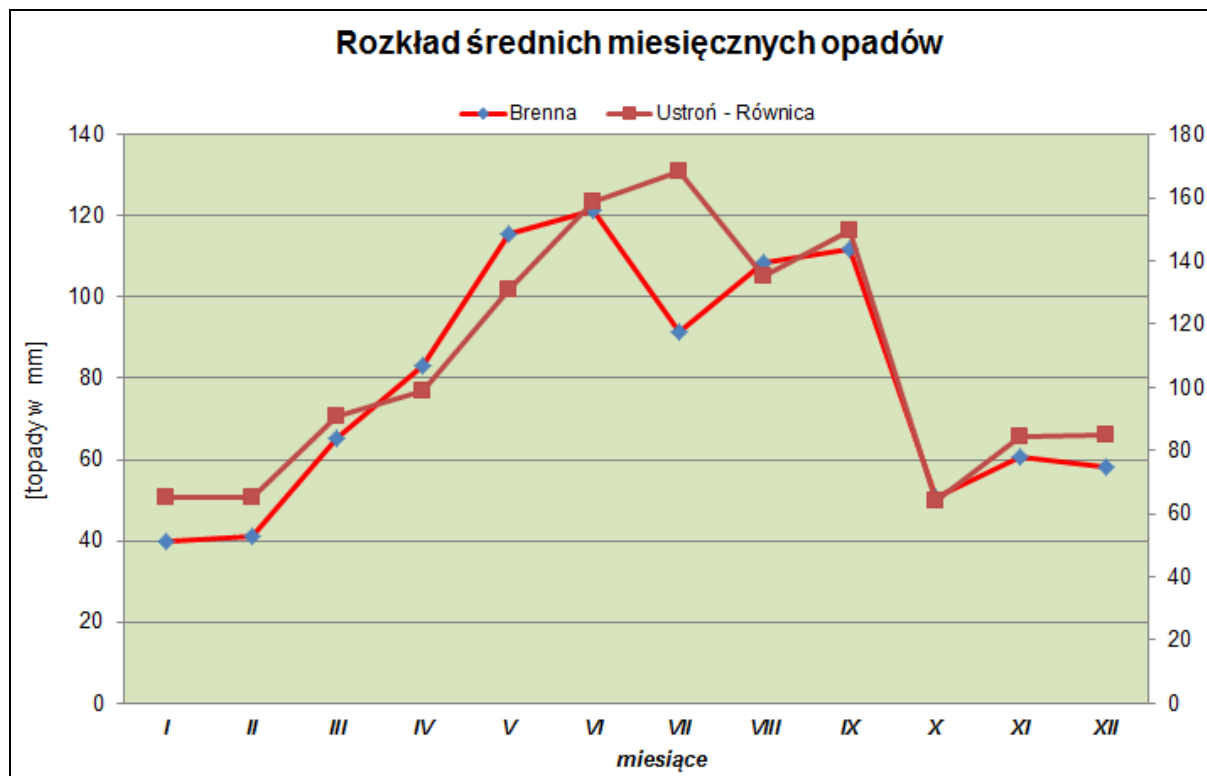
Tabela 6. Średnie miesięczne opady atmosferyczne dla Nadleśnictwa Ustroń wg stacji meteorologicznej w Brennej i Ustroń - Równica.

Stacja meteorologiczna	Miesiące												Rok
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Opady [mm]													
Brenna	39,8	41,0	65,1	83,2	115,5	121,3	91,5	108,6	112,0	50,6	60,8	58,0	947,4
Ustroń - Równica	65,1	64,9	90,9	98,6	130,7	158,7	168,4	135,4	149,5	64,3	84,5	85,0	1296,0

Na omawianym terenie dość częste są mgły, które są nośnikami zanieczyszczeń oraz powodują w zimie szadź. Działanie opadu poziomego, jakim jest szadź, jest czasami

przyczyną uciążliwych szkód w drzewostanach. Najwięcej mgieł tworzy się w okresie od października do grudnia. Mgły w dolinach utrzymują się nieraz przez cały dzień.

Niewielki wpływ na klimat Nadleśnictwa (a szczególnie jego północnej części) ma graniczące z nim od strony północno-wschodniej, Jezioro Goczałkowickie (Zbiornik Goczałkowicki), które powoduje, że obszar ten charakteryzuje się zwiększoną wilgotnością powietrza i dużą częstotliwością występowania mgieł i zamgleń.

Ryc.6. Średnie miesięczne opady atmosferyczne dla Nadleśnictwa wg stacji meteorologicznej Brenna i Ustroń - Równica.

Posuchy atmosferyczne

W ostatnich latach coraz częściej pojawiają się tzw. posuchy atmosferyczne, stanowiące niekorzystne zjawiska klimatyczne, wynikające z mniej lub bardziej długotrwałych okresów bezopadowych. Podczas tych okresów na wiosnę i w lecie cierpią szczególnie młode i jeszcze płytko ukorzenione rośliny, głównie w wyniku szybkiego wysychania górnych poziomów gleby. Bardzo niebezpieczne są posuchy lipcowe i sierpniowe. Brak wody uniemożliwia roślinom wytworzenie materiałów zapasowych, wpływa na przyrost masy drzewnej w roku następnym, a skutki widoczne są jeszcze w kolejnych latach.

Pokrywa śnieżna

Liczba dni z opadem śniegu rośnie z północy na południe. Średnia liczba dni z opadami śniegu w ciągu roku rośnie również wraz z wysokością n.p.m., a zawiera się w granicach od: 45 (najniższe części Nadleśnictwa), aż do 170 dni (najwyższe partie górskie). Średnia liczba dni z opadami śnieżnymi waha się w granicach: 45-70. Potencjalny okres występowania opadów śnieżnych - 140-170 dni. Średnia liczba dni z szatą śnieżną - 70-120. Potencjalny okres zalegania szaty śnieżnej - 125-160 dni.

Pokrywa śnieżna zalega zazwyczaj od listopada do kwietnia. Czas zalegania pokrywy śnieżnej wydłuża się wraz ze wzrostem wysokości i wynosi średnio od 90 do 150, a średnia grubość pokrywy śnieżnej wynosi od 60 do 200 cm i trwa najdłużej w najwyższych partiach górskich (do kwietnia i dłużej). Na każde 100 m wzrostu wysokości n.p.m. przybywa przeciętnie 11 dni z pokrywą śnieżną w formach wklęsłych oraz 9,5 dnia na formach wypukłych. Na stokach eksponowanych na północ, które w okresie zimowym nie otrzymują

prawie w ogóle, lub też uzyskują tylko niewielkie ilości bezpośredniego promieniowania słonecznego, roczna liczba dni z pokrywą śnieżną jest przeciętnie o 8-25 dni większa niż na stokach eksponowanych na południe. Ze względu na silne zwiewanie śniegu przez wiatry, pokrywa śnieżna jest na ogół grubsza od strony północno-wschodniej. Dodatkowo pokrycie lasem zwiększa długość zalegania śniegu.

Opisane tutaj cechy klimatyczne są ogólne dla całego obszaru. Z punktu widzenia hodowli lasu bardzo ważny jest mikroklimat, który może znacznie modyfikować warunki klimatyczne regionu. Mikroklimat kształtują takie czynniki jak: wzniesienie nad poziom morza, mezorelief, skały macierzyste, stan gleby i sposób jej użytkowania, oraz rodzaj pokrywy roślinnej, zabudowania i zakłady przemysłowe.

Do szczególnie szkodliwych czynników klimatycznych w omawianym rejonie należą:

- ✓ silne wiatry południowo - zachodnie i południowe, zwłaszcza w okresie wczesnej wiosny i późnej jesieni, ostatnio również wiatry huraganowe,
- ✓ spóźnione przymrozki wiosenne,
- ✓ obfite opady śniegu powodujące liczne szkody od okiści i szadzi,
- ✓ długotrwałe i obfite opady deszczu w okresie wczesnego lata powodujące erozję gleb i niszczące drogi zarówno stokowe jak i dolinowe,
- ✓ ostatnio także okresy suszy i wysokich temperatur w okresie wegetacyjnym wpływające na kondycję drzewostanów.

Przymrozki

Duże zagrożenie dla roślin stanowią przymrozki. Jesienne przymrozki pojawiają się w górach około 5 X, a na północy zaś 5-7 dni później. Wiosną przymrozki w górach trwają do 5-10 V, natomiast w dolinie Wisły nie występują po 30 IV. Przeciętna długość okresu bezprzymrozkowego w górach wynosi 140, a w części północnej 160 dni.

Okres wegetacyjny

Najważniejszym z punktu widzenia gospodarki leśnej jest okres wegetacyjny ze średnią dobową temperaturą powyżej 5,0°C.

Średnia długość okresu wegetacji jest zróżnicowana przestrzennie, w części południowej Nadleśnictwa wynosi 195-205 dni i spada wraz ze wzrostem wysokości n.p.m. W części północnej okres wegetacyjny trwa 210-220 dni. Najczęściej rozpoczyna się on na terenie Nadleśnictwa Ustroń między 1 a 15 IV. Na krańcach północno-wschodnich pojawia się najwcześniej, bo około 28 III. Koniec okresu temperatur powyżej 5°C jest również zróżnicowany przestrzennie. Najczęściej rozpoczyna się on na terenie Nadleśnictwa między 1 a 15 IV, a kończy się na ogół pomiędzy 10 a 15 XI. W najwyższych położeniach Nadleśnictwa Ustroń okres wegetacyjny trwa około 150 dni.

Stosunki anemologiczne

Nadleśnictwo Ustroń znajduje się na trasie wędrówek i transformacji mas powietrza o bardzo różnych właściwościach. Omawiany obszar leży na granicy wpływów kontynentalnych i oceanicznych. Występuje tu cyrkulacja zachodnia lub północno-zachodnia mas powietrza, głównie polarno-morskiego o częstotliwości występowania w ciągu roku 65 %. W zimie powodują one ocieplenie, zwiększone zachmurzenie i opady a w lecie ochłodzenie z obfitymi opadami i burzami. Powietrze polarno-kontynentalne stanowi tu 20 % rocznie i napływa głównie w październiku, marcu i styczniu. Powoduje znaczny wzrost temperatury powietrza w lecie, słoneczną i bezdeszczową pogodę jesienią, a w zimie silne mrozy.

Wiatry południowe zdarzają się w tym rejonie przez około 25 dni w roku. Najrzadsze są wiatry wschodnie. Na terenie Nadleśnictwa występują dość często wiatry silne i bardzo silne, obserwowane najczęściej w partiach grzbietowych. Masyw Karpat przyczynia się, do powstawania takich zjawisk jak wiatry fenowe i występowania w wielu częściach Nadleśnictwa lokalnej cyrkulacji górsko-dolinowej. Wiatry fenowe wieją najczęściej w okresie od października do maja, rzadko w okresie letnim. Wiatry te powodujące gwałtowne skoki

ciśnienia i nagłe zmiany pogody (zimą i wiosną - odwilż i szybkie znikanie pokrywy śnieżnej). Przynoszą one obniżenie wilgotności powietrza i wzrost temperatury. Przeważają wiatry wiejące z północnego zachodu i zachodu. Lokalny układ dolin „steruje” kierunkiem wiatru, który dostosowuje się do ich przebiegu i odchyła się od zasadniczego kursu przebiegającego powyżej wzniesień. Wiatry o największych prędkościach wieją zimą, najsilniej w ciągu dnia, w nocy ich prędkość maleje. Wraz ze wzrostem wysokości n.p.m. rośnie prędkość wiatru. Wiatry bardzo słabe występują najczęściej w osłoniętych obniżeniach śródgórskich i przy dnach dolin. Najwięcej ciszy notuje się w głębokich dolinach śródgórskich. Należy podkreślić, że na mezoklimat danego obszaru duży wpływ mają zbiorowiska leśne, które łagodzą ostre bodźce bioklimatyczne.

Zachmurzenie i nasłonecznienie

Obszar ten charakteryzuje się znaczną zmiennością zachmurzenia w ciągu roku. Cechy rozkładu usłonecznienia, w okresie wegetacyjnym wespół z temperaturą powietrza warunkują przebieg niektórych okresów fenologicznych. Miejscowości położone w strefie Pogórza Śląskiego (Cieszyn) i w Kotlinie Oświęcimskiej (Ochaby) mają średnie roczne zachmurzenie wyższe w porównaniu z miejscowościami w Beskidzie Śląskim. Najwięcej dni pochmurnych występuje od listopada do stycznia, a na słońce najbardziej możemy liczyć w wrześniu, październiku, oraz w marcu.

W podsumowaniu opisu warunków klimatycznych panujących na obszarze Nadleśnictwa Ustroń należy podkreślić coraz częstsze pojawianie się anomalii pogodowych, zarówno na terenie Nadleśnictwa, jak i w skali całego kraju. Według meteorologów wiosna i jesień „kurczą się” już od pewnego czasu. W ostatnich latach wielokrotnie obserwowano nagłe przyjscie wysokich temperatur po zimie. W niedalekiej przyszłości być może będziemy mieli tylko dwie pory roku: chłodną i ciepłą, przy czym przejście od jednej do drugiej będzie nagłe. Są to konsekwencje zmian klimatu. W Polsce, w ciągu ostatniego wieku ocieplił się on o 0,7 - 0,8 °C. Jest to następstwo coraz późniejszych i łagodniejszych zim. Zimy przychodzą coraz później, trwają długo, są przeważnie ciepłe i wilgotne. Globalne ocieplenie klimatu sprzyja pojawianiu się coraz częściej zjawisk klimatycznie ekstremalnych. W ostatnim dziesięcioleciu notowaliśmy na świecie wiele takich zjawisk. Częstość ich i natężenie prawdopodobnie będą narastały. W warunkach Polski są to powodzie, oraz wichury mogące lokalnie przybierać formę trąb powietrznych.

1.3. Wody, tereny źródliskowe, mała retencja

Tereny Nadleśnictwa Ustroń zgodnie z podziałem hydrograficznym (Atlas Podziału Hydrograficznego Polski, Warszawa 2005) należą do dwóch obszarów (stanowiących zlewnię I rzędu): dorzecza Odry (1) oraz dorzecza Wisły (2), w polach: 211 i 114. Obszary dorzeczy Odry i Wisły należą do zlewiska Morza Bałtyckiego.

❖ Obszar nr 1 – Dorzecze Odry (Pole 114 – Odra do Nysy Kłodzkiej, dorzecze Olzy).

Obszar ten na terenie Nadleśnictwa Ustroń obejmuje zachodnią część obrębów: Hażlach (oddz. 82-85, 98-122, 156- 169, 171-177, 181-206, 212-219) i Ustroń (oddz. 75-88, 99-105, 108-122) położoną w dorzeczu Olzy (zlewnia drugiego rzędu) oraz jej prawych dopływów. Olza wypływa w Beskidzie Śląskim na stokach Gańczorki na wysokości około 850 m n.p.m.

W skład tej zlewni wchodzi następujące potoki trzeciego rzędu:

- Leśnica,
- Puńcówka,
- Bobrówka (z dopływami: Boguniówka, Krośnianka (IV rząd), Bielowiec (V rząd)),
- Piotrówka (z dopływami: Pająkówka (IV rząd), Cisówka (IV rząd)),
- Pielgrzymówka (IV rząd), z dopływami: Ruptawa, Bzianka, Golasowicki Potok (V rząd), Schodnica (IV rząd), Lutnia (IV rząd).

Piotrówka bierze początek w południowej części Pogórza Śląskiego. Dorzecze Piotrówki, ma charakter podgórski.

W dolinach rzecznych obszaru dorzecza Odry występują ponadto liczne stawy rybne.

❖ **Obszar nr 2 – Dorzecze Wisły** (Pole 211 - Wisła do Przemszy).

Obszar ten na terenie Nadleśnictwa obejmuje cały obręb Brenna oraz wschodnią część obrębów Hażlach i Ustroń. Rzeka Wisła od początku potoków źródłkowych do ujścia Przemszy nazywana bywa Małą Wisłą. Do Ustronia Wisła płynie na obszarze górskim. Około 75 % zlewni porasta las. Od Ustronia do Skoczowa Wisła przecina fliszowe Pogórze Śląskie. Poniżej Skoczowa Wisła opuszcza Karpaty i wpływa na teren rozległej Kotliny Oświęcimskiej.

W tej części swojego biegu - od Skoczowa do Jeziora Goczałkowickiego – Wisła tworzy rozległą dolinę, gdzie znajdują się również liczne stawy.

Do ważniejszych dopływów Wisły na terenie Nadleśnictwa należą następujące potoki:

Z prawej strony do Wisły wpływają potoki II rzędu:

- Dobka - z dopływami III rzędu: Ślepa i Ustroń Dobka,
- Jaszowiec,
- Gościeradowiec,
- Głębiec,
- Kamieniec,
- Lipowiec,
- Bajerka - część wód Wisły kierowana jest Młynówką do Bajerki uchodzącej do Jeziora Goczałkowickiego,
- Brennica.

Potok Brennica, jako największy prawy dopływ Wisły na terenie Nadleśnictwa, zbiera wody z całego obrębu Brenna. Do Brennicy wpadają potoki: Bukowy, Węgierski Potok, Hołcyna, Leśnica (z potokami III rzędu: Goleiszówki, Stara Gajka, Wielki Suchy i Mały Suchy), Chrobaczy, Jatny, Śniegotni, Barujec, Żarnowiec, Krzywaniac, Łownica (ze Zlewnicem - IV rząd). Brennica wypływa na wysokości około 700 m n.p.m., a uchodzi do Wisły na wysokości ok. 300 m n.p.m. W górnym biegu płynie na obszarze górskim. Poniżej ujścia Leśnicy wypływa na pogórze. Dolina rzeki Brennicy jest wąska, a rozszerza się dopiero w strefie pogórza. Poniżej ujścia Hołcyny, Brennica rozdziela się na ramiona. W korycie rzeki około 60 % zlewni porasta las. Brennica poniżej Leśnicy jest spiętrzona na długości około 1 km. Około 1 km przed ujściem część wód Brennicy kierowana jest do stawów rybnych w dorzeczu Łownicy.

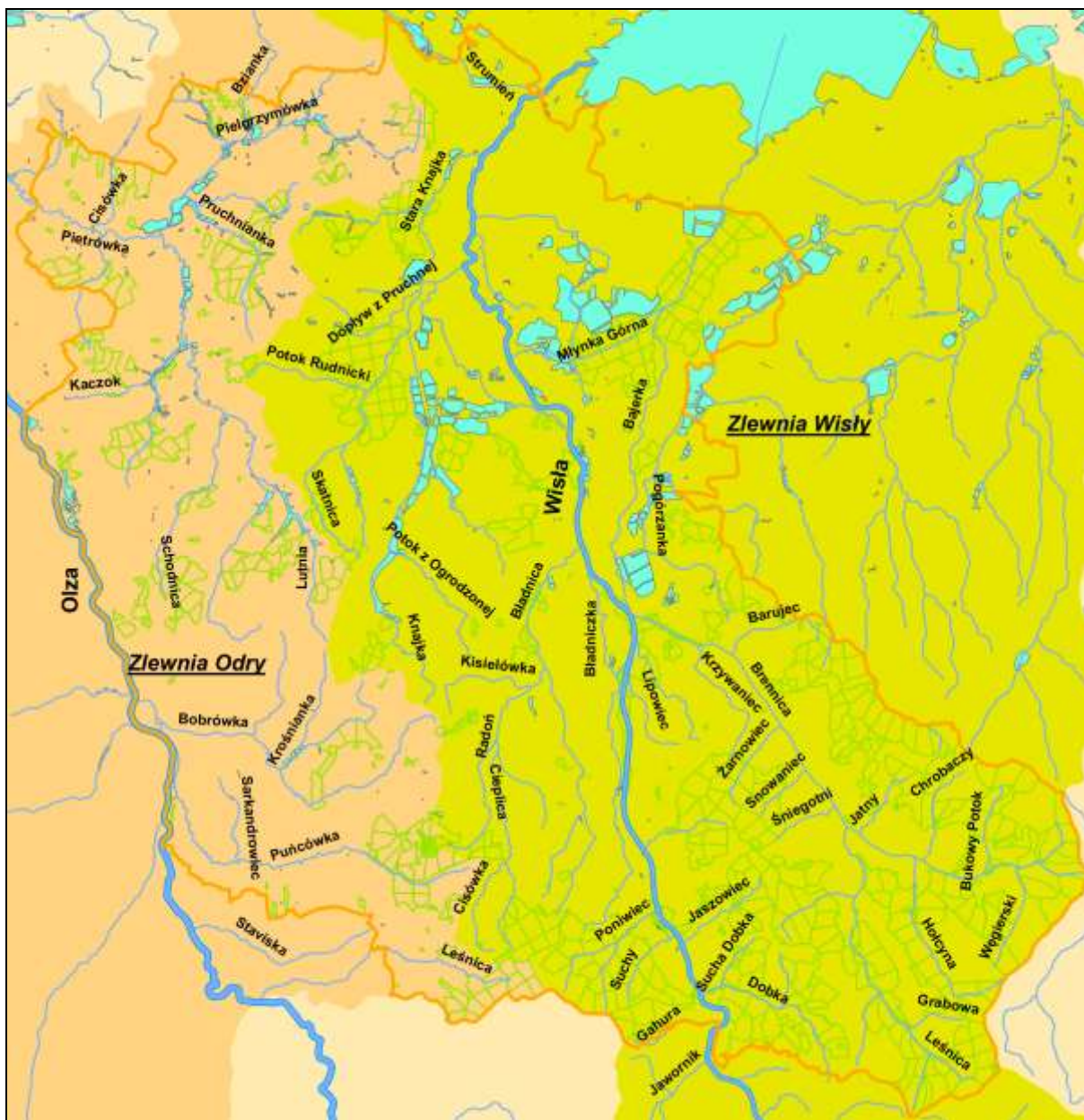
Wśród **lewych dopływów** należy wymienić: potok Gahura, Suchy, Bładniczka, Żabiniac, Bładnica i Knajka. W dolinie Knajki jest około 10 km ciąg stawów. Do Knajki wpływa Skatnica oraz potok Rakoczny.

Podstawowe wskaźniki hydrologiczne zlewni Wisła z wodowskazu w Wiśle są następujące:

- średni roczny przepływ - 1,59 m³/s,
- średni roczny odpływ jednostkowy - 29,5 l/s/km²,
- współczynnik zmienności odpływów miesięcznych - 0,41 cv,
- miesiąc występowania maksimum - IV,
- miesiąc występowania minimum - IX,
- udział podziemnego zasilania - 0,30.

Głównymi typami gospodarki wodnej charakteryzującymi stosunki wodne w glebach są typ przemowny i na lokalnie niewielkich powierzchniach (młaki, torfowiska, mszary) typ zastojowo-przemowny.

Przemowny typ gospodarki wodnej gleb (występuje na przeważającym obszarze Nadleśnictwa), a związany jest z przewagą opadów nad parowaniem, (co sprzyja przemieszczaniu w profilu glebowym oraz wymywaniu z gleb związków chemicznych). Gleby otrzymują wilgoć jedynie z opadów atmosferycznych i kondensacji, która następnie zużywana jest na parowanie, transpirację i infiltrację. Często infiltracja przeważa nad transpiracją.

Ryc.7. Sieć rzeczna Nadleśnictwa.

Wezbrania rzek

Rzeki są zasilane z opadów, z topnienia pokrywy śnieżnej, oraz drenażu wód podziemnych. Ilość odpływającej wody ściśle nawiązuje do wielkości opadów. Wezbrania występują najczęściej w dwóch porach roku: na wiosnę z topniejącego śniegu oraz latem z

opadów. Szczególnie gwałtowne są wezbrania opadowe w drugiej połowie czerwca i w lipcu, które mogą powodować okresowe, krótkotrwałe zalewanie pobliskich gruntów.

Punkty czerpania wody (ujęcia wody) i zbiorniki wodne

W Nadleśnictwie Ustroń jest kilkanaście ujęć wody i zbiorników wodnych. W trakcie prac urządzeniowych zinwentaryzowano na terenie Nadleśnictwa 8 ujęć wody. Są one położone w obrębie Brenna, w oddziałach: 45p, 53c, 136c, 150a, w obrębie Hażlach w oddziałach 110g i 159c oraz w obrębie Ustroń w oddziałach 113d i 119j.

Na omawianym terenie znajduje się szereg ujęć wody dla indywidualnych gospodarstw.

Tabela 7. Urządzenia wodne, na gruntach Nadleśnictwa.

Lokalizacja	Powierzchnia w [ha]	Rodzaj powierzchni
1	2	3
02-35-1-01-20 -j -00	0,00	POTOK
02-35-1-01-20 -k -00	0,02	POTOK
02-35-1-01-21 -h -00	0,01	POTOK
02-35-1-01-22 -g -00	0,02	POTOK
02-35-1-01-23 -k -00	0,03	POTOK
02-35-1-01-23 -l -00	0,02	POTOK
02-35-1-01-4 -g -00	0,03	POTOK
02-35-1-02-151 -g -00	0,14	POTOK
02-35-1-02-152 -f -00	0,05	POTOK
02-35-2-06-35 -i -00	0,16	POTOK
02-35-2-06-37 -m -00	0,31	POTOK
02-35-2-06-39 -l -00	0,17	POTOK
02-35-2-06-41 -k -00	0,19	POTOK
02-35-2-06-43 -m -00	0,12	POTOK
02-35-2-06-46 -m -00	0,02	POTOK
02-35-2-06-46 -n -00	0,16	POTOK
02-35-2-06-49 -s -00	0,17	POTOK
02-35-2-06-49 -t -00	0,32	POTOK
02-35-2-06-49 -w -00	0,19	POTOK
02-35-2-06-49 -x -00	0,30	POTOK
02-35-2-06-52 -h -00	0,12	POTOK
02-35-2-06-52 -i -00	0,06	POTOK
02-35-2-06-55 -m -00	0,19	POTOK
02-35-2-06-62 -g -00	0,12	POTOK
02-35-2-07-133 -j -00	0,05	POTOK
02-35-2-10-187 -k -00	0,42	POTOK
02-35-3-11-89 -gx -00	0,22	POTOK
02-35-3-11-89 -hx -00	0,02	POTOK
02-35-3-12-26 -c -00	0,24	POTOK
02-35-3-13-51 -f -00	0,20	POTOK
02-35-3-13-51A -f -00	0,01	POTOK
02-35-3-13-60 -f -00	0,36	POTOK
02-35-3-13-61 -g -00	0,13	POTOK
02-35-3-14-99 -l -00	0,17	POTOK
Razem – POTOK	4,74	
02-35-2-06-38 --b -00	0,15	ROWY
02-35-2-06-39 --b -00	0,13	ROWY
02-35-2-06-39 --h -00	0,03	ROWY
02-35-2-06-43 --c -00	0,14	ROWY
02-35-2-06-43 --f -00	0,03	ROWY
02-35-2-06-45 --c -00	0,41	ROWY
02-35-2-06-46 --c -00	0,14	ROWY
02-35-2-06-47 --d -00	0,11	ROWY
02-35-2-06-49 --d -00	0,24	ROWY
02-35-2-06-50 --c -00	0,12	ROWY
02-35-2-06-52 --d -00	0,15	ROWY
02-35-2-06-55 --c -00	0,27	ROWY
02-35-2-06-57 --b -00	0,05	ROWY
02-35-2-06-57 --f -00	0,21	ROWY
02-35-2-06-59 --c -00	0,07	ROWY
02-35-2-06-60 --c -00	0,36	ROWY
02-35-2-06-61 --c -00	0,05	ROWY
02-35-2-06-63 --b -00	0,26	ROWY
02-35-2-06-64 --b -00	0,05	ROWY

Lokalizacja	Powierzchnia w [ha]	Rodzaj powierzchni
1	2	3
02-35-2-06-65 --c -00	0,13	ROWY
02-35-2-07-123 --b -00	0,06	ROWY
02-35-2-07-126 --c -00	0,13	ROWY
02-35-2-07-127 --b -00	0,27	ROWY
02-35-2-07-128 --c -00	0,19	ROWY
02-35-2-07-129 --b -00	0,28	ROWY
02-35-2-07-134 --a -00	0,19	ROWY
02-35-2-07-134 --d -00	0,42	ROWY
02-35-2-07-135 --b -00	0,09	ROWY
02-35-2-07-137 --b -00	0,12	ROWY
02-35-2-07-138 --c -00	0,35	ROWY
02-35-2-07-141 --c -00	0,05	ROWY
02-35-2-07-147 --c -00	0,09	ROWY
02-35-2-07-80 --c -00	0,22	ROWY
02-35-2-08-100 --c -00	0,17	ROWY
02-35-2-08-104 --c -00	0,01	ROWY
02-35-2-08-105 --a -00	0,01	ROWY
02-35-2-08-108 --c -00	0,04	ROWY
02-35-2-08-214 --a -00	0,11	ROWY
02-35-2-08-82 --b -00	0,23	ROWY
02-35-2-08-83 --c -00	0,30	ROWY
02-35-2-08-85 --c -00	0,12	ROWY
02-35-2-08-86 --b -00	0,14	ROWY
02-35-2-08-87 --c -00	0,25	ROWY
02-35-2-08-87 --g -00	0,23	ROWY
02-35-2-08-88 --b -00	0,10	ROWY
02-35-2-08-88 --d -00	0,11	ROWY
02-35-2-08-89 --c -00	0,09	ROWY
02-35-2-08-89 --g -00	0,01	ROWY
02-35-2-08-90 --f -00	0,22	ROWY
02-35-2-08-91 --c -00	0,10	ROWY
02-35-2-08-92 --d -00	0,10	ROWY
02-35-2-08-93 --b -00	0,05	ROWY
02-35-2-08-94 --c -00	0,13	ROWY
02-35-2-08-94 --d -00	0,01	ROWY
02-35-2-08-95 --b -00	0,04	ROWY
02-35-2-08-97 --b -00	0,08	ROWY
02-35-2-09-113 --c -00	0,05	ROWY
02-35-2-09-161 --b -00	0,09	ROWY
02-35-2-09-174 --c -00	0,11	ROWY
02-35-2-09-177 --b -00	0,07	ROWY
02-35-2-10-199 --c -00	0,02	ROWY
02-35-2-10-203 --a -00	0,07	ROWY
02-35-3-13-22A --a -00	0,22	ROWY
Razem – ROWY	8,84	
02-35-1-01-10 --a -00	0,16	URZ WOD
02-35-1-01-19 --c -00	0,21	URZ WOD
02-35-1-01-20 --c -00	0,02	URZ WOD
02-35-1-01-24 --c -00	0,42	URZ WOD
02-35-1-01-25 --d -00	0,06	URZ WOD
02-35-1-01-26 --c -00	0,10	URZ WOD
02-35-1-02-147 --b -00	0,11	URZ WOD
02-35-1-02-148 --d -00	0,13	URZ WOD
02-35-1-02-149 --c -00	0,12	URZ WOD
02-35-1-02-152 --c -00	0,07	URZ WOD
02-35-1-02-153 --d -00	0,15	URZ WOD
02-35-1-02-156 --c -00	0,01	URZ WOD
02-35-1-02-156 --g -00	0,02	URZ WOD
02-35-1-02-157 --c -00	0,08	URZ WOD
02-35-1-02-29 --c -00	0,22	URZ WOD
02-35-1-02-35 --d -00	0,36	URZ WOD
02-35-1-02-37 --b -00	0,15	URZ WOD
02-35-1-02-52 --d -00	0,19	URZ WOD
02-35-1-03-47 --b -00	0,23	URZ WOD
02-35-1-04-43 --c -00	0,06	URZ WOD
02-35-1-04-44 --c -00	0,32	URZ WOD
02-35-1-04-45 --c -00	0,18	URZ WOD
02-35-1-04-61 --c -00	0,20	URZ WOD

Lokalizacja	Powierzchnia w [ha]	Rodzaj powierzchni
1	2	3
02-35-1-04-62 --b -00	0,29	URZ WOD
02-35-1-04-64 --b -00	0,02	URZ WOD
02-35-1-04-66 --d -00	0,20	URZ WOD
02-35-1-04-68 --b -00	0,19	URZ WOD
02-35-1-04-69 --c -00	0,39	URZ WOD
02-35-1-04-71 --c -00	0,16	URZ WOD
02-35-1-04-72 --d -00	0,22	URZ WOD
02-35-1-04-73 --c -00	0,23	URZ WOD
02-35-1-04-74 --d -00	0,02	URZ WOD
02-35-1-05-136 --c -00	0,01	URZ WOD
02-35-1-05-139 --c -00	0,15	URZ WOD
02-35-1-05-140 --d -00	0,12	URZ WOD
02-35-1-05-141 --c -00	0,10	URZ WOD
02-35-1-05-142 --c -00	0,08	URZ WOD
02-35-2-06-44 --b -00	0,07	URZ WOD
02-35-2-06-46 --f -00	0,01	URZ WOD
02-35-2-06-71 --b -00	0,22	URZ WOD
02-35-2-06-72 --c -00	0,01	URZ WOD
02-35-2-06-72 -i -00	0,80	URZ WOD
02-35-2-07-78 --b -00	0,07	URZ WOD
02-35-2-07-79 --b -00	0,08	URZ WOD
02-35-2-08-100 --d -00	0,02	URZ WOD
02-35-2-08-104 --d -00	0,16	URZ WOD
02-35-2-08-105 --d -00	0,08	URZ WOD
02-35-2-08-158 --b -00	0,14	URZ WOD
02-35-2-08-86 --c -00	0,12	URZ WOD
02-35-2-08-90 --b -00	0,09	URZ WOD
02-35-2-08-98 --b -00	0,22	URZ WOD
02-35-2-08-99 --f -00	0,06	URZ WOD
02-35-2-09-119 --c -00	0,42	URZ WOD
02-35-2-09-161 --a -00	0,38	URZ WOD
02-35-2-09-161 --c -00	0,03	URZ WOD
02-35-2-09-161 -j -00	0,08	URZ WOD
02-35-2-09-162 --c -00	0,06	URZ WOD
02-35-2-09-164 -c -00	0,06	URZ WOD
02-35-2-09-166 --c -00	0,20	URZ WOD
02-35-2-09-177 -k -00	0,40	URZ WOD
02-35-2-10-178 --a -00	0,10	URZ WOD
02-35-2-10-179 --b -00	0,19	URZ WOD
02-35-2-10-181 --b -00	0,14	URZ WOD
02-35-2-10-182 --c -00	0,17	URZ WOD
02-35-2-10-183 --b -00	0,11	URZ WOD
02-35-2-10-188 --a -00	0,19	URZ WOD
02-35-2-10-193 -p -00	0,25	URZ WOD
02-35-2-10-194 --b -00	0,12	URZ WOD
02-35-2-10-196 --c -00	0,17	URZ WOD
02-35-2-10-199 --d -00	0,22	URZ WOD
02-35-2-10-200 --d -00	0,11	URZ WOD
02-35-2-10-201 --b -00	0,01	URZ WOD
02-35-2-10-205 --b -00	0,13	URZ WOD
02-35-3-11-10 --c -00	0,29	URZ WOD
02-35-3-11-11 --c -00	0,22	URZ WOD
02-35-3-11-14 --b -00	0,12	URZ WOD
02-35-3-11-16 --c -00	0,41	URZ WOD
02-35-3-11-18 --d -00	0,37	URZ WOD
02-35-3-11-19 --d -00	0,26	URZ WOD
02-35-3-11-2 --c -00	0,07	URZ WOD
02-35-3-11-21 --b -00	0,31	URZ WOD
02-35-3-11-3 --c -00	0,22	URZ WOD
02-35-3-11-6 --d -00	0,31	URZ WOD
02-35-3-11-7 --c -00	0,29	URZ WOD
02-35-3-11-8 --c -00	0,31	URZ WOD
02-35-3-11-89 --b -00	0,11	URZ WOD
02-35-3-11-9 --d -00	0,01	URZ WOD
02-35-3-11-90 --d -00	0,03	URZ WOD
02-35-3-11-91 --c -00	0,37	URZ WOD
02-35-3-11-92 --d -00	0,34	URZ WOD
02-35-3-11-93 --b -00	0,21	URZ WOD

Lokalizacja	Powierzchnia w [ha]	Rodzaj powierzchni
1	2	3
02-35-3-11-93 --c -00	0,02	URZ WOD
02-35-3-11-93 -m -00	0,15	URZ WOD
02-35-3-11-96 --b -00	0,07	URZ WOD
02-35-3-12-23 --b -00	0,11	URZ WOD
02-35-3-12-24 --c -00	0,37	URZ WOD
02-35-3-12-25 --c -00	0,19	URZ WOD
02-35-3-12-26 --b -00	0,03	URZ WOD
02-35-3-12-27 --c -00	0,27	URZ WOD
02-35-3-12-28 --b -00	0,01	URZ WOD
02-35-3-12-29 --b -00	0,44	URZ WOD
02-35-3-12-30 --b -00	0,06	URZ WOD
02-35-3-12-30 --d -00	0,09	URZ WOD
02-35-3-12-34 --b -00	0,20	URZ WOD
02-35-3-12-35 --d -00	0,08	URZ WOD
02-35-3-12-37 --d -00	0,13	URZ WOD
02-35-3-12-39 --c -00	0,02	URZ WOD
02-35-3-12-42 --g -00	0,05	URZ WOD
02-35-3-13-45 --b -00	0,39	URZ WOD
02-35-3-13-46 --f -00	0,12	URZ WOD
02-35-3-13-48B --b -00	0,14	URZ WOD
02-35-3-13-52 --c -00	0,20	URZ WOD
02-35-3-13-53 --c -00	0,25	URZ WOD
02-35-3-13-54 --b -00	0,14	URZ WOD
02-35-3-13-55 --c -00	0,27	URZ WOD
02-35-3-13-55A --d -00	0,28	URZ WOD
02-35-3-13-56 --c -00	0,39	URZ WOD
02-35-3-13-59 --c -00	0,39	URZ WOD
02-35-3-13-60 --b -00	0,43	URZ WOD
02-35-3-13-66 --c -00	0,11	URZ WOD
02-35-3-14-100 --c -00	0,28	URZ WOD
02-35-3-14-101 --c -00	0,28	URZ WOD
02-35-3-14-112 --c -00	0,01	URZ WOD
02-35-3-14-113 --c -00	0,18	URZ WOD
02-35-3-14-113 -d -00	0,16	URZ WOD
02-35-3-14-115 --c -00	0,05	URZ WOD
02-35-3-14-117 --b -00	0,16	URZ WOD
02-35-3-14-117 -g -00	0,93	URZ WOD
02-35-3-14-119 --c -00	0,48	URZ WOD
02-35-3-14-119 -j -00	0,07	URZ WOD
02-35-3-14-121 --c -00	0,26	URZ WOD
02-35-3-14-78 --c -00	0,16	URZ WOD
02-35-3-14-99 --a -00	0,12	URZ WOD
Razem – URZ WOD	24,23	
02-35-2-08-216 -a -00	2,12	STAW RYB
02-35-2-10-187 -g -00	0,52	STAW RYB
02-35-2-10-193 -o -00	0,33	STAW RYB
Razem – Stawy rybne	2,97	
02-35-2-09-177 -ax -00	1,17	RZEKA
02-35-2-09-177 -z -00	0,02	RZEKA
Razem – RZEKA	1,19	
Łącznie Nadleśnictwo	41,97	

✓Wody podziemne

Obszar Nadleśnictwa Ustroń należy do karpackiego regionu hydrogeologicznego, podregionu zewnętrzno-karpackiego. Wody podziemne występują tu w postaci wód szczelinowych i szczelinowo-porowych w utworach kredy i paleogenu. Głębokość zalegania zwierciadła wód podziemnych waha się od kilku do kilkudziesięciu metrów na kulminacjach. Drugorzędny poziom użytkowy występuje w utworach porowych czwartorzędu w większych dolinach rzecznych. Wody podziemne występują zarówno w aluwiach den dolinnych jak i w glinach zwierzelinowych na zboczach.

Występują tu dwa poziomy wodonośne.

- kredowy w utworach fliszowych, głównie piaskowcach i zlepieńcach, o charakterze szczelinowo-porowym.

•czwartorzędowy w utworach piaszczysto-żwirowych dolin rzecznych, o charakterze porowym i zwierciadle swobodnym.

Głębokość zwierciadła wód podziemnych przedstawiono w pięciu omówionych poniżej przedziałach:

- Na głębokości od 0-2 m woda występuje jedynie w obrębie koryt rzecznych. Szerokość tych koryt jest stosunkowo niewielka i ogranicza się do najbliższego sąsiedztwa rzek.
- Głębokość zwierciadła wody podziemnej od 2-5 m przypada na utwory aluwialne dennych tarasów rzecznych, w szczególnych przypadkach spłaszczeń grzbietowych. Jego zasięg powierzchniowy jest znacznie większy niż pierwszego przedziału.
- Głębokość zwierciadła wody gruntowej od 5-10 m obejmuje w dorzeczu Wisły zbocza dolin. Obszar ten jest przeważnie niewielki, wynika to z rzeźby terenu (duża stromość zboczy).
- Zwierciadło wody na głębokości od 10-20 m występuje w obszarach spłaszczeń grzbietowych oraz na łagodnych stokach wzniesień.
- Zwierciadło wody poniżej 20 m spotyka się tylko w partiach szczytowych wzniesień rozciętych głęboko dolinami (dogodne warunki drenażu).

Spośród poziomów wodonośnych charakteryzujących się dobrą jakością wód oraz dobrymi parametrami hydrogeologicznymi, wydzielono główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP). Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) to naturalny zbiornik wodny znajdujący się pod powierzchnią ziemi, gromadzący wody podziemne i spełniający szczególne kryteria ilościowe i jakościowe.

Teren Nadleśnictwa leży w obrębie **Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP)** nr 347 „Dolina rzeki Górna Wisła”, który jest pochodzenia czwartorzędowego, oraz w obrębie GZWP nr 348 „Zbiornik warstw Godula (Beskid Śląski)”, który jest pochodzenia trzeciorzędowego.

1.4. Budowa geologiczna i gleby

Nadleśnictwo Ustroń posiada opracowanie glebowo-siedliskowe wykonane w 1998 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Krakowie.

W trakcie prac urzędzeniowych wykorzystano wyniki tego opracowania, uwzględniając siedliskowe typy lasu, gatunki i rodzaje gleb, oraz stopnie zniekształcenia siedlisk.

✓ Budowa geologiczna i warunki glebowe

W budowie geologicznej obszarów Nadleśnictwa, można wyróżnić kilka jednostek geologicznych. Górską część Nadleśnictwa Ustroń, położoną w **Beskidzie Śląskim** geologicznie przynależy do Wewnętrznych Karpat Fliszowych, zlokalizowany w obrębie jednostki strukturalnej zwanej Płaszczowiną Śląską, wchodzącej w skład makroregionu Beskidów Zachodnich.. Główny jej trzon to osadowe utwory warstw istebniańskich (kreda górna) i godulskich (kreda dolna), których zwietrzliny stanowią materiał macierzysty gleb na terenie Nadleśnictwa. Utwory osadowe powstały w różnych okresach i w różnych miejscach basenów sedymentacyjnych i z reguły nie są jednorodne pod względem składu petrograficznego, uziarnienia i spoiwa.

Część lasów Nadleśnictwa położona jest na terenie **Pogórza Śląskiego**, należącego do fliszowych. Karpat Zewnętrznych. Istotnymi elementami budowy geologicznej podłoża są: utwory jury oraz kredy, wykształcone w postaci wapieni, iłowców oraz margli. Warstwy te uległy intensywnemu pofałdowaniu, obecne jest także nasunięcie trzeciorzędowe, na które składają się drobnolawicowe piaskowce, iłowce oraz margle. Wyżej wymienione nasunięcie kontaktuje się z utworami trzeciorzędu, reprezentowanymi przez ily. Na utworach trzeciorzędowych zalega czwartorzęd w postaci piasków, piasków ze żwirami, warstwy te są z kolei przykryte utworami w postaci gliny zwałowej. Gleby występujące na tym obszarze można zaliczyć do pseudobielicowych oraz brunatnych wylugowanych, występują również gleby brunatne kwaśne w dolinach Puńcówki, w dolinie Radonia mady rędzinowe. W okolicach Bażanowic i Puńcowa oraz częściowo w Dzięgielowie występują rędziny czyste. Dużo gleb występujących na tym terenie charakteryzuje się nadmiernym nawilgoceniem, poza tym gleby są przeważnie zwięzłe a skały podłoża trudno przepuszczalne. Dlatego wody opadowe zatrzymywane są na powierzchni Głównym budulcem Pogórza Śląskiego w rejonie

Cieszyzna są skały fliszowe, które ze względu na odmienność litologiczną i tektoniczną wyróżniane są, jako odrębna płaszczowina cieszyńska. Fliszowe łupki i wapienie cieszyńskie przecinane są miejscami (głównie w Boguszowicach i Kalembicach) żyłami skał magmowych – cieszynitów. Skały fliszowe przykryte są w wielu miejscach osadami czwartorzędowymi o różnej genezie. Na powierzchni występują osady fliszowe (łupki, margle, wapienie), żyłowych skał magmowych (cieszynity), osady lodowcowe i wodnolądowe (gliny, piaski i żwiry), osady peryglacialne (lessy, gliny, zwietrzelinowe) i osady rzeczne (żwiry z otoczkami, piaski i żwiry, osady piaszczysto – mułowe, muły mineralno – organiczne).

W budowie geologicznej obszarów Nadleśnictwa położonych w **Kotlinie Ostrawskiej** biorą udział trzy formacje geologiczne: karbońska, trzeciorzędowa i czwartorzędowa. Najniżej położone utwory karbońskie to głównie piaskowce, łupki ilaste oraz łupki węglowe. Na nich ciągłą warstwą zalegają utwory trzeciorzędowe, reprezentowane głównie przez ility miocenijskie, piaski, żwiry oraz utwory piaszczysto – pylaste. Warstwę przypowierzchniową, czwartorzędową stanowią osady wodnolodowcowe, takie jak: gliny, piaski oraz żwiry, przykryte miejscowo osadami pylastymi (lessy) oraz utworami aluwialnymi (mady, piaski, żwiry). Uogólniając można przyjąć, że tereny leżące na północ od rzeki Pielgrzymówki zbudowane są z piasków akumulacji polodowcowej, natomiast na południe Piotrówki rozciągają się tereny pokryte glinami zwietrzelinowymi i lessowymi. Miąższość wierzchnich utworów czwartorzędowych waha się od zera do kilkudziesięciu metrów. Na terenie Kotliny Ostrawskiej występują przeważnie gleby pseudobielicowe powstałe z pyłów ilastych.

Na terenach należących do **Doliny Górnej Wisły** głębokie podłoże budują utwory karbońskie, wykształcone w postaci naprzemianległych warstw iltów i piaskowców z pokładami węgla o miąższości 0,2 – 5 metrów. Powyżej zalegają ility miocenijskie o miąższości 600 – 800 m, wśród których występują przewarstwienia piasków z wodami mineralnymi. Na utworach miocenijskich zalegają utwory czwartorzędowe o miąższości około 20 m. W dolinach rzecznych zalegają piaski i żwiry oraz mady.

✓ **Udział poszczególnych typów i podtypów gleb w Nadleśnictwie**

Nazewnictwo gleb na potrzeby V rewizji UL, przyjęto zgodnie z „Klasyfikacją gleb leśnych polski” (CILP 2000), stąd też różnice w ilości i nazewnictwie gleb zawartych w operacie glebowym (nieaktualna klasyfikacja) i w planie urządzenia lasu.

Gleby związane są z rodzajem podłoża, na którym powstały. Zróżnicowana budowa geologiczna przy dużej różnorodności form rzeźby terenu oraz zmienności warunków hydrologicznych wpłynęła na znaczną różnorodność gleb.

W trakcie prac V rewizji w Nadleśnictwie Ustroń stwierdzono występowanie 12 typów gleb w 28 podtypach.

W Operacie Glebowo-Siedliskowym dla Nadleśnictwa Ustroń zestawiono rodzaje jednorodnych i niejednorodnych utworów geologiczno-glebowych występujących na danym terenie. Według kryterium pochodzenia geologicznego, oraz właściwości fizykochemicznych skał (głównie uziarnienia) na terenie Nadleśnictwa dominują 3 typy gleb:

- ❖ Gleby brunatne (BR) – 68,78 %,
- ❖ Gleby płowe (P) – 12,95 %,
- ❖ Gleby opadowoglejowe (OG) – 10,84 %.

W podtypach gleb dominują gleby: brunatne kwaśne (BRk) – 39,92 %, duży udział mają również: gleby: brunatne bielicowe (BRb) – 20,55 %, opadowoglejowe właściwe (OGw) – 10,84 %, płowe opadowoglejowe (Pog) – 10,21 % oraz brunatne wylugowane (BRwy) – 7,51 %.

Pozostałe podtypy gleb zajmują niewielką powierzchnię, ich udział oscyluje na ogół poniżej 1 % powierzchni.

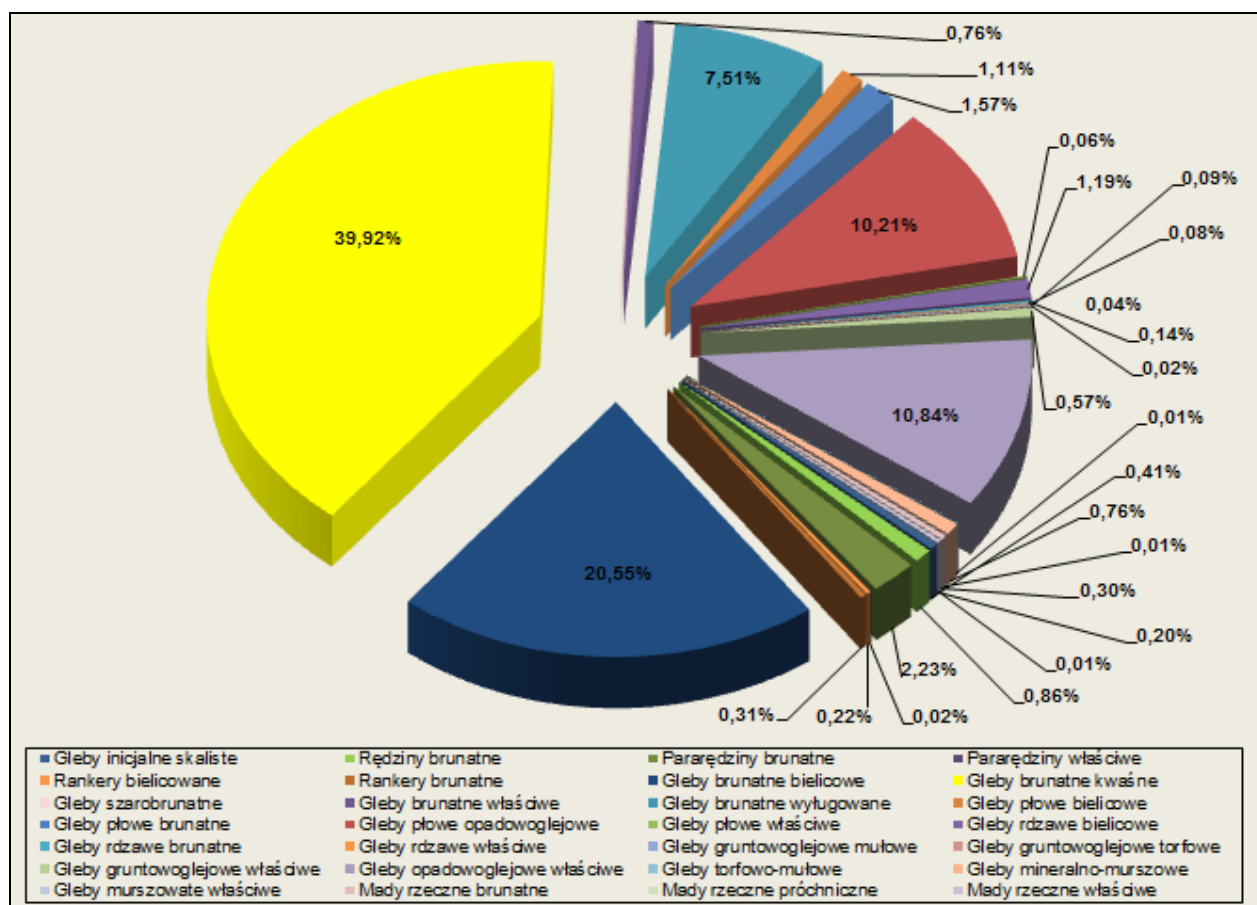
Większość gleb Nadleśnictwa to gleby mezotroficzne siedlisk lasów mieszanych i borów mieszanych. Niektóre gleby, mimo dużej zasobności, mają niską urodzajność. Decydują o tym w dużej mierze warunki powietrzno-wodne. Na glebach Nadleśnictwa Ustroń dominuje siedlisko LMGśw i LGśw, znaczny udział mają również siedliska Lwyżśw, LMw, Lśw.

Tabela 8. Udział podtypów gleb w Nadleśnictwie Ustroń.

Typy i podtypy gleb	Sy- mbol	obwód Brenna		obwód Hażlach		obwód Ustroń		Nadleśnictwo	
		Pow. [ha]	Udział [%]	Pow. [ha]	Udział [%]	Pow. [ha]	Udział [%]	Pow. [ha]	Udział [%]
		Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Gleby inicjalne skaliste	IS	0,00	0,00	0,00	0,00	45,25	1,44	45,25	0,41
Gleby inicjalne skaliste	IS	0,00	0,00	0,00	0,00	45,25	1,44	45,25	0,41
Rzędziny brunatne	Rbr	0,00	0,00	25,53	0,71	68,81	2,20	94,34	0,86
Rzędziny - razem	R	0,00	0,00	25,53	0,71	68,81	2,20	94,34	0,86
Pararzędziny brunatne	PRbr	0,00	0,00	23,16	0,64	220,41	7,04	243,57	2,23
Pararzędziny właściwe	PRw	0,00	0,00	0,00	0,00	2,20	0,07	2,20	0,02
Pararzędziny - razem	PR	0,00	0,00	23,16	0,64	222,61	7,11	245,77	2,25
Rankery bielcowane	RNb	0,00	0,00	0,00	0,00	23,94	0,77	23,94	0,22
Rankery brunatne	RNbr	0,00	0,00	0,00	0,00	34,25	1,09	34,25	0,31
Rankery - razem	RN	0,00	0,00	0,00	0,00	58,19	1,86	58,19	0,53
Gleby brunatne bielcowe	BRb	1701,21	40,60	55,99	1,55	488,12	15,59	2245,32	20,55
Gleby brunatne kwaśne	BRk	2106,94	50,29	640,8	17,77	1614,70	51,57	4362,44	39,92
Gleby szarobrunatne	BRs	2,00	0,05	2,98	0,08	0,00	0,00	4,98	0,04
Gleby brunatne właściwe	BRw	5,59	0,13	9,33	0,26	67,80	2,16	82,72	0,76
Gleby brunatne wylugowane	BRwy	147,46	3,52	251,09	6,96	422,65	13,50	821,2	7,51
Gleby brunatne - razem	BR	3963,20	94,59	960,19	26,62	2593,27	82,81	7516,66	68,78
Gleby płowe bielcowe	Pb	0,00	0,00	121,02	3,36	0,00	0,00	121,02	1,11
Gleby płowe brunatne	Pbr	12,25	0,29	127,8	3,54	31,36	1,00	171,41	1,57
Gleby płowe opadowoglejowe	Pog	73,28	1,75	994,58	27,57	48,38	1,55	1116,24	10,21
Gleby płowe właściwe	Pw	0,00	0,00	6,13	0,17	0,00	0,00	6,13	0,06
Gleby płowe - razem	P	85,53	2,04	1249,53	34,64	79,74	2,55	1414,8	12,95
Gleby rdzawe bielcowe	RDb	108,3	2,59	0,00	0,00	22,04	0,70	130,34	1,19
Gleby rdzawe brunatne	RDbbr	0,00	0,00	15,78	0,44	0,00	0,00	15,78	0,14
Gleby rdzawe właściwe	RDw	8,44	0,20	0,00	0,00	0,00	0,00	8,44	0,08
Gleby rdzawe - razem	RD	116,74	2,79	15,78	0,44	22,04	0,70	154,56	1,41
Gleby gruntowoglejowe mułowe	Gm	0,00	0,00	9,10	0,25	0,00	0,00	9,10	0,09
Gleby gruntowoglejowe torfowe	Gt	0,00	0,00	2,51	0,07	0,00	0,00	2,51	0,02
Gleby gruntowoglejowe właściwe	Gw	0,00	0,00	62,51	1,74	0,00	0,00	62,51	0,57
Gleby gruntowoglejowe - razem	G	0,00	0,00	74,12	2,06	0,00	0,00	74,12	0,68
Gleby opadowoglejowe właściwe	OGw	24,54	0,59	1141,04	31,63	18,72	0,60	1184,3	10,84
Gleby opadowoglejowe - razem	OG	24,54	0,59	1141,04	31,63	18,72	0,60	1184,3	10,84
Gleby torfowo-	Mkt	0,00	0,00	0,43	0,01	0,00	0,00	0,43	0,01

Typy i podtypy gleb	Symbol	obręb Brenna		obręb Hażlach		obręb Ustroń		Nadleśnictwo	
		Pow. [ha]	Udział [%]	Pow. [ha]	Udział [%]	Pow. [ha]	Udział [%]	Pow. [ha]	Udział [%]
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona									
mułowe									
Gleby mułowe - razem	MŁ	0,00	0,00	0,43	0,01	0,00	0,00	0,43	0,01
Gleby mineralno-murszowe	MRm	0,00	0,00	82,47	2,29	0,00	0,00	82,47	0,76
Gleby murszowate właściwe	MRw	0,00	0,00	1,25	0,03	0,00	0,00	1,25	0,01
Gleby murszowate - razem	MR	0,00	0,00	83,72	2,32	0,00	0,00	83,72	0,77
Mady rzeczne brunatne	MDbr	0,00	0,00	11,78	0,33	20,84	0,67	32,62	0,30
Mady rzeczne próchniczne	MDp	0,00	0,00	0,00	0,00	1,77	0,06	1,77	0,01
Mady rzeczne właściwe	MDw	0,00	0,00	21,75	0,60	0,00	0,00	21,75	0,20
Mady rzeczne - razem	MD	0,00	0,00	33,53	0,93	22,61	0,73	56,14	0,51
Ogółem		4190,01	100,00	3607,03	100,00	3131,24	100,00	10928,28*	100,00

* Powierzchnia bez gruntów we współwłasności.

Ryc.8. Typy i podtypy gleb w Nadleśnictwie Ustroń.

Szczegółowe omówienie budowy geologicznej i gleb znajduje się w elaboracie glebowo – siedliskowym dla Nadleśnictwa Ustroń (BULiGL, 1998).

1.5. Typy siedliskowe lasu

Typ siedliskowy lasu (poprzednio **Siedliskowy typ lasu**), jest podstawową jednostką w systemie klasyfikacji siedlisk leśnych, obejmującą powierzchnie leśne o zbliżonych warunkach siedliskowych wynikających z żyzności i wilgotności gleb, podobieństwa cech klimatu oraz ukształtowania terenu i jej budowy geologicznej. Typ siedliskowy lasu obejmuje siedliska o podobnej żyzności i potencjalnej naturalnej zdolności produkcyjnej, rozpatrywane pod względem użyteczności w hodowli lasu.

Właściwości te objawiają się w naturalnej roli lasotwórczej ważniejszych gatunków drzew leśnych, w składzie i budowie drzewostanów, a także w składzie gatunków podszytowych i runa leśnego. Poszczególne typy siedliskowe lasu podzielono na warianty uwilgotnienia, a te na rodzaje glebowe siedlisk. Końcowym etapem prac klasyfikacyjnych jest ustalenie na podstawie zewnętrznych, łatwo zmiennych elementów, form aktualnego stanu siedlisk. Siedliskowy typ lasu określa się oddzielnie dla terenów nizinnych, wyżynnych i górskich.

Przez pojęcie **siedliska** rozumie się warunki bytowania lasu wytworzone pod wpływem czynników zewnętrznych, głównie klimatycznych i glebowych. Występowanie określonych siedlisk tych samych gatunków drzew i zespołów, oraz pomyślne warunki uprawy i hodowli wprowadzanych zestawów gatunkowych drzew na podstawie diagnostyki siedliskowej uzależnione jest od czynników ekologicznych. Powierzchnie jednostek siedliskowych charakteryzują się podobnymi kombinacjami czynników i tworzą podobne możliwości dla składu gatunkowego, zagrożeń i sposobów zagospodarowania lasu.

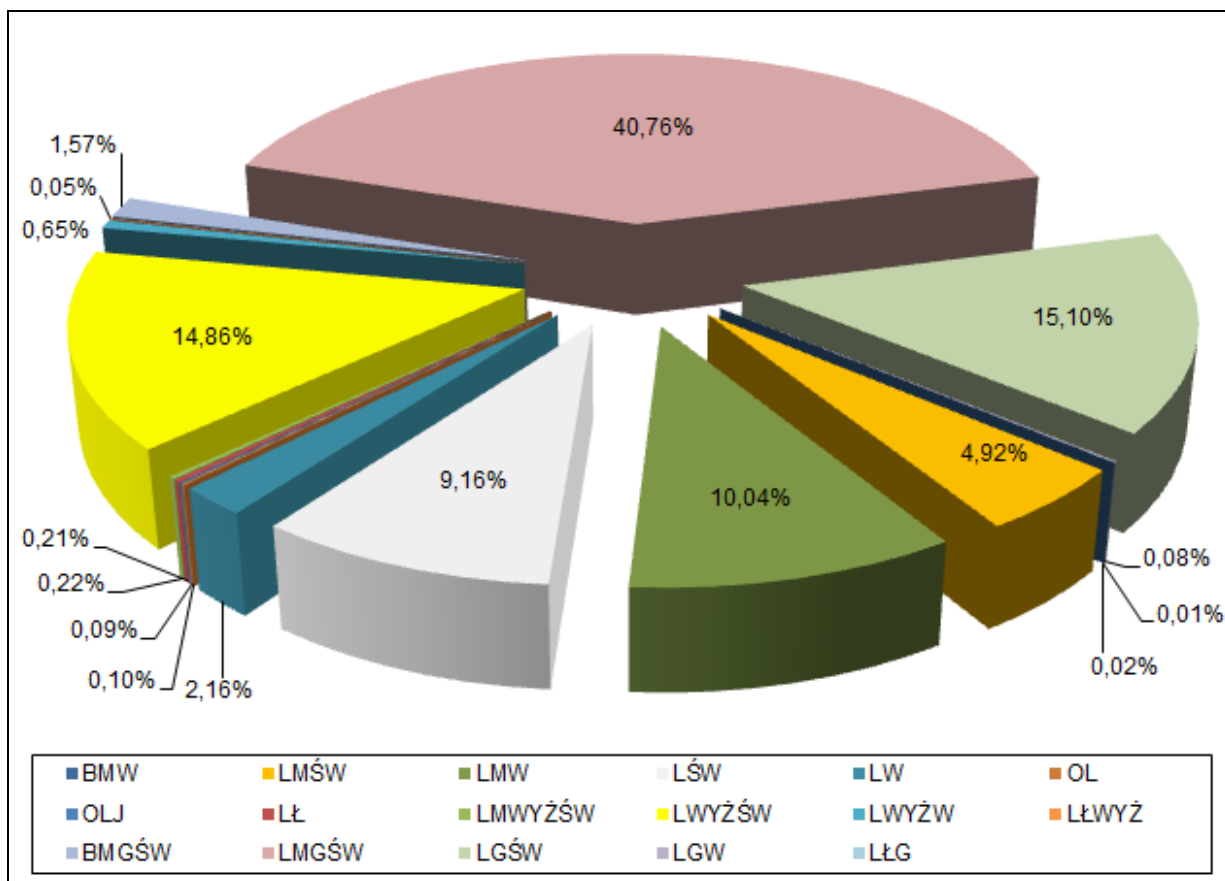
Poniżej przedstawiono zestawienia powierzchni siedlisk, wynikające z rozliczenia powierzchni w ramach wyłączeń taksacyjnych.

Tabela 9. Zestawienie typów siedliskowych lasu w N-ctwie Ustroń.

Lp.	Typy Siedliskowe Lasu	obręb Brenna		obręb Hażlach		obręb Ustroń		Nadleśnictwo	
		Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona							
		*Pow. ha	Udział %	*Pow. ha	Udział %	*Pow. ha	Udział %	*Pow. ha	Udział %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	BMW	0,00	0,00	2,51	0,07	0,00	0,00	2,51	0,02
2.	LMSW	0,00	0,00	537,56	14,90	0,00	0,00	537,56	4,92
3.	LMW	0,00	0,00	1097,03	30,42	0,00	0,00	1097,03	10,04
4.	LŚW	0,72	0,02	862,82	23,92	137,11	4,38	1000,65	9,16
5.	LW	0,00	0,00	199,86	5,54	36,19	1,16	236,05	2,16
6.	OL	0,00	0,00	11,20	0,31	0,00	0,00	11,20	0,10
7.	OLJ	0,00	0,00	9,50	0,26	0,00	0,00	9,50	0,09
8.	LŁ	0,00	0,00	20,93	0,58	1,65	0,05	22,58	0,21
9.	LMWYŻŚW	0,00	0,00	21,00	0,58	2,54	0,08	23,54	0,22
10.	LWYŻŚW	215,80	5,15	798,23	22,13	609,77	19,47	1623,80	14,86
11.	LWYŻW	4,09	0,10	42,27	1,17	25,15	0,8	71,51	0,65
12.	LŁWYŻ	0,00	0,00	4,12	0,12	1,77	0,06	5,89	0,05
13.	BMGŚW	171,26	4,09	0,00	0,00	0,00	0,00	171,26	1,57
14.	LMGŚW	3203,00	76,44	0,00	0,00	1251,30	39,96	4454,30	40,76
15.	LGŚW	591,57	14,12	0,00	0,00	1059,00	33,82	1650,57	15,10
16.	LGW	3,57	0,08	0,00	0,00	5,40	0,17	8,97	0,08
17.	LŁG	0,00	0,00	0,00	0,00	1,36	0,04	1,36	0,01
Razem		4190,01	100,00	3607,03	100,00	3131,24	100,00	10928,28	100,00

* W powyższej tabeli zestawiono powierzchnię typów siedliskowych lasu dla całości gruntów leśnych nadleśnictwa (grunty leśne zalesione i niezalesione).

* Zestawienie nie obejmuje gruntów we współwłasności.

Ryc.9. Udział procentowy TSL w powierzchni leśnej Nadleśnictwa Ustroń.

W Nadleśnictwie Ustroń stwierdzono występowanie 17 typów siedliskowych lasu. Największy udział w Nadleśnictwie mają LMGŚW oraz LGŚW.

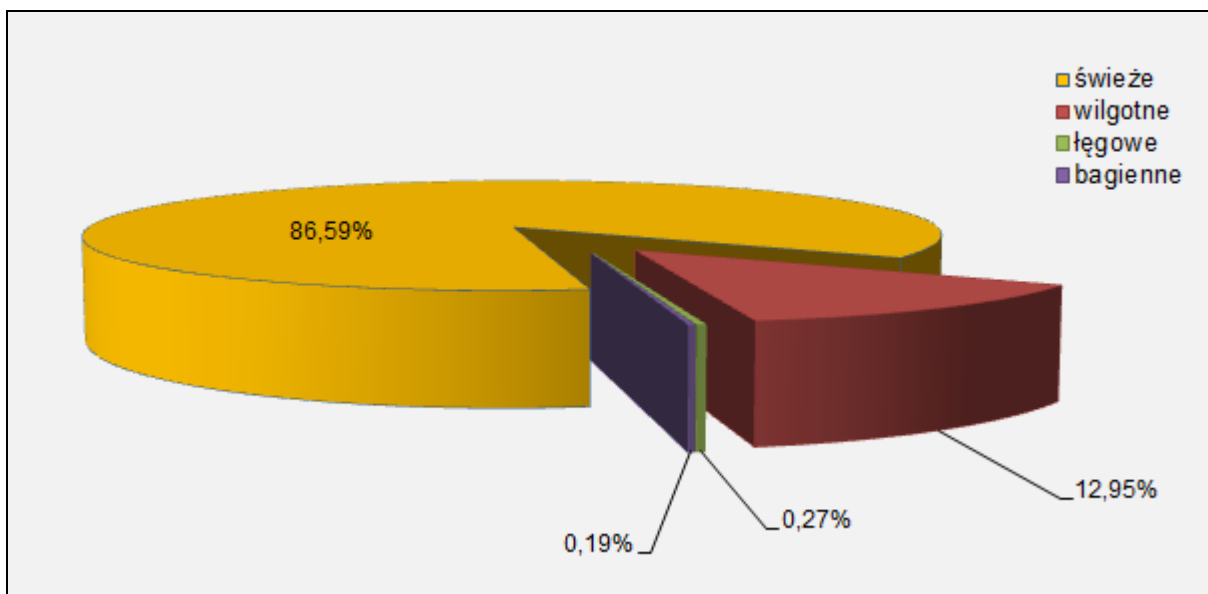
Pod względem uwilgotnienia wyodrębniono kategorie wilgotnościowe: świeże – 86,59 %, wilgotne – 12,95 % oraz łęgowe i bagienne – 0,46 % powierzchni Nadleśnictwa.

Tabela 10. Zestawienie siedlisk według wilgotności.

Typy siedliskowe lasu	Nadleśnictwo	
	*Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona	
	Powierzchnia - ha	Udział - %
1	2	3
świeże	9461,68	86,59
wilgotne	1416,07	12,95
łęgowe	29,83	0,27
bagienne	20,70	0,19
Razem	10928,28*	100,00

* W powyższej tabeli zestawiono powierzchnię typów siedliskowych lasu dla całości gruntów leśnych nadleśnictwa.

* Zestawienie nie obejmuje gruntów we współwłasności.

Ryc. 10. Udział siedlisk wg wilgotności w Nadleśnictwie Ustroń.

Tabela 11. Rozkład zniekształceń i grup troficznych siedlisk.

Grupa troficzna	Stan siedliska						Razem	
	Siedliska naturalne i w stanie zbliżonym do naturalnego		Siedliska zniekształcone		Siedliska zdegradowane			
	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona - [ha]							
	[ha]	%	[ha]	%	[ha]	%	[ha]	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
obręb Brenna								
Bory mieszane	135,08	3,22	36,18	0,86	-	-	171,26	4,09
Lasy mieszane	1141,21	27,24	2052,82	48,99	8,97	0,22	3203,00	76,45
Lasy	342,67	8,18	461,21	11,01	11,87	0,28	815,75	19,46
Razem	1618,96	38,64	2550,21	60,86	20,84	0,50	4190,01	100,00
obręb Hażlach								
Bory mieszane	2,51	0,07	-	-	-	-	2,51	0,07
Lasy mieszane	449,36	12,46	1124,19	31,17	82,04	2,27	1655,59	45,90
Lasy	682,52	18,92	1043,40	28,92	223,01	6,19	1948,93	54,03
Razem	1134,39	31,45	2167,59	60,09	305,05	8,46	3607,03	100,00
obręb Ustroń								
Bory mieszane	-	-	-	-	-	-	0,00	0,00
Lasy mieszane	520,96	16,63	732,88	23,41	-	-	1253,84	40,04
Lasy	1112,71	35,54	581,78	18,58	182,91	5,84	1877,40	59,96
Razem	1633,67	52,17	1314,66	41,99	182,91	5,84	3131,24	100,00
Nadleśnictwo Ustroń								
Bory mieszane	137,59	1,26	36,18	0,33	0,00	0,00	173,77	1,59
Lasy mieszane	2111,53	19,32	3909,89	35,78	91,01	0,83	6112,43	55,93
Lasy	2137,90	19,56	2086,39	19,09	417,79	3,83	4642,08	42,48
Razem N-ctwo	4387,02	40,14	6032,46	55,20	508,80	4,66	10928,28	100,00

W Nadleśnictwie dominują siedliska lasów mieszanych - 55,93 %.

Siedliska borowe zajmują tylko 173,77 ha, stanowiąc 1,59 % powierzchni Nadleśnictwa. Są to siedliska: BMGśw na powierzchni 171,26 ha i BMW na powierzchni 2,51 ha.

Dominują siedliska w stanie zniekształconym (55,20 %), stwierdzone na powierzchni 6032,46 ha, znacznie mniej jest siedlisk w stanie naturalnym (N1) i w stanie zbliżonym do naturalnego (N2) - (40,14 %), zaś mało jest siedlisk zdegradowanych - 4,66 %. Drzewostany na **gruntach porolnych** występują na powierzchni 79,02 ha, stanowiąc wynik prac zalesieniowych w minionych i ostatnim okresie gospodarczym.

1.6. Struktura użytkowania ziemi w głównych grupach i kategoriach użytkowania

Teren zarządzany przez Nadleśnictwo Ustroń w **94,72 %** powierzchni zajmują grunty leśne (zalesione i niezalesione) – **10928,28 ha**; **3,59 %** to grunty związane z gospodarką leśną – **414,10 ha**, a grunty nieleśne stanowią **1,69 %** powierzchni – **194,61 ha**.

Nadleśnictwo Ustroń posiada grunty stanowiące **współwłasność**, są to grunty o powierzchni **4,54 ha**.

Nadleśnictwo nie posiada gruntów spornych.

Grunty Nadleśnictwa (tereny leśnictwa Równica, obrębu Ustroń), są obciążone serwitutami (są to pastwiska i łąki śródleśne). Decyzją Wysokiego Ministerstwa z dn. 16.03.1860 r. niektórzy mieszkańcy Gminy Górki Wielkie mają prawo do wypasu bydła rogatego na wyżej wymienionych terenach.

Pod względem podziału gruntów na grupy użytków, struktura gruntów będących w zarządzie Nadleśnictwa Ustroń przedstawia się następująco (skrót z tabeli nr I).

Lp.	Grupa i rodzaj użytku oraz kategoria użytkowania	Powierzchnia [ha]
1.	Lasy	11342,3595
2.	Grunty zadrzewione i zakrzewione	4,5050
3.	Użytki rolne	179,0236
4.	Grunty pod wodami	5,9419
5.	Grunty zabudowane i zurbanizowane	3,1605
6.	Nie użytki	2,0332
OGÓŁEM		11537,0237

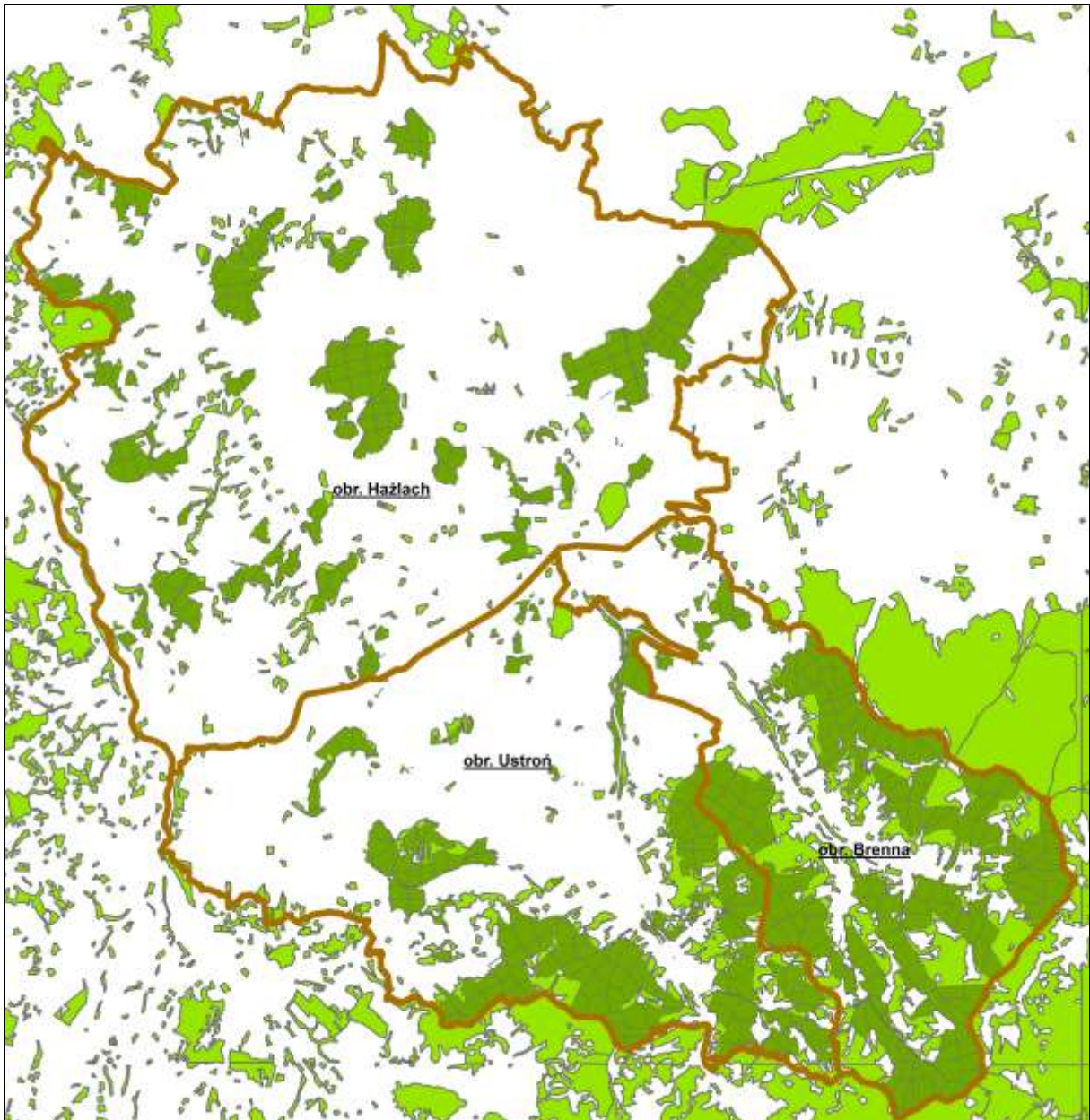
Szczegółowe zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa Ustroń wg grup i kategorii użytkowania przedstawia tabela nr I, zamieszczona w opisanu ogólnym Planu Urządzania Lasu.

1.7. Ilość i rozmiar kompleksów leśnych

Liczba i wielkość kompleksów należą do podstawowych czynników ekonomicznych, które kształtują warunki produkcji leśnej. W Nadleśnictwie Ustroń wśród tych czynników istotne znaczenie ma duże rozdrobnienie kompleksów leśnych.

Lasy Nadleśnictwa Ustroń, a szczególnie północna i zachodnia część, są bardzo rozdrobnione, czego dowodem jest to, że obejmują aż 208 kompleksów.

Rozmieszczenie kompleksów leśnych w terytorialnym zasięgu Nadleśnictwa jest bardzo nierównomierne. Około 57 % lasów skupionych jest w kilkunastu dużych, zwartych kompleksach w południowej, górskiej części Nadleśnictwa, w Beskidzie Śląskim. Jest to cały obręb Brenna, oraz większa część obrębu Ustroń. Część północna Nadleśnictwa, składa się z kilkudziesięciu rozdrobnionych kompleksów o różnej wielkości. Długość granicy lasów Nadleśnictwa z sąsiadującymi gruntami wynosi około 791 km. Na 1 ha powierzchni ogólnej Nadleśnictwa przypada około 69 m granicy zewnętrznej.

Ryc. 11. Lesistość w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Ustroń.

Nadleśnictwo Ustroń położone jest na obszarze o przeciętnej lesistości, która wynosi około 27,97 %.

Tabela 12. Liczba i wielkość kompleksów leśnych Nadleśnictwa Ustroń.

Wielkość kompleksów [ha]	Liczba kompleksów [szt.]	Łączna powierzchnia [ha]	Średnia powierzchnia kompleksu [ha]
1	2	3	4
poniżej 1	61	28,04	0,46
1 - 5	64	159,83	2,50
5 - 20	36	370,03	10,28
20 - 100	27	1406,88	52,11
100 - 200	7	870,67	124,38
200 - 500	7	2324,12	332,02
500 - 2000	6	6381,96	1063,67
Razem	208	11541,53	55,49

*Powierzchnia razem ze współwłasnościami.

Rozmieszczenie lasów niepaństwowych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Ustroń charakteryzuje się dużą nieregularnością. Lasy niepaństwowe w południowej, górskiej części Nadleśnictwa najczęściej położone są przy kompleksach Lasów Państwowych. Większość z nich stanowi dość zwarte i duże kompleksy, poza lasami położonymi w dolinach rzek, które tworzą małe kompleksy o powierzchni do kilku hektarów. Lasy niepaństwowe, leżące w podgórskiej i nizinnej części zasięgu Nadleśnictwa są przeważnie rozdrobione i nie graniczą z gruntami Nadleśnictwa. Większość z nich tworzy małe kompleksy zajmujące powierzchnie do kilku hektarów, porożrzucane wzdłuż dróg i cieków wodnych. Najwięcej lasów prywatnych jest w południowej części zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa na terenie obrębu Brenna oraz miasta Ustroń.

1.8. Funkcje lasów

Instrukcja Urządzania lasu z 2012 r. wyróżnia, w zależności od funkcji lasu trzy główne grupy lasów: rezerwatowe, ochronne i gospodarcze.

Zgodnie z przepisami *Ustawy o lasach z dnia 28. 09. 1991 r.* celem gospodarki leśnej jest zachowanie warunków do trwałej wielofunkcyjności lasów, ich wszechstronnej użyteczności oraz kształtowania środowiska przyrodniczego.

Realizując cele hodowli i użytkowania lasu przyjmuje się zasadę, że każdy las, w każdym miejscu i czasie pełni jednocześnie różne funkcje.

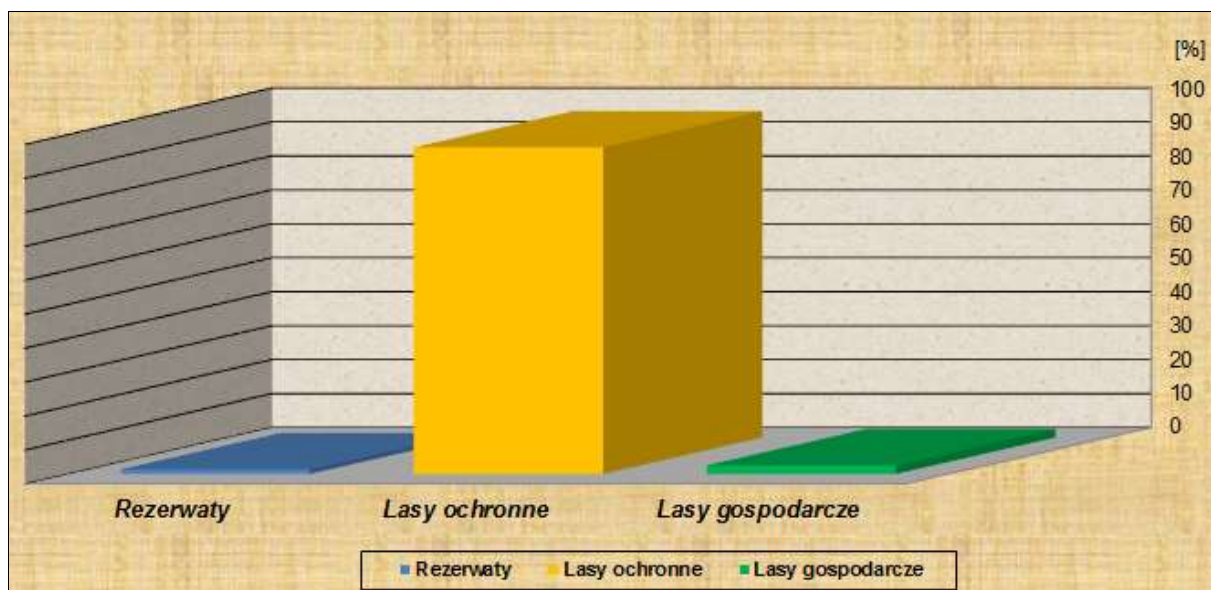
Lasy Nadleśnictwa Ustroń są lasami wielofunkcyjnymi. Wielofunkcyjność lasów Nadleśnictwa jest uwzględniona w przyjętych, na mocy Zarządzeń Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, kategoriach ochronności. Dodatkowo część tych lasów, pomimo braku usankcjonowania prawnego, pełni funkcję lasów wodochronnych wzdłuż rzek i potoków, oraz na siedliskach wilgotnych i wodochronnych w granicach stref ochronnych ujęć wody. Lasy Nadleśnictwa Ustroń pełnią szereg funkcji ekologicznych (ochronnych), produkcyjnych (gospodarczych), obronnych i społecznych. Z funkcji pozaprodukcyjnych największe znaczenie mają funkcje środowiskotwórcze (wodochronne) oraz społeczne (rekreacyjne i estetyczne).

Poniższe zestawienie porównuje ww. grupy lasów wg funkcji i wiodących kategorii ochronności.

Tabela 13. Zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa według dominujących funkcji lasu.

Dominująca funkcja lasu	*Powierzchnia leśna	
	[ha]	[%]
1	2	3
Lasy rezerwatowe (Rezerваты)	145,71	1,33
Lasy ochronne	10507,66	96,15
Lasy gospodarcze	274,91	2,52
Razem	10928,28	100,00

* Zestawienie nie obejmuje gruntów we współwłasności.

Ryc. 12. Udział poszczególnych funkcji lasu.

Zgodnie z postanowieniami KZP przyjęto obowiązujący dotychczas podział na kategorie ochronności według Zarządzenia MOŚZNiL nr 16 z dnia 24 stycznia 1995 r.

Lasy nieobjęte ww. zarządzeniem, przyłączone do Nadleśnictwa oraz grunty zalesione w ubiegłym okresie gospodarczym stanowią lasy gospodarcze.

Przyjęte kategorie ochronności ukierunkowują gospodarkę leśną, na określonych obszarach na pozaprodukcyjne funkcje lasu. Działania te przyczynią się do utrzymania i zwiększenia wielostronnych korzyści płynących z lasów.

Szczegółowy podział na kategorie ochronności i funkcje lasu przedstawiono w opisanii ogólnym PUL.

Strefy uszkodzeń przemysłowych

W bezpośrednim sąsiedztwie lasów Nadleśnictwa Ustroń nie ma większych zakładów przemysłowych. Istotne zagrożenie dla lasów Nadleśnictwa stwarzają jednak zanieczyszczenia przemysłowe napływające z innych regionów, głównie z zakładów przemysłowych znajdujących się w miastach Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego, oraz Cieszyna, Bielska-Białej a nawet Ostrawy.

Zgodnie z §10 IUL aktualizacji stref uszkodzeń przemysłowych nie przeprowadzono. Strefy zagrożeń przemysłowych przyjęto za IV rewizją (na podstawie istniejącej sieci powierzchni próbnych).

Podsumowując w wyniku dokonanej w przeszłości oceny uszkodzeń przemysłowych całość powierzchni Nadleśnictwa została zaliczona do strefy „II” uszkodzeń przemysłowych (powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona).

Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów Nadleśnictwa Ustroń wg stanu na 01.01.2018 roku.

Tabela 14. Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów.

Obiekt, nazwa: rezerwatu, nadleśnictwa	Średni wiek [lat]	Przeciętna zasobność [m ³ /ha]	Przeciętny przyrost [m ³ /ha]	Udział % siedlisk borowych	Udział % gatunków iglastych
1	2	3	4	5	6
obręb Brenna	60	212,2	6,2	4,1	46,8
obręb Hażlach	64	241,4	5,7	0,1	44,4
obręb Ustroń	76	295,6	6,8	0,0	38,5
Nadleśnictwo Ustroń	66	245,7	6,2	1,6	43,6

Tabela 15. Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów w ramach grup funkcji lasu (grunty zalesione) - Wzór nr 1b.

Obiekt, nazwa obrębu, nadleśnictwa	Grupa funkcji / nazwa rezerwatu	Przeciętny wiek [lat]	Przeciętna zasobność [m ³ /ha]	Średni przyrost [m ³ /ha]	Udział siedlisk borowych [%]	Udział gatunków iglastych [%]
Rezerwaty	Rezerwat „Czantoria”	113	352,8	7,2		10,6
	Rezerwat „Kopce”	115	527,4	5,6		18,5
	Rezerwat „Lasek Miejski nad Olzą”	170	388,0	6,0		
	Rezerwat „Skarpa Wiślicka”	87	347,0	5,0		9,9
	Rezerwat „Zadni Gaj”	102	532,9	6,3		77,3
Obręb BRENNA	Lasy trw. uszk na sk. dział.przem	60	212,6	6,2	4,1	46,9
	Lasy wodochronne	60	212,6	6,2	4,1	46,9
	Lasy w miastach i wokół miast	63	232,0	6,2	2,6	43,7
	Lasy stałe pow. badań. i dośw.	80	303,9	6,8	6,5	36,0
	Lasy nasienne	121	557,1	6,3		8,8
	Lasy glebochronne	68	234,9	5,4	31,5	49,1
	Razem lasy ochronne	60	212,6	6,2	4,1	46,9
	Lasy gospodarcze	30	103,4	1,5		34,6
Razem obręb	60	212,2	6,2	4,1	46,8	
Obręb HAŻLACH	Lasy trw. uszk na sk. dział.przem	64	240,6	5,8	0,1	44,8
	Lasy wodochronne	57	233,1	5,8		56,5
	Lasy w miastach i wokół miast	83	258,5	4,7		47,4
	Razem lasy ochronne	64	240,6	5,8	0,1	44,8
	Lasy gospodarcze	27	99,5	3,1		32,2
	Razem obręb	64	241,4	5,7	0,1	44,7
Obręb USTRÓŃ	Lasy trw. uszk na sk. dział.przem	74	292,5	6,7		37,7
	Lasy wodochronne	74	290,1	6,7		38,3
	Lasy w miastach i wokół miast	74	289,5	6,6		39,6
	Lasy stałe pow. badań. i dośw.	75	334,5	8,5		19,1
	Lasy nasienne	153	374,5	2,7		15,9
	Lasy glebochronne	81	381,9	8,6		15,1
	Lasy uzdrowiskowe	77	305,0	6,7		36,5
	Razem lasy ochronne	74	292,5	6,7		37,7
	Lasy gospodarcze	67	302,5	7,2		58,9
Razem obręb	76	295,6	6,7		39,4	
Nadleśnictwo Ustroń	Lasy trw. uszk na sk. dział.przem	65	243,2	6,2	1,7	43,8
	Lasy wodochronne	64	242,1	6,3	2,2	44,8
	Lasy w miastach i wokół miast	72	277,3	6,4	0,5	40,7
	Lasy stałe pow. badań. i dośw.	78	315,5	7,5	4,1	29,6
	Lasy nasienne	131	498,2	5,1		11,1
	Lasy glebochronne	73	285,1	6,5	20,7	37,5
	Lasy uzdrowiskowe	77	305,0	6,7		36,5
	Razem lasy ochronne	65	243,2	6,2	1,7	43,8
	Lasy gospodarcze	61	272,0	6,5		55,0
Razem nadleśnictwo bez rezerwatów	66	245,7	6,2	1,6	44,0	

Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów Nadleśnictwa Ustroń w odniesieniu do większych jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Wybrane cechy taksacyjne drzewostanów Nadleśnictwa Ustroń na tle jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych - Wzór nr 1a.

Obiekt, jednostka	Średni wiek [lat]	Przeciętna zasobność [m ³ /ha]	Przeciętny przyrost [m ³ /ha]	Udział % siedlisk borowych	Udział % gatunków iglastych
1	2	3	4	5	6
Nadleśnictwo Ustroń	66	245,7	6,2	1,6	43,6
RDLP Katowice	56*	274,8*	9,3*	47,8*	68,6*
Lasy Państwowe	58*	275,2*	9,1*	50,7*	70,7*

*Część danych w powyższej tabeli pozyskano z wyników II cyklu (lata 2010–2014) Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu lasów wykonanej przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

Drzewostany Nadleśnictwa Ustroń są znacznie starsze niż przeciętnie w RDLP Katowice, jak i w całych Lasach Państwowych. Przeciętna zasobność lasów Nadleśnictwa Ustroń jest około 10 % niższa od średniej zasobności w RDLP Katowice oraz około 11 % niższa niż w skali Lasów Państwowych.

1.9. Wybrane zagadnienia z zakresu turystyki i rekreacji

Nadleśnictwo Ustroń chcąc pełnić wszystkie funkcje statutowe, w tym także rekreacyjne, prowadzi zagospodarowanie turystyczne, także po to, aby chronić przyrodnicze i produkcyjne funkcje lasu.

Karpaty, w tym także pasmo Beskidu Śląskiego, na którego terenie znajduje się Nadleśnictwo Ustroń są jednym z głównych regionów turystycznych Polski. Szczególnie istotną ich cechą jest duże urozmaicenie krajobrazu, będące wynikiem zróżnicowania budowy geologicznej, rzeźby, klimatu, stosunków wodnych oraz świata organicznego. Wysokie walory przyrodnicze i kulturowe, a także bogate tradycje historyczne stwarzają sprzyjające warunki do rozwoju turystyki praktycznie w ciągu całego roku. Duża zmienność przestrzenna znajduje swoje odzwierciedlenie w zróżnicowanych możliwościach użytkowania turystycznego. Najbardziej popularną formą turystyki jest turystyka górską piesza, turystyka narciarska oraz dynamicznie rozwijająca się w ostatnich latach turystyka rowerowa górską.

Początki rozwoju ruchu turystycznego w polskich Karpatach, były w dużym stopniu związane z podróżami odbywanymi do uzdrowisk. Wiek XIX zaznaczył się również rozwojem turystyki o charakterze poznawczym. Wiązała się ona z motywami patriotycznymi - poznaniem ziem polskich pod różnymi zaborami, a tym samym umacnianie świadomości narodowej. Wzrost frekwencji przyjezdnych w obrębie Karpat był w dużym stopniu związany z rozwojem komunikacji kolejowej, która w końcowych latach XIX w. i początkowych XX w. dotarła do wielu górskich miejscowości uzdrowiskowych i wypoczynkowych. Rosnącemu ruchowi turystycznemu towarzyszył z jednej strony wzrost liczby ludności miejscowej, z drugiej zaś rozwój odpowiednich urządzeń umożliwiających racjonalne spędzenie wypoczynku. Konsekwencją tego procesu był rozwój przestrzenny poszczególnych miejscowości, przybierający z czasem dość znaczne rozmiary. W okresie międzywojennym nastąpiło dalsze ożywienie ruchu turystycznego. Oprócz Zakopanego i Tatr znaczną frekwencją przyjezdnych odznaczały się niektóre ośrodki turystyczne w Beskidzie Śląskim. Jednym z nich była Ustroń. Dużo uwagi poświęcano oznakowaniu szlaków turystycznych. Najgęstszą ich siecią odznaczał się Beskid Śląski. W roku 1924 przystąpiono do utworzenia głównego Szlaku Beskidzkiego, który na terenie Beskidu Śląskiego prowadził trasą: Ustroń - Równica - Ustroń Polana - Czantoria Wilk.- Stożek - Przeł. Kubalonka - Stecówka - Przysłop - Barania Góra - Magurka Wiślańska - Węgierska Góra. W wyniku zmian ustrojowych po drugiej wojnie światowej nastąpiło odejście od dotychczasowego modelu turystyki elitarniej w kierunku rozwoju turystyki powszechnej.

Lasy Nadleśnictwa Ustroń są rejonem bardzo atrakcyjnym turystycznie, a dobrze rozwinięta infrastruktura sprawia, że są to tereny łatwo dostępne dla turystów. Ponadto znajdują się tu różnorodne osobliwości przyrodnicze, takie jak rozrzucone w wielu miejscach skałki piaszczyste, złomowiska skalne i jaskinie.

Przez lasy Nadleśnictwa biegnie duża ilość szlaków turystycznych pieszych i rowerowych.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Ustroń występują następujące obiekty turystyczne:

a) Szlaki turystyczne

Na terenie Nadleśnictwa znajduje się 19 oznakowanych szlaków turystycznych o łącznej długości około 139 km.

Szlaki znakowane kolorem czerwonym :

- Główny Szlak Beskidzki: Ustroń (centrum) - Ustroń (Zawodzie) - schronisko PTTK na Równicy - Ustroń (Polana Papiernia) - Ustroń (Polana) - Wielka Czantoria – i dalej grzbietem granicznym w stronę Przełęczy Beskiddek (Przebieg w N-ctwie: Ustroń – Równica – Ustroń Polana – Wielka Czantoria; liczba km: 11,2; leśnictwo: Czantoria, oddziały: 51, 51a, 52, 47, 48, 55, leśnictwo: Równica, oddziały: 8, 9, 10, 17, 22; długość szlaku: 11,2 km, w tym 4861 m po terenie LP, oraz 6378 m poza gruntami LP);

- Bielsko-Biała - Mikuszowice – Magura Wilkowicka - Dębowiec - Szyndzielnia - Klimczok – Przełęcz Salmopolska – Malinów – Malinowska Skała (liczba km: 24,2; Przebieg w N-ctwie: leśnictwo: Bukowa, oddziały: 38, 59, 60, 68, 69, 70, 71, 72, 77, leśnictwo: Hołcyna, oddziały: 87, 89, 90, leśnictwo: Leśnica, oddziały: 110, 113, 111, 112; długość szlaku: 11877 m, w tym 9117 m po terenie LP, oraz 2760 m poza gruntami LP);
- ZHP Jasionki - Łazek - Wielka Cisowa - Schronisko PTTK Na Błatniej (Przebieg w N-ctwie: Jaworze – Błatnia; liczba km: 7,5; leśnictwo: Górki, oddziały: 27, 13, 14, 26, 25, 24; długość szlaku: 2800 m po terenie LP);
- Przełęcz Salmopolska - Grabowa - Kotarz - Chata Wujka Toma - i dalej w stronę Schroniska PTTK Klimczok (Przebieg w N-ctwie: Kotarz – Grabowa; liczba km: 1,6; leśnictwo: Hołcyna, oddziały: 87, 89, 90; długość szlaku: 1300 m po terenie LP oraz 300 m poza gruntami LP) ;

Szlaki znakowane kolorem niebieskim :

- schronisko PTTK na Równicy - pod Równicą - nad przełęczą Beskidek - Orłowa - pod Orłową - Zakrzosek - pod Trzema Kopcami - Trzy Kopce Wiślańskie (Przebieg w N-ctwie: Równica – Orłowa – Trzy Kopce; liczba km: 9,0; leśnictwo: Równica, oddziały: 12, 13, leśnictwo: Leśnica, oddziały: 135, 138, 137, 142, 131, 141, leśnictwo: Dobka, oddziały: 24, 28, 27; długość szlaku: 9,0 km, w tym 5600 m po terenie LP oraz 3400 m poza gruntami LP);
- Ustroń - Chata Na Czantorii - Wielka Czantoria - i dalej na Stożek (Przebieg w N-ctwie: Ustroń – Czantoria Schronisko; liczba km: 4,3; leśnictwo: Czantoria, oddziały: 55, 58; długość szlaku: 4,3 km, w tym 1380 m po terenie LP oraz 2977 m poza gruntami LP);
- Brenna Hołcyna - Brenna, ul. Malinowa - Pod Kotarzem (Przebieg w N-ctwie: Brenna – Kotarz Schronisko; liczba km: 6,3; leśnictwo: Hołcyna, oddział: 87);

Szlaki znakowane kolorem zielonym :

- Brenna – Wielka Cisowa – Błatnia; (Przebieg w N-ctwie przez LP: leśnictwo: Cisowa, oddziały: 53, 52, długość szlaku: 4,5 km, w tym 1200 m po terenie LP);
- Schronisko PTTK Na Błatniej - Wielka Cisowa - Brenna, Pod Las - Brenna, ul. Leśnica - Brenna, ośrodek zdrowia - Pod Równicą - schronisko PTTK na Równicy (Przebieg w N-ctwie: Brenna Równica – Kotarz Schronisko; liczba km: 4,9; leśnictwo: Równica, oddział: 12);
- Brenna Centrum do skrzyżowania ze szlakiem czarnym (Przebieg w N-ctwie przez LP: leśnictwo: Hołcyna, oddziały: 97, 98, 100, 102, długość szlaku: 1,0 km, w tym 800 m po terenie LP, oraz 200 m poza gruntami LP);
- Brenna - Brenna, ul. Malinowa - Krzywónek - Stary Groń, Diabli Młyn - Stary Groń - Brenna, leśniczówka - Pod Trzema Kopcami (Przebieg w N-ctwie: Brenna – Stary Groń – Trzy Kopce; liczba km: 5,0; leśnictwo: Leśnica, oddziały: 107, 106, 127, 128; długość szlaku: 5,0 km, w tym 1730 m po terenie LP);
- Skoczów - Skoczów, Harbutowice - Górki Wielkie - Zebrzydka – Łazek (Przebieg w N-ctwie: Skoczów – Błatnia; liczba km: 7,3; leśnictwo: Górki, oddziały: 17, 16, 15, 14, 27, 26, 25, 24; długość szlaku: 7,3 km, w tym 3400 m po terenie LP);

Szlaki znakowane kolorem żółtym :

- Skoczów - Skoczów, Harbutowice - Pod Żarnowcem - schronisko PTTK na Równicy (Przebieg w N-ctwie: Skoczów – Nierodzim – Równica; liczba km: 12,2; leśnictwo: Cisowa, oddziały: 157, 154, 155, 156, leśnictwo: Równica, oddziały: 1, 2, 4, 6, 92, 93; długość szlaku: 12,2 km);
- Brenna, Stary Groń, Diabli Młyn - Brenna, szkoła - Pod Orłową – Orłowa (Przebieg w N-ctwie: Orłowa – Czarny pod Starym Groniem; liczba km: 5,3; leśnictwo: Leśnica, oddziały: 108, 109, 130, 132, 142, 131, 141; długość szlaku: 3322 m po terenie LP);
- Brenna Bukowa - Chata Wujka Toma - i dalej w stronę Szczyrku (Przebieg w N-ctwie: Brenna Bukowa - Karkoszczonka; liczba km: 2,9; leśnictwo: Bukowa, oddziały: 67, 73, 69, 68; długość szlaku: 2,9 km, w tym 2550 m po terenie LP, oraz 350 m poza gruntami LP);

- Ustroń - Mała Czantoria (Przebieg w N-ctwie: Ustroń Zdrój - Czantoria Mała; liczba km: 4,9; leśnictwo: Czantoria, oddziały: 69, 72, 73, 74; długość szlaku: 4,9 km, w tym 1945 m po terenie LP, oraz 2980 m poza gruntami LP);

Szlaki znakowane kolorem czarnym :

- Goleszów PKP - Goleszów - Dzięgielów, zamek - dawne schronisko PTTK Pod Tułem - rezerwat „Zadni Gaj” - Podlesie - Podlesie, Widokowa - Rozdroże pod Małą Czantorią - Czantoria Mała, Koliba Roberta - Koliba Roberta - Chata Na Czantorii - Wielka Czantoria (Przebieg w N-ctwie: Goleszów – Tuł - Czantoria Mała - Czantoria Wielka; liczba km: 15,6 km; leśnictwo: Czantoria, oddziały: 51, 51a, leśnictwo: Dzięgielów, oddziały: 105f, 105o, 113c, 113g, 112c, 76a, 76c, 76g, 75g, 75f, 75b, 75c; długość szlaku: 15,6 km, w tym 3795 m po terenie LP, oraz 11805 m poza gruntami LP – tereny gminne i prywatne);
- Ustroń Dobka – Zakrzosek (Przebieg w N-ctwie: Dobka – Trzy Kopce; liczba km: 3,4 km; leśnictwo: Dobka, oddziały: 29, 28, 27; długość szlaku: 3400 m, w tym 3000 m po terenie LP, oraz 400 m poza gruntami LP – lasy prywatne);
- Brenna, ul. Leśnica - Brenna, ośrodek zdrowia - Krzywónek - Brenna, Stary Groń, Diabli Młyn - Stary Groń - Grabowa – i dalej na Przełęcz Salmopolską (Przebieg w N-ctwie: Brenna ośrodek zdrowia – Grabowa; liczba km: 7,7 km; leśnictwo: Leśnica, oddziały: 110; leśnictwo: Hołcyna, oddziały: 91, 92, 93, 100, 101, 102, 99, 98, 97; długość szlaku: 7700 m, w tym 3430 m po terenie LP, oraz 4270 m poza gruntami LP).

Gęstość sieci szlaków turystycznych na terenie Beskidu Śląskiego należy do najwyższych w Polsce. Szlaki wiodą na wszystkie ważniejsze szczyty i zapoznają wszechstronnie z najciekawszymi częściami górskimi. Sieć letnich szlaków jest tak na ogół przeprowadzona, że służyć może w wielu przypadkach także turystom - narciarzom w zimie. Na wielu szlakach letnich wykonano warianty narciarskie zaopatrując je w znakowanie w kolorze danego szlaku jednak nie na tle białym, lecz pomarańczowym.

b) Trasy rowerowe

Niezależnie od szlaków turystycznych na obszarze Nadleśnictwa Ustroń zlokalizowano również kilka oznakowanych tras rowerowych (ścieżek rowerowych), które często stanowią utwardzone śródleśne drogi. System oznakowanych tras rowerowych na obszarze Nadleśnictwa Ustroń łączy się z trasami w Czechach, a także posiada połączenie z międzynarodową trasą rowerową R4.

Przy niektórych ścieżkach turystycznych i rowerowych umieszczone są miejsca postojowe z ławkami i stołami. Na ścieżkach rowerowych Nadleśnictwo zaniechało bądź prowadzi ograniczoną działalność transportową, wynikającą z użytkowania lasu. Przebieg istniejących tras rowerowych uwzględnia potrzeby komunikacyjne, oraz turystyczno-rekreacyjne okolicznych mieszkańców i odwiedzających te tereny turystów.

Ścieżki rowerowe:

- czerwony szlak rowerowy - Trasa Euroregionalna nr 24 (Pętla rowerowa Euroregionu Śląsk Cieszyński): Chałupki – Gorzyczki - Jastrzębie-Zdrój - Markłowice Górne - Zebrzydowice - Kaczyce - Pogwizdów - Cieszyn - Dzięgielów - Goleszów - Kozakowice - Bładnice - Skoczów - Harbutowice - Ustroń - Wisła - Jasnowice;
- Międzynarodowa trasa rowerowa Central European Greenways (kolor zielony) - Kraków – Pszczyna - Wiedeń.
Przebieg szlaku na terenie Polski: Kraków - Alwernia - Oświęcim - Pszczyna - Goczałkowice Zdrój - Czechowice-Dziedzice - Bielsko-Biała - Jaworze - Górki Wielkie - Ustroń (Nierodzim) - rozdwojenie szlaku na dwie nitki:
 - a. nitka górską: Ustroń - Wisła - Istebna - Jasnowice (przejście graniczne);
 - b. nitka nizinna: Skoczów - Goleszów - Dzięgielów - Cieszyn (przejście graniczne na Moście Przyjaźni);
- niebieski szlak rowerowy - Subtrasa Euroregionalna nr 12: Ustroń - Jaworze (22 km);
- zielony szlak rowerowy - Subtrasa Euroregionalna nr 13:

Ustroń - Mała Czantoria (3,5 km), oraz

Ustroń - Jastrzębie Zdrój (55 km);

- żółty szlak rowerowy: trasa Nr 11Y: przebieg: Cieszyn - Zamarski - Dębowiec - Skoczów - Pierściec - Zaborze - Mnich - Strumień;
- Wiślana Trasa Rowerowa – projektowany szlak rowerowy, biegnący wzdłuż Wisły, łączący Beskidy (początek na zaporze nad Jeziorem Czarniańskim u zbiegu Czarnej i Białej Wisłki) z Bałtykiem (koniec szlaku w Gdańsku).
- czarny szlak rowerowy w Brennej: przebieg: Brenna Centrum - Górki Wielkie (10 km).

Oprócz wytyczonych ścieżek rowerowych do jazdy na rowerze nadają się także niektóre piesze szlaki turystyczne i szlaki spacerowe.

c) Stacje i wyciągi narciarskie

Pod względem urządzeń do uprawiania narciarstwa Beskid Śląski należy także do najintensywniej zagospodarowanych rejonów w Polsce.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Ustroń znajduje się szereg obiektów i urządzeń turystycznych w tym liczne wyciągi i trasy narciarskie: zlokalizowane w Ustroniu.

Są to m.in. stacje narciarskie: ośrodek narciarski Czantoria, wyciągi narciarskie: Duża Palenica, Mała Palenica, Pod Skalicą, Poniwiec, Zawodzie, kompleks narciarski Brenna WęgierSKI oraz wyciąg narciarski na Cieślarówce w Cieszynie.

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Ustroń znajdują się następujące obiekty związane z narciarstwem:

- Nartostrada i wyciąg narciarski: w obrębie Ustroń w leśnictwie Czantoria: w tym literowane: oddz.: 50c o pow. 0,51 ha;
- Nartostrada: w obrębie Ustroń w leśnictwie Czantoria: w tym literowane: oddz.: 51c o pow. 1,59 ha.

Ponadto w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Ustroń znajduje się również kompleks skoczni narciarskich klubu Olimpij Goleszów o punktach konstrukcyjnych K 30 (HS-33) i K 17 (HS-20), zlokalizowane pod Goleszowską Górą. Skocznie są naturalne i posiadają igelit. Odbywają się na nich zawody z udziałem młodych skoczków, w tym co roku konkurs na rozpoczęcie sezonu letniego – Memoriał Leopolda i Władysława Tajnerów (skoki narciarskie). Pierwsza skocznia w Goleszowie powstała w 1926 roku Pod Grabówką, kolejna, 35-metrowa w 1930 pod Goleszowską Górą. Zostały wybudowane dzięki inicjatywie Leopolda Tajnera, ojca, urodzonego w Goleszowie trenera Apoloniusza Tajnera, prezesa Polskiego Związku Narciarskiego.

Planowane zamierzenia rozbudowy lub budowy stacji narciarskich przez przedsiębiorców mogą doprowadzić do zagospodarowania turystycznego znacznej części Beskidów. Dla przyrody, oznacza to wylesienia sporej powierzchni stoków, erozję gruntów, zaburzenia stosunków wodnych, przerwanie korytarzy ekologicznych, zwiększenie presji turystycznej i gospodarczej na środowisko (niebezpieczeństwo niekontrolowanej ingerencji w kompleksy leśne), a co najważniejsze może to oddziaływać negatywnie na równowagę biologiczną.

Plan U.L. nie odnosi się do tego typu przedsięwzięć.

Ponadto od kilku lat zauważalny jest wyraźny wzrost zainteresowania jeździectwem i **turystyką konną**. Powstają coraz liczniej stadniny konne, są też podejmowane inicjatywy tworzenia szlaków konnych, pozwalające na komfortowe uprawianie jeździectwa rekreacyjnego. Aktualnie na gruntach N-ctwa Ustroń nie zostały wytyczone szlaki konne, jednakże w jego zasięgu terytorialnym znajdują się liczne stadniny i ośrodki jeździeckie (w tym m. in. Ludowy Klub Jeździecki w Górkach Wielkich, oraz stadnina koni w Ochabach, Brennej, Goleszowie i Cieszynie), oraz punkty postojowe.

d) Edukacja ekologiczna

Od szeregu lat Nadleśnictwo prowadzi edukację ekologiczną w oparciu o program edukacji leśnej społeczeństwa. Celem edukacji leśnej jest upowszechnienie w społeczeństwie wiedzy o środowisku leśnym, gospodarce leśnej i wizerunku leśnika oraz kształtowanie świadomości proekologicznej społeczeństwa. Poza spotkaniami z leśnikami w

terenie, pracownicy Nadleśnictwa biorą również udział w pogawędkach o lesie organizowanych w przedszkolach, szkołach oraz bibliotekach. Corocznie z zajęć prowadzonych przez pracowników Nadleśnictwa korzysta kilka tysięcy osób. Nadleśnictwo jest również autorem szeregu publikacji dla dzieci i dorosłych (dotyczących popularyzacji miejscowych walorów przyrody, przybliżania pracy leśników i ochrony przyrody), wydawanych własnym nakładem w formie folderów, prospektów czy przewodników.

Ścieżki przyrodniczo-dydaktyczne:

Od szeregu lat Nadleśnictwo Ustroń prowadzi edukację ekologiczną w oparciu o program edukacji leśnej społeczeństwa, której przejawem są prelekcje i pogadanki w szkołach i przedszkolach (spotkania z leśnikiem), konkursy, turnieje wiedzy ekologicznej, ekspozycje dotyczące gospodarki leśnej, pikniki leśne oraz zajęcia terenowe prowadzone z młodzieżą na istniejących (wymienionych poniżej) **ścieżkach przyrodniczo-dydaktycznych**.

- **Ścieżka przyrodniczo-leśna „Czantoria”**. Położenie: obręb: Ustroń, leśnictwo: Równica, oddziały: 48, 52, 55, 56, 57, 58, 69, 72, 73. Ścieżka rozpoczyna się przy górnej stacji kolejki wyciągu krzeselkowego na Czantorię. Pierwsze dwa odcinki prowadzą czerwonym szlakiem turystycznym na szczyt Czantorii (995 m n. p. m). Odcinek pierwszy do rezerwatu „Czantoria”, a odcinek drugi na szczyt, wzdłuż południowej granicy rezerwatu. Odcinek trzeci biegnie szlakiem czarnym i niebieskim, wzdłuż granicy państwa i rezerwatu do schronisk turystycznych pod Czantorią. Następny odcinek prowadzi w kierunku schroniska czeskiego. Po prawej stronie położony jest leśny rezerwat częściowy „Czantoria” utworzony w roku 1996 w celu zachowania dolnoreglowych zbiorowisk roślinnych o charakterze naturalnym. Długość ścieżki, wynosi 9,1 km, w tym 2,6 km przebiega wzdłuż niebieskiego szlaku. Na ścieżce urządzono 5 przystanków edukacyjnych z 11 tablicami edukacyjnymi oraz miejscami odpoczynku. Tablice opisują zarówno walory przyrodnicze, jak również przybliżają turystom zagadnienia prowadzenia wielofunkcyjnej gospodarki leśnej. Ścieżka ma bardzo wysokie walory krajobrazowe i poznawcze. Prowadzi w części przez rezerwat przyrody oraz eksponowanymi szlakami grzbietowymi Czantorii. Zakończenie ścieżki na polu biwakowym stwarza bardzo dobre warunki do organizacji ogniska.
- **Ścieżka przyrodniczo-leśna „Skalica”**. Położenie: obręb: Ustroń, leśnictwo: Równica, oddział 22 oraz grunty prywatne i miejskie. Ścieżka przyrodniczo-leśna „Skalica” zlokalizowana jest w pobliżu Regionalnego Leśnego Ośrodka Edukacji Ekologicznej (ROLEE) „Leśnik” w Ustroniu – Jaszowcu, a potem biegnie stromym zboczem góry Skalicy (497 m n. p. m.), następnie zaś brzegiem rzeki Wisły w kierunku Ustronia - Polany. Długość ścieżki wynosi około 4 km. Ścieżkę podzielono na siedem odcinków – pierwsze cztery prowadzą stokami góry Skalica, trzy ostatnie doliną Wisły. Ścieżka ta zapoznaje z różnymi typami lasów oraz wieloma gatunkami chronionej flory i fauny. Trasa ścieżki umożliwia obserwację stanowisk chronionych gatunków beskidzkiej flory m.in. pióropusznika strusiego, kopytnika, lilii złotogłów oraz fauny np. ciemno brunatnych wiewiórek typowych dla lasów górskich, wielu gatunków ptaków z licznym na tym odcinku Wisły pluszczem i często spotykaną na leśnych szlakach salamandrą plamistą. Ciekawostkami na trasie ścieżki są: nieczynny kamieniołom z kilkunastometrową ścianą (służącą jako miejsce wspinaczki skalnej) czy mrowisko mrówki rudnicy (zabezpieczone przed szkodnikami i opisane na tablicy informacyjnej). Na ścieżce urządzono 9 tablic edukacyjnych.
- **Ścieżka przyrodniczo-leśna „Brenna Bukowa-Karkoszczonek”**. Położenie: obręb: Brenna, leśnictwo: Bukowa, oddziały: 60, 67, 68, 69, 73. Ścieżka prowadzi z Brennej-Bukowej na przełęcz Karkoszczonek (723 m n. p. m) przez lasy jodłowo-bukowo-świerkowe, zarządzane przez Nadleśnictwo Ustroń i wchodzące w skład Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego. Początek ścieżki przy przystanku PKS Brenna – Bukowa (początek żółtego szlaku turystycznego przez Karkoszczonek do Szczyrku) lub od parkingu przy „Karczmie pod Skalica”. Długość ścieżki około 4 km z możliwością zmiany trasy powrotnej na odcinku 1 km. Na ścieżce urządzono 6 tablic edukacyjnych. Ścieżka informuje turystów o rodzajach drzew leśnych, runie leśnym, zwierzętach oraz

zagadnieniach gospodarki leśnej – pozyskaniu drewna i ochronie lasu (zagrożeniach dla świerka – głównie ze strony owadów). Po przejściu połowy trasy, na Przełęczy Karkoszczonka można skorzystać z odpoczynku w schronisku „Chata Wuja Toma” gdzie znajduje się także ciekawa kolekcja starych narzędzi i sprzętu gospodarstwa domowego używanego w przeszłości przez górali.

- **Ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna „Góra Bucze”**. Ścieżka ma około 4 km długości, rozpoczyna się w centrum Górek Wielkich, przed mostem na Brennicy i biegnie głównie przez oddz. 8 obrębu Brenna. Na trasie można zobaczyć całą bioróżnorodność Góry Bucze, a więc: szereg rzadkich, chronionych roślin, np. cieszyniankę, obrazki alpejskie, podkolan biały, miesięcznicę trwałą, subkontynentalny grąd lipowo-dębowo-grabowy, pomniki przyrody, a także poznać faunę Góry Bucze.

Inne obiekty edukacji ekologicznej:

- D. W. „Leśnik” (znajdujący się w oddz. 22i, na terenie leśnictwa Równica, w obrębie Ustroń). Znajduje się tu Regionalny Ośrodek Leśny Edukacji Ekologicznej Leśnego Kompleksu Promocyjnego (ROLEE) - Lasy Beskidu Śląskiego, który jest centralnym punktem dydaktyki ekologicznej, umożliwiającą przeprowadzanie lekcji nauki o środowisku, prelekcji, konferencji oraz warsztatów ekologicznych.
- Izby Przyrodniczo-Leśne Nadleśnictwa Ustroń:
Izba przyrodniczo-leśna przy Nadleśnictwie Ustroń.
Została ona przygotowana w celu przedstawienia historii leśnictwa na terenie Śląska Cieszyńskiego oraz prezentacji walorów przyrodniczych miejscowych lasów.

Fot.2. D. W. „Leśnik”.
(autor: Tomasz Dębiec).

e) Szlaki nordic walking:

Nordic walking to prawdziwy fenomen, jeden z najpopularniejszych sportów w Polsce i w Europie. Tą formę aktywnego wypoczynku można również uprawiać w zasięgu terytorialnym

Nadleśnictwa Ustroń, w ramach opisanych poniżej szlaków nordic walking (o łącznej długości 43,3 km).

- Staw Młyńszczok – Staw Kisielów – Kościół pw. Wniebowzięcia NMP w Cieszynie (długość trasy: 7,5 km, leśnictwo Zebrzydowice – oddz. 111~a);
- Staw Młyńszczok – Zamek w Kończycach Małych – centrum Zebrzydowic (długość trasy: 13,8 km, leśnictwo Zebrzydowice – oddz. 119~a, 122~b);
- Wały rzeki Wisły – Ochaby – Skoczów (długość trasy: 16,0 km, leśnictwo Pierściec – oddz. 68f);
- Wały rzeki Wisły – Kaplicówka – Dąb Papieski - Kaplica św. Jana Sarkandra (długość trasy: 6,0 km, leśnictwo Dębowiec – oddz. 75l, 81a, 81d, 81f, 81g, 81h, 81k).

f) Obiekty związane z zagospodarowaniem turystycznym na terenie ALP:

W trakcie prac V rewizji urządzania lasu zinwentaryzowano na gruntach nadleśnictwa Ustroń następujące obiekty związane z zagospodarowaniem turystycznym:

- Urządzenia turystyczne,
w tym w obrębie Brenna:
oddz. 13b (leśnictwo Górki),
oddz. 31g (leśnictwo Cisowa),
oddz. 67a, 67i (pole biwakowe – wyposażenie: wiata), 67r, 67t, 67w (leśnictwo Bukowa),
oddz. 85a, 85l (leśnictwo Hołcyna),
oddz. 108r (pole biwakowe dzierzawione przez straż), 108x, 113b, 127k (miejsce postoju i biwakowania – wyposażenie: ławki, stoły, odkryte palenisko) (leśnictwo Leśnica),
w tym w obrębie Hażlach:
oddz. 201a (leśnictwo Kalembice),
oraz w obrębie Ustroń:
oddz. 8d, 21f (leśnictwo Równica),
oddz. 36k (wiata drewniana: ławy i stoły; pole biwakowe oraz zadaszenie paleniska), 37c (wiata drewniana; oraz pole biwakowe), 37d (pole biwakowe – wyposażenie: kontener na śmieci 110 l), 37f, 37h, 37j (leśnictwo Dobka),
oddz. 47h, 51c (nartostrada), 69l (leśnictwo Czantoria),
oddz. 93h, 93r, 105g, 105h (leśnictwo Dzięgielów).
- Parkingi:
oddz. 67o, 67p, 67r (leśnictwo Bukowa, w obrębie Brenna) – parkingi dla samochodów.

Ponadto w Nadleśnictwie zlokalizowano następujące obiekty:

- Ośrodek wypoczynkowy „Leśnik” – w oddz. 22i, leśnictwa Równica, w obrębie Ustroń, (ponadto znajduje się tam zadaszenie paleniska ROLEE „Leśnik”),
- Ośrodek Harcerski – w oddz. 25c leśnictwa Górki, w obrębie Brenna,
- Wiata „Borgońka” (turystyczna) – w oddz. 187h, leśnictwa Kalembice, w obrębie Hażlach,
- Pole biwakowe (wyposażenie: wiata, ławy i stoły, 2 kontenery na śmieci, WC, 3 paleniska) – w oddz. 69l, leśnictwa Czantoria, w obrębie Ustroń,
- Polana widokowa (oraz zadaszenie paleniska Willa) – w oddz. 31g, leśnictwa Cisowa, w obrębie Brenna.

g) Baza noclegowa w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa:

Szczególnie istotną rolę w rozwoju ruchu turystycznego w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Ustroń, zwłaszcza turystyki pieszej i narciarskiej odgrywają schroniska turystyczne zlokalizowane zwykle w atrakcyjnych krajobrazowo podszczytowych partiach górskich lub w węzłowych punktach szlaków turystycznych.

Beskid Śląski (w tym teren Nadleśnictwa Ustroń) jest intensywnie zagospodarowywanym turystycznie regionem, co wiąże się przede wszystkim z rozwiniętymi na szeroką skalę przyjazdami turystycznymi z sąsiadujących z nim, silnie zurbanizowanych terenów GOP-u.

Na terenie zasięgu Nadleśnictwa znajduje się kilkadziesiąt obiektów noclegowych, są to: schroniska, hotele, ośrodki wypoczynkowe, pensjonaty, gospodarstwa agroturystyczne, campingi. Należy również wspomnieć o rozbudowanej bazie gastronomicznej.

• **Schroniska górskie PTTK:**

- Schronisko PTTK "Równica" w Ustroniu.
- Schronisko PTTK „Na Błatniej” w Brennej - szczyt Błatnia.

• **Inne schroniska:**

- Szkolne schronisko młodzieżowe "Wiecha" PTSM - Ustroń Jaszowiec,
- Schronisko „Chata Na Orłowej”,
- Szkolne Schronisko Młodzieżowe Pod Groniczkiem Ustroń Dobka,
- Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Cieszynie,
- Dawne schronisko PTTK "Pod Tułem" w pobliżu rezerwatu cisów "Zadni Gaj" w miejscowości Cisownica, (obecnie schronisko jest w rękach prywatnych, znajduje się tam restauracja z salą bankietową i pokojami noclegowymi).

• **Gospodarstwa agroturystyczne i kwatery prywatne,**

- w tym głównie: w Brennej, Ustroniu, Cieszynie i Skoczowie.

• **Inne:**

- korty tenisowe: w Brennej, Skoczowie, Ustroniu, Ochabach Wielkich, Goleszowie i Cieszynie,
- baseny i pływalnie kryte: w Brennej, Skoczowie, Ustroniu, Goleszowie, Strumieniu, Zebrzydowicach i w Cieszynie,
- lodowiska,
- boiska,
- skocznie,
- możliwość uprawiania: sportów lotniarskich na Tule i Równicy.
- możliwość udział w masowych imprezach sportowo rekreacyjnych, takich jak: górskich biegach przełajowych, marszobiegach, wyścigach kolarskich, rowerów górskich i rajdach rowerowych, festynach sportowych oraz licznych turniejach.

Rekreacja wodna:

- przystanie wodne: na Olzie w Cieszynie, oraz na dopływach rzeki Brennicy: Brenna Hołcyna i Brenna Leśnica,
- przystanie wodne sztuczne: w Cieszynie - przystań kajakowa „Olza”, oraz w Ustroniu - staw kajakowy Ustroń,
- możliwość uprawiania kajakarstwa,
- akwen „Ton” w Goleszowie - wymarzone miejsce dla amatorów wędkowania.

h) Miejsca kultu religijnego:

Na terenie LP nie występują znane sanktuaria religijne, jednakże w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Ustroń znajdują się liczne kościoły luterzańskie, katolickie oraz innych wyznań.

Należy również wspomnieć o istniejących w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Ustroń, licznych kapliczkach, kaplicach, figurach i krzyżach przydrożnych, które są elementem charakterystycznym krajobrazu oraz świadczą o bogatej kulturze religijnej analizowanego regionu.

i) Możliwość uprawiania wędkarstwa górskiego

j) Obiekty sportowe:

- Kolej Linowa Czantoria w Ustroniu – ośrodek narciarski położony w Ustroniu w Beskidzie Śląskim na północnym zboczu Wielkiej Czantorii. Górna stacja ośrodka znajduje się na polanie Stokłosica, na wysokości 851 m n.p.m.

W skład kompleksu wchodzi:

- (KLC) 4-osobowy wyciąg krzeselkowy firmy Doppelmayr Garaventa Group o długości 1640 m, przewyższeniu 462 m i przepustowości 1800 osób na godzinę. Górna stacja kolei linowej znajduje się na wysokości 851 m n.p.m.
- (FA) 2-osobowy wyciąg orczykowy „Faturka” o długości 670 m, przewyższeniu 198 m i przepustowości 475 osób na godzinę,
- (SO) wyciąg talerzykowy „Solisko” o długości 350 m, przewyższeniu 80 m i przepustowości 800 osób na godzinę,
- (ST) wyciąg talerzykowy „Stokłosica” o długości 198 m, przewyższeniu 50 m i przepustowości 500 osób na godzinę.

Między tymi wyciągami przebiega 5 tras narciarskich:

- 1 (FIS) czerwona między górną a dolną stacją wyciągu krzeselkowego, o długości 1900 m, o średnim nachyleniu 24 %, dośnieżana,
- 2 niebieska o długości 2600 m między górną a dolną stacją wyciągu krzeselkowego, o średnim nachyleniu 18 %, niedośnieżana i w związku z tym często zamknięta, w górnej części, wzdłuż wyciągu Faturka – dośnieżana,
- czerwona, wzdłuż wyciągu ST – o długości 200 m i średnim nachyleniu 25 %, dośnieżana i oświetlona,
- czerwona, wzdłuż wyciągu SO – o długości 340 m i średnim nachyleniu 24 %, dośnieżana i oświetlona,
- niebieska, wzdłuż wyciągu w pobliżu dolnej stacji wyciągu krzeselkowego, dośnieżana i oświetlona.

Homologacja FIS: Fragment czerwonej trasy ma homologację FIS, na odcinku między 585 a 405 m n.p.m., pozwalającą na rozgrywanie zawodów narciarskich w slalomie obu płci. Homologacja jest ważna do 2021 roku.

Pozostała infrastruktura: Na szczycie Wielkiej Czantorii znajduje się wieża widokowa. Tuż pod górną stacją wyciągu krzeselkowego znajduje się letni tor saneczkowy (tzw. zjeżdżalnia grawitacyjna).

Ponadto na terenie ośrodka do dyspozycji narciarzy i snowboardzistów są: W budynku górnej stacji znajdują się: placówka GOPR oraz punkt gastronomiczny na 50 osób. W i wokół dolnej stacji znajduje się: kilka punktów gastronomicznych, serwis narciarski i wypożyczalnia, szkoła narciarska i przedszkole narciarskie, parkingi na 500 samochodów osobowych i 15 autokarów.

- Kompleksu Rekreacyjno-Wypoczynkowego „Dolina Leśnicy”.
- Kompleks narciarski Brenna WęgierSKI. Znajduje się w Brennej, a w skład niego wchodzi następujące wyciągi: Gronik, Witkowska, Mini, Borynia, Hyrcy I, Hyrcy II, Węgierski.
- Wyciąg narciarski na Cieślarówce w Cieszynie.
- Hala Widowiskowo-Sportowa im. Cieszyńskich Olimpijczyków przy ul. Sportowej 1 w Cieszynie.
- Tor saneczkowy w Ustroniu Polanie, oraz całoroczny tor saneczkowy w Ustroniu Równicy.
- Hale sportowe, baseny otwarte i pływalnie kryte – Cieszyn, Brenna, Ustroń.

k) Obiekty kultury materialnej, zabytki oraz imprezy kulturalne:

Cenne zabytki kultury:

Ustroń:

Ustroń to miasto w południowej Polsce, w województwie śląskim, w powiecie cieszyńskim w Beskidzie Śląskim. Ustroń jest jedną z najstarszych osad Śląska Cieszyńskiego, a pierwsze wzmianki o nim pochodzą z 1305 roku. Początkowo była to wieś książęca należąca do Piastów Śląskich, a od 1653 roku do dynastii Habsburgów. Miasto Ustroń jest uzdrowiskiem, oraz znanym ośrodkiem wczasowym i wypoczynkowym. Miejscowość położona jest na północnych stokach Beskidu Śląskiego, u wylotu doliny Wisły. Różnica wzniesień wynosi ponad 500 metrów pomiędzy centrum miasta w dolinie Wisły a Czantorią Wielką i Równicą.

- Muzeum Ustrońskie im. Jana Jarockiego w Ustroniu. Muzeum zaprasza na wystawy stałe: hutnictwo i kuźnictwo Ustronia ze skansenem przemysłowym, wystawa etnograficzna ze zbiorów własnych muzeum, galeria sztuki współczesnej B. K. Heczko, obraz Ludwika Konarzewskiego „Wesele”. Ponadto w muzeum organizowane są wystawy czasowe, koncerty, wieczory autorskie i imprezy okolicznościowe. Obiekt mieści się w zabytkowym budynku dyrekcji dawnej huty „Klemens” z lat 1772 - 1897.
- Muzeum Regionalne „Stara Zagroda” w Ustroniu. Muzeum mieści się w tradycyjnej góralskiej zagrodzie, pochodzącej z 1768 roku. Można w nim zobaczyć stałą wystawę etnograficzną, obrazującą dawną kulturę Śląska Cieszyńskiego. Muzeum organizuje także czasowe wystawy tematyczne.
- Oddział Muzeum Ustrońskiego - Zbiory Marii Skalickiej w Ustroniu. Znajduje się w nim ekspozycja prac wybitnych polskich twórców: P. Stellera, S. Jaworskiego, J. Wałacha, L. Konarzewskiego, M. Siary, Z. Józwiaka i innych. Ponadto w muzeum obejrzymy: kolekcję medali: poczet królów polskich, dzieje oręża polskiego, medale z dziedziny kultury i sztuki, starodruki, kolekcję ekslibrisów, druki bibliofilskie i unikatowe, cenny zbiór książek – Cieszyńszczyzna, wystawę poświęconą walce o niepodległość podczas II wojny światowej (Polskie Państwo Podziemne, Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie, Żołnierze Września 1939 r., Wojsko Polskie na Wschodzie, martyrologia mieszkańców Ustronia), ręcznie malowaną porcelanę Barbary Majętny z Ustronia, wystawny cieszyński strój żeński oraz Ustroń na starych fotografiach.
- Rzymskokatolicki drewniany kościół pw. Św. Anny z 1769 w Ustroniu – Nierodzimiu, w pobliżu zakładów Mokate. Przy kościele znajduje się liczący 600 lat cmentarz.
- Rzymskokatolicki kościół pw. Św. Klemensa Papieża i Męczennika w Ustroniu, ul. Daszyńskiego.
- Kościół Ewangelicko - Augsburski Apostoła Jakuba St. w Ustroniu, zlokalizowany w rejonie ulic Daszyńskiego i Stawowej.
- Kamienny ołtarz z XVII wieku na Równicy - Ustroń.
- Zabytkowy budynek szkoły w Ustroniu, ul. Stawowa 3. W miejscu tym znajdowała się pierwsza polska szkoła w Ustroniu. Zbudowano ją w 1787 roku, a przebudowy dokonano w XIX i XX wieku. Obecnie znajduje się tu m.in. Rejonowy Ośrodek Kształcenia Zawodowego.

Większość ustrońskich zabytków można zwiedzać korzystając z niebieskiego szlaku spacerowego (Szlak Zabytkowy), który rozpoczyna się przy Urzędzie Miasta.

Obiekty sanatoryjne w Ustroniu:

Uzdrowisko Ustroń to jeden z największych w Europie kompleksów uzdrowiskowych. Uzdrowisko specjalizuje się w rehabilitacji kardiologicznej, neurologicznej, onkologicznej oraz narządów ruchu. Właścicielem większościowego pakietu Przedsiębiorstwa Uzdrowiskowego „Ustroń” SA od sierpnia 2010 roku jest Spółka Polsko-Amerykańskie Kliniki Serca. Polsko-amerykańskie Uzdrowisko Ustroń tworzą obecnie cztery sanatoria – Równica, Kos, Narcyz i Rosomak, 3-gwiazdkowy hotel Wilga, Uzdrowiskowy Instytut Zdrowia oraz nowoczesne centrum zabiegowe Medical & SPA Prestige Club.

- Dom Zdrojowy - baseny kryte (solankowe) - Ustroń Zawodzie,
- Pijalnia Wód w Parku Zdrojowym - Ustroń Zawodzie.

Brenna:

Gmina Brenna jest chętnie odwiedzana przez turystów zarówno latem jak i zimą. Krystalicznie czysta rzeka, bliska dostępność szlaków górskich, szereg atrakcji na każdą porę roku, a przy tym wszystkim brak "tłoku" sprawiają, że można tutaj naprawdę wypocząć. Sama miejscowość Brenna to zaciszna góraska miejscowość położona w województwie śląskim, na Ziemi Cieszyńskiej, w dolinie rzeki Brennicy, u stóp malowniczych szczytów Beskidu Śląskiego, pomiędzy Ustroniem a Szczyrkami.

- Kościół rzymskokatolicki pw. Wszystkich Świętych w Górkach Wielkich.

- Kościół rzymskokatolicki pw. św. Jana Chrzciciela w Brennej z 1796 roku, wraz z zabytkowym budynkiem Plebanii.
- Kościół Ewangelicko-Augsburski apostoła Jana w Górkach Wielkich. Cmentarz w Górkach Wielkich na tzw. Kępcie Prochaskowej istnieje od 1858 roku. W 1908 roku wybudowano tu kostnicę z dzwonnica, rok później przebudowaną w kaplicę cmentarną a w 1984 rozbudowaną w ww. kościół pod wezwaniem apostoła Jana.
- Kościoła ewangelicko-augsburski apostoła Bartłomieja w przysiółku Brenna Pinkas z 1988 roku w kształcie stylizowanego szafasu.
- Dom Katolicko-Ludowy (Stare Kino) w Brennej.
- Krzyż Zakochanych (Krzyż Męki Pańskiej z Matką Boską i Św. Janem) - Krzyż Zakochanych zwany również Krzyżem Rozstania znajduje się pod Bukowym Groniem, na trasie Szlaku Wspomnień.
- Pracownia Galeria Pod Maską w Górkach Małych, ul. Breńska 111b.
- Dwór Kossaków w Górkach Wielkich.
Późnobarokowy, murowany z kamienia i cegły, dwór Kossaków z XVIII wieku, wpisany został wraz z parkiem o powierzchni 0,5 hektara do rejestru zabytków, a w zabudowaniach dworskich mieści się muzeum biograficzne Zofii Kossak Szczuckiej - Szatkowskiej. W zabytkowym dworze w Górkach Wielkich ma swoją siedzibę Centrum Kultury i Sztuki „Dwór Kossaków”, powołane w 2011 r. przez Fundację im. Zofii Kossak. W budynku znajduje się stała ekspozycja, oparta w głównej mierze na urządzeniach multimedialnych, która ma zobrazować życie rodziny Kossaków w Górkach Wielkich, w tym przede wszystkim wnuczki protoplasty rodu Zofii. Na ścianach dworu znajdują się wielowymiarowe wydruki, na ekranach wyświetlają się rodzinne zdjęcia, a dzięki słuchawkom możemy posłuchać wypowiedzi pisarki i jej córki. W Centrum przygotowano wystawę również dla najmłodszych. To właśnie w Starym Dworze mieszkał Kacperek, skrzat domowy, bohater książki Zofii Kossak "Przygody Kacperka góreckiego skrzata". Poza działalnością wystawienniczą Centrum Kultury i Sztuki "Dwór Kossaków" zajmuje się planowaniem i realizacją konkursów, warsztatów, pokazów, wykładów, paneli dyskusyjnych. Natomiast każdego lata odbywa się cykl imprez kulturalnych „ Artystyczne Lato u Kossaków”, w ramach którego organizowane są plenery malarskie, warsztaty plastyczne, teatralne, rzeźbiarskie, spektakle i koncerty. Zabytkowy park otaczający dwór jest idealnym miejscem dla kameralnych koncertów.
- Dworek Myśliwski „Konczakówka” - W Brennej na południowym stoku Czupła, na polanie osłoniętej buczyną stoi piękny budynek - Dworek Myśliwski, zwany potocznie Konczakówką. Od 1989 roku obiekt pełni rolę ośrodka szkoleniowo - wypoczynkowego Nadleśnictwa Ustroń. Obecnie dworek stanowi własność Lasów Państwowych.

Cieszyn:

Cieszyn to miasto w południowej Polsce, w województwie śląskim, siedziba władz powiatu cieszyńskiego. Cieszyn jest jednym z najstarszych miast na Śląsku. Dzieje Cieszyna sięgają IX w. i wiążą się z grodem słowiańskiego plemienia Gołęczyców. Podanie głosi, że założyli go w 810 roku trzej bracia, Bolko, Leszko i Cieszko (Bolek, Lešek a Těšek), synowie czeskiego księcia Lecha, który zginął w walce z wojskami cesarza Karola Wielkiego w 805 roku, najpewniej przy oblężeniu Canburga, siedzibie rodowej księcia Lecha, w dolinie dolnej Ohrzy. Według legendy trzej bracia, po długiej wędrówce spotkali się tutaj u źródła, nazwanego później Studnią Trzech Braci, i ciesząc się tym faktem założyli gród Cieszyn. Lokacja miasta nastąpiła około 1220 roku. Od końca XIII w. było ono centrum księstwa cieszyńskiego. Miasto leży na Pogórzu Śląskim, nad Olzą. Miasto zwane „małym Wiedniem” jest także ważnym ośrodkiem kulturalnym. Zachodnia granica miasta pokrywa się z granicą polsko-czeską, za którą leży miasto Czeski Cieszyn.

Współczesne administracyjne pojęcie „miasto Cieszyn” odnosi się do prawobrzeżnej części, stanowiącego pod względem przestrzennym i społecznym jedną całość, ośrodka miejskiego, którego część lewobrzeżna należy do Czech i nosi oficjalną nazwę Czeski

Cieszyn. W przeciwieństwie do Czeskiego Cieszyna, dzielnice prawobrzeżne są dzisiaj jednolite etnicznie – ponad 96 % ludności deklaruje narodowość polską. Charakterystyczna jest natomiast różnorodność religijna z wyznaniem rzymskokatolickim i luterańskim, jako dominującymi.

➤ Góra Zamkowa.

W rzeczywistości załącznikiem dzisiejszego miasta Cieszyn jest Góra Zamkowa. Góra Zamkowa w Cieszynie (zwana też Wzgórzem Zamkowym, 298 m n. p. m.) to niewielkie wzniesienie o stromych zboczach, położone na Pogórzu Śląskim w centrum miasta Cieszyna, w widłach rzek Olzy na południu i Bobrówki na północy, tuż przy granicy z Czechami. Na wzgórzu znajduje się szereg zabytkowych budowli (w tym XI-wieczna rotunda) oraz romantyczny park z wieloma pomnikami przyrody. Najstarsze ślady osadnictwa sięgają czasów rzymskich i pochodzą z V w. p. n.e. Pod koniec XIII wieku gród stał się stolicą samodzielnego Księstwa Cieszyńskiego, istniejącego w latach 1290-1918. Zamkiem i Księstwem rządili najpierw Piastowie (do 1653 roku), po nich rządy objeli Habsburgowie. W wyniku wojny trzydziestoletniej, a także wygaśnięcia linii Piastów cieszyńskich, rezydencja książęca zaczęła podupadać. Dla Habsburgów cieszyński zamek przestał być strategicznym obiektem. Dopiero w XIX wieku odkryli gospodarczy potencjał Księstwa i wówczas zaczęła się przebudowa Wzgórza. Po I wojnie światowej w dawnym zamku rezydowała Rada Narodowa Księstwa Cieszyńskiego, następnie Zarząd Lasów Państwowych, w 1947 wprowadziła się tutaj Państwowa Szkoła Muzyczna, a od 2005 roku część dawnego zamku stała się także siedzibą regionalnego centrum przedsiębiorczości i designu.

Do najważniejszych zabytków na terenie Góry Zamkowej należą: Rotunda św. Mikołaja, Wieża Piastowska, Pałac Myśliwski, Wieża Ostatecznej Obrony zw. Starą. Rotunda św. Mikołaja – to najstarszy zabytek architektury w stylu romańskim na Ziemi Cieszyńskiej pochodzący z XI wieku. Rotunda pełniła funkcję kościoła grodowego i Kaplicy Zamkowej. Budowlę wzniesiono na planie koła z ciosów wapiennych. Posiada także półkolistą apsydę z półkopułą. Rezydencja Habsburgów jest nazywana *Pałacem Myśliwskim*. Monumentalny zabytek góruje nad miastem i doskonale prezentuje się na Zamkowym Wzgórzu. Pałac został wybudowany w XIX wieku. Miejsce, w którym go wzniesiono, było niegdyś siedzibą zamku gotyckiego. Rezydencja reprezentuje styl klasycystyczny. Współcześnie jest siedzibą ośrodka Zamek Cieszyn. Gotycka Wieża Piastowska z XIV wieku. Wieża Piastowska w Cieszynie to wieża obronna dawnego zamku książąt cieszyńskich na Górze Zamkowej, jedna z czterech niegdyś tam istniejących i jedyna zachowana do dziś. Wieża Piastowska została wybudowana w pierwszej połowie XIV wieku, stanowiła część zamku górnego i jako jedna z czterech wież była istotnym elementem systemu obronnego cieszyńskiego zamku w czasach Piastów.

➤ Studnia Trzech Braci - istniejąca prawdopodobnie od średniowiecza studnia miejska w Cieszynie. Obecnie zabezpieczona żeliwną, neogotycką altaną z 1868 roku, mającą stanowić pamiątkę legendarnego spotkania przy studni trzech braci – założycieli Cieszyna. Jeden z symboli miasta Cieszyna.

➤ Rynek z XV wieku z charakterystycznym Ratuszem w stylu barokowo - klasycystycznym, otoczony renesansowymi i barokowymi kamienicami.

- Dawna dzielnica tkaczy i garbarzy zwana Cieszyńską Wenecją – Cieszyn.
- Dom Narodowy, Rynek 12 w Cieszynie.
- Cmentarz Ewangelicko-Augsburski w Cieszynie.
- Cmentarz Komunalny, ul. Katowicka w Cieszynie.
- „Stary” Cmentarz Żydowski, ul. Hażłaska w Cieszynie.
- „Nowy” Cmentarz Żydowski, ul. Hażłaska w Cieszynie.
- Kościół św. Marii Magdaleny, pl. Dominikański w Cieszynie - Sanktuarium Matki Bożej Cieszyńskiej.
- Kościół pw. Wniebowzięcia NMP i klasztor oo. Bonifratrów, pl. Londzina w Cieszynie.
- Kościół św. Jerzego, ul. Liburnia w Cieszynie.
- Kościół św. Krzyża, usytuowany u zbiegu ulic Szersznika i Szerokiej w Cieszynie.
- Kościół św. Trójcy, ul. Michejdy, znajdujący się przy placu ks. Londzina w Cieszynie.
- Klasztor ss. Elżbietanek, ul. Katowicka 1 w Cieszynie.

- Klasztor ss. Boromeuszek, ul. Górny Rynek 6 w Cieszynie.
- Ewangelicki Kościół Jezusowy, pl. Kościelny w Cieszynie.
- Budynek Sądu, ul. Garncarska 8 w Cieszynie.
- Ratusz miejski, Rynek 1 w Cieszynie.
- Historyczny układu urbanistyczny miasta Cieszyna.
- Teatr im. Adama Mickiewicza w Cieszynie – znajduje się na Placu Teatralnym, na Starym Mieście w Cieszynie. Ten pseudobarokowy budynek w stylu wiedeńskim z początku XX wieku jest przykładem architektury secesyjno – modernistycznej.
- Książnica Cieszyńska – publiczna biblioteka o statusie naukowym z siedzibą w Cieszynie, w województwie śląskim. Sprawuje pieczę nad zabytkowymi kolekcjami książkowymi powstałymi w mieście.

Skoczów:

Skoczów to miasto w województwie śląskim, w powiecie cieszyńskim, siedziba władz gminy miejsko-wiejskiej Skoczów. Charakterystyczna dla miasta jest różnorodność religijna z wyznaniem rzymskokatolickim i luterańskim, jako dominującymi.

- Kościół rzymskokatolicki Świętych Apostołów Piotra i Pawła z XVIII w. w Skoczowie.
- Kościół Ewangelicko-Augsburski św. Trójcy z XVIII w. w Skoczowie.
- Dawny zespół szpitalny, w skład którego wchodzi dawny szpital oraz rzymskokatolicki kościół parafialny z XVI w. Znalezienia Krzyża Świętego w Skoczowie.
- Układ urbanistyczny miasta Skoczów, w tym: zabytkowy rynek, późnobarokowy ratusz z 1797 roku, domy na rynku (2, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 i 22), domy na ulicy Bielskiej (1, 3, 6, 12 i 18), dom, ul. Fabryczna 5 oraz dom, ul. Kościelna 6.

Inne miejscowości:

- Kościół rzymskokatolicki w Puńcowie pod wezwaniem św. Jerzego (z XVI w.) – najstarszy istniejący kościół murowany w powiecie cieszyńskim, zbudowany w stylu późnogotyckim.
- Kościół ewangelicko-augsburski Jana Chrzciciela w Puńcowie.
- Zamek w Dzięgielowie – Zespół zamkowy, murowany, kilkakrotnie przebudowany (początek XV - XVIII w.), w Dzięgielowie.
Renesansowy dwór obronny lub inaczej zamek rycerski w Dzięgielowie, w powiecie cieszyńskim, leży we wschodniej części wsi, nad potokiem Dzięgielówką, na skrzyżowaniu dróg z Cieszyna do Ustronia i z Golezowa do Trzyńca. Pierwotny zamek, jako czworoboczny dwór obronny z wieżą, został wzniesiony przez dworzanina księcia cieszyńskiego - Jana Czelo z Czechowic pod koniec XV wieku.
- Kościół rzymskokatolicki pod wezwaniem św. Marcina, zbudowany w XVIII w. w stylu późnobarokowym w Lesznej Górnej.
- „Spowiedzisko” – leśna świątynia ewangelicka z czasów kontrreformacji.
- Kościół ewangelicko-augsburski Świętej Trójcy w Lesznej Górnej.
- Kościół ewangelicko-augsburski w Kozakowicach Dolnych.
- Kościół rzymskokatolicki pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Kisielowie.
- Kościół ewangelicko-augsburski w Kisielowie.
- Kościół ewangelicko-augsburski Jana Chrzciciela w Cisownicy.
- Kościół ewangelicko-augsburski z 1981 r. projektu Stanisława Kwaśniewicza i Karola Gasia ze smukłą dzwonnica w Bażanowicach.
- Późnobarokowa kamienna figura św. Jana Nepomucena z 1770 r. na ozdobnym postumencie z nierozpoznanym herbem w Bażanowicach.
- Dawny folwark z przełomu XVIII i XIX wieku w Bażanowicach (jedyne budynki wchodzące w skład dawnego folwarku to tzw. „obora”), oraz piętrowy budynek mieszkalny - tzw. „zamek”, obora z 1839 roku, dwa budynki gospodarcze z 2 poł. XIX wieku i ogród. Oba budynki należą do Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Cieszynie.

- Izba Oświęcimska w podziemiach Gminnego Ośrodka Kultury w Goleszowie., upamiętniająca fakt istnienia w czasie II wojny światowej w Goleszowie filii KL Auschwitz-Birkenau.
- Kościół ewangelicko-augsburski zbudowany w 1793 r. w stylu neoromańskim w Goleszowie.
- Kościół rzymskokatolicki w Goleszowie pod wezwaniem św. Michała Archanioła zbudowany w stylu neobarokowym w latach 1913-21 .
- Plebania Parafii Rzymskokatolickiej z XIX w Goleszowie.
- Plebania Parafii Ewangelicko-Augsburskiej z końca XVIII w Goleszowie.
- Późnobarokowa rzeźba kamienna św. Jan Nepomucena w Goleszowie - figura przydrożna z I połowy XIX w. (obok ww. kościoła rzymskokatolickiego).
- Kościół Ewangelicko-Augsburski w Bładnicach.
- Kościół rzymskokatolicki św. Marcina Biskupa z lat 1807-1810 w Ochabach.
- Strażnica obronna w Ochabach.
- Dwór z XVIII wieku na terenie stadniny koni w Ochabach.
- Kościół rzymskokatolicki (parafia św. Mikołaja) w Pierścu.
- Barokowy kościół rzymskokatolicki pod wezwaniem Świętego Jakuba Apostoła w Simoradzu.
- Rzymskokatolicki kościół św. Mateusza w Ogrodzonej z XIX wieku.
- Ośmioboczny spichlerz z XVIII wieku w Dębowcu.
- Drewniany kościół pw. św. Rocha z 1731 roku w Zamarskach. Jest najstarszym zachowanym drewnianym kościołem na terenie polskiej części Śląska Cieszyńskiego. Znajduje się na Szlaku Architektury Drewnianej województwa śląskiego.
- Kościół rzymskokatolicki pw. Michała Anioła z 1772 roku w Kończycach Wielkich.
- Kaplica pod wezwaniem Opatrzności Bożej w Kończycach Wielkich.
- Barokowo-klasycystyczny pałac rodziny Thunów z XVII wieku w Kończycach Wielkich.

l) Muzea:

- Muzeum 4 Pułku Strzelców Podhalańskich w Cieszynie.
- Muzeum Drukarstwa w Cieszynie.
- Muzeum Protestantyzmu w Cieszynie.
- Muzeum Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie - to jedno z najstarszych muzeów publicznych w Europie Środkowej i najstarsze muzeum publiczne w Polsce, założone przez ks. Leopolda Jana Szersznika w roku 1802. Muzeum to mieści się w dawnym pałacu Larischów, z bogatymi zbiorami historycznymi, etnograficznymi i archeologicznymi.
- Muzeum im. Gustawa Morcinka w Skoczowie.
- Muzeum parafialne im. św. Jana Sarkandra w Skoczowie.
- Muzeum Zofii Kossak-Szatkowskiej w Górkach Wielkich, ul. Stary Dwór 2.

m) Inne:

- Leśny Park Niespodzianek w Ustroniu, ul. Zdrojowa 16.
Leśny Park Niespodzianek to ogród zoologiczny założony w 2002 w Ustroniu o powierzchni 15 ha, położony na stoku Równicy ze starodrzewiem bukowym. Prezentowane są tu m.in. jelenie szlachetne, jelenie wschodnie, żubry, muflony, daniela, dziki, bieliki amerykańskie, orły stepowe, sowy, bażanty, kaczki a także żbiki i jenoty. Park organizuje pokazy lotów ptaków drapieżnych z wykorzystaniem metod sokolniczych.
- Park Turystyki w Brennej - Piękne położenie nad Brennicą to nie jedyna zaleta Brennej, bowiem w 2011 roku oddano tu do użytku Park Turystyki, powstały na terenie dawnego, nieatrakcyjnego już parku. Dziś obszar leżący pomiędzy ulicą Wyzwolenia a rzeką Brennicą, w samym centrum Brennej, to świetne, całoroczne miejsce rozrywki, ale zarazem piękna wizytówka tej górskiej miejscowości. Głównym obiektem w Parku Turystyki jest nowoczesny, zadaszony amfiteatr, w którym często

organizuje się imprezy plenerowe, w tym czerwcową Noc Świętojańską i sierpniowe Dożynki. W Parku powstało też kilka boisk: pełnowymiarowe boisko piłkarskie, boiska do koszykówki i siatkówki ze sztuczną nawierzchnią oraz do siatkówki plażowej. Są też pola do minigolfa oraz plac zabaw dla najmłodszych. W Parku Turystyki rozpoczyna się oznakowana trasa do nordic walking, która liczy 2 km długości. Zimą natomiast w Parku zalewane jest lodowisko. To również piękne tereny spacerowe, nad malowniczą Brennicą. O krok stąd również do wyciągu Pod Starym Groniem.

- Galeria sztuki współczesnej „Na Gojach” Heczko A.B.K w Ustroniu.
- „Pszczele Miasteczko” Jana Gajdacza na wzgórzu Mołczyn – unikatowa w skali europejskiej pasieka, wtopiona w piękny krajobraz dawnego kamieniołomu.
- Góra Chełm na terenie wsi Goleszów – ośrodek sportów paralotniowych, miejsce rekreacji, pensjonat „Markis”. Niegdyś na Chełmie mieściła się Szkoła Szybowcowa.
- Izba Spadochroniarzy Polskich w Domu Ludowym w Goleszowie Równi.
- Powozownia p. Andrzeja Lacela w Puńcowie, można tu zobaczyć kolekcję różnego rodzaju pojazdów konnych z przełomu XIX i XX w.
- Izba Regionalna „U Brzeziców” w Cisownicy - autentyczny obraz życia codziennego mieszkańców tej wsi z początków XX w.
- Mała Książnica Cisownicka w Cisownicy - znajduje się w niej bogaty księgozbiór starodruków, ksiąg i dokumentów.
- Panorama z Osiedla „Na Budzin” w Cisownicy – punkt widokowy (panorama na Górny Śląsk).
- Izba Pamięci „Gajdzicówka” upamiętniająca pierwszego polskiego chłopca bibliofila Jurę Gajdzicę z Cisownicy.
- Dom Opieki Diakonatu „Eben-Ezer” w Dzięgielowie - stowarzyszenie sióstr diakonis Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP.
- Izba Regionalna w pomieszczeniach SP Dzięgielów, prowadzona przez Stowarzyszenie Miłośników Dzięgielowa w Dzięgielowie.
- Skansen „Na Podlesiu” u państwa Bojdów w Kisielowie - ekspozycja starych sprzętów codziennego użytku.
- Miejskie Centrum Kultury Integrator w Skoczowie.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Ustroń znajduje się również kilkadziesiąt pomników i obiektów upamiętniających wydarzenia historyczne i miejsca związane z okresem rozbiorów, oraz I i II wojny światowej.

Inne obiekty kultury materialnej na terenie ALP:

Wśród miejsc o **charakterze historycznym** w toku nadzwyczajnej waloryzacji przyrodniczej, na gruntach leśnych Nadleśnictwa wyróżniono obiekty związane głównie z obiektami kultury materialnej.

Wynik waloryzacji przedstawia się następująco:

w obrębie Brenna:

- oddz. 31f (leśnictwo Cisowa) - zabytkowy dworek myśliwski drewniany oraz kapliczka św. Huberta z freskami,
- oddz. 45n (leśnictwo Bukowa) - rozebrana gajówka, obok niej w 1944 roku, spalono dwa zabudowania i 7 osób tam mieszkających rozstrzelano,
- 61c (leśnictwo Bukowa) - bunkier partyzantów zlikwidowany w 1943 roku przez okupanta, zginęło tu 5 osób, mogiła w cz. S,

w obrębie Hażlach:

- oddz. 52b,c, 53h, 58b, 63a (leśnictwo Pierściec) - miejsca pochowania nieznanych żołnierzy poległych w czasie II wojny światowej,
- oddz. 67f (leśnictwo Pierściec) - miejsce po spalonej gajówce w której ukrywali się partyzanci Armii Krajowej (AK),
- oddz. 127g (leśnictwo Dębowiec) - pomnik ku pamięci gajowego Alojzego Sajdok zastrzelonego podczas pełnienia obowiązków służbowych w 1918 r.,
- oddz. 131h (leśnictwo Dębowiec) - grób nieznanego żołnierza z 1945 r.,

- oddz. 209g (leśnictwo Kalembice) - miejsce rozstrzelania żołnierzy Armii Krajowej (krzyż i tablica informacyjna),
- oddz. 211d (leśnictwo Kalembice) - miejsce rozstrzelania więźniów przez hitlerowców (krzyż), w cz. W, w obrębie Ustroń:
- oddz. 8f (leśnictwo Równica) - miejsce kultu religijnego, kamień przy którym zbierali się prześladowani ewangelicy,
- oddz. 22a (leśnictwo Równica) - kapliczka,
- oddz. 55Aa (leśnictwo Czantoria) - miejsce ukrywania się partyzantów,
- oddz. 88a, 106i, 107a (leśnictwo Dziegielów) - miejsca straceń (pomniki), z czasów II wojny światowej,
- oddz. 95d (leśnictwo Równica) – stanowisko archeologiczne „Grodzisko w Międzyświeciu” - wraz z wałem nasypowym.

2. FORMY OCHRONY PRZYRODY

Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku ustanowiła następujące formy ochrony przyrody:

- parki narodowe;
- rezerваты przyrody;
- parki krajobrazowe;
- obszary chronionego krajobrazu;
- obszary Natura 2000;
- pomniki przyrody;
- stanowiska dokumentacyjne przyrody nieożywionej;
- użytki ekologiczne;
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Ustroń (na gruntach zarządzanych przez LP), nie występują parki narodowe i użytki ekologiczne.

2.1. Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000

"**Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000**", jest systemem ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej kontynentu europejskiego, wdrażanym od 1992 r. w sposób spójny pod względem metodycznym i organizacyjnym na terytorium wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej. Celem utworzenia sieci Natura 2000 jest zachowanie zarówno zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt w skali Europy, ale też zachowanie typowych, wciąż jeszcze powszechnie występujących siedlisk przyrodniczych charakterystycznych dla regionów biogeograficznych.

W Polsce występują 2 regiony: kontynentalny (96 % powierzchni) i alpejski (4 % powierzchni kraju). Dla każdego kraju określa się listę referencyjną siedlisk przyrodniczych i gatunków, dla których należy utworzyć obszary Natura 2000 w podziale na regiony biogeograficzne. Podstawą prawną tworzenia sieci Natura 2000 jest dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków i dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, które zostały transponowane do polskiego prawa, głównie do ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Sieć Natura 2000 tworzą dwa typy obszarów:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO),
- obszary mające Znaczenie dla Wspólnoty – OZW (specjalne obszary ochrony siedlisk - SOO).

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Ustroń znajdują się 4 przyrodnicze ostoje naturowe (obszarów Natura 2000), w tym: 3 specjalne obszary ochrony siedlisk (obszary mające Znaczenie dla Wspólnoty (OZW): „Beskid Śląski PLH240005”, „Pierściec PLH240022” i „Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001”), oraz 1 obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) – („Dolina Górnej Wisły PLB240001”).

Ponadto w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Ustroń (poza gruntami LP), znajduje się 1 ostoja siedliskowa - obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty (OZW): „Kościół w Górkach Wielkich PLH240008” o pow. 0,39 ha.

Tabela 17. Zestawienie gruntów Nadleśnictwa Ustroń w obszarach Natura 2000.

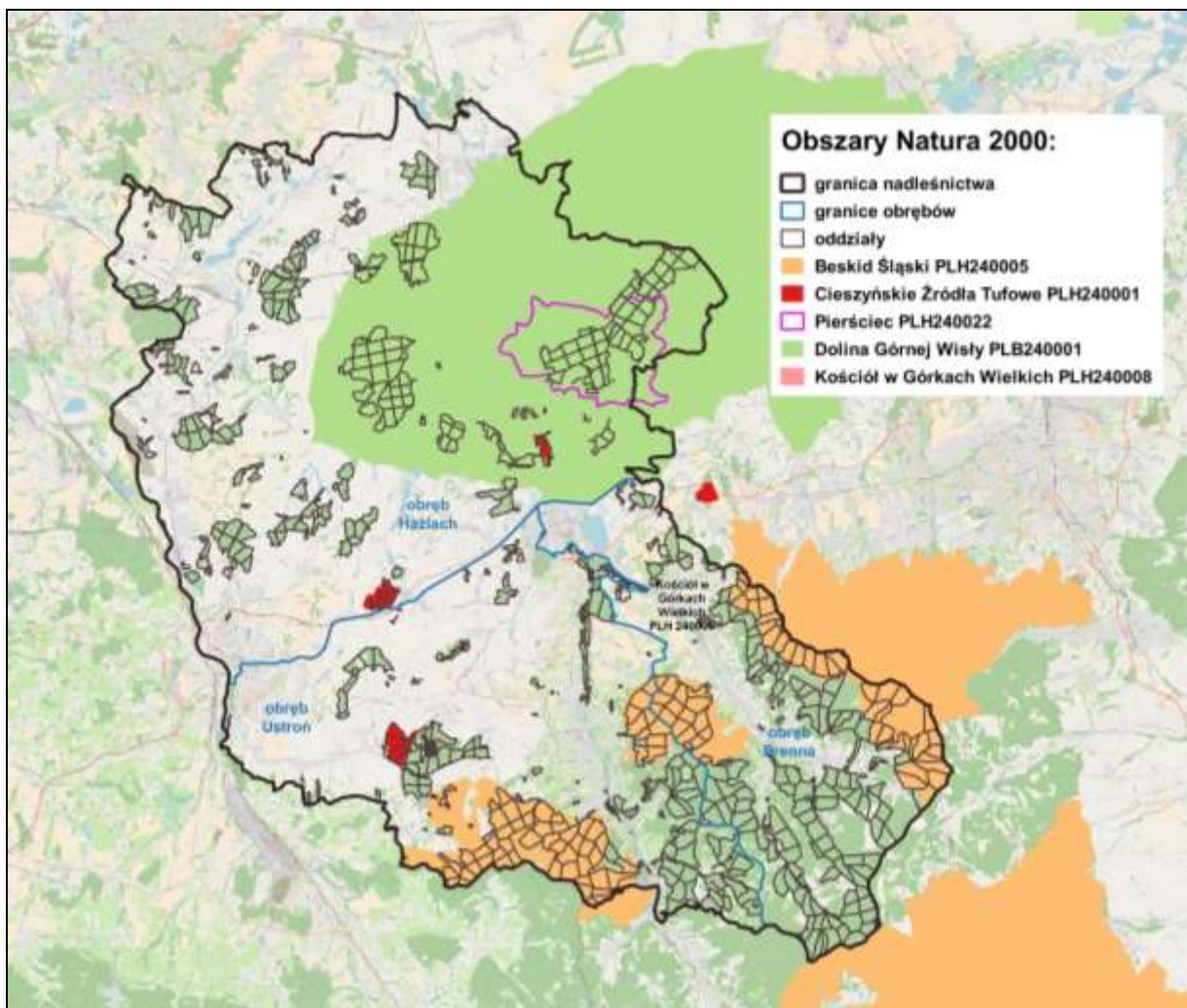
Lp.	Nazwa obszaru	Obręb	Lokalizacja (oddział, pododdział)	Powierzchnia [ha]	
				ogólna obszaru	na gruntach LP N-ctwa: Ustroń
1	2	3	4	5	6
(OZW) - Obszary mające Znaczenie dla Wspólnoty					
1.	Beskid Śląski PLH240005	Brenna	Leśnictwo Górki: 10-13, 14a-f, 14j, 14~a, 14~b, 14~c, 14~d, 15a-g, 15~a, 15~c, 16a, 16c-d, 16~a, 16~b, 17b, 17~b, 18-25, 26a-d, 26~a, 26~b, 26~c, 27a-f, 27~a, 27~b, Leśnictwo Leśnica: 135a-d, Leśnictwo Cisowa: 34~b, 35~b, 56a, 56b, 143-149, 150d-j, 150~a, 151-157; Leśnictwo Hołcyna: 49c-i, 49~b, Leśnictwo Bukowa: 38-43, 44a-f, 44~a, 44~b, 44~c, 45a, 45j, 45~c, 59-61, 62a-f, 62~a, 62~b, 63a-b, 63~a, 63~b, 64a-d, 64~a, 65a-c, 65g, 65h, 65~a, 66d, 68-71, 72a-f, 72h-j, 72~a, 72~c, 72~d, 73a-h, 73~a, 73~b, 73~c, 74a-f, 74h-j, 74~b, 74~c	26405,25	1509,79
		Ustroń	Leśnictwo Równica: 1c-k, 1~a, 1~b, 2a-d, 2~a, 2~b, 2~c, 3a-j, 3~a, 3~b, 3~d, 4, 5a-i, 5~a, 5~b, 6, 7a, 7b, 7~a, 7~b, 7~c, 8, 9a, 9b, 9~b, 9~d, 10a-h, 10~a, 10~b, 10~c, 11a, 11d-f, 11i-j, 11~a, 11~b, 12a, Leśnictwo Czantoria: 44-48, 48Aa-f, 48A~a, 48A ~b, 48A ~c, 48B, 49f-i, 49~a, 49~b, 51a-b, 51d-f, 51~a, 51~b, 51A, 52-55, 55A, 56-57, 58b-j, 58l, 58~a, 58~b, 58~c, 59, 60a-f, 60~b, 61, 62d-h, 62j, 62~a, 62~b, 63-64, 65b-f, 65~a,		1468,87

Lp.	Nazwa obszaru	Obręb	Lokalizacja (oddział, pododdział)	Powierzchnia [ha]	
				ogólna obszaru	na gruntach LP N-ctwa: Ustroń
			66a-f, 66~a, 66~b, 66~c, 67b-f, 67~a, 68, 69h, 69l-p, 69~a, 70-74, Leśnictwo Dzięgielów: 75-87, 88a, 88b, 88d, 88~a, 120g, 120~d, 122a-k, 122m, 122o, 122~a,		
			Razem		2978,66
2.	Pierściec PLH240022	Hazlach	Leśnictwo Pierściec: 42c, 45, 46i, 46j, 46k, 46l, 46n, 48-54, 54A, 55-67, 68a, 68b, 68c, 68d, 68f, 68~a, 68~b, 69, 70a, 70b, 70c, 70d, 70f, 70g, 70h, 70i, 70j, 70k, 70l, 70m, 70n, 70o, 70p, 70r, 70s, 70t, 70w, 70x, 70~a, 70~b	1702,07	594,71
3.	Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001	Ustroń	Leśnictwo Dzięgielów: 114a-g, 114~a, 114~b, 115a-g, 115~a, 115~b, 115~c, 115~d, 116a-c, 116~a, 116~b, 117		92,08
		Hazlach	Leśnictwo Dębowiec: 74b, 74c, 75a-f, 75~b Leśnictwo Kalembice: 208-211	266,89	73,14
		Razem			165,22
Razem PLH - (OZW) - Obszary mające Znaczenie dla Wspólnoty				28374,21	3738,59
(OSO) - Obszary Specjalnej Ochrony (Ptaków)					
4.	Dolina Górnej Wisły PLB240001	Hazlach	Leśnictwo Pierściec: 34-72, Leśnictwo Dębowiec: 73-79, 123-155, Leśnictwo Pruchna: 86-95, 96a, 96b,97	24740,20	1919,01
OGÓLEM – Obszary Natura 2000				*53114,41	*5657,60
				**51412,34	**5062,89

*Sumaryczna powierzchnia obszarów Natura 2000 na gruntach LP Nadleśnictwa: Ustroń.

**Rzeczywista powierzchnia obszarów Natura 2000 na gruntach LP Nadleśnictwa: Ustroń.

Ze względu na fakt, iż powierzchnia Obszaru Natura 2000 OZW Pierściec PLH240022, zawiera się w Obszarze Specjalnej Ochrony (Ptaków) Dolina Górnej Wisły PLB240001, w ww. tabeli obliczono również sumę rzeczywistej powierzchni Obszarów Natura 2000, jako różnicę pomiędzy obszarem Dolina Górnej Wisły PLB240001, a OZW Pierściec PLH240022.

Ryc.13. Obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty (OZW) na terenie Nadleśnictwa.

A. Obszary mające Znaczenie dla Wspólnoty:

✓ Obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty (OZW) – „Beskid Śląski PLH240005”.

Obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty (OZW) – Beskid Śląski PLH240005 zajmuje powierzchnię 26405,25 ha (w tym na gruntach Nadleśnictwa 2978,66 ha). Obszar ten został włączony do sieci Natura 2000 celem ochrony szeregu siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt.

Obszar położony jest w masywie Beskidu Śląskiego, z niewielkimi fragmentami w obrębie Pogórza Śląskiego i w Kotlinie Żywieckiej. Trzon obszaru tworzą dwa pasma górskie: Stożka i Czantorii oraz Baraniej Góry, zbudowane głównie z piaskowca godulskiego. Występuje tu szereg malowniczych form skalnych, takich jak: progi i wodospady w dolinach potoków, liczne formy skałkowe oraz różnorodne formy osuwiskowe powierzchniowe i podziemne. Najbardziej znaną jaskinią Beskidu Śląskiego jest jaskinia Malinowska (Ondraszka) o długości 230,5 m i głębokości 22,7 m. Z północno-zachodnich stoków Baraniej Góry, na wysokości około 1100 m n.p.m., wypływają źródła Czarnej Wisłki. Lasy, to głównie monokultury świerkowe. Naturalny las jodłowo-bukowo-świerkowy w wieku około 200 lat zachował się tylko na północno-zachodnich stokach Baraniej Góry.

Jest to obszar o dużym znaczeniu dla zachowania bioróżnorodności. Zidentyfikowano tu 17 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Obszar jest też jednym z centrów występowania dolnoreglowego boru jodłowo-świerkowego (dolnoreglowa forma siedliska 9140); występuje tu unikatowy ekotyp tzw. świerka istebniańskiego.

Beskid Śląski charakteryzuje się największą liczbą jaskiń i schronisk skalnych (siedlisko 8310) w obrębie polskich Karpat Zewnętrznych. Tutaj też znajduje się największa z jaskiń Beskidów - jaskinia Wiślańska o długości korytarzy 2073,0 m. W obszarze liczne są wychodnie skalne, na których wykształcają się zbiorowiska szczelin skalnych (kod 8220).

Stwierdzono tu 21 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Jest to ostoja fauny typowej dla puszczy karpackiej. Na obszarze odnaleziono też liczne stanowiska rzadkich i zagrożonych roślin oraz bezkręgowców. Jest tu jedno z 4 stanowisk tojadu morawskiego w Polsce i jeden z 4 rejonów występowania tocji karpackiej. Z początkiem XX wieku stwierdzono tu jedno z 3 znanych w Polsce stanowisk konarka tajgowego *Phryganophilus ruficollis*, ale od tego czasu brak potwierdzenia jego obecności.

Status ochronny: Obszary Natura 2000 mogą obejmować również część lub całość obszarów i obiektów objętych innymi formami ochrony przyrody. W zasięgu obszaru Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 zlokalizowano również następujące formy ochrony przyrody: Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego, rezerwy: „Czantoria” (Nadleśnictwo: Ustroń), „Ustroń” (znajdujący się w zasięgu terytorialnym N-ctwa: Ustroń, poza gruntami LP), „Kuźnie” (N-ctwo: Węgierska Górka), „Jaworzyna”, „Stok Szyndzielni”, „Dolina Łańskiego Potoku” (N-ctwo: Bielsko), oraz „Czantoria” i „Zadni Gaj” (Nadleśnictwo: Ustroń).

Obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty (OZW): „Beskid Śląski PLH240005” nie posiada zatwierdzonego i obowiązującego planu zadań ochronnych.

✓ **Obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty (OZW) – „Pierściec PLH240022”.**

Obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty (OZW) Pierściec PLH240022 został zatwierdzony, jako OZW w grudniu 2008 roku Decyzją Komisji Europejskiej. Obszar obejmuje powierzchnię 1702,07 ha (w tym na gruntach Nadleśnictwa 594,71 ha).

Obszar Natura 2000 Pierściec PLH240022, został wyznaczony dla ochrony letniej kolonii rozrodczej podkowca małego (*Rhinolophus hipposideros* Bechstein). Obejmuje on zabytkowy młyn w Pierścu wraz z otaczającymi go stawami, polami uprawnymi oraz obszarami leśnymi. Wieś położona 6 km na północ od Skoczowa, teren ostoi obejmuje urozmaicony krajobraz z rozproszoną zabudową i zabytkowy młyn w Pierścu. Obszar obejmuje również żerowisko nietoperzy. Zgodnie z kryteriami wyboru schronień nietoperzy do ochrony w ramach polskiej części sieci Natura 2000, obiekt uzyskał 10 punktów, co dało podstawy do włączenia go do sieci Natura 2000. W obszarze znajduje się kolonia rozrodcza podkowca małego, gatunku z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej.

Status ochronny: Obszary Natura 2000 mogą obejmować również część lub całość obszarów i obiektów objętych innymi formami ochrony przyrody. W zasięgu obszaru Natura 2000 OZW Pierściec PLH240022 zlokalizowano również następujące formy ochrony przyrody: strefę ochrony gniazdowania bielika oraz jeden obszar Natura 2000 – jest to obszar specjalnej ochrony (ptaków) Dolina Górnej Wisły PLB240001.

Obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty „Pierściec PLH240022”, posiada zatwierdzony i obowiązujący plan zadań ochronnych (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach nr 16 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pierściec PLH240022).

Należy jednakże zauważyć, że ww. plan zadań ochronnych został zmieniony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 12 maja 2014 r. o zmianie zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pierściec PLH240022 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 13 maja 2014 r. poz. 2837).

✓ **Obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty (OZW) – „Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001”.**

Obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty (OZW) – Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001 zajmuje powierzchnię 266,89 ha (w tym na gruntach Nadleśnictwa 165,22 ha). Obszar ten został włączony do sieci Natura 2000 celem ochrony szeregu siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt.

Obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty (OZW) Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001 został zatwierdzony jako OZW w kwietniu 2008 roku Decyzją Komisji Europejskiej. Ostoja położona jest w zachodniej części Pogórza Śląskiego, nazywanej zwyczajowo Pogórzem Cieszyńskim (Działy Cieszyńskie i Białskie wg J. Kondrackiego).

W skład ostoi wchodzi cztery izolowane obszary aktywnych współcześnie źródeł z depozycją martwicy wapiennej (tufów wapiennych i trawertynów) i towarzyszącą im typową florą mszaków (ze związku Cratoneurion). Są to kompleksy leśne: Morzyk (Grodziec, gmina Jasienica, pow. bielski), Góra Jasieniowa (521 m n. p. m., znajdująca się na pograniczu Goleiszowa, Dziegielowa i Cisownicy w gminie Goleiszów w powiecie cieszyńskim), Kamieniec (375 m n. p. m, między Ogrodzoną i Gułdowami, gmina Dębowiec, pow. cieszyński) i Skarpa Wiślicka (361,7 m n. p. m., Wiślica, gmina Skoczów, pow. cieszyński).

Zalesione zbocza łagodnych wzgórz pocięte są licznymi głębokimi dolinkami wciosowymi, na dnie których sączą się stałe lub okresowe strumienie. Wzgórzka należące do ostoi zbudowane są ze skał, należących do silnie sfałdowanej płaszczowiny cieszyńskiej (warstwy cieszyńskiej). Dominującymi skałami są tu margle i łupki z wkładkami wapieni (tzw. dolne i górne łupki cieszyńskie) oraz wapienie cieszyńskie, które ze względu na większą odporność budują większość kulminacji Pogórza Cieszyńskiego. Reprezentują one szczególnie typ fliszu wapiennego, wyjątkowego w Polskich Karpatach Fliszowych. Ciekawostką geologiczną jest występowanie wśród skał osadowych żył skał magmowych (cieszynitów), które uległy sfałdowaniu wspólnie z osadami płaszczowiny cieszyńskiej. Wychodnie tych skał odsłaniają się w nieczynnych kamieniołomach w okolicach Goleiszowa i Grodzca. Osobliwością przyrodniczą ostoi są źródła wypływające na kontakcie wapieni cieszyńskich z marglami i łupkami, cechą których jest niewielka (0,2 - 2 l/s) ale stała wydajność, niewielka zmienność właściwości fizycznych (temperatura wody w granicach 8,5 - 9,1 °C) i chemicznych w ciągu roku. Ich wody są słabo alkaliczne i stanowią grupę pośrednią między wodami normalnymi, słodkimi (o mineralizacji do 0,5 g/l) i mineralnymi (powyżej 1 g/l). Niektórym ze źródeł towarzyszy zjawisko czynnej aktualnie depozycji martwic wapiennych (tufów wapiennych i trawertynów). Depozycja martwic przebiega tu zarówno na drodze fizycznej (na progach) jak i biologicznej (przy udziale mchów i glonów).

Status ochronny:

Obszary Natura 2000 mogą obejmować również część lub całość obszarów i obiektów objętych innymi formami ochrony przyrody. W zasięgu obszaru Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001 zlokalizowano również następujące formy ochrony przyrody - rezerwy: „Skarpa Wiślicka” (N-ctwo Ustroń) oraz „Mokrzyk” (N-ctwo Bielsko).

Ostoja jest obecnie najlepiej zachowanym i jedynym wykształconym na taką skalę obszarem występowania czynnych tufów wapiennych, którym towarzyszą zbiorowiska mchów brunatnych ze związku Cratoneurion commutati i jednym z nielicznych na terenie Polski. Najbliższe, znane stanowiska tego siedliska znajdują się w okolicach Opatowa i na Pogórzu Kaczawskim. Stanowiska tych siedlisk są największe i najlepiej zachowane w województwie śląskim i w całym pasie Pogórzy Zachodniobeskidzkich. Dla ochrony dobrze zachowanych, naturalnych, wielogatunkowych drzewostanów lasów liściastych wraz z bogactwem roślin zielnych i interesującymi składnikami fauny, w tym chronionych i rzadkich, utworzono tu dwa rezerwy. W obszarze stwierdzono występowanie 8 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Gatunki zwierząt z motywacją D, to gatunki chronione prawnie w Polsce.

Obszar OZW Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001 posiada zatwierdzony i obowiązujący Plan Zadań Ochronnych (Zarządzenie Nr 38/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Katowicach z dnia 31 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia Planu Zadań Ochronnych dla Obszaru Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001).

B. Obszary Specjalnej Ochrony (Ptaków):

✓ Obszar Specjalnej Ochrony „Dolina Górnej Wisły PLB240001”.

Obszar Specjalnej Ochrony (Ptaków) Dolina Górnej Wisły PLB240001 - został zatwierdzony jako OSO w listopadzie 2004 roku Decyzją Komisji Europejskiej.

Administracyjnie obszar obejmuje powierzchnię 24740,19 ha (w tym na gruntach Nadleśnictwa 1919,01 ha), położonych w województwie śląskim na terenie gmin: Jasienica, Strumień, Skoczów, Goczałkowice-Zdrój, Czechowice-Dziedzice, Chybie, Dębowiec, Hażlach i Pszczyzna, zlokalizowanych w trzech powiatach: cieszyńskim, bielskim i pszczyńskim.

Obszar obejmuje Zbiornik Goczałkowicki i przyległe stawy hodowlane. Zbiornik Goczałkowicki jest zbiornikiem wody pitnej i jest on wyłączony z masowej rekreacji (kąpiel, sporty wodne), a uprawianie wędkarstwa jest tu możliwe tylko z brzegu i to w ograniczonym zakresie. Poziom wody w zbiorniku jest zmienny i w niektóre lata bywa niższy nawet o 2 m od średniej wieloletniej. Na stawach prowadzona jest intensywna hodowla karpia, a jesienią odbywają się polowania. Obszar ostoi jest gęsto zamieszkały, a zabudowa jest rozproszona wśród pól uprawnych. Niewielkie lasy to głównie lasy liściaste o charakterze łąkowym. Lasy Państwowe na tym obszarze administrowane są przez dwa Nadleśnictwa: Ustroń i Bielsko.

W granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Ustroń znajdują się tereny na południowy zachód od Zbiornika Goczałkowickiego. Na obszarze ostoi znajduje się kilka kompleksów leśnych Nadleśnictwa Ustroń z obrębu Hażlach znajdujących się w leśnictwach: Pierściec, Dębowiec, Pruchna, są to oddziały: 34-72, 74-79, 86-97, 123-155.

Celem wyznaczenia tego obszaru jest ochrona populacji dziko występujących ptaków oraz utrzymanie ich siedlisk w niepogorszonym stanie. Jest to ostoja ptaków o znaczeniu europejskim. Szczegółowe dane na temat „Obszaru” zawiera „Waloryzacja Przyrodnicza Obszaru Natura 2000 „Dolina Górnej Wisły” sporządzona przez Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków na zlecenie Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

Ww. obszar występował w obrębie ostoi ptasiej o randze europejskiej E 61 (Dolina Górnej Wisły), która została podzielona na 4 mniejsze. Występuje co najmniej 29 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 8 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1 % populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: bączek (PCK), bąk (PCK), dzierzba czarnoczelna (PCK), mewa czarnogłowa, rybitwa białowąsa (PCK), rybitwa rzeczna, rybitwa czarna, szablodziób, ślepowron (PCK), cyranka, czernica, kokoszka, krakwa, krwawodziób, perkoz dwuczuby, płaskonos, sieweczka rzeczna, mewa śmieszka, zausznik; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występują: bocian biały, muchołówka białoszyja, kaczka krzyżówka, głowienka, łyska, perkoz. W okresie wędrowek występuje co najmniej 1 % populacji szlaku wędrowkowego (C2 i C3) perkoza dwuczubego, czapli białej i płaskonosy. Brak danych na temat ptaków zimujących. Ostoja jest ponadto częścią ważnego korytarza ekologicznego i szlaku migracyjnego ptaków.

Status ochronny: Obszary Natura 2000 mogą obejmować również część lub całość obszarów i obiektów objętych innymi formami ochrony przyrody. W zasięgu obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Wisły PLB240001 zlokalizowano również następujące formy ochrony przyrody: rezerwy: „Skarpa Wiślicka” - (Nadleśnictwo: Ustroń), „Rotuz” - (Nadleśnictwo: Bielsko) oraz obszary Natura 2000: „Zbiornik Goczałkowicki – Ujście Wisły i Bajerki PLH240039” - (Nadleśnictwo: Kobiór i Bielsko) i „Pierściec PLH240022” - (Nadleśnictwo: Ustroń i Bielsko).

Podsumowując Obszar Specjalnej Ochrony Dolina Górnej Wisły PLB240001 został wyznaczony dla ochrony przedmiotów w oparciu o Standardowy Formularz Danych z 2013 roku, który został zweryfikowany i zaktualizowany i dotyczy wymienionych poniżej 20 gatunków ptaków (dla których wskazano „ocenę znaczenia ogólnego” A, B lub C).

Obszar Natura 2000 Dolina Górnej Wisły PLB240001 posiada zatwierdzony i obowiązujący plan zadań ochronnych (Zarządzenie nr 37/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 31 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Wisły PLB240001).

Ponadto w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Ustroń znajduje się również Obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty (OZW) **Kościół w Górkach Wielkich PLH240008** (o powierzchni 0,39 ha). Ww. obszar nie obejmuje jednakże jakichkolwiek gruntów zarządzanych przez LP.

Obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty (OZW) - Kościół w Górkach Wielkich PLH240008 - został zatwierdzony, jako OZW w kwietniu 2008 roku Decyzją Komisji Europejskiej. Obszar obejmuje zabytkowy budynek kościoła parafialnego pw. Wszystkich Świętych w Górkach Wielkich wraz z bezpośrednim otoczeniem, będący ostoją nietoperzy. Obszar położony jest w powiecie cieszyńskim, w gminie Brenna, we wsi Górki Wielkie (znajdującej się około 6 km na południe od Skoczowa). Na strychu kościoła z XVI w. oraz na wieży stwierdzono obecność letnich kolonii rozrodczych dwóch gatunków nietoperzy: podkowca małego (*Rhinolophus hipposideros* Bechstein) i nocka dużego (*Myotis myotis* Borkhausen) z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Letnie kolonie rozrodcze podkowca małego liczą około 40 osobników, natomiast nocka dużego około 150 osobników. Podkowiec mały zaliczany jest w Europie do gatunków wysokiego ryzyka, narażonych na wyginięcie (kategoria VU), natomiast w kraju do gatunków bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożonych wyginięciem (kategoria EN).

Obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty Kościół w Górkach Wielkich PLH240008 posiada zatwierdzony i obowiązujący plan zadań ochronnych (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 12 października 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Kościół w Górkach Wielkich PLH240008).

✓ **Korytarze ekologiczne**

Ponadto należy wspomnieć również o istnieniu w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Ustroń korytarzy ekologicznych związanych z krajową siecią ekologiczną ECONET-POLSKA. Ww. sieć tworzą obszary węzłowe wyróżniające się bogactwem ekosystemów oraz korytarze ekologiczne.

Przez południową część obszaru Nadleśnictwa Ustroń przebiega obszar węzłowy 29k o znaczeniu krajowym Beskidu Śląskiego, natomiast część środkową stanowi korytarz ekologiczny 26m Doliny Górnej Wisły o znaczeniu międzynarodowym.

Obszary węzłowe i korytarze ekologiczne wraz z Obszarem Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005, „współtworzą” istotny element południowego (karpackiego) korytarza ekologicznego. Korytarz ten posiada rangę krajowego i współtworzy istotny szlak migracji wilka, niedźwiedzia, rysia oraz licznych kopytnych. Równocześnie pasmo to jest elementem węzłowym sieci Econet na terenie Polski a także, jedną z ostoi Corine. Lokalnie istotną rolę korytarzy ekologicznych pełnią strumienie i inne ciek wodne.

2.1.1. Siedliska przyrodnicze objęte ochroną w ramach obszarów Natura 2000

Siedliska przyrodnicze wymienione w Dyrektywie Rady w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory Natura 2000 Załącznik I.

Wg Ustawy o ochronie przyrody:

Art. 5.

17) siedlisko przyrodnicze - obszar lądowy lub wodny, naturalny, półnaturalny lub antropogeniczny, wyodrębniony w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne i biotyczne;

17a) siedlisko przyrodnicze będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty – siedlisko przyrodnicze, które na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej:

a. jest zagrożone zanikiem w swoim naturalnym zasięgu lub,

b. ma niewielki zasięg naturalny w wyniku regresji lub z powodu ograniczonego obszaru występowania wynikającego z jego wewnętrznych, przyrodniczych właściwości lub,

c. stanowi reprezentatywny przykład typowych cech regionu biogeograficznego występującego w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Aktem prawa europejskiego w zakresie ochrony siedlisk jest Dyrektywa Rady EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny (*Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora*), tzw.: Dyrektywa Siedliskowa.

Siedliska przyrodnicze są to „obszary lądowe lub wodne, wyodrębnione w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne i biotyczne, zarówno całkowicie naturalne jak i półnaturalne” (Dyrektywa Siedliskowa). Siedliska przyrodnicze według tej definicji są, więc pojęciem szerszym niż siedliska leśne według typologii lasu, oraz nie do końca jednoznaczne z systemami klasyfikacji fitosocjologicznej. Siedliskiem może być każdy typ przyrodniczy obszaru, stanowiący jakąś wyróżnianą jedność. Może to być np.: las liściasty, bór sosnowy, zwirowisko, ujście rzeki, murawa itp.

W Unii Europejskiej obowiązują różne systemy klasyfikacji siedlisk. Na potrzeby ochrony przyrody w Unii określono typy siedlisk przyrodniczych zagrożonych zanikiem, cennych. Definicję tych typów wraz z ich kodami zawarto w *Interpretation Manual of European Union Habitats* (Podręcznik interpretacji siedlisk) - oficjalnej instrukcji identyfikacji siedlisk ważnych z punktu widzenia Unii Europejskiej.

Oprócz siedlisk o znaczeniu wspólnotowym, których odpowiednia reprezentacja stwarza przesłanki do tworzenia Obszarów Natura 2000, wyróżniono jeszcze **siedliska priorytetowe**, za których istnienie „Wspólnota ponosi szczególną odpowiedzialność” (Dyrektywa Siedliskowa). Są to siedliska, które występują wyłącznie na terytorium Unii Europejskiej, w związku z tym, ich ochrona i istnienie zależą od działań podjętych na obszarze UE.

W krajach UE występuje 218 typów siedlisk przyrodniczych o znaczeniu wspólnotowym, oraz 71 siedlisk priorytetowych. W Polsce zidentyfikowano występowanie 76 typów siedlisk, w tym 15 priorytetowych.

Na terenie Nadleśnictwa w wyniku inwentaryzacji przyrodniczej w ramach urzędniowych prac terenowych oraz inwentaryzacji wykonanej przez Nadleśnictwo w latach 2007-2009, opisano siedliska przyrodnicze, których powierzchnia całkowita wynosi 1396,5433 ha (pow. siedlisk przyrodniczych punktowych (zajmujących fragmenty wydzieleń) i całych wydzieleń, zajmowanych przez siedliska przyrodnicze). Siedliska te zostały wpisane do bazy danych programu Taksator. Przeprowadzona inwentaryzacja przyrodnicza wykazała występowanie na terenie Nadleśnictwa 8 leśnych typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I DS, związanych m.in. z lasami. Cztery z nich mają rangę siedlisk priorytetowych. Ponadto w wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji zbiorowisk nieleśnych na gruntach Nadleśnictwa stwierdzono występowanie 3 przyrodniczych siedlisk nieleśnych, w tym jednego jedynie o charakterze punktowym. Powierzchnia niektórych siedlisk punktowych dubluje się z powierzchnią innych siedlisk (np. źródła wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati* znajdują się w wydzieleniach z siedliskiem grądu subkontynentalnego).

Tabela 18. Wyniki inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych w Nadleśnictwie.

Kod siedlisk	Rodzaj siedliska przyrodniczego	Typ siedliskowy lasu	Ranga siedliska	Skład gatunkowy drzewostanu wg Matuszkiewicza	Orientacyjna pow. siedliska przyrodniczego punktowego [ha]	Pow. całych wydziałów (zajmowanych przez siedlisko przyrodnicze) [ha]	Razem (pow. siedlisk przyrodniczych punktowych i całych wydziałów, zajmowanych przez dane siedlisko przyrodnicze) [ha]
1	2	3	4	5	6	7	8
7220	Źródlika wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i> - (priorytetowe)	-	priorytetowe	-	0,1433	0,00	0,1433
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatoris</i>)	-	-	-	0,00	3,53	3,53
8310	Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania	-	-	-	0,00	0,00	0,00
9110-2	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9110-2 - Kwaśną buczynę górską (<i>Luzulo luzuloidis-Fagetum</i>)	BMGśw, LMGśw, LGśw	-	D-stany bukowe z domieszką Św, Jd lub Jw Bk Bk-Jd Bk-Św	65,23	607,11	672,34
9110-3	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9110-3 Żyzną jedlinę karpacką (<i>Abies alba-Oxalis acetosella</i>)	LMGśw	-	D-stany bukowe z domieszką Św, Jd lub Jw Bk Bk-Jd Bk-Św	0,00	4,05	4,05
9130-3	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9130-3 Żyzną buczynę karpacką (<i>Dentario glandulosae-Fagetum</i>)	LMGśw	-	D-stany bukowe z domieszką Św, Jd lub Jw Bk Bk-Jd Bk-Św	41,74	483,88	525,62
9170-2	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio sylvatici-Carpinetum betuli i Tilio cordatae-Carpinetum betuli</i>) - reprezentowany przez 9170-2 Grąd subkontynentalny (<i>Tilio - Carpinetum</i>)	Lwyżśw	-	D-stany dębowo grabowe, dębowo-lipowo-grabowe, oraz na pogórzu również dębowo-bukowe, Db-Gb, Db-Bk, Db-Lp-Gb z domieszką Jw, Bk, Św i Jd	26,40	143,56	169,96

Kod siedlisk	Rodzaj siedliska przyrodniczego	Typ siedliskowy lasu	Ranga siedliska	Skład gatunkowy drzewostanu wg Matuszkiewiczza	Orientacyjna pow. siedliska przyrodniczego punktowego [ha]	Pow. całych wydziałów (zajmowanych przez siedlisko przyrodnicze) [ha]	Razem (pow. siedlisk przyrodniczych punktowych i całych wydziałów, zajmowanych przez dane siedlisko przyrodnicze) [ha]
1	2	3	4	5	6	7	8
9180-3	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>) - (priorytetowe) - reprezentowane przez 9180-3 Karpackie jaworzyny miesięcznicowe (<i>Lunario-Aceretum</i>) jaworzyna z miesięcznicą trwałą	Lwyżw	priorytetowe	D-stany jaworowe z domieszką Bk, Wz, Lp, Jd, jaworowo-klonowo-lipowe. Jw. Jw-Jrz z domieszką Bk, Wz, Lp, Jd, Kl-Lp, z domieszką Bst, Db, niekiedy także Gb i Bk	0,00 (możliwe)	0,00 (możliwe)	0,00 (możliwe)
9180-5	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>) - (priorytetowe) - reprezentowane przez 9180-5 Jaworzynę karpacką (<i>Sorbo aucupariae-Aceretum pseudoplatani</i>)	LGśw	priorytetowe	D-stany jaworowe z domieszką Bk, Wz, Lp, Jd, jaworowo-klonowo-lipowe. Jw. Jw-Jrz z domieszką Bk, Wz, Lp, Jd, Kl-Lp, z domieszką Bst, Db, niekiedy także Gb i Bk	0,00	1,02	1,02
91E0-5	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae, Populetum albae, Alnion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe) - (priorytetowe) reprezentowane przez 91E0-5 Podgórski łęg jesionowy (<i>Carici remotae-Fraxinetum</i>)	Lwyżw	priorytetowe	D-stany Ol, Ol-Js, Js-Ol z domieszką Jw i Klz, Gb, Św.	2,07	4,02	6,09

Kod siedlisk	Rodzaj siedliska przyrodniczego	Typ siedliskowy lasu	Ranga siedliska	Skład gatunkowy drzewostanu wg Matuszkiewicz	Orientacyjna pow. siedliska przyrodniczego punktowego [ha]	Pow. całych wydziałów (zajmowanych przez siedlisko przyrodnicze) [ha]	Razem (pow. siedlisk przyrodniczych punktowych i całych wydziałów, zajmowanych przez dane siedlisko przyrodnicze) [ha]
1	2	3	4	5	6	7	8
91E0-6	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnetum glutinoso-incanae</i> olsy źródłiskowe) - (priorytetowe) reprezentowane przez 91E0-6 Nadrzeczne olszyny górskie (<i>Alnetum incanae</i>)	LGw	priorytetowe	D-stany Ol, Ol-Js, Js-Ol z domieszką Jw i Klz, Gb, Św.	8,71	5,08	13,79
Razem:					144,2933*	1252,25	1396,5433

*oznacza pow. siedliska w ramach wydziału w sytuacji, gdy tylko jego część znajduje się w danym siedlisku naturalnym.

* W dokumentacji POP i POS uznano (siedliska) jaworzyn - 9180 i łągów - 91E0, za dane historycznie (mało wiarygodne), a więc wymagające szczegółowych badań fitosocjologicznych, które należy przeprowadzić w trakcie obowiązywania aktualnego PUL dla Nadleśnictwa Ustroń (w toku prac związanych z opracowywaniem obecnie PZO dla obszaru Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005).

W poniższej tabeli przedstawiono powierzchnie siedlisk przyrodniczych.

Tabela 19. Rozmieszczenie siedlisk przyrodniczych w TSL (wydz.).

Rodzaj siedliska	Typ siedliskowy lasu									Powierzchnia nieleśna	Ogółem
	BMGśw	LGśw	LGw	LMGśw	LMw	Lśw	Lw	Lwyżśw	Lwyzw		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
9110	29,31	21,21	-	560,64	-	-	-	-	-	-	611,16
9130-3	-	447,24	-	31,77	-	-	-	4,87	-	-	483,88
9170-2	-	-	-	-	7,57	2,41	10,53	123,05	-	-	143,56
9180	-	1,02	-	-	-	-	-	-	-	-	1,02
91E0	-	-	5,08	-	-	-	-	-	4,02	-	9,10
6510	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,53	3,53
Razem	29,31	469,47	5,08	592,41	7,57	2,41	10,53	127,92	4,02	3,53	1252,25

W obrębie jednego wydziału często występują mniejsze fragmenty innych siedlisk tzw. mikrosiedliska. W zestawieniu jednak dla każdego wydziału jest podany typ siedliskowy lasu przeważający w danym wydziału. Siedliska naturalne mogą zajmować czasami, tylko fragmenty wydziałów na mikrosiedliskach.

Tabela 20. Rozmieszczenie siedlisk przyrodniczych w leśnictwach (wydz.).

Lp.	Leśnictwo	Rodzaj siedliska						Ogółem
		9110	9130-3	9170	9180	91E0	6510	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Górki	121,27	53,92	7,89	-	4,02	-	187,10
2.	Cisowa	50,85	88,40	-	-	-	-	139,25
3.	Hołcyna	-	-	-	-	-	-	0,00
4.	Bukowa	260,38	9,46	-	-	-	-	269,84
5.	Leśnica	10,10	-	-	-	-	-	10,10
6.	Pierściec	-	-	20,51	-	-	3,53	24,04
7.	Dębowiec	-	-	10,70	-	-	-	10,70
8.	Pruchna	-	-	-	-	-	-	0,00
9.	Zebrzydowice	-	-	-	-	-	-	0,00
10.	Kalembice	-	-	27,11	-	-	-	27,11
11.	Równica	64,31	9,11	-	-	-	-	73,42
12.	Dobka	-	-	-	-	-	-	0,00
13.	Czantoria	92,71	278,60	-	1,02	-	-	372,33
14.	Dzięgielów	11,54	44,39	77,35	-	5,08	-	138,36
Ogółem		611,16	483,88	143,56	1,02	9,10	3,53	1252,25

Tabela 21. Stan zniekształcenia siedlisk przyrodniczych (wydz.).

Stan zniekształcenia siedliska	Rodzaj siedliska przyrodniczego						
	9110	9130-3	9170	9180	91E0	6510	Ogółem
1	2	3	4	5	6	7	8
A	221,19	72,85	9,87	1,02	-	-	304,93
B	319,55	283,44	113,18	-	0,75	3,53	720,45
C	70,42	127,59	20,51	-	8,35	-	226,87
D	-	-	-	-	-	-	-
Ogółem	611,16	483,88	143,56	1,02	9,10	3,53	1252,25

Tabela 22. Zbiorcze zestawienie siedlisk przyrodniczych.

Kod i nazwa obszaru Natura 2000	Kod siedliska	Stan A		Stan B		Stan C		Razem	
		pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział %	pow. [ha]	udział % siedliska w obszarze Natura 2000
PLB240001 Dolina Górnej Wisły	6510			3,53	100,0			3,53	0,2
	9170			10,70	34,3	20,51	65,7	31,21	1,6
	Siedliska spoza Załącznika i Dyrektywy Siedliskowej							1884,27	98,2
	Razem			14,23	0,7	20,51	1,1	1919,01	16,6
PLH240005 Beskid Śląski	9110	221,19	36,2	319,55	52,3	70,42	11,5	611,16	20,5
	9130	72,85	15,1	283,44	58,6	127,59	26,4	483,88	16,2
	9170	9,87	100,0					9,87	0,3
	9180	1,02	100,0					1,02	0,0
	91E0			0,75	8,2	8,35	91,8	9,10	0,3
	Siedliska spoza Załącznika i Dyrektywy Siedliskowej							1863,63	62,6
	Razem	304,93	10,2	603,74	20,3	206,36	6,9	2978,66	25,8
PLH240022 Pierściec	6510			3,53	100,0			3,53	0,6
	9170					20,51	100,0	20,51	3,4
	Siedliska spoza Załącznika i Dyrektywy Siedliskowej							570,67	96,0
	Razem			3,53	0,6	20,51	3,4	594,71	5,2
PLH240001	9170			113,18	100,0			113,18	68,7

Cieszyńskie Źródła Tufowe	Siedliska spoza Załącznika i Dyrektywy Siedliskowej							52,04	31,3
	Razem			113,18	68,7			165,22	1,4
Grunty nadleśnictwa poza obszarami PLH	9110	182,88	44,2	208,67	50,4	22,53	5,4	414,08	3,9
	9130	62,97	16,9	239,72	64,3	69,94	18,8	372,63	3,5
	9170	7,89	12,2	49,11	75,7	7,89	12,2	64,89	0,6
	9180	1,02	100,0					1,02	0,0
	91E0			0,75	18,7	3,27	81,3	4,02	0,0
	Siedliska spoza Załącznika i Dyrektywy Siedliskowej							9679,28	91,9
	Razem	254,76	2,4	498,25	4,7	103,63	1,0	10535,92	91,3
Łącznie całe nadleśnictwo	6510			3,53	100,0			3,53	0,0
	9110	221,19	36,2	319,55	52,3	70,42	11,5	611,16	5,3
	9130	72,85	15,1	283,44	58,6	127,59	26,4	483,88	4,2
	9170	9,87	6,9	113,18	78,8	20,51	14,3	143,56	1,2
	9180	1,02	100,0					1,02	0,0
	91E0			0,75	8,2	8,35	91,8	9,10	0,1
	Siedliska spoza Załącznika i Dyrektywy Siedliskowej							10284,74	89,1
	Razem	304,93	2,6	720,45	6,2	226,87	2,0	11536,99	100,0

* W powyższej tabeli w Obszarze Natura 2000 OZW Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001, nie uwzględniono siedliska przyrodniczego 7220 (Źródła wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati*).

Związane jest to z faktem, iż siedlisko przyrodnicze 7220 w ww. obszarze Natura 2000 w zasięgu gruntów Nadleśnictwa Ustroń występuje na bardzo małej powierzchni 0,1433 ha (punktowo).

Jednakże należy podkreślić, że siedlisko przyrodnicze 7220 (Źródła wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati*) jest również przedmiotem ochrony Obszaru o znaczeniu wspólnotowym Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001.

Na terenach Nadleśnictwa w wyniku inwentaryzacji prowadzonej w latach 2006 - 2009 zlokalizowano ww. siedliska przyrodnicze wymienione w dyrektywie Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

Należy zaznaczyć, iż działania gospodarcze prowadzone na ww. przedmiotowych siedliskach przyrodniczych winny być realizowane z uwzględnieniem właściwych uwarunkowań siedliskowych.

W tym miejscu podkreślić trzeba, że ustalone na KZP Typy Drzewostanu (TD), mogą być modyfikowane w konkretnym drzewostanie, z uwzględnieniem lokalnych mikrosiedlisk, stopnia uwilgotnienia oraz stanu siedliska. Postępowanie to stanie się również odpowiednim działaniem na wzmocnienie odporności biologicznej drzewostanów.

Podsumowując należy stwierdzić, że analizowany Program Ochrony Przyrody przygotowano, mając na względzie zapis art. 52a Ustawy o Ochronie Przyrody. Zgodnie z tym przepisem, gospodarka leśna, prowadzona na podstawie dokumentu poddanego strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko (obejmującego oddziaływanie na dziko występujące populacje gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty Europejskiej i chronionych gatunków zwierząt oraz ich siedlisk), której ustalenia pozwolą przypuszczać, że czynności wykonywane zgodnie z tym dokumentem nie są szkodliwe dla zachowania gatunku we właściwym stanie ochrony i nie naruszają zakazów, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 1, 3-5 i 11 Ustawy o Ochronie Przyrody.

Mając na względzie skutki dotychczas realizowanej gospodarki leśnej w Nadleśnictwie, można jednak przyjąć, że przy wdrożeniu zaleceń podanych w Prognozie i POP-ie, realizacja ustaleń Planu nie spowoduje pogorszenia stanu zachowania chronionych gatunków roślin i zwierząt, oraz naturalnych siedlisk przyrodniczych.

Dokument ten wypełnia, zatem kryterium określone w art. 52a Ustawy o Ochronie Przyrody.

Tabela 23. Zestawienie wydzieleń z siedliskami przyrodniczymi.

Lp.	Kod siedliska	Siedlisko przyrodnicze	Powierzchnia [ha]	Ocena ogólna	Adres leśny (zasięg powierzchniowy)
1	2	3	4	5	6
Beskid Śląski PLH 240005					
1.	8310 – B	Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania	0,00	B	<p>W zasięgu OZW Beskid Śląski PLH 240005 (na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Ustroń), występują następujące jaskinie nieudostępnione do zwiedzania:</p> <p>1. Jaskinia w Trzech Kopcach. obręb Brenna, leśnictwo Bukowa, oddz. 59a (w cz. śr.), (Jaskinia położona jest na zboczu wzniesienia Trzy Kopce. Jaskinia znajduje się na obszarze leśnym koło szlaku turystycznego.).</p> <p>2. Jaskinia na Stołowie. obręb Brenna, leśnictwo Bukowa, oddz. 38c (w cz. NW), (Jaskinia osuwiskowa powstała w piaskowcach warstw godulskich środkowych. Ukształtowała się w efekcie rozsuwania masywu skalnego na stoku. Składa się z wysokich, lecz miejscami wąskich korytarzy. Jaskinia znajduje się na południowo-zachodnich stokach góry Stołów).</p> <p>3. Jaskinia Głęboka. obręb Brenna, leśnictwo Bukowa, oddz. 38d (w cz. E), (Jaskinia osuwiskowa powstała w piaskowcach warstw godulskich środkowych jednostki śląskiej. Jest ona rozwinięta w formie kilkupoziomowych zespołów szczelin poprzedzielanych komorami. Znajduje się na południowo-zachodnich stokach góry Stołów.).</p> <p>(źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)</p>

Lp.	Kod siedliska	Siedlisko przyrodnicze	Powierzchnia [ha]	Ocena ogólna	Adres leśny (zasięg powierzchniowy)
1	2	3	4	5	6
2.	9110-2 – A	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9110-2 – A Kwaśną buczynę górską (<i>Luzulo luzuloidis-Fagetum</i>)	227,92	A	w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: (całe wydzielania): Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 18a, 18b, 18c, 18d, 19a, 19b, 20g, 24d, 25k, (powierzchnia wydziałów: 60,80 ha), Leśnictwo Cisowa: 144g, 146d, (powierzchnia wydziałów: 3,70 ha), Leśnictwo Bukowa: 38b, 39g, 40b, 59b, 59c, 59d, 59f, 59g, 59i, 60c, 60d, 61b, 61h, 64a, 65b, 70c, 71a, 71d, 71g, 71h, 71i, 71j, 72b, 72h, 72i, 72j, (powierzchnia wydziałów: 111,78 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Równica: 6b, 6d, 10a, 10f, 10g, (powierzchnia wydziałów: 19,23 ha), Leśnictwo Czantoria: 46j, 48Ba, 55g, 55Ad, (powierzchnia wydziałów: 19,37 ha), Leśnictwo Dzięgielów: 87a, (powierzchnia wydziałów: 6,31 ha), (siedliska punktowe): Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 18f (0,94 ha w cz. SW), 18h (0,80 ha w cz. W), 25l (1,74 ha w cz. śr.), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 3,48 ha), Leśnictwo Bukowa: 39a (0,54 ha w cz. N), 43i (1,06 ha w cz. NE), 59a (0,75 ha w cz. SW), 66c (0,23 ha w cz. S), 69b (0,67 ha w cz. NE), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 3,25 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia siedl. prz. punktowych: 6,73 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia wydziałów: 223,17 ha), (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)
3.	9110-2 – B	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9110-2 – B Kwaśną buczynę górską (<i>Luzulo luzuloidis-Fagetum</i>)	368,61	B	w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: (całe wydzielania): Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 18i, 20i, 21f, 21g, 22b, 22c, 23b, 23c, 24g, 24h, 25n, (powierzchnia wydziałów: 60,47 ha), Leśnictwo Cisowa: 143d, 144a, 144d, 145a, 145k, 147d, 149h, 154c, 155b, (powierzchnia wydziałów: 45,09 ha), Leśnictwo Bukowa: 38a, 38d, 38f, 38g, 39d, 39f, 39h, 42c, 42d, 44b, 44c, 44f, 59h, 62a, 62d, 62f, 73a, 74a, 74b, 74c, 74d, 74i, 74j, (powierzchnia wydziałów: 137,54 ha), Leśnictwo Leśnica: 135a, 135b, (powierzchnia wydziałów: 10,10 ha), Obręb Ustroń:

Lp.	Kod siedliska	Siedlisko przyrodnicze	Powierzchnia [ha]	Ocena ogólna	Adres leśny (zasięg powierzchniowy)
1	2	3	4	5	6
					<p>Leśnictwo Równica: 3f, 3g, 6a, 6g, 8g, 8h, 10c, (powierzchnia wydziałów: 19,77 ha), Leśnictwo Dzięgielów: 75c, (powierzchnia wydziałów: 5,23 ha), Leśnictwo Czantoria: 47d, 47f, 47g, 48c, 62j, 63c, 63f, 64c, (powierzchnia wydziałów: 38,76 ha), (siedliska punktowe): Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 21c (10,34 ha w cz. SW), 25m (1,17 ha w cz. śr.), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 11,51 ha), Leśnictwo Cisowa: 144c (0,64 ha w cz. śr.), 145h (0,45 ha w cz. N), 147b (1,55 ha w cz. E), 147g (0,34 ha w cz. SE), 149d (0,13 ha w cz. SW), 154d (0,82 ha w cz. E), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 3,93 ha), Leśnictwo Bukowa: 39c (0,44 ha w cz. NW), 39i (5,13 ha w cz. E), 41d (1,28 ha w cz. śr.), 42f (0,45 ha w cz. NE), 62b (0,38 ha w cz. S), 63a (5,55 ha w cz. N), 73d (8,11 ha w cz. N), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 21,34 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Równica: 3h (0,14 ha w cz. N), 6f (1,23 ha w cz. śr.), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 1,37 ha), Leśnictwo Czantoria: 45c (4,26 ha w cz. W), 46d (2,96 ha w cz. SW), 46g (1,01 ha w cz. NE), 47c (0,06 ha w cz. W), 48a (1,49 ha w cz. W), 48b (0,67 ha w cz. NE), 56c (0,10 ha w cz. NW), 63a (0,08 ha w cz. NW), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 10,63 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia siedl. prz. punktowych: 49,06 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia wydziałów: 318,00 ha), (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)</p>
4.	9110-2 – C	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9110-2 – C Kwaśną buczynę górską (<i>Luzulo luzuloidis-Fagetum</i>)	79,86	C	<p>w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: (całe wydziałenia): Obręb Brenna: Leśnictwo Cisowa: 145c, 145f, (powierzchnia wydziałów: 2,06 ha), Leśnictwo Bukowa: 39b, 60f, 72d, (powierzchnia wydziałów: 11,06 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Równica: 1c, 4f, 6c, 7b, 8c, 9a, 11a, 11d, (powierzchnia wydziałów: 22,72 ha), Leśnictwo Czantoria:</p>

Lp.	Kod siedliska	Siedlisko przyrodnicze	Powierzchnia [ha]	Ocena ogólna	Adres leśny (zasięg powierzchniowy)
1	2	3	4	5	6
					<p>48Aa, 48Ab, 48Ac, 48Af, 60a, (powierzchnia wydzieleń: 34,58 ha), (siedliska punktowe): Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 15a (3,10 ha w cz. śr.), 15c (0,14 ha w cz. NE), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 3,24 ha), Leśnictwo Bukowa: 38c (1,68 ha w cz. NW), 62b (1,82 ha w cz. W), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 3,50 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Równica: 4b (1,13 ha w cz. S), 9b (0,12 ha w cz. NE), 11c (0,17 ha w cz. E), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 1,42 ha), Leśnictwo Czantoria: 60b (0,99 ha w cz. E), 60c (0,21 ha w cz. NE), 60d (0,08 ha w cz. N), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 1,28 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia siedl. prz. punktowych: 9,44 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia wydzieleń: 70,42 ha), (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)</p>
5.	9110-3 – B	<p>Kwaśne buczyny (<i>Luzulo Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9110-3 – B Żyzną jedlinę karpacką (<i>Abies alba-Oxalis acetosella</i>)</p>	4,05	B	<p>w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: (całe wydzienienia): Obręb Brenna: Leśnictwo Bukowa: 74h, (powierzchnia wydzieleń: 1,46 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Równica: 5f, (powierzchnia wydzieleń: 2,59 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia wydzieleń: 4,05 ha), (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)</p>

Lp.	Kod siedliska	Siedlisko przyrodnicze	Powierzchnia [ha]	Ocena ogólna	Adres leśny (zasięg powierzchniowy)
1	2	3	4	5	6
6.	9130-3 – A	<p>Żyzne buczyny <i>(Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion)</i> - reprezentowane przez 9130-3 – A Żyzną buczynę karpacką <i>(Dentario glandulosae-Fagetum)</i></p>	74,14	A	<p>w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: (całe wydzielania): Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 27b, (powierzchnia wydzieleń: 6,09 ha), Leśnictwo Bukowa: 70g, (powierzchnia wydzieleń: 2,90 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Czantoria: 44a, 44b, 44d, 44f, 46b, 49i, 54d, 55c, 55Ab, 55Ac, 58g, 59c, 61a, 61b, (powierzchnia wydzieleń: 55,86 ha), Leśnictwo Dziegiełków: 86a, 87c, (powierzchnia wydzieleń: 8,00 ha), (siedliska punktowe): Obręb Ustroń: Leśnictwo Czantoria: 54b (1,25 ha w cz. W), 58f (0,04 ha w cz. W), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 1,29 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia wydzieleń: 72,85 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia siedl. prz. punktowych: 1,29 ha), (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)</p>

Lp.	Kod siedliska	Siedlisko przyrodnicze	Powierzchnia [ha]	Ocena ogólna	Adres leśny (zasięg powierzchniowy)
1	2	3	4	5	6
7.	9130-3 – B	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9130-3 – B Żyzną buczynę karpacką (<i>Dentario glandulosae-Fagetum</i>)	306,44	B	<p>w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: (całe wydzielenia): Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 13d, 13i, 14a, 15b, 16c, 16d, 17b, (powierzchnia wydzieleni: 47,83 ha), Leśnictwo Cisowa: 149a, 149f, 150f, 151f, 152a, 152b, 153a, 153c, 153f, 153g, 155g, 156c, 156d, (powierzchnia wydzieleni: 78,66 ha), Leśnictwo Bukowa: 61i, 68b, (powierzchnia wydzieleni: 4,90 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Równica: 7a, (powierzchnia wydzieleni: 9,11 ha), Leśnictwo Czantoria: 51Aa, 51Ab, 51Ac, 51Ad, 52a, 52b, 53a, 53c, 54g, 54i, 55b, 56a, 56g, 57b, 58i, 59a, 59b, 61d, 71d, 74b, (powierzchnia wydzieleni: 138,89 ha), Leśnictwo Dzięgielów: 122b, 122f, 122h, (powierzchnia wydzieleni: 4,05 ha), (siedliska punktowe): Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 10c (1,85 ha w cz. S), 14j (0,62 ha w cz. SE), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 2,47 ha), Leśnictwo Cisowa: 149d (0,50 ha w cz. NE), 153h (1,41 ha w cz. SW), 154h (1,10 ha w cz. śr.), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 3,01 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Czantoria: 51a (1,78 ha w cz. NW), 53b (0,39 ha w cz. E), 54f (1,62 ha w cz. NW), 54h (0,18 ha w cz. SW), 66b (0,92 ha w cz. W), 71b (0,22 ha w cz. SE), 74c (5,20 ha w cz. W), 74d (0,18 ha w cz. E), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 10,49 ha), Leśnictwo Dzięgielów: 85c (6,96 ha w cz. NW), 85d (0,07 ha w cz. W), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 7,03 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia siedl. prz. punktowych: 23,00 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia wydzieleni: 283,44 ha), (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)</p>

Lp.	Kod siedliska	Siedlisko przyrodnicze	Powierzchnia [ha]	Ocena ogólna	Adres leśny (zasięg powierzchniowy)
1	2	3	4	5	6
8.	9130-3 – C	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9130-3 – C Żyzną buczynę karpacką (<i>Dentario glandulosae-Fagetum</i>)	132,12	C	w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: (całe wydzielania): Obręb Brenna: Leśnictwo Cisowa: 152c, 153d, 157c, 157d, 157f, (powierzchnia wydzieleni: 9,74 ha), Leśnictwo Bukowa: 72c, (powierzchnia wydzieleni: 1,66 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Czantoria: 45d, 49f, 49h, 52f, 53b, 54j, 55d, 55f, 55Aa, 58h, 58j, 58l, 66a, 66d, (powierzchnia wydzieleni: 83,85 ha), Leśnictwo Dzięgielów: 78g, 79a, 79b, 80a, 81b, 86b, (powierzchnia wydzieleni: 32,34 ha), (siedliska punktowe): Obręb Brenna: Leśnictwo Cisowa: 157b (0,29 ha w cz.S), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 0,29 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Czantoria: 60b (2,14 ha w cz. W), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 2,14 ha), Leśnictwo Dzięgielów: 75b (2,43 ha w cz. N), 75c (0,22 ha w cz. śr.), 78d (0,16 ha w cz. śr.), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 2,81 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia siedl. prz. punktowych: 5,24 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia wydzieleni: 127,59 ha), (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)
9.	9170 - 2 -A	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio sylvatici-Carpinetum betuli</i> i <i>Tilio cordatae-Carpinetum betuli</i>) - reprezentowany przez 9170-2 - grąd subkontynentalny (<i>Tilio - Carpinetum</i>)	9,87	A	w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: (całe wydzielania): Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 12g, 12k, 12p, (powierzchnia wydzieleni: 7,89 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Dzięgielów: 120g, (powierzchnia wydzieleni: 1,98 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia wydzieleni: 9,87 ha), (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)
10.	9180-3 – B	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>) - (priorytetowe) – reprezentowane przez 9180-3 – B Karpackie jaworzyny miesięcznicowe (<i>Lunario-Aceretum</i>) jaworzyna z miesięcznicą trwałą	0,00	B	w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: *12b, *możliwe 9180, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)

Lp.	Kod siedliska	Siedlisko przyrodnicze	Powierzchnia [ha]	Ocena ogólna	Adres leśny (zasięg powierzchniowy)
1	2	3	4	5	6
11.	9180-5 – B	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>) - (priorytetowe) – reprezentowane przez 9180-5 – B Jaworzynę karpacką (<i>Sorbo aucupariae-Aceretum pseudoplatani</i>)	1,02	A	w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: (całe wydzielenia): Obręb Ustroń: Leśnictwo Czantoria: 73b, (powierzchnia wydzieleni: 1,02 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia wydzieleni: 1,02 ha), (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)
12.	9180-5 - B	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>) - (priorytetowe) - reprezentowane przez 9180-5 – B Jaworzynę karpacką (<i>Sorbo aucupariae-Aceretum pseudoplatani</i>)	0,00	B	w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: Obręb Ustroń: Leśnictwo Czantoria: *52d, *możliwe 9180, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)
13.	9180-5- C	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>) - (priorytetowe) - reprezentowane przez 9180-5 – C Jaworzynę karpacką (<i>Sorbo aucupariae-Aceretum pseudoplatani</i>)	0,00	C	w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: *14f, *możliwe 9180, Obręb Ustroń: Leśnictwo Czantoria: *67b, *69m, *69p, *możliwe 9180, Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: *14g, *możliwe 9180, Leśnictwo Cisowa: *157b, *możliwe 9180, Obręb Ustroń: Leśnictwo Czantoria: *67c, *70b, *70c, *70f, *możliwe 9180, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)
14.	91D0-A	Podmokła i torfowiskowa świerczyna górską (<i>Bazzanio-Piceetum</i>) (priorytetowe)	0,00	A	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Beskid Śląski PLH 240005.

Lp.	Kod siedliska	Siedlisko przyrodnicze	Powierzchnia [ha]	Ocena ogólna	Adres leśny (zasięg powierzchniowy)
1	2	3	4	5	6
15.	91E0-5 - A	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe) - (priorytetowe) reprezentowane przez 91E0-5 - A Podgórski łąg jesionowy (<i>Carici remotae-Fraxinetum</i>)	2,07	A	w obszarach Natura 2000: Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001: (siedliska punktowe): Leśnictwo Dębowiec: (Las Skarpa Wiślicka): 75a (0,33ha w cz. SE), 75b (0,91ha w cz. śr.), 75c (0,01ha w cz. NW), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 1,25 ha), Leśnictwo Kalembice: 209b (0,04 ha w cz. N), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 0,04 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Dziegielów: (Las Grabicz): 116a (0,19 ha w cz. SW), 116b (0,04 ha w cz. NW), 116c (0,39 ha w cz. NW), 117b (0,08 ha w cz. SW), 117f (0,08 ha w cz. SW), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 0,78 ha), (w obszarze Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001 – łączna powierzchnia siedl. prz. punktowych: 2,07 ha), (źródło danych: Parusel J., 2012, Ekspertyza botaniczna dla potrzeb sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru natura 2000 „Cieszyńskie Źródła Tufowe”, Etap I, Katowice)
16.	91E0-5 - B	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe) - (priorytetowe) reprezentowane przez 91E0-5 - B Podgórski łąg jesionowy (<i>Carici remotae-Fraxinetum</i>)	0,75	B	w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: (całe wydzielania): Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 12i, (powierzchnia wydzielen: 0,75 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia wydzielen: 0,75 ha), (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)
17.	91E0-5 - C	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe) - (priorytetowe) reprezentowane przez 91E0-5 - C Podgórski łąg jesionowy (<i>Carici remotae-Fraxinetum</i>)	3,27	C	w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: (całe wydzielania): Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 12a, 12j, (powierzchnia wydzielen: 3,27 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia wydzielen: 3,27 ha), (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)
18.	91E0-6 - B	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe) - (priorytetowe) reprezentowane przez 91E0-6 - B Nadrzeczne olszyny górskie (<i>Alnetum incanae</i>)	0,00	B	w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: Obręb Ustroń: Leśnictwo Czantoria: *67c, (*możliwe 91E0, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)

Lp.	Kod siedliska	Siedlisko przyrodnicze	Powierzchnia [ha]	Ocena ogólna	Adres leśny (zasięg powierzchniowy)
1	2	3	4	5	6
19.	91E0-6 - C	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnetum glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe) - (priorytetowe) reprezentowane przez 91E0-6 - C Nadrzeczne olszyny górskie (<i>Alnetum incanae</i>)	5,08	C	w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: (całe wydzielania): Obręb Ustroń: Leśnictwo Dzięgielów: *88b, (powierzchnia wydzielen: 5,08 ha), (siedliska punktowe): Leśnictwo Czantoria: *70b, *70c, *70f, *możliwe 91E0, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)
20.	9410 -1- A	9410 Górskie bory świerkowe (<i>Piceion-abietis</i>) (część - zbiorowiska górskie) - reprezentowane przez 9410-1 Acydofilne bory górnoreglowe (<i>Plagiothecio-Piceetum</i>) - górnoreglowa acydofilna świerczyna karpacka	0,00	A	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Beskid Śląski PLH 240005.
Pierściec PLH240022					
1.	9170-2 - C	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio sylvatici-Carpinetum betuli</i> i <i>Tilio cordatae-Carpinetum betuli</i>) - reprezentowany przez 9170-2 - C grąd subkontynentalny (<i>Tilio - Carpinetum</i>)	22,53	C	w obszarach Natura 2000: Pierściec PLH240022: (całe wydzielania): Obręb Hażlach: Leśnictwo Pierściec: 46j, 49a, 49f, 49r, 50g, 52g, 53r, 53s, 54f, 59a, 70d, 70f, 70g, (powierzchnia wydzielen: 20,51 ha), (siedliska punktowe): Obręb Hażlach: Leśnictwo Pierściec: 68c (0,98 ha w cz. SW), 70p (1,04 ha w cz. NW), (w obszarze Natura 2000 Pierściec PLH240022 - łączna powierzchnia siedl. prz. punktowych: 2,02 ha), (w obszarze Natura 2000 OZW Pierściec PLH240022 - łączna powierzchnia wydzielen: - 20,51 ha), (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)
2.	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatoris</i>)	3,53	B	w obszarach Natura 2000: Pierściec PLH240022: (całe wydzielania): Obręb Hażlach: Leśnictwo Pierściec: 70i, (powierzchnia wydzielen: 3,53 ha), (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)
Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001					

Lp.	Kod siedliska	Siedlisko przyrodnicze	Powierzchnia [ha]	Ocena ogólna	Adres leśny (zasięg powierzchniowy)
1	2	3	4	5	6
1.	7220 - A	Źródlika wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i> - (priorytetowe)	0,1433	A	<p>w obszarach Natura 2000: Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001: (siedliska punktowe): Obręb Hażlach: Leśnictwo Dębowiec: (Las Skarpa Wiślicka): 75a (0,03 ha w cz. S), 75b (0,05 ha w cz. śr.), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 0,08 ha), Leśnictwo Kalembice: (Las Kamieniec): 209b (0,0033 ha w cz. SE), 211i (0,0050 ha w cz. SE), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 0,0083 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Dzięgielów: (Las Grabcz): 116a (0,05 ha w cz. śr.), 117a (0,005 ha w cz. E), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 0,055 ha), (w obszarze Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001 – łączna powierzchnia siedl. prz. punktowych: 0,1433 ha), (źródło danych: Parusel J., 2012, Ekspertyza botaniczna dla potrzeb sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru natura 2000 „Cieszyńskie Źródła Tufowe”, Etap I, Katowice)</p>
2.	9130-3 – C	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9130-3 – C Żyzną buczynę karpacką (<i>Dentario glandulosae-Fagetum</i>)	12,21	C	<p>w obszarach Natura 2000: Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001: (siedliska punktowe): Obręb Hażlach: Leśnictwo Dębowiec: (Las Skarpa Wiślicka): 74b (2,65 ha w cz. NE), 74c (0,09 ha w cz. NW), 75b (0,09 ha w cz. S), 75c (0,08 ha w cz. śr.), 75d (0,63 ha w cz. NE), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 3,54 ha), Leśnictwo Kalembice: (Las Kamieniec): 209g (1,60 ha w cz. śr.), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 1,60 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Dzięgielów: (Las Grabcz): 114a (1,12 ha w cz. NW), 115b (5,95 ha w cz. śr.), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 7,07 ha), (w obszarze Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001 – łączna powierzchnia siedl. prz. punktowych: 12,21 ha), (źródło danych: Parusel J., 2012, Ekspertyza botaniczna dla potrzeb sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru natura 2000 „Cieszyńskie Źródła Tufowe”, Etap I, Katowice)</p>

Lp.	Kod siedliska	Siedlisko przyrodnicze	Powierzchnia [ha]	Ocena ogólna	Adres leśny (zasięg powierzchniowy)
1	2	3	4	5	6
3.	9170-2 – B	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galia sylvatici-Carpinetum betuli i Tilio cordatae-Carpinetum betuli</i>) - reprezentowany przez 9170-2 – B grąd subkontynentalny (<i>Tilio - Carpinetum</i>)	113,18	B	<p>w obszarach Natura 2000: Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001: (całe wydzielenia): Obręb Hażlach: Leśnictwo Kalembice: (Las Kamieniec): 208a, 208b, 208c, 208d, 208f, 208g, 210b, 211a, 211b, 211c, 211d, 211f, 211g, 211h, 211i, 211j, (powierzchnia wydziałów: 27,11 ha), Leśnictwo Dębowiec: (Las Skarpa Wiślicka): 74c, 75c, 75f, (powierzchnia wydziałów: 10,70 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Dzięgielów: 114b, 114c, 114d, 114f, 115c, 115f, 115g, 116a, 116b, 116c, 117a, 117b, 117c, 117d, 117f, (powierzchnia wydziałów: 75,37 ha), (siedliska punktowe): Leśnictwo Dębowiec: (Las Skarpa Wiślicka): 74b (5,24 ha w cz. W), 75a (0,49 ha w cz. N), 75b (0,57 ha w cz. N i S), 75g (0,02 ha w cz. N), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 6,32 ha), Leśnictwo Kalembice (Las Kamieniec): 209b (2,62 ha w cz. S), 209g (3,67 ha w cz. N), 210a (6,89 ha w cz. śr.), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 13,26 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Dzięgielów: (Las Grabicz): 114a (1,61 ha w cz. NE), 114g (1,06 ha w cz. NW), 115a (0,52 ha w cz. NE), 115b (1,49 ha w cz. N i S), 115d (0,12 ha w cz. W), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 4,80 ha), (w obszarze Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001 – łączna powierzchnia siedl. prz. punktowych: 24,38 ha), (w obszarze Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001 – łączna powierzchnia wydziałów: 113,18 ha), (źródło danych: Parusel J., 2012, Ekspertyza botaniczna dla potrzeb sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru natura 2000 „Cieszyńskie Źródła Tufowe”, Etap I, Katowice)</p>

Lp.	Kod siedliska	Siedlisko przyrodnicze	Powierzchnia [ha]	Ocena ogólna	Adres leśny (zasięg powierzchniowy)
1	2	3	4	5	6
4.	91E0-5 - A	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe) - (priorytetowe) reprezentowane przez 91E0-5 – A Podgórski łąg jesionowy (<i>Carici remotae-Fraxinetum</i>)	2,07	A	w obszarach Natura 2000: Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001: (siedliska punktowe): Leśnictwo Dębowiec: (Las Skarpa Wiślicka): 75a (0,33ha w cz. SE), 75b (0,91ha w cz. śr.), 75c (0,01ha w cz. NW), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 1,25 ha), Leśnictwo Kalembice: 209b (0,04 ha w cz. N), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 0,04 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Dziegielów: (Las Grabicz): 116a (0,19 ha w cz. SW), 116b (0,04 ha w cz. NW), 116c (0,39 ha w cz. NW), 117b (0,08 ha w cz. SW), 117f (0,08 ha w cz. SW), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 0,78 ha), (w obszarze Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001 – łączna powierzchnia siedl. prz. punktowych: 2,07 ha), (źródło danych: Parusel J., 2012, Ekspertyza botaniczna dla potrzeb sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru natura 2000 „Cieszyńskie Źródła Tufowe”, Etap I, Katowice)

Ze względu na rozmiar tabeli, a tym bardziej jej czytelność dokładne dane lokalizacyjne jak adres leśny i rodzaj zabiegu dla siedlisk leśnych zostaną zamieszczone w wyciągach dla leśnictw.

* W dokumentacji POP i POS uznano (siedliska) jaworzyn - 9180 i łągów - 91E0, za dane historycznie (mało wiarygodne), a więc wymagające szczegółowych badań fitosocjologicznych, które należy przeprowadzić w trakcie obowiązywania aktualnego PUL dla Nadleśnictwa Ustroń (w toku prac związanych z opracowywanym obecnie PZO dla obszaru Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005).

a) Siedliska leśne

9110-2 KWAŚNA BUCZYNA GÓRSKA

Kwaśne (acydofilne) buczyny (*Luzulo luzuloidis-Fagetum* W. Mat 1973 & A. Mat. 1973) należące do grupy ubogich lasów bukowych zarówno pod względem florystycznym, jak i siedliskowym są trwałym typem ekosystemu leśnego. Zbiorowiska te występują na obszarach znajdujących się w niższych i środkowych położeniach górskich. Zasięg wysokościowy tego zbiorowiska mieści się pomiędzy 500 a 1100 m n. p. m. Klimat w obszarze występowania tego zbiorowiska jest umiarkowanie chłodny, a roczna suma opadów wynosi 700-1300 mm. Występuje głównie na stokach oraz na wypukłych formach terenu. Ze względu na bogaty w opady klimat, w którym występuje kwaśna buczyna górską gleby są uwilgotnione w wystarczającym stopniu. Większość siedlisk kwaśnej buczyny górskiej znajduje się na podłożu dającym zwietrzelinę zdecydowanie ubogą - jak skały krystaliczne lub metamorficzne o małej zawartości związków zasadowych, lub też na podłożu bardziej zasobnym, ale w miejscach sprzyjających przemywaniu gleby i wywiewaniu ściółki przez wiatr.

Fot.3. Kwaśna buczyna górská.
(autor: H. Gałyga - BULiGL O/Kraków).

Rozwijają się przede wszystkim na glebach brunatnych wylugowanych i brunatnych kwaśnych, czasem także na glebach skrytobelicowych lub rankerach. Najczęściej to zbiorowisko zajmuje siedliska lasu mieszanego górskiego, rzadziej lasu górskiego lub lasu wyżynnego. Drzewostan kwaśnej buczyny górskiej jest zdominowany przez buka (*Fagus sylvatica* L.), który również w niższych warstwach przeważa nad innymi gatunkami drzew, których rola w strukturze drzewostanu jest nieznaczna. Gatunki domieszkowe stanowią jedynie: jawor (*Acer pseudoplatanus* L.), jodła pospolita (*Abies alba* Mill.) lub świerk pospolity (*Picea abies* (L.) H.Karst). Zwarcie drzewostanów najczęściej jest duże, dlatego dolne warstwy zbiorowiska są słabo rozwinięte. Podszyt ma niewielkie znaczenie albo wcale się nie wykształca. Bogactwo florystyczne i pokrycie runa zależy od lokalnych warunków siedliskowych. Roślinność runa leśnego pokrywa zwykle od 20 do 80 % powierzchni dna lasu. Wśród roślin runa typowym dla tego zbiorowiska gatunkiem jest kosmatka gajowa (*Luzula luzuloides* (Lam.) Dandy & Wilmott). Oprócz niej na dnie lasu licznie występują

gatunki acydofilne: borówka czernica (*Vaccinium myrtillus* L.) i śmiełek pogięty (*Deschampsia flexuosa* L.), a z mszaków płonnik strojny (*Polytrichastrum formosum* (Hedw.) G.L.Sm.), oraz widłoząb miotlasty (*Dicranum scoparium* (L.) Hedw.).

Potencjalne zagrożenia: Areal zajmowany przez kwaśną buczynę górską zmniejszył się w ciągu ostatnich paru stuleci bardzo wyraźnie; przyczyniło się do tego wylesianie terenu oraz przekształcanie mieszanych drzewostanów bukowo-jodłowo-świerkowych w lite świerczyny.

Współczesne zagrożenia mają bardziej złożony charakter; znaczne oddziaływanie zanieczyszczeń powietrza, globalnych zmian klimatu, oraz presji licznej zwierzyny płowej, może prowadzić do istotnych zmian w składzie gatunkowym i strukturze kwaśnej buczyny górskiej.

Ochrona polega głównie na: utrzymaniu „ładu czasowo-przestrzennego”, pozostawianiu fragmentów ekosystemu nietkniętych podczas cięć rębnych, a także zapewnieniu ciągłej obecności w każdym kompleksie starych, rębnych i przeszłorębnych drzewostanów. Stare drzewa pozostawiać należy w większych, nieprzerzedzonych płatach, co zapewnia większą odporność na różne szkodliwe czynniki. W użytkowaniu rębnym drzewostanów, stosować należy rębnie złożone z długim okresem odnowienia np. Rb IVd.

Na terenie Nadleśnictwa siedlisko to stwierdzono w ostoi Beskidu Śląskiego PLH240005, a zajmuje ono powierzchnię - 672,34 ha (pow. siedlisk przyrodniczych punktowych i całych wydzieleń).

9110-3 ŻYZNA JEDLINA KARPACKA

Siedlisko to umiejscowione jest w polskiej klasyfikacji fitosocjologicznej w podzwiazku jedlin (*Galio rotundifolii-Abietenion*), jako zbiorowisko żyzna jedlina karpacka (*Abies alba-Oxalis acetosella*), a określane jest również przez fitosocjologów, jako dolnoreglowy las jodłowy. Dolnoreglowy las jodłowy od wielu lat wywołuje spore kontrowersje wśród fitosocjologów. Jako pierwszy zbiorowisko to rozpoznali w masywie Babiej Góry Celiński i Wojterski (1978), którzy nadali mu nazwę *Galio-Abietetum*. Zupełnie inne podejście reprezentują Matuszkiewicz W. (2001) i Matuszkiewicz J.M. (2001). Występowanie zespołu *Galio-Abietetum* w polskich Karpatach jest według nich wątpliwe, a płaty lasów z panującą jodłą w drzewostanie zaliczyli do bliżej nieokreślonego zbiorowiska o nazwie *Abies alba – Oxalis acetosella*. W typologii leśnej siedlisko lasu jodłowego jest zaliczane do lasu mieszanego górskiego (LMG) lub do lasu górskiego (LG), przy czym reprezentuje on świeżą lub częściej wilgotną jego postać.

Żyzna jedlina karpacka (*Abies alba-Oxalis acetosella*) występuje zazwyczaj w dolnej części regła dolnego, na stokach o niewielkim nachyleniu, gdzie zajmuje siedliska uboższe niż żyzne buczyny, lecz żyźniejsze niż kwaśna buczyna. Wykształca się na glebach brunatnych kwaśnych, a w porównaniu z oboma typami buczyn zajmuje gleby o większej wilgotności. W Beskidach jedliny występują przede wszystkim na utworach skalnych dających zwietrzelinę ciężką i zwięzłą, dlatego gleby jedlin charakteryzują się zwykle znaczną wilgotnością, niskim stopniem aeracji gleby, a często także oddolnym oglejeniem. Powszechnie uważa się, że to właśnie warunki glebowe w tych rejonach dają jodle przewagę nad bukiem, który w *Galio-Abietetum* pełni rolę gatunku domieszkowego.

Fot.4. Żyzna jedlina karpacka.
(autor: M. Szeremeta - BULiGL O/Kraków).

Dolnoregłowy las jodłowy jest jedynym górskim typem lasu, w którym gatunkiem panującym jest jodła pospolita (*Abies alba* Mill.). Dominacja tego wybitnie cieniażnego gatunku przyczynia się do powstania specyficznych warunków wewnątrz lasu.

Potencjalne zagrożenia: Istnieją antropogeniczne zagrożenia trwałości jedlin. Jednym z mechanizmów zagrażających jest schematyczna gospodarka leśna: utrzymywanie drzewostanów w zbyt silnym zwarciu prowadzi do skrócenia koron drzew i do obniżenia ich żywotności, a zbyt krótki okres odnowienia proteguje gatunki szybciej rosnące za młodu, przede wszystkim świerka i buka. Jako zagrożenie dla trwałości jedlin trzeba również traktować zgryzanie przez zwierzynę płową.

Ochrona: Mezotroficzna jedlina jest zbiorowiskiem, w którym na szeroką skalę może być stosowana rębna przerębowa. Jest to wprawdzie sposób zagospodarowania trudny, wymagający wysoko wykwalifikowanego personelu, ale najkorzystniejszy z punktu widzenia trwałości tego zbiorowiska. Jako alternatywne zagospodarowanie jedlin można stosować rębnię stopniową udoskonaloną (Rb IVd).

Siedlisko to wykształciło się na powierzchni 4,05 ha (powierzchnia wydzieleń), w obszarze Natura 2000 OZW Beskid Śląski PLH240005.

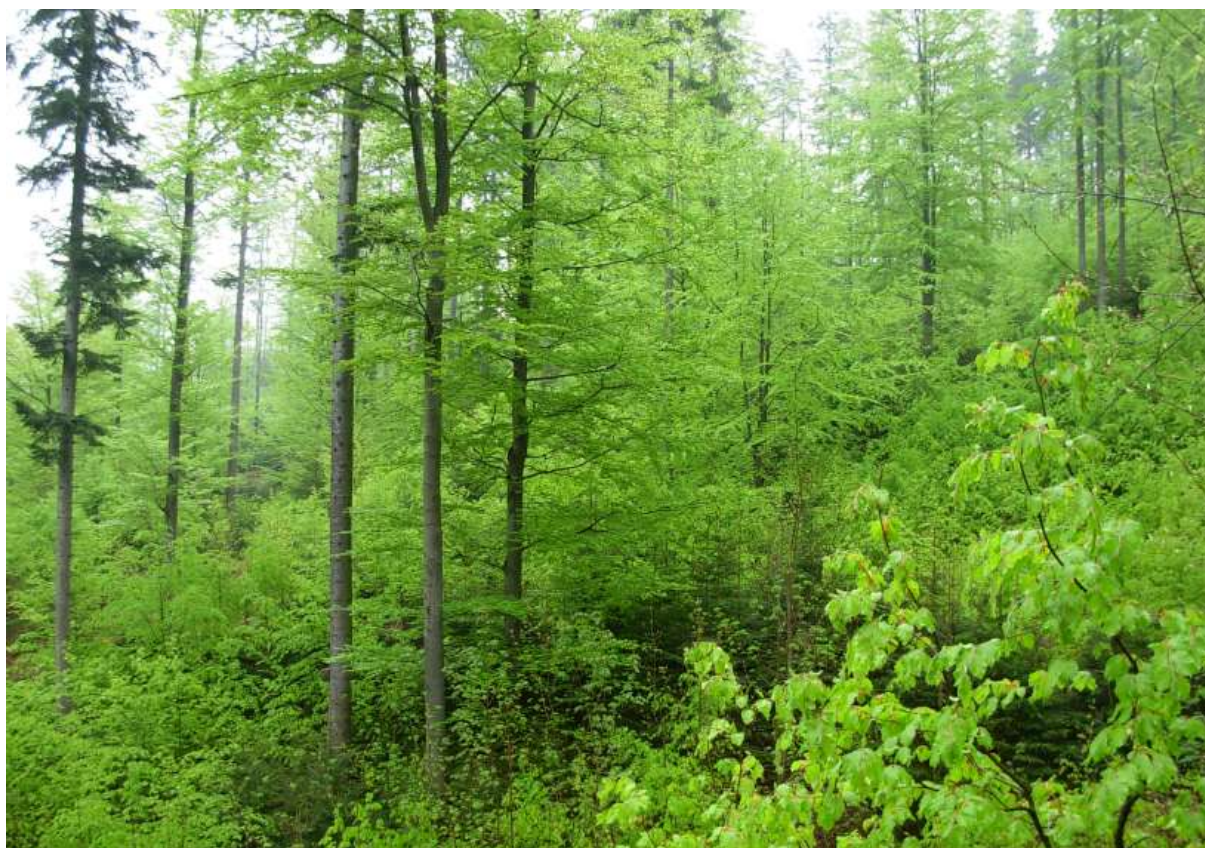
9130-3 ŻYZNA BUCZYNA KARPACKA

Żyzna buczyna górską reprezentowana jest na terenie Nadleśnictwa przez 9130-3 - Żyzną buczynę karpacką (*Dentario glandulosae-Fagetum*). Ten typ siedliska przyrodniczego obejmuje bukowe, a w górach bukowo-jodłowe i bukowo-jodłowo-świerkowe lasy rosnące na żyznych siedliskach, z reguły na glebach o neutralnym lub tylko słabo kwaśnym odczynie, z próchnicą typu mull (czasem przejście do moder) i z dominacją gatunków typowych dla lasów liściastych w runie. Lasy te występują w Polsce w granicach zasięgu buka, mając jednak zasięg wyspowy i miejscami porozrywany. Żyzne buczyny występują w niższych i środkowych położeniach górskich oraz na wyżynach południowej Polski. W górach ich występowanie ma charakter masowy, a w piętrze pogórza i na wyżynach – głównie wyspowy. Zasięg wysokościowy żyznych buczyn górskich mieści się w przedziale od 300 do 1100 m n.p.m.; w niektórych miejscach, np. w Tatrach lub w Bieszczadach, może sięgać po 1200 m n.p.m. Żyzne buczyny górskie zajmują obszary o zróżnicowanej topografii: przede wszystkim stoki i grzbiety górskie, zbocza dolin i wąwozów. Rzadko występują na dnach dolin. Rozwijają się przede wszystkim na glebach brunatnych właściwych i glebach brunatnych kwaśnych. Odczyn w górnej części jest zwykle niski (pH 4,5–5,5), ale w dolnej części profilu może być zbliżony do obojętnego lub nawet zasadowy, zwłaszcza na podłożu węglanowym (wapienie, dolomity, margle). Czasem żyzne buczyny górskie występują też na rędzinach lub na glebach płowych, w Sudetach zaś na rankerach brunatnych. Podłożem geologicznym są w większości przypadków piaskowce lub łupki, dające zwietrzelinę gliniastą lub piaszczysto gliniastą. Klimat w obszarze występowania żyznych buczyn górskich jest umiarkowanie chłodny lub chłodny; średnia temperatura roczna wynosi od 4 do 6°C, a roczna suma opadów waha się od 700 do 1400 mm. Z punktu widzenia siedliskoznawstwa leśnego reprezentują one typ siedliskowy lasu górskiego (LG), a w nielicznych przypadkach także lasu mieszanego górskiego (LMG) lub lasu wyżynnego (Lwyż). Drzewostan w żyznych buczynach górskich jest zwykle zdominowany przez buka (*Fagus sylvatica* L.), chociaż na terenie Karpat gatunkiem dominującym może być lokalnie jodła pospolita (*Abies alba* Mill.) (Dzwonko 1984). W roli domieszki występuje głównie świerk pospolity (*Picea abies* (L.) H.Karst) oraz jawor (*Acer pseudoplatanus* L.). Wśród roślinności dna lasu charakterystyczną cechą jest występowanie jednego z gatunków żywców: żywca gruczołowego (*Cardamine glanduligera* Schwarz) lub żywca dziewięciolistnego (*Dentaria enneaphyllos* L.). Żyzne buczyny górskie są zwykle wysokopiennymi, zwartymi lasami o złożonej strukturze pionowej i poziomej. Ich silne zwarcie wiąże się z charakterem drzew tworzących drzewostan – zarówno buk, jak i jodła pospolita to gatunki cieniowytrzymałe, zarazem silnie ocieniające dno lasu. Ze względu na optymalne warunki, jakie znajdują w tym siedlisku, zarówno buk, jak i jodła osiągają w nim największe rozmiary; w niższych położeniach górskich buk może osiągać wysokość dochodzącą do 40 m, a jodła może nawet znacznie przekraczać tę wysokość. W zbiorowiskach o charakterze zbliżonym do naturalnego istotne jest występowanie w zwartym drzewostanie luk o różnej wielkości, stanowiących siedlisko dla wielu bardziej wymagających w stosunku do światła gatunków dna lasu, jak też stwarzających szansę dla rozwoju naturalnych odnowień drzew. Rozwój naturalnych odnowień prowadzi czasem do wykształcenia w żyznych buczynach górskich warstwy krzewiastej, a czasem dolnego piętra drzewostanu. Krzewów jest w tej warstwie niewiele; tworzyć ją mogą takie gatunki, jak: bez czarny (*Sambucus nigra* L.), bez koralowy (*Sambucus racemosa* L.), leszczyna (*Corylus avellana* L.), a w wyższych położeniach górskich także wiciokrzew czarny (*Lonicera nigra* L.). Wśród roślin dna lasu charakterystyczną i ważną grupę stanowią wiosenne geofity, rozwijające się i kwitnące przed rozwojem liści buka. Do tej grupy należy żywiec gruczołowy, będący gatunkiem charakterystycznym żyznej buczyny karpackiej. Oprócz nich z wiosennych geofitów rosną w żyznych buczynach górskich: żywiec cebulkowy (*Dentaria bulbifera* L.), zawilec gajowy (*Anemone nemorosa* L.), a w postaci wilgotniejszej kokorycz pusta (*Corydalis cava* (L.) Schweigg. & Körte), kokorycz pełna (*Corydalis solida* (L.) Clairv.), oraz śnieżyca wiosenna (*Leucojum vernalis* L.) w Sudetach. W odmianie wschodniokarpackiej występuje pospolicie żywokost sercowaty (*Symphytum cordatum* L.); z kolei żywokost bulwiasty (*Symphytum*

tuberosum L.) częstszy jest w aspekcie wiosennym buczyn Karpat Zachodnich (Dzwonko 1984). Oprócz wiosennych geofitów na dnie lasu występuje bardzo zróżnicowana gatunkowo roślinność. W wyższych położeniach górskich znaczny udział w roślinności dna lasu mają paprocie. Typowymi dla żyznych buczyn górskich gatunkami paproci są (w przypadku buczyny karpackiej) paprotnik kolczysty (*Polystichum aculeatum* (L.) Roth) i paprotnik Brauna (*Polystichum braunii* L.). Liczniej występują jednak takie gatunki, jak narecznica samcza (*Dryopteris filix-mas* (L.) Schott) czy wietlica samicza (*Athyrium filix-femina* (L.) Roth). Ostatnio bardzo powszechną tendencją, zwłaszcza w Karpatach i na ich przedpolu, jest bardzo silna ekspansja buka w zbiorowiskach żyznych buczyn; buk rozszerza swój udział w tych lasach kosztem gatunków iglastych, zwłaszcza jodły, a w lasach gospodarczych także świerka. Oprócz buka swój udział zwiększają również także inne gatunki liściaste, przede wszystkim jawor.

Potencjalne zagrożenia dla tego zbiorowiska to: ujednoczenie struktury wiekowej szczególnie w lasach gospodarczych, młody wiek drzewostanów, homogenizacja przestrzenna runa, a także deficyt roślin i zwierząt związanych z mikrobiotopami starych oraz martwych drzew, a także rozkładającego się drewna.

Ochrona polega głównie na: utrzymaniu „ładu czasowo-przestrzennego”, pozostawianiu fragmentów ekosystemu nietkniętych podczas cięć rębnych, a także zapewnieniu ciągłej obecności w każdym kompleksie starych, rębnych i przesłorębnych drzewostanów. Stare drzewa pozostawiać należy w większych, nieprzerzedzonych płatach, co zapewnia większą odporność na różne szkodliwe czynniki. W użytkowaniu rębnym drzewostanów stosować należy rębnie złożone z długim okresem odnowienia np. Rb IVd.

Fot.5. Żyzna buczyna karpacka.
(autor: M. Szeremeta - BULiGL O/Kraków).

Na terenie Nadleśnictwa Ustroń żyzne buczyny górskie zajmując powierzchnię 525,62 ha (pow. siedlisk przyrodniczych punktowych i całych wydzieleń).

9170-2 GRĄD SUBKONTYNETALNY

Siedliska grądu subkontynentalnego (9170-2) na terenie Nadleśnictwa Ustroń zajmują powierzchnię 169,96 ha, (pow. siedlisk przyrodniczych punktowych i całych wydzieli), a ich stan jest dość dobry. Siedliska grądu subkontynentalnego (*Tilio - Carpinetum* Tracz. 1962), występują w typie siedliskowym Lwyżśw, LMw Lśw i Lw. Są to siedliska żyznych, mezo- i eutroficznych lasów liściastych. Porastają zazwyczaj gleby świeże lub wilgotne.

Drzewostan grądu tworzą gatunki liściaste: dąb szypułkowy (*Quercus robur* L.), lipa drobnolistna (*Tilia cordata* Mill.), grab pospolity (*Carpinus betulus* L.), klon pospolity (*Acer platanoides* L.), jawor (*Acer pseudoplatanus* L.), jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior* L.), w warstwie drzew występuje ponadto buk zwyczajny (*Fagus sylvatica* L.) i sosna zwyczajna (*Pinus sylvestris* L.), w podszytcie zaś jarząb pospolity (*Sorbus aucuparia* L.), czeremcha zwyczajna (*Padus avium* Mill.), czeremcha amerykańska (*Padus serotina* (Ehrh.) Borkh.), kruszyna pospolita (*Rhamnus frangula* L.), grab pospolity, dąb czerwony, bez czarny, leszczyna, trzmielina pospolita itp. Podszyt grądów jest na ogół silnie rozwinięty, choć jego pokrycie zależy w dużym stopniu od pokrycia drugiego piętra.

Gatunki charakterystyczne dla zespołu obserwowane na terenie Nadleśnictwa to: przytulia leśna (*Galium sylvaticum* L.), turzyca cienista (*Carex umbrosa* L.), gwiazdnica wielkokwiatowa (*Stellaria holostea* L.), przytulia Schultesa (*Galium schultesii* Vest) i świerząbek gajowy (*Chaerophyllum temulum* L.).

Runo ma wyraźny charakter dwuaspektowy. Na wiosnę obficie kwitną wczesne geofity: zawilec gajowy (*Anemone nemorosa* L.), dąbrówka rozłogowa (*Ajuga reptans* L.), miodunka ćma (*Pulmonaria obscura* L.), zdrojówka rutewkowata (*Isopyrum thalictroides* L.) itp. Latem pojawia się gajowiec żółty (*Galeobdolon luteum* Huds.) i szerokolistne gatunki traw: prosownica rozpięchła (*Milium effusum* L.), trzcinnik leśny (*Calamagrostis arundinacea* (L.) Roth), perlówka zwisła (*Melica nutans* L.) itp.

Zagrożenia: Znaczne ubytki areалу grądów w wyniku historycznej działalności człowieka (wyrąb pod osadnictwo i rolnictwo, wprowadzanie świerka i sosny na siedliska grądowe) spowodowały, iż obecnie siedlisko występuje w postaci niewielkich płatów. Choć ubytek areálu został zatrzymany, płaty siedliska charakteryzują się uproszczoną strukturą wiekową i przestrzenną. Wprowadzanie świerka na siedliska grądowe, wciąż praktykowane w gospodarce leśnej, powoduje silne zniekształcenie całej fitocenozy. Siedlisko to często jest nierozpoznawane lub ignorowane przez leśników. Z natury zajmuje niewielkie płaty – od kilku do kilkudziesięciu arów, wyjątkowo rzadko kilkuhektarowe.

Ochrona: W lasach gospodarczych możliwe są takie formy gospodarki, które będą racjonalnym kompromisem między ochroną ekosystemów grądów a potrzebami gospodarczymi. Zamiast stosowanej najczęściej rębni częściowej, lepsze są rębnie stopniowe, zwłaszcza z wydłużonym okresem odnowienia. Pozwalają one uzyskać strukturę lasu bardziej zbliżoną do struktury naturalnego grądu (np. IVd). Niebagatelne znaczenie ma również rozpoznawanie tych siedlisk w celu ujęcia ich w gospodarstwie specjalnym.

Fot.6. Grąd subkontynentalny.
(autor: H. Gałyga - BULiGL O/Kraków).

91E0 ŁĘGI WIERZBOWE, TOPOLOWE, OLSZOWE I JESIONOWE

Siedlisko priorytetowe.

Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnetum glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe) – stanowią typ siedliska przyrodniczego obejmujący nadrzeczne lasy: olszynki olszy szarej, olszowe, jesionowe, wierzby białej i kruchej oraz topoli białej i czarnej. Występują w całej Polsce, przy czym miejscami są reprezentowane przez różne podtypy. Wymienione lasy wykształcają się na glebach zalewanych wodami rzeczными, o wysokim poziomie wód gruntowych, głównie klasyfikowanych, jako pobagienne lub napływowe aluwialne. Zgodnie z definicją należy tu kilka istotnie różniących się podtypów drzewostanów, a mianowicie od jesionowo-olszowych na obszarach źródlisk i związanych z nimi cieków, przez olszowe w dolinach szybko płynących rzek, olszyny nad wolno płynącymi strumieniami, górskie olszynki olszy szarej, po nadbrzeżne lasy wierzbowe i topolowe nad dużymi rzekami.

W toku waloryzacji przyrodniczej nie sprecyzowano, jaki podtyp łągów znajduje się na terenie Nadleśnictwa. Określenie tego siedliska miało duży stopień ogólności. Biorąc pod uwagę położenie geograficzne, morfologię terenu, warunki siedliskowe i fitosocjologiczne, możliwe jest występowanie czterech podtypów:

- 91E0-1 Łęg wierzbowy (*Salicetum albae* wraz z wiklinami nadrzecznymi *Salicetum triandro - viminalis*),
- 91E0-5 Podgórski łęg jesionowy (*Carici remotae - Fraxinetum*),
- 91E0-6 Nadrzeczna olszyna górską (*Alnetum incanae*),
- 91E0-7 Bagienna olszyna górską (*Caltho laetae - Alnetum*).

Najbardziej prawdopodobnym jest występowanie na terenie Nadleśnictwa Ustroń 2 zespołów leśnych o naukowych nazwach: **91E0-5 Podgórski łęg jesionowy** (*Carici remotae* - *Fraxinetum*), oraz **91E0-6 nadrzeczna olszyna górska** (*Alnetum incanae*).

91E0-5 - Podgórski łęg jesionowy (*Carici remotae* - *Fraxinetum*)

Ten podtyp łęgu jest związany z dolinami niewielkich górskich i podgórskich potoków. Typowa postać tego zbiorowiska wykształca się, jako pas wzdłuż cieków, na płaskich dnach dolin i terasach potoków. Zajmowane siedliska typologia leśna zalicza najczęściej do lasu łęgowego górskiego lub wyżynnego (LłG oraz Lłwyż), ale niekiedy także do olsu jesionowego górskiego. Podgórski łęg jesionowy może powstawać na rozmaitych typach gleb: gruntoglejowych, mułowoglejowych, madach rzecznych właściwych, madach rzecznych próchnicznych, glebach szarobrunatnych i brunatnych właściwych. W drzewostanie podgórskiego łęgu jesionowego dominuje zwykle jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior* L.), występujący często z domieszką, lub współudziałem olszy szarej (*Alnus incana* (L.) Moench). Ponadto licznie reprezentowane są inne gatunki żyźnych lasów liściastych, takie jak: wiąz górski, klon jawor, klon pospolity i lipa, a w wyższych położeniach również jodła i świerk. Zwarcie koron jest słabe, co skutkuje bujnym rozwojem podszytu oraz runa z gatunkami higrofilnymi i ziołoroślowymi roślinami żyźnych lasów liściastych. Obficie wykształca się również warstwa mszysta.

Potencjalne zagrożenia: Głównym zagrożeniem dla siedlisk podgórskiego łęgu jesionowego jest zabudowa przeciwpowodziowa ograniczająca swobodny bieg rzeki, a także związana z nią wycinka drzew i zarośli nadrzecznych. Innym, bardzo istotnym zagrożeniem jest synantropizacja roślinności siedliska podgórskiego łęgu jesionowego. Coraz mocniej zaznacza się problem inwazji gatunków obcego pochodzenia w zbiorowiskach łęgowych. Zagrożeniem, które występuje powszechnie, choć z różnym nasileniem, jest zaśmiecanie łęgów - celowe wywożenie śmieci do lasu. Ponadto, często obserwuje się nielegalne wybieranie żwiru. W miejscach, gdzie blisko rzeki czy potoku usytuowane są osiedla ludzkie, bardzo mocna jest presja na ujarzmianie rzeki przez betonowanie koryta i budowanie progów.

Ochrona: Zaleca się wykonywanie dokładnych analiz wpływu planowanych inwestycji na priorytetowe siedliska podgórskiego łęgu jesionowego. W miejscach konfliktowych, gdzie bliskość osiedli ludzkich wymaga profilaktyki przeciwpowodziowej, należy szukać możliwie przyjaznych przyrodzie rozwiązań regulacji rzeki, a w ostateczności kompensować straty odtworzeniem siedliska w innej lokalizacji. W płatach o zniekształconej strukturze wskazane są działania przywracające złożoną strukturę lasu, poprzez stosowanie małopowierzchniowych cięć przerębowych oraz wydłużanie okresu odnowienia. Podstawą do takich działań jest identyfikacja siedlisk łęgowych w terenie oraz indywidualnie dla nich zaplanowanie postępowania. Ochrona zniekształconych siedlisk podgórskiego łęgu jesionowego powinna w pierwszej kolejności przywrócić naturalny przebieg cieków wodnych.

Fot.7. Podgórski łęg jesionowy.
(autor: H. Gałyga - BULiGL O/Kraków).

Na terenie Nadleśnictwa siedlisko przyrodnicze 91E0-5 zinwentaryzowano na powierzchni 4,02 ha (pow. całych wydzieleń).

91E0-6 - Nadrzeczne olszyny górskie (*Alnetum incanae*) wykształcają się na terasach zalewowych rzek górskich i podgórskich. Najwięcej płatów zbadano w kotlinach i na pogórzach Karpat, w pasie 400–750 m n.p.m. (maksymalnie około 900 m). W Sudetach większość fitocenoz została przekształcona lub całkowicie zniszczona. Lasy *Alnetum incanae* są górnym odpowiednikiem nizinnych łęgów wierzbowych. Podobnie jak one podlegają okresowym zalewom wodami rzecznyymi, które warunkują stan podłoża i strukturę roślinności. Olszyny nadrzeczne rozwijają się na madach górskich: słabo wykształconych, czarnoziemnych i brunatniejących. Cechami tych gleb są: duży udział części szkieletowych (kamieni i żwiru), dobre uwilgotnienie, bardzo duża zasobność i odczyn zbliżony do obojętnego lub lekko zasadowy. Miąższość poziomu próchnicznego jest różna i zależy od stopnia zaawansowania procesu glebotwórczego (wieku gleby). Największą obserwuje się w olszynach położonych z dala od współczesnego koryta rzeki. W typowych postaciach drzewostan nadrzecznej olszyny górskiej jest jednowarstwowy i całkowicie zdominowany przez olszę szarą (*Alnus incana* (L.) Moench). Najstarsze okazy drzew osiągają blisko 20 m wysokości i wiek zaledwie około 60 lat, co wiąże się z biologią gatunku. W większości płatów olsze dorastają do 15 m. W warstwie drzew występują niekiedy w domieszce: wierzbą purpurową (*Salix purpurea* L.) i krucha (*Salix fragilis* L.) (w wariantach „przykorytowym”, na glebach młodych), a także jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior* L.), świerk (*Picea abies* (L.) H.Karst) i klon jawor (*Acer pseudoplatanus* L.), na glebach o głębszym profilu, na skrzydłach dolin. Zwarcie drzewostanów waha się zwykle od 70 % do 90 %. Z reguły są one stosunkowo widne ze względu na boczne oświetlenie. Warstwa krzewów na ogół jest słabo zaznaczona, rzadko osiąga powyżej 30 % pokrycia. Rosną w niej, poza młodymi okazami

olszy szarej: jesion, jawor, leszczyna pospolita (*Corylus avellana* L.), malina właściwa (*Rubus idaeus* L.), czeremcha zwyczajna (*Padus avium* Mill.), wiciokrzew suchodrzew (*Lonicera xylosteum* L.), dziki bez czarny (*Sambucus nigra* L.) i inne. Runo jest bardzo bogate florystycznie (średnio 65 gatunków w płacie), silnie zwarte i wielowarstwowe. Obficie współwystępują rośliny leśne i ziołoroślowe, spośród których na uwagę zasługują: bodziszek żałobny (*Geranium phaeum* L.), żywokost sercowaty (*Symphytum cordatum* L.), wilczomlecz migdałolistny (*Euphorbia amygdaloides* L.), oset łopianowaty (*Carduus personata* (L.) Jacq.), lepiężniki i podbiał, odróżniające olszynę nadrzeczną od innych zbiorowisk łągowych. Warstwa zielna cechuje się wyraźnym aspektem wiosennym, który tworzą m.in. bardzo wcześnie zakwitające lepiężniki: biały (*Petasites albus* Gaertn.), różowy (*Petasites hybridus* (L.) Gaertn., B. Mey.) i wyłysiały (*Petasites kablikianus* Tausch), oraz podbiał pospolity (*Tussilago farfara* L.). Pełnia rozwoju większości roślin przypada na lato. Warstwa mszysta zwykle jest słabo rozwinięta. Najczęściej notowanym mchem jest płóżymerzyk falisty (*Plagiomnium undulatum* (Hedw.) T.Kop.). Fitocenozy *Alnetum incanae* mają kluczowe znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej w dolinach rzecznych na obszarach górskich. Są to, bowiem jedne z najbogatszych florystycznie lasów w Polsce. Zajmują siedliska LŁG oraz Ol, rzadziej LŁ, LGśw i LGw.

Potencjalne zagrożenie dla tego siedliska stanowi utrata cech jakościowych ekosystemu, w wyniku przesuszenia ekosystemów łągowych, jako następstwo obniżenia poziomu wód gruntowych, przyspieszonej erozji wgłębnej cieków (regulacja), obniżania się bazy hydrologicznej cieków czy obniżenia zasilania cieków wodami podziemnymi. Trwałe zaburzenie cyklu zalewów w wyniku prac hydrotechnicznych może mieć katastrofalne skutki dla olszyn nadrzecznych. Zmiany wywołane umiarkowaną działalnością leśną (prześwietlenie drzewostanów) i rolniczą (wypas) najczęściej są odwracalne i mieszczą się w kategorii procesów degeneracji fitocenoz leśnych. Monokulturowe nasadzenia, np. świerka, na aluwialnych nadpotokowych drzewostanach wpływają w niepożądany sposób na kierunek i tempo naturalnej dynamiki roślinności, a brak drzew martwych i rozkładającego się drewna wpływa na zanikanie mikrobiotopów i związanych z nimi gatunków.

Ochrona polega na przeciwdziałaniu przesuszaniu tego siedliska, poprzez podejmowanie różnych działań ochronnych w rozległej skali przestrzennej, na poziomie całych zlewni. Zaleca się utrzymanie, a nawet zwiększenie zasobów olszyn w dolinach górskich rzek. Drzewostany rosnące w bliskiej odległości od rzeki powinny być budowane w około 90 – 100% przez olszę szarą, natomiast na skrzydłach dolin można wprowadzać domieszkę jesionu, a nawet jaworu. W większości przypadków udział olszy szarej nie powinien jednak być mniejszy niż 60 %. Na terasach nadpotokowych drzewostany olszowe mogą być odnawiane z naturalnego obsiewu lub poprzez umiarkowaną gospodarkę odroślową. Ze względu na istotne znaczenie olszyn nadrzecznych w regulacji stosunków wodnych w projekcie PUL dla Nadleśnictwa Ustroń, w wydzieleniach gdzie występuje siedlisko przyrodnicze 91E0, nie planowano zabiegów rębnych.

W dalszej odległości od miejsca występowania tego siedliska, można stosować umiarkowaną gospodarkę leśną z wykorzystaniem rębni stopniowych o niewielkiej powierzchni z długim okresem odnowienia, oraz dbać o pozostawianie drzew starych i dziuplastych, a także pewnej części martwego drewna do naturalnego rozkładu.

*Fot.8. Nadrzeczna olszyna górską.
(autor: H. Gałyga - BULiGL O/Kraków).*

Na terenie Nadleśnictwa siedlisko przyrodnicze 91E0-6 zinwentaryzowano na powierzchni 13,79 ha (pow. siedlisk przyrodniczych punktowych i całych wydzieleń).

Propozycje działań ochronnych w odniesieniu do siedliska przyrodniczego 91E0:

W zasięgu obszaru Beskid Śląski PLH240005, na gruntach N-ctwa Ustroń zlokalizowano kilka pododdziałów leśnych, w których stwierdzono występowanie siedliska przyrodniczego 91E0. Wydzielenia te pozostawiono bez zabiegów gospodarczych. Ponadto możliwe jest

występowanie tego siedliska w formie tzw. „punktowej” w kilku innych wydzieleniach (możliwe 91E0) w zasięgu obszaru Beskid Śląski PLH240005, oraz Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001 – lista wydzieli w których to siedlisko może być obecne, zamieszczona jest w rozdziale 2.1.1.

Propozycje działań ochronnych: wyłączenie z użytkowania oraz nie zakładanie szlaków zrywkowych w zasięgu analizowanego siedliska przyrodniczego.

W zasięgu ostoi Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001 na gruntach Nadleśnictwa Ustroń zlokalizowano kilka płatów punktowych siedliska przyrodniczego 91E0. Siedlisko występuje fragmentarycznie w ramach danych wydzieli. W tym miejscu należy jednakże podkreślić, że w większości wydzieli, w którym zlokalizowano siedlisko przyrodnicze 91E0, zabiegi gospodarcze nie są planowane, a w pozostałych pododdziałach w projekcie PUL zaplanowano w większości cięcia pielęgnacyjne. Zabiegi pielęgnacyjne zaplanowane w tych wydzieleniach nie obejmą płatu tego siedliska – cięcia nie będą realizowane (w wyróżnionym płacie siedliska przyrodniczego – 91E0). Zaplanowane zabiegi gospodarcze, pozwolą na zachowanie mikrosiedliska obejmującego płaty wyróżnionego siedliska przyrodniczego.

Można jednoznacznie stwierdzić, że prawidłowo wykonane zabiegi pielęgnacyjne w drzewostanie otaczającym analizowane siedlisko przyrodnicze 91E0, nie naruszą płatu tego przedmiotu ochrony, przyczyniając się do utrzymania istniejącego stanu ochrony. Możliwe jest wykonanie trzebieży dla poprawy składu gatunkowego i cięcia sanitarne (w związku z zamieraniem jesioną, oraz pozostawianie martwych jesionów. Ww. siedlisko przyrodnicze będące przedmiotem ochrony jest i będzie zachowane w stanie naturalnym.

W związku z powyższymi informacjami zapiszawarte w projekcie PUL dla Nadleśnictwa Ustroń nie wpływają na stan zachowania ww. siedliska przyrodniczego, co decyduje o braku oddziaływania negatywnego.

Należy jednoznacznie stwierdzić, że przy zastosowaniu opisanych poniżej działań ochronnych wpływ projektu PUL na siedlisko 91E0 należy uznać za neutralny.

9180 JAWORZYNY I LASY KLONOWO-LIPOWE NA STOKACH I ZBOCZACH

Siedlisko priorytetowe

Wielogatunkowe, żyzne lasy jaworowe, jaworowo-bukowe i klonowo-lipowe (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*) rozwijające się na stromych stokach i zboczach skalnych, często z występującym na powierzchni rumoszem, głazami i blokami skalnymi oraz silnie zaznaczającymi się, aktywnymi procesami erozyjnymi. W występowaniu ograniczone są do obszarów górskich i podgórskich Polski południowej. Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe notowane były z różnych typów skał, zarówno węglanowych, obojętnych, jak i kwaśnych.

Ze względu na wyróżnienie 7 podtypów tego siedliska zostanie ono omówione według głównych cech charakterystycznych, oraz zostaną opisane 2 podtypy występujące prawdopodobnie na terenie Nadleśnictwa, a mianowicie: **9180-3 Karpackie jaworzyny miesięcznicowe** - lasy jaworowe łuku karpackiego, rozwijające się zasadniczo na podłożach kwaśnych i obojętnych, z dominującą miesięcznicą trwałą (*Lunaria rediviva* L.) i wieloma karpackimi gatunkami runa, oraz **9180-5 Jaworzynę karpacką** (*Sorbo aucupariae-Aceretum pseudoplatani*). Ww. siedliska, umiejscowione są w polskiej klasyfikacji fitosocjologicznej w związku *Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*, podzwiązku *Lunario-Acerenion pseudoplatani*, jako zespoły: jaworzyny z miesięcznicą trwałą (*Lunario-Aceretum*), oraz jaworzyny karpackiej (*Sorbo aucupariae-Aceretum pseudoplatani*).

Analizowane siedlisko przyrodnicze tworzą żyzne, wielogatunkowe lasy liściaste z dominacją jaworu i udziałem masowo rosnącej w runie miesięcznicy trwałej. Jaworzyny występują najczęściej w strefie wysokości od 600 do 1000 m n.p.m., a w Bieszczadach nawet do 1140 m. Przywiązane są do skalistych i stromych (30–50°), rzadziej łagodniejszych stoków, o ekspozycji północnej lub zbliżonej, gdzie panuje chłodny i wilgotny mikroklimat, o małej amplitudzie temperatur. Rozwijają się na glebach silnie szkieletowych, eutroficznych i wilgotnych, o charakterze rankerów lub gleb brunatnych, o odczynie obojętnym lub słabo kwaśnym.

Na siedlisku jaworzyny drzewostan charakteryzuje się zróżnicowanym zwarciem (od 60 do 100 %), a w składzie gatunkowym dominuje jawor (*Acer pseudoplatanus* L.), w domieszce występują: jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior* L.) i buk zwyczajny (*Fagus sylvatica* L.) oraz sporadycznie świerk pospolity (*Picea abies* (L.) H.Karst), jodła pospolita (*Abies alba* Mill.) i wiąz górski (*Ulmus glabra* Huds.).

Warstwa krzewów jest słabo rozwinięta, na ogół osiąga niewielkie pokrycie – od 5 do 20 %, tworzą ją najczęściej: bez czarny (*Sambucus nigra* L.), porzeczka alpejska (*Ribes alpinum* L.), róża alpejska (*Rosa pendulina* L.), porzeczka skalna (*Ribes petraeum* Wulfen) oraz wiciokrzew czarny (*Lonicera nigra* L.). Stosunkowo rzadko w podroście pojawiają się gatunki z drzewostanu głównego. Runo jest bardzo bujne, o wysokim pokryciu (70–100 %), obfituje w gatunki siedlisk żyznych i wilgotnych. Gatunkiem zdecydowanie dominującym jest miesięcznica trwała (*Lunaria rediviva* L.), która często występuje łąkowo, osiągając nawet 80 % pokrycia.

Częste są: szczyr trwały (*Mercurialis perennis* L.), niecierpek pospolity (*Impatiens noli-tangere* L.), marzanka wonna (*Galium odoratum* (L.) Scop.) i wietlica samicza (*Athyrium filix-femina* (L.) Roth). Duże znaczenie w fizjonomii odgrywają również klasyczne gatunki ziołoroślów. Warstwa mszaków jest wykształcona bardzo słabo, a w niektórych płatach brak jej zupełnie.

Zagrożenia: Siedlisko bardzo rzadkie w skali Polski. Występuje w formie małych (maksymalnie kilkuhektarowych) i rozproszonych płatów. Wszelka ingerencja człowieka z uwagi na niewielki areał, zwłaszcza poza obszarami chronionymi, może być zagrożeniem dla tych siedlisk. Część siedlisk związana ze stromymi, skalistymi stokami powinna bezwzględnie podlegać ochronie zachowawczej, gdyż jakiegokolwiek cięcia w ekstremalnych warunkach podłoża mogą powodować uruchomienie procesów erozyjnych i degradację siedliska.

Ochrona: W lasach gospodarczych możliwe są takie formy gospodarki, które będą racjonalnym kompromisem. Istnienie układów ekologicznych charakterystycznych dla jaworzyn i lasów klonowo-lipowych jest uwarunkowane okresowo występującymi, umiarkowanymi zaburzeniami siedliska, wywoływanymi przez zsuwanie się pokryw gruzowych oraz schodzenie lawin. Podobnie jak w przypadku lasów łęgowych, które wymagają do rozwoju

okresowych zalewów tak i tutaj zaburzenia w siedlisku są niezbędnym warunkiem ich funkcjonowania. Przy braku takich zaburzeń lasy stokowe stopniowo przechodzą w inne zbiorowiska leśne, takie jak buczyny lub grądy. Dlatego też w przypadku tego siedliska należy zastosować metody ochrony opisane w tym dokumencie, a więc zaniechać ingerencji gospodarczej.

Dla zapewnienia siedlisku ochrony wskazane jest pozostawienie wszystkich rozpoznanych stanowisk bez ingerencji gospodarczej, z umożliwieniem zachodzenia spontanicznych procesów rozwojowych w warstwie drzewostanu i runa. Jakikolwiek próby przebudowy drzewostanu lub gospodarczej ingerencji powodują bowiem odejście od typu siedliska, a w efekcie uruchomienie procesów erozyjnych. Z uwagi na znikomą powierzchnię oraz niewielką wartość gospodarczą części drzewostanów, postępowanie takie nie spowoduje istotnego zmniejszenia poboru drewna na terenach górskich i wyżynnych. Rezygnacja z poboru użytków na siedliskach jaworzyn i lasów klonowo-lipowych ma także uzasadnienie w pełnionych przez te lasy funkcjach glebo- i wodochronnych, oraz ich ogromnej wartości biocenotycznej, stanowią bowiem siedlisko wielu rzadkich i cennych gatunków flory oraz fauny. Ponadto zaleca się, aby dodatkowo w strefach otuliny tych powierzchni ograniczyć użytkowanie do cięć przedrębnych lub rębnych stopniowych (rębnią IVd). Należy również ujmować to siedlisko przyrodnicze w gospodarstwie specjalnym.

*Fot.9. Karpacka jaworzyna miesięcznicowa.
(autor: M. Szeremeta - BULiGL O/Kraków).*

Zagrożenia i działania ochronne: W zasięgu obszaru Beskid Śląski PLH240005, na gruntach N-ctwa Ustroń zlokalizowano jedno wydzielone leśne (w których stwierdzono występowanie siedliska przyrodniczego 9180 o łącznej powierzchni 1,02 ha), które pozostawiono bez zabiegów gospodarczych. Ponadto możliwe jest występowanie tego

siedliska w formie tzw. „punktowej” w kilku innych wydzieleniach (możliwe 9180) – lista wydzieleni w których to siedlisko może być obecne, zamieszczona jest w rozdziale 2.1.1.

Propozycje działań ochronnych: wyłączenie z użytkowania oraz nie zakładanie szlaków zrywkowych w zasięgu analizowanego siedliska przyrodniczego.

Siedlisko jaworzyn i lasów klonowo-lipowych na stokach i zboczach (9180), zostanie ponadto oznaczone na mapach dołączonych do Programu Ochrony Przyrody, oraz zamieszczone w załączniku do POP (w wyciągach dla poszczególnych leśnictw).

Zaznaczyć należy, że konieczna jest weryfikacja analizowanego siedliska na poszczególnych stanowiskach. Należy podkreślić również fakt, że w chwili ustanowienia Planu Zadań Ochronnych dla obszaru PLH240005, zadania ochronne dla siedliska 9180 zostaną uwzględnione przy realizacji PUL.

W związku z powyższymi analizami, nie występuje zagrożenie negatywnego oddziaływania projektu PUL na to siedlisko przyrodnicze. Należy jednoznacznie stwierdzić, że przy zastosowaniu opisanych poniżej działań ochronnych wpływ projektu PUL na siedlisko 9180 należy uznać za neutralny.

b) Siedliska nieleśne

6510 NIŻOWE I GÓRSKIE ŚWIEŻE ŁĄKI UŻYTKOWANE EKSTENSYWNIE

Siedlisko 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatoris*) - obejmuje niżowe i górskie antropogeniczne zbiorowiska użytków zielonych na żyznych, świeżych (niezbyt wilgotnych i niesuchych) glebach mineralnych bez śladów zabagnienia. Do gatunków reprezentatywnych dla siedliska 6510 należą przede wszystkim taksony diagnostyczne dla zespołu *Arrhenatheretum elatoris* i związku *Arrhenatherion*, czyli rajgras wyniosły (*Arrhenatherum elatius* (L.) P. Beauv. ex J. & C. Presl), bodziszek łąkowy (*Geranium pratense* L.), szczaw rozpięzchły (*Rumex thyrsiflorus* Fingerh.), dzwonek rozpięzchły (*Campanula patula* L.), pępawa dwuletnia (*Crepis biennis* L.), przytulia pospolita (*Galium mollugo* L.), świerzbnica polna (*Knautia arvensis* (L.) J. M. Coult.), pasternak zwyczajny (*Pastinaca sativa* L.), kozibród wschodni (*Tragopogon orientalis* L.), kozibród łąkowy (*Tragopogon pratensis* L. (L.) Benth. & Hook. f.). Przejawem zmienności w aspekcie piętrowym jest pośredni charakter roślinności ekstensywnie użytkowanych łąk kośnych w niższych położeniach górskich Sudetów i Karpat, sporadycznie na wyżynach, która wykazuje silne podobieństwo do łąk górskich.

Fot. 10. Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie.
(autor: <http://www.gios.gov.pl/siedliska/pdf/>).

Zasięg analizowanego siedliska w regionie alpejskim jest ograniczony do terenów leżących poniżej 600 m n.p.m., czyli pogórza i najniższych położeniach regla dolnego. Ekstensywnie użytkowane niżowe i górskie świeże łąki mezofilne wykształciły się na potencjalnych siedliskach grądów (*Carpinion*) i najsuchszych postaci łągów (*Ficario-Ulmetum*), w wyniku pozyskiwania gruntów pod uprawę roślin i hodowlę zwierząt. Najczęściej występują poza dolinami rzecznyymi. Nieraz spotyka się je w dolinach, ale wówczas porastają gleby odwadniane lub znajdują się poza zasięgiem wylewów rzeki. Płaty

łąk świeżych wykształcają się zarówno na powierzchniach płaskich, jak i nachylonych, przy różnych ekspozycjach. Porastają żyzne, świeże gleby brunatne lub mady o odczynie zasadowym lub słabo kwaśnym. Poziom wody gruntowej waha się, ale nigdy nie dochodzi do samej powierzchni.

Stan zachowania siedliska: Zasoby siedliska nie są wystarczająco rozpoznane. Znaczna ich część znajduje się poza obszarami Natura 2000, w dolinach rzecznych w piętrze pogórza. Stan zachowania siedliska na terenach objętych siecią Natura 2000 jest niewłaściwy - U1.

Zagrożenia: Siedlisko reaguje na zmianę charakteru i intensywności użytkowania. Wymaga regularnego, lecz umiarkowanego nawożenia i koszenia. Zagrożenie stanowi także urbanizacja, zwłaszcza dla pól występujących w obrębie wsi, zamiana łąk na pola uprawne, regulacja rzek.

Ochrona: Ochrona tego antropogenicznego siedliska wymaga stosowania ekstensywnych form użytkowania, czyli koszenia 1-2 razy w roku (niezbyt nisko) połączonego z usuwaniem siana i umiarkowanym nawożeniem organicznym. Na obszarach chronionych należy równocześnie z zabiegami prowadzić monitoring zmian składu gatunkowego.

W zasięgu obszaru Natura 2000 OZW Pierściec PLH240022, na gruntach N-ctwa Ustroń zlokalizowano jedynie jedno wydzielanie nieleśne (70i - z leśnictwa Pierściec z obrębu Hażlach), stanowiące użytek rolny, w którym stwierdzono występowanie siedliska przyrodniczego 6510 o łącznej powierzchni 3,53 ha. Dodatkowo należy nadmienić, iż użytek ten jest dzierżawiony i użytkowany jako pastwisko, zaś projekt PUL w stosunku do tego wydzielania nie zawiera żadnych wskazań gospodarczych.

7220 ŹRÓDLISKA WAPIENNE ZE ZBIOROWISKAMI *CRATONEURION COMMUTATI*

Źródlika wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati* występują w rozproszeniu na terenach górskich i podgórskich Polski południowej w rejonach występowania skał węglanowych oraz sporadycznie na obszarach młodoglacjalnych Polski północnej, w rejonach gdzie skały macierzyste utworów polodowcowych zawierają większą ilość fragmentów skał wapiennych. Większość jego zasobów znajduje się na terenach ostoi Natura 2000 („Tatry”, „Pieniny”, „Ostoja Gorczańska”).

Źródlika wapienne górskie powiązane są dynamicznie ze zbiorowiskami z niebielistką trwałą (*Swertia perennis* L.) i ziołoroślami z lepiężnikiem wyłysiałym (*Petasites kablikianus* Tausch). Na otwartych torfowiskach źródlikowych przekształcone utwory węglanowe opanowywane są przez gatunki wapniolubne charakterystyczne dla związku *Caricion davallianae*, takie jak np. marzyca ruda (*Schoenus ferrugineus* L.) i kosatka kielichowa (*Tofieldia calyculata* (L.) Wahlenb.). W wyniku przemian autogenicznych związanych ze zmianami mikrotopografii i erozją dochodzi do lokalnego odizolowania fragmentów siedliska od zasilania wodą źródeł. Przesuszone trawertyny stanowią substrat dla wykształcania się gleb węglanowych (zbliżonych do pararędzin), na których zachodzi sukcesja od zbiorowisk zielnych do leśnych (właściwych dla regionu).

Fot. 11. Źródlika wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati*.
(autor: M. Szeremeta - BULiGL O/Kraków).

Stan zachowania siedliska:

Stan zachowania siedliska 7220 opracowano na podstawie „Ekspertyzy botanicznej wykonanej na potrzeby sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe”, z 2012 roku sporządzonej przez dr Jerzego Parusela).

Obszar Natura 2000 „Cieszyńskie Źródła Tufowe” został wyznaczony przede wszystkim dla ochrony siedliska przyrodniczego 7220 (źródlika wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati*). Ww. priorytetowe siedlisko zostało stwierdzone we wszystkich enklawach obszaru. Odnaleziono je na 17 stanowiskach, a jego łączna powierzchnia wynosi około 0,20 ha. W poszczególnych enklawach stwierdzono: Las Grabicz – 6 stanowisk na łącznej powierzchni 466 m², Las Kamieniec – 6 stanowisk o łącznej powierzchni 98 m², Skarpa Wiślicka – 4 stanowiska na powierzchni 1325 m², Morzyk – jeden płat o powierzchni 50 m².

Stan ochrony priorytetowego siedliska 7220 został oceniony jako zły. Na taką ocenę miały wpływ takie parametry struktury siedliska, jak: powierzchnia siedliska, gatunki charakterystyczne i charakterystyczna kombinacja gatunków. Stan zadowalający stwierdzono na 43 % powierzchni zajmowanej przez to siedlisko przyrodnicze.

Zagrożenia (opracowane za ww. ekspertyzą botaniczną):

Analiza aktualnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych wykazała, że na siedlisko 7220 oddziałują 23 rodzaje zagrożeń, które obejmują 9 dziedzin. Najwięcej i najbardziej negatywnych oddziaływań stwierdzono w obrębie rolnictwa i zanieczyszczeń środowiska oraz gospodarki leśnej. Pozytywnie oceniono nieintensywną gospodarkę leśną z pozostawianiem martwych i starych drzew, prowadzoną jednakże tylko w rezerwach przyrody „Morzyk” i „Skarpa Wiślicka”. Większość aktualnych zagrożeń pochodzi z obszaru chronionego i jego otoczenia.

Ochrona: (opracowane za ww. ekspertyzą botaniczną):

Analizując zapisy zawarte w projekcie PUL dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2018 - 2027 dla kompleksów Las Grabicz i Las Kamieniec, położonych w granicach obszaru Natura 2000, stwierdzono rzeczywiste zagrożenia dla źródeł wapiennych w przypadku oddziału 211g w Lesie Kamieniec oraz potencjalne zagrożenie w oddziałach 115a, 115b, 116a, 117d i 209b, które położone są w zlewniach bezpośrednich siedliska 7220. Dla siedliska priorytetowego 7220 każda czynność gospodarcza (odnowienia, pielęgnowanie drzewostanów, rębnie częściowe, rębnie stopniowe) została oceniona, jako obojętnie wpływająca na stan jego ochrony. Autor oceny zaleca jednak, aby w miarę możliwości pozostawiać bez ingerencji biogrupy starodrzewu w formie otuliny o szerokości, co najmniej 50 m (w części wydzieli przylegających do chronionego siedliska 7220).

Siedlisko to w obszarze Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001 w zasięgu gruntów Nadleśnictwa Ustroń występuje na bardzo małej powierzchni 0,1433 ha (punktowo).

8310 JASKINIE NIEUDOSTĘPNIONE DO ZWIEDZANIA

Jaskiniami nazywamy naturalne próżnie skalne lub ich systemy, osłonięte od góry i ze względu na wielkość dostępne dla penetracji przez człowieka. Jaskinie mogą mieć bardzo zróżnicowane pochodzenie – w Polsce głównie krasowe i tektoniczne – i mogą być w części lub całkowicie wypełnione osadami, wodą, śniegiem lub lodem. Powyższa definicja nie wyczerpuje różnorodności wszystkich próżni skalnych, bowiem także te niedostępne dla człowieka stanowią fragment rozległego i ważnego przyrodniczo biotopu jaskiniowego i mogą być dogodnym miejscem egzystencji dla wielu gatunków zwierząt tworzących charakterystyczne zespoły.

Na terenie Nadleśnictwa jaskinie nieudostępniowane do zwiedzania stwierdzono w z zasięgu OZW Beskid Śląski PLH 240005 (na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Ustroń). W ramach tego siedliska przyrodniczego stwierdzono 3 następujące jaskinie nieudostępniowane do zwiedzania:

a. Jaskinia w Trzech Kopcach. Znajduje się w obrębie Brenna, w leśnictwie Bukowa w oddz. 59a (w cz. śr.). Jaskinia ta położona jest na zboczu wzniesienia Trzy Kopce, na obszarze leśnym koło szlaku turystycznego.

b. Jaskinia na Stołowie. Znajduje się w obrębie Brenna, w leśnictwie Bukowa w oddz. 38c (w cz. NW). Jest to jaskinia osuwiskowa powstała w piaskowcach warstw godulskich środkowych. Ukształtowała się w efekcie rozsuwania masywu skalnego na stoku. Składa się z wysokich, lecz miejscami wąskich korytarzy. Jaskinia znajduje się na południowo-zachodnich stokach góry Stołów.

c. Jaskinia Głęboka. Znajduje się w obrębie Brenna, w leśnictwie Bukowa w oddz. 38d (w cz. E). Jest to jaskinia osuwiskowa powstała w piaskowcach warstw godulskich środkowych jednostki śląskiej. Jest ona rozwinięta w formie kilkupoziomowych zespołów szczelin poprzedzielanych komorami. Znajduje się na południowo-zachodnich stokach góry Stołów.

Rozmieszczenie i charakterystyka: Siedlisko rozproszone jest na terenie całych Karpat. Centrum występowania z największą liczbą, a zarazem największymi jaskiniami, stanowią Tatry, gdzie odnotowano około 700 obiektów. W Beskidach z 630 znanych jaskiń, 338 występuje tylko w samym Beskidzie Śląskim. Z Pienin znanych jest około 80 jaskiń.

W regionie alpejskim jaskinie mogą mieć zróżnicowane pochodzenie. Powstają w wyniku procesów krasowych, czyli chemicznej korozji skał, głównie wapiennych (Tatry Zachodnie, Pieniny). Tworzą się także w trzeciorzędowych piaskowcach i łupkach fliszowych w wyniku procesów pseudo krasowych przeważnie, jako szczeliny skalne powiększone wskutek ruchów osuwiskowych, np. jaskinie tektoniczne znane z Beskidów i Tatr Wysokich, powstające wskutek ruchów tektonicznych działających na górotwór. Mogą być w części lub całkowicie wypełnione osadami, wodą, śniegiem lub lodem. Te naturalne próżnie skalne tworzą odrębne środowisko, charakteryzujące się właściwym mikroklimatem, swoistymi warunkami obiegu materii organicznej oraz specyficznym światem zwierzęcym.

Fot. 12. Jaskinie niedostępne do zwiedzania.

(autor: http://siedliska.gios.gov.pl/images/pliki_pdf/wyniki/2013-2014/dla_siedlisk/Jaskinie-niedostepne-do-zwiedzania.pdf/).

Stan zachowania siedliska: Stan ochrony siedliska określa się, jako właściwy FV, zarówno na poziomie regionu alpejskiego, jak i głównych terenów jego występowania, objętych ochroną w sieci Natura 2000.

Zagrożenia:

Środowisko jaskiniowe jest szczególnie wrażliwe na destrukcję wskutek słabej zdolności do samoistnej naprawy. Głównym źródłem zagrożenia jest nadmierny ruch turystyczny. Przyczynia się do: zanieczyszczenia jaskiń materiałem biologicznym i innym nie ulegającym biologicznej degradacji, np. pochodzącym z tworzyw sztucznych; zmiany niektórych elementów konfiguracji korytarzy jaskiniowych; niepokojenia zwierząt (nietoperzy). Ponadto, może wpływać na mikroklimat jaskini. Zdarzające się akty wandalizmu, skutkują degradacją lub zniszczeniem środowiska jaskiniowego: niszczenie form naciekowych, pisanie na ścianach, palenie ognisk, użycie materiałów wybuchowych itp. Również jaskinie mogą być niszczone mechanicznie podczas eksploatacji kamieniołomów. Eksploatacja kamienia może mieć jednak także dodatni skutek, bowiem wiele jaskiń zostało otwartych i tym samym dostępnych dla człowieka w wyniku pracy kamieniołomów.

Ochrona: Dla ochrony jaskiń zaleca się:

- opracować sposób zabezpieczenia schronienia dla poszczególnych obiektów indywidualnie. Łatwiej dostępne jaskinie powinny być zabezpieczone kratami, w taki sposób, aby nie utrudniało to dostępu nietoperzom, a uniemożliwiało wtargnięcie do wnętrza osobom niepowołanym i nie zmieniało w istotny sposób mikroklimatu schronienia;

- ze względu na presję ludzi zainteresowanych jaskiniami, wyznaczyć opiekuna jaskini związanego ze środowiskiem działających na tym terenie klubów speleologów;

- ograniczyć dostęp do jaskiń w okresie zimowym, natomiast jaskinia o ile nie posiada innych walorów, np. bogatej szaty naciekowej, może zostać otwarta w okresie letnim.

2.1.2. Gatunki roślin i zwierząt objętych ochroną w ramach sieci Natura 2000

Na podstawie inwentaryzacji wykonanych w ramach programu Natura 2000 na obszarze Nadleśnictwa Ustroń stwierdzono występowanie następujących gatunków zwierząt i roślin, opisanych w ramach dyrektyw: ptasiej i siedliskowej.

Tabela 24. Wykaz gatunków naturalnych występujących na terenie Nadleśnictwa.

Lp. 1	Kod 2	Gatunek 3	Uwagi 4
1.	1355	Wydra – <i>Lutra lutra</i> L.	-
2.	1352	Wilk – <i>Canis lupus</i> L.	-
3.	1361	Ryś – <i>Lynx lynx</i> L.	-
4.	1354	Niedźwiedź brunatny – <i>Ursus arctos</i> L.	-
5.	A030	Bocian czarny – <i>Ciconia nigra</i> L.	gatunek specjalnej troski
6.	A075	Bielik zwyczajny, bielik – <i>Haliaeetus albicilla</i> L.	gatunek specjalnej troski
7.	1193	Kumak górski – <i>Bombina variegata</i> L.	gatunek specjalnej troski
8.	2001	Traszka karpacka – <i>Lissotriton montandoni</i> Boulenger	gatunek specjalnej troski
9.	1326	Gacek brunatny – <i>Plecotus auritus</i> L.	gatunek specjalnej troski
10.	1324	Nocek duży – <i>Myotis myotis</i> Borkhausen	gatunek specjalnej troski
11.	1321	Nocek orzęsiony – <i>Myotis emarginatus</i> E. Geoffroy	gatunek specjalnej troski
12.	1323	Nocek Bechsteina – <i>Myotis bechsteini</i> Kull	gatunek specjalnej troski
13.	1303	Podkowiec mały – <i>Rhinolophus hipposideros</i> Bechstein	gatunek specjalnej troski
14.		Cieszynianka wiosenna – <i>Hacquetia epipactis</i> Neck.ex DC.	gatunek specjalnej troski

➤ **Wydra europejska** (*Lutra lutra* L.) – Występuje w prawie całej Europie, w Azji od koła podbiegunowego do Japonii, na południu dochodzi do Wysp Sundajskich. Zamieszkuje również Afrykę Północną. Występuje na terytorium całej Polski, ale wszędzie jest bardzo rzadka. Związana jest ze środowiskiem wodnym. Spotkać ją można nad brzegiem Bałtyku, nad brzegami rzek, potoków, stawów i jezior. Buduje na ich brzegu nory wejście, do których znajduje się pod powierzchnią wody. Oprócz tego otworu wejściowego, nory wydry posiadają jeszcze otwory wentylacyjne, znajdujące się pod korzeniami drzew. Czasami zajmuje też gotowe nory wykonane przez lisa, czy borsuka.

Opis: Długość ciała: 70 – 90 cm, ogona 35 – 60 cm, masa ciała – około 10 kg. Górna część ciała ubarwiona na brązowo, spód ciała dużo jaśniejszy. Wydra jest jednym z 13 gatunków wydr występujących na świecie. Ten należący do rodziny łasicowatych drapieżnik jest doskonale przystosowany do ziemnowodnego trybu życia. Jego długa, smukła sylwetka, długi, owalny i masywny ogon oraz palce spięte błoną pławną sprawiają, że jest doskonałym pływakiem. Wydra obok borsuka jest jednym z największych krajowych przedstawicieli rodziny łasicowatych (*Mustelidae*). W porównaniu z innymi gatunkami wydr nasz krajowy gatunek należy do jednych z mniejszych. Budowa ciała wydry wykazuje liczne przystosowania do ziemnowodnego trybu życia. Głowa wydry jest spłaszczona, a drobne uszy, oczy i nos położone w górnej części głowy, umożliwiają wydrze zaczerpnięcie powietrza i obserwację otoczenia nawet, kiedy zwierzę jest prawie całkowicie zanurzone. Uszy i nozdrza są automatycznie zamykane przez specjalne fałdy skórne, kiedy wydra nurkuje. Smukłe ciało i jego opływowy, "torpedowaty" kształt sprawiają, że opór wody jest w znacznym stopniu minimalizowany. Długi, owalny i masywny ogon (dłuższy od połowy ciała) stanowi bardzo dobry ster i zarazem dodatkową siłę napędową. Krótkie i masywne kończyny o palcach spiętych błoną pławną stanowią kolejne przystosowanie tego drapieżnika do wodnego trybu życia. Szeroki pysk wydry posiada liczne, długie włosy czuciowe (wibrysy), które odgrywają istotną rolę podczas polowania, szczególnie, kiedy widoczność jest słaba. Wibrysy stanowią niezwykle czuły narząd wykrywający drgania wody pozwalając wykryć ruch potencjalnej zdobyczy.

Tryb życia: Doskonale pływa. Główny jej pokarm stanowią ryby, ale uzupełnia pożywienie także gryzoniami, ptakami wodnymi i błotnymi. Na polowania wychodzi nocą. Od wody oddala się bardzo niechętnie. Jeśli jednak głód zmusi ją do szukania pożywienia, potrafi podejmować nawet dalekie wędrówki w czasie, których może czynić szkody również w

gospodarstwach rolniczych, polując na drób domowy. Obecnie są to jednak bardzo rzadkie przypadki.

Rozród: Ciąża u samicy trwa od 9 do 10 tygodni. Samica rodzi, zwykle w maju lub w czerwcu, od 2 do 4 młodych. Są one ślepe po urodzeniu, oczy otwierają dopiero po 4 – 5 tygodniach. Usamodzielniają się dość szybko i wkrótce wraz z matką uczą się polować. Dojrzewają płciowo po 2 lub 3 latach.

Ochrona: W Czerwonej Księdze Gatunków Zagrożonych Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody i Jej Zasobów została zaliczona do kategorii NT (bliski zagrożenia). W Polsce jest chroniona prawnie (ochrona częściowa – z wyjątkiem osobników występujących na obszarze stawów rybnych, uznanych za obręby hodowlane w rozumieniu przepisów o rybactwie śródlądowym).

Fot.13. Wydra europejska.

(autor: J. Ramucki - (<http://www.zdrojowagora.pila.lasy.gov.pl/>)).

Główne zagrożenia: izolacja populacji przez bariery migracyjne, takie jak drogi i tamy, utrudniająca kojarzenie się osobników niespokrewnionych, kłusownictwo i wandalizm, regulacja rzek i umocnienia brzegów kamieniami i betonem, wycinanie drzew i krzewów wzdłuż cieków oraz wypas zwierząt gospodarskich, zagospodarowanie turystyczne: brzegów jezior, rzek, stawów, bliskość człowieka i płoszenie, wzrastające drapieżnictwo ze strony dziczyńskich psów oraz postępujący brak wody w środowisku.

Sposoby poprawy warunków bytowania to: utrzymywanie właściwych stosunków wodnych warunkujących istnienie biotopów tego gatunku, umożliwienie migracji, ograniczenie zabudowy hydrotechnicznej, właściwe zagospodarowanie terenów brzegowych.

➤ **Wilk** (*Canis lupus* L.) – Wilk jest największym przedstawicielem rodziny psowatych (*Canidae*), przypominającym pokrojem dużego psa. Samce wilków (basiory) są większe od samic (wadery) o ok. 20-25%. Dorosły wilk osiąga długość całkowitą (od nosa do końca ogona) do ok. 200 cm. Samce osiągają długość od czubka nosa do nasady ogona 100-140 cm, i wysokość w kłębie 70-90 cm, a samice odpowiednio długość 95-125 cm i wysokość 60-80 cm. Waga samców wynosi 40-60 kg, a samic 30-50 kg, ale niektóre osobniki mogą osiągać wagę do 80 kg. Cechami charakterystycznymi budowy wilka są długie kończyny,

sprawiające wrażenie wbitych w wąską klinowatą klatkę piersiową, skierowane do wewnątrz łokcie, a na zewnątrz stopy, stosunkowo długi masywny pysk, czoło wyraźnie podniesione, sterczące do góry osadzone nieco ukośnie uszy, skośnie ustawione oczy, puszysty i długi ogon. Stosunkowo długi masywny pysk, czoło wyraźnie podniesione, sterczące do góry osadzone nieco ukośnie uszy, skośnie ustawione oczy, puszysty i długi ogon, to cechy charakterystyczne wilka. Pokrywa włosowa składa się z 3 rodzajów włosów: długich i sztywnych włosów przewodnich, włosów ościstych oraz włosów wełnistych zapewniającego izolację termiczną. Pasma długich włosów, osiągające nawet 17 cm, przebiegające od karku po barki, tworzy tzw. "grzywę", którą wilk stoszy, w momencie agresji lub pobudzenia. Kolor włosów sięga od prawie czarnych poprzez szare, brązowe aż do białych. Bardzo charakterystyczna jest czarna plama (tzw. gruczoł fioletowy) na zewnętrznej stronie ogona, ok. 10 cm od jego nasady. Koniec ogona zwykle czarny, a spód ciała jasnorudy lub jasnoszary. Barwa innych części ciała może być bardziej zmienna, zwykle ruda, rudobrazowa, szaroruda lub ciemnoszara. Umaszczenie wilka zmienia się w ciągu życia. Uzależnione jest od pory roku, wieku zwierzęcia i cech osobniczych. Wilk w całej rozpiętości zasięgu geograficznego charakteryzuje się zróżnicowanym umaszczeniem, od białego na północy zasięgu, przez kremowe, rudawe, żółtawe, szare i czarne, natomiast w strefie umiarkowanej przeważają osobniki o ubarwieniu szarym.

Tryb życia: Wilki żyją w grupach rodzinnych zwanych watahami. Stada wilków żyjące na terenie Polski są niewielkie i liczą mniej niż dziesięciu członków. Czasem zdarza się, że do watahy przyłącza się niespokrewniony osobnik, szczególnie, jeśli któryś z wilków z pary rodzicielskiej zaginie, ale zazwyczaj w takim przypadku funkcję zaginionego osobnika przejmuje dorastający wilk. Rzadko spotyka się wilki samotniki, takie wilki to najczęściej młode osobniki opuszczające rodzimą watahę w poszukiwaniu partnera i nowego terytorium, oraz wilki z rozbitej watahy. Jeśli parze wilków uda się odchowić młode, podrośnięte wilczki zostają w rodzinnej watasze przynajmniej do następnego sezonu zimowego, a zazwyczaj do osiągnięcia wieku 2-3 lat i pomagają parze rodzicielskiej odchowić kolejne mioty. Wielkość watahy zmienia się z biegiem czasu i zależy od wielu czynników takich jak środowisko, dostępność pokarmu, zagęszczenie populacji wilków na danym terenie, antropopresja. Watahy mogą liczyć od 2-20 osobników, ale najczęściej składają się z 5-8 osobników. Wilki są zwierzętami terytorialnymi. W Polsce średnia wielkość terytorium wynosi ok. 100-150 km² w górach i 200-350 km² na nizinach. Wilki znakują swoje terytorium moczem, najczęściej terytorium danej watahy znakuje para rodzicielska na obrzeżach terytorium. Wycie przede wszystkim informuje inne watahy o obecności wilków w danym terytorium. Najczęściej wilki wyją pod koniec zimy i latem, natomiast w okresie odchowu młodych z obawy przed ujawnieniem miejsca gniazdowego aktywność głosowa zanika. Wilki w warunkach naturalnych żyją od 8 do 16 lat, a w niewoli do 20 lat.

Rozród: Wilki uzyskują płodność zwykle w 2-3 roku życia. Ruja występuje raz do roku, zwykle pod koniec zimy (luty, marzec). Ciąża trwa 60-65 dni, poród następuje od końca marca do maja. W jednym miocie zwykle rodzi się od 4 do 6 wilczków, ale zdarzają się mioty liczące do 12 młodych. Młode rodzą się ślepe i wymagają utrzymywania stałej temperatury otoczenia. Wilki otwierają oczy po 12-15 dniach. W pierwszym okresie życia matka karmi je własnym mlekiem, nie opuszczając w tym czasie legowiska. Zaopatrzeniem rodziny w pokarm zajmuje się samiec i ewentualnie zeszłoroczne szczenięta. Później młode wilczki karmione są przez członków watahy wstępnie przeżutym i nadtrawionym pokarmem. W ciągu kilku pierwszych miesięcy następuje najszybszy rozwój masy ciała. Od 3-8 tygodnia życia następuje faza socjalizacji, w czasie, której wilczki poprzez zabawę i walkę uczą się zachowań społecznych i nawiązują więź emocjonalną z członkami watahy. Młode zaczynają polować z rodzicami po zmianie uzębienia. Śmiertelność podczas pierwszego roku życia wynosi od 50 do 85%. Miejscem odchowu młodych są zazwyczaj nory wykopane w ziemi, mogą być także poszerzone nory innych zwierząt (lisów, borsuków). W Polsce najczęściej gniazda zakładane są pod wykrotami, zwalonymi drzewami, w jamach w pobliżu pni.

Ochrona: W Polsce wilk podlega ścisłej ochronie zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 roku. Obecnie zakazane są jakiegokolwiek polowania na wilki. Wilk został wykreślony z listy gatunków łownych. Dopuszczalne są jedynie odstrzały

osobników niebezpiecznych lub atakujących stada, w oparciu o zgodę Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (na wniosek Konserwatora Przyrody). Za szkody poczynione przez wilki odpowiada Skarb Państwa. Pomimo ochrony prawnej, wilki (jak i inna zwierzyna) padają ciągle pastwą kłusowników.

Zagrożenia i możliwości poprawy warunków bytowania i rozrodu: Obecnie coraz większym zagrożeniem dla populacji wilka jest postępująca urbanizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej prowadząca do utraty i izolacji możliwych do bytowania środowisk leśnych. Najczęstszą przyczyną śmiertelności w warunkach naturalnych są zagłodzenie i konflikty międzyosobnicze, w dalszej kolejności choroby i obrażenia w trakcie polowań. W obszarach synergicznego występowania z człowiekiem głównymi przyczynami śmiertelności są: kłusownictwo i potrącenia przez samochody. Wpływ wilka na pogłowie zwierząt hodowlanych i jego rola w ekosystemie leśnym często niestety spotykana jest z negatywną opinią niektórych środowisk. Poza tym w powszechnej świadomości społecznej często na temat wilka panuje wiele przesądów, dlatego tak ważna jest rzetelna edukacja i informacja na temat tego drapieżnika. Tworzenie przejść górnych jest jedną z metod minimalizacji negatywnego wpływu infrastruktury drogowej na zwierzęta. Obecnie wystarczająco duże chronione kompleksy leśne znajdują się tylko w kilku odizolowanych od siebie parkach narodowych. Na pozostałych obszarach wilki występują w lasach gospodarczych albo mozaikach obszarów leśno-polnych. W celu utrzymania zdrowej populacji wilka, w której następuje konieczna dla utrzymania dobrej kondycji populacji wymiana genetyczna między watahami, potrzebne jest utrzymanie lub stworzenie korytarzy ekologicznych między ważnymi obszarami występowania lokalnych populacji wilka. Gatunek umieszczony w „Polskiej czerwonej księdze zwierząt” z 2001 z kategorią NT (bliski zagrożenia), a na „Czerwonej liście gatunków zagrożonych” dla Karpat z kategorią VU (gatunek wysokiego ryzyka, narażony na wyginięcie).

Fot. 14. Wilk.

(autor: (<http://www.szubin.torun.lasy.gov.pl/>)).

Stan zachowania w sieci Natura 2000: Gatunek występuje w całych Karpatach od Bieszczadów po Beskid Śląski i Żywiecki. Jest przedmiotem ochrony w 9 obszarach Natura 2000. Wilk spotykany jest na obszarze ostoi Beskidu Śląskiego, jednakże nie ustalono

aktualnie miejsc rozrodu i wychowu młodych tego gatunku w zasięgu oddziaływania projektu PUL.

Oddziaływanie projektu Planu: Zadania gospodarcze zaprojektowane w projekcie PUL (na terenie potencjalnych miejsc rozrodu i wychowu młodych) obejmują wszystkie rodzaje zabiegów (odnowienia, pielęgnacje i rębnie złożone). Siedliska przyrodnicze zinwentaryzowane w Nadleśnictwie Ustroń z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej wchodzące w zakres zainteresowania tego gatunku to głównie: kwaśne i żyzne buczyny (9110 i 9130).

Analizując jednakże potencjalne oddziaływanie zaprojektowanych w PUL zabiegów gospodarczych na wilka, należy stwierdzić, że wpłyną one korzystnie na stan siedlisk bytowania tego gatunku i jego zasięg (powstawanie drzewostanów o zróżnicowanej strukturze i składzie gatunkowym).

Na terenie Nadleśnictwa (w projekcie PUL i POP), zawarto również zapisy dotyczące działań niezbędnych do utrzymania właściwego stanu ochrony tego drapieżnika. Dotyczą one w szczególności pozostawiania starych dziuplastych drzew, wykrotów i wiatrowałw wykorzystywanych, jako miejsca wychowu młodych przez wilki. Podobnie korzystny wpływ na ten gatunek będzie miała ochrona schronisk i wychodni skalnych, jako miejsc odpoczynku i potencjalnego schronienia.

Ważne jest jednakże to, aby gospodarka łowiecka uwzględniała potrzeby pokarmowe tego gatunku, poprzez odpowiednią regulację populacji jeleni i saren, które są głównym źródłem pokarmu dla wilka. Zdobywanie pokarmu przez duże drapieżniki, takie jak wilki zależne jest od dostępności zwierzyny płowej.

W związku z powyższymi analizami projekt PUL nie oddziałuje negatywnie na wilka (możliwe jedynie oddziaływanie potencjalne), a co za tym idzie nie zachodzi obecnie potrzeba planowania specjalnych działań ochronnych w stosunku do tego gatunku.

➤ **Ryś** (*Lynx lynx* L.). Ryś euroazjatycki jest największym przedstawicielem rodzaju *Lynx*. Osiąga rozmiary dorosłego owczarka niemieckiego – dł. ciała ok. 100 – 150 cm (najczęściej do 130 cm) i wysokość w kłębie ok. 50 – 75 cm. Ma okrągłą głowę, krępe ciało osadzone na długich, silnych łapach i palce zakończone wysuwalnymi pazurami. Wierzch czarnożółtorudy z brunatnymi plamkami (wyraźniejsze u populacji górskich, i prawie w ogóle nie widoczne u nizinnych). Brzuch jest biały. U większości, (ale nie u wszystkich) osobników włosy na szyi i spodzie głowy tworzą charakterystyczną kryzę i bokobrody. Futro rysia ma doskonałe właściwości izolujące i zbudowane jest z 3 rodzajów włosów: przewodnich, ościstych i puchowych. Stożące uszy są zakończone charakterystycznym pędzelkiem sztywnych, czarnych włosów, które pełnią ważną funkcję: skupiają fale dźwiękowe i doprowadzają je do uszu rysia tak, że ten lepiej słyszy. Ogon jest krótki, ciemniejszy na czubku. Ryś ma dobrze rozwinięte zmysły wzroku i słuchu. Jego uzębienie jest przystosowane do kruszenia i cięcia, z dobrze rozwiniętymi kłami i łamaczami. Sprawnie wspina się po drzewach, dobrze skacze. Nie jest za to dobrym biegaczem, szybko się męczy. Tak jak wszystkie małe koty myje starannie całe ciało, potrafi także mruzczyć i na wdechu i na wydechu, co zawdzięcza specjalnej budowie kości gnykowych. Ryś zasiedla duże, zwarte, wielogatunkowe kompleksy leśne ze starymi drzewostanami o gęstym podszyciu, zarówno górskie jak i nizinne, iglaste, liściaste i mieszane. W zależności od obfitości siedliska, areal osobniczy rysia euroazjatyckiego może się wahać od 130 km² do 1400 km² (w Polsce do 350 km²). Rysie potrzebują, więc bardzo dużych lasów, stale zapewniających odpowiednią liczbę ofiar. Pomimo, że środowisk takich jest w Polsce wiele (przede wszystkim bory sosnowe), to są one jednak najczęściej poprzecinane gęstą siecią dróg, która uniemożliwia rysiom wędrowanie. Wiele rysi ginie przez to na drogach, po kolizjach z samochodami. Inną ważną cechą, którą charakteryzują się siedliska rysia, są odpowiednie kryjówki – rysie najczęściej spędzają dzień w kryjówkach, a na żer wychodzą dopiero w nocy. Ssaki te, więc preferują lasy, w których nie usuwa się wywrotów, a występują tam załomy skalne lub drzewa z obszernymi dziuplami, które europejskie koty wykorzystują, jako schronienia. W jego terytorium nie powinno również brakować pozostawionych, martwych drzew. Między innymi przez tak duże wymagania środowiskowe, ryś jest w Polsce gatunkiem rzadkim.

Tryb życia: Poza okresem godowym rysie prowadzą samotniczy tryb życia. Polują przede wszystkim w nocy, dzień zaś spędzają głównie na wypoczywaniu w kryjówe. Rysie zajmują bardzo rozległe terytoria, o które konkurują zarówno samice, jak i samce. W trakcie poszukiwania jedzenia rysie przemierzają średnio 7 km w czasie jednej nocy, ale mogą przebyć ponad 20 kilometrów. Wbrew utartym poglądom ryś nie czatuje na ofiarę na gałęzi, ale aktywnie jej poszukuje. Samice z młodymi mogą polować również za dnia. Rysie polują przede wszystkim na sarny. Są przy tym naturalnym czynnikiem ograniczającym liczebność tych ssaków. Polują także na łanie i młode jelenie, ale czynią to rzadziej. Poza tym polują na mniejsze zwierzęta: liczne ptaki, zwłaszcza te gniazdujące na ziemi, jak np. jarząbki czy cietrzewie, a także na małe ssaki, jak np. zające, jenoty, wiewiórki, czy nawet gryzonie. Rysie podejmują zwykle jedną próbę schwytania dużej zdobyczy na dobę. Najwięcej dużych zwierząt, bo aż 190 rocznie, chwytają samice wychowujące młode. Podejmują dziennie także do siedmiu prób upolowania małego zwierzęcia. Udają się one najczęściej raz na 3 – 4 próby. Obecność powalonych pni i wykrotów ułatwia rysiowi podejście ofiary. Rysie polują najczęściej od zmroku do wschodu słońca. W czasie polowania starają się wykorzystując naturalne zasłony, jak np. zwalone drzewa, krzewy, czy kępy wysokich traw podejść ofiarę jak najbliżej, ponieważ nie są zbyt dobrymi biegaczami. Biegają szybko tylko na krótkich dystansach. Podczas takich podchodów skradają się całkowicie bezszelestnie. Potrafią skoczyć na wysokość ponad 2 metrów, co wykorzystują podczas polowania na ptaki, które usiłują odlecieć. Po upolowaniu dużej zwierzyny ryś najczęściej ukrywa jej resztki, czyniąc z niej rodzaj zapasu na następne dni. Najczęściej zakopuje ją w ściółce, narzucając tylnymi łapami liście, piasek lub śnieg, które potem uklepuje, przez co powstaje pagórek. Takie spiżarnie często są jednak rabowane przez m.in. wilki, borsuki, dziki, lisy i dziczające psy.

Rozród. Ciąża trwa około 67-74 dni, w miocie jest od 1 do 4, wyjątkowo 6 kociąt. Kocięta rodzą się w gęstych młodnikach, wykrotach lub zwałowiskach drzew. Ważą około 290 g, otwierają oczy między 24 i 30 dniem życia; ssą do 3-6 miesięcy. Samodzielność osiągają przed upływem 1 roku życia, w wieku 9-11 miesięcy, wówczas opuszczają matkę. Samice dojrzewają płciowo w wieku od 9 miesięcy do 1,5 roku, samce później, w wieku od 1,5-2 lat.

Zagrożenia: Najpoważniejszym zagrożeniem bytu rysia w skali całych Karpat jest fragmentacja siedlisk na skutek rozwoju infrastruktury komunikacyjnej, turystycznej, rozwoju terenów zabudowanych, poza parkami narodowymi – ograniczanie dostępności bazy pokarmowej, a także kłusownictwo i śmiertelność na drogach. Zagrożeniem jest też niepokojenie zwierząt w ostojach, spowodowane dużą presją turystyczną (gęsta sieć szlaków turystycznych, aktywność speleologiczna i wspinaczkowa). Gatunek umieszczony w „Polskiej czerwonej księdze zwierząt” z 2001 z kategorią NT (bliski zagrożenia), a na „Czerwonej liście gatunków zagrożonych” dla Karpat z kategorią EN (zagrożony).

Program ochrony: Należy utrzymać ścisłą ochronę gatunkową i chronić siedliska rysia. Niezbędna jest ochrona integralności i łączności siedlisk oraz ochrona szlaków migracji. Na obszarach występowania gatunku należy utrzymywać, a tam gdzie potrzeba czynnie wprowadzać zróżnicowaną strukturę gatunkową i wiekową lasów, promować obecność gęstego podszytu, wykrotów i drzew leżących. W planach łowieckich dotyczących pozyskania sarny i jelenia trzeba uwzględnić udział drapieżnictwa rysia. Od 1995 ryś jest objęty ochroną gatunkową i jest wpisany do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt.

Stan zachowania w sieci Natura 2000: Ryś występuje w Karpatach od Beskidu Żywieckiego po Bieszczady. Wskazany, jako przedmiot ochrony w 11 obszarach Natura 2000. Ryś spotykany jest na obszarze ostoi Beskidu Śląskiego, jednakże nie ustalono aktualnie miejsc rozrodu i wychowu młodych tego gatunku w zasięgu oddziaływania projektu PUL.

Oddziaływanie projektu Planu: Zadania gospodarcze zaprojektowane w projekcie PUL (na terenie potencjalnych miejsc rozrodu i wychowu młodych) obejmują wszystkie rodzaje zabiegów (odnowienia, pielęgnacje i rębnie złożone). Siedliska przyrodnicze zinwentaryzowane w Nadleśnictwie Ustroń z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej wchodzące w zakres zainteresowania tego gatunku to głównie: kwaśne i żyzne buczyny (9110 i 9130).

Fot. 15. Ryś.
(autor: (<http://www.czerwony-dwor.bialystok.lasy.gov.pl/>)).

Analizując jednakże rzeczywiste i potencjalne oddziaływanie zaprojektowanych w PUL zabiegów gospodarczych na rysia, należy stwierdzić, że wpłyną one korzystnie na stan siedlisk bytowania tego gatunku i jego zasięg (powstawanie drzewostanów o zróżnicowanej strukturze i składzie gatunkowym).

Na terenie Nadleśnictwa (w projekcie PUL i POP), zawarto również zapisy dotyczące działań niezbędnych do utrzymania właściwego stanu ochrony tego drapieżnika. Dotyczą one w szczególności pozostawiania starych dziuplastych drzew, wykrotów i wiatrowałów wykorzystywanych, jako miejsca wychowu młodych przez rysie. Podobnie korzystny wpływ na ten gatunek będzie miała ochrona schronisk i wychodni skalnych, jako miejsc odpoczynku i potencjalnego schronienia.

Oddziaływanie projektu Planu: Ryś potencjalnie może występować na obszarze całego Nadleśnictwa Ustroń, jednak obecnie brak jest danych i dokumentacji potwierdzających jego stałą obecność (brak potwierdzonych miejsc rozrodu i wychowu młodych). Obecnie należy stwierdzić brak oddziaływania negatywnego projektu PUL na rysia (możliwe jedynie oddziaływanie potencjalne), a zdefiniowanie dokładnych obszarów rozrodu rysia wymaga przeprowadzenia w przeszłości dodatkowych badań i ekspertyz.

➤ **Niedźwiedź brunatny** (*Ursus arctos* L.) to gatunek drapieżnego ssaka z rodziny niedźwiedziowatych. Sierść niedźwiedzia brunatnego jest, jak sama nazwa wskazuje, ciemnobrązowa, choć niektóre jego podgatunki mogą mieć futro jaśniejsze. Niedźwiedź jest potężnie umięśniony i bardzo silny. W pozycji wyprostowanej mierzy – w zależności od płci – od 1,8m do 3m. Waga poszczególnych osobników waha się od 200 do 800 kg. Niedźwiedzica wydaje na świat, co dwa lata dwoje-troje niedźwiadków. Cięża trwa około 8 miesięcy. Poród następuje zwykle między grudniem a lutym. Jest wszystkożerny: żywi się nasionami, grzybami, dżdżownicami, ślimakami, jajami ptaków, chętnie zjada miód, poluje także na zwierzynę leśną, łowi też ryby. W Polsce występuje w Karpatach i na Podkarpaciu. Niedźwiedzie to zwierzęta wszystkożerne, więc nie pogardzą dużymi ssakami, jak jelenie, gryzoniami, ptakami, ptasimi jajami, owocami, nasionami, grzybami, dżdżownicami,

ślimakami, a w przypadku braku innego pożywienia także trawą. Z braku produktów naturalnych może wyrządzać znaczne szkody wśród bydła i zwierzyny leśnej. Głodny może także atakować ludzi.

Tryb życia: Niedźwiedzie to generalnie samotniki. W grupie możemy spotkać jedynie samice z młodymi, oraz bardzo rzadko samca i samicę podczas krótkiej rui. Każdy niedźwiedź penetruje ogromny, liczący nierzadko ponad 100 km² areał. Zimą niedźwiedzie zapadają w sen zimowy, podczas którego obniża się ich temperatura ciała, zmniejsza się częstotliwość oddechów i tętno. Zimują one w tzw. gawrach, którymi mogą być wypróchniałe pnie drzew, gęste młodniki, jaskinie, wykroty itp. Nie wszystkie niedźwiedzie zimują, zwłaszcza w trakcie cieplejszych zim.

Rozród: Cykl życiowy polskich niedźwiedzi regulują pory roku. W listopadzie niedźwiedzie zapadają w sen, budząc się z niego dopiero w marcu bądź w kwietniu. Na zimowy odpoczynek wybierają gawry, w których na świat przychodzi nowe pokolenie niedźwiedzi – od 1 do 3 małych. Niedźwiadki zaraz po urodzeniu ważą zaledwie od 340 do 680 g. Dopiero po 22 dniach życia otwierają się im oczy. Przez pierwsze miesiące małe żywią się mlekiem matki. Dlatego tak ważne jest, aby dorosła niedźwiedzica, która zapadnie w sen, wcześniej nagromadziła wystarczająco duże zapasy pokarmu. Nowonarodzony niedźwiedź opuszcza gawrę po 2 – 3 miesiącach. Waży wtedy 10 kg. Przez kolejne półtora roku do 3 lat wędruje razem z matką. Stąd niedźwiedzica rodzi średnio, co dwa lata. Samce łączą się z samicami tylko na czas rui, między kwietniem a czerwcem. Samice poza okresem rui przebywają wyłącznie z potomstwem, nie z dorosłymi osobnikami. Polskie niedźwiedzie dożywają do 25 lat.

Ochrona: Zgodnie z ustawą z 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004 r. Nr 92 poz. 880) oraz Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014 r., poz. 1348) niedźwiedź brunatny w Polsce jest gatunkiem ściśle chronionym, wymagającym ochrony czynnej. Dla dziko występujących zwierząt wymagane jest ustalenie ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania. Ponadto wymagane jest tworzenie stref ochronnych o promieniu 500 metrów wokół gawr w okresie od 1 listopada do 30 marca. Niedźwiedź brunatny został wymieniony w załączniku II i IV Dyrektywy Siedliskowej (92/43/EWG). Jest gatunkiem o znaczeniu priorytetowym, wymagającym ochrony w formie wyznaczenia specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000. Niedźwiedź brunatny jest chroniony na mocy Konwencji Berneńskiej. W "Polskiej czerwonej księdze zwierząt" ma status NT (near threatened) - gatunek niższego ryzyka, ale bliski zagrożenia.

Zagrożenia: Zagrożeniem są wyłącznie czynniki związane z działalnością człowieka: rozwój terenów zabudowanych i infrastruktury komunikacyjnej, presja na zagospodarowanie coraz większych obszarów w ostojach gatunku, wzrost ruchu turystycznego, penetracja terenów poza szlakami turystycznymi. Prowadzi to do coraz większej fragmentacji siedlisk, zakłócania spokoju zwierzętom, ich synantropizacji, a w związku z tym nasilania się konfliktów na linii niedźwiedź-człowiek i powoduje, że przyszłość gatunku jest niepewna. Gatunek umieszczony w „Polskiej czerwonej księdze zwierząt” (2001) i na „Czerwonej liście gatunków zagrożonych” dla Karpat z kategorią zagrożenia EN (silnie zagrożony).

Program ochrony: Celem ochrony jest przede wszystkim trwałe zabezpieczenie bytu niedźwiedzia brunatnego w Polsce. Należy utrzymać ścisłą ochronę gatunkową i chronić jego siedliska. Najlepszym zabezpieczeniem siedlisk gatunku są parki narodowe, ale zajmują one zbyt małą powierzchnię w stosunku do zasiedlanego przez niedźwiedzie areału. Ważne jest zapewnienie możliwości swobodnego przemieszczania się niedźwiedzi pomiędzy poszczególnymi ostojami w polskich Karpatach, a także pomiędzy Polską, Słowacją i Ukrainą oraz wypracowanie spójnego dla krajów karpaccich systemu ochrony i gospodarowania populacją niedźwiedzia brunatnego.

Fot. 16. Niedźwiedź brunatny.
(autor: <http://rzeszow.rdos.gov.pl/>).

Oddziaływanie projektu Planu: Niedźwiedź sporadycznie, co kilka lat spotykany jest na obszarze całego Nadleśnictwa, jednakże nie stwierdzono miejsc rozrodu i wychowu młodych (stref gawrowania) tego gatunku w zasięgu oddziaływania projektu PUL.

Jest to gatunek związany z terenami o dużej lesistości, małym zaludnieniu i wysokim zagęszczeniu zwierzyny płowej. Siedliska przyrodnicze zinwentaryzowane w Nadleśnictwie Ustroń z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej wchodzące w zakres zainteresowania tego gatunku to głównie: kwaśne i żyzne buczyny (9110 i 9130).

Zadania gospodarcze zaprojektowane w projekcie PUL (na terenie potencjalnych stref gawrowania niedźwiedzi) obejmują wszystkie rodzaje zabiegów (odnowienia, pielęgnacje i rębnie złożone). Analizując jednakże potencjalne oddziaływanie zaprojektowanych w PUL zabiegów gospodarczych na niedźwiedzia, należy stwierdzić, że na skutek ich realizacji wzrośnie udział drzewostanów w KO i w dłuższej perspektywie nastąpi stabilizacja zasobów drzewnych, oraz zwiększy się udział drzewostanów o złożonej strukturze, a poprzez to poprawi się biotop tego drapieżnika.

Na terenie Nadleśnictwa (w projekcie PUL i POP), zawarto zapisy dotyczące szeregu działań niezbędnych do utrzymania właściwego stanu ochrony tego drapieżnika. Dotyczą one w szczególności pozostawiania starych dziuplastych drzew, wykrotów i wiatrowałów wykorzystywanych do gawrowania niedźwiedzi, a także, jako miejsca wychowu młodych. Podobnie korzystny wpływ na te gatunki będzie miała ochrona nawisów i wychodni skalnych, jako miejsc odpoczynku i potencjalnego schronienia.

Jedynym zaleceniem ochronnym nie związanym z projektem PUL (gospodarką leśną), jest zalecenie skutecznego zwalczania nielegalnych przejazdów przez kompleksy leśne użytkowników skuterów śnieżnych, samochodów terenowych, quadów i motocykli crossowych. Działania te sprzyjają ochronie tego drapieżnika, zapobiegając jego płoszeniu, dewastacji miejsc rozrodu czy też zaburzaniu snu zimowego.

Ważne jest jednakże to, aby gospodarka łowiecka uwzględniała potrzeby pokarmowe tego gatunku, poprzez odpowiednią regulację populacji jeleni i saren, które są głównym źródłem pokarmu dla niedźwiedzia. Zdobywanie pokarmu przez duże drapieżniki, takie jak niedźwiedzie zależy od dostępności zwierzyny płowej.

W związku z powyższymi analizami projekt PUL nie oddziałuje negatywnie na niedźwiedzia brunatnego (możliwe jedynie oddziaływanie potencjalne), a co za tym idzie nie zachodzi obecnie potrzeba planowania specjalnych działań ochronnych w stosunku do tego gatunku.

Podsumowanie dotyczące dużych drapieżników: niedźwiedź, wilk i rys:

Kompleksy leśne Nadleśnictwa Ustroń stanowią potencjalne ostoje dużych drapieżników (niedźwiedzia, wilka i rysia). W przypadku ww. gatunków strefowych: wilka, niedźwiedzia brunatnego i rysia, które potencjalnie występują na terenie Nadleśnictwa Ustroń (ze względu na brak dokładnych danych o szczegółowej lokalizacji ich miejsc rozrodu), nie utworzono dla nich stref ochronnych. W tym miejscu należy jednakże podkreślić, iż zapisy dotyczące ochrony dużych drapieżników, zostały w większości uwzględnione w projekcie PUL, poprzez odpowiednie zalecenia zawarte w Programie Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Ustroń. Brak jest obecnie negatywnych skutków oddziaływania projektu PUL na ww. gatunki, pod warunkiem: utrzymania aktualnej spójności siedlisk drapieżników i ograniczonej presji turystycznej, oraz prowadzenia gospodarki leśnej zgodnie z projektem PUL (w dotychczasowej formie i intensywności). Ponadto należy unikać wielkopowierzchniowych zmian w drzewostanie i kontrolować rozbudowę infrastruktury turystycznej, w tym tras narciarskich i wyciągów, których nadmiar doprowadziłby do fragmentacji siedlisk drapieżników, oraz do zwiększenia antropopresji.

➤ **Bocian czarny** (*Ciconia nigra* L.)

Jest to gatunek dużego ptaka brodzącego z rodziny bocianów (*Ciconiidae*). Osiąga długość ciała około 95–100 cm, rozpiętość skrzydeł 145–210 cm i masę do 3 kg. Nieco mniejszy od bociana białego. Ubarwienie czarne z metalicznym połyskiem, brzuch biały. Upierzenie obu płci jest jednakowe, samice są nieco mniejsze od samców. Dorosłe bociany mają jaskrawoczerwono ubarwione nogi, dziób i nieopierzony obszar okalający oko.

Tryb życia: Gatunek o dziennej aktywności. W trakcie lęgów występuje w monogamicznych terytorialnych parach, podczas wędrówek i zimowania prowadzi samotniczy tryb życia. W odróżnieniu od swego krewniaka bocian czarny uważany jest za skrytego ptaka leśnego, raczej unikającego kontaktów z człowiekiem. To ptak leśny. Rozległe, stare, podmokłe drzewostany w pobliżu wód i bagien, również lasy górskie. Preferuje zwłaszcza stępy i lasostępy. Otwartych przestrzeni unika. Lęgnię się zawsze w pobliżu wody, nawet jeśli jest to małe śródleśne oczko wodne lub niewielki bystry śródleśny strumień lub potok. Ostatnio zmienia swe zwyczaje i zaczyna gnieździć się coraz bliżej osad ludzkich, nawet w niewielkich lasach.

Rozród: Po powrocie z zimowisk, co w kraju następuje na przełomie marca i kwietnia, ptaki zajmują terytoria i przystępują do tokowania. Tokowanie jest mało widowiskowe i ogranicza się do lotów ponad rewirem gniazdowym. Pary bronią terytorium gniazdowego, stąd w dużych kompleksach leśnych obserwuje się równomierność rozmieszczenia terytoriów i znaczne oddalenie gniazd. Na terenach obfitujących w pokarm odległości pomiędzy gniazdami sąsiednich par wynoszą 1100–5900 m.

Zagrożenia: Pod warunkiem utrzymania i konsekwentnego egzekwowania ochrony strefowej oraz należytego uwodnienia siedlisk lęgowych gatunek nie jest w Polsce zagrożony. Jako ptak duży bocian czarny praktycznie nie ma wrogów naturalnych. Jedynym drapieżnikiem zdolnym do zaatakowania dorosłego bociana jest bielik. Pozostawione bez opieki gniazdo może zostać splądrowane przez kruka lub kunę - ich ofiarą padają jaja lub pisklęta. Dużo groźniejsze dla trwałości populacji bociana czarnego są czynniki antropogeniczne, czyli działania ludzi. Należą do nich: płoszenie, różnego rodzaju prace prowadzone w pobliżu gniazd (leśne, drogowe, melioracyjne), kłusownictwo, zanikanie terenów podmokłych prowadzące do ograniczenia bazy żerowiskowej i ilości odpowiednich do założenia gniazda środowisk.

Fot.17. Para bocianów czarnych w gnieździe.

(źródło: kamera on-line – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Łodzi).

Ochrona: Bocian czarny należy do gatunków objętych ścisłą ochroną gatunkową (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt). Wokół jego gniazd tworzy się strefy ochronne. Należy do grupy gatunków, których nie dotyczą odstępstwa od rygorów ochronnych, jakie są dopuszczane dla innych gatunków. Został też uznany za gatunek wymagający ochrony czynnej. Działania ochronne polegać powinny na monitorowaniu stanu populacji i przestrzegania zasad ochrony gatunku, renowacji gniazd oraz na poprawianiu warunków siedliskowych przez budowę urządzeń poprawiających stosunki wodne w rejonach występowania bociana czarnego.

W Nadleśnictwie Ustroń, stwierdzono występowanie bociana czarnego, w stosunku do którego została utworzona jedna prawna strefa ochronna (dane wrażliwe).

➤ **Bielik** (*Haliaeetus albicilla* L.)

Bielik zwyczajny to największy krajowy ptak drapieżny z rodziny jastrzębiowatych (*Accipitridae*), o rozpiętości skrzydeł sięgającej 240 cm. Dorosły ptak jest ubarwiony brązowo z rozjaśnioną głową i ramionami oraz krótkim, białym ogonem. Jego populacja, po latach spadku liczebności, znów wzrasta, dzięki czemu gatunek ten zasiedlił środkową i południową Polskę. W Polsce to bardzo nieliczny gatunek lęgowy. Zasiedla przede wszystkim Pojezierza i Pobrzeża, Nizinę Śląską, Polesie Lubelskie i Kotlinę Sandomierską. W Karpatach: niełęgowy, w okresie wędrówki i zimowania pojawia się nad zbiornikami wodnymi i większymi rzekami. Bielik, wyglądający podobnie do orła, jest uwidoczny w godle Polski.

Tryb życia: Gatunek ten związany ze środowiskiem wodnym, w którym poluje, w pobliżu wody buduje gniazda, koczuje w okresie polęgowym i również w pobliżu wód gromadzi się na noclegowiska. Unika terenów górzystych, bezleśnych i bez zbiorników wodnych, ale też rozległych i zwartych kompleksów leśnych. Gniazduje w większych kompleksach starszych drzewostanów w lasach różnego typu, najczęściej w borach sosnowych. Wymaga obecności w pobliżu siedlisk wodnych – zbiorników wodnych, wybrzeża morskiego lub doliny dużej rzeki, gdzie zdobywa pokarm.

Rozród: Lęgnię się w różnorodnych krajobrazach, w których występują akweny, tereny podmokłe lub ciek wodne – starodrzewy w pobliżu dużych, otwartych zbiorników wodnych (stawów hodowlanych, jezior, zbiorników zaporowych). Liczy się też obecność wysokich i starych drzew, na których chętnie gniazduje. To ptaki monogamiczne, nierzadko łączące się

w pary na całe życie. Bieliki swój pierwszy lęg zakładają mając 5 lat. Ponad swoim terytorium ptaki wykonują, zimą lub wczesną wiosną, na dużej wysokości lot godowy. Bieliki mają duże wymagania jeśli chodzi o powierzchnię swojego arealu – pary lęgowe w czasie godów zajmują terytorium równe około 100 km².

Zagrożenia: Obecnie grozi im głównie utrata miejsc gniazdowych, spowodowana rekreacyjną zabudową brzegów rzek i jezior oraz kurczeniem się powierzchni starych drzewostanów w pobliżu wód. Oprócz tego bieliki często giną rozbijając się o napowietrzne linie energetyczne. Niepokojone są też przez turystów i wczasowiczów w okresie lęgowym, kiedy to potrzebują spokojnego miejsca na gniazdo.

Fot. 18. Bielik.

(autor: Andrzej Schleser – Lasy Państwowe RDLP Gdańsk).

Ochrona: Bielik należy do gatunków objętych ścisłą ochroną gatunkową (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt). Wymieniony w Dyrektywie Ptasiej i Polskiej Czerwonej Księdze jako gatunek wymagający szczególnej uwagi. Wokół jego gniazd tworzy się strefy ochronne.

W Nadleśnictwie Ustroń, stwierdzono występowanie bielika, w stosunku do którego została utworzona jedna prawna strefa ochronna (dane wrażliwe).

➤ **Kumak górski** (*Bombina variegata* L.) – płaz z rodziny kumakowatych

Kumak górski jest gatunkiem drobnym i dość małym jak na krajowe gatunki płazów bezogonowych. Dymorfizm płciowy jest słabo widoczny. Samce dorastają do 3-4 cm, a samice do 4-5,5 cm długości. Charakterystyczną cechą tego płaza są znajdujące się na czarno-ciemnogrnatowym spodzie ciała jaskrawo pomarańczowo-żółto-czerwone, nieregularne, łączące się spore plamy. Wierzch ciała jest natomiast czarno-brązowo-szary. W skórze mają bardzo dobrze rozwinięte gruczoły jadowe i śluzowe. Brak jest u nich, tak charakterystycznych dla ropuch, parotydwów (jadowych gruczołów zausznych) oraz błon bębenkowych. Zwierzęta te przejawiają największą aktywność w czasie dnia. Gatunek ciepłolubny, bardzo silnie związany ze środowiskiem wodnym. Biotop stanowią: niewielkie, silnie zarośnięte roślinnością podwodną, płytkie i szybko nagrzewające się zbiorniki wodne,

często o mulisto-błotnistym dnie. Są to z reguły czyste glinianki, sadzawki, śródleśne i śródpolne stawiki, regularnie zalewane wiosną rozlewiska, rowy itp. W okresach suszy chroni się w leśnych podmokłościach, jak i na brzegach potoków. Kumak górski jest gatunkiem związanym w Polsce przede wszystkim z Karpatami i ich pogórzem. Odżywia się: pająkami, wodopójkami, drobnymi skorupiakami, larwami muchówek, chrząszczami, pluskwiakami, ślimakami, pierścienicami a nawet młodym narybkiem i kijankami innych gatunków. Ze snu zimowego kumak górski budzi się, w zależności od pogody, pod koniec marca lub w kwietniu. Gody odbywa w zbiorniku wodnym, najczęściej w maju i czerwcu, ale często jeszcze w lipcu. Okres rozrodu inicjują zwykle obfite opady deszczu i odpowiednia temperatura. Czasami w ciepłe deszczowe lata kumaki mogą odbywać gody powtórnie. Zdarza się, iż po ich zakończeniu płazy te opuszczają dany zbiornik wodny i wędrują do innego, bardziej zasobnego w pokarm. W ten sposób następuje ich naturalna migracja i zasiedlanie coraz to nowych wodnych biocenoz. Po godach dorosłe osobniki przenoszą się do wilgotnych siedlisk na lądzie. Rozwój kijanek trwa około 3 miesięcy. Dojrzałość płciową osiągną w wieku około 2 – 3 lat.

Stan zachowania w sieci Natura 2000: Zasiedla drobne zbiorniki wodne, często pochodzenia antropogenicznego, jak kałuże i koleiny (będące aktualnymi i potencjalnymi miejscami rozrodu). Poza okresem godowym większość czasu spędza poza zbiornikami wodnymi, stąd też określenie liczebności jest trudne.

Zagrożenia: Osuszanie zalewisk i młak, zasypywanie niewielkich oczek i zbiorników, intensyfikacja ruchu samochodowego w rejonach występowania.

Oddziaływanie projektu Planu: wpływ nieistotny.

Ochrona: W Polsce gatunek objęty ochroną ścisłą. Celem zachowania biotopów kumaka górskiego Program ochrony przyrody zaleca, aby przy wyznaczaniu szlaków zrywkowych oraz wykonywaniu cięć, omijać tereny podmokłe, w których stwierdzono jej występowanie. W miarę możliwości gospodarka leśna dostosowuje również termin wykonywania prac do okresu najmniejszego ryzyka wystąpienia szkód w siedliskach i liczebności populacji kumaka górskiego.

W tym miejscu należy podkreślić, iż nie stwierdzono negatywnego oddziaływania projektu PUL na analizowany gatunek.

➤ 2001 - **Traszka karpacka** (*Lissotriton montandoni* Boulenger)

Traszka karpacka zasiedla lokalne oczka wodne i młaki, gdzie ma możliwość rozmnażania. Traszka karpacka to leśny gatunek górski, zamieszkujący wyższe położenia do 1000 m n.p.m. Preferuje lasy z rozwiniętym runem i grubą warstwą ściółki, ale również polany i stoki gór. Wydaje się być związana szczególnie z lasami bukowymi i mieszanymi, stosunkowo wilgotnymi, o bogatym podszyciu. Spotyka się ją także w lasach iglastych, choć unika np. monokultur świerkowych. Najczęściej spotykana jest w pobliżu potoków, źródeł i innych zbiorników wodnych. Unika terenów suchych i nasłonecznionych. Do odbycia godów wymaga wody stojącej albo płynącej o słabym nurcie (stawki, zimne źródła leśne, rozlewiska potoków czy wody deszczowej). Poza okresem rozrodczym jest zwierzęciem typowo lądowym przebywając w szczelinach skał, w spękaniach ziemi i innych kryjówkach. Dorosłe osobniki wymagają kryjówek, w postaci ściółki, kamieni, kłód drewna. Baza pokarmowa to dżdżownice, ślimaki, owady i ich larwy.

Stan zachowania w sieci Natura 2000: Zasiedla drobne zbiorniki wodne, często pochodzenia antropogenicznego, jak kałuże i koleiny (będące aktualnymi i potencjalnymi miejscami rozrodu). Poza okresem godowym większość czasu spędza poza zbiornikami wodnymi, stąd też określenie liczebności jest trudne.

Fot. 19. Traszka karpacka.
(autor: https://pl.wikipedia.org/wiki/Traszka_karpacka).

Zagrożenia: osuszanie zalewisk i młak, zasypywanie niewielkich oczek i zbiorników, intensyfikacja ruchu samochodowego w rejonach występowania.

Oddziaływanie projektu Planu: wpływ nieistotny.

Ochrona: Czynności minimalizujące szkodliwe oddziaływanie to: ochrona małych zbiorników wodnych, źródeł, odpowiednio poprowadzone szlaki zrywkowe, utrzymywanie trwałej roślinności krzewiastej i drzewiastej wzdłuż cieków wodnych (ocieniają i stanowią kryjówkę). Dla ochrony traszki karpackiej najważniejsze jest istnienie zbiorników wodnych oraz przynajmniej 20 metrowego pasa zróżnicowanego siedliska z zaroślami, zadrzewieniami, kamieniami, stertami chrustu i butwiejącego drewna występującymi wokół zbiorników, co zapewnia traszkom miejsca do ukrycia się podczas dnia.

Celem zachowania biotopów traszki karpackiej Program ochrony przyrody zaleca, aby przy wyznaczaniu szlaków zrywkowych oraz wykonywaniu cięć, omijać tereny podmokłe, w których stwierdzono jej występowanie.

W miarę możliwości gospodarka leśna dostosowuje również termin wykonywania prac do okresu najmniejszego ryzyka wystąpienia szkód w siedliskach i liczebności populacji traszki.

W związku z powyższymi zapisami, nie występuje zagrożenie negatywnego oddziaływania projektu PUL na traszkę karpacką.

➤ **Cieszynianka wiosenna** (*Hacquetia epipactis* Neck.ex DC.)

Występuje w dwu izolowanych od siebie regionach. Główny ośrodek jej występowania obejmuje północno-wschodnie Włochy, Słowenię, Chorwację i południowo-wschodnie Alpy austriackie, drugi, mniejszy występuje w Karpatach Zachodnich. Związane są z nim rozproszone i izolowane stanowiska na przyległym niżu.

W Polsce najliczniej występuje na Pogórzu Cieszyńskim, rzadziej na Pogórzu Śląskim, a w Beskidzie Śląskim tylko na pojedynczych stanowiskach. Poza tym gatunek ten podawano z rozproszonych stanowisk na przyległych wyżynach (Śląskiej i Lubelskiej), płaskowyżach (Rybnicki i Głubczycki) oraz w dolinie górnej Odry; część z tych stanowisk już nie istnieje.

Cieszynianka wiosenna to rozwijający się na przedwiośniu relikwiarz wędrujący, stanowiący jedną z większych osobliwości rodzimej flory. Już początkiem marca pojawiają się żółtozielone kwiatostany na długiej, do 25 cm wysokości, bezlistnej łodydze. Są to kwiatostany, a nie kwiaty, gdyż cieszynianka należy do roślin baldaszkowatych i tworzy typowy baldach. Same kwiaty są bardzo drobne, żółte i wypełniają wnętrze baldachu. Liście pojawiają się później, są dłoniastozłożone, na długich ogonkach. Cieszynianka dość szybko przekwita i już w maju, czerwcu wytwarza owoce, a latem obserwuje się już tylko kępy liści, czasem trudne do zauważenia w gęstwinie innych roślin runa leśnego. Rozmnaża się zarówno wegetatywnie jak i generatywnie. Na terenie Polski, a w szczególności na Śląsku Cieszyńskim stwierdzono występowanie cieszynianki wiosennej na zbiorowiskach: pogórskiego lasu brzostowo-jesionowego (*Hacquetio-Fraxinetum excelsioris*), oraz sporadycznie w zespole grądu zachodniopolskiego (*Galio sylvatici-Carpinetum*).

Stan zachowania: W Polsce podlega ścisłej ochronie. W celu ochrony cieszynianki wiosennej stworzono w Cieszynie rezerваты przyrody „Lasek Miejski nad Puńcówką” i „Lasek Miejski nad Olzą”. Poza tym w Cieszynie cieszyniankę spotkać można w rezerwacie „Kopce”. Chroni się ją także w Skoczowie – w rezerwacie „Skarpa Wiślicka” i w Zamarskach na terenie lasu „Lutnia”. Najbardziej na wschód wysunięte, wyspowe stanowiska cieszynianki wiosennej, są chronione w rezerwacie „Cieszynianka” w Mogilanach koło Krakowa i w sąsiadującym Radziszowie w rezerwacie „Kozie Kąty”. Jej obecność stwierdzona została również w województwie lubelskim, w okolicy Świdnika i Krasnegostawu, w rezerwacie przyrody „Wodny Dół”. Roślina umieszczona na Czerwonej liście roślin i grzybów Polski (2006) w grupie gatunków narażonych na wyginięcie na izolowanych stanowiskach, poza głównym obszarem występowania (kategoria zagrożenia. W wydaniu z 2016 roku otrzymała kategorię NT (bliski zagrożenia).

Zagrożenia: Racjonalna gospodarka leśna, ze względu na konieczność utrzymania zajmowanych przez tę roślinę fitocenoz, może przyczynić się do skutecznej jej ochrony czynnej. Najważniejsze to niedopuszczanie do nadmiernego odnowienia naturalnego gatunków niezwiązanych ze zbiorowiskiem pogórskiego lasu brzostowo-jesionowego (*Hacquetio-Fraxinetum excelsioris*), oraz zapobieganie nadmiernemu zacienieniu i prześwietleniu.

Fot.20. Cieszynianka wiosenna.
(autor: M. Szeremeta - BULiGL O/Kraków).

Działania ochronne: Celem ochrony jest utrzymanie populacji gatunku na aktualnych stanowiskach. W tym miejscu należy również podkreślić fakt, iż duża część populacji cieszyńianki wiosennej stwierdzonej na terenie Nadleśnictwa Ustroń, znajduje się na terenach chronionych ustawową formą ochrony (rezerwaty), gdzie nie planowano jakichkolwiek zabiegów.

2.1.3. ZESTAWIENIE PRZEDMIOTÓW OCHRONY, dla których wyznaczono Obszary Natura 2000 w lasach Nadleśnictwa Ustroń (lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie)

(Zgodnie z IUL z 2012r. załącznik ten odpowiada Tabeli nr XXII)

Tabela 25. Tabela XXII (IUL).

L.p.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej (oddział, pododdział)	Podstawowe wymogi dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywne (a w szczególności znacząco negatywne) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
1. OBSZAR MAJĄCY ZNACZENIE DLA WSPÓLNOTY (Beskid Śląski PLH240005) - 26405,25 ha (w tym na gruntach Nadleśnictwa 2978,66 ha) - siedliska przyrodnicze wg SDF.					
1.	8310 – B Jaskinie nieudostępni- one do zwiedzania	W zasięgu OZW Beskid Śląski PLH 240005 (na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Ustroń), występują następujące jaskinie nieudostępni- one do zwiedzania: 1. Jaskinia w Trzech Kopcach. obręb Brenna, leśnictwo Bukowa, oddz. 59a (w cz. śr.), (Jaskinia położona jest na zboczu wzniesienia Trzy Kopce. Jaskinia znajduje się na obszarze leśnym koło szlaku turystycznego.). 2. Jaskinia na Stołowie. obręb Brenna, leśnictwo Bukowa, oddz. 38c (w cz. NW),	W uwagach RDOŚ w Katowicach dotyczących Nadleśnictwa Ustroń znalazły się zapisy dotyczące siedliska przyrodniczego jaskinie nieudostępni- one do zwiedzania 8310. Na podstawie informacji uzyskanej od RDOŚ, należy zauważyć, że na potrzeby opracowywanego obecnie PZO dla obszaru Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 sporządzone zostało opracowanie „Ekspertyza w zakresie siedlisk przyrodniczych jaskinie nieudostępni- one do zwiedzania (kod siedliska Natura 2000: 8310)” Bufor Mirosław Więcek, 2016. Na podstawie ww. ekspertyzy przyjęto zapisy dotyczące analizy zagrożeń oraz ochrony tego siedliska przyrodniczego (dotyczące wskazań ochronnych).		

L.p.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej (oddział, pododdział)	Podstawowe wymogi dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywne (a w szczególności znacząco negatywne) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
		<p>(Jaskinia osuwiskowa powstała w piaskowcach warstw godulskich środkowych. Ukształtowała się w efekcie rozsuwania masywu skalnego na stoku. Składa się z wysokich, lecz miejscami wąskich korytarzy. Jaskinia znajduje się na południowo-zachodnich stokach góry Stołów).</p> <p>3. Jaskinia Głęboka. obręb Brenna, leśnictwo Bukowa, oddz. 38d (w cz. E),</p> <p>(Jaskinia osuwiskowa powstała w piaskowcach warstw godulskich środkowych jednostki śląskiej. Jest ona rozwinięta w formie kilkupoziomowych zespołów szczelin poprzedzielanych komorami. Znajduje się na południowo-zachodnich stokach góry Stołów.)</p> <p>(źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)</p>	-	<p>Potencjalne zagrożenia związane z pracami leśnymi: ścinka drzew, prowadzenie szlaków zrywkowych, budowa dróg leśnych.</p>	<p>W celu ochrony tego siedliska przyrodniczego należy przestrzegać następujących zaleceń: odstąpienie od wytyczania nowych dróg leśnych i szlaków zrywkowych oraz prowadzenia prac leśnych z użyciem wielofunkcyjnych maszyn leśnych, specjalistycznych ciągników do zrywki drewna i ciągników rolniczych w promieniu 100 m od obiektu.</p>
2.	<p>9110 - Kwaśne buczyny (<i>Luzulo Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9110-2 – A Kwaśną buczynę górską (<i>Luzulo luzuloidis-Fagetum</i>)</p>	<p>w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: (całe wydzielenia): Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 18a, 18b, 18c, 18d, 19a, 19b, 20g, 24d, 25k, (powierzchnia wydzieleni: 60,80 ha), Leśnictwo Cisowa: 144g, 146d, (powierzchnia wydzieleni: 3,70 ha), Leśnictwo Bukowa: 38b, 39g, 40b, 59b, 59c, 59d, 59f, 59g, 59i, 60c, 60d, 61b, 61h, 64a, 65b, 70c, 71a, 71d, 71g, 71h, 71i, 71j, 72b, 72h, 72i, 72j, (powierzchnia wydzieleni: 111,78 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Równica: 6b, 6d, 10a, 10f, 10g, (powierzchnia wydzieleni: 19,23 ha), Leśnictwo Czantoria:</p>	<p>Dostosowanie składu gatunkowego do siedliska. Utrzymanie ciągłości zbiorowisk leśnych, prowadzenie gospodarki w sposób naśladujący naturalne procesy zachodzące w tych drzewostanach, dokładna inwentaryzacja gleb wykonana w celu wprowadzania pożądanego składu odnowień na powierzchni siedlisk właściwych dla tego zespołu roślinnego.</p>	<p>Ujednolicenie struktury wiekowej szczególnie w lasach gospodarczych, młody wiek drzewostanów, homogenizacja przestrzenna runa, a także deficyt roślin i zwierząt związanych z mikrobiotopami starych oraz martwych drzew, a także rozkładającego się drewna.</p>	<p>Zgodnie z instrukcjami i zasadami obowiązującymi w Lasach Państwowych należy przestrzegać następujących zaleceń: Preferowanie rębni złożonych, oraz dostosowanie składu gatunkowego do siedliska. Utrzymanie „ładu czasowo-przestrzennego”, pozostawianie do naturalnej śmierci części drzew, pozostawianie fragmentów ekosystemu nietkniętych podczas cięć rębnych, a także zapewnienie ciągłej obecności w każdym kompleksie starych, rębnych i przeszłorębnych drzewostanów. Stare drzewa pozostawiać należy w większych, nieprzerzedzonych płatach. Unikać należy wprowadzania gatunków obcego pochodzenia (dąglezja, dąb czerwony), oraz</p>

L.p.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej (oddział, pododdział)	Podstawowe wymogi dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywne (a w szczególności znacząco negatywne) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
		<p>46j, 48Ba, 55g, 55Ad, (powierzchnia wydzieleń: 19,37 ha), Leśnictwo Dzięgielów: 87a, (powierzchnia wydzieleń: 6,31 ha), (siedliska punktowe): Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 18f (0,94 ha w cz. SW), 18h (0,80 ha w cz. W), 25l (1,74 ha w cz. śr.), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 3,48 ha), Leśnictwo Bukowa: 39a (0,54 ha w cz. N), 43i (1,06 ha w cz. NE), 59a (0,75 ha w cz. SW), 66c (0,23 ha w cz. S), 69b (0,67 ha w cz. NE), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 3,25 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia siedl. prz. punktowych: 6,73 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia wydzieleń: 223,17 ha), (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)</p>			stosować należy rębnie złożone z długim okresem odnowienia np. IVd.
3.	9110 - Kwaśne buczyny (<i>Luzulo Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9110-2 – B Kwaśną buczynę górską (<i>Luzulo luzuloidis-Fagetum</i>)	<p>w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: (całe wydziały): Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 18i, 20i, 21f, 21g, 22b, 22c, 23b, 23c, 24g, 24h, 25n, (powierzchnia wydzieleń: 60,47 ha), Leśnictwo Cisowa: 143d, 144a, 144d, 145a, 145k, 147d, 149h, 154c, 155b,</p>	<p>Dostosowanie składu gatunkowego do siedliska. Utrzymanie ciągłości zbiorowisk leśnych, prowadzenie gospodarki w sposób naśladowy naturalne procesy zachodzące w tych drzewostanach, dokładna inwentaryzacja</p>	<p>Ujednolicenie struktury wiekowej szczególnie w lasach gospodarczych, młody wiek drzewostanów, homogenizacja przestrzenna runa, a także deficyt roślin i zwierząt związanych z mikrobiotopami starych oraz martwych drzew, a także rozkładającego się drewna.</p>	<p>Zgodnie z instrukcjami i zasadami obowiązującymi w Lasach Państwowych należy przestrzegać następujących zaleceń: Preferowanie rębni złożonych, oraz dostosowanie składu gatunkowego do siedliska. Utrzymanie „ładu czasowo-przestrzennego”, pozostawianie do naturalnej śmierci części drzew, pozostawianie fragmentów</p>

L.p.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej (oddział, pododdział)	Podstawowe wymogi dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywne (a w szczególności znacząco negatywne) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
		<p>(powierzchnia wydziałów: 45,09 ha), Leśnictwo Bukowa: 38a, 38d, 38f, 38g, 39d, 39f, 39h, 42c, 42d, 44b, 44c, 44f, 59h, 62a, 62d, 62f, 62h, 73a, 74a, 74b, 74c, 74d, 74i, 74j, (powierzchnia wydziałów: 137,54 ha), Leśnictwo Leśnica: 135a, 135b, (powierzchnia wydziałów: 10,10 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Równica: 3f, 3g, 6a, 6g, 8g, 8h, 10c, (powierzchnia wydziałów: 22,36 ha), Leśnictwo Dziegielów: 75c, (powierzchnia wydziałów: 5,23 ha), Leśnictwo Czantoria: 47d, 47f, 47g, 48c, 62j, 63c, 63f, 64c, (powierzchnia wydziałów: 38,76 ha), (siedliska punktowe): Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 21c (10,34 ha w cz. SW), 25m (1,17 ha w cz. śr.), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 11,51 ha), Leśnictwo Cisowa: 144c (0,64 ha w cz. śr.), 145h (0,45 ha w cz. N), 147b (1,55 ha w cz. E), 147g (0,34 ha w cz. SE), 149d (0,13 ha w cz. SW), 154d (0,82 ha w cz. E), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 3,93 ha), Leśnictwo Bukowa: 39c (0,44 ha w cz. NW), 39i (5,13 ha w cz. E), 41d (1,28 ha w cz. śr.), 42f (0,45 ha w cz. NE),</p>	<p>gleb wykonana w celu wprowadzania pożądanego składu odnowień na powierzchni siedlisk właściwych dla tego zespołu roślinnego.</p>		<p>ekosystemu nietkniętych podczas cięć rębnych, a także zapewnienie ciągłej obecności w każdym kompleksie starych, rębnych i przeszlorębnych drzewostanów. Stare drzewa pozostawiać należy w większych, nieprzerzedzonych płatach. Unikać należy wprowadzania gatunków obcego pochodzenia (dąglezja, dąb czerwony), oraz stosować należy rębnie złożone z długim okresem odnowienia np. Rb IVd.</p>

L.p.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej (oddział, pododdział)	Podstawowe wymogi dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywne (a w szczególności znacząco negatywne) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
		<p>62b (0,38 ha w cz. S), 63a (5,55 ha w cz. N), 73d (8,11 ha w cz. N), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 21,34 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Równica: 3h (0,14 ha w cz. N), 6f (1,23 ha w cz. śr.), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 1,37 ha), Leśnictwo Czantoria: 45c (4,26 ha w cz. W), 46d (2,96 ha w cz. SW), 46g (1,01 ha w cz. NE), 47c (0,06 ha w cz. W), 48a (1,49 ha w cz. W), 48b (0,67 ha w cz. NE), 56c (0,10 ha w cz. NW), 63a (0,08 ha w cz. NW), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 10,63 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia siedl. prz. punktowych: 49,06 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia wydzieleń: 320,59 ha), (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)</p>			
4.	9110 - Kwaśne buczyny (<i>Luzulo Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9110-2 – C Kwaśną buczynę górską (<i>Luzulo luzuloidis-Fagetum</i>)	<p>w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: (całe wydziały): Obręb Brenna: Leśnictwo Cisowa: 145c, 145f, (powierzchnia wydzieleń: 2,06 ha), Leśnictwo Bukowa: 39b, 60f, 72d, (powierzchnia wydzieleń: 11,06 ha), Obręb Ustroń:</p>	<p>Dostosowanie składu gatunkowego do siedliska. Utrzymanie ciągłości zbiorowisk leśnych, prowadzenie gospodarki w sposób naśladujący naturalne procesy zachodzące w tych drzewostanach, dokładna inwentaryzacja</p>	<p>Ujednolicenie struktury wiekowej szczególnie w lasach gospodarczych, młody wiek drzewostanów, homogenizacja przestrzenna runa, a także deficyt roślin i zwierząt związanych z mikrobiotopami starych oraz martwych drzew, a także rozkładającego się drewna.</p>	<p>Zgodnie z instrukcjami i zasadami obowiązującymi w Lasach Państwowych należy przestrzegać następujących zaleceń: Preferowanie rębni złożonych, oraz dostosowanie składu gatunkowego do siedliska. Utrzymanie „ładu czasowo-przestrzennego”, pozostawianie do naturalnej śmierci części drzew, pozostawianie fragmentów</p>

L.p.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej (oddział, pododdział)	Podstawowe wymogi dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywne (a w szczególności znacząco negatywne) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
		<p>Leśnictwo Równica: 1c, 4f, 6c, 7b, 8c, 9a, 11a, 11d, (powierzchnia wydzieleń: 22,72 ha), Leśnictwo Czantoria: 48Aa, 48Ab, 48Ac, 48Af, 60a, (powierzchnia wydzieleń: 34,58 ha), (siedliska punktowe): Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 15a (3,10 ha w cz. śr.), 15c (0,14 ha w cz. NE), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 3,24 ha), Leśnictwo Bukowa: 38c (1,68 ha w cz. NW), 62b (1,82 ha w cz. W), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 3,50 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Równica: 4b (1,13 ha w cz. S), 9b (0,12 ha w cz. NE), 11c (0,17 ha w cz. E), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 1,42 ha), Leśnictwo Czantoria: 60b (0,99 ha w cz. E), 60c (0,21 ha w cz. NE), 60d (0,08 ha w cz. N), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 1,28 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia siedl. prz. punktowych: 9,44 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia wydzieleń: 70,42 ha), (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)</p>	<p>gleb wykonana w celu wprowadzania pożądanego składu odnowień na powierzchnie siedlisk właściwych dla tego zespołu roślinnego.</p>		<p>ekosystemu nietkniętych podczas cięć rębnych, a także zapewnienie ciągłej obecności w każdym kompleksie starych, rębnych i przeszlórnych drzewostanów. Stare drzewa pozostawiać należy w większych, nieprzerzedzonych płatach. Unikać należy wprowadzania gatunków obcego pochodzenia (dąglezja, dąb czerwony), oraz stosować należy rębnie złożone z długim okresem odnowienia np. Rb IVd.</p>
5.	9110-3 – B Kwaśne buczyny (<i>Luzulo Fagenion</i>)	w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: (całe wydziały):	Dostosowanie składu gatunkowego do siedliska.	Ujednolicenie struktury wiekowej szczególnie w lasach gospodarczych, młody wiek	Zgodnie z instrukcjami i zasadami obowiązującymi w Lasach Państwowych należy przestrzegać

L.p.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej (oddział, pododdział)	Podstawowe wymogi dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywne (a w szczególności znacząco negatywne) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
	- reprezentowane przez 9110-3 – B Żyzną jedlinę karpacką (<i>Abies alba-Oxalis acetosella</i>)	Obręb Brenna: Leśnictwo Bukowa: 74h, (powierzchnia wydzieleń: 1,46 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Równica: 5f, (powierzchnia wydzieleń: 2,59 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia wydzieleń: 4,05 ha), (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)	Utrzymanie ciągłości zbiorowisk leśnych, prowadzenie gospodarki w sposób naśladujący naturalne procesy zachodzące w tych drzewostanach, dokładna inwentaryzacja gleb wykonana w celu wprowadzania pożądanego składu odnowień na powierzchni siedlisk właściwych dla tego zespołu roślinnego.	drzewostanów, homogenizacja przestrzenna runa, a także deficyt roślin i zwierząt związanych z mikrobiotopami starych oraz martwych drzew, a także rozkładającego się drewna.	<i>następujących zaleceń:</i> Preferowanie rębni złożonych, oraz dostosowanie składu gatunkowego do siedliska. Utrzymanie „ładu czasowo-przestrzennego”, pozostawianie do naturalnej śmierci części drzew, pozostawianie fragmentów ekosystemu nietkniętych podczas cięć rębnych, a także zapewnienie ciągłej obecności w każdym kompleksie starych, rębnych i przeszłorębnych drzewostanów. Stare drzewa pozostawiać należy w większych, nieprzerzedzonych płatach. Unikać należy wprowadzania gatunków obcego pochodzenia (daglezja, dąb czerwony), oraz stosować należy rębnie złożone z długim okresem odnowienia np. Rb IVd.
6.	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9130-3 – A Żyzną buczynę karpacką (<i>Dentario glandulosae-Fagetum</i>)	w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: (całe wydzielenia): Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 27b, (powierzchnia wydzieleń: 6,09 ha), Leśnictwo Bukowa: 70g, (powierzchnia wydzieleń: 2,90 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Czantoria: 44a, 44b, 44d, 44f, 46b, 49i, 54d, 55c, 55Ab, 55Ac, 58g, 59c, 61a, 61b, (powierzchnia wydzieleń: 55,86 ha), Leśnictwo Dzięgielów: 86a, 87c,	Utrzymanie ciągłości zbiorowisk leśnych, prowadzenie gospodarki w sposób naśladujący naturalne procesy zachodzące w tych drzewostanach, dokładna inwentaryzacja gleb wykonana w celu wprowadzania pożądanego składu odnowień na powierzchni siedlisk właściwych dla tego zespołu roślinnego. Dostosowanie składu gatunkowego do	Ujednoczenie struktury wiekowej szczególnie w lasach gospodarczych, młody wiek drzewostanów, homogenizacja przestrzenna runa, a także deficyt roślin i zwierząt związanych z mikrobiotopami starych oraz martwych drzew, a także rozkładającego się drewna.	<i>Zgodnie z instrukcjami i zasadami obowiązującymi w Lasach Państwowych należy przestrzegać następujących zaleceń:</i> Preferowanie rębni złożonych, oraz dostosowanie składu gatunkowego do siedliska. Utrzymanie „ładu czasowo-przestrzennego”, pozostawianie do naturalnej śmierci części drzew, pozostawianie fragmentów ekosystemu nietkniętych podczas cięć rębnych, a także zapewnienie ciągłej obecności w każdym kompleksie starych, rębnych i przeszłorębnych drzewostanów. Stare drzewa pozostawiać

L.p.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej (oddział, pododdział)	Podstawowe wymogi dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywne (a w szczególności znacząco negatywne) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
		(powierzchnia wydzieleń: 8,00 ha), (siedliska punktowe): Obręb Ustroń: Leśnictwo Czantoria: 54b (1,25 ha w cz. W), 58f (0,04 ha w cz. W), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 1,29 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia wydzieleń: 72,85 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia siedl. prz. punktowych: 1,29 ha), (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)	siedliska.		należy w większych, nieprzerzedzonych płatach. Unikać należy wprowadzania gatunków obcego pochodzenia (dąglezja, dąb czerwony), oraz stosować należy rębnie złożone z długim okresem odnowienia np. Rb IVd.
7.	9130 - Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae- Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9130-3 – B Żyzną buczynę karpacką (<i>Dentario glandulosae- Fagetum</i>)	w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: (całe wydziały): Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 13d, 13i, 14a, 15b, 16c, 16d, 17b, (powierzchnia wydzieleń: 47,83 ha), Leśnictwo Cisowa: 149a, 149f, 150f, 151f, 152a, 152b, 153a, 153c, 153f, 153g, 155g, 156c, 156d, (powierzchnia wydzieleń: 78,66 ha), Leśnictwo Bukowa: 61i, 68b, (powierzchnia wydzieleń: 4,90 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Równica: 7a, (powierzchnia wydzieleń: 9,11 ha), Leśnictwo Czantoria: 51Aa, 51Ab, 51Ac, 51Ad, 52a, 52b, 53a, 53c, 54g, 54i, 55b, 56a, 56g, 57b, 58i, 59a, 59b, 61d, 71d, 74b,	Utrzymanie ciągłości zbiorowisk leśnych, prowadzenie gospodarki w sposób naśladujący naturalne procesy zachodzące w tych drzewostanach, dokładna inwentaryzacja gleb wykonana w celu wprowadzania pożądanego składu odnowień na powierzchnie siedlisk właściwych dla tego zespołu roślinnego. Dostosowanie składu gatunkowego do siedliska.	Ujednoczenie struktury wiekowej szczególnie w lasach gospodarczych, młody wiek drzewostanów, homogenizacja przestrzenna runa, a także deficyt roślin i zwierząt związanych z mikrobiotopami starych oraz martwych drzew, a także rozkładającego się drewna.	Zgodnie z instrukcjami i zasadami obowiązującymi w Lasach Państwowych należy przestrzegać następujących zaleceń: Preferowanie rębni złożonych, oraz dostosowanie składu gatunkowego do siedliska. Utrzymanie „ładu czasowo- przestrzennego”, pozostawianie do naturalnej śmierci części drzew, pozostawianie fragmentów ekosystemu nietkniętych podczas cięć rębnych, a także zapewnienie ciągłej obecności w każdym kompleksie starych, rębnych i przeszlórębnych drzewostanów. Stare drzewa pozostawiać należy w większych, nieprzerzedzonych płatach. Unikać należy wprowadzania gatunków obcego pochodzenia (dąglezja, dąb czerwony), oraz stosować należy rębnie złożone z

L.p.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej (oddział, pododdział)	Podstawowe wymogi dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywne (a w szczególności znacząco negatywne) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
		<p>(powierzchnia wydziałów: 138,89 ha), Leśnictwo Dzięgielów: 122b, 122f, 122h, (powierzchnia wydziałów: 4,05 ha), (siedliska punktowe): Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 10c (1,85 ha w cz. S), 14j (0,62 ha w cz. SE), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 2,47 ha), Leśnictwo Cisowa: 149d (0,50 ha w cz. NE), 153h (1,41 ha w cz. SW), 154h (1,10 ha w cz. śr.), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 3,01 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Czantoria: 51a (1,78 ha w cz. NW), 53b (0,39 ha w cz. E), 54f (1,62 ha w cz. NW), 54h (0,18 ha w cz. SW), 66b (0,92 ha w cz. W), 71b (0,22 ha w cz. SE), 74c (5,20 ha w cz. W), 74d (0,18 ha w cz. E), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 10,49 ha), Leśnictwo Dzięgielów: 85c (6,96 ha w cz. NW), 85d (0,07 ha w cz. W), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 7,03 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia siedl. prz. punktowych: 23,00 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia wydziałów: 283,44 ha), (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)</p>			<p>długim okresem odnowienia np. Rb IVd.</p>

L.p.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej (oddział, pododdział)	Podstawowe wymogi dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywne (a w szczególności znacząco negatywne) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
8.	9130 - Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9130-3 – C Żyzną buczynę karpacką (<i>Dentario glandulosae-Fagetum</i>)	w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: (całe wydzielenia): Obręb Brenna: Leśnictwo Cisowa: 152c, 153d, 157c, 157d, 157f, (powierzchnia wydzieleni: 9,74 ha), Leśnictwo Bukowa: 72c, (powierzchnia wydzieleni: 1,66 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Czantoria: 45d, 49f, 49h, 52f, 53b, 54j, 55d, 55f, 55Aa, 58h, 58j, 58l, 66a, 66d, (powierzchnia wydzieleni: 83,85 ha), Leśnictwo Dzięgielów: 78g, 79a, 79b, 80a, 81b, 86b, (powierzchnia wydzieleni: 32,34 ha), (siedliska punktowe): Obręb Brenna: Leśnictwo Cisowa: 157b (0,29 ha w cz.S), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 0,29 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Czantoria: 60b (2,14 ha w cz. W), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 2,14 ha), Leśnictwo Dzięgielów: 75b (2,43 ha w cz. N), 75c (0,22 ha w cz. śr.), 78d (0,16 ha w cz. śr.), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 2,81 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia siedl. prz. punktowych: 5,24 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia wydzieleni: 127,59 ha),	Utrzymanie ciągłości zbiorowisk leśnych, prowadzenie gospodarki w sposób naśladujący naturalne procesy zachodzące w tych drzewostanach, dokładna inwentaryzacja gleb wykonana w celu wprowadzania pożądanego składu odnowień na powierzchniach siedlisk właściwych dla tego zespołu roślinnego. Dostosowanie składu gatunkowego do siedliska.	Ujednolicenie struktury wiekowej szczególnie w lasach gospodarczych, młody wiek drzewostanów, homogenizacja przestrzenna runa, a także deficyt roślin i zwierząt związanych z mikrobiotopami starych oraz martwych drzew, a także rozkładającego się drewna.	<i>Zgodnie z instrukcjami i zasadami obowiązującymi w Lasach Państwowych należy przestrzegać następujących zaleceń:</i> Preferowanie rębni złożonych, oraz dostosowanie składu gatunkowego do siedliska. Utrzymanie „ładu czasowo-przestrzennego”, pozostawianie do naturalnej śmierci części drzew, pozostawianie fragmentów ekosystemu nietkniętych podczas cięć rębnych, a także zapewnienie ciągłej obecności w każdym kompleksie starych, rębnych i przeszlorębnych drzewostanów. Stare drzewa pozostawiać należy w większych, nieprzerzedzonych płatach. Unikać należy wprowadzania gatunków obcego pochodzenia (daglezja, dąb czerwony), oraz stosować należy rębnie złożone z długim okresem odnowienia np. Rb IVd.

L.p.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej (oddział, pododdział)	Podstawowe wymogi dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywne (a w szczególności znacząco negatywne) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
		(źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)			
9.	9170 - 2 – A Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio sylvatici-Carpinetum betuli</i> i <i>Tilio cordatae-Carpinetum betuli</i>) - reprezentowany przez 9170-2 - grąd subkontynentalny (<i>Tilio - Carpinetum</i>)	w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: (całe wydzielenia): Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 12g, 12k, 12p, (powierzchnia wydzieleni: 7,89 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Dzięgielów: 120g, (powierzchnia wydzieleni: 1,98 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia wydzieleni: 9,87 ha), (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)	Utrzymanie ciągłości zbiorowisk leśnych, prowadzenie gospodarki w sposób naśladujący naturalne procesy zachodzące w tych drzewostanach, dokładna inwentaryzacja gleb wykonana w celu wprowadzania pożądanego składu odnowień na powierzchni siedlisk właściwych dla tego zespołu roślinnego. Dostosowanie składu gatunkowego do siedliska.	Ujednolicenie struktury wiekowej szczególnie w lasach gospodarczych, młody wiek drzewostanów, homogenizacja przestrzenna runa, a także deficyt roślin i zwierząt związanych z mikrobiotopami starych oraz martwych drzew, a także rozkładającego się drewna.	Zgodnie z instrukcjami i zasadami obowiązującymi w Lasach Państwowych należy przestrzegać następujących zaleceń: Preferowanie rębni złożonych, oraz dostosowanie składu gatunkowego do siedliska. Utrzymanie „ładu czasowo-przestrzennego”, pozostawianie do naturalnej śmierci części drzew, pozostawianie fragmentów ekosystemu nietkniętych podczas cięć rębnych, a także zapewnienie ciągłej obecności w każdym kompleksie starych, rębnych i przeszlorębnych drzewostanów. Stare drzewa pozostawiać należy w większych, nieprzerzedzonych płatach. Unikać należy wprowadzania gatunków obcego pochodzenia (dąglezja, dąb czerwony), oraz stosować należy rębnie złożone z długim okresem odnowienia np. Rb IVd.
10.	9180-3 – B Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>) - (priorytetowe) - reprezentowane przez 9180-3 – B	w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: *12b, *możliwe 9180, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)	Podstawowym warunkiem jest rozpoznanie tego siedliska i zaprzestanie jakiegokolwiek działalności gospodarczej.	Nie występuje zagrożenie negatywnego oddziaływania projektu PUL na to siedlisko przyrodnicze.	Siedlisko jaworzyny i lasów klonowo-lipowych na stokach i zboczach (9180), zostanie oznaczone na mapach dołączonych do Programu Ochrony Przyrody, oraz zamieszczone w załączniku do POP (w wyciągach dla poszczególnych leśnictw).

L.p.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej (oddział, pododdział)	Podstawowe wymogi dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywne (a w szczególności znacząco negatywne) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
	Karpackie jaworzyny miesięcznicowe (<i>Lunario-Aceretum</i>) jaworzyna z miesięcznicą trwałą				
11.	9180-5-A Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>) - (priorytetowe) - reprezentowane przez 9180-5 – A Jaworzynę karpacką (<i>Sorbo aucupariae-Aceretum pseudoplatani</i>)	w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: (całe wydzielenia): Obręb Ustroń: Leśnictwo Czantoria: *73b, (powierzchnia wydzieleni: 1,02 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia wydzieleni: 1,02 ha), (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)	Podstawowym warunkiem jest rozpoznanie tego siedliska i zaprzestanie jakiegokolwiek działalności gospodarczej.	Nie występuje zagrożenie negatywnego oddziaływania projektu PUL na to siedlisko przyrodnicze.	Siedlisko jaworzyn i lasów klonowo-lipowych na stokach i zboczach (9180), zostanie oznaczone na mapach dołączonych do Program Ochrony Przyrody, oraz zamieszczone w załączniku do POP (w wyciągach dla poszczególnych leśnictw).
12.	9180-5-B Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>) - (priorytetowe) - reprezentowane przez 9180-5 – B Jaworzynę karpacką (<i>Sorbo aucupariae-Aceretum pseudoplatani</i>)	w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: Obręb Ustroń: Leśnictwo Czantoria: *52d, *możliwe 9180, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)	Podstawowym warunkiem jest rozpoznanie tego siedliska i zaprzestanie jakiegokolwiek działalności gospodarczej.	Nie występuje zagrożenie negatywnego oddziaływania projektu PUL na to siedlisko przyrodnicze.	Siedlisko jaworzyn i lasów klonowo-lipowych na stokach i zboczach (9180), zostanie oznaczone na mapach dołączonych do Program Ochrony Przyrody, oraz zamieszczone w załączniku do POP (w wyciągach dla poszczególnych leśnictw).
13.	9180-5-C Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (<i>Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>) - (priorytetowe) -	w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: *14f, *możliwe 9180, Obręb Ustroń: Leśnictwo Czantoria:	Podstawowym warunkiem jest rozpoznanie tego siedliska i zaprzestanie jakiegokolwiek działalności gospodarczej.	Nie występuje zagrożenie negatywnego oddziaływania projektu PUL na to siedlisko przyrodnicze.	Siedlisko jaworzyn i lasów klonowo-lipowych na stokach i zboczach (9180), zostanie oznaczone na mapach dołączonych do Program Ochrony Przyrody, oraz zamieszczone w załączniku do POP (w wyciągach dla poszczególnych leśnictw).

L.p.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej (oddział, pododdział)	Podstawowe wymogi dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywne (a w szczególności znacząco negatywne) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
	reprezentowane przez 9180-5 – C Jaworzynę karpacką (<i>Sorbo aucupariae-Aceretum pseudoplatani</i>)	*67b, *69m, *69p, *możliwe 9180, Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: *14g, *możliwe 9180, Leśnictwo Cisowa: *157b, *możliwe 9180, Obręb Ustroń: Leśnictwo Czantoria: *67c, *70b, *70c, *70f, *możliwe 9180, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)			Siedlisko jaworzyn i lasów klonowo-lipowych na stokach i zboczach (9180), zostanie oznaczone na mapach dołączonych do Program Ochrony Przyrody, oraz zamieszczone w załączniku do POP (w wyciągach dla poszczególnych leśnictw).
14.	91E0-5 – B Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe) - (priorytetowe) reprezentowane przez 91E0-5 – B Podgórski łęg jesionowy (<i>Carici remotae-Fraxinetum</i>)	w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: (całe wydzielenia): Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: *12i, (powierzchnia wydzielań: 0,75 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia wydzielań: 0,75 ha), (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)	Podstawowym warunkiem jest rozpoznanie tego siedliska i zaprzestanie jakiegokolwiek działalności gospodarczej.	Nie występuje zagrożenie negatywnego oddziaływania projektu PUL na to siedlisko przyrodnicze.	Siedlisko - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (91E0), zostanie oznaczone na mapach dołączonych do Program Ochrony Przyrody, oraz zamieszczone w załączniku do POP (w wyciągach dla poszczególnych leśnictw).
15.	91E0-5 – C Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae, Populetum albae,</i>	w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: (całe wydzielenia): Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: *12a, *12j,	Podstawowym warunkiem jest rozpoznanie tego siedliska i zaprzestanie jakiegokolwiek działalności gospodarczej.	Nie występuje zagrożenie negatywnego oddziaływania projektu PUL na to siedlisko przyrodnicze.	Siedlisko - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (91E0), zostanie oznaczone na mapach dołączonych do Program Ochrony Przyrody, oraz zamieszczone w załączniku do

L.p.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej (oddział, pododdział)	Podstawowe wymogi dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywne (a w szczególności znacząco negatywne) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
	<i>Alnion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe) - (priorytetowe) reprezentowane przez 91E0-5 – C Podgórski łęg jesionowy (<i>Carici remotae-Fraxinetum</i>)	(powierzchnia wydzieleń: 3,27 ha), (w obszarze Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005 – łączna powierzchnia wydzieleń: 3,27 ha), (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)			POP (w wyciągach dla poszczególnych leśnictw).
16.	91E0-6 – B Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe) - (priorytetowe) reprezentowane przez 91E0-6 – B Nadrzeczne olszyny górskie (<i>Alnetum incanae</i>)	w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: Obręb Ustroń: Leśnictwo Czantoria: 67c, *możliwe 91E0, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)	Podstawowym warunkiem jest rozpoznanie tego siedliska i zaprzestanie jakiegokolwiek działalności gospodarczej.	Nie występuje zagrożenie negatywnego oddziaływania projektu PUL na to siedlisko przyrodnicze.	Siedlisko - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (91E0), zostanie oznaczone na mapach dołączonych do Program Ochrony Przyrody, oraz zamieszczone w załączniku do POP (w wyciągach dla poszczególnych leśnictw).
17.	91E0-6 – C Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe) - (priorytetowe) reprezentowane przez 91E0-6 – C Nadrzeczne olszyny górskie (<i>Alnetum incanae</i>)	w obszarach Natura 2000: Beskid Śląski PLH240005: (całe wydziałenia): Obręb Ustroń: Leśnictwo Dziegiełków: *88b, (powierzchnia wydzieleń: 5,08 ha), (siedliska punktowe): Leśnictwo Czantoria: *70b, *70c, *70f, *możliwe 91E0, (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)	Podstawowym warunkiem jest rozpoznanie tego siedliska i zaprzestanie jakiegokolwiek działalności gospodarczej.	Nie występuje zagrożenie negatywnego oddziaływania projektu PUL na to siedlisko przyrodnicze.	Siedlisko - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (91E0), zostanie oznaczone na mapach dołączonych do Program Ochrony Przyrody, oraz zamieszczone w załączniku do POP (w wyciągach dla poszczególnych leśnictw).

L.p.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej (oddział, pododdział)	Podstawowe wymogi dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywne (a w szczególności znacząco negatywne) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
2. OBSZAR MAJĄCY ZNACZENIE DLA WSPÓLNOTY (Beskid Śląski PLH240005) - gatunki roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) oraz ich siedliska wg SDF.					
1.	1303 - Podkowiec mały <i>Rhinolophus hipposideros</i> Bechstein - B	Dane wrażliwe.	W celu ochrony tego gatunku należy zwrócić uwagę przede wszystkim na ochronę schronień, tras przelotów i żerowisk. Unikanie kanalizowania i czyszczenia brzegów górskich potoków, wycinania śródpolnych zadrzewień, likwidowania miedz, wycinania drzew i krzewów wokół obiektów sakralnych itp. Wszystkie tego typu działania mają wpływ na bazę żerową tego gatunku.	Prowadzenie zabiegów rębnych o charakterze cięć zupełnych, brak pozostawiania przestojów na powierzchniach pozrębowych, uprzątanie drzew martwych, a zwłaszcza wywrotów i złomów. Nieprzestrzeganie terminów ochrony miejsc stałego bytowania, a zwłaszcza zimowisk. Opis zagrożeń – brak PZO dla OZW Beskid Śląski PLH240005.	W celu ochrony tego gatunku należy zwrócić uwagę przede wszystkim na ochronę schronień, tras przelotów i żerowisk. Należy chronić drzewa dziuplaste na terenach żerowisk, a w przypadku ich niedostatku stosować odpowiednie skrzynki wieszane na drzewach. W sąsiedztwie zimowisk (jaskinie) należy unikać prowadzenia szlaków zrywkowych, dróg wywozowych i prac będących źródłem drgań i hałasu (możliwość przenikania dźwięków i płoszenia). Opis działań ochronnych – brak PZO dla OZW Beskid Śląski PLH 240005.
2.	1308 - Mopek zachodni <i>Barbastella barbastellus</i> L. - B	Dane wrażliwe.	W celu ochrony tego gatunku należy zwrócić uwagę przede wszystkim na ochronę schronień, tras przelotów i żerowisk. Unikanie kanalizowania i czyszczenia brzegów górskich potoków, wycinania śródpolnych zadrzewień, likwidowania miedz, wycinania drzew i krzewów wokół obiektów sakralnych itp. Wszystkie tego typu działania mają wpływ na bazę żerową tego gatunku.	Prowadzenie zabiegów rębnych o charakterze cięć zupełnych, brak pozostawiania przestojów na powierzchniach pozrębowych, uprzątanie drzew martwych, a zwłaszcza wywrotów i złomów. Nieprzestrzeganie terminów ochrony miejsc stałego bytowania, a zwłaszcza zimowisk. Opis zagrożeń – brak PZO dla OZW Beskid Śląski PLH240005.	W celu ochrony tego gatunku należy zwrócić uwagę przede wszystkim na ochronę schronień, tras przelotów i żerowisk. Należy chronić drzewa dziuplaste na terenach żerowisk, a w przypadku ich niedostatku stosować odpowiednie skrzynki wieszane na drzewach. W sąsiedztwie zimowisk (jaskinie) należy unikać prowadzenia szlaków zrywkowych, dróg wywozowych i prac będących źródłem drgań i hałasu (możliwość przenikania dźwięków i płoszenia). Opis działań ochronnych – brak PZO dla OZW Beskid Śląski PLH 240005.

L.p.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej (oddział, pododdział)	Podstawowe wymogi dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywne (a w szczególności znacząco negatywne) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
3.	1321 - Nocek orzęsiony <i>Myotis emarginatus</i> E. Geoffroy - B	Dane wrażliwe.	Należy utrzymywać powierzchnię i jakość żerowisk, trasy przelotu, oraz warunki zapewniające możliwość trwałego wykorzystywania schronienia przez nietoperze; w przypadku zimowisk nietoperzy, wykonywanie planowych zabiegów gospodarczych należy przeprowadzać poza okresem zimowej hibernacji.	Prowadzenie zabiegów rębnych o charakterze cięć zupełnych, brak pozostawiania przestojów na powierzchniach pozrębowych, uprzątnięcie drzew martwych, a zwłaszcza wywrotów i złomów. Nieprzestrzeganie terminów ochrony miejsc stałego bytowania, a zwłaszcza zimowisk. Opis zagrożeń – brak PZO dla OZW Beskid Śląski PLH240005.	Ochrona schronień, tras przelotów i żerowisk. Należy chronić drzewa dziuplaste na terenach żerowisk, a w przypadku ich niedostatku stosować odpowiednie skrzynki wieszane na drzewach. W sąsiedztwie zimowisk (jaskinie) należy unikać prowadzenia szlaków zrywkowych, dróg wywozowych i prac będących źródłem drgań i hałasu (możliwość przenikania dźwięków i płoszenia). Opis działań ochronnych – brak PZO dla OZW Beskid Śląski PLH 240005.
4.	1323 - Nocek Bechsteina <i>Myotis bechsteini</i> Kull - B	Dane wrażliwe.	Należy utrzymywać powierzchnię i jakość żerowisk, trasy przelotu, oraz warunki zapewniające możliwość trwałego wykorzystywania schronienia przez nietoperze; w przypadku zimowisk nietoperzy, wykonywanie planowych zabiegów gospodarczych należy przeprowadzać poza okresem zimowej hibernacji.	Prowadzenie zabiegów rębnych o charakterze cięć zupełnych, brak pozostawiania przestojów na powierzchniach pozrębowych, uprzątnięcie drzew martwych, a zwłaszcza wywrotów i złomów. Nieprzestrzeganie terminów ochrony miejsc stałego bytowania, a zwłaszcza zimowisk. Opis zagrożeń – brak PZO dla OZW Beskid Śląski PLH240005.	Ochrona schronień, tras przelotów i żerowisk. Należy chronić drzewa dziuplaste na terenach żerowisk, a w przypadku ich niedostatku stosować odpowiednie skrzynki wieszane na drzewach. W sąsiedztwie zimowisk (jaskinie) należy unikać prowadzenia szlaków zrywkowych, dróg wywozowych i prac będących źródłem drgań i hałasu (możliwość przenikania dźwięków i płoszenia). Opis działań ochronnych – brak PZO dla OZW Beskid Śląski PLH 240005.
5.	1324 – Nocek duży <i>Myotis myotis</i> Borkhausen - B	Dane wrażliwe.	Należy utrzymywać powierzchnię i jakość żerowisk, trasy przelotu, oraz warunki zapewniające możliwość trwałego wykorzystywania	Prowadzenie zabiegów rębnych o charakterze cięć zupełnych, brak pozostawiania przestojów na powierzchniach pozrębowych, uprzątnięcie drzew martwych, a zwłaszcza wywrotów i złomów.	Ochrona schronień, tras przelotów i żerowisk. Należy chronić drzewa dziuplaste na terenach żerowisk, a w przypadku ich niedostatku stosować odpowiednie skrzynki wieszane na drzewach. W sąsiedztwie zimowisk (jaskinie)

L.p.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej (oddział, pododdział)	Podstawowe wymogi dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywne (a w szczególności znacząco negatywne) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
			schronienia przez nietoperze; w przypadku zimowisk nietoperzy, wykonywanie planowych zabiegów gospodarczych należy przeprowadzać poza okresem zimowej hibernacji.	Nieprzestrzeganie terminów ochrony miejsc stałego bytowania, a zwłaszcza zimowisk. Opis zagrożeń – brak PZO dla OZW Beskid Śląski PLH240005.	należy unikać prowadzenia szlaków zrywkowych, dróg wywozowych i prac będących źródłem drgań i hałasu (możliwość przenikania dźwięków i płoszenia). Opis działań ochronnych – brak PZO dla OZW Beskid Śląski PLH 240005.
6.	1352 - Wilk <i>Canis lupus</i> L. - B	Dane wrażliwe. Dane z inwentaryzacji przeprowadzonej na terenie Nadleśnictwa wskazują jedynie lokalizacje tropów, lub odchodów wilka. Brak potwierdzonych lokalizacji miejsc rozrodu. Biologia tego gatunku związana jest z przemieszczaniem się często na duże odległości w poszukiwaniu pożywienia lub miejsc rozrodu (terytorializm).	Zachowanie dogodnych siedlisk, przestrzeganie ochrony gatunkowej.	Zagrożeniem mogą być prace leśne wykonywane wokół niepoznanych i potencjalnych miejsc rozrodu, powodujące jego płoszenie. Opis zagrożeń – brak PZO dla OZW Beskid Śląski PLH240005.	Ewentualne wyznaczenie stref ochrony wokół zinwentaryzowanych w przyszłości potencjalnych miejsc rozrodu. Lasy na terenie Nadleśnictwa spełniają kryteria dotyczące istnienia odpowiednich biotopów dla wilka, a sposób ich zagospodarowania sprzyja występowaniu tego gatunku. Opis działań ochronnych – brak PZO dla OZW Beskid Śląski PLH 240005.
7.	1352 - Niedźwiedź brunatny <i>Ursus arctos</i> L. - D	Dane wrażliwe. Dane z inwentaryzacji przeprowadzonej na terenie Nadleśnictwa wskazują jedynie lokalizacje tropów, lub odchodów niedźwiedzia brunatnego. Brak potwierdzonych lokalizacji miejsc rozrodu. Biologia tego gatunku związana jest z przemieszczaniem się często na duże odległości w poszukiwaniu pożywienia lub miejsc rozrodu (terytorializm).	Zachowanie dogodnych siedlisk, przestrzeganie ochrony gatunkowej.	Zagrożeniem mogą być prace leśne wykonywane wokół niepoznanych i potencjalnych miejsc rozrodu, powodujące jego płoszenie. Opis zagrożeń – brak PZO dla OZW Beskid Śląski PLH240005.	Ewentualne wyznaczenie stref ochrony wokół zinwentaryzowanych w przyszłości potencjalnych miejsc rozrodu (gawr). Lasy na terenie Nadleśnictwa spełniają kryteria dotyczące istnienia odpowiednich biotopów dla niedźwiedzia brunatnego, a sposób ich zagospodarowania sprzyja występowaniu tego gatunku. Opis działań ochronnych – brak PZO dla OZW Beskid Śląski PLH 240005.

L.p.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej (oddział, pododdział)	Podstawowe wymogi dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywne (a w szczególności znacząco negatywne) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
8.	1355 - Wydra <i>Lutra lutra</i> L. - C	Dane wrażliwe.	Brak ingerencji w tereny występowania gatunku.	Lokalizacja cięć w bezpośredniej bliskości miejsc bytowania, zmiana stosunków wodnych. Opis zagrożeń – brak PZO dla OZW Beskid Śląski PLH240005.	Opis działań ochronnych – brak PZO dla OZW Beskid Śląski PLH 240005.
9.	1361 - Ryś <i>Lynx lynx</i> L. - C	Dane wrażliwe. Dane z inwentaryzacji przeprowadzonej na terenie Nadleśnictwa wskazują jedynie lokalizacje tropów, lub odchodów rysia. Brak potwierdzonych lokalizacji miejsc rozrodu. Biologia tego gatunku związana jest z przemieszczaniem się często na duże odległości w poszukiwaniu pożywienia lub miejsc rozrodu (terytorializm).	Zachowanie dogodnych siedlisk, przestrzeganie ochrony gatunkowej.	Zagrożeniem mogą być prace leśne wykonywane wokół niepoznanych i potencjalnych miejsc rozrodu, powodujące jego płoszenie. Opis zagrożeń – brak PZO dla OZW Beskid Śląski PLH240005.	Ewentualne wyznaczenie stref ochrony wokół zinventaryzowanych w przyszłości potencjalnych miejsc rozrodu. Lasy na terenie Nadleśnictwa spełniają kryteria dotyczące istnienia odpowiednich biotopów dla rysia, a sposób ich zagospodarowania sprzyja występowaniu tego gatunku. Opis działań ochronnych – brak PZO dla OZW Beskid Śląski PLH 240005.
10.	1193 - Kumak górski <i>Bombina variegata</i> L. - B	Dane wrażliwe.	Ochrona istniejących i potencjalnych miejsc rozrodu (oczka wodne, młaki, niewielkie śródleśne zbiorniki wodne). Pozostawianie resztek pozrębowych w celu tworzenia schronień i miejsc bytowania, prace związane z pozyskaniem drewna prowadzić w okresie hibernacji płazów.	Zanikanie siedlisk do rozrodu; melioracje i regulacje rzek, kanałów i brzegów zbiorników wodnych; osuszanie łąk, torfowisk i bagien; nieprawidłowa gospodarka rolna (nawożenie); fragmentacja środowiska, poprzecinanie dużych, podmokłych kompleksów drogami szybkiego ruchu. Opis zagrożeń – brak PZO dla OZW Beskid Śląski PLH240005.	Celem zachowania biotopów kumaka górskiego Program ochrony przyrody zaleca, aby przy wyznaczaniu szlaków zrywkowych oraz wykonywaniu cięć, omijać tereny podmokłe, w których stwierdzono jej występowanie. W miarę możliwości gospodarka leśna dostosowuje również termin wykonywania prac do okresu najmniejszego ryzyka wystąpienia szkód w siedliskach i liczebności populacji kumaka górskiego.

L.p.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej (oddział, pododdział)	Podstawowe wymogi dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywne (a w szczególności znacząco negatywne) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
11.	2001 - Traszka karpacka <i>Lissotritron montandoni</i> Boulenger - B	Dane wrażliwe.	Ochrona potencjalnych miejsc rozrodu (oczka wodne, młaki, niewielkie śródleśne zbiorniki wodne). Pozostawianie resztek pozrębowych w celu tworzenia schronień i miejsc bytowania, prace związane z pozyskaniem drewna prowadzić w okresie hibernacji płązów.	Główne potencjalne zagrożenia to: zanikanie siedlisk do rozrodu; melioracje i regulacje rzek, kanałów i brzegów zbiorników wodnych; osuszanie łąk, torfowisk i bagien; nieprawidłowa gospodarka rolna (nawożenie); fragmentacja środowiska, poprzeciny dużych, podmokłych kompleksów drogami szybkiego ruchu. (Oddziaływanie potencjalne). Opis zagrożeń – brak PZO dla OZW Beskid Śląski PLH240005.	Celem zachowania biotopów traszki karpackiej Program ochrony przyrody zaleca, aby przy wyznaczaniu szlaków zrywkowych oraz wykonywaniu cięć, omijać tereny podmokłe, w których stwierdzono jej występowanie. W miarę możliwości gospodarka leśna dostosowuje również termin wykonywania prac do okresu najmniejszego ryzyka wystąpienia szkód w siedliskach i liczebności populacji traszki.
12.	1166 - Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> Laurenti - C	Dane wrażliwe.	Ochrona potencjalnych miejsc rozrodu (oczka wodne, młaki, niewielkie śródleśne zbiorniki wodne). Pozostawianie resztek pozrębowych w celu tworzenia schronień i miejsc bytowania, prace związane z pozyskaniem drewna prowadzić w okresie hibernacji płązów.	Główne potencjalne zagrożenia to: zanikanie siedlisk do rozrodu; melioracje i regulacje rzek, kanałów i brzegów zbiorników wodnych; osuszanie łąk, torfowisk i bagien; nieprawidłowa gospodarka rolna (nawożenie); fragmentacja środowiska, poprzeciny dużych, podmokłych kompleksów drogami szybkiego ruchu; dewastacja terenu przy zrywce i wywozie drewna, szczególnie w okresie godów. (Oddziaływanie potencjalne). Opis zagrożeń – brak PZO dla OZW Beskid Śląski PLH240005.	Opis działań ochronnych – brak PZO dla OZW Beskid Śląski PLH 240005.

L.p.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej (oddział, pododdział)	Podstawowe wymogi dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywne (a w szczególności znacząco negatywne) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
13.	4014 - Biegacz urozmaicony, biegacz gruzelkowaty <i>Carabus variolosus</i> Fabricius - C	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Beskid Śląski PLH 240005.	-	-	Opis działań ochronnych – brak PZO dla OZW Beskid Śląski PLH 240005.
14.	1088 - Kozioróg dębosz <i>Cerambyx cerdo</i> L. - C	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Beskid Śląski PLH 240005.	-	-	Opis działań ochronnych – brak PZO dla OZW Beskid Śląski PLH 240005.
15.	1138 - Brzanka <i>Barbus peloponnesius</i> Valenciennes - C	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Beskid Śląski PLH 240005.	-	-	Opis działań ochronnych – brak PZO dla OZW Beskid Śląski PLH 240005.
16.	1163 - Głowacz białopłetwy <i>Cottus gobio</i> L. - B	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Beskid Śląski PLH 240005.	-	-	Opis działań ochronnych – brak PZO dla OZW Beskid Śląski PLH 240005.
17.	1096 - Minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i> Bloch - C	-	-	-	Opis działań ochronnych – brak PZO dla OZW Beskid Śląski PLH 240005.
18.	4116 – Tocza karpacka <i>Tozzia carpatica</i> L. - B	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Beskid Śląski PLH 240005.	-	-	Opis działań ochronnych – brak PZO dla OZW Beskid Śląski PLH 240005.
19.	4109 – Tojad morawski <i>Aconitum firmum</i> subsp. <i>Moravicum</i> Skalický - A	Brak szczegółowej informacji odnośnie lokalizacji na obszarze objętym projektem PUL w zasięgu OZW Beskid Śląski PLH 240005.	-	-	Opis działań ochronnych – brak PZO dla OZW Beskid Śląski PLH 240005.
3. OBSZAR MAJĄCY ZNACZENIE DLA WSPÓLNOTY (Pierściec PLH240022) - 26405,25 ha (w tym na gruntach Nadleśnictwa 594,71 ha) - siedliska przyrodnicze (nie wymienione w SDF – wymienione w inwentaryzacji LP z 2007 roku)					
18.	9170 – C Grąd subkontynentalny (<i>Tilio-Carpinetum</i>)	w obszarach Natura 2000: Pierściec PLH240022: (całe wydzielania): Obręb Hażlach: Leśnictwo Pierściec: 46j, 49a, 49f, 49r, 50g, 52g, 53r, 53s, 54f, 59a, 70d, 70f, 70g, (powierzchnia wydzielen: 20,51 ha),	Podstawowym warunkiem jest rozpoznanie tego siedliska i zaprzestanie jakiegokolwiek działalności gospodarczej.	Nie występuje zagrożenie negatywnego oddziaływania projektu PUL na to siedlisko przyrodnicze.	-

L.p.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej (oddział, pododdział)	Podstawowe wymogi dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywne (a w szczególności znacząco negatywne) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
		(siedliska punktowe): Obręb Hażlach: Leśnictwo Pierściec: 68c (0,98 ha w cz. SW), 70p (1,04 ha w cz. NW), (w obszarze Natura 2000 Pierściec PLH240022 – łączna powierzchnia siedl. prz. punktowych: 2,02 ha), (w obszarze Natura 2000 OZW Pierściec PLH240022 – łączna powierzchnia wydzieleń: - 20,51 ha), (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)			
19.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	w obszarach Natura 2000: Pierściec PLH240022: (całe wydzielenia): Obręb Hażlach: Leśnictwo Pierściec: 70i, (powierzchnia wydzieleń: 3,53 ha), (źródło danych: Inwentaryzacja przeprowadzona przez PGL LP w latach 2006-2007)	Nie należy dopuścić do zaprzestania ich użytkowania. Koniecznym warunkiem ich zachowania jest użytkowanie płątów.	Brak wskazówek: (całość). Nie występuje zagrożenie negatywnego oddziaływania projektu PUL na to siedlisko przyrodnicze. Siedlisko może potencjalnie zostać zdegradowane przez spontaniczne zmiany sukcesyjne i zmiany warunków abiotycznych: wzrost wilgotności, ocienienie, oraz zmianę żyzności podłoża. Brak ścisłego związku pomiędzy siedliskiem a typowym zakresem leśnych zabiegów gospodarczych.	Ochrona zachowawcza terenów potencjalnego występowania analizowanego siedliska. Należy dążyć do: zachowania różnorodności florystycznej łąk ekstensywnych w wyniku stosowania dotychczasowych (ekstensywnych) form gospodarowania.
4. OBSZAR MAJĄCY ZNACZENIE DLA WSPÓLNOTY (Pierściec PLH240022) - gatunki roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) oraz ich siedliska wg SDF.					

L.p.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej (oddział, pododdział)	Podstawowe wymogi dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywne (a w szczególności znacząco negatywne) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
20.	1303 - Podkowiec mały <i>Rhinolophus hipposideros</i> Bechstein - B	Dane wrażliwe. (Obszar gruntów leśnych w zarządzie LP stanowi jedynie jego potencjalną i rzeczywistą bazę żerową).	W celu ochrony tego gatunku należy zwrócić uwagę przede wszystkim na ochronę schronień, tras przelotów i żerowisk. Unikanie kanalizowania i czyszczenia brzegów górskich potoków, wycinania śródpolnych zadrzewień, likwidowania miedz, wycinania drzew i krzewów wokół obiektów sakralnych itp. Wszystkie tego typu działania mają wpływ na bazę żerową tego gatunku.	Prowadzenie zabiegów rębnych o charakterze cięć zupełnych, brak pozostawiania przestojów na powierzchniach pozrębowych, uprzątnięcie drzew martwych, a zwłaszcza wywrotów i złomów. Nieprzestrzeganie terminów ochrony miejsc stałego bytowania, a zwłaszcza zimowisk. Opis zagrożeń: PZO dla OZW Pierściec PLH240022.	W celu ochrony tego gatunku należy zwrócić uwagę przede wszystkim na ochronę schronień, tras przelotów i żerowisk. Należy chronić drzewa dziuplaste na terenach żerowisk, a w przypadku ich niedostatku stosować odpowiednie skrzynki wieszane na drzewach. W sąsiedztwie zimowisk (jaskinie) należy unikać prowadzenia szlaków zrywkowych, dróg wywozowych i prac będących źródłem drgań i hałasu (możliwość przenikania dźwięków i płoszenia). Opis działań ochronnych: PZO dla OZW Pierściec PLH240022.
5. OBSZAR MAJĄCY ZNACZENIE DLA WSPÓLNOTY (Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001) - 266,89 ha (w tym na gruntach Nadleśnictwa 165,22 ha) - siedliska przyrodnicze wg SDF.					
20.	7220 - A Źródlika wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i> - (priorytetowe)	w obszarach Natura 2000: Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001: (siedliska punktowe): Obręb Hażlach: Leśnictwo Dębowiec: (Las Skarpa Wiślicka): 75a (0,03 ha w cz. S), 75b (0,05 ha w cz. śr.), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 0,08 ha), Leśnictwo Kalembice: (Las Kamieniec): 209b (0,0033 ha w cz. SE), 211i (0,0050 ha w cz. SE), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 0,0083 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Dzięgielów: (Las Grabicz): 116a (0,05 ha w cz. śr.), 117a (0,005 ha w cz. E),	Podstawowym warunkiem jest rozpoznanie tego siedliska i zaprzestanie jakiegokolwiek działalności gospodarczej.	Nie występuje zagrożenie negatywnego oddziaływania projektu PUL na to siedlisko przyrodnicze.	-

L.p.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej (oddział, pododdział)	Podstawowe wymogi dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywne (a w szczególności znacząco negatywne) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
		(powierzchnia siedl. prz. punktowych: 0,055 ha), (w obszarze Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001 – łączna powierzchnia siedl. prz. punktowych: 0,1433 ha), (źródło danych: Parusel J., 2012, Ekspertyza botaniczna dla potrzeb sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru natura 2000 „Cieszyńskie Źródła Tufowe”, Etap I, Katowice)			
21.	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>) - reprezentowane przez 9130-3 – C Żyzną buczynę karpacką (<i>Dentario glandulosae-Fagetum</i>)	w obszarach Natura 2000: Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001: (siedliska punktowe): Obręb Hażlach: Leśnictwo Dębowiec: (Las Skarpa Wiślicka): 74b (2,65 ha w cz. NE), 74c (0,09 ha w cz. NW), 75b (0,09 ha w cz. S), 75c (0,08 ha w cz. śr.), 75d (0,63 ha w cz. NE), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 3,54 ha), Leśnictwo Kalembice: (Las Kamieniec): 209g (1,60 ha w cz. śr.), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 1,60 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Dzięgielów: (Las Grabicz): 114a (1,12 ha w cz. NW), 115b (5,95 ha w cz. śr.), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 7,07 ha), (w obszarze Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001 – łączna powierzchnia siedl. prz. punktowych: 12,21 ha), (źródło danych: Parusel J., 2012, Ekspertyza botaniczna dla potrzeb sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru natura 2000 „Cieszyńskie Źródła Tufowe”, Etap I, Katowice)	Utrzymanie ciągłości zbiorowisk leśnych, prowadzenie gospodarki w sposób naśladujący naturalne procesy zachodzące w tych drzewostanach, dokładna inwentaryzacja gleb wykonana w celu wprowadzania pożądanego składu odnowień na powierzchnie siedlisk właściwych dla tego zespołu roślinnego. Dostosowanie składu gatunkowego do siedliska.	Ujednolicenie struktury wiekowej szczególnie w lasach gospodarczych, młody wiek drzewostanów, homogenizacja przestrzenna runa, a także deficyt roślin i zwierząt związanych z mikrobiotopami starych oraz martwych drzew, a także rozkładającego się drewna.	Zgodnie z instrukcjami i zasadami obowiązującymi w Lasach Państwowych należy przestrzegać następujących zaleceń: Preferowanie rębni złożonych, oraz dostosowanie składu gatunkowego do siedliska. Utrzymanie „ładu czasowo- przestrzennego”, pozostawianie do naturalnej śmierci części drzew, pozostawianie fragmentów ekosystemu nietkniętych podczas cięć rębnych, a także zapewnienie ciągłej obecności w każdym kompleksie starych, rębnych i przeszlórębnych drzewostanów. Stare drzewa pozostawiać należy w większych, nieprzerzedzonych płatach. Unikać należy wprowadzania gatunków obcego pochodzenia (dąglezja, dąb czerwonny), oraz stosować należy rębnie złożone z długim okresem odnowienia np. Rb IVd.

L.p.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej (oddział, pododdział)	Podstawowe wymogi dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywne (a w szczególności znacząco negatywne) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
22.	<p>Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio sylvatici-Carpinetum betuli</i> i <i>Tilio cordatae-Carpinetum betuli</i>) - reprezentowany przez 9170-2 – B grąd subkontynentalny (<i>Tilio - Carpinetum</i>)</p>	<p>w obszarach Natura 2000: Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001: (całe wydzielania): Obręb Hażlach: Leśnictwo Kalembice: (Las Kamieniec): 208a, 208b, 208c, 208d, 208f, 208g, 210b, 211a, 211b, 211c, 211d, 211f, 211g, 211h, 211i, 211j, (powierzchnia wydzieleń: 27,11 ha), Leśnictwo Dębowiec: (Las Skarpa Wiślicka): 74c, 75c, 75f, (powierzchnia wydzieleń: 10,70 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Dzięgielów: 114b, 114c, 114d, 114f, 115c, 115f, 115g, 116a, 116b, 116c, 117a, 117b, 117c, 117d, 117f, (powierzchnia wydzieleń: 75,37 ha), (siedliska punktowe): Leśnictwo Dębowiec: (Las Skarpa Wiślicka): 74b (5,24 ha w cz. W), 75a (0,49 ha w cz. N), 75b (0,57 ha w cz. N i S), 75g (0,02 ha w cz. N), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 6,32 ha), Leśnictwo Kalembice (Las Kamieniec): 209b (2,62 ha w cz. S), 209g (3,67 ha w cz. N), 210a (6,89 ha w cz. śr.), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 13,26 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Dzięgielów: (Las Grabicz): 114a (1,61 ha w cz. NE),</p>	-	Nie występuje zagrożenie negatywnego oddziaływania projektu PUL na to siedlisko przyrodnicze.	-

L.p.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej (oddział, pododdział)	Podstawowe wymogi dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywne (a w szczególności znacząco negatywne) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
		<p>114g (1,06 ha w cz. NW), 115a (0,52 ha w cz. NE), 115b (1,49 ha w cz. N i S), 115d (0,12 ha w cz. W), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 4,80 ha), (w obszarze Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001 – łączna powierzchnia siedl. prz. punktowych: 24,38 ha), (w obszarze Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001 – łączna powierzchnia wydzieleń: 113,18 ha), (źródło danych: Parusel J., 2012, Ekspertyza botaniczna dla potrzeb sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru natura 2000 „Cieszyńskie Źródła Tufowe”, Etap I, Katowice)</p>			
23.	<p>Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso--incanae</i>, olsy źródłiskowe) - (priorytetowe) reprezentowane przez 91E0-5 – A Podgórski łęg jesionowy (<i>Carici remotae--Fraxinetum</i>)</p>	<p>w obszarach Natura 2000: Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001: (siedliska punktowe): Leśnictwo Dębowiec: (Las Skarpa Wiślicka): 75a (0,33ha w cz. SE), 75b (0,91ha w cz. śr.), 75c (0,01ha w cz. NW), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 1,25 ha), Leśnictwo Kalembice: 209b (0,04 ha w cz. N), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 0,04 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Dzięgielów: (Las Grabicz): 116a (0,19 ha w cz. SW), 116b (0,04 ha w cz. NW), 116c (0,39 ha w cz. NW), 117b (0,08 ha w cz. SW), 117f (0,08 ha w cz. SW), (powierzchnia siedl. prz. punktowych: 0,78 ha), (w obszarze Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001 – łączna powierzchnia siedl.</p>	<p>Podstawowym warunkiem jest rozpoznanie tego siedliska i zaprzestanie jakiegokolwiek działalności gospodarczej.</p>	<p>Nie występuje zagrożenie negatywnego oddziaływania projektu PUL na to siedlisko przyrodnicze.</p>	-

L.p.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony oraz symbol znaczenia wg SDF (również stan ochrony, jeżeli znany)	Orientacyjna lokalizacja przedmiotu ochrony na mapie przeglądowej (oddział, pododdział)	Podstawowe wymogi dotyczące zachowania pożądanego stanu ochrony przedmiotu ochrony	Potencjalne zagrożenia negatywne (a w szczególności znacząco negatywne) oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony przedmiotu ochrony	Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymogami przedmiotu ochrony
1	2	3	4	5	6
		prz. punktowych: 2,07 ha), (źródło danych: Parusel J., 2012, Ekspertyza botaniczna dla potrzeb sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru natura 2000 „Cieszyńskie Źródła Tufowe”, Etap I, Katowice)			

** W dokumentacji POP i POS uznano (siedliska) jaworzyn - 9180 i łęgów - 91E0, za dane historycznie (mało wiarygodne), a więc wymagające szczegółowych badań fitosocjologicznych, które należy przeprowadzić w trakcie obowiązywania aktualnego PUL dla Nadleśnictwa Ustroń (w toku prac związanych z opracowywanym obecnie PZO dla obszaru Natura 2000 Beskid Śląski PLH240005).*

2.1.4. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Wisły PLB240001 (31.XII.2013r.)

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska na swojej stronie internetowej (bip) opublikowała Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Wisły PLB240001.

Dotyczy on również gruntów Nadleśnictwa położonych na tym obszarze (por. rozdz. 2.1.3).

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody Projekt PZO zawiera: określenie zagrożeń dla przedmiotów ochrony, tj. dla gatunków zwierząt (ptaków), wskazanie celów działań ochronnych, określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie oraz wskazania pożądaných zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gmin, lub w innych dokumentach tego typu.

Poniżej przedstawiono wyciągi z PZO dotyczące przedmiotów ochrony występujących na obszarze Nadleśnictwa, potencjalnych zagrożeń wynikających z gospodarki leśnej oraz działań ochronnych zależnych od administracji leśnej.

Tabela 26. Tabela XXIIA.

Wyciąg z Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Wisły PLB240001 (31.XII.2013 r.) dotyczących przedmiotów ochrony zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa.

Uwaga:

Poniższy wyciąg stanowi tylko część ww. Zarządzenia RDOŚ, którą BULiGL uznaje za możliwą do realizacji przez Nadleśnictwo.

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Zagrożenia (i- istniejące, p- potencjalne)	Opis zagrożenia	Działania związane z ochroną czynną	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6
A321 Mucholówka białoszyja (<i>Ficedula albicollis</i>)	Usuwanie martwych i umierających drzew (B02.04) (i).	Użytkowanie rębne lasu w sposób skutkujący brakiem kęp drzew pozostawianych do naturalnego rozkładu.	Działania dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk:		
	Nie zidentyfikowano (p).	-	3. Pozostałe działania ochronne.		
			1. Pozostawianie kęp (biogrup) drzew do naturalnego rozkładu o powierzchni, co najmniej 0,15 ha, w drzewostanach z przewagą gatunków liściastych podlegających użytkowaniu rębnemu".	Nadleśnictwo Ustroń Załącznik 5e.	Nadleśnictwo Ustroń.
			Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych		
			2. Monitoring populacji lęgowej w okresie od kwietnia do września.	Nadleśnictwo Ustroń.	Nadzorujący RDOŚ w Katowicach.
		7. Monitoring wyznaczania i pozostawiania kęp (biogrup). Raz w czasie obowiązywania PZO.	Nadleśnictwo Ustroń.	Nadzorujący RDOŚ w Katowicach.	

Wyjaśnienia:

Kody i nazwy zagrożeń podano zgodnie z Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000 wersja 2012.1 opracowaną przez Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska.

**Poniższe zestawienie stanowi wyciąg z załącznika 5e –
zaktualizowany na nowe adresy i opis gatunku głównego z wiekiem - wg stanu na 01.01.2018 r.
(aktualny PUL dla Nadleśnictwa Ustroń).**

Załącznik 5e – drzewa liściaste w wieku powyżej 75 lat w Obszarze Natura 2000 PLB240001	Gatunek	Wiek
02-35-2-06-37-g	Db	100
02-35-2-06-37-h	Db	80
02-35-2-06-37-l	Db	110
02-35-2-06-38-b	Db	85
02-35-2-06-38-c	Db	130
02-35-2-06-39-j	Db	115
02-35-2-06-42-a	So z przestojami Db 60l.	15
02-35-2-06-44-a	Db	150
02-35-2-06-46-d	OI	110
02-35-2-06-46-j	Db	120
02-35-2-06-49-a	Db	115
02-35-2-06-49-c	OI	110
02-35-2-06-49-r	Db	125
02-35-2-06-52-g	Db	150
02-35-2-06-53-s	Db	110
02-35-2-06-53-r	Db	110
02-35-2-06-54-f	Db	150
02-35-2-06-56-a	Db	105
02-35-2-06-59-a	Db	110
02-35-2-06-70-d	Db	140
02-35-2-07-73-a	Bk	100
02-35-2-07-73-b	Bk	140
02-35-2-07-73-c	Db	140
02-35-2-07-74-b	Bk	115
02-35-2-07-74-c	Wz	120
02-35-2-07-75-b	Wz	115
02-35-2-07-75-d	Wz	120
02-35-2-07-76-b	Db	95
02-35-2-07-76-i	Jw	95
02-35-2-07-76-j	Js	115
02-35-2-07-77-c	Js	95
02-35-2-07-78-a	Db	125

**Poniższe zestawienie stanowi wyciąg z załącznika 5e –
zaktualizowany na nowe adresy i opis gatunku głównego z wiekiem - wg stanu na 01.01.2018 r.
(aktualny PUL dla Nadleśnictwa Ustroń).**

Załącznik 5e – drzewa liściaste w wieku powyżej 75 lat w Obszarze Natura 2000 PLB240001	Gatunek	Wiek
02-35-2-07-78-f	Db	115
02-35-2-07-78-h	Db	125
02-35-2-07-78-j	Db	105
02-35-2-07-123-f	Db	125
02-35-2-07-124-b	Db	90
02-35-2-07-127-a	Db	110
02-35-2-07-127-c	Db	120
02-35-2-07-127-d	Db	115
02-35-2-07-128-a	Db	100
02-35-2-07-128-h	Db	110
02-35-2-07-130-f	Db	120
02-35-2-07-130-k	Bk	150
02-35-2-07-132-d	Brz	85
02-35-2-07-133-b	Brz	80
02-35-2-07-134-b	OI	120
02-35-2-07-138-d	Db	120
02-35-2-07-140-b	Db	110
02-35-2-07-141-a	OI	90
02-35-2-07-141-b	Db	105
02-35-2-07-146-c	Db	110
02-35-2-07-146-d	Db	85
02-35-2-07-147-a	So	100
02-35-2-07-151-c	Db	125
02-35-2-07-153-b	Db	120
02-35-2-07-154-d	Db	110
02-35-2-08-89-d	Db	90
02-35-2-08-92-d	Db	70
02-35-2-08-93-a	Db	140
02-35-2-08-93-g	Db	125
02-35-2-08-93-i	Db	125
02-35-2-08-93-j	Db	120
02-35-2-08-94-h	Db	110
02-35-2-08-95-a	Md	60

**Poniższe zestawienie stanowi wyciąg z załącznika 5e –
zaktualizowany na nowe adresy i opis gatunku głównego z wiekiem - wg stanu na 01.01.2018 r.
(aktualny PUL dla Nadleśnictwa Ustroń).**

Załącznik 5e – drzewa liściaste w wieku powyżej 75 lat w Obszarze Natura 2000 PLB240001	Gatunek	Wiek
02-35-2-08-95-d	Db	110
02-35-2-08-96-b	Db	85
02-35-2-08-97-a	Db	100
02-35-2-08-97-c	OI	95
02-35-2-08-97-f	Db	100
02-35-2-08-97-g	Db	100
02-35-2-06-43-j	Sukcesja z przestojami OI	40
02-35-2-07-125-a	Łąka z zadrzewieniem Db	130
02-35-2-07-152-a	Pastwisko	-
02-35-2-07-137-c	Db	115
02-35-2-07-145-h	Db	105
02-35-2-07-155-a	Db	105
02-35-2-06-46-l	OI	110
02-35-2-06-46-k	OI z przestojami OI 75l.	10
02-35-2-07-134-d	Db	120
02-35-2-07-134-n	OI	90
02-35-2-08-86-a	Db	110

2.1.5. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001 (31.XII.2013 r.)

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska na swojej stronie internetowej (bip) opublikowała Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001.

Dotyczy on również gruntów Nadleśnictwa położonych na tym obszarze (por. rozdz. 2.1.3).

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody Projekt PZO zawiera: określenie zagrożeń dla przedmiotów ochrony, tj. dla siedlisk przyrodniczych, wskazanie celów działań ochronnych, określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie oraz wskazania pożądaných zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gmin, lub w innych dokumentach tego typu.

Poniżej przedstawiono wyciągi z PZO dotyczące przedmiotów ochrony występujących na obszarze Nadleśnictwa, potencjalnych zagrożeń wynikających z gospodarki leśnej oraz działań ochronnych zależnych od administracji leśnej.

Tabela 27. Tabela XXIIB.

Wyciąg z Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001 (31.XII.2013 r.) dotyczących przedmiotów ochrony zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa.

Uwaga:

Poniższy wyciąg stanowi tylko część ww. Zarządzenia RDOŚ, którą BULiGL uznaje za możliwą do realizacji przez Nadleśnictwo.

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Zagrożenia (i- istniejące, p- potencjalne)	Opis zagrożenia	Działania związane z ochroną czynną		Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
			4 Nr	5 Opis działania ochronnego		
7220 Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	1. Napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne D02.01.01 (i).	Wycinka czeremch zwyczajnych w ramach konserwacji linii energetycznej spowodowała odsłonięcie siedliska oraz zasypanie wypływu wód gałęziami, co doprowadziło do jego mechanicznego zniszczenia.	Działania dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk:			
			3	Wyodrębnienie z istniejących wydzieleń leśnych terenów w postaci odrębnych pododdziałów, warunkujących ochronę siedliska poprzez dostosowanie zasad prowadzenia gospodarki leśnej (m. in. prowadzenie prac leśnych w sposób wykluczający możliwość fizycznego niszczenia siedliska, wspomaganie procesu biodepozycji martwicy wapiennej poprzez instalację fizycznych przeszkód spowalniających spływ wód, przerzedzenie drzewostanu w wybranych miejscach, zainstalowanie zabudowy przeciwerozynnej, zwalczanie ekspansywnych gatunków roślin zielnych).	Gmina Dębowiec, obręb Ogrodzona, działki nr: część (cz.) 857/4, cz. 905. Gmina Golezów, obręb Dzięgielów działka nr : część 246/2. Nadleśnictwo Ustroń, Leśnictwo Dzięgielów, wydzielenie: część 116a; Leśnictwo Kalembice, wydzielenia: część (cz.) 209a, cz. 209b, cz. 209d, cz. 211g.	PGL LP Nadleśnictwo Ustroń, RDOŚ Katowice.
			4	Modyfikacja zasad gospodarowania na gruntach leśnych znajdujących się w granicach zlewni bezpośredniej-topograficznej źródeł (poprzez: - kształtowanie i utrzymanie złożonej struktury pionowej i poziomej drzewostanów, - preferowanie odnowienia naturalnego, - prowadzenie prac zrębowych i zrywkowych w okresie zimowym, - rekultywację nowopowstałych szlaków zrywkowych, - pozostawianie martwego drewna).	Gmina Dębowiec, obręb Ogrodzona, działki nr: część (cz.) 857/4, cz. 858/1, cz. 859/1, cz. 905. Gmina Golezów, obręb Dzięgielów działka nr : część (cz.) 246/2. Nadleśnictwo Ustroń, Leśnictwo Dzięgielów, wydzielenia: część (cz.) 115b, cz. 116a, cz. 117a, cz. 117b, cz. 117c, cz. 117f, cz. 117g; Leśnictwo Kalembice, wydzielenia: część (cz.) 208b, cz. 209a, cz. 209b, cz. 209c, 209d, 209f, 209g. Gmina Dębowiec, obręb	PGL LP Nadleśnictwo Ustroń.

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Zagrożenia (i- istniejące, p- potencjalne)	Opis zagrożenia	Działania związane z ochroną czynną		Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7
					Ogrodzona, działki nr: część (cz.) 857/4, cz. 858/1, cz. 859/1.	
	3. Problematyczne gatunki rodzime I02 (i).	W obrębie płatów wybranych płatów siedliska stwierdzono nadmierny rozwój sadzka konopiastego <i>Eupatorium cannabinum</i> , ostrożenia warzywnego <i>Cirsium oleraceum</i> i pokrzywy zwyczajnej <i>Urtica dioica</i> . Obecność tych gatunków stanowi zagrożenie dla kształtowania się właściwej struktury gatunkowej siedliska. Nadmierne zacienienie powodowane przez te rośliny wpływa hamująco na proces	5	Instalacja w korytach cieków drewnianych kłód (drzew liściastych) o średnicy od 10 do 40 cm i długości od 2 do 6 m, spowalniających spływ wód.	Gmina Dębowiec, obręb Ogrodzona, działka nr: 857/4. Gmina Goleiszów, obręb Dzięgielów działka nr: 246/2. Nadleśnictwo Ustroń, Leśnictwo Kalembice, wydzielenia: 209a, 209b; Leśnictwo Dzięgielów, wydzielenie: 116a.	RDOŚ Katowice we współpracy z PGL LP Nadleśnictwem Ustroń.
			6	Usunięcie resztek pozrębowych (gałęzi) z misy źródłiska.	Gmina Dębowiec, obręb Ogrodzona, działka nr 905. Nadleśnictwo Ustroń, Leśnictwo Kalembice, wydzielenie: 211g.	PGL LP Nadleśnictwem Ustroń.
			11	Monitorowanie obecności dzików i ewentualnych szkód przez nie wyrządzonych. Wiosną, latem, jesienią i zimą. W pierwszych trzech latach obowiązywania planu.	Gmina Goleiszów, obręb Dzięgielów działka nr: część 246/2. Nadleśnictwo Ustroń, Leśnictwo Dzięgielów, wydzielenie: 116a	RDOŚ Katowice.
Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochronnych oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych						

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Zagrożenia (i- istniejące, p- potencjalne)	Opis zagrożenia	Działania związane z ochroną czynną		Obszar wdrażania	Podmiot odpowie- dzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7
		wytrącania się martwicy wapiennej. Ponadto nadmierny rozwój ww. roślin stanowi konkurencję dla mszaków, gdyż słabo rozkładające się części tych roślin powodują wypieranie mszaków.	1	Monitoring działań ochronnych. Kontrola terenowa i analiza dokumentacji w celu potwierdzenia wykonania działań ochronnych związanych z ochroną czynną oraz z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania. Trzy razy w okresie obowiązywania planu.	Gmina Goleiszów, obręb Dzięgielów działka nr : część 246/2. Gmina Dębowiec, obręb Gumna, działki nr: 247, 248; obręb Ogrodzona, działki nr: 855/2, 855/4, 855/5, 855/17, 857/4, cz. 858/1, cz. 859/1, 863/3, 862/3, 895/1, 895/2, 895/4, 895/6, 895/7, 895/8, 895/9, 897/1, 897/2 898, 899, 905, 911/5, 911/23, 911/24, 911/29, 911/30, 911/31, 911/32, 911/33, 911/34, 911/37, 911/38, 911/39, 911/40, cz. 916/2, cz. 916/5, cz. 916/7, cz. 916/8. Gmina Jasienica, obręb Grodziec, działki nr: część (cz.) 3-20/18, cz. 3-20/21, cz. 3-20/35. Gmina Skoczów, obręb Wiślica, działki nr: część (cz.) 84/6, cz. 84/8, cz. 84/26, cz. 88/6, 89, cz. 93, cz. 94/2, cz. 96, cz. 98/1, cz. 98/11, cz. 98/25, 94/3, cz. 98/30, cz. 98/31, cz. 98/41, cz. 98/42, cz. 110/13. Nadleśnictwo Ustroń, Leśnictwo Dzięgielów, wydzielania: część (cz.) 115b, cz. 116a, cz. 117a, cz. 117b, cz. 117c, cz. 117f, cz. 117g; Leśnictwo Kalembice, wydzielania: część (cz.) 208b, cz. 209a, cz. 209b, cz. 209c, 209d, 209f, 209g, cz. 210a, cz. 211a, cz. 211b, cz. 211c,	RDOS Katowice.

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Zagrożenia (i- istniejące, p- potencjalne)	Opis zagrożenia	Działania związane z ochroną czynną		Obszar wdrażania	Podmiot odpowie- dzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7
					211d, cz. 211f, 211g, 211h; Leśnictwo Dębowiec, wydzielenia: część (cz.) 75a, cz. 75b.	

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Zagrożenia (i- istniejące, p- potencjalne)	Opis zagrożenia	Działania związane z ochroną czynną		Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
			4	5			
1	2	3	5		6	7	
9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	Brak zagrożeń i nacisków X (I). 1. Odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime) B02.01.01 (p).	Brak zagrożeń o innym charakterze niż Ręczne i mechaniczne przygotowanie gleby, w ramach odnowienia sztucznego, może wzmacniać erozję powierzchniową oraz sprzyjać inwazji obcych gatunków roślin, co może wpływać niekorzystnie na strukturę i funkcjonowanie ekosystemu leśnego. Odnawienie sztuczne może przyczyniać się do uproszczenia struktury wiekowej, gatunkowej, genetycznej, poziomej i pionowej drzewostanów.	Działania dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk:				
			Nr	Opis działania ochronnego			
			1	Pozostawiane martwych i obumierających drzew w drzewostanach. Dążenie do osiągnięcia wskaźnika „Martwe drewno (łączone zasoby)” na poziomie >10% miąższości żywego drzewostanu oraz wskaźnika „Martwe drewno leżące i stojące >3 m długości i 50 cm grubości” na poziomie >5 szt./ha.	Gmina Goleszów, obręb Dzięgielów działka nr: część 246/2. Gmina Dębowiec, obręb Ogrodzona działka nr: część 859/1. Gmina Jasienica, obręb Grodziec działka nr: część 3-20/35. Gmina Skoczów, obręb Wiślica, działki nr: część (cz.) 110/13, cz. 110/16 Nadleśnictwo Ustroń, Leśnictwo Dzięgielów, wydzielenia: część (cz.) 114a, cz. 115b; Leśnictwo Kalembice, wydzielenie: część (cz.) 209g; Leśnictwo Dębowiec, wydzielenia: część (cz.) 74b, cz. 74c, cz.75b, cz. 75c, cz. 75d.	PGL LP Nadleśnictwo Ustroń, właściciele lub użytkownicy gruntów.	
2	Usuwanie martwych i umierających drzew B02.04 (p).	Usuwanie martwej materii organicznej z gruntów zalesionych może przyczyniać się do zwiększenia spływu powierzchniowego wód opadowych, a tym samym erozji wodnej. Zrywka drewna może spowodować mechaniczne zniszczenie lub	2	Wyznaczenie w pul w drzewostanach przeznaczonych do trzebieży późnej, okołorębnych, rębnych i przeszlorębnych kęp drzewostanu do ich naturalnego rozkładu, przy założeniu, że kępy stanowią nie mniej niż 5% powierzchni ww. drzewostanów (przeznaczonych do trzebieży późnej, okołorębnych, rębnych i przeszlorębnych) a pojedyncza kępa jest nie mniejsza niż 6 arów.	Gmina Goleszów, obręb Dzięgielów działka nr: część 246/2. Gmina Dębowiec, obręb Ogrodzona działka nr: część 859/1. Nadleśnictwo Ustroń, Leśnictwo Dzięgielów, wydzielenia: część (cz.) 114a, cz. 115b; Leśnictwo Kalembice, wydzielenie: część 209g.	PGL LP Nadleśnictwo Ustroń.	

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Zagrożenia (i- istniejące, p- potencjalne)	Opis zagrożenia	Działania związane z ochroną czynną		Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7
		uszkodzenie siedliska. Usuwanie martwej materii organicznej z ekosystemów leśnych może powodować zaburzenie ich struktury i funkcjonowania.				
	3. Przerzedzenie warstwy drzew B02.06 (p).	Trzebieże mogą wzmagać erozję powierzchniową, uszkodzenie drzew, kierunkową selekcję genetyczną. Zrywka drewna może spowodować mechaniczne zniszczenie lub uszkodzenie siedliska. Intensywność trzebieży, niedostosowana do potrzeb pielęgnacyjnych, może przyczynić się do zmniejszenia zapasu biomasy.	3	Przebudowa drzewostanów w kierunku doprowadzenia do zgodności z siedliskiem.	Gmina Dębowiec, obręb Ogrodzona działka nr: część 859/1. Nadleśnictwo Ustroń, Leśnictwo Kalembice, wydzielenie: część 209g.	PGL LP Nadleśnictwo Ustroń.
			4	Preferowanie odnowienia naturalnego.	Gmina Skoczów, obręb Wiślica, działki nr: część (cz.) 110/13, cz. 110/16. Nadleśnictwo Ustroń, Leśnictwo Dębowiec, wydzielenia: część (cz.) 74b, cz. 74c, cz. 75b, cz. 75c, cz. 75d.	PGL LP Nadleśnictwo Ustroń.
Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochronnych oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych:						

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Zagrożenia (i- istniejące, p- potencjalne)	Opis zagrożenia	Działania związane z ochroną czynną		Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7
			1	<p>Monitoring działań ochronnych. Kontrola terenowa i analiza dokumentacji w celu potwierdzenia wykonania działań ochronnych związanych z ochroną czynną oraz z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania. Raz w okresie obowiązywania planu.</p>	<p>Gmina Goleszów, obręb Dziegiełłów działka nr: część 246/2. Gmina Dębowiec, obręb Ogrodzona działka nr: część 859/1. Gmina Jasienica, obręb Grodziec działka nr: część 3-20/35. Gmina Skoczów, obręb Wiślica, działka nr: część (cz.) 110/13, cz. 110/16. Nadleśnictwo Ustroń, Leśnictwo Dziegiełłów, wydzielienia: część (cz.) 114a, cz. 115b; Leśnictwo Kalembice, wydzielenie: część 209g; Leśnictwo Dębowiec, wydzielienia: część (cz.) 74b, cz. 74c, cz. 75b, cz. 75c, cz. 75d.</p>	RDOŚ Katowice.

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Zagrożenia (i- istniejące, p- potencjalne)	Opis zagrożenia	Działania związane z ochroną czynną		Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
			4	5		
1	2	3	Nr	Opis działania ochronnego	6	7
9170 Grąd środkowo-europejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>)	1. Odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime) B02.01.01 (p).	Ręczne i mechaniczne przygotowanie gleby, w ramach odnowienia sztucznego, może wzmacniać erozję powierzchniową oraz sprzyjać inwazji obcych gatunków roślin, co może wpływać niekorzystnie na strukturę i funkcjonowanie ekosystemu leśnego. Odnowienie sztuczne może przyczynić się do uproszczenia struktury wiekowej, gatunkowej, genetycznej, poziomej i pionowej drzewostanów.	2	Przebudowa drzewostanów w kierunku doprowadzenia do zgodności z siedliskiem.	Gmina Goleszów, obręb Dziegielów działki nr: część (cz.) 246/2. Gmina Dębowiec, obręb Ogródzona działki nr: część (cz.) 857/4, cz. 858/1, 862/3, cz. 863/3, cz. 905. Nadleśnictwo Ustroń, Leśnictwo Dziegielów, wydzielania: 114b, 114c, 114d, część (cz.) 114h, 115c, 115h, 116c, cz. 117c, 117f; Leśnictwo Kalembice, wydzielania: 208a, 208d, 208f, część (cz.) 209b, 210a, 211b, 211d, 211f, 211g.	PGL LP Nadleśnictwo Ustroń.
	2. Wycinka lasu B02.02 (p).	Znaczące zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej może zaburzyć infiltrację oraz negatywnie wpłynąć na biogeochemiczne uwarunkowania wytrącania się martwicy wapiennej.	3	Preferowanie odnowienia naturalnego.	Gmina Goleszów, obręb Dziegielów działka nr: część 246/2. Gmina Dębowiec, obręb Ogródzona działki nr: część (cz.) 858/1, 862/3, cz. 863/3, cz. 905. Gmina Skoczów, obręb Wiślica, działki nr: część (cz.) 110/13, cz. 110/16. Nadleśnictwo Ustroń, Leśnictwo Dziegielów, wydzielania: 114c, 114d, 116b, część (cz.) 116c, cz. 117f; Leśnictwo Kalembice, wydzielania: 208a, 208b, 208d, 208f, część (cz.) 209b, 210a, 211c, 211g;	PGL LP Nadleśnictwo Ustroń.

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Zagrożenia (i- istniejące, p- potencjalne)	Opis zagrożenia	Działania związane z ochroną czynną		Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7
					Leśnictwo Dębowiec, wydzielania: część (cz.)74b, cz. 74c, cz. 75b, 75c, cz75d, 75f, cz. 75g.	
	3. Usuwanie martwych i umierających drzew B02.04	Usuwanie martwej materii organicznej z gruntów zalesionych może przyczynić się do zwiększenia spływu powierzchniowego wód opadowych, a tym samym erozji wodnej. Zrywka drewna może spowodować mechaniczne zniszczenie lub uszkodzenie siedliska. Usuwanie martwej materii organicznej z ekosystemów leśnych powoduje zaburzenie ich struktury i funkcjonowania.	4	Użytkowanie drzewostanów rębniami złożonymi z długim okresem odnowienia.	Gmina Goleszów, obręb Dzięgielów działka nr: część 246/2. Gmina Dębowiec, obręb Ogrodzona działki nr: część (cz.) 858/1, cz. 863/3, cz. 905. Nadleśnictwo Ustroń, Leśnictwo Dzięgielów, wydzielania: 114c, 114d, 116b, część (cz.) 116c, cz. 117f; Leśnictwo Kalembice, wydzielania: 208a, 208b, 208d, 208f, 211c, 211g.	PGL LP Nadleśnictwo Ustroń.
	4. Przerzedzenie warstwy drzew B02.06	Trzebieże mogą wzmagać erozję powierzchniową, uszkodzenie drzew, kierunkową selekcję genetyczną. Zrywka drewna może spowodować mechaniczne zniszczenie lub uszkodzenie siedliska. Intensywność trzebieży niedostosowana do potrzeb pielęgnacyjnych, może przyczynić się do	5	Pozostawiane martwych i obumierających drzew w drzewostanach. Dążenie do osiągnięcia wskaźnika „Martwe drewno (łącznie zasoby” na poziomie >10% miąższości żywego drzewostanu oraz wskaźnika „Martwe drewno leżące i stojące >3 m długości i 50 cm grubości” na poziomie >5 szt./ha.	Gmina Goleszów, obręb Dzięgielów działki nr: część (cz.) 246/2, 236/1; obręb Goleszów działki nr: część (cz.) 1614, cz. 1619, cz. 1629. Gmina Dębowiec, obręb Gumna działki nr: część (cz.) 254/7, cz. 246/1, cz. 248, cz. 246/2, cz. 797, cz. 796, cz. 247, cz. 260/10; obręb Ogrodzona działki nr: część (cz.) 855/2, cz. 855/17, cz. 857/4, cz. 858/1, cz.	PGL LP Nadleśnictwo Ustroń.

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Zagrożenia (i- istniejące, p- potencjalne)	Opis zagrożenia	Działania związane z ochroną czynną		Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7
		zmniejszenia zapasu biomasy.			859/1, 862/3, 863/3, , cz. 897/1, cz. 905, cz.1088. Gmina Jasienica, obręb Grodziec działki nr: część (cz.) 3-21/3, cz. 3-20/18, cz. 3-20/21, cz. 3-20-26, cz.3-20/35. Gmina Skoczów, obręb Wiślica, działki nr: część (cz.) 110/13, cz. 110/16. Nadleśnictwo Ustroń, Leśnictwo Dzięgielów, wydzielenia: część (cz.)114a, 114b, 114c, 114d, cz.114h, cz. 115a, cz. 115b, 115f, 115g, 115h, cz. 116a, 116b, 116c, 116d, cz. 116f,cz. 117a, cz. 117b, cz. 117c, cz. 117d, 117f, cz. 117g; Leśnictwo Kalembice, wydzielenia: 208a, 208b, 208c, 208d, 208f, część (cz.)209b, cz. 209g, 210a, 211a, 211b, 211c, 211d, 211g, 211h; Leśnictwo Dębowiec, wydzielenia: część (cz.)74b, cz. 74c, cz. 75a, cz. 75b, 75c, cz75d, 75f, cz. 75g.	

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Zagrożenia (i- istniejące, p- potencjalne)	Opis zagrożenia	Działania związane z ochroną czynną		Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7
	5. Obce gatunki inwazyjne I01	Możliwa ekspansja niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> w enklawie Skarpa Wiślicka.	6	Wyznaczenie w pul w drzewostanach przeznaczonych do trzebieży późnej, okołorębnych, rębnych i przeszlorębnych kęp drzewostanu do ich naturalnego rozkładu, przy założeniu, że kępy stanowią nie mniej niż 5% powierzchni ww. drzewostanów (przeznaczonych do trzebieży późnej, okołorębnych, rębnych i przeszlorębnych) a pojedyncza kępa jest nie mniejsza niż 6 arów.	Gmina Goleszów, obręb Dziegielów działki nr: część (cz.) 246/2, 236/1. Gmina Dębowiec, obręb Ogrodzona działki nr: część (cz.) 857/4, cz. 858/1, cz. 859/1, 862/3, 863/3, cz. 905. Nadleśnictwo Ustroń, Leśnictwo Dziegielów, wydzielania: część (cz.) 114a, 114b, 114c, 114d, cz. 114h, cz. 115a, cz. 115b, 115f, 115g, 115h, cz. 116a, 116b, 116c, 116d, cz. 116f, cz. 117a, cz. 117b, cz. 117c, cz. 117d, 117f, cz. 117g; Leśnictwo Kalembice, wydzielania: 208a, 208b, 208c, 208d, 208f, część (cz.) 209b, cz. 209d, cz. 209g, 210a, 211a, 211b, 211c, 211d, 211g.	PGL LP Nadleśnictwo Ustroń.

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Zagrożenia (i- istniejące, p- potencjalne)	Opis zagrożenia	Działania związane z ochroną czynną		Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie		
1	2	3	4	5	6	7		
*91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	Brak zagrożeń i nacisków X (i). 1. Odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime) B02.01.01 (p).	Brak zagrożeń o innym charakterze niż potencjalne. Ręczne i mechaniczne przygotowanie gleby, w ramach odnowienia sztucznego, może wzmagać erozję powierzchniową oraz sprzyjać inwazji obcych gatunków roślin, co może wpływać niekorzystnie na strukturę i funkcjonowanie ekosystemu leśnego. Odnowienie sztuczne może przyczyniać się do uproszczenia struktury wiekowej, gatunkowej, genetycznej, poziomej i pionowej drzewostanów.	Nr	Opis działania ochronnego				
			Działania dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk:					
			2	Preferowanie odnowienia naturalnego.	Gmina Skoczów, obręb Wiślica, działka nr: część 110/13. Nadleśnictwo Ustroń, leśnictwo Dębowiec, wydzielenie nr: część 75b.	PGL LP Nadleśnictwo Ustroń.		
3	Pozostawiane martwych i obumierających drzew w drzewostanach. Dążenie do osiągnięcia wskaźnika „Martwe drewno (łącznie zasoby” na poziomie >10% miąższości żywego drzewostanu oraz wskaźnika „Martwe drewno leżące i stojące >3 m długości i 50 cm grubości” na poziomie >5 szt./ha.	Gmina Goleszów, obręb Dziegielów działki nr: część (cz.) 189/1, cz. 193, cz. 194/3, cz. 246/2, cz. 246/2. Gmina Dębowiec, obręb Ogrodzona działka nr: część (cz.) 857/4. Gmina Jasienica, obręb Grodziec działki nr: część (cz.) 3-20/26, cz. 3-20/35. Gmina Skoczów, obręb Wiślica, działki nr: część (cz.) 110/13, cz. 110/16. Nadleśnictwo Ustroń, Leśnictwo Dziegielów, wydzielenia: część (cz.) 116a, cz. 116c, cz. 116f., cz. 117b, cz. 117g; Leśnictwo Kalembice, wydzielenie: część 209b; leśnictwo Dębowiec, wydzielenia nr: część (cz.) 75 a, cz. 75b.	PGL LP Nadleśnictwo Ustroń, właściciele lub użytkownicy gruntów					

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Zagrożenia (i- istniejące, p- potencjalne)	Opis zagrożenia	Działania związane z ochroną czynną		Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7
	2. Wycinka lasu B02.02 (p).	Całkowite usunięcie drzewostanu może wzmagać erozję powierzchniową oraz sprzyjać inwazji obcych gatunków roślin, co wpływa niekorzystnie na strukturę i funkcjonowanie ekosystemu leśnego. Zrywka drewna może spowodować mechaniczne zniszczenie lub uszkodzenie siedliska.	4	Wyznaczenie w pul w drzewostanach przeznaczonych do trzebieży późnej, okołorębnych, rębnych i przeszlorębnych kęp drzewostanu do ich naturalnego rozkładu, przy założeniu, że kępy stanowią nie mniej niż 5% powierzchni ww. drzewostanów (przeznaczonych do trzebieży późnej, okołorębnych, rębnych i przeszlorębnych) a pojedyncza kępa jest nie mniejsza niż 6 arów.	Gmina Goleszów, obręb Dzięgielów działki nr: część (cz.) 189/1, cz. 193, cz. 194/3, cz. 246/2, cz. 246/2. Gmina Dębowiec, obręb Ogrodzona działka nr: część 857/4. Nadleśnictwo Ustroń, Leśnictwo Dzięgielów, wydzielania: część (cz.) 116a, cz. 116c, cz. 116f, cz. 117b, cz. 117g; Leśnictwo Kalembice, wydzielenie: część 209b.	PGL LP Nadleśnictwo Ustroń
			5	Wyznaczenie jako pododdziały i wyłączenie z użytkowania płatów podgórskiego łągu jesionowego.	Gmina Goleszów, obręb Dzięgielów działki nr: część (cz.) 189/1, cz. 193, cz. 194/3, cz. 246/2, cz. 246/2. Gmina Dębowiec, obręb Ogrodzona działka nr: część 857/4 Nadleśnictwo Ustroń, Leśnictwo Dzięgielów, wydzielenia: część (cz.) 116a, cz. 116c, cz. 116f, cz. 117b, cz. 117g; Leśnictwo Kalembice,	PGL LP Nadleśnictwo Ustroń, RDOŚ w Katowicach – wyznaczenie płatów

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Zagrożenia (i- istniejące, p- potencjalne)	Opis zagrożenia	Działania związane z ochroną czynną		Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7
	3. Usuwanie martwych i umierających drzew B02.04 (p).	Usuwanie martwej materii organicznej z gruntów zalesionych może przyczynić się do zwiększenia spływu powierzchniowego wód opadowych, a tym samym erozji wodnej. Zrywka drewna może spowodować mechaniczne zniszczenie lub uszkodzenie siedliska. Usuwanie martwej materii organicznej z ekosystemów leśnych powoduje zaburzenie ich struktury i funkcjonowania.			wydzielenie: część 209b.	
	4. Przerzedzenie warstwy drzew B02.06 (p).	Trzebieże mogą wzmacniać erozję powierzchniową, uszkodzenie drzew, kierunkową selekcję genetyczną. Zrywka drewna może spowodować mechaniczne zniszczenie lub uszkodzenie siedliska Intensywność trzebieży niedostosowana do potrzeb pielęgnacyjnych, może przyczynić się do zmniejszenia zapasu biomasy.				

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Zagrożenia (i- istniejące, p- potencjalne)	Opis zagrożenia	Działania związane z ochroną czynną		Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7
	5. Obce gatunki inwazyjne I01	Możliwa ekspansja rdestowca ostrokończystego <i>Reynoutria japonica</i> i barszcu Sosnowskiego <i>Heracleum sosnowskyi</i> rosnących w otoczeniu stawów w enklawie Morzyk.				
Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochronnych oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych						
			1	Monitoring działań ochronnych. Kontrola terenowa i analiza dokumentacji w celu potwierdzenia wykonania działań ochronnych związanych z ochroną czynną oraz z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania. Raz w okresie obowiązywania planu.	Gmina Goleszów, obręb Dziegiełłów działki nr: część (cz.) 189/1, cz. 193, cz. 194/3, cz. 246/2, cz. 246/2. Gmina Dębowiec, obręb Ogrodzona działka nr: część (cz.) 857/4. Gmina Jasienica, obręb Grodziec działki nr: część (cz.) 3-20/26, cz. 3-20/35. Gmina Skoczów, obręb Wiślica, działki nr: część (cz.) 110/13, cz. 110/16. Nadleśnictwo Ustroń, Leśnictwo Dziegiełłów, wydzielenia: część (cz.) 116a, cz. 116c, cz. 116f, cz. 117b, cz. 117g; Leśnictwo Kalembice, wydzielenie: część 209b, leśnictwo Dębowiec, wydzielenia nr: część (cz.) 75 a, cz. 75b.	RDOŚ Katowice.

Wyjaśnienia: Symbol * oznacza siedlisko przyrodnicze lub gatunek o znaczeniu priorytetowym, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. Nr 77, poz. 510, z 2012 r. poz. 1041, z 2013r. poz. 1302).

Kody i nazwy zagrożeń podano zgodnie z Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000 wersja 2012.1 opracowaną przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska

2.1.6. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pierściec PLH240022 (26.VI.2013 r.)

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska na swojej stronie internetowej (bip) opublikowała Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pierściec PLH240022.

Dotyczy on również gruntów Nadleśnictwa położonych na tym obszarze (por. rozdz. 2.1.3).

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody Projekt PZO zawiera: określenie zagrożeń dla przedmiotu ochrony, tj. dla gatunku nietoperza (podkowca małego), wskazanie celów działań ochronnych, określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie oraz wskazania pożądaných zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gmin, lub w innych dokumentach tego typu.

Poniżej przedstawiono wyciągi z PZO dotyczące przedmiotu ochrony występującego na obszarze Nadleśnictwa, potencjalnych zagrożeń wynikających z gospodarki leśnej oraz działań ochronnych zależnych od administracji leśnej.

Tabela 28. Tabela XXIIIC.

Wyciąg z Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pierściec PLH240022 (26.VI.2013 r.) dotyczących przedmiotów ochrony zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa.

Uwaga:

Poniższy wyciąg stanowi tylko część ww. Zarządzenia RDOŚ, którą BULiGL uznaje za możliwą do realizacji przez Nadleśnictwo.

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Zagrożenia (i- istniejące, p- potencjalne)	Opis zagrożenia	Działania związane z ochroną czynną		Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7
1303 Podkowiec mały (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	Istniejące (i).	Nie stwierdzono.	Nr	Opis działania ochronnego		
Działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochronnych oraz monitoringu realizacji działań ochronnych.						
	1. Usuwanie żywoptłów i zagajników lub roślinności karłowatej. Kod A10.01 (p).	1. Podkowiec mały jest gatunkiem latającym nisko nad ziemią, na terenach charakteryzujących się rozwiniętą siecią zadrzewień i zakrzewień, która stanowi jego żerowisko, a także umożliwia echolokację. Porośnięty brzeg rzeki Bajerki, na odcinku na północ od Starego Młyna, stanowi zarówno miejsce żerowania jak i ważną trasę migracji podkowca. Wycinka drzew, krzewów oraz usuwanie roślinności nadwodnej rosnącej wzdłuż cieku skutkujące przerwaniem ciągu zadrzewień wiąże się z utratą funkcji korytarza ekologicznego oraz bezpośrednim zanikiem żerowiska podkowca.	1.	Monitoring stanu ochrony gatunków tj. ocena stanu populacji kolonii w zakresie wskaźników - liczebność - struktura wiekowa oraz stanu ochrony siedliska w zakresie wskaźników: - kubatura schronienia dostępna dla nietoperzy - zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy - dostępność wlotów dla nietoperzy, ekspozycja wlotów do schronienia, - obecność bezpiecznych tras przelotu w kierunku żerowisk, - niezmiennosc warunków mikroklimatycznych, - istotne, zauważalne wielkopowierzchniowe zmiany w strukturze żerowisk w otoczeniu (r=2,5 km) schronień) oraz - ocena zachowania ciągłości zadrzewień wzdłuż cieku Bajerka pod kontem jego znaczenia dla utrzymania właściwego stanu zachowania gatunku wykonywany corocznie (lipiec – połowa sierpnia).	Stanowisko wraz z otoczeniem oraz kluczowa trasa przelotu tj. korytarz ekologiczny wzdłuż cieku Bajerka.	RDOŚ w Katowicach.

Przedmioty ochrony [nazwa, kod]	Zagrożenia (i- istniejące, p- potencjalne)	Opis zagrożenia	Działania związane z ochroną czynną		Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
1	2	3	4	5	6	7
	5. Eksploatacja lasu bez odnawiania czy naturalnego odrastania. Kod B03 (p).	5. Z uwagi na fakt, iż las w przedmiotowym obszarze Natura 2000 stanowi główną bazę żerową przedmiotu ochrony zagrożeniem dla zachowania gatunku we właściwym stanie ochrony mogłoby być zastosowanie wielkopowierzchniowej rębni zupełnej. Ponieważ gospodarka leśna na terenie obszaru Natura 2000 Pierściec obecnie prowadzona jest w oparciu o Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Ustroń na okres 2008-2017, którego zapisy nie przewidują ww. działania zagrożenie zidentyfikowano jedynie, jako zagrożenie potencjalne.				

Wyjaśnienia: Kody i nazwy zagrożeń podano zgodnie z Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000 wersja 2012.1 opracowaną przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska.

2.2. Rezerваты przyrody

Zgodnie z "Ustawą o ochronie przyrody" (Art. 13), "**Rezerwatem przyrody**" jest obszar obejmujący zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym ekosystemy, określone gatunki roślin i zwierząt, elementy przyrody nieożywionej, mające istotną wartość ze względów naukowych, przyrodniczych kulturowych bądź krajobrazowych.

Wokół rezerwatu przyrody może być utworzona otulina, zabezpieczająca jego obszar przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych.

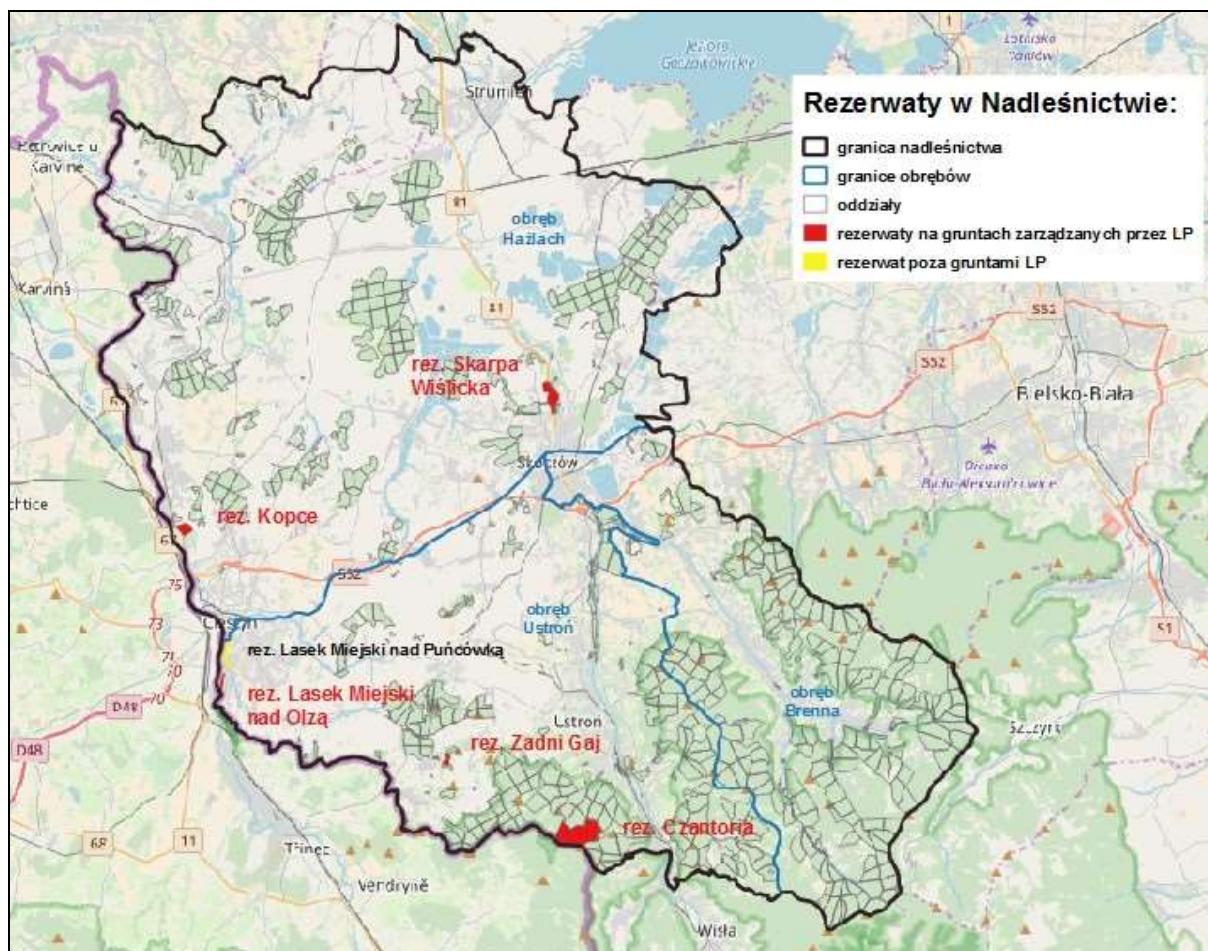
Rezerваты przyrody charakteryzują się zróżnicowaniem ekosystemów. Podstawowym celem istnienia rezerwatów przyrody jest stworzenie szans przetrwania aktualnego bogactwa gatunków roślin i zwierząt, poprzez ochronę różnorodności biocenoz, oraz zawartego w organizmach tych gatunków materiału genetycznego. Rezerваты stwarzają szansę zachowania dziko występujących gatunków roślin i zwierząt, łącznie z ich biotopami i siedliskami, a jednocześnie zapewniają trwałe istnienie najszerzego wachlarza form geomorfologicznych i geologicznych, stanowiących o istocie naturalnego krajobrazu.

2.2.1. Rezerваты istniejące

W obszarze administracyjnym Nadleśnictwa Ustroń znajduje się obecnie 6 rezerwatów przyrody, z czego 5 na gruntach zarządzanych przez LP.

Na terenie Nadleśnictwa Ustroń (na gruntach zarządzanych przez Lasy Państwowe) znajduje się 5 rezerwatów przyrody: „Czantoria”, „Kopce”, „Lasek Miejski nad Olzą”, „Skarpa Wiślicka” oraz „Zadni Gaj”.

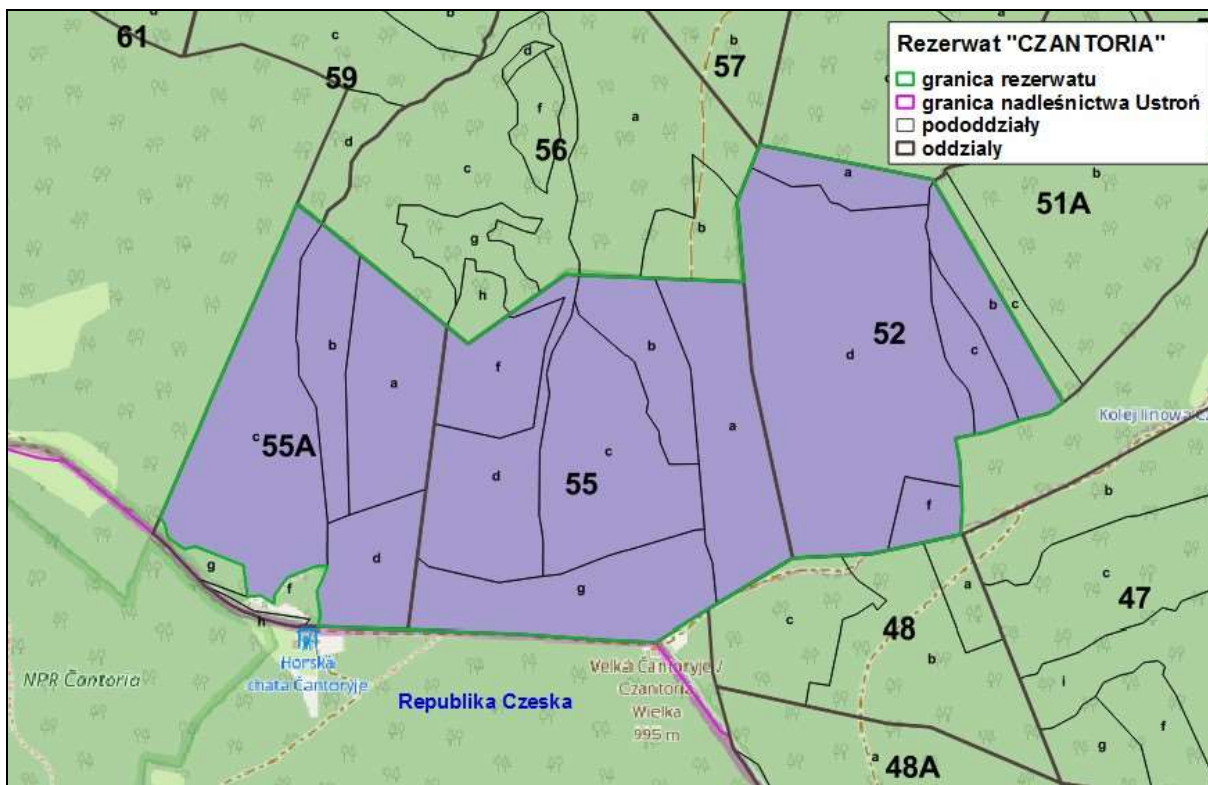
W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Ustroń (poza gruntami zarządzanymi przez LP), znajduje się również rezerwat „Lasek Miejski nad Puńcówką”.

Ryc. 14. Lokalizacja rezerwatów w Nadleśnictwie Ustroń.

Rezerwat „Czantoria” - rezerwat leśny

Rezerwat Czantoria o powierzchni 97,71 ha (wg rejestru z 12.01.2017 r. - RDOŚ Katowice), powołany został Zarządzeniem MOŚZNiL z dnia 12.11.1996 r. w celu ochrony dolnoreglowych zbiorowisk leśnych o charakterze naturalnym (M.P. z 1996 r., Nr 75, poz. 676). Znajduje się on w oddziałach 52, 55 i 55Aa-d, 55A~a, 55A~b, 55A~c, 55A~d, leśnictwa Czantoria, obrębu Ustroń. Przedmiotem ochrony są dolnoreglowe siedliska o charakterze naturalnym, oraz stare, naturalne drzewostany z miejscowym ekotypem świerka. Drzewostany na tym obszarze liczą od kilkunastu do 140 lat. Dominującym gatunkiem jest buk a następnie świerk, jodła, jawor, jesion. Wyróżniono tu żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*), kwaśne buczyny (*Luzulo Fagenion*) oraz jaworzynę karpacką (*Sorbo-Aceretum*). Szczególną wartość mają zbiorowiska z drzewostanem jesionowo-jaworowym znane ze Słowacji i Moraw, jako *Mercuriali-Fraxinetum*.

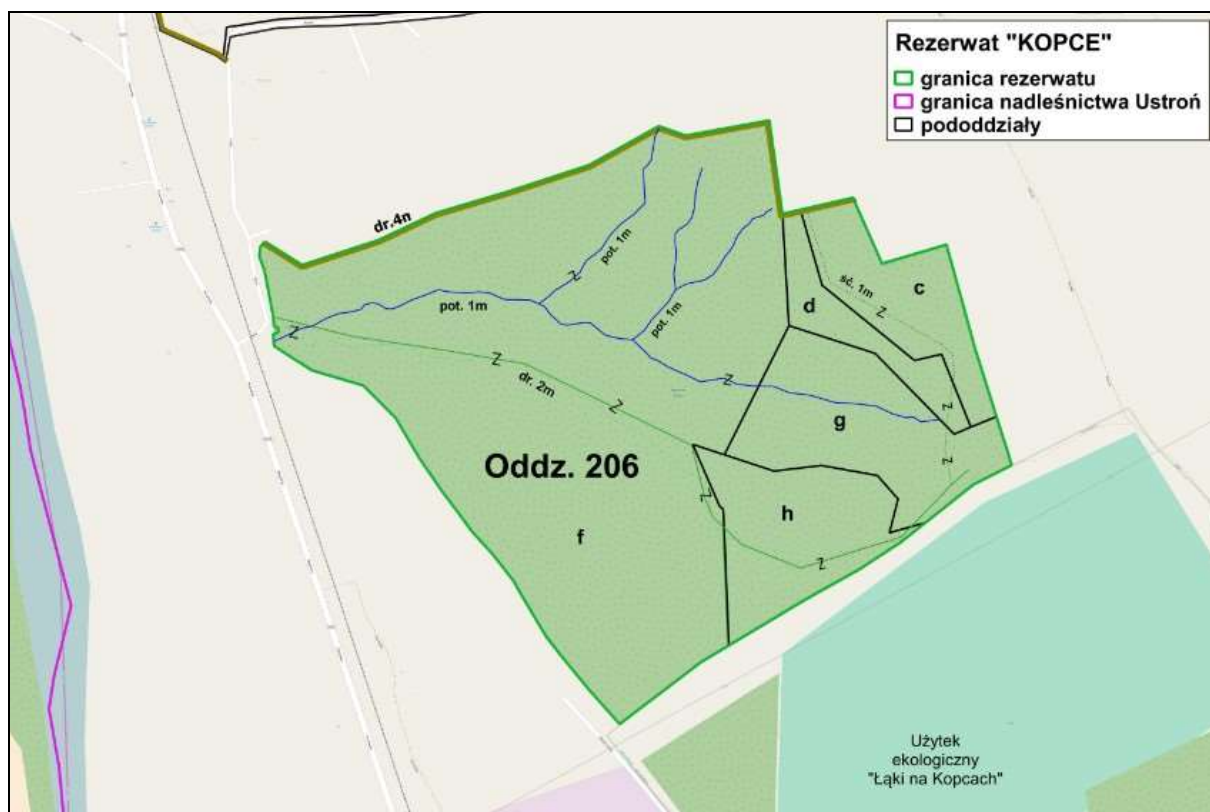

Ryc. 15. Rezerwat „Czantoria”.

Rezerwat „Czantoria” posiada pięcioletni plan zadań ochronnych obowiązujący do 01.09.2021 r. (Zarządzenie nr 24/2016 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 25 sierpnia 2016 roku, w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Czantoria”). Ponadto na terenie rezerwatu został wyznaczony szlak ruchu pieszego (Zarządzenie nr Nr 23/2016 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie wyznaczenia szlaku ruchu pieszego w rezerwacie przyrody „Czantoria”). Rezerwat nie posiada wyznaczonej otuliny.

Rezerwat „Kopce” - rezerwat leśny

Rezerwat ten o powierzchni 14,77 ha (wg rejestru z 12.01.2017 r. - RDOŚ Katowice), znajduje się w oddz. 206 c-h, 206~b, leśnictwa Kalembice, obrębu Hażlach. Obejmuje izolowany kompleks leśny, położony na stromej skarpie i wierzchołku prawego brzegu rzeki Olzy, w północnej części miasta Cieszyna. Rezerwat został powołany na podstawie Zarządzenia MLiPD z dnia 18.12.1953 r.” (M.P. z 1954 r. nr A-1, poz. 21). Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu mieszanego z udziałem lipy i z rzadko spotykanymi gatunkami roślin zielnych w runie leśnym. Wartość naukową rezerwatu podnosi występowanie na jego terenie żył rzadkiej skały wulkanicznej, tzw. cieszynitu. Walory przyrodnicze rezerwatu są niezaprzeczalne, gdyż na niewielkiej stosunkowo powierzchni znajdziemy cenne fragmenty lasu mieszanego z lipą i wieloma rzadkimi roślinami runa. Rezerwat przecinają liczne wąwozy o stromych stokach, których dnem płyną niewielkie cieki wodne. W drzewostanie występują: grab pospolity (*Carpinus betulus* L.), dąb szypułkowy (*Quercus robur* L), oraz nieco mniej licznie lipa drobnolistna (*Tilia cordata* Mill.) i jawor (*Acer pseudoplatanus* L.). W podszyciu rosną: czeremcha zwyczajna, głóg jedno- i dwuszyjkowy i leszczyna. W runie rezerwatu odnaleźć można takie gatunki, jak: cieszynianka wiosenna (*Hacquetia epipactis* (Scop.) DC.), obrazki alpejskie (*Arum cylindraceum* Gasp., syn. *Arum alpinum* Schott & Kotschy), oraz wawrzynek wilczełyko (*Daphne mezereum* L.). Na terenie rezerwatu łącznie odnotowano około 140 gatunków roślin. Do analizowanego rezerwatu przylega użytek ekologiczny „Łąki na Kopcach”. Rezerwat nie posiada wyznaczonej otuliny.

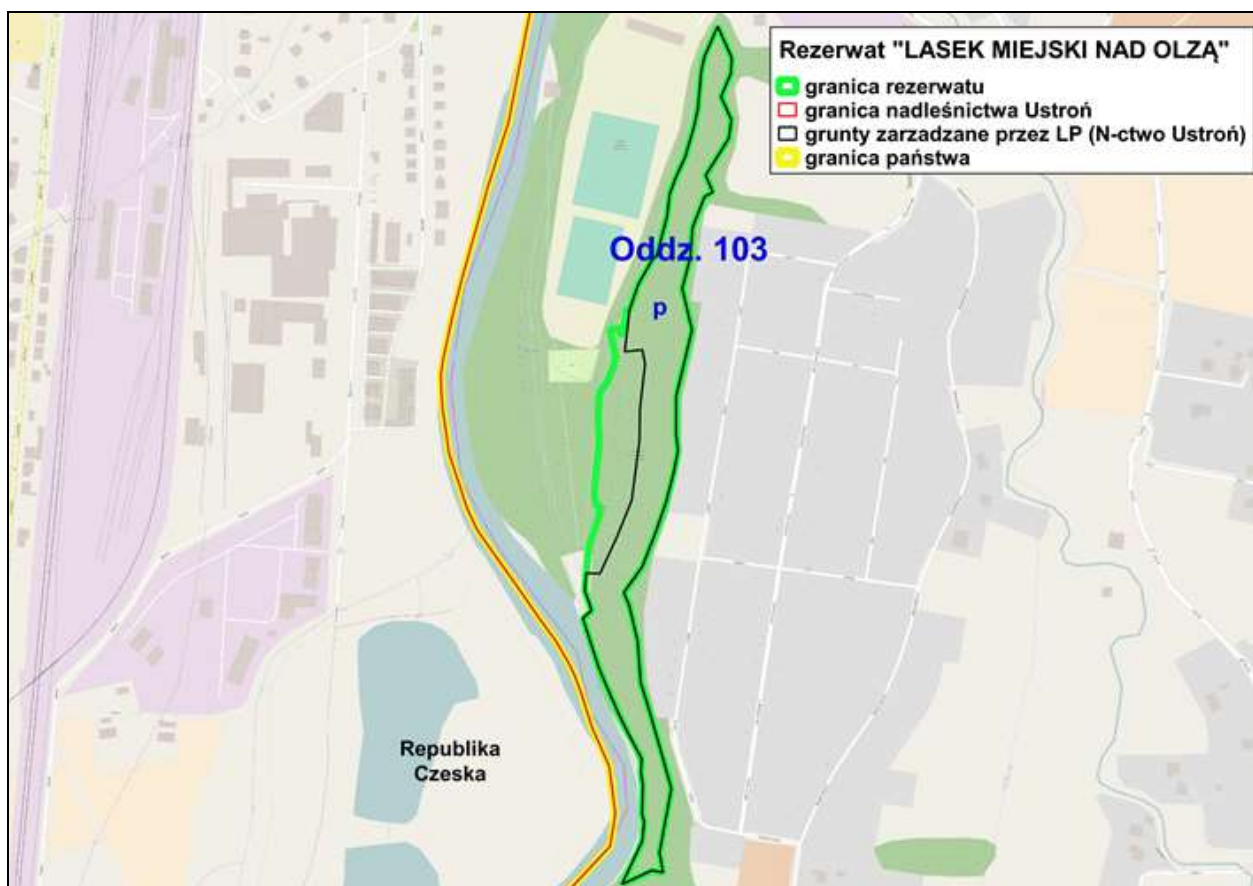

Ryc. 16. Rezerwat „Kopce”.

Rezerwat „Kopce” posiada plan zadań ochronnych obowiązujący do 02.11.2021 r. (Zarządzenie nr 27/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 3 listopada 2016 roku, w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Kopce”). Ponadto na terenie rezerwatu został wyznaczony szlak ruchu pieszego (Zarządzenie nr 20 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 28 maja 2012 roku w sprawie wyznaczenia szlaku ruchu pieszego w rezerwacie przyrody „Kopce”).

Rezerwat „Lasek Miejski nad Olzą” - rezerwat leśny

Rezerwat „Lasek Miejski nad Olzą” utworzono w 1961 r. na podstawie Zarządzenia MLIpD z dnia 21 października 1961 r. (M.P. z 1961 r. Nr 84, poz. 352). Obejmuje wąski pas lasu liściastego o powierzchni 4,08 ha (wg rejestru z 12.01.2017 r. - RDOŚ Katowice), rosnącego na prawym, stromym zboczu doliny Olzy, w południowym krańcu miasta Cieszyn. Rezerwat „Lasek Miejski nad Olzą” ma łączną powierzchni 4,08 ha, zaś na terenie Nadleśnictwa Ustroń zajmuje jedno wydzielenie 103p, zlokalizowane na terenie leśnictwa Dzięgielów, obrębu Ustroń, o pow. 3,23 ha, (zaś pozostała część obiektu znajduje się poza gruntami LP). Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu mieszanego o charakterze pierwotnym oraz stanowiska cieszyńianki wiosennej. Jest to zespół grądu subkontynentalnego (*Tilio-Carpinetum*) z drzewostanem grabowo-dębowo-lipowym z domieszką jawora, modrzewia, klona i jesionu w wieku około 170 lat. W runie występują liczne stanowiska cieszyńianki wiosennej (*Hacquetia epipactis* (Scop.) DC.). Rezerwat przylega do obszarów zabudowanych i jest poddany silnemu oddziaływaniu człowieka. Rezerwat nie posiada wyznaczonej otuliny.

Ryc. 17. Rezerwat „Lasek Miejski nad Olzą”.

Rezerwat „Lasek Miejski nad Olzą” posiada plan zadań ochronnych obowiązujący do 13.06.2021 r. (Zarządzenie nr 16/2016 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 14 czerwca 2016 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody "Lasek Miejski nad Olzą"). Ponadto na terenie rezerwatu został wyznaczony szlak ruchu pieszego (Zarządzenie Nr 12/2016 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 28 kwietnia 2016 r. w sprawie wyznaczenia szlaku ruchu pieszego w rezerwacie przyrody „Lasek Miejski nad Olzą”).

Rezerwat „Skarpa Wiślicka” - rezerwat leśny

Rezerwat ten o powierzchni 29,03 ha (wg rejestru z 12.01.2017 r. - RDOŚ Katowice), znajduje się w oddz. 74b, 74c, 75a, 75b, 75c, 75d, 75f, 75g, 75~b, leśnictwa Dębowiec, obrębu Hażlach. Analizowany rezerwat położony w granicach wsi Wiślica w gminie Skoczów, na północnym skraju Pogórza Cieszyńskiego. Utworzony został Zarządzeniem Ministra Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 12.11.1996 r. (Monitor Polski nr 75 z 1996 r.). Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych drzewostanów bukowych oraz zbiorowisk łągowych o charakterze naturalnym wraz z całym bogactwem gatunkowym flory i fauny. Przedmiotem ochrony są zespoły lasów wyżynnych, oraz liczne stanowisko cieszynianki wiosennej. Istotą rezerwatu jest dobrze zachowany, rzadki w tej okolicy fragment lasu, który nie został przeznaczony pod uprawy rolne, dzięki ukształtowaniu terenu. Wyróżniono tu dobrze wykształcony podgórski łąg jesionowy (*Carici remotae-Fraxinetum*). Drzewostan tworzą wiązy oraz jesiony z domieszką: graba, dębu, jawora i czereśni. Stwierdzono również żyzną buczynę karpacką w podzespole czosnkowym (*Dentario glandulosae – Fagetum allietosum*) z drzewostanem bukowym. Rezerwat nie posiada wyznaczonej otuliny.

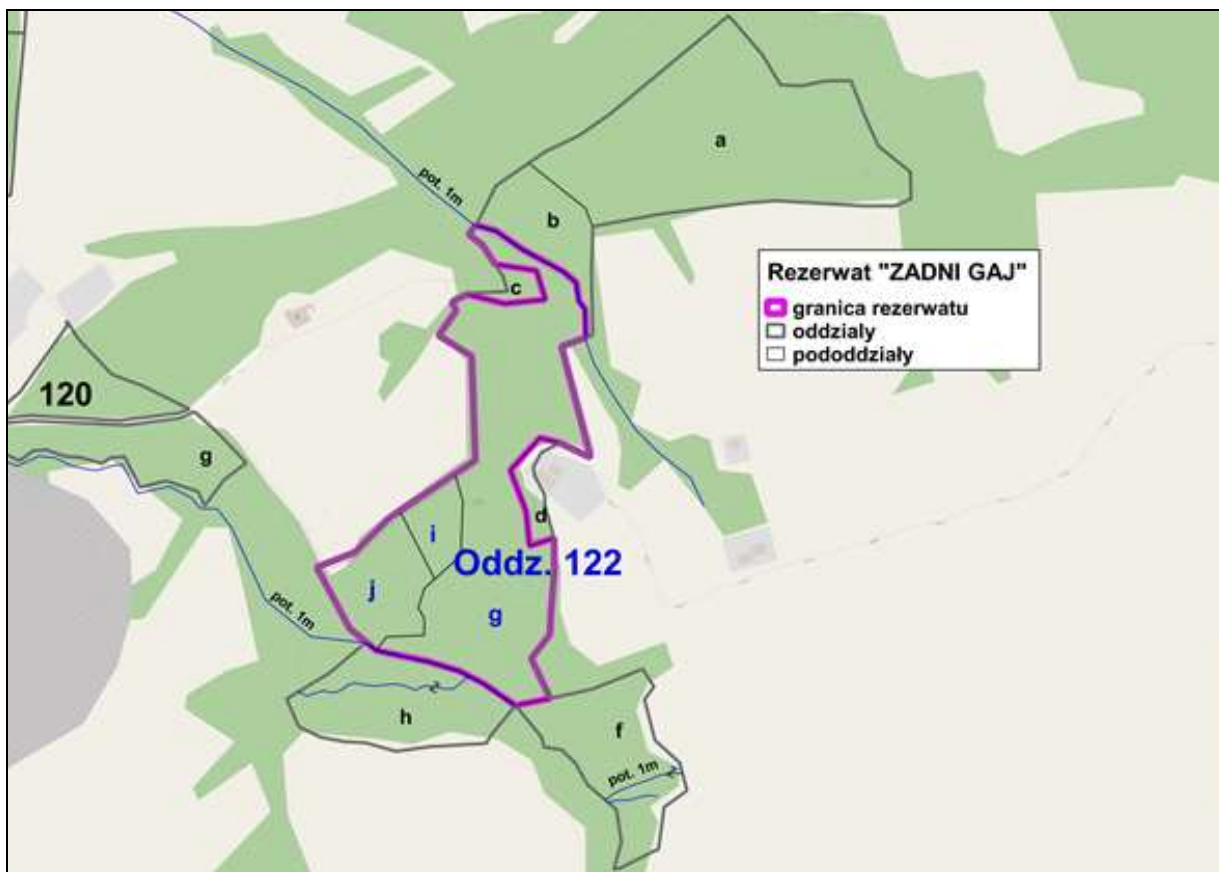
Ryc. 18. Rezerwat „Skarpa Wiślicka”.

Rezerwat „Skarpa Wiślicka” posiada plan zadań ochronnych obowiązujący do 12.06.2021 r. (Zarządzenie nr 14/2016 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 13 czerwca 2016 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody " Skarpa Wiślicka").

Rezerwat „Zadni Gaj” - rezerwat leśny

Rezerwat „Zadni Gaj” utworzono w 1957 r. na podstawie Zarządzenia MLIpD z 30 sierpnia 1957 r. (M.P. z 1957 r. Nr 75, poz.463). Obejmuje 3 wydzielania: 122g, 122i, 122j znajdujące się na terenie leśnictwa Dzięgielów obrębu Ustroń. Zajmuje powierzchnię 6,39 ha (wg rejestru z 12.01.2017 r. - RDOŚ Katowice). Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych stanowiska cisa.

Rezerwat „Zadni Gaj” położony jest w województwie śląskim, w miejscowości Cisownica. Rozpóściera się on na stokach góry Zagój (512 m n.p.m.) na Pogórzu Cieszyńskim. Na terenie rezerwatu znajduje się kilkadziesiąt egzemplarzy cisów, których wiek określa się na około 200 lat. Przypuszcza się, że niegdyś cis występował tu w znacznych ilościach. Świadczą o tym nazwy pobliskich miejscowości (Cisownica), wzgórze (Cis) oraz potoku (Cisówka). Jednak ze względu na to, że drewno to jest bardzo cenne, lasy cisowe zostały niemalże wytrzebione. Ciekawostką jest, iż jest to, że cis to gatunek najwcześniej objęty w Polsce ochroną. Ustanowił ją już w 1432 roku Władysław Jagiełło, obawiając się, iż masowy, niekontrolowany eksport drewna cisowego, służącego wówczas do wyrobu łuków doprowadzi do całkowitego wyginięcia tego drzewa. Cenną osobliwością przyrodniczą występującą na tym obszarze jest także wawrzynek wilczelyko (*Daphne mezereum* L.). Rezerwat nie posiada wyznaczonej otuliny.

Ryc. 19. Rezerwat „Zadni Gaj”.

Rezerwat przyrody „Zadni Gaj” posiada plan zadań ochronnych obowiązujący do 15.08.2018 r. (Zarządzenie nr 18/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 16 sierpnia 2013 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Zadni Gaj”).

Ponadto w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Ustroń znajduje się rezerwat leśny „**Lasek Miejski nad Puńcówką**”, o powierzchni 7,73 ha (wg rejestru z 12.01.2017 r. - RDOŚ Katowice). Położony jest na terenie miasta Cieszyn, w gminie Cieszyn w powiecie cieszyńskim. Utworzony został Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 21 października 1961 roku w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. z 1961 r. Nr 87, poz. 371). Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych stanowiska cieszyńnianki wiosennej. Rezerwat nie posiada wyznaczonej otuliny.

Zaleca się, aby wszelkie ewentualne działania Nadleśnictwa w rezerwach podejmować jedynie po uzgodnieniu z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Katowicach.

Należy podkreślić, że zapisy projektu Planu urządzenia Lasu nie oddziałują bezpośrednio na obszar rezerwatów.

Zabiegi gospodarcze wykonywane w sąsiadujących drzewostanach również nie będą negatywnie oddziaływać na rezerwaty gdyż nie są zabiegami powodującymi wylesienia, przekształcającymi, lub zmieniającymi sposób wykorzystania terenu i nie powodują rozdrobnienia kompleksów.

Rezerwaty nie posiadają planów ochrony.

Tabela 29. Ogólna charakterystyka rezerwatów – Wzór nr 3.

Lp.	Nazwa rezerwatu	Akt powołujący	Rok powstania	Lokalizacja	Powierzchnia		Cele ochrony
					Wg aktu powołującego	Wg planu urzędzenia lasu	
1.	Czantoria	<p>Powołanie rezerwatu: Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 12 listopada 1996 r. (M.P. Nr 75, poz. 676 z 1996 r.), w sprawie uznania za rezerwat przyrody.</p> <p>Informacja o rezerwacie zawarta jest również w: Obwieszczeniu Wojewody Śląskiego z dnia 2 stycznia 2002 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody (Dz. Urz. Województwa Śląskiego z 2002 r. Nr 1, poz. 1).</p>	1996	<p>Nadleśnictwo: Ustroń, obręb: Ustroń, leśnictwo Czantoria, oddz.: 52, 55, 55Aa, 55Ab, 55Ac, 55Ad, 55A~a, 55A~b, 55A~c, 55A~d</p>	97,71	97,62	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych dolnoreglowych zbiorowisk leśnych o charakterze naturalnym.
2.	Kopce	<p>Powołanie rezerwatu: Zarządzenie ML z 18.12.1953 r.” (M.P. z 1954 r. nr A-1, poz. 21).</p> <p>Informacja o rezerwacie zawarta jest również w: Obwieszczeniu Wojewody Śląskiego z dnia 2 stycznia 2002 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody (Dz. Urz. Województwa Śląskiego z 2002 r. Nr 1, poz. 1).</p>	1953	<p>Nadleśnictwo: Ustroń; obręb: Hażlach; leśnictwo Kalembice; oddz.: 206c, 206d, 206f, 206g, 206h, 206~b</p>	14,77	14,74	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu mieszanego z udziałem lipy i z rzadko spotykanymi gatunkami roślin zielnych w runie leśnym.
3.	Lasek Miejski nad Olzą	<p>Powołanie rezerwatu: Zarządzenie MLiPD z 21.10.1961 r.” (M.P. z 1961 r. Nr 84, poz. 352).</p> <p>Informacja o rezerwacie zawarta jest również w: Obwieszczeniu Wojewody Śląskiego z dnia 2 stycznia 2002 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody (Dz. Urz. Województwa Śląskiego z 2002 r. Nr 1, poz. 1).</p>	1961	<p>Nadleśnictwo: Ustroń, obręb: Ustroń, leśnictwo Dziegielów, oddz.: 103p</p> <p>(ponadto w skład rezerwatu wchodzi grunty nie zarządzane przez LP. Są to działki ewidencyjne o numerach: 16, 17 i 59 położone w jednostce ewidencyjnej Cieszyn, obrębie ewidencyjnym 61).</p>	4,08	<p>Pow. wg PUL: 3,23 ha.</p> <p>(część rezerwatu poza gruntami zarządzanymi przez LP)</p>	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu mieszanego o charakterze pierwotnym oraz stanowiska cieszynianki wiosennej.

Lp.	Nazwa rezerwatu	Akt powołujący	Rok powstania	Lokalizacja	Powierzchnia		Cele ochrony
					Wg aktu powołującego	Wg planu urzędzenia lasu	
4.	Skarpa Wiślicka	<p>Powołanie rezerwatu: Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 12 listopada 1996 r. (M.P. Nr 75, poz. 688 z 1996 r.), w sprawie uznania za rezerwat przyrody.</p> <p>Informacja o rezerwacie zawarta jest również w: Obwieszczeniu Wojewody Śląskiego z dnia 2 stycznia 2002 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody (Dz. Urz. Województwa Śląskiego z 2002 r. Nr 1, poz. 1).</p> <p>Ponadto informacja o rezerwacie zawarta jest również w Rozporządzeniu Nr 34/07 Wojewody Śląskiego z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Skarpa Wiślicka” (Dz. Urz. Województwa Śląskiego z 2007 r. Nr 116, poz. 2346).</p>	1996	Nadleśnictwo: Ustroń; obręb: Hażlach; leśnictwo Dębowiec; oddz.: 74b, 74c, 75a, 75b, 75c, 75d, 75f, 75g, 75-b	29,03	27,39	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych drzewostanów bukowych oraz zbiorowisk łągowych o charakterze naturalnym wraz z całym bogactwem gatunkowym flory i fauny.
5.	Zadni Gaj	<p>Powołanie rezerwatu: Zarządzenie MLiPD z dn. 30.08.1957 r. Zarz. MLiPD (M.P. Nr 75, poz. 463.)</p> <p>Informacja o rezerwacie zawarta jest również w: Obwieszczeniu Wojewody Śląskiego z dnia 2 stycznia 2002 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody (Dz. Urz. Województwa Śląskiego z 2002 r. Nr 1, poz. 1).</p>	1957	Nadleśnictwo: Ustroń; obręb: Ustroń; leśnictwo Dzięgielów; oddz.: 122g, 122i, 122j	6,79	5,59	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych stanowiska cisza.

Tabela 30. Dane powierzchniowe dotyczące rezerwatów.

Oddział poddział	Powierzchnia [ha]			TSL	Udział	Gatunek panujący	Wiek	Uwagi
	leśna zalesiona i n-zales.	związ. z gosp. leśną	nie- leśna					
Rezerwat „Czantoria”								
02-35-3-13-52 -a -00	2,07	-	-	LGśw	4	BK	85	-
02-35-3-13-52 -b -00	2,99	-	-	LGśw	4	BK	55	-
02-35-3-13-52 -c -00	2,12	-	-	LGśw	7	ŚW	140	-
02-35-3-13-52 -d -00	22,21	-	-	LGśw	4	BK	150	-
02-35-3-13-52 -f -00	1,39	-	-	LGśw	4	JW	40	-
02-35-3-13-52~a-00	-	0,13	-	-	-	-	-	Linia
02-35-3-13-52~b-00	-	0,19	-	-	-	-	-	Linia
02-35-3-13-52~c-00	-	0,20	-	-	-	-	-	URZ WOD
02-35-3-13-55 -a -00	7,55	-	-	LMGśw	8	ŚW	85	-
02-35-3-13-55 -b -00	3,84	-	-	LGśw	5	BK	55	-
02-35-3-13-55 -c -00	9,25	-	-	LMGśw	5	BK	140	-
02-35-3-13-55 -d -00	6,36	-	-	LMGśw	5	BK	120	-
02-35-3-13-55 -f -00	3,88	-	-	LGśw	5	BK	35	-
02-35-3-13-55 -g -00	7,53	-	-	LMGśw	4	BK	135	-
02-35-3-13-55 ~a-00	-	0,36	-	-	-	-	-	Droga leśna
02-35-3-13-55 ~b-00	-	0,64	-	-	-	-	-	Linia
02-35-3-13-55 ~c-00	-	0,27	-	-	-	-	-	URZ WOD
02-35-3-13-55A -a -00	6,49	-	-	LGśw	4	BK	35	-
02-35-3-13-55A -b -00	3,98	-	-	LGśw	5	BK	130	-
02-35-3-13-55A -c -00	11,56	-	-	LGśw	7	BK	120	-
02-35-3-13-55A -d -00	3,83	-	-	LMGśw	4	BK	130	-
02-35-3-13-55A ~a-00	-	0,13	-	-	-	-	-	Droga leśna
02-35-3-13-55A ~b-00	-	0,14	-	-	-	-	-	Linia
02-35-3-13-55A ~c-00	-	0,23	-	-	-	-	-	Linia
02-35-3-13-55A ~d-00	-	0,28	-	-	-	-	-	URZ WOD
Razem	95,05	2,57	-					
Ogółem	97,62							
Rezerwat „Kopce”								
02-35-2-10-206 -c -00	0,94	-	-	Lwyżśw	4	DB	130	-
02-35-2-10-206 -d -00	0,55	-	-	Lwyżśw	7	JS	65	-
02-35-2-10-206 -f -00	10,04	-	-	Lwyżśw	3	BK	115	-
02-35-2-10-206 -g -00	1,63	-	-	Lwyżśw	3	DB	130	-
02-35-2-10-206 -h -00	1,36	-	-	Lwyżśw	4	DB	110	-
02-35-2-10-206 ~b-00	-	0,22	-	-	-	-	-	Droga leśna
Razem	14,52	0,22	-					
Ogółem	14,74							
Rezerwat „Lasek Miejski nad Olzą”								
02-35-3-14-103 -p -00	3,23	-	-	Lwyżśw	3	LP	170	-
Razem	3,23	-	-					
Ogółem	3,23							
Rezerwat „Skarpa Wiślicka”								
02-35-2-07-74 -b -00	7,99	-	-	Lwyżśw	3	BK	115	-
02-35-2-07-74 -c -00	1,42	-	-	Lwyżśw	3	WZ	120	-
02-35-2-07-75 -a -00	0,85	-	-	Lwyżw	3	JW	30	-
02-35-2-07-75 -b -00	1,62	-	-	Lwyżśw	3	WZ	115	-
02-35-2-07-75 -c -00	6,13	-	-	Lwyżśw	4	JS	65	-
02-35-2-07-75 -d -00	2,38	-	-	Lwyżśw	3	WZ	120	-
02-35-2-07-75 -f -00	3,15	-	-	Lwyżśw	6	BRZ	35	-
02-35-2-07-75 -g -00	3,78	-	-	Lwyżśw	3	JS	75	-
02-35-2-07-75 ~b-00	-	0,07	-	-	-	-	-	Linia
Razem	27,32	0,07	-					

Oddział poddział	Powierzchnia [ha]			TSL	Udział	Gatunek panujący	Wiek	Uwagi
	leśna zalesiona i n-zaleś.	związ. z gosp. leśną	nie- leśna					
Ogółem	27,39							
Rezerwat „Zadni Gaj”								
02-35-3-14-122 -g -00	4,29	-	-	Lwyżśw	7	ŚW	110	-
02-35-3-14-122 -i -00	0,40	-	-	Lwyżśw	6	BRZ	70	-
02-35-3-14-123 -j -00	0,90	-	-	Lwyżśw	8	MD	80	-
Razem	5,59	-	-	-				
Ogółem	145,71	2,86	0,00					
OGÓŁEM - Rezerwy	148,57							

Tabela 31. Wykaz informacji dotyczących rezerwatów.

Nazwa rezerwatu	Forma ochrony	Obręb/leśnictwo Oddział /pododdział	Data utworzenia pow. leśna wg Planu U.L. pow.wg. zarz. Ministra	Podstawa prawna	Rodzaj, typ i podtyp rezerwatu (opis formy ochrony)	Cel ochrony	Najważniejsze osobliwości
1	2	3	4	5	6	7	8
Rezerwat „Czantoria”	częściowy	Nadleśnictwo: Ustroń, obręb: Ustroń, leśnictwo Czantoria, oddz.: 52, 55, 55Aa, 55Ab, 55Ac, 55Ad, 55A~a, 55A~b, 55A~c, 55A~d	12.11. 1996 r. Pow. wg aktów normatywnych: 97,71 ha. * Pow. wg PUL: 97,62 ha.	Powołanie rezerwatu: Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 12 listopada 1996 r. (M.P. Nr 75, poz. 676 z 1996 r.), w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Informacja o rezerwacie zawarta jest również w: Obwieszczeniu Wojewody Śląskiego z dnia 2 stycznia 2002 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody (Dz. Urz. Województwa Śląskiego z 2002 r. Nr 1, poz. 1).	Leśny (L): I – PFizl Fitocenotyczny (PFI) zbiorowisk leśnych (zl); II – ELlgp leśny i borowy (EL), lasów mieszanych górskich i podgórskich (lmg).	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych dolnoreglowych zbiorowisk leśnych o charakterze naturalnym.	Dolnoregłowe zbiorowiska leśne o charakterze naturalnym. Ostoja wielu rzadkich gatunków zwierząt (w tym dużych drapieżników: wilk, ryś).

Nazwa rezerwatu	Forma ochrony	Obręb/ leśnictwo Oddział /pododdział	Data utworzenia pow. leśna wg Planu U.L. pow.wg. zarz. Ministra	Podstawa prawna	Rodzaj, typ i podtyp rezerwatu (opis formy ochrony)	Cel ochrony	Najważniejsze osobliwości
1	2	3	4	5	6	7	8
Rezerwat „Kopce”	ścisły	Nadleśnictwo: Ustroń; obręb: Hażlach; leśnictwo Kalembice; oddz.: 206c, 206d, 206f, 206g, 206h, 206~b	18.12.1953r. Pow. wg aktów normatywnych: 14,77 ha. * Pow. wg PUL: 14,74 ha.	Powołanie rezerwatu: Zarządzenie ML z 18.12.1953 r. (M.P. z 1954 r. nr A-1, poz. 21). Informacja o rezerwacie zawarta jest również w: Obwieszczeniu Wojewody Śląskiego z dnia 2 stycznia 2002 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody (Dz. Urz. Województwa Śląskiego z 2002 r. Nr 1, poz. 1).	Leśny (L): I – PFizl Fitoceno- tyczny (PFI) zbiorowisk leśnych (zl); II – ELIgp leśny i borowy (EL), lasów górskich i podgórskich (Igp).	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu mieszanego z udziałem lipy i z rzadko spotykanymi gatunkami roślin zielnych w runie leśnym.	Cenny fragment lasu mieszanego z udziałem lipy i wieloma rzadkimi roślinami runa. Wartość naukową zabytku podnosi występowanie na jego terenie żył skały wulkanicznej, tzw. cieszynitu.

Nazwa rezerwatu	Forma ochrony	Obręb/ leśnictwo Oddział /pododdział	Data utworzenia pow. leśna wg Planu U.L. pow.wg. zarz. Ministra	Podstawa prawna	Rodzaj, typ i podtyp rezerwatu (opis formy ochrony)	Cel ochrony	Najważniejsze osobliwości
1	2	3	4	5	6	7	8
Rezerwat „Lasek Miejski nad Olzą”	ściśły	Nadleśnictwo: Ustroń, obręb: Ustroń, leśnictwo Dziegielów, oddz.: 103p (ponadto w skład rezerwatu wchodzi grunty nie zarządzane przez LP. Są to działki ewidencyjne o numerach: 16, 17 i 59 położone w jednostce ewidencyjnej Cieszyn, obrębie ewidencyjnym 61).	21.10.1961 r. Pow. wg aktów normatywnych: 4,08 ha. * Pow. wg PUL: 3,23 ha, (część rezerwatu poza gruntami zarządzanymi przez LP)	Powołanie rezerwatu: Zarządzenie MLIpD z 21.10.1961 r. (M.P. z 1961 r. Nr 84, poz. 352). Informacja o rezerwacie zawarta jest również w: Obwieszczeniu Wojewody Śląskiego z dnia 2 stycznia 2002 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody (Dz. Urz. Województwa Śląskiego z 2002 r. Nr 1, poz. 1). Ponadto informacja o rezerwacie zawarta jest również w Rozporządzeniu Nr 1/08 Wojewody Śląskiego z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Lasek Miejski nad Olza” (Dz. Urz. Województwa Śląskiego z 2008 r. Nr 12, poz. 319).	Leśny (L): I – Pflrz Florystyczny (PF): roślin zielnych i krzewinek (rzk); II – ELIgp leśny i borowy (EL), lasów górskich i podgórskich (Igp).	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu mieszanego o charakterze pierwotnym oraz stanowiska cieszynianki wiosennej.	Leśno-florystyczny, fragment lasu mieszanego o charakterze pierwotnym. Stanowisko cieszynianki wiosennej.

Nazwa rezerwatu	Forma ochrony	Obręb/ leśnictwo Oddział /pododdział	Data utworzenia pow. leśna wg Planu U.L. pow.wg. zarz. Ministra	Podstawa prawna	Rodzaj, typ i podtyp rezerwatu (opis formy ochrony)	Cel ochrony	Najważniejsze osobliwości
1	2	3	4	5	6	7	8
Rezerwat „Skarpa Wiślicka”	częściowy	Nadleśnictwo: Ustroń; obręb: Hażlach; leśnictwo Dębowiec; oddz.: 74b, 74c, 75a, 75b, 75c, 75d, 75f, 75g, 75-b	24.12.1996 r. Pow. wg aktów normatywnych: 29,03 ha. * Pow. wg PUL: 27,39 ha.	Powołanie rezerwatu: Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 12 listopada 1996 r. (M.P. Nr 75, poz. 688 z 1996 r.), w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Informacja o rezerwacie zawarta jest również w: Obwieszczeniu Wojewody Śląskiego z dnia 2 stycznia 2002 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody (Dz. Urz. Województwa Śląskiego z 2002 r. Nr 1, poz. 1). Ponadto informacja o rezerwacie zawarta jest również w Rozporządzeniu Nr 34/07 Wojewody Śląskiego z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Skarpa Wiślicka” (Dz. Urz. Województwa Śląskiego z 2007 r. Nr 116, poz. 2346).	Leśny (L): I – PFizl Fitoceno- tyczny (PFI) zbiorowisk leśnych (zl); II – ELIwż leśny i borowy (EL), lasów wyżynnych (Iwż).	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych drzewostanów bukowych oraz zbiorowisk łągowych o charakterze naturalnym wraz z całym bogactwem gatunkowym flory i fauny.	Drzewostany bukowe oraz zbiorowiska łągowe o charakterze naturalnym. Stanowisko cieszyńianki wiosennej.

Nazwa rezerwatu	Forma ochrony	Obręb/ leśnictwo Oddział /pododdział	Data utworzenia pow. leśna wg Planu U.L. pow.wg. zarz. Ministra	Podstawa prawna	Rodzaj, typ i podtyp rezerwatu (opis formy ochrony)	Cel ochrony	Najważniejsze osobliwości
1	2	3	4	5	6	7	8
Rezerwat „Zadni Gaj”	częściowy	Nadleśnictwo: Ustroń; obręb: Ustroń; leśnictwo Dzięgielów; oddz.: 122g, 122i, 122j	20.09. 1957 r. Pow. wg aktów normatywnych: 6,39 ha. * Pow. wg PUL: 5,59 ha.	Powołanie rezerwatu: Zarządzenie MLIpD z dn. 30.08.1957 r. Zarz. MLIpD (M.P. Nr 75, poz. 463.) Informacja o rezerwacie zawarta jest również w: Obwieszczeniu Wojewody Śląskiego z dnia 2 stycznia 2002 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody (Dz. Urz. Województwa Śląskiego z 2002 r. Nr 1, poz. 1).	Leśny (L): I – Pflkd Florystyczny (PFI): drzew i krzewów (kd); II – ELlgp leśny i borowy (EL), lasów górskich i podgórskich (lgp).	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych stanowiska cisa.	Naturalne stanowisko cisa.

* Powierzchnie rezerwatów zostały przyjęte z rozliczeń powierzchniowych na podstawie ewidencji.

Tabela 32. Możliwości realizacji celów ochrony przyrody w rezerwach na terenie Nadleśnictwa.

Nazwa rezerwatu	Główny przedmiot ochrony	Cele ochrony	Zachodzące procesy sukcesji	Zagrożenia	Możliwości realizacji celu ochrony	Metody ochrony		Uwagi
						Dotychczasowe	Propozowane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Rezerwat „Czantoria”	Dolnoreglowe zbiorowiska leśne o charakterze naturalnym. Ostoja wielu rzadkich gatunków zwierząt (w tym dużych drapieżników: wilk, ryś).	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych dolnoreglowych zbiorowisk leśnych o charakterze naturalnym.	Procesy ekologiczne zachodzące w drzewostanach o charakterze zbliżonym do naturalnych.	Opis zagrożeń opracowano na podstawie planu zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody. Zagrożenia: Ograniczenie przebiegu naturalnych procesów przyrodniczych, w wyniku antropopresji związanej z intensywnym ruchem turystycznym po szlakach turystycznych. Antropopresja: zaśmiecanie, niekontrolowana penetracja. Potencjalnym zagrożeniem może być wystąpienie pożaru, w wyniku pozostawienia w rezerwacie ściętych, martwych świerków oraz braku drożności drogi leśnej. Niszczenie gleby, roślin runa, płoszenie zwierząt, w wyniku ruchu motorowego po terenie rezerwatu.	Nieingerowanie w naturalne procesy zachodzące w drzewostanach.	Nieingerowanie w naturalne procesy zachodzące w drzewostanach z wyjątkiem wycinki pojedynczych drzew w celu stworzenia naturalnych barier blokujących ruch pojazdów motorowych.	Szczegółowe metody ochrony zostaną określone w planie ochrony rezerwatu Zadania ochronne (zgodne z ustanowionym planem zadań ochronnych). 1. Prowadzenie obserwacji stanu rezerwatu, w tym głównie składu podszytów, podrostów i roślin runa. Lokalizacja: pododdziały: 52d, 52f, 55a-d, 55g, 55Ac, 55Ad), w sąsiedztwie szlaków turystycznych. Rozmiar zadania ochronnego: W 1, 3 i 5 roku obowiązywania zarządzenia. 2. Utrzymanie drożności szlaków turystycznych przebiegających przez rezerwat, poprzez konserwację i czyszczenie wodospustów (pododdziały: 52d, 52f, 55a-d, 55g, 55Ac, 55Ad). Rozmiar zadania ochronnego: W zależności od potrzeb. 3. Wznowienie oznakowania przebiegu granicy rezerwatu, poprzez namalowanie farbą opasek na pniach drzew (pododdział: 52d), przy granicy z 48b. Rozmiar zadania	Pięcioletni plan zadań ochronnych obowiązujący do 01.09.2021 r. (Zarządzenie nr 24/2016 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 25 sierpnia 2016 roku, w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Czantoria”).

Nazwa rezerwatu	Główny przedmiot ochrony	Cele ochrony	Zachodzące procesy sukcesji	Zagrożenia	Możliwości realizacji celu ochrony	Metody ochrony		Uwagi
						Dotychczasowe	Proponowane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
							<p>ochronnego: W 2 roku obowiązywania zarządzenia.</p> <p>4. Stworzenie naturalnych barier blokujących ruch pojazdów motorowych, poprzez ścięcie i obalenie drzew na trasy przejazdu motorów (pododdział: 52a-1 miejsce; 55a-1 miejsce; 55c-2 miejsca). Rozmiar zadania ochronnego: W jednym miejscu nie więcej niż 5 szt. drzew. W 1 roku obowiązywania zarządzenia.</p> <p>5. Usunięcie poza teren rezerwatu świerków ściętych w obrębie gniazd kornikowych (pododdział: 55g, 55Ad. Wzdłuż czerwonego szlaku turystycznego od szczytu Czantorii do czeskiego schroniska.) Rozmiar zadania ochronnego: Usunięcie drzew na odcinku 350 m, w pasie szerokości jednej wysokości drzewostanu.</p> <p>6. Utrzymanie drożności drogi leśnej szerokości 3 m, poprzez jej bieżące naprawy i konserwację, podkrzesanie konarów i gałęzi drzew (pododdział: 55a), w sąsiedztwie szlaków turystycznych). Rozmiar zadania ochronnego: W zależności od potrzeb na powierzchni 0,04 ha.</p>	

Nazwa rezerwatu	Główny przedmiot ochrony	Cele ochrony	Zachodzące procesy sukcesji	Zagrożenia	Możliwości realizacji celu ochrony	Metody ochrony		Uwagi
						Dotychczasowe	Propozowane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Rezerwat „Kopce”	Cenny fragment lasu mieszanego z udziałem lipy i wieloma rzadkimi roślinami runa. Wartość naukową zabytku podnosi występowanie na jego terenie żył skały wulkanicznej, tzw. cieszyńnit.	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu mieszanego z udziałem lipy i z rzadko spotykanymi gatunkami roślin zielnych w runie leśnym.	Procesy ekologiczne zachodzące w drzewostanach o charakterze zbliżonym do naturalnych. Ograniczenie różnorodności flory na niektórych fragmentach rezerwatu, w wyniku antropopresji.	Opis zagrożeń opracowano na podstawie planu zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody. Zagrożenia: Przeobrażenie szaty roślinnej w wyniku dyspersji ruchu turystycznego. Antropopresja: zaśmiecanie, niekontrolowana penetracja.	Nieingerowanie w naturalne procesy zachodzące w drzewostanach.	Nieingerowanie w naturalne procesy zachodzące w drzewostanach z wyjątkiem bieżącego utrzymania drożności wyznaczonego szlaku ruchu pieszego.	Szczegółowe metody ochrony zostaną określone w planie ochrony rezerwatu (zgodne z ustanowionym planem zadań ochronnych). 1. Bieżące utrzymanie drożności szlaku ruchu pieszego, poprzez m. in. Usuwanie konarów, gałęzi i przecięcie powalonych drzew do szerokości ścieżki. Lokalizacja: wzdłuż wyznaczonego szlaku ruchu pieszego. Rozmiar zadania ochronnego: w zależności od potrzeb.	Pięcioletni plan zadań ochronnych obowiązujący do 02.11.2021 r. (Zarządzenie nr 27/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 3 listopada 2016 roku, w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Kopce”). Ponadto na terenie rezerwatu został wyznaczony szlak ruchu pieszego (Zarządzenie nr 20 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 28 maja 2012 roku w sprawie wyznaczenia szlaku ruchu pieszego w rezerwacie przyrody „Kopce”).

Nazwa rezerwatu	Główny przedmiot ochrony	Cele ochrony	Zachodzące procesy sukcesji	Zagrożenia	Możliwości realizacji celu ochrony	Metody ochrony		Uwagi
						Dotychczasowe	Propozowane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Rezerwat „Lasek Miejski nad Olzą”	Leśno-florystyczny, fragment lasu mieszanego o charakterze pierwotnym. Stanowisko cieszyńianki wiosennej.	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu mieszanego o charakterze pierwotnym oraz stanowiska cieszyńianki wiosennej.	Procesy ekologiczne zachodzące w drzewostanach o charakterze zbliżonym do naturalnych. Degradacja siedlisk i zmiana składu gatunkowego w wyniku antropopresji i wnikania do rezerwatu gatunków synantropijnych.	Opis zagrożeń opracowano na podstawie planu zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody. Zagrożenia: 1. Ograniczenie przebiegu naturalnych procesów przyrodniczych, w wyniku niedrożności ścieżki, a co z tym związane wydeptywanie nowych tras przejścia i niekontrolowanej penetracji wnętrza rezerwatu. 2. Degradacja siedlisk i zmiana składu gatunkowego w wyniku antropopresji i wnikania do rezerwatu gatunków synantropijnych.	Nieingerowanie w naturalne procesy zachodzące w drzewostanach.	Nieingerowanie w naturalne procesy zachodzące w drzewostanach.	Szczegółowe metody ochrony zostaną określone w planie ochrony rezerwatu Zadania ochronne (zgodne z ustanowionym planem zadań ochronnych). 1. Utrzymanie drożności ścieżki, poprzez m. in. usuwanie konarów, gałęzi, przecięcie powalonych drzew do szerokości ścieżki, bieżące naprawy i konserwacje drewnianych schodów. Lokalizacja: Działki ewidencyjne numer: 16, 17 i 59, jednostki ewidencyjnej Cieszyn obrębów ewidencyjnego numer 61 i wydzielenie leśne 103p obrębów Ustroń, Nadleśnictwa Ustroń. Rozmiar zadania ochronnego: w zależności od potrzeb. 2. Prowadzenie obserwacji zmian w składzie gatunkowym flory rezerwatu. Lokalizacja: cały teren rezerwatu. Rozmiar zadania ochronnego: W 1, 3 i 5 roku obowiązywania zarządzenia.	Rezerwat „Lasek Miejski nad Olzą” posiada plan zadań ochronnych obowiązujący do 13.06.2021 r. (Zarządzenie nr 16/2016 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 14 czerwca 2016 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody "Lasek Miejski nad Olzą"). Ponadto na terenie rezerwatu został wyznaczony szlak ruchu pieszego (Zarządzenie Nr 12/2016 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 28 kwietnia 2016 r. w sprawie wyznaczenia szlaku ruchu pieszego w rezerwacie przyrody „Lasek Miejski nad Olzą”).

Nazwa rezerwatu	Główny przedmiot ochrony	Cele ochrony	Zachodzące procesy sukcesji	Zagrożenia	Możliwości realizacji celu ochrony	Metody ochrony		Uwagi
						Dotychczasowe	Proponowane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Rezerwat „Skarpa Wiślicka”	Drzewostany bukowe oraz zbiorowiska łąkowe o charakterze naturalnym.	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych drzewostanów bukowych oraz zbiorowisk łąkowych o charakterze naturalnym wraz z całym bogactwem gatunkowym flory i fauny.	Obniżenie bioróżnorodności gatunkowej siedlisk w wyniku ekspansji obcych gatunków inwazyjnych.	Opis zagrożeń opracowano na podstawie planu zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody. Zagrożenia: 1. Mechaniczne uszkodzenie roślinności w wyniku pozbywania się odpadów z gospodarstw domowych/obiektów rekreacyjnych. 2. Zaburzenia biogeochemicznych uwarunkowań wytrącania się martwicy wapiennej na siedlisku źródeł wapiennych ze zbiorowiskami <i>Craloneurion ammulati</i> 7220 w wyniku rozproszonego zanieczyszczenia wód podziemnych z terenów nieskanalizowanych oraz działalności związanej z rolnictwem. 3. Obniżenie bioróżnorodności gatunkowej siedlisk w wyniku ekspansji obcych gatunków inwazyjnych.	Nieingerowanie w naturalne procesy zachodzące w drzewostanach.	Nieingerowanie w naturalne procesy zachodzące w drzewostanach z wyjątkiem mechanicznego zwalczania populacji niecierpka drobnokwiatowego.	Szczegółowe metody ochrony zostaną określone w planie ochrony rezerwatu Zadania ochronne (zgodne z ustanowionym planem zadań ochronnych). 1. Obserwacje i ocena przeobrażeń roślinności - przekształceń składu gatunkowego siedlisk (m.in. obecność gatunków obcych i inwazyjnych, wskazujących na eutrofizację siedliska, uszkodzenia mechaniczne). Lokalizacja: teren rezerwatu. Rozmiar zadania ochronnego: co najmniej raz w trakcie obowiązywania niniejszego zarządzenia. 2. Mechaniczne zwalczanie populacji niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> DC. Lokalizacja: cz.74b,cz.74c,cz.75a, cz.75b,75c,cz.75d,75f,cz.75g. Rozmiar zadania ochronnego: W miarę potrzeb. Corocznie do końca czerwca.	Rezerwat „Skarpa Wiślicka” posiada plan zadań ochronnych obowiązujący do 12.06.2021 r. (Zarządzenie nr 14/2016 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 13 czerwca 2016 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody " Skarpa Wiślicka").

Nazwa rezerwatu	Główny przedmiot ochrony	Cele ochrony	Zachodzące procesy sukcesji	Zagrożenia	Możliwości realizacji celu ochrony	Metody ochrony		Uwagi
						Dotychczasowe	Propozowane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Rezerwat „Zadni Gaj”	Naturalne stanowisko cisa.	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych stanowiska cisa.	Procesy ekologiczne zachodzące w drzewostanach o charakterze zbliżonym do naturalnych. Ograniczenie warunków rozwoju cisów w wyniku negatywnego oddziaływania innych gatunków drzew, krzewów oraz runa leśnego.	Opis zagrożeń opracowano na podstawie pl. zad. och. dla rezerwatu przyrody. Zagrożenia: 1. Mechaniczne uszkodzenia roślinności oraz gleby przez, wchodzące na teren rezerwatu, z sąsiedniego pastwiska zwierzęta hodowlane. 2. Ograniczenie warunków rozwoju cisów w wyniku negatywnego oddziaływania: I. innych gatunków drzew, krzewów oraz runa leśnego, powodujących: a) znaczne zacinienie utrudniające prawidłowy wzrost młodych cisów i deformację pedów głównych, b) zamieranie siewek cisa; c) zmniejszenie urodzaju nasion cisa. II. zwierząt, w tym zajęcy przedostających się do wnętrza ogrodzenia przez luki w ogrodzeniu - możliwość spowodowania szkód w naturalnym odnowieniu cisa.	Nieingerowanie w naturalne procesy zachodzące w drzewostanach.	Nieingerowanie w naturalne procesy zachodzące w drzewostanach z wyjątkiem wycinki pojedynczych drzew w celu zapewnienia odpowiednich warunków dla rozwoju cisa (w okresie jesienno-zimowym).	Szczegółowe metody ochrony zostaną określone w planie ochrony rezerwatu Zadania ochronne (zgodne z ustanowionym planem zadań ochronnych). 1. Wykonanie w okresie jesienno-zimowym przy wysokiej pokrywie śnieżnej cięć odsłaniających - usuwanie drzew zacieniających miejsca liczego występowania nalotu cisowego w celu zapewnienia odpowiednich warunków dla rozwoju cisa. Ścięte w ramach zabiegu drzewa należy po okrziesaniu pozostawić na miejscu, a gałęzie wynieść poza ogrodzenie. Lokalizacja: pododdział: 122g (ogrodzenie górne). Rozmiar zadania ochronnego: w zależności od potrzeb. 2. Wykaszenie podrostów drzew, krzewów oraz runa leśnego zacieniających miejsca liczego występowania nalotu cisowego, w celu zapewnienia odpowiednich warunków dla rozwoju cisa. Całość wykoszonego materiału wynieść poza ogrodzenie. Lokalizacja: pododdział: 122g (ogrodzenie górne). Rozmiar zadania ochronnego: w zależności od potrzeb. 3. Bieżąca konserwacja ogrodzenia górnego w celu uniemożliwienia przedostawania się zwierząt do jego wnętrza. Lokalizacja: pododdział: 122g (ogrodzenie górne). Rozmiar zadania ochronnego: w zależności od potrzeb. 4. Wykaszenie krzewów oraz runa	Rezerwat przyrody posiada plan zadań ochronnych obowiązujący do 15.08.2018 r. (Zarządzenie nr 18/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 16 sierpnia 2013 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Zadni Gaj”).

Nazwa rezerwatu	Główny przedmiot ochrony	Cele ochrony	Zachodzące procesy sukcesji	Zagrożenia	Możliwości realizacji celu ochrony	Metody ochrony		Uwagi
						Dotychczasowe	Proponowane	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
							<p>leśnego zacieniających miejsca licznego występowania nalotu cisowego, w celu zapewnienia odpowiednich warunków dla rozwoju cisa. Całość wykoszonego materiału wynieść poza ogrodzenie. Lokalizacja: pododdział: 122g (ogrodzenie górne). Rozmiar zadania ochronnego: w zależności od potrzeb.</p>	

2.2.2. Rezerwy proponowane

Aktualnie na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Ustroń nie projektuje się nowych rezerwatów.

2.3. Parki krajobrazowe

Park krajobrazowy – forma ochrony przyrody, która obejmuje działania podejmowane na obszarze chronionym. Parki krajobrazowe tworzone są ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe terenów, w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Park krajobrazowy tworzony jest w drodze uchwały sejmiku województwa (do końca czerwca 2009 było to rozporządzenie wojewody) po uzgodnieniu z właściwą miejscową radą gminy.

W parku krajobrazowym można kontynuować działalność gospodarczą z pewnymi ograniczeniami wynikającymi z troski o zachowanie środowiska przyrodniczego. Park taki ma służyć rekreacji krajoznawczej, to znaczy turystyce niepobytovej, wypoczynkowi, a także edukacji. Działalność na terenach objętych tą formą ochrony uwarunkowana jest opracowaniem dla nich planu zagospodarowania przestrzennego, który uwzględni postulaty przyrodników i historyków. W Polsce znajduje się 121 parków krajobrazowych o łącznej powierzchni około 2,5 mln ha, co stanowi około 8 % powierzchni Polski.

Na terenie Nadleśnictwa Ustroń znajduje się jeden park krajobrazowy - Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego, będący w zarządzie ZPK woj. śląskiego.

Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego utworzony został rozporządzeniem nr 10/98 wojewody bielskiego z dnia 16.06.1998 r. (Dz. Urz. Woj. Biel. nr 9, poz. 111), w celu zachowania, popularyzacji i upowszechniania szczególnych wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych Beskidu Śląskiego, w warunkach racjonalnego gospodarowania zgodnie z zasadami ekorozwoju.

Powierzchnia ogólna parku wynosi 38620,00 ha, zaś otuliny 22285,00 ha.

W granicach Nadleśnictwa powierzchnia parku obejmuje 6435,64 ha (w tym prawie cały obręb Brenna (4101,13 ha) i znaczną część obrębu Ustroń (2334,51 ha), co łącznie stanowi 55,82 % obszaru analizowanego obiektu.

Poza zasięgiem Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego, znajduje się cały obręb Hażlach, a także część północno-zachodnia obrębu Ustroń oraz nieliczne północne oddziały z obrębu Brenna.

Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego obejmuje dwa pasma górskie: Czantorii (995 m n.p.m.) oraz Baraniej Góry (1220 m n.p.m.). Pasma Czantorii stanowi zachodnie, mniejsze ramię Beskidu Śląskiego. Grzbietem tego pasma od Kiczory do Ostrego przebiega granica naszego państwa z Republiką Czeską. Drugą, większą i bardziej rozczłonkowaną odnogę Beskidu Śląskiego stanowi pasmo Baraniej Góry. Leży ono na wschód od pasma Czantorii. Od wschodu ograniczają go Kotlina Żywiecka i Brama Wilkowicka. Najwyższym szczytem jest Skrzyczne (1257 m n.p.m.).

Obszar Beskidu Śląskiego charakteryzuje się bardzo urozmaiconą budową geologiczną. Najważniejszą jednostką strukturalną tworzącą zrąb górotworu Beskidu Śląskiego jest płaszczowina śląska. Na terenie Beskidu Śląskiego zinwentaryzowano 21 pojedynczych lub grupowo występujących skałek. Najciekawsze z nich to skały grzybowe w dolinie Białej Wiselki oraz skały grzybowe w paśmie Kiczor, chronione, jako pomniki przyrody nieożywionej. Pomnikami przyrody są też jaskinie, a wśród nich największa w Karpatach Fliszowych Jaskinia Wiślańska.

Na stokach Baraniej Góry znajduje się obszar źródliskowy Wisły - największej rzeki Polski. Biorą tu początek potoki Białej i Czarnej Wiselki. Zlewnia Wisły wraz z dopływami zajmuje największy obszar parku. Niewielką powierzchnię zajmuje też zlewnia Odry - drugiej co do wielkości rzeki naszego kraju. W okolicach Koniakowa przebiega fragment kontynentalnego działu wodnego. Potoki Czadeczka i Krężelka należą już do zlewiska Morza Czarnego.

Pierwotnie lasy zajmowały prawie całą powierzchnię Beskidu Śląskiego. Obecnie piętro pogórza do wysokości około 500 m n.p.m. zajmują uprawy polowe i tereny zurbanizowane. Pozostały tylko niewielkie fragmenty łągów (lasy olszowo-jesionowe i jesionowo - wiązowe) i grądów (lasy lipowo-grabowe).

W piętrze regla dolnego między 500-800 m n.p.m., potencjalnym typem roślinności są buczyny z domieszką świerka, jodły i jawora. Obecnie na siedliskach tych panują świerczyny wtórnego pochodzenia. Ponadto w Beskidzie Śląskim stwierdzono również występowanie piętra klimatyczno-roślinnego – regla środkowego, zlokalizowanego pomiędzy 800 m n.p.m., a 1000 m n.p.m. Partie szczytowe powyżej 1000 m n.p.m. to regiel górny z dominującym tu wysokogórskim borem świerkowym. W Nadleśnictwie Ustroń występuje ekotyp świerka istebniańskiego.

Liczenie reprezentowane są ssaki w tym między innymi kopytne: jeleni, sarna i dzik; duże drapieżniki: wilk, ryś i sporadycznie niedźwiedź. Z mniejszych gatunków należy wymienić zimujące w jaskiniach nietoperze: gacek brunatny, nocek duży, nocek wąsaty, podkowiec mały oraz bardzo pożyteczne owadożerne ryjówki: aksamitna, malutka i górską. Lista ssaków Beskidu Śląskiego zamyka się liczbą około 35 gatunków. Górską faunę ptaków reprezentują gatunki subalpejskie, w tym dzięcioł trójpalczasty. Gatunki puszczańskie reprezentowane są przez kuraki - głuźca i jarząbka oraz duże ptaki drapieżne. Gady Beskidu Śląskiego najliczniej reprezentowane są przez jaszczurki: zwinkę i żyworodną oraz żmiję zygzakowatą, zaskrońca i padalca. Z 18 spotykanych w Polsce płazów, na obszarze Beskidu Śląskiego występuje 13 gatunków, np.: salamandra plamista, kumak górski, czy rzekotka drzewna. Badania ryb dorzecza górnej Wisty wykazały występowanie 12 gatunków, przy czym najpospolitszy jest tutaj pstrąg potokowy.

Obszary o charakterze naturalnym lub nieznacznie przekształcone, zostały uznane, jako rezerwy przyrody. Zajmują one zaledwie 1 % ogólnej powierzchni parku. Należą do nich rezerwy: „Zadni Gaj”, „Barania Góra”, „Czantoria”, „Wisła”, „Stok Szyndzielni”, „Dolina Łańskiego Potoku”, „Kuźnie”.

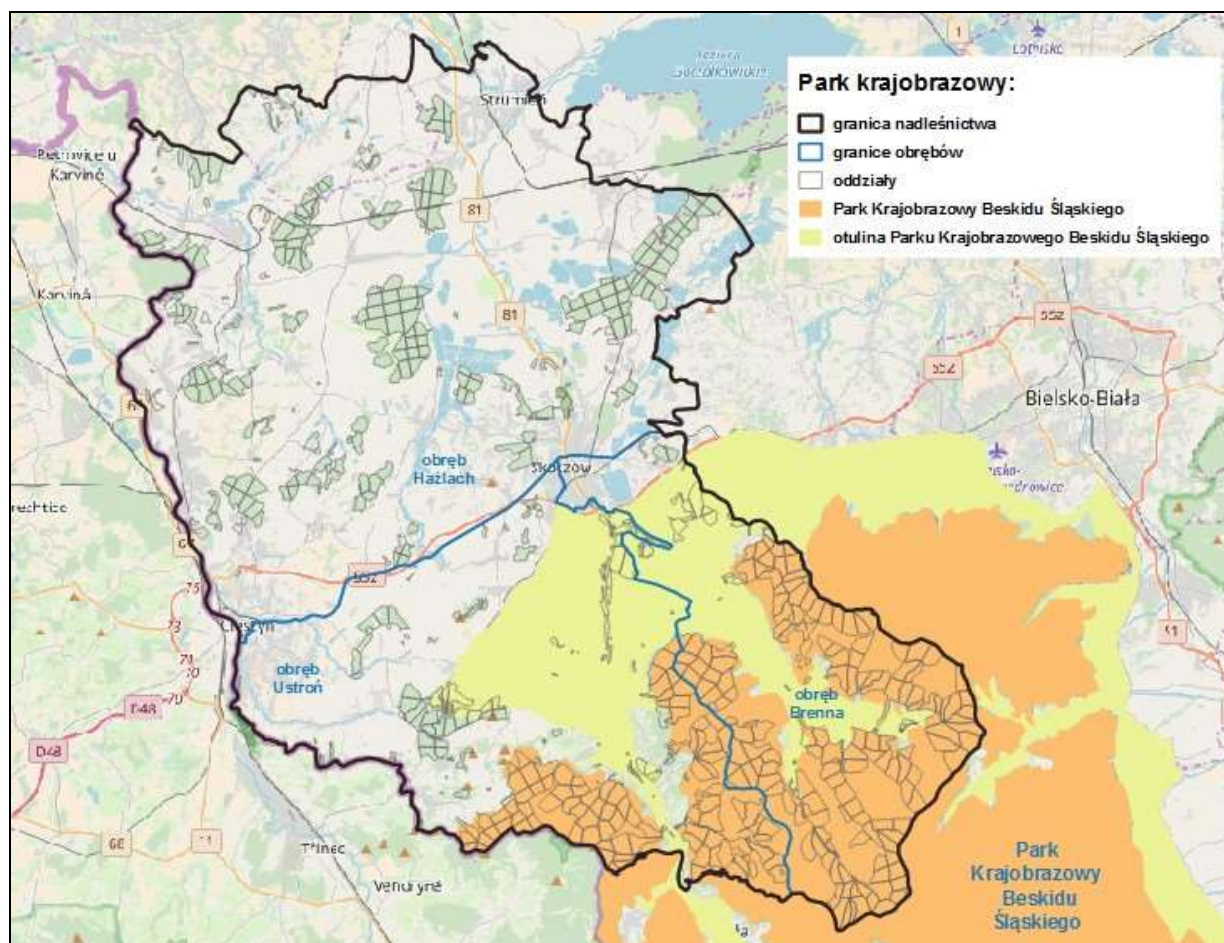
Na terenie Beskidu Śląskiego średniowieczne ślady osadnictwa na tym terenie sięgają XIV w. Od strony Cieszyna, wzdłuż Olzy pierwsze wioski powstawały już w XIII i XIV wieku. Beskid Śląski od czasu ukształtowania się średniowiecznych granic księstw śląskich aż do 1918 r. nieustannie stanowił część ziem księstwa cieszyńskiego, a potem Śląska Cieszyńskiego pod władaniem Habsburgów. Ziemia ta przez kilka stuleci miała trwałe granice niezależnie od zmiany panujących i zmiany przynależności państwowej. Biegła ona przez Przełęcz Koniakowską i dalej na północ ku Klimczokowi i rzece Białej. Granica ta w sensie kulturowym wyznacza granicę zamieszkiwania grup etnograficznych - górali śląskich i górali żywieckich. Obie te grupy różnią się pomiędzy sobą przede wszystkim gwarą, a także strojem ludowym, tradycyjnymi obrzędami i zwyczajami, folklorem muzycznym, budownictwem ludowym. Centrum kulturowym górali śląskich był w minionych stuleciach, aż do 1918 r., Jabłonków, a w drugiej kolejności bardziej odległy Cieszyn. Jednak w ostatnim półwieczu do roli ich kulturowej stolicy wyrosła Wisła.

Obszar Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego należy do dość gęsto zagospodarowanych pod względem turystycznym. Rozwinięta sieć szlaków oraz liczne schroniska umożliwiają dokładne poznanie tego terenu. Główne miejscowości będące punktami wypadowymi na tutejsze szczyty to Wisła, Ustroń i Szczyrk.

Tabela 33. Zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa Ustroń w obrębie Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego.

Lp.	Nazwa obszaru	Obręb	Lokalizacja (oddział, pododdział)	Powierzchnia [ha]	
				ogólna obszaru	na gruntach LP N-ctwa: Ustroń
1	2	3	4	5	6
1.	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	Brenna	10~a, 10b-h, 11c-p, 11~a, 11~b, 11~c, 11~d, 11~f, 12k-p, 12~a, 13b-j, 13~a, 14-30, 31a-m, 31~a, 32-36, 37a, 38-40, 41a-d, 41~a, 42-44, 45a-r, 45~a, 45~b, 45~c, 46, 47a-d, 47~a, 47~b, 48a-d, 48g, 48~a, 48~b, 49-52, 53a-c, 53l, 53~a, 53~b, 53~c, 54-57, 58a, 59-65, 66a-c, 66g-h, 66~a, 66~b, 66~c, 68-75, 75A, 76-84, 85c-h, 85~b 86a, 86c-j, 86l-m, 86~a, 86~b, 87-96, 97a, 97c-h, 97~a, 97~b, 98, 99a-b, 99f-g, 99~b, 100-107, 108a-k, 108m, 108o, 108~a, 109-149, 150d-j, 150~a, 151-153, 154b-i, 154~a, 155-156 157a-f, 157~a, 157~b	38620,00	4101,13

Lp.	Nazwa obszaru	Obręb	Lokalizacja (oddział, pododdział)	Powierzchnia [ha]	
				ogólna obszaru	na gruntach LP N-ctwa: Ustroń
1	2	3	4	5	6
		Ustroń	1c-k, 1~a, 1~b, 2a-d, 2~a, 2~b, 2~c, 3a-j, 3~a, 3~b, 3~d, 4, 5a-i, 5~a, 5~b, 6-8, 9a-f, 9~b, 9~c, 9~d, 10, 11i, 11~b, 12-16, 17a-d, 17g, 17l, 17~a, 17~b, 18-21, 23-25, 25A, 26-40, 41a-g, 41~a, 41~b, 42, 43a-g, 43~a, 43~b, 43~c, 44-48, 48Aa-f, 48A~a, 48A~b, 48A~c, 48B, 49c-i, 49~a, 49~b, 50-51, 51A, 52-55, 55A, 56-57, 58c-l, 58~a, 58~b, 58~c, 59-64, 65b-f, 65~a, 66a-f, 66~a, 66~b, 66~c, 67b-f, 67~a, 68, 69c-d, 69g-h, 69k-p, 69~a, 70, 71a-b, 71d-f, 71~a, 71~b, 72-77, 78c-g, 78~a, 78~b, 78~c, 79a-d, 79j, 79~a, 79~b, 80-87, 88a-b, 88d, 88~a		2334,51
Ogółem				38620,00	6435,64

Ryc. 20. Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego z otuliną w Nadleśnictwie Ustroń.

Ponadto na terenie Nadleśnictwa Ustroń znajduje się również otulina Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego.

Tabela 34. Zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa Ustroń w obrębie otuliny Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego.

Lp.	Nazwa obszaru	Obręb	Lokalizacja (oddział, pododdział)	Powierzchnia [ha]	
				ogólna obszaru	na gruntach LP N-ctwa: Ustroń
1	2	3	4	5	6
1.	Otulina Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego	Brenna	1f-i, 4-9; 10a, 11a, 11b, 12a-j, 13a, 31n, 37b-k, 37-a, 37-b, 53d-k, 53m, 53n, 58b-f, 150a-c, 154a, 157-c, 47f, 47g, 48f, 85-a, 85a-b, 85i-n, 86b, 86k, 97b, 99-a, 99c-d, 99h-i, 41f, 45-d, 45s-z, 45ax, 45bx,	22285,00	238,04

Lp.	Nazwa obszaru	Obręb	Lokalizacja (oddział, pododdział)	Powierzchnia [ha]	
				ogólna obszaru	na gruntach LP N-ctwa: Ustroń
1	2	3	4	5	6
		Ustroń	66d, 66f, 66~d, 67, 108l, 108n, 108p-z, 108ax, 108bx, 108cx, 108dx 1a-b, 2f, 3~c, 3h, 3k-l, 5j-t, 9~a, 11~a, 11~c, 11a-l, 17f, 17h-k, 17m-p, 22, 41h, 43h-n, 22A, 49a-b, 49j-n, 89, 90~a, 90~b, 90~c, 90~d, 9~f, 90d-f, 90j-z, 90ax, 90bx, 91-94, 104, 105, 106~a, 106a-f, 106m, 107~a, 107a, 108~a, 108a, 108d-f, 108j, 109a-d		393,33
Ogółem				22285,00	631,37

Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego nie posiada planu ochronny.

Z informacji uzyskanych w Parku Krajobrazowym Beskidu Śląskiego wynika, że na koniec 2017 roku planowane jest sporządzenie projektu planu ochrony (do dnia 01.01.2018 r. nie został opracowywany).

Gospodarka leśna prowadzona zgodnie z projektem planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Ustroń nie narusza zakazów obowiązujących na obszarze Parku.

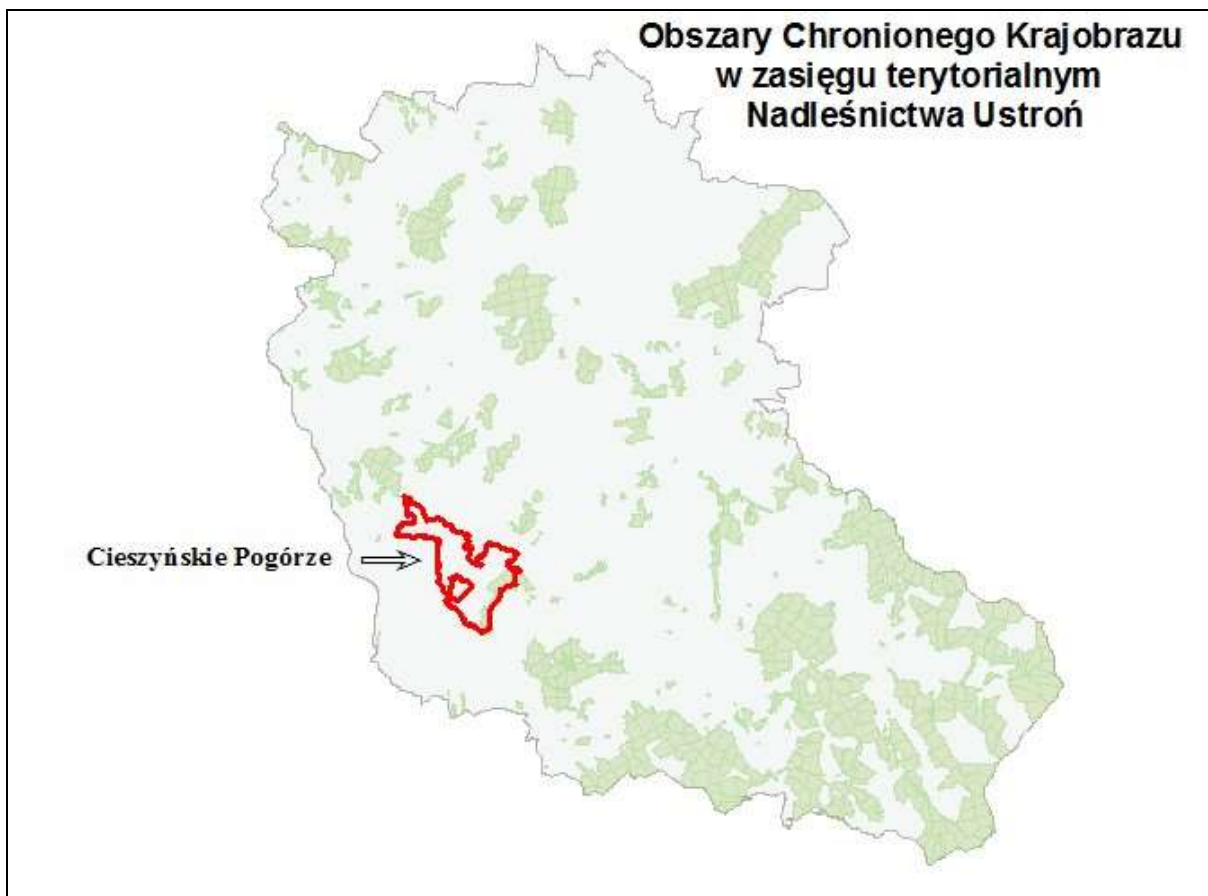
2.4. Obszary chronionego krajobrazu

Nadleśnictwo Ustroń na niewielkim fragmencie położone jest w zasięgu **Obszaru Chronionego Krajobrazu „Cieszyńskie Pogórze”**.

Obszar chronionego krajobrazu „Cieszyńskie Pogórze” o powierzchni 830,30 ha, (wg rejestru z 10 lipca 2015 r. - RDOŚ Katowice), w tym na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Ustroń 95,42 ha, został utworzony w 2007 roku uchwałą Nr XIII/112/07 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 27.09.2007, (Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 186/2007, poz. 3397 z dnia 31 października 2007 r.). Obszar Chronionego Krajobrazu „Cieszyńskie Pogórze” wyznaczono w celu ochrony wyróżniającego się pagórkowatego krajobrazu o znaczących walorach estetycznych i zróżnicowanych ekosystemach, pełniących funkcje korytarzy ekologicznych o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym.

W zasięgu Nadleśnictwa Ustroń, OChKCP obejmuje większą część jednego kompleksu leśnego położonego w pobliżu wsi Bażanowice, znajdującej się w gminie Goleszów w powiecie cieszyńskim. Analizowany OChK „Cieszyńskie Pogórze” położony jest w zasięgu obrębu Ustroń, w leśnictwie Dziegielów, a obejmuje: trzy całe oddziały (100, 101, 102), jeden pododdział 99a, oraz kilka wydzieleń z oddziału 103 (a-n, r) i 103~a.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Cieszyńskie Pogórze”, położony jest na terenie gmin: Hażlach, Goleszów, Dębowiec, Cieszyn w zasięgu powiatu cieszyńskiego. OChKCP rozciąga się na wschód od granic miasta Cieszyna.

Ryc. 21. Mapa położenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Cieszyńskie Pogórze.

Gospodarka leśna prowadzona zgodnie z projektem PUL dla Nadleśnictwa Ustroń nie narusza zakazów obowiązujących na terenie analizowanego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Obszar Chronionego Krajobrazu Cieszyńskie Pogórze (OChKCP) w zasięgu którego położone są grunty Nadleśnictwa nie posiada planu ochrony.

Obszar Chronionego Krajobrazu Cieszyńskie Pogórze został podzielony na trzy strefy krajobrazowe:

- Strefa A – tereny objęte innymi formami ochrony przyrody, ekosystemy leśne, tereny rolnicze i wybrane doliny cieków wodnych;
- Strefa B – tereny otwarte, tereny rolnicze inne niż wchodzące w skład strefy A, istniejąca i planowana zieleń miejska;
- Strefa C – tereny zabudowane oraz pozostałe tereny niezakwalifikowane do strefy A i B.

Na terenach strefy A ustalono następujące działania w zakresie ochrony czynnej obszaru:

- zachowanie istniejących i tworzenie nowych form ochrony przyrody;
- zachowanie i ochrona cennych biocenoz oraz stanowisk chronionych i rzadkich gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- zachowanie wyróżniających się tworów przyrody nieożywionej;
- zachowanie koryt cieków wodnych w stanie maksymalnie zbliżonym do naturalnego oraz prowadzenie prac regulacyjnych cieków wodnych tylko w zakresie niezbędnym dla ochrony przeciwpowodziowej i w oparciu o zasady dobrej praktyki utrzymania rzek i potoków górskich;
- utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych oraz zwartych zadrzewień;

- śródpolnych i zakrzewień występujących w ewidencji gruntów, jako tereny oznaczone symbolem Ls;
- zachowanie istniejących korytarzy ekologicznych w systemie powiązań przyrodniczych;
- ochrona walorów krajobrazowych oraz zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych.

Na terenach strefy B ustalono następujące działania w zakresie ochrony obszaru:

- zachowanie istniejących i tworzenie nowych form ochrony przyrody;
- zachowanie i ochronę cennych biocenoz oraz stanowisk chronionych i rzadkich gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- zachowanie wyróżniających się tworów przyrody nieożywionej;
- zachowanie koryt cieków wodnych w stanie maksymalnie zbliżonym do naturalnego oraz prowadzenie prac regulacyjnych cieków wodnych tylko w zakresie niezbędnym dla ochrony przeciwpowodziowej i w oparciu o zasady dobrej praktyki utrzymania rzek i potoków górskich;
- utrzymanie i tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków wodnych oraz wokół zbiorników wodnych, w postaci pasów zakrzewień i zadrzewień, jako naturalnej obudowy biologicznej, celem zwiększenia bioróżnorodności oraz ograniczenia wpływu substancji biogennych;
- zalesianie i zadrzewianie gruntów mało przydatnych do produkcji rolnej i nie przeznaczonych na inne cele, z wyłączeniem terenów, na których występują nieleśne siedliska przyrodnicze podlegające ochronie, siedliska gatunków roślin, grzybów i zwierząt związanych z ekosystemami nieleśnymi, a także miejsca pełniące funkcje punktów i ciągów widokowych na terenach o dużych wartościach krajobrazowych;
- kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez zachowanie mozaiki pól uprawnych, miedz, płątów wieloletnich ziołorośli, a także ochronę istniejących oraz formowanie nowych zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych;
- kształtowanie i rozwój terenów zieleni celem stworzenia ciągłości systemu przyrodniczego miasta dla poprawy warunków życia mieszkańców, wypoczynku i rekreacji,
- zachowanie istniejących korytarzy ekologicznych w systemie powiązań przyrodniczych;
- ochrona walorów krajobrazowych oraz zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych.

Na terenach strefy C ustalono następujące działania z zakresu ochrony obszaru:

- zachowanie i ochronę cennych biocenoz oraz stanowisk chronionych i rzadkich gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- kształtowanie i rozwój terenów zieleni celem stworzenia ciągłości systemu przyrodniczego miasta dla poprawy warunków życia mieszkańców, wypoczynku i rekreacji;
- ochrona walorów krajobrazowych oraz zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych.

2.5. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Zgodnie z zapisami Ustawy o ochronie przyrody zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Ustroń znajdują się 2 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe: „Góra Bucze” i „Kaplicówka”.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „**Góra Bucze**” znajduje się częściowo na gruntach w zarządzie LP (Nadleśnictwa Ustroń). Jest to obszar o łącznej powierzchni 109,00 ha, (wg rejestru z 10 lipca 2015 r. - RDOŚ Katowice) w tym na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Ustroń 32,36 ha). Na terenie Nadleśnictwa Ustroń obejmuje oddział

8, oraz wydzielienia 7j i 7k, znajdujące się na terenie leśnictwa Górki w obrębie Brenna. Szczególnym celem ochrony ww. zespołu przyrodniczo-krajobrazowego jest zachowanie za względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych źródła tufowego, ekosystemów leśnych i łąkowych ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin i zwierząt.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „**Kaplicówka**” zlokalizowany jest częściowo na gruntach będących w zarządzie Nadleśnictwa Ustroń. Jest to obszar o łącznej powierzchni 35,525 ha, (wg rejestru z dnia 10 lipca 2015 r. - RDOŚ Katowice). Na terenie Nadleśnictwa Ustroń ZPK „Kaplicówka” obejmuje jedynie jedno wydzielenie 81I (o powierzchni 1,37 ha) z leśnictwa Dębowiec w obrębie Hażlach. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Kaplicówka” został utworzony w 2003 roku, na mocy Uchwały nr XI/160/2003 Rady Miejskiej Skoczowa z dnia 28 sierpnia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. nr 91/03, poz. 2399 zm Dz. U. Nr 6 z dnia 30 stycznia 2004 r. Poz. 217). Administracyjnie teren zespołu położony jest na: gruntach Skarbu Państwa (w zarządzie LP Nadleśnictwa Ustroń), gminy Skoczów oraz na gruntach prywatnych. Został on utworzony w celu ochrony obszaru wzgórza Kaplicówka w Skoczowie. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Kaplicówka” obejmuje fragment wzgórza Kaplicówka z licznymi gatunkami chronionych roślin i zwierząt oraz kaplicą św. Jana Sarkandra. W skład Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego wchodzi nieruchomości położone w Skoczowie, obręb Skoczów-5, w tym: całe działki o numerach: 347/5, 104, 105, 431/2, 432/3, 430/3, 432/2, 432/4, 432/5, 435/1, 436/6, 699/8, 699/7, 699/9, 703/1, 703/2, 475, 347/1, 480, 481, 476, 477/1, 477/2, 479, 478, 474, 473, 349/8, 472, 347/2, 347/8, 471, 470, 169, 168, 467, 166, 165, 464, 162, 463/3, 463/2, 159, 158, 157, 156, 347/6, 347/7, 347/9.

Gospodarka leśna prowadzona w oparciu o projekt PUL dla Nadleśnictwa Ustroń nie narusza zakazów i zapewnia ochronę ww. analizowanych zespołów przyrodniczo-krajobrazowych.

Ryc. 22. Mapa położenia zespołów przyrodniczo-krajobrazowych w Nadleśnictwie Ustroń.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Ustroń zlokalizowane są ponadto 2 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe: „**Bluszcze na Górze Zamkowej**” i „**Lasek Miejski w Błogocicach**”.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „**Bluszcze na Górze Zamkowej**” został utworzony na mocy Uchwały Nr V/54/03 Rady Miejskiej w Cieszynie z dnia 23 stycznia 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 11, poz. 413 z 3.03.2003 r.). W skład zespołu przyrodniczo-krajobrazowego o powierzchni 0,4160 ha (wg rejestru z 10 lipca 2015 r. - RDOŚ Katowice), wchodzi nieruchomości położone w Cieszynie, stanowiące grunty gminy Cieszyn znajdujące się w obrębie działek o nr ewid. 17/1 i część 15/7, obręb Cieszyn-28. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy utworzono w celu zachowania ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu zadrzewionego stoku Góry Zamkowej ze stanowiskiem bluszczu pospolitego z licznymi okazami zakwitającymi.

Drugim zespołem przyrodniczo-krajobrazowym położonym w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Ustroń (poza gruntami LP), jest „**Lasek Miejski w Błogocicach**”, który położony jest na terenie gminy Cieszyn. Ww. zespół przyrodniczo-krajobrazowy o powierzchni 4,1070 ha (wg rejestru z 10 lipca 2015 r. - RDOŚ Katowice), utworzony został w 2002 r. Uchwałą nr LVII/556/02 Rady Miejskiej w Cieszynie z 5.09.2002 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. nr 66, poz. 2396 z 30.09.2002 r.), na terenie miasta Cieszyna, w celu ochrony zbocza doliny rzeki Olzy, porośniętej lasami grądowymi i łągowymi. Ochronie podlega drzewostan rosnący na fragmencie skarpy doliny Olzy. Obszar tego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego łączy dwa rezerваты: „Lasek Miejski nad Olzą” oraz „Velke Doly” położony w granicach Trzyńca i Czeskiego Cieszyna na terenie Republiki Czeskiej, co powinno umożliwić właściwą ochronę dużego kompleksu leśnego z rosnącą w runie cieszyńską wiosenną oraz wieloma cennymi gatunkami takimi jak m. in.: buławnik mieczolistny, obrazki alpejskie czy też pierwiosnka wyniosła.

2.6. Pomniki przyrody

„**Pomniki przyrody**” to forma ochrony indywidualnej, która zgodnie z „Ustawą o ochronie przyrody” (Art. 40) obejmuje pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiętkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów. Zaliczamy do nich sędziwe i okazałe rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, grupy drzew, aleje, źródła, wodospady, skałki, jary, głązy narzutowe i inne.

Pomniki przyrody istniejące.

Na terenie Nadleśnictwa Ustroń (na gruntach zarządzanych przez Lasy Państwowe), zlokalizowanych jest łącznie 22 pomników przyrody ożywionej i nieożywionej: w tym 14 pojedynczych drzew, 2 skupiska podwójnych drzew, 1 okaz pnąca, 4 jaskinie oraz 1 głąz narzutowy.

Pomniki przyrody zostały na koszt Nadleśnictwa oznakowane odpowiednimi tabliczkami.

Do najbardziej wyróżniających się drzew pomnikowych należą:

- jodła pospolita o obwodzie 416 cm, rosnąca na zachodnich stokach góry Kotarz w Brennej na terenie leśnictwa Hołcyna, uznawana za drugą, co do grubości jodłę w Polsce;
- buk pospolity o obwodzie 485 cm, rosnący w Ogrodzonej w lesie Kamieniec na terenie leśnictwa Kalembice, będący najokazalszym przedstawicielem tego gatunku na terenie powiatu cieszyńskiego;
- klon jawor o obwodzie 367 cm, rosnący w pobliżu źródeł potoku Nostroźny w Brennej na terenie leśnictwa Bukowa;
- cis pospolity (dwupniowy) o obwodach pni 147 cm i 152 cm rosnący w Brennej Leśnicy, prawdopodobnie najstarszy spośród wszystkich drzew będący w wykazie;

•sosna pospolita o obwodzie 255 cm rosnąca w Czarnym Lesie w Górkach Wielkich na terenie leśnictwa Równica, nie mająca sobie równej grubością w powiecie cieszyńskim.

Najgłębszą spośród ww. jaskiń jest Jaskinia w Trzech Kopcach położona na południowych stokach Trzech Kopców w leśnictwie Bukowa, będąca jednocześnie drugą jaskinią pod względem długości w polskich Karpatach Fliszowych. Łączna długość jej korytarzy wynosi 1250 m a głębokość 28 m.

Jaskinia Głęboka w Stołowie położona na południowo- zachodnich stokach góry Stołów w leśnictwie Bukowa jest pierwsza jaskinią w Polsce uznaną za pomnik przyrody przez Radę Gminy Brenna. Wszystkie jaskinie uznane za pomniki przyrody położone są na terenie gminy Brenna.

Do bardzo cennych pomników przyrody nieożywionej należy również głaz narzutowy granitowy „Rosnący Kamień” z leśnictwa Górki. Jest on bardzo ważny ze względu na swoją lokalizację, która jednocześnie wyznacza południową granicę maksymalnego zasięgu łądolodu plejstoceniowego.

*Fot.21. Głaz narzutowy granitowy „Rosnący Kamień”.
(autor: <http://www.ustron.katowice.lasy.gov.pl/image/journal/>).*

Pomniki przyrody zostały na koszt Nadleśnictwa oznakowane odpowiednimi tabliczkami.

Tabela 35. Zestawienie istniejących pomników przyrody na terenie Nadleśnictwa.

Lp.	Numer rejestru woj./ Akt utworzenia/ Akty normatywne aktualizujące	Dz.urz. woj., poz.	Położenie		Opis obiektu							Zabiegi uzgodnione z WKP	
			gmina, obr. ewid.	obr. leśny, leśnictwo, oddz., wydz.	rodzaj	wiek drzew	obwód [cm]	wysokość [m]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. kępy [ha]	projekt.	wykon.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	65 Orzeczenie L.O.13b/20/57 Prezydium WRN w Katowicach z dnia 27.06.1957 r.	nie publik.	powiat: cieszyński, gmina: gmina: Skoczów obszar wiejski, miejscowość: Pogórze, obr. ewid.: Pogórze	obręb Brenna, leśnictwo Górki, oddz. 1a (w cz. N)	Głaz narzutowy - granit czerwony gruboziarnisty. (Głaz narzutowy z granitu gruboziarnistego o obw. 4,50 m oraz wysokości nad powierzchnią ziemi 60 cm.)	-	450	0,6	-	Działalność człowieka	-	-	-
2.	695 Uchwała nr XVIII/152/04 Rady Gminy w Brennej z dnia 14 marca 2004 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody (Dz. Urz. nr 31, poz. 1003 z dnia 15 kwietnia 2004 r.)	nie publik.	powiat: cieszyński, gmina: Brenna, miejscowość: Górki Wielkie obr. ewid.: Górki Wielkie	obręb Brenna, leśnictwo Górki, oddz. 7d, (cz. N). (Klon jawor o obwodzie pnia 270 cm.) (Drzewo rośnie w Górkach Wielkich – przysiółek Kopaliny, drzewo rośnie w pobliżu dróżki i niewielkiego potoku.)	Klon jawor (1 szt.)	-	270	28	dobry	Działalność człowieka	-	-	-

Lp.	Numer rejestru woj./ Akt utworzenia/ Akty normatywne aktualizujące	Dz.urz. woj., poz.	Położenie		Opis obiektu							Zabiegi uzgodnione z WKP	
			gmina, obr. ewid.	obr. leśny, leśnictwo, oddz., wydz.	rodzaj	wiek drzew	obwód [cm]	wysokość [m]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. kępy [ha]	projekt.	wykon.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
3.	682 Uchwała nr XXXVI/300/2005 Rady Gminy w Brennej z dnia 7 października 2005 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody (Dz. Urz. nr 136, poz. 3422 z dnia 22 listopada 2005 r.)	nie publik.	powiat: cieszyński, gmina: Brenna, miejscowość: Górki Wielkie obr. ewid.: Górki Wielkie	obręb Brenna, leśnictwo Górki, oddz. 8f, (cz. N). (Klon jawor o obwodzie pnia 270 cm.) (Rośnie w partii szczytowej góry Bucze, przy ścieżce przyrodniczej, blisko polany od strony północnej.)	Klon jawor (1 szt.)	-	270	29	dobry	Działalność człowieka	-	-	-
4.	697 Uchwała nr XVIII/152/04 Rady Gminy w Brennej z dnia 16 marca 2004 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody (Dz. Urz. nr 31, poz. 1003 z dnia 15 kwietnia 2004 r.)	nie publik.	powiat: cieszyński, gmina: Brenna, miejscowość: Górki Wielkie obr. ewid.: Górki Wielkie	obręb Brenna, leśnictwo Górki, oddz. 8g, (cz. NE). (Klon jawor o obwodzie pnia 285 cm, najgrubszy okaz klona jawora na terenie Górek. Drzewo rośnie na skraju północno-zachodnich stokach góry Bucze.)	Klon jawor (1 szt.)	-	285	27	dobry	Działalność człowieka	-	-	-

Lp.	Numer rejestru woj./ Akt utworzenia/ Akty normatywne aktualizujące	Dz.urz. woj., poz.	Położenie		Opis obiektu							Zabiegi uzgodnione z WKP	
			gmina, obr. ewid.	obr. leśny, leśnictwo, oddz., wydz.	rodzaj	wiek drzew	obwód [cm]	wysokość [m]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. kępy [ha]	projekt.	wykon.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
5.	696 Uchwała nr XVIII/152/04 Rady Gminy w Brennej z dnia 16 marca 2004 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody (Dz. Urz. nr 31, poz. 1003 z dnia 15 kwietnia 2004 r.)	nie publik.	powiat: cieszyński, gmina: Brenna, miejscowość: Górki Wielkie, obr. ewid.: Górki Wielkie	obręb Brenna, leśnictwo Górki, oddz. 8g (cz. W). (Czereśnia ptasia o obwodzie pnia 235 cm.)	Czereśnia ptasia (1 szt.)	-	235	24	dobry	Działalność człowieka	-	-	-
6.	710 UCHWAŁA Nr XLVIII/382/2006 Rady Gminy w Brennej z dnia 26 października 2006 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za pomnik przyrody (Dz. Urz. Woj. Śląsk. nr 142, poz. z 2006 r. nr 142 poz. 3996.)	nie publik.	powiat: cieszyński, gmina: Brenna, miejscowość: Górki Wielkie, obr. ewid.: Górki Wielkie	obręb Brenna, leśnictwo Górki, oddz. 6a (cz. W). (Rośnie na pograniczu Lasu Dzielowego i łąki nad brzegiem strumienia płynącego w stronę Pogórza.)	Bluszcz pospolity (1 szt.) (Bluszcz pospolity na lipie drobnolistnej o obwodzie 25 cm)	-	25	23	dobry	Działalność człowieka	-	-	-

Lp.	Numer rejestru woj./ Akt utworzenia/ Akty normatywne aktualizujące	Dz.urz. woj., poz.	Położenie		Opis obiektu							Zabiegi uzgodnione z WKP	
			gmina, obr. ewid.	obr. leśny, leśnictwo, oddz., wydz.	rodzaj	wiek drzew	obwód [cm]	wysokość [m]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. kępy [ha]	projekt.	wykon.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
7.	684 Uchwała nr XXXVI/300/2005 Rady Gminy w Brennej z dnia 7 października 2005 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody (Dz. Urz. Woj. Śląsk. nr z 2005 r. nr 136 poz. 3422.)	nie publik.	powiat: cieszyński, gmina: Brenna, miejscowość: Górki Wielkie, obr. ewid.: Górki Wielkie	obręb Brenna, leśnictwo Cisowa, oddz. 37g, (cz. S). (Buk pospolity o obwodzie 320 cm, rośnie w zadrzewieniu na skraju łąki na zachód od ulicy Leśnej.)	Buk zwyczajny (1 szt.)	-	320	28	dobry	Działalność człowieka	-	-	-
8.	696 Uchwała nr XVIII/201/2016 Rady Gminy w Brennej z dnia 31 maja 2016 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody (Dz. Urz. z 2016 r., poz. 3154)	nie publik.	powiat: cieszyński, gmina: Ustroń, miejscowość: Ustroń, obr. ewid.: Lipowiec	obręb Brenna, leśnictwo Cisowa, oddz. 154a, (cz.NE). (Buk pospolity o obwodzie 300 cm. Drzewo rośnie w północno-wschodniej części Parku Kuracyjnego w Ustroniu.)	Buk zwyczajny (1 szt.)	-	300	25	dobry	Działalność człowieka	-	-	-

Lp.	Numer rejestru woj./ Akt utworzenia/ Akty normatywne aktualizujące	Dz.urz. woj., poz.	Położenie		Opis obiektu							Zabiegi uzgodnione z WKP	
			gmina, obr. ewid.	obr. leśny, leśnictwo, oddz., wydz.	rodzaj	wiek drzew	obwód [cm]	wysokość [m]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. kępy [ha]	projekt.	wykon.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
9.	701 Uchwała nr XLVIII/382/2006 Rady Gminy w Brennej z dnia 26 października 2006 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za pomnik przyrody. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2006 r. nr 142 poz. 3996.)	nie publik.	powiat: cieszyński, gmina: Brenna, miejscowość: Brenna, obr. ewid.: Brenna	obręb Brenna, leśnictwo Hołcyna, oddz. 87f, (cz. śr.).	Jodła pospolita (1 szt.) (Jodła pospolita o obwodzie pnia 416 cm, rośnie w Brennej Hołcyna, zachodnie stoki góry Kotarz, w pobliżu potoku.)	-	416	44	dobry	Działalność człowieka	-	-	-

Lp.	Numer rejestru woj./ Akt utworzenia/ Akty normatywne aktualizujące	Dz.urz. woj., poz.	Położenie		Opis obiektu							Zabiegi uzgodnione z WKP	
			gmina, obr. ewid.	obr. leśny, leśnictwo, oddz., wydz.	rodzaj	wiek drzew	obwód [cm]	wysokość [m]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. kępy [ha]	projekt.	wykon.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
10.	113 Decyzja Wojewody Bielskiego Nr RLS-op-7141p/6/80 z dnia 2 grudnia 1980 r. (opublikowana w Dzienniku Urzędowym Woj. Bielskiego z 1980 r.) Nowelizacja: Uchwała Nr XXXIII/371/14 Rady Gminy Brenna z dnia 11 września 2014 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za pomnik przyrody "Jaskini w Trzech Kopcach". (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2014 r., poz. 4722).	nie publik.	powiat: cieszyński, gmina: Brenna, miejscowość: Brenna, obr. ewid.: Brenna	obręb Brenna, leśnictwo Bukowa, oddz. 59a (w cz. śr.)	Jaskinia w Trzech Kopcach. (Jaskinia położona jest na zboczu wzniesienia Trzy Kopce.) (Jaskinia znajduje się na obszarze leśnym koło szlaku turystycznego.)	-	-	-	-	Działalność człowieka	-	-	-

Lp.	Numer rejestru woj./ Akt utworzenia/ Akty normatywne aktualizujące	Dz.urz. woj., poz.	Położenie		Opis obiektu							Zabiegi uzgodnione z WKP	
			gmina, obr. ewid.	obr. leśny, leśnictwo, oddz., wydz.	rodzaj	wiek drzew	obwód [cm]	wysokość [m]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. kępy [ha]	projekt.	wykon.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
11.	665 Rozporządzenie nr 1/93 Wojewody Bielskiego z 23.04.1993 r. § 1 pkt III.6. (Dz. Urz. Woj. Bielskiego z 1993 r. Nr 5 poz. 31)	nie publik.	powiat: cieszyński, gmina: Brenna, miejscowość: Brenna, obr. ewid.: Brenna	obręb Brenna, leśnictwo Bukowa, oddz. 38c (w cz. NW)	Jaskinia na Stołowie. (Jaskinia osuwiskowa powstała w piaskowcach warstw godulskich środkowych. Ukształtowała się w efekcie rozsuwania masywu skalnego na stoku. Składa się z wysokich, lecz miejscami wąskich korytarzy. Jaskinia znajduje się na południowo-zachodnich stokach góry Stołów. Długość 91 m. W.otw. 1005 m n. p. m.)	-	-	-	-	Działalność człowieka	-	-	-

Lp.	Numer rejestru woj./ Akt utworzenia/ Akty normatywne aktualizujące	Dz.urz. woj., poz.	Położenie		Opis obiektu							Zabiegi uzgodnione z WKP	
			gmina, obr. ewid.	obr. leśny, leśnictwo, oddz., wydz.	rodzaj	wiek drzew	obwód [cm]	wysokość [m]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. kępy [ha]	projekt.	wykon.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
12.	702 Uchwała Nr XLVIII/382/2006 Rady Gminy Brenna z dnia 26 października 2006 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za pomnik przyrody "Jaskini w Trzech Kopcach", (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2006 r. nr 142 poz. 3996).	nie publik.	powiat: cieszyński, gmina: Brenna, miejscowość: Brenna, obr. ewid.: Brenna	obręb Brenna, leśnictwo Bukowa, oddz. 38d (w cz. E)	Jaskinia Głęboka. (Jaskinia osuwiskowa powstała w piaskowcach warstw godulskich środkowych jednostki śląskiej. Jest ona rozwinięta w formie kilkupoziomowych zespołów szczelin poprzedzielanych komorami. Znajduje się na południowo-zachodnich stokach góry Stołów. Długość 554 m. W.otw. 970 m n. p. m.)	-	-	-	-	Działalność człowieka	-	-	-
13.	697 Uchwała nr VI/92/2007 Rady Gminy w Brennej z dnia 27 grudnia 2007 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody (Dz. Urz. nr 30, poz. 660 z dnia 20 lutego 2008 r.)	nie publik.	powiat: cieszyński, gmina: Brenna, miejscowość: Brenna, obr. ewid.: Brenna	obręb Brenna, leśnictwo Bukowa, oddz. 83b (cz. śr.). (Klon jawor o obwodzie pnia 367 cm.)	Klon jawor (1 szt.)	-	367	21	dobry	Działalność człowieka	-	-	-

Lp.	Numer rejestru woj./ Akt utworzenia/ Akty normatywne aktualizujące	Dz.urz. woj., poz.	Położenie		Opis obiektu							Zabiegi uzgodnione z WKP	
			gmina, obr. ewid.	obr. leśny, leśnictwo, oddz., wydz.	rodzaj	wiek drzew	obwód [cm]	wysokość [m]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. kępy [ha]	projekt.	wykon.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
14.	666 Rozporządzenie nr 1/93 Wojewody Bielskiego z 23.04.1993 r., (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2006 r. nr 142 poz. 3996), (Dz. Urz. Woj. Bielskiego z 1993 r. Nr 5 poz. 31).	nie publik.	powiat: cieszyński, gmina: Brenna, miejscowość: Brenna, obr. ewid.: Brenna	obręb Brenna, leśnictwo Leśnica, oddz. 113a (w cz. W)	Jaskinia Salmopolska. (Jaskinia salmopolska, występująca w obrębie gruboławicowych piaskowców warstw godulskich górnych jednostki śląskiej). Posiada formę korytarza rozwiniętego wzdłuż jednej szczeliny skalnej. Jaskinia znajduje się w Brennej Leśnicy w siodle przełęczy Salmopolskiej. Długość 115 m. W. otw. 910 m n. p. m.)	-	-	-	-	Działalność człowieka	-	-	-
15.	708 Uchwała nr XLVIII/382/2006 Rady Gminy w Brennej z dnia 26 października 2006 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody (Dz. Urz. nr 142, poz. 3996 z dnia 5 grudnia 2006 r.)	nie publik.	powiat: cieszyński, gmina: Brenna, miejscowość: Brenna, obr. ewid.: Brenna	obręb Brenna, leśnictwo Leśnica, oddz. 119b, (cz.S). (Skupienie dwóch drzew z gatunku cis pospolity o obwodzie pnia 147 cm i 152 cm (dwupniowy) i klon jawor w obwodzie pnia 270 cm.)	Grupa dwóch drzew gatunku: cis pospolity i klon jawor. (Rośnie na skraju byłej osady leśnej Szporówka w Brennej Leśnicy w odległości około 150 m od szlaku żółtego w kierunku Przełęczy Salmopolskiej.)	-	Cis - 147 Cis - 152 Jw - 270	-	dobry	Działalność człowieka	-	-	-

Lp.	Numer rejestru woj./ Akt utworzenia/ Akty normatywne aktualizujące	Dz.urz. woj., poz.	Położenie		Opis obiektu							Zabiegi uzgodnione z WKP	
			gmina, obr. ewid.	obr. leśny, leśnictwo, oddz., wydz.	rodzaj	wiek drzew	obwód [cm]	wysokość [m]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. kępy [ha]	projekt.	wykon.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
16.	706 Uchwała nr XLVIII/382/2006 Rady Gminy w Brennej z dnia 26 października 2006 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody (Dz. Urz. nr 142, poz. 3996 z dnia 5 grudnia 2006 r.)	nie publik.	powiat: cieszyński, gmina: Brenna, miejscowość: Brenna, obr. ewid.: Brenna	obręb Brenna, leśnictwo Leśnica, oddz. 132c, (cz. NW).	Jodła pospolita (1 szt.) (Jodła pospolita o obwodzie pnia 360 cm, rośnie w Brennej Leśnica na wschodnim stoku Orłowej w odległości około 40 m od szlaku żółtego z Leśnicy na Orłową w pobliżu źródeł potoku Grapa.)	-	360	41	dobry	Działalność człowieka	-	-	-
17.	197 Orzeczenie Nr RL.13/102/53 PWRN w Katowicach z dnia 19.08.1953 r. o uznaniu za pomnik przyrody	nie publik.	powiat: cieszyński, gmina: Dębowiec, miejscowość: Ogrodzona, obr. ewid.: Ogrodzona	obręb Haźlach, leśnictwo Kalembice, oddz. 211a (cz. N) (Las Kamieniec.)	Buk zwyczajny (1 szt.)	150	485	28	dobry	Działalność człowieka	-	-	-
18.	209 Decyzja Nr RL-OP-831/29/73 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z dnia 06.12.1973 r.	nie publik.	powiat: cieszyński, gmina: Skoczów, obszar wiejski, miejscowość: Wiślica, obr. ewid.: Wiślica	obręb Haźlach, leśnictwo Dębowiec, oddział 78k (cz. N)	Buk zwyczajny (1 szt.) (Wiek około 160 lat.)	160	300	28	dobry	Działalność człowieka	-	-	-

Lp.	Numer rejestru woj./ Akt utworzenia/ Akty normatywne aktualizujące	Dz.urz. woj., poz.	Położenie		Opis obiektu							Zabiegi uzgodnione z WKP	
			gmina, obr. ewid.	obr. leśny, leśnictwo, oddz., wydz.	rodzaj	wiek drzew	obwód [cm]	wysokość [m]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. kępy [ha]	projekt.	wykon.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
19.	68 Decyzja Prezydium WRN w Katowicach z dnia 30.11.1963 r. RL-OPb/40/63.	nie publik.	powiat: cieszyński, gmina: Skoczów, miejscowość: Wilamowice, obr. ewid.: Wilamowice	obręb Hażlach, leśnictwo Dębowiec, oddz. 80a (cz. N) (Dąb szypułkowy - wiek 250 lat; Buk pospolity - wiek 180 lat). (Znajduje się obok gajówki w oddz.80.)	Grupa wielogatunkowa: dąb szypułkowy i buk pospolity (grupa 2 drzew).	Db - 250	- -	- -	Dobry (buk wyrócony)	Działalność człowieka	-	-	-
20.	1475 Uchwała nr XL/300/2014 Rady Miasta Ustroń z dnia 30 stycznia 2014 r w sprawie ustanowienia pomnika przyrody. (Dz. Urz. Woj. Śląsk., z 2014 r. poz. 750).	nie publik.	powiat: cieszyński, gmina: Ustroń, miejscowość: Ustroń, obr. ewid.: Ustroń	obręb Ustroń, leśnictwo Równica, oddz. 13b, (cz. W). (Drzewo rośnie na południowo - zachodnim stoku góry Beskidek.)	Buk pospolity (1 szt.) (Buk pospolity o obwodzie pnia 410 cm. Drzewo bardzo okazałe. Korona drzewa regularna i symetrycznie wykształcona. Wysoko wzniesiona ponad korony innych drzew.)	-	410	-	dobry	Działalność człowieka	-	-	-
21.	674 Uchwała nr XXXVI/300/2005 Rady Gminy w Brennej z dnia 7 października 2005 w sprawie wprowadzenia ochrony prawnej w drodze uznania za pomnik przyrody. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2005 r. nr 136 poz. 3422).	nie publik.	powiat: cieszyński, gmina: Brenna, miejscowość: Górki Wielkie obr. ewid.: Górki Wielkie	obręb Ustroń, leśnictwo Równica, oddz. 92j (cz. śr.) (Rośnie przy ścieżce leśnej blisko rzeki Wisły w Czarnym Lesie.)	Sosna pospolita (1 szt.) (Sosna pospolita o obwodzie 255 cm.)	-	255	24	dobry	Działalność człowieka	-	-	-

Lp.	Numer rejestru woj./ Akt utworzenia/ Akty normatywne aktualizujące	Dz.urz. woj., poz.	Położenie		Opis obiektu							Zabiegi uzgodnione z WKP	
			gmina, obr. ewid.	obr. leśny, leśnictwo, oddz., wydz.	rodzaj	wiek drzew	obwód [cm]	wysokość [m]	stan zdrowotny	zagrożenia	pow. kępy [ha]	projekt.	wykon.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
22.	814 Uchwała nr XLIII/370/06 Rady Gminy w Goleszowie z dnia 30 maja 2006 r. w sprawie stanowienia pomników przyrody. (Dz. Urz. Woj. Śląsk. z 2006 r. nr 81, poz. 2312.)	nie publik.	powiat: cieszyński, gmina: Goleszów, miejscowość: Cisownica, obr. ewid.: Cisownica	obręb Ustroń, leśnictwo Dzięgielów, oddz. 106i, (cz. S). (pomnik przyrody - drzewa gatunku buk zwyczajny)	Buk zwyczajny (1 szt.) (Cisownica góra „Machula”, działka 888/7, oddział 106 Leśnictwa Dzięgielów.)	-	388	-	dobry	Działalność człowieka	-	-	-

Odnosnie ww. pomników przyrody zaleca się, aby w ich pobliżu nie prowadzić szlaków zrywkowych i nie lokalizować miejsc składowania drewna, porządkować należy również ich najbliższe otoczenie, a ewentualne działania ochronne, prowadzić w porozumieniu z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska. Należy także na bieżąco konserwować, a w razie potrzeby uzupełniać tablice informacyjne znajdujące się przy szlakach prowadzących do pomników przyrody.

2.7. Stanowiska dokumentacyjne przyrody nieożywionej

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Ustroń znajdują się 3 stanowiska dokumentacyjne przyrody nieożywionej: „Jasieniowa”, „Kamieniołom Skalica” i „Jaskinia Wiślańska”.

Stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej „**Jasieniowa**” zlokalizowane jest na terenie Nadleśnictwa Ustroń (na gruntach LP), a zostało utworzone Rozporządzeniem nr 5/09 Wojewody Śląskiego z dnia 2 kwietnia 2009 r. w sprawie ustanowienia stanowiska dokumentacyjnego pod nazwa "Jasieniowa" w gminie Goleszów (opublikowany w Dzienniku Urzędowym Woj. Śląskiego z 2009 roku, nr 57, poz. 1261). Stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej „Jasieniowa” o powierzchni 5,50 ha, (wg rejestru z 10 lipca 2015 r. - RDOŚ Katowice), znajduje się w gminie Goleszów, w obrębie ewidencyjnym Dzięgielów. W skład stanowiska dokumentacyjnego wchodzi wydzielenie 109a (o powierzchni 1,68 ha), leśnictwa Dzięgielów w obrębie Ustroń.

Celem ustanowienia stanowiska dokumentacyjnego jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych unikatowych odsłoneń fliszu karpackiego, w tym wapieni cieszyńskich, a także stanowisk rzadkich gatunków roślin i zwierząt.

Fot.22. Stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej „Jasieniowa”.
(autor: M. Szeremeta - BULiGL O/Kraków).

Na obszarze Nadleśnictwa Ustroń (na gruntach LP) ustanowiono również stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej „**Kamieniołom Skalica**”. Stanowisko dokumentacyjne „Kamieniołom Skalica” podlega ochronie w celu zachowania szczególnej wartości przyrodniczej, krajobrazowej i dydaktycznej, jako wyrobisko po zlikwidowanym kamieniołomie „Skalica”, w którym zachowały się cenne piaskowce godulskie oraz lustro tektoniczne. Ww. stanowisko dokumentacyjne ustanowiono Uchwałą Rady Miasta Ustroń nr

XLVI/501/2014 z dnia 26 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia stanowiska dokumentacyjnego pod nazwa „Kamieniołom Skalica” (opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Woj. Śląskiego dnia 08 lipca 2014 r., poz. 3856), a zlokalizowane jest na terenie Miasta Ustroń. Stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej „Kamieniołom Skalica” zajmuje powierzchnię 0,99 ha (wg Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody - crfop.gdos.gov.pl z dnia 03 lutego 2017 r.) - (w rejestrze RDOŚ Katowice z dnia 10 lipca 2015 r. – nie jest wymieniony). Zlokalizowane jest w wydzieleniu 22b w leśnictwie Równica, w obrębie Ustroń.

Na obszarze Nadleśnictwa Ustroń (na gruntach LP) ustanowiono ponadto stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej „**Jaskinia Wiślańska**”. Ww. stanowisko dokumentacyjne ustanowiono Uchwałą Rady Gminy Brenna nr III/21/15 z 12 lutego 2015 r. w sprawie ustanowienia stanowiska dokumentacyjnego pod nazwa „Jaskinia Wiślańska” w gminie Brenna (opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Woj. Śląskiego dnia 23 lutego 2015r., poz. 911). Ww. jaskinia położona jest w gminie Brenna, na zachodnim stoku grzbietu łączącego masyw Malinowskiej Skały z masywem Trzech Kopców, nieco poniżej Przełęczy Salmopolskiej, w zakresie wysokości 820-900 m n. p. m. w leśnictwie Leśnica, w obrębie Brenna i obejmuje pododdziały: 112i, 113c 113d i 113~c. Stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej „Jaskinia Wiślańska” ma powierzchnię 4,19 ha (powierzchnia wydzieleni). Celem ustanowienia stanowiska dokumentacyjnego jest zachowanie systemu jaskiniowego wraz z formą osuwiskową w obrębie, której system ten występuje oraz zabezpieczenie przed degradacją: korytarzy jaskini, osadów i nacieków jaskiniowych, a także zachowanie zbiorowisk fauny, w tym nietoperzy hibernujących w jaskini i bytujących w jej sąsiedztwie.

Tabela 36. Zestawienie dotyczące stanowisk dokumentacyjnych przyrody nieożywionej na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Ustroń.

Lp.	Stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej	Nr zarządzenia	Położenie		Powierzchnia [ha]	Opis obiektu walory	Uwagi
			Leśnictwo, Oddz. Wydz.	Gmina, Obręb ewidencyjny			
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Jasieniowa	Rozporządzenie nr 5/09 Wojewody Śląskiego z dnia 2 kwietnia 2009 r. w sprawie ustanowienia stanowiska dokumentacyjnego o pod nazwa "Jasieniowa" w gminie Goleszów (opublikowany w Dzienniku Urzędowym Woj. Śląskiego z 2009 roku, nr 57, poz. 1261).	obręb Ustroń leśnictwo Dzięgielów 109a	gmina Goleszów obr. ew. Dzięgielów	5,50 (w tym na gruntach LP - wydzielenie 109a o powierzchni 1,68 ha)	Celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych unikatowych odśnieżeń fliszu karpackiego, w tym wapieni cieszyńskich, a także stanowisk rzadkich gatunków roślin i zwierząt.	-
2.	Kamieniołom Skalica	Uchwała Rady Miasta Ustroń nr XLVI/501/2014 z dnia 26 czerwca 2014 r. (w sprawie ustanowienia stanowiska dokumentacyjnego pod nazwa „Kamieniołom Skalica” opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Woj.	obręb Ustroń leśnictwo Równica 22b	gmina Ustroń obr. ew. Ustroń	0,99	Stanowisko dokumentacyjne „Kamieniołom Skalica” podlega ochronie w celu zachowania szczególnej wartości przyrodniczej, krajobrazowej i dydaktycznej, jako wyrobisko po zlikwidowanym kamieniołomie „Skalica”, w którym	-

		Śląskiego dnia 08 lipca 2014 r., poz. 3856)				zachowały się cenne piaskowce godulskie oraz lustro tektoniczne.	
3.	Jaskinia Wiślańska	Uchwała Rady Gminy Brenna nr III/21/15 z 12 lutego 2015 r. (opublikowana w Dzienniku Urzędowym Woj. Śląskiego dnia 23 lutego 2015 r., poz. 911)	obręb Brenna leśnictwo Leśnica 112i, 113c, 113d, 113~c	Brenna obr. ew. Brenna	4,19 (powierzchnia wydzieleń)	Celem ustanowienia stanowiska dokumentacyjnego jest zachowanie systemu jaskiniowego wraz z formą osuwiskową w obrębie, której system ten występuje oraz zabezpieczenie przed degradacją: korytarzy jaskini, osadów i nacieków jaskiniowych, a także zachowanie zbiorowisk fauny, w tym nietoperzy hibernujących w jaskini i bytujących w jej sąsiedztwie.	-

Ponadto w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Ustroń zlokalizowano jeszcze jedno „**Stanowisko dokumentacyjne Odkrywką cieszynitów**” (położone w zasięgu terytorialnym leśnictwa Kalembice, w obrębie Hażlach) - o powierzchni 0,0647 ha (wg rejestru z 10 lipca 2015 r. - RDOŚ Katowice). W skład stanowiska dokumentacyjnego wchodzi działki położone na terenie miasta Cieszyn, gminy Cieszyn, w obrębie ewidencyjnym (Obręb 68), stanowiące odkrywkę cieszynitów pod estakadą ul. Granicznej. Utworzone zostało Uchwałą Nr LVII/555/02 Rady Miejskiej w Cieszynie z dnia 5 września 2002 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za stanowisko dokumentacyjne (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2002 r. Nr 66, poz. 2395 z dnia 30.09.2002 r.). Jest to antropogeniczne wyrobisko powierzchniowe. Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych odkrywki cieszynitów, położonej pod estakadą ul. Granicznej.

Ryc.23. Mapa położenia użytków ekologicznych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Ustroń.

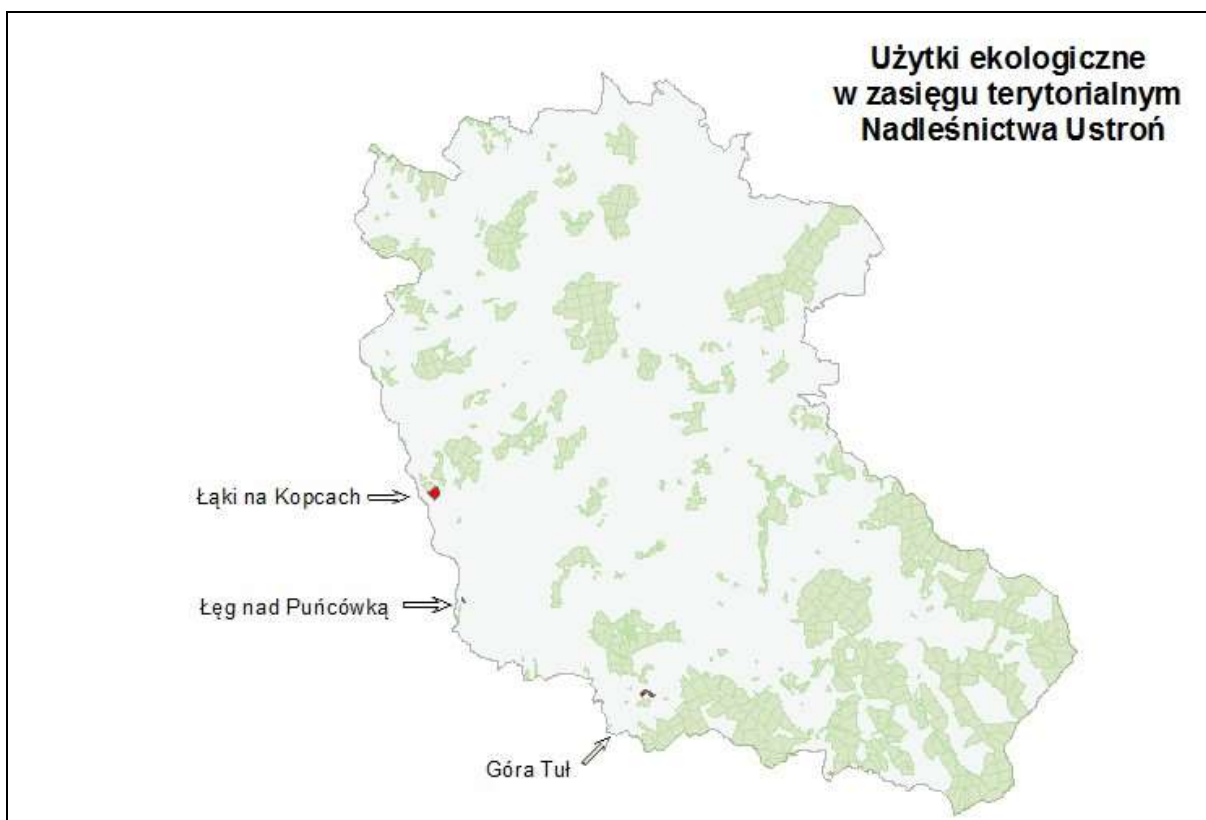
2.8. Użytki ekologiczne

Zgodnie z “Ustawą o ochronie przyrody” (Art.42) użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania. Do użytków ekologicznych mogą być również zaliczone zdewastowane łąki, pastwiska, stawy, które nie mają dużego znaczenia gospodarczego, mają jednak szczególne wartości przyrodnicze. Poszczególne rodzaje nieużytków, jak też zdewastowane ekosystemy często wyróżniają się rzadkimi zespołami roślinnymi, oraz gatunkami flory i fauny. Mają one wybitne znaczenie w zachowaniu różnorodności biologicznej. Ustanowienie użytku ekologicznego od sierpnia 2009 r. następuje wyłącznie w formie uchwały rady gminy, (wcześniej prawo takie miał także wojewoda), określającej nazwę danego obiektu lub obszaru, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu, obszaru lub jego części.

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Ustroń nie ustanowiono użytków ekologicznych. Jednakże w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Ustroń zlokalizowane są 3 użytki ekologiczne. Są to:

•**U.E „Góra Tuł”** znajduje się w zasięgu terytorialnym leśnictwa Dzięgielów, w obrębie Ustroń). Jest to teren nieleśny o powierzchni 6,9350 ha (wg rejestru z 11 sierpnia 2016 r. - RDOŚ Katowice), a przedmiotem ochrony jest górską łąką kośną. Utworzony został Rozporządzeniem Nr 41/07 Wojewody Śląskiego z dnia 31 lipca 2007 roku w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego pod nazwa „Góra Tuł” w obrębie ewidencyjnym Leszna Górna, w gminie Goleszów (Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 128 poz. 2506 z dnia 06.08.2007 r.). Celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych łąk storczykowych ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin.

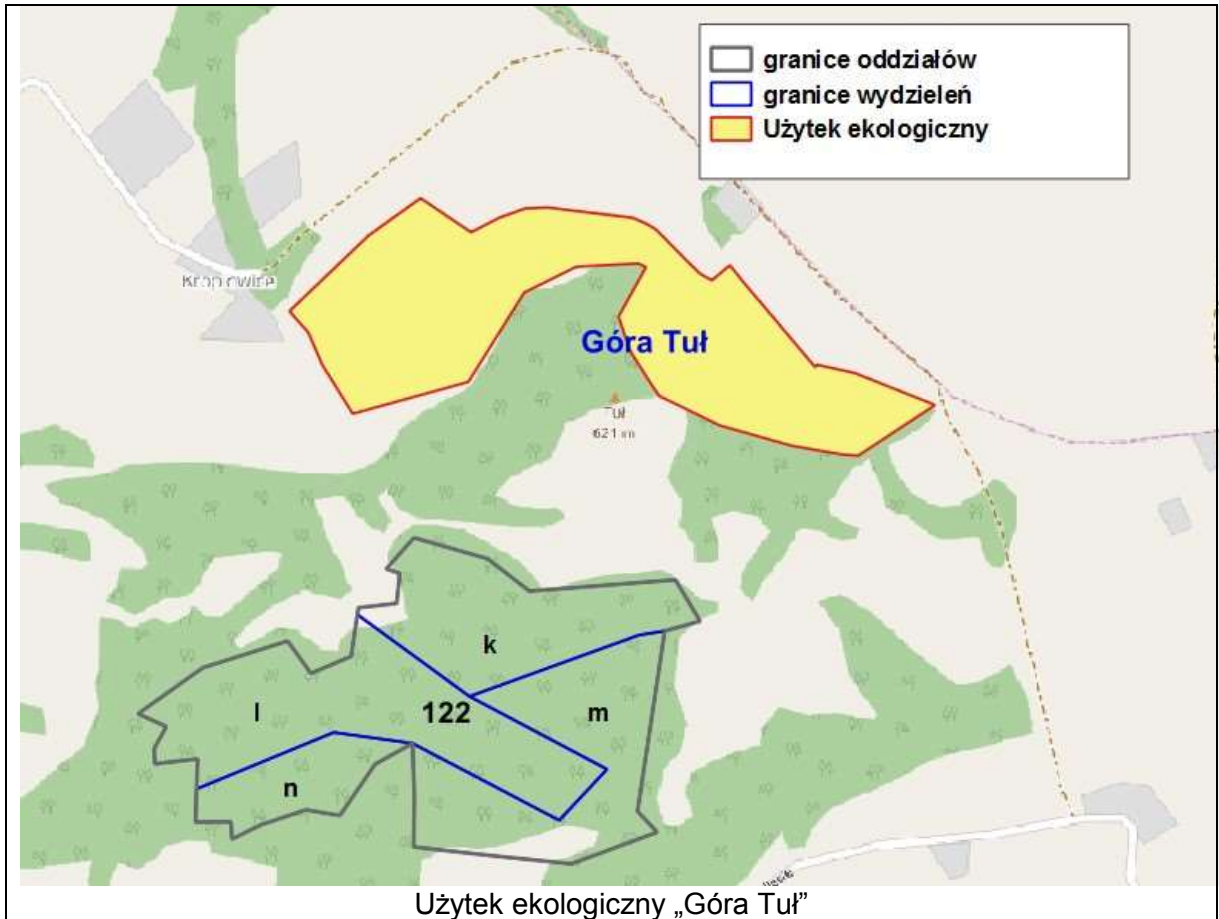
•**U.E „Łąki na Kopcach”** znajduje się w zasięgu terytorialnym leśnictwa Kalembice, w obrębie Hażlach (położony jest w pobliżu oddziału 206 i przylega do rezerwatu Kopce), o powierzchni 15,22 ha (wg rejestru z 11 sierpnia 2016 r. - RDOŚ Katowice). W skład użytku ekologicznego wchodzi działki gminy Cieszyn i prywatne oznaczone numerami geodezyjnymi: 18/4, 18/5, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77 oraz części 6/1, 63/1, 64 (obręb: Cieszyn-63). Utworzony został Uchwałą Nr V/52/2003 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 23 stycznia 2003 roku w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 11 poz. 411 z dnia 03.03.2008 r.). Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych obszaru łąk oraz lasów i zadrzewień, (którego fragmenty użytkowane są, jako tor motokrosowy), z licznymi gatunkami roślin i zwierząt rzadkich i chronionych. Przedmiotem ochrony jest obszar łąk, lasów oraz zadrzewień z licznymi gatunkami chronionymi.

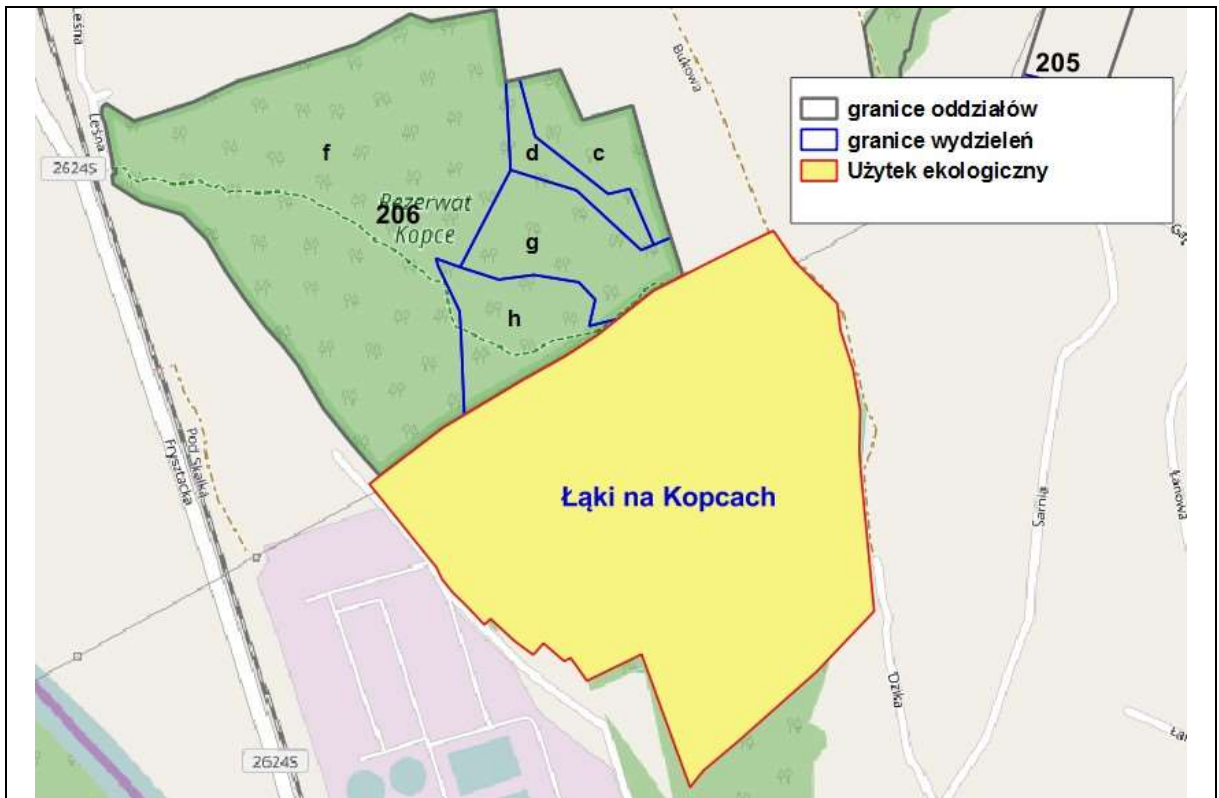

Ryc. 24. Mapa położenia użytków ekologicznych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Ustroń.

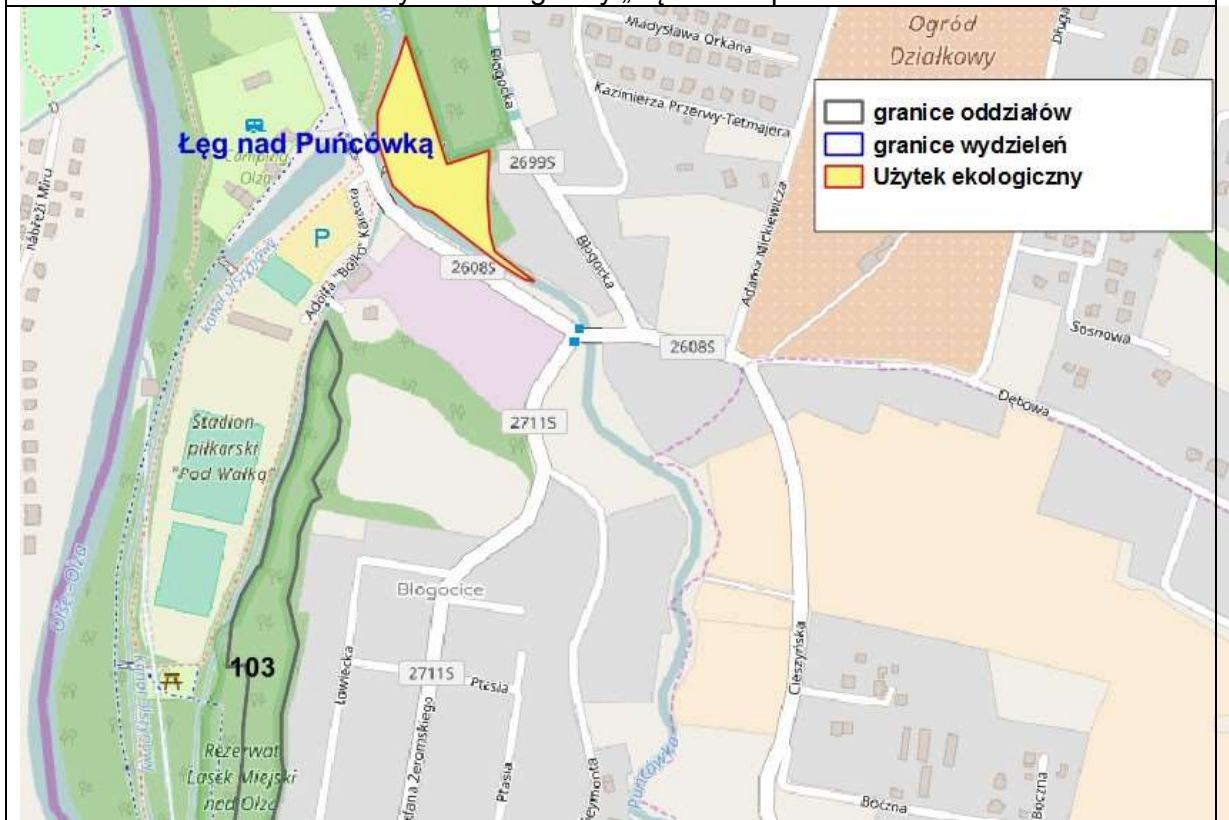
•**U.E „Łęg nad Puncówką”** znajduje się w zasięgu terytorialnym leśnictwa Dzięgielów, w obrębie Ustroń, (położony jest w pobliżu oddziału 103), o powierzchni 1,07 ha (wg rejestru z 11 sierpnia 2016 r. - RDOŚ Katowice). W skład użytku ekologicznego wchodzi działka gminy Cieszyn oznaczona numerem geodezyjnym: część 8/2 (obręb: Cieszyn-55). Utworzony został Uchwałą Nr V/53/2003 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 23 stycznia 2003 roku w

sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za użytek ekologiczny (Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 11 poz. 412 z dnia 03.03.2003 r.). Jest to teren leśny. Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu łągowego z zachodzącymi naturalnymi procesami lasotwórczymi, rosnącego na tarasie zalewowym Puńcówki.

Użytek ekologiczny „Łąki na Kopcach”

Użytek ekologiczny „Łęg nad Puncówką”

Ryc.25. Lokalizacja użytków ekologicznych zlokalizowanych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Ustroń.

2.9. Ochrona gatunkowa

Ochrona gatunkowa ("Ustawa o ochronie przyrody" - Art. 46) ma na celu zabezpieczenie dziko występujących roślin i zwierząt, a w szczególności gatunków rzadkich i zagrożonych wyginięciem, jak też zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

Występujące na obszarze Nadleśnictwa gatunki chronionych i rzadkich grzybów, porostów, mszaków, roślin naczyniowych oraz zwierząt przedstawiono w POP w wykazie tabelarycznym na podstawie danych otrzymanych w toku prac urządzeniowych, jak i uzyskanych z opracowań oraz waloryzacji omawianych terenów.

Zależnie od stopnia szczegółowości danych adresowych lokalizację poszczególnych gatunków podano w odniesieniu do wydzielenia, oddziału lub szczególnie w przypadku zwierząt – rejonu.

Ze względu na bogactwo występujących gatunków, szczególnie gatunków roślin, na obecnym etapie konstruowania Programu zamieszczono w wykazach gatunki zainwentaryzowane w toku prac urządzeniowych z dokładną lokalizacją, a także gatunki, których obecność była podstawą do tworzenia form ochrony.

Poniżej, w rozdziale „Flora – gatunki prawnie chronione” zestawiono chronione (Ustawa o ochronie przyrody), rzadkie i cenne gatunki roślin, grzybów i zwierząt stwierdzone lub obserwowane na gruntach Nadleśnictwa wg dostępnej literatury, danych Nadleśnictwa, oraz informacji zebranych w trakcie prac urządzeniowych.

2.9.1. Flora, gatunki prawnie chronione

Tabela 37. Gatunki roślin zinwentaryzowane, lub bardzo prawdopodobne na gruntach Nadleśnictwa (w tym chronione).

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Status ochrony/ *Kategoria/ ** Czerwona lista roślin i grzybów Polski/ *** Polska Czerwona Księga Roślin	Lokalizacja	Zagrożenia
1	2	3	4	5	6
Gatunki chronione: (specjalnej troski)					
Ochrona ścisła					
Rośliny naczyniowe:					
1.	<i>Hacquetia epipactis</i> Neck.ex DC.	Cieszynianka wiosenna	C, V	Dane wrażliwe.	Zbiór przez ludzi
Gatunki chronione: Ochrona ścisła					
2.	<i>Ophioglossum vulgatum</i> L.	Nasieźrzał pospolity	C	Obręb Ustroń: Leśnictwo Czantoria: 69c, (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	-
Pozostałe rzadkie, chronione i cenne gatunki:					
Ochrona ścisła					
Paprocie:					
1.	<i>Polystichum braunii</i> L.	Paprotnik Brauna	C	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
2.	<i>Polystichum lobatum</i> (Huds.)	Paprotnik kolczysty	C	Obręb Ustroń: Leśnictwo Czantoria: 74b, (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	-

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Status ochrony/ *Kategoria/ ** Czerwona lista roślin i grzybów Polski/ *** Polska Czerwona Księga Roślin	Lokalizacja	Zagrożenia
1	2	3	4	5	6
Rośliny naczyniowe:					
3.	<i>Cephalanthera rubra</i> (L.) Rich.	Buławnik czerwony	C, V, VU	Obręb Ustroń: Leśnictwo Dzięgielów: 106a (jednostkowo), (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	Zbiór przez ludzi
4.	<i>Cephalanthera longifolia</i> (L.) Fritsch	Buławnik mieczolistny	C, V, VU	Obręb Ustroń: Leśnictwo Dzięgielów: 104g, 111d, (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	Zbiór przez ludzi
5.	<i>Cephalanthera damasonium</i> (Mill.) Druce	Buławnik wielkokwiatowy	C	Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 8i, (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	Zbiór przez ludzi
6.	<i>Gentiana cruciata</i> L.	Goryczka krzyżowa	C	Obręb Ustroń: Leśnictwo Dzięgielów: 104g, (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	Zbiór przez ludzi
7.	<i>Gymnadenia conopsea</i> (L.) R. Br	Gółka długoostrogowa, koślarek	C	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
8.	<i>Spiranthes spiralis</i> (L.) Chevall.	Kręczyńska jesienna	C, E, CR	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
9.	<i>Epipactis palustris</i> (L.) Crantz	Kruszczyk błotny	C	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
10.	<i>Epipactis microphylla</i> (Ehrh.) Sw.	Kruszczyk drobnolistny	C, EN	Obręb Ustroń: Leśnictwo Dzięgielów: 107b (jednostkowo), 111d (cz.S), 111f (cz.N), 112b (cz.N), 119b (cz.NE), (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	-
11.	<i>Epipactis albensis</i> Nováková & Rydlo	Kruszczyk połabski	C	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
12.	<i>Epipactis purpurata</i> Sm.	Kruszczyk siny	C	Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 8h, 8i (cz.E), (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	-
13.	<i>Dactylorhiza sambucina</i> (L.) Soó	Kukułka bzowa, storczyk bzowy, stoplamek bzowy	C, EN, VU	Obręb Ustroń: Leśnictwo Czantorja: 69c, (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Status ochrony/ *Kategoria/ ** Czerwona lista roślin i grzybów Polski/ *** Polska Czerwona Księga Roślin	Lokalizacja	Zagrożenia
1	2	3	4	5	6
14.	<i>Dactylorhiza</i> × <i>braunii</i> (<i>D. fuchsii</i> × <i>D. majalis</i>) (<i>Europe</i>) (<i>Hybrids</i>)	Kukułka Brauna (krzyżówka dwóch dziko rosnących storczyków)	C	Obręb Ustroń: Leśnictwo Równica: 91k (cz.SW), (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	-
15.	<i>Dactylorhiza fuchsii</i> (Druce) Soó	Kukułka Fuchsa, (stopłamek Fuchsa)	C	Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 12a, 12b, 12g, 12h, 12i, 12j, 12k, 12l, Leśnictwo Cisowa: 36d (cz.NE), 36f (cz.śr.), (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	Zbiór przez ludzi
16.	<i>Lilium martagon</i> L.	Lilia złotogłów	C	Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 17c (cz. N), Leśnictwo Cisowa: 152a (cz. śr.), Obręb Ustroń: Leśnictwo Dzięgielów: 106l (pow. 0,10 ha), 107c (pow. 0,30 ha), 111f (cz. N), 120c (cz. S), (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	Zbiór przez ludzi
17.	<i>Listera cordata</i> R. Br.	Listera sercowata	C, V	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	Zbiór przez ludzi
18.	<i>Gladiolus imbricatus</i> L.	Mieczyk dachówkowy	C	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
19.	<i>Botrychium lunaria</i> (L.) Sw.	Podęźrzon księżycowy	C	Obręb Ustroń: Leśnictwo Dzięgielów: 104g, (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	Zbiór przez ludzi
20.	<i>Traunsteinera globosa</i> (L.) Rchb.	Storzycza kulista	C	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
21.	<i>Orchis pallens</i> L.	Storzycz bładny	C, V, VU	Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 8f (cz. W), 8g, 8i, Obręb Ustroń: Leśnictwo Czantoria: 67a (cz.śr. – pow. 0,01 ha), Leśnictwo Dzięgielów: 106l (cz.śr. – pow. 0,01 ha), 107c (cz.śr. – pow. 0,20 ha), 119f, 120c (cz.S), (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	-

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Status ochrony/ *Kategoria/ ** Czerwona lista roślin i grzybów Polski/ *** Polska Czerwona Księga Roślin	Lokalizacja	Zagrożenia
1	2	3	4	5	6
22.	<i>Neotinea ustulata</i> (L.) R.M.Bateman, Pridgeon & M.W.Chase	Storczyk drobnokwiatowy, storczyk drobnokwiatowy typowy	C, R, EN	Obręb Ustroń: Leśnictwo Czantoria: 69c (pjd), (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	-
23.	<i>Orchis militaris</i> L.	Storczyk Kukawka	C, V, VU	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
24.	<i>Orchis mascula</i> L.	Storczyk męski	C, V	Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 8g, 8i, Obręb Ustroń: Leśnictwo Czantoria: 69c (pjd), (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	-
25.	<i>Goodyera repens</i> (L.) R. Br.	Tajęża jednostronna	C, E	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
26.	<i>Malaxis monophyllos</i> (L.) Sw.	Wyblin jednolistny	C, V, NT	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
27.	<i>Corallorhiza trifida</i> Chatelain	Żłobik koralowy, żłobik koralowaty	C, VU	Obręb Ustroń: Leśnictwo Dzięgielów: 112b (cz. NW), (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	-
Ochrona częściowa					
Paprocie:					
28.	<i>Matteuccia struthiopteris</i> (L.) Todaro	Pióropusznik strusi	Cz	Obręb Ustroń: Leśnictwo Równica: 89a (cz. śr. – pow. 0,04 ha), 89b (cz. NW), 89d (cz. NW), 92c (cz. E), 94j, (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	Zbiór przez ludzi
29.	<i>Blechnum spicant</i> L.	Podrzeń żebrowiec	Cz	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
Mszaki:					
30.	<i>Climacium dendroides</i> (Hedw.) F.Weber & D.Mohr	Drabik drzewkowaty	Cz	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
31.	<i>Rhytidiadelphus squarrosus</i> (Hedw.) Warnst.	Fałdownik nastroszony	Cz	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
32.	<i>Polytrichum commune</i> Hedw.	Płonnik pospolity	Cz	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Status ochrony/ *Kategoria/ ** Czerwona lista roślin i grzybów Polski/ *** Polska Czerwona Księga Roślin	Lokalizacja	Zagrożenia
1	2	3	4	5	6
33.	<i>Pleurozium schreberi</i> (Willd.) Mitten.	Rokietnik pospolity	Cz	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
34.	<i>Sphagnum</i> sp.	Torfowiec (rodzaj)	Cz	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
35.	<i>Dicranum scoparium</i> (L.) Hedw.	Widłoząb miotlasty, widłoząb miotłowy, widłoząb leśny	Cz	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
Widłaki:					
36.	<i>Lycopodium clavatum</i> L.	Widłak goździsty	Cz	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	Zbiór przez ludzi
37.	<i>Lycopodium annotinum</i> L.	Widłak jałowcowaty	Cz	Obręb Brenna: Leśnictwo Cisowa: 52b (cz. W – pow. 6m ²), 53c (cz. W – pow. 9m ²), Leśnictwo Holcyna: 46a (cz. SW – pow. 40m ²), Leśnictwo Bukowa, 69b (cz. W , pow. 0,05 ha), 76b (cz. SE , pow. 0,05 ha), (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	Zbiór przez ludzi.
Rośliny naczyniowe:					
38.	<i>Veratrum lobelianum</i> Bernh	Ciemnżyca zielona	Cz	Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 12a, 12b, 12g, 12h, 12i, 12j, 17a, Obręb Ustroń: Leśnictwo Dzięgielów: 100i, 100j, 119i (cz. E – liczba: 2 szt.), 122g, 122i, 122j, (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	-
39.	<i>Centaurium erythraea</i> Rafn subsp. <i>erythraea</i>	Centuria pospolita, centuria zwyczajna, tysiącznik	Cz	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
40.	<i>Taxus baccata</i> L.	Cis pospolity	Cz, VU	Obręb Brenna: Leśnictwo Leśnica, oddz. 119b, (cz.S), oddz. 119c, (cz. NW). (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017, oraz terenowe prace urządzeniowe – 2016 r.). Leśnictwo Górki, oddz. 6h, (podsadzenia). (źródło danych: terenowe prace urządzeniowe – 2016 r.); Obręb Hażlach: Leśnictwo Pruchna: 94k (podsadzenia); Leśnictwo Zebrzydowice:	Zbiór przez ludzi

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Status ochrony/ *Kategoria/ ** Czerwona lista roślin i grzybów Polski/ *** Polska Czerwona Księga Roślin	Lokalizacja	Zagrożenia
1	2	3	4	5	6
				112c (podsadzenia); (źródło danych: terenowe prace urządzeniowe – 2016 r.); Obręb Ustroń: Leśnictwo Czantoria: 71b, (źródło danych: terenowe prace urządzeniowe – 2016 r.); Leśnictwo Dzięgielów: 119i (cz. E – liczba: 2 szt.), 122g, 122i, 122j, (rezerwat przyrody „Zadni Gaj”); (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	
41.	<i>Allium ursinum</i> L.	Czosnek niedźwiedzi	Cz	Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 21c (cz. S, pow. 0,20 ha), Obręb Ustroń: Leśnictwo Równica: 10b, (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	-
42.	<i>Carlina acaulis</i> L.	Dziewięcił bezłodygowy	Cz	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
43.	<i>Campanula sp.</i>	Dzwonek (rodzaj)	Cz	Obręb Brenna: Leśnictwo Bukowa: 38c (cz.śr.), (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
44.	<i>Neottia nidus-avis</i> (L.) L. C. M. Rich	Gnieźnik leśny, gniazdosz leśny	Cz	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
45.	<i>Gentiana asclepiadea</i> L.	Goryczka trójściowa	Cz	Obręb Ustroń: Leśnictwo Czantoria: 70b (cz.śr.), 71b (cz.śr.), (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	-
46.	<i>Pinus mugo</i> Turra	Sosna górską (kosodrzewina)	Cz	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
47.	<i>Epipactis atrorubens</i> (Hoffm.) Besser	Kruszczyk rdzawoczerwony	Cz	Obręb Ustroń: Leśnictwo Dzięgielów: 111f (cz. N), (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	-
48.	<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz	Kruszczyk szerokolistny	Cz	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
49.	<i>Dactylorhiza maculata</i> (L.) Soó	Kukułka plamista, storczyk plamisty, stoplamek plamisty	Cz	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	Zbiór przez ludzi
50.	<i>Dactylorhiza majalis</i> (Rchb.) P.F. Hunt &	Kukułka szerokolistna (stoplamek)	Cz, NT	Obręb Ustroń: Leśnictwo Równica: 89z, 92b,	Zbiór przez ludzi

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Status ochrony/ *Kategoria/ ** Czerwona lista roślin i grzybów Polski/ *** Polska Czerwona Księga Roślin	Lokalizacja	Zagrożenia
1	2	3	4	5	6
	Summerh.	szerokolistny, storczyk szerokolistny)		(źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	
51.	<i>Listera ovata</i> (L.) R. Br.	Listera jajowata	Cz	Obręb Ustroń: Leśnictwo Równica: 91k (cz. SW), (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	Zbiór przez ludzi
52.	<i>Arum cylindraceum</i> Gasp., syn. <i>Arum alpinum</i> Schott & Kotschy	Obrazki alpejskie	Cz	Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 8g, (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	Zbiór przez ludzi
53.	<i>Aquilegia vulgaris</i> L.	Orlik pospolity	Cz	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	Zbiór przez ludzi
54.	<i>Aruncus sylvestris</i> Kostel	Parzydło leśne	Cz	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
55.	<i>Primula veris</i> L.	Pierwiosnek lekarski	Cz	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	Zbiór przez ludzi
56.	<i>Primula elatior</i> (L.) Hill.	Pierwiosnek wyniosły	Cz	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	Zbiór przez ludzi
57.	<i>Platanthera bifolia</i> L.	Podkolan biały	Cz	Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 12a, 12b, 12g, 12h, 12i, 12j, 17a, Obręb Ustroń: Leśnictwo Równica: 92h, 92i, (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	Zbiór przez ludzi
58.	<i>Atropa belladonna</i> L.	Pokrzyk wilcza jagoda	Cz NT	Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 8f (cz. W), Leśnictwo Cisowa: 34c (cz. S), (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	Zbiór przez ludzi
59.	<i>Galanthus nivalis</i> L.	Śnieżyczka przebiśnieg	Cz	Obręb Ustroń: Leśnictwo Dziegiełków: 118d (cz. W , pow. 0,30 ha), 119b (cz. W , pow. 0,50 ha), (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	Zbiór przez ludzi
60.	<i>Daphne mezereum</i> L.	Wawrzynek wilczelyko	Cz	Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 17a, Leśnictwo Cisowa: 36d (cz. NE), 157b (cz. N), Obręb Ustroń: Leśnictwo Czantoria: 67c (cz. SE),	Zbiór przez ludzi

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Status ochrony/ *Kategoria/ ** Czerwona lista roślin i grzybów Polski/ *** Polska Czerwona Księga Roślin	Lokalizacja	Zagrożenia
1	2	3	4	5	6
				69n (cz. SW), 70f (cz. S), Leśnictwo Dzięgielów: 119d (jednostkowo), (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	
61.	<i>Colchicum autumnale</i> L.	Zimowit jesienny	Cz	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	Zbiór przez ludzi
Pozostałe ważniejsze gatunki spotykane na terenie Nadleśnictwa (w tym rzadkie):					
Mszaki:					
1.	<i>Atrichum undulatum</i> Web.et. Mohr.	Żurawiec falisty	rzadki	Obszar Nadleśnictwa	-
Paprocie:					
2.	<i>Dryopteris carthusiana</i> (Vill.) H. P. Fuchs	Nerecznica krótkoostna	-	Obszar Nadleśnictwa	-
3.	<i>Dryopteris filix-mas</i> (L.) Schott	Nerecznica samcza	-	Obszar Nadleśnictwa	-
4.	<i>Polypodium vulgare</i> L.	Paprotka zwyczajna	rzadki	Obręb Brenna: Leśnictwo Cisowa: 30b, Leśnictwo Bukowa, 42c, Obręb Ustroń: Leśnictwo Dzięgielów: 120c (cz. S), (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	-
5.	<i>Athyrium filix-femina</i> (L.) Roth	Wietlica samicza	-	Obszar Nadleśnictwa	-
Skrzypy:					
6.	<i>Equisetum telmateia</i> Ehrh.	Skrzyp olbrzymi	rzadki	Obręb Hażlach: Leśnictwo Kalembice: 181a (cz. N), 199b (cz. N); (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	-
7.	<i>Equisetum sylvaticum</i> L.	Skrzyp leśny	-	Obszar Nadleśnictwa	-
Pozostałe rośliny naczyniowe:					
8.	<i>Vinca minor</i> L.	Barwinek pospolity	rzadki	Obręb Hażlach: Leśnictwo Pruchna: 95c (cz. S); (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017); Leśnictwo Pruchna: 106f (cz. NW – pow. 0,06 ha), (źródło danych: baza Taksatora – z 2016 r. – dane źródłowe z Nadleśnictwa Ustroń); Leśnictwo Zebrzydowice: 115g (cz. śr. – pow. 0,05 ha); (źródło danych: baza Taksatora – z 2016 r. – dane źródłowe z Nadleśnictwa Ustroń).	Zbiór przez ludzi
9.	<i>Hedera helix</i> L.	Bluszcz pospolity	rzadki	Obręb Hażlach: Leśnictwo Pruchna: 95d (cz. S – pow. 0,03 ha); (źródło danych: baza Taksatora – z 2016 r.	Zbiór przez ludzi

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Status ochrony/ *Kategoria/ ** Czerwona lista roślin i grzybów Polski/ *** Polska Czerwona Księga Roślin	Lokalizacja	Zagrożenia
1	2	3	4	5	6
				– dane źródłowe z Nadleśnictwa Ustroń). Leśnictwo Pruchna: 97c (cz. śr.); (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	
10.	<i>Geranium robertianum</i> L.	Bodziszek cuchnący	-	Obszar Nadleśnictwa	-
11.	<i>Vaccinium vitis-idaea</i> L.	Borówka brusznica	-	Obszar Nadleśnictwa	-
12.	<i>Vaccinium myrtillus</i> L.	Borówka czernica	-	Obszar Nadleśnictwa	-
13.	<i>Circaea lutetiana</i> L.	Czartawa pospolita	-	Obszar Nadleśnictwa	-
14.	<i>Paris quadrifolia</i> L.	Czworolist pospolity	rzadki	Obszar Nadleśnictwa	-
15.	<i>Stachys sylvatica</i> L.	Czyściec leśny	-	Obszar Nadleśnictwa	-
16.	<i>Ajuga reptans</i> L.	Dąbrówka rozłogowa	-	Obszar Nadleśnictwa	-
17.	<i>Viola reichenbachiana</i> Jordan ex Bor.	Fiołek leśny	-	Obszar Nadleśnictwa	-
18.	<i>Galeobdolon luteum</i> Huds.	Gajowiec żółty	-	Obszar Nadleśnictwa	-
19.	<i>Stellaria holostea</i> L.	Gwiazdnica wielkokwiatowa	-	Obszar Nadleśnictwa	-
20.	<i>Astrantia major</i> L.	Jarzmianka większa	-	Obszar Nadleśnictwa	-
21.	<i>Ranunculus lanuginosus</i> L.	Jaskier kosmaty	-	Obszar Nadleśnictwa	-
22.	<i>Lamium album</i> L.	Jasnota biała	-	Obszar Nadleśnictwa	-
23.	<i>Lamium maculatum</i> L.	Jasnota plamista	-	Obszar Nadleśnictwa	-
24.	<i>Rubus hirtus</i> L.	Jeżyna gruczołowata	-	Obszar Nadleśnictwa	-
25.	<i>Rubus caesius</i> L.	Jeżyna popielica	-	Obszar Nadleśnictwa	-
26.	<i>Viburnum opulus</i> L.	Kalina koralowa	rzadki	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
27.	<i>Caltha palustris</i> L.	Knieć błotna	-	Obszar Nadleśnictwa Obręb Ustroń:	-
28.	<i>Trifolium ochroleucon</i> Huds.	Koniczyna żółtobiała	rzadki	Leśnictwo Dziegiełków: 111f (cz. N), (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	-
29.	<i>Convallaria majalis</i> L.	Konwalia majowa	rzadki	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
30.	<i>Maianthemum bifolium</i> (L.) F. W. Schmidt	Konwalijka dwulistna	-	Obszar Nadleśnictwa	-
31.	<i>Asarum europaeum</i> L.	Kopytnik pospolity	rzadki	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
32.	<i>Luzula luzuloides</i> (Lam.) Dandy & Wilmott	Kosmatka gajowa	-	Obszar Nadleśnictwa	-

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Status ochrony/ *Kategoria/ ** Czerwona lista roślin i grzybów Polski/ *** Polska Czerwona Księga Roślin	Lokalizacja	Zagrożenia
1	2	3	4	5	6
33.	<i>Luzula pilosa</i> (L.) Willd.	Kosmatka owłosiona	-	Obszar Nadleśnictwa	-
34.	<i>Festuca altissima</i> All.	Kostrzewa leśna	-	Obszar Nadleśnictwa	-
35.	<i>Frangula alnus</i> Mill.	Kruszyna pospolita	-	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
36.	<i>Geum urbanum</i> L.	Kuklik pospolity	-	Obszar Nadleśnictwa	-
37.	<i>Petasites albus</i> L.	Lepięznik biały	rzadki	Obszar Nadleśnictwa	-
38.	<i>Corylus avellana</i> L.	Leszczyna pospolita	-	Obszar Nadleśnictwa	-
39.	<i>Rubus idaeus</i> L.	Malina właściwa	-	Obszar Nadleśnictwa	-
40.	<i>Lunaria rediviva</i> L.	Mięszołaz trwała	rzadki	Obręb Brenna: Leśnictwo Cisowa: 152a (cz. SW), 156c (cz. E – pow. 1,00 ha), (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	-
41.	<i>Pulmonaria obscura</i> L.	Miodunka ćma	-	Obszar Nadleśnictwa	-
42.	<i>Impatiens parviflora</i> DC.	Niecierpek drobnokwiatowy	-	Obszar Nadleśnictwa	-
43.	<i>Impatiens noli-tangere</i> L.	Niecierpek pospolity	-	Obszar Nadleśnictwa	-
44.	<i>Myosotis scorpioides</i> L.	Niezapominajka błotna	-	Obszar Nadleśnictwa	-
45.	<i>Inula ensifolia</i> L.	Oman wąskolistny	rzadki	Obręb Ustroń: Leśnictwo Dzięgielów: 104g, (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	-
46.	<i>Aegopodium podagraria</i> L.	Podagrycznik pospolity	-	Obszar Nadleśnictwa	-
47.	<i>Urtica dioica</i> L.	Pokrzywa zwyczajna	-	Obszar Nadleśnictwa	-
48.	<i>Ribes nigrum</i> L.	Porzeczka czarna	rzadki	Obszar Nadleśnictwa (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
49.	<i>Milium effusum</i> L.	Prosownica rozpierzchła	-	Obszar Nadleśnictwa	-
50.	<i>Prenanthes purpurea</i> L.	Przenęt purpurowy	rzadki	Obszar Nadleśnictwa	-
51.	<i>Veronica montana</i> L.	Przetacznik górski	rzadki	Obszar Nadleśnictwa	-
52.	<i>Veronica chamaedrys</i> L.	Przetacznik ożankowy	-	Obszar Nadleśnictwa	-
53.	<i>Hepatica nobilis</i> Mill.	Przylaszczka pospolita	rzadki	Obszar Nadleśnictwa (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
54.	<i>Galium aparine</i> L.	Przytulia czepna	-	Obszar Nadleśnictwa	-
55.	<i>Galium sylvaticum</i> L.	Przytulia leśna	-	Obszar Nadleśnictwa	-
56.	<i>Galium</i>	Przytulia Schultesa	-	Obszar Nadleśnictwa	-

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Status ochrony/ *Kategoria/ ** Czerwona lista roślin i grzybów Polski/ *** Polska Czerwona Księga Roślin	Lokalizacja	Zagrożenia
1	2	3	4	5	6
	<i>schultesii</i> Vest				
57.	<i>Galium odoratum</i> L.	Przytulia wonna	-	Obszar Nadleśnictwa (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
58.	<i>Cardamine amara</i> L.	Rzeżucha gorzka	-	Obszar Nadleśnictwa	-
59.	<i>Salvia glutinosa</i> L.	Szałwia lepka	-	Obszar Nadleśnictwa	-
60.	<i>Oxalis acetosella</i> L.	Szczawik zajęczy	-	Obszar Nadleśnictwa	-
61.	<i>Chrysosplenium alternifolium</i> L.	Śledziennica skrętołistna	-	Obszar Nadleśnictwa	-
62.	<i>Deschampsia flexuosa</i> L.	Śmiełek pogięty	-	Obszar Nadleśnictwa	-
63.	<i>Senecio nemorensis</i> L.	Starzec gajowy	-	Obszar Nadleśnictwa	-
64.	<i>Senecio fuchsii</i> C. C. Gmel.	Starzec Fuchsa	-	Obszar Nadleśnictwa	-
65.	<i>Chaerophyllum temulum</i> L.	Świerżabek gajowy	-	Obszar Nadleśnictwa	-
66.	<i>Chaerophyllum hirsutum</i> L.	Świerżabek orzęsiony	-	Obszar Nadleśnictwa	-
67.	<i>Lysimachia nemorum</i> L.	Tojeść gajowa	-	Obszar Nadleśnictwa	-
68.	<i>Calamagrostis arundinacea</i> (L.) Roth	Trzcinnik leśny	-	Obszar Nadleśnictwa	-
69.	<i>Carex brizoides</i> L.	Turzyca drżączkowata	-	Obszar Nadleśnictwa	-
70.	<i>Carex sylvatica</i> Huds.	Turzyca leśna	-	Obszar Nadleśnictwa	-
71.	<i>Carex remota</i> L.	Turzyca odległokłosa	-	Obszar Nadleśnictwa	-
72.	<i>Carex pilosa</i> Scop.	Turzyca orzęsiona	-	Obszar Nadleśnictwa	-
73.	<i>Carex strigosa</i> Huds.	Turzyca zgrzeblowata	rzadki, LR	Obręb Brenna: Leśnictwo Górki: 6f (przy potoku), 7d (pjd w potoku), (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	-
74.	<i>Carex pendula</i> Huds.	Turzyca zwisła	-	Obszar Nadleśnictwa	-
75.	<i>Lonicera nigra</i> L.	Wiciokrzew czarny	rzadki	Obszar Nadleśnictwa	-
76.	<i>Filipendula ulmaria</i> (L.) Maxim.	Wiązówka błotna	rzadki	Obszar Nadleśnictwa	-
77.	<i>Poa nemoralis</i> L.	Wiechlina gajowa	-	Obszar Nadleśnictwa	-
78.	<i>Euphorbia dulcis</i> L.	Wilczomlecz słodki	rzadki	Obszar Nadleśnictwa	-
79.	<i>Anemone nemorosa</i> L.	Zawilec gajowy	-	Obszar Nadleśnictwa	-
80.	<i>Isopyrum thalictroides</i> L.	Zdrojówka rutewkowata	rzadki	Obszar Nadleśnictwa	-
81.	<i>Ficaria verna</i> Huds.	Ziarnopłon wiosenny	-	Obszar Nadleśnictwa	-
82.	<i>Dentaria glandulosa</i> Waldst. & Kit.	Żywiec gruczołowaty	rzadki	Obszar Nadleśnictwa	-

Lp.	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Status ochrony/ *Kategoria/ ** Czerwona lista roślin i grzybów Polski/ *** Polska Czerwona Księga Roślin	Lokalizacja	Zagrożenia
1	2	3	4	5	6
83.	<i>Dentaria enneaphyllos</i> , właśc. <i>Cardamine enneaphyllos</i> (L.) Crantz	Żywiec dziewięciolistny	rzadki	Obręb Brenna: Leśnictwo Cisowa: 151f, (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	-

* - C – ochrona ścisła, Cz – ochrona częściowa

** - Czerwona lista roślin i grzybów Polski (2006): gatunek wymierający (kat. zagrożenia: E), gatunek narażony na wyginięcie (kat. zagrożenia: V), gatunek rzadki (kat. zagrożenia: R);

IUCN-LC - Światowa Unia Ochrony Przyrody (IUCN) - gatunki niskiego ryzyka – najmniejszej troski (LR/lc, LC), bliskie zagrożenia (NT), narażone (VU), zagrożone (EN), krytycznie zagrożone (CR);

- Polska Czerwona Księga Roślin: gatunek krytycznie zagrożony (kat. zagrożenia: CR), gatunek zagrożony (kat. zagrożenia: EN), gatunek narażony (kat. zagrożenia: VU), gatunek niższego ryzyka (kat. zagrożenia: LR), gatunek o stopniu zagrożenia trudnym do określenia z braku danych (DD).

Brak jest obecnie szczegółowej inwentaryzacji występowania gatunków naczyniowych rzadkich tj. takich, których siedliska występują w Nadleśnictwie w rozproszeniu, na niewielkich powierzchniach lub na skraju zasięgu. Zestawienie pełnej listy roślin na tak dużym obszarze, jak omawiane Nadleśnictwo jest bardzo trudne i wymaga wieloletnich prac florystycznych. Informacje na temat gatunków rzadkich zamieszczono we właściwych dla lokalizacji wyciągach z POP-u dla leśniczych.

Flora Nadleśnictwa Ustroń – fotografie:

*Fot.23. Turzyca zgrzeblowata.
(autor: Marek Śniegoń).*

*Fot.24. Ziarnopłon wiosenny.
(autor: M. Szeremeta - BULiGL O/Kraków).*

W przypadku gatunków rzadkich występujących na terenie Nadleśnictwa przy wykonywaniu prac leśnych należy zwrócić uwagę na ochronę ich stanowisk. Zaleca się, aby w miejscach występowania gatunków chronionych lub rzadkich, prace związane z pozyskaniem drewna i jego zrywką, przeprowadzaniem cięć pielęgnacyjnych realizować w sposób pozwalający uniknąć dużych zniszczeń runa, ściółki i gleby. Przykładem może być np. planowanie pozyskania zimą, przy pokrywie śnieżnej, wyznaczanie szlaków zrywkowych

z ominięciem stanowisk roślin chronionych, pozostawianie (przy cięciach rębnych) biogrup i kęp z wszystkimi warstwami lasu. W ramach aktualizacji Programu Ochrony Przyrody należy również na bieżąco inwentaryzować nowe i weryfikować zasięg istniejących stanowisk roślin chronionych. W przypadku gatunków występujących powszechnie z uwagi na ich liczebność racjonalnie prowadzona gospodarka leśna nie wpłynie na stan ich populacji. Nie zachodzi, więc potrzeba specjalnego ich traktowania.

Przedstawioną powyżej listę roślin naczyniowych występujących w Nadleśnictwie Ustroń, zestawiono na podstawie wykonanej waloryzacji przyrodniczej terenu Nadleśnictwa, oraz poprzednio obowiązującego Programu Ochrony Przyrody. Wykorzystano również wyniki inwentaryzacji przy pracach urzędzeniowych oraz dostępne opracowania dotyczące istniejących form ochrony przyrody itp.

❖ Gatunki grzybów.

W Nadleśnictwie Ustroń występują również 2 gatunki grzybów. Są to: borowik korzeniasty (*Caloboletus radicans* (Pers.) Vizzini), oraz maślak trydencki (*Suillus tridentinus* (Bres.) Singer), które objęte są ochroną ścisłą.

Tabela 38. Gatunki grzybów.

Lp.	Gatunek	Ochrona	Zagrożenia	Orientacyjna lokalizacja
1	2	3	4	5
1.	Borowik korzeniasty (<i>Caloboletus radicans</i> (Pers.) Vizzini)	C	Zbiór przez ludzi	Obręb Ustroń: Leśnictwo Dziegiełków: 111d (cz. S), 111f (cz. N), (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).
2.	Maślak trydencki (<i>Suillus tridentinus</i> (Bres.) Singer)	C	Zbiór przez ludzi	Obręb Ustroń: Leśnictwo Dziegiełków: 111f (cz. N), (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).

❖ Gatunki roślin z „Polskiej Czerwonej Księgi Roślin”.

W Nadleśnictwie występują również gatunki wymienione w „Polskiej Czerwonej Księdze Roślin”. Są to:

Tabela 39. Gatunki wymienione w „Polskiej Czerwonej Księdze Roślin”.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Kategoria
1	2	3	4
1.	Buławnik czerwony	<i>Cephalanthera rubra</i> (L.) Rich.	C, V, VU
2.	Buławnik mieczolistny	<i>Cephalanthera longifolia</i> (L.) Fritsch	C, V, VU
3.	Cis pospolity	<i>Taxus baccata</i> L.	Cz, VU
4.	Kruszczyk drobnolistny	<i>Epipactis microphylla</i> (Ehrh.) Sw.	C, EN
5.	Kukułka bzowa, storczyk bzowy, stoplamek bzowy	<i>Dactylorhiza sambucina</i> (L.) Soó)	C, EN, VU
6.	Turzyca zgrzeblowata	<i>Carex strigosa</i> Huds.	rzadki, NT
7.	Storczyk bładny	<i>Orchis pallens</i> L.	C, V, VU

2.9.2. Fauna, gatunki prawnie chronione

Tabela 40. Wykaz gatunków specjalnej troski i zwierząt chronionych (szczególnego znaczenia, stwierdzonych na obszarze Nadleśnictwa).

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
Gatunki chronione: (specjalnej troski)				
Ssaki				
1.	1324 - Nocek duży <i>Myotis myotis</i> Borkhausen - B	Ścisła	Dane wrażliwe.	IUCN- LC, CLZ-VU, Bern2, HD2, HD4
2.	1323 - Nocek Bechsteina <i>Myotis bechsteini</i> Kull	Ścisła	Dane wrażliwe.	IUCN-NT, Bern2, HD2, HD4
3.	1321 - Nocek orzęsiony <i>Myotis emarginatus</i> E. Geoffroy - B	Ścisła	Dane wrażliwe.	IUCN- EN, Bern2, HD2, HD4
4.	1326 - Gacek brunatny <i>Plecotus auritus</i> L.	Ścisła	Dane wrażliwe.	IUCN-LC, Bern2, HD4
5.	1303 - Podkowiec mały <i>Rhinolophus hipposideros</i> Bechstein - B	Ścisła	Dane wrażliwe.	IUCN-LC, CLZ-EN, Bern2, HD2, HD4
6.	1355 – Wydra <i>Lutra lutra</i> L. - C	Częściowa	Dane wrażliwe.	IUCN-NT, Bern2, HD2, HD4
Płazy				
7.	1193 - Kumak górski <i>Bombina variegata</i> L. - B	Ścisła	Dane wrażliwe.	IUCN-LC, Bern2, HD2, HD4
8.	2001 - Traszka karpacka <i>Lissotriton montandoni</i> Boulenger - B	Ścisła	Dane wrażliwe.	IUCN-LC, Bern3, HD4, CLZ-NT
Ptaki				
9.	A030 – Bocian czarny <i>Ciconia nigra</i> L.	Ścisła	Dane wrażliwe.	IUCN-CR, BD1, BD2/II
10.	A075 – Bielik zwyczajny, bielik <i>Haliaeetus albicilla</i> L.	Ścisła	Dane wrażliwe.	IUCN-CR, BD1, BD2/II
Pozostałe rzadkie, chronione i cenne gatunki:				
Ssaki				
Gatunki chronione				
1.	1354 - Niedźwiedź brunatny <i>Ursus arctos</i> L.	Ścisła	Gatunek sporadycznie obserwowany na terenie Nadleśnictwa. Brak danych odnośnie szczegółowej lokalizacji w granicach Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-EN, CLZ-NT, Bern2, HD2, HD4 (gatunek priorytetowy)
2.	1361 - Ryś <i>Lynx lynx</i> L.	Ścisła	Gatunek sporadycznie obserwowany na terenie Nadleśnictwa. Brak danych odnośnie szczegółowej lokalizacji w granicach Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	CLZ-NT, Bern2
3.	1352 - Wilk <i>Canis lupus</i> L.	Ścisła	Gatunek sporadycznie obserwowany na terenie Nadleśnictwa. Brak danych odnośnie szczegółowej lokalizacji w granicach Nadleśnictwa. Dane historyczne: obręb Brenna, leśnictwo Bukowa: 59b - (lokalizacja nie potwierdzona przez Nadleśnictwo Ustroń). (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	CLZ-NT, Bern2
4.	1308 – Mopek zachodni <i>Barbastella barbastellus</i> L. - B	Ścisła	Brak danych na temat występowania w zasięgu Nadleśnictwa Ustroń. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN- EN, Bern2, HD2, HD4

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
5.	Nocek Brandta <i>Myotis brandtii</i> Eversmann	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN- EN, Bern2, HD2, HD4
6.	Nocek Natterera <i>Myotis nattereri</i> Kuhl.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN- EN, Bern2, HD2, HD4
7.	Chomik europejski <i>Cricetus cricetus</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, Bern2, HD4
8.	Nocek wąsatek <i>Myotis mystacinus</i> Kuhl.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, Bern2, HD4
9.	Jeż wschodni <i>Erinaceus roumanicus</i> Barrett-Hamilton	Częściowa	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
10.	Gronostaj, łasica gronostaj <i>Mustela erminea</i> L.	Częściowa	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POP dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
11.	Karczownik ziemnowodny <i>Arvicola terrestris</i> L.	Częściowa	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
12.	Kret europejski <i>Talpa europaea</i> L.	Częściowa (osobniki znajdujące się poza terenem ogrodów, upraw ogrodniczych, szkótek leśnych, trawiastych lotnisk, ziemnych konstrukcji hydrotechnicznych oraz obiektów sportowych)	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
13.	Łasica <i>Mustela nivalis</i> L.	Częściowa	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
14.	Ryjówka aksamitna <i>Sorex araneus</i> L.	Częściowa	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, Bern3
15.	Ryjówka górską <i>Sorex alpinus</i> Schinz	Częściowa	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, Bern3
16.	Ryjówka malutka <i>Sorex minutus</i> L.	Częściowa	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, Bern3
17.	Rzęsorek rzeczek <i>Neomys fodiens</i> Pennant	Częściowa	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, Bern3
18.	Wiewiórka <i>Sciurus vulgaris</i> L.	Częściowa	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, Bern3
19.	Popielica szara, popielica <i>Glis glis</i> L.	Częściowa	Brak danych na temat występowania w zasięgu Nadleśnictwa Ustroń. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017). Gatunek występujący w zasięgu Nadleśnictwa. (źródło danych: Tomasz Jonderko - Górecki Klub Przyrodników).	IUCN-LC, Bern3
Gatunki nie objęte ochroną				
20.	Borsuk, jaźwiec <i>Meles meles</i> L.	-	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POP dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
21.	Dzik <i>Sus strofa</i> L.	-	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POP dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
22.	Jeleń <i>Cervus elaphus</i> L.	-	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POP dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
23.	Kuna domowa, kamionka <i>Martes foina</i> Erxleben	-	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POP dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
24.	Kuna leśna, tumak <i>Martes martes</i> L.	-	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POP dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
25.	Lis <i>Vulpes vulpes</i> L.	-	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POP dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
26.	Tchórz zwyczajny, tchórz pospolity, tchórz europejski <i>Mustela putorius</i> L.	-	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POP dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
27.	Sarna <i>Capreolus capreolus</i> L.	-	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POP dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
28.	Zając szarak <i>Lepus europaeus</i> L.	-	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POP dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
Ptaki				
Gatunki chronione				
1.	A031 – Bocian biały <i>Ciconia ciconia</i> L.	Ścisła	Gatunek występujący jedynie w zasięgu Nadleśnictwa. Brak danych odnośnie szczegółowej lokalizacji w granicach Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
2.	A409 – Cietrzew <i>Tetrao tetrix tetrix</i> L. (<i>Tetrao tetrix</i> L.)	Ścisła	Brak danych na temat występowania w zasięgu Nadleśnictwa Ustroń. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-CR, BD1, BD2/II
3.	Czajka zwyczajna, czajka, czajka pospolita <i>Vanellus vanellus</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
4.	Czyż <i>Carduelis spinus</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
5.	Derkacz zwyczajny, derkacz <i>Crex crex</i> L.	Ścisła	Gatunek występujący jedynie w zasięgu Nadleśnictwa. Brak danych odnośnie szczegółowej lokalizacji w granicach Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
6.	A282 - Drozd obroźny <i>Turdus torquatus</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
7.	Drozd śpiewak (śpiewak) <i>Turdus philomelos</i> C. L. Brehm	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
8.	A239 – Dzięcioł białogrzbisty <i>Dendrocopos leucotos</i> Bechstein	Ścisła	Brak danych na temat występowania w zasięgu Nadleśnictwa Ustroń. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017). Gatunek występujący w zasięgu Nadleśnictwa. (źródło danych: Tomasz Jonderko - Górecki Klub Przyrodników).	IUCN-LC, BD1, Bern2
9.	A236 - Dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, BD1, Bern2
10.	Dzięcioł duży <i>Dendrocopos major</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, BD1, Bern2
11.	Dzięcioł mały (Dzięciołek) <i>Dendrocopos minor</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
12.	A238 – Dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i> L.	Ścisła	Gatunek występujący jedynie w zasięgu Nadleśnictwa. Brak danych odnośnie szczegółowej lokalizacji w granicach Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017). Gatunek występujący w zasięgu Nadleśnictwa. (źródło danych: Tomasz Jonderko - Górecki Klub Przyrodników).	IUCN-LC, BD1, Bern2
13.	A241 – Dzięcioł trójpalczasty <i>Picoides tridactylus</i> L.	Ścisła	Brak danych na temat występowania w zasięgu Nadleśnictwa Ustroń. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017). Gatunek występujący w zasięgu Nadleśnictwa. (źródło danych: Tomasz Jonderko - Górecki Klub Przyrodników).	IUCN-VU, BD1, Bern2
14.	A234 – Dzięcioł zielonosiwy <i>Picus canus</i> J. F. Gmelin	Ścisła	Gatunek występujący jedynie w zasięgu Nadleśnictwa. Brak danych odnośnie szczegółowej lokalizacji w granicach Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, BD1, Bern2
15.	Dzięcioł zielony <i>Picus viridis</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
16.	A338 – Dzierzba gąsiorek, Gąsiorek <i>Lanius collurio</i> L.	Ścisła	Brak danych na temat występowania w zasięgu Nadleśnictwa Ustroń. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, Bern2, BD1
17.	Dzwoniec zwyczajny <i>Chloris chloris</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, BD1, Bern2
18.	Gawron <i>Corvus frugilegus</i> L.	Ścisła (osobniki poza obszarem administracyjnym miast)	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, BD1, Bern2
19.	Gil zwyczajny, gil <i>Pyrrhula pyrrhula</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
20.	A108 - Głuszcak <i>Tetrao urogallus</i> L.	Ścisła	Gatunek występujący jedynie w zasięgu Nadleśnictwa. Brak danych odnośnie szczegółowej lokalizacji w granicach Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-CR, BD1, BD2/II
21.	Gołąb siniak, siniak <i>Columba oenas</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, Bern2
22.	Grubodziób <i>Coccothraustes coccothraustes</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, Bern2
23.	Jaskółka dymówka, Dymówka <i>Hirundo rustica</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
24.	Jaskółka oknówka, Oknówka <i>Delichon urbica</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
25.	Jastrząb <i>Accipiter gentilis</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
26.	Jerzyk <i>Apus apus</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
27.	Kawka <i>Corvus monedula</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
28.	Kobuz <i>Falco subbuteo</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
29.	Kopciuszek zwyczajny <i>Phoenicurus ochruros</i> S. G. Gmelin	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
30.	Kos zwyczajny, kos <i>Turdus merula</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
31.	Kowalik, kowalik zwyczajny <i>Sitta europaea</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
32.	Krogulec zwyczajny <i>Accipiter nisus</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
33.	Kwiczot <i>Turdus pilaris</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
34.	Kukułka <i>Cuculus canorus</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, Bern2
35.	Kulczyk zwyczajny, kulczyk <i>Serinus serinus</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
36.	Makolągwa zwyczajna <i>Carduelis cannabina</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
37.	A179 – Mewa śmieszka, śmieszka <i>Chroicocephalus ridibundus</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
38.	A320 – Muchołówka mała <i>Ficedula parva</i> Bechstein	Ścisła	Brak danych na temat występowania w zasięgu Nadleśnictwa Ustroń. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, BD1, Bern2
39.	A321 – Muchołówka białoszyja <i>Ficedula albicollis</i> Temmnick	Ścisła	Gatunek występujący jedynie w zasięgu Nadleśnictwa. Brak danych odnośnie szczegółowej lokalizacji w granicach Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, BD1, Bern2
40.	Muchołówka szara <i>Muscicapa striata</i> Pallas	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
41.	Muchołówka żałobna <i>Ficedula hypoleuca</i> Pallas	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
42.	Mysikrólik zwyczajny <i>Regulus regulus</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
43.	Myszolów zwyczajny <i>Buteo buteo</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, Bern2
44.	Orzechówka <i>Nucifraga caryocatactes</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, BD1, Bern2
45.	Paszkot <i>Turdus viscivorus</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, BD1, Bern2
46.	Pelzacz leśny <i>Certhia familiaris</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
47.	Piecuszek <i>Phylloscopus trochilus</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
48.	Piegża, piegża zwyczajna <i>Sylvia curruca</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
49.	Pierwiosnek <i>Phylloscopus collybita</i> Vieillot	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
50.	Pleszka zwyczajna, pleszka <i>Phoenicurus phoenicurus</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
51.	Pliszka górską <i>Motacilla cinerea</i> Tunstall	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
52.	Pliszka siwa <i>Motacilla alba</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
53.	Pliszka żółta <i>Motacilla flava</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
54.	A264 – Pluszcz, pluszcz zwyczajny <i>Cinclus cinclus</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
55.	A275 - Pokląskwa <i>Saxicola rubetra</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
56.	Pokrzewka cierniówka, Cierniówka <i>Sylvia communis</i> Latham	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, Bern2
57.	Pokrzewka czarnobista, Kapturka <i>Sylvia atricapilla</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
58.	Pokrzewka ogrodowa, Gajówka <i>Sylvia borin</i> Boddaert	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
59.	Pustułka zwyczajna, pustułka <i>Falco tinnunculus</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, BD1, Bern2
60.	Puszczyk zwyczajny <i>Strix aluto</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
61.	Raniuszek zwyczajny <i>Aegithalos caudatus</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
62.	Rudzik, rudzik zwyczajny <i>Erithacus rubecula</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
63.	Sierpówka, Synogarlica turecka <i>Streptopelia decaocto</i> Frivaldszky	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, Bern2, CLZ-LC
64.	Sikora bogatka, bogatka <i>Parus major</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, Bern2, HD2, HD4
65.	Sikora czarnogłówka, Czarnogłówka <i>Poecile montanus</i> Conrad	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, Bern2, HD2, HD4, CLZ-LC
66.	Sikora czubatka, czubatka <i>Lophophanes cristatus</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, Bern2, HD2, HD4, CLZ-NT
67.	Sikora modra, Modraszka <i>Cyanistes caeruleus</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, Bern2, HD2, HD4, CLZ-NT
68.	Sikora uboga <i>Poecile palustris</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, Bern2, HD2, CLZ-NT
69.	Skowronek zwyczajny, skowronek polny, skowronek, rolak <i>Alauda arvensis</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
70.	Sójka zwyczajna, sójka <i>Garrulus glandarius</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
71.	Strzyżyk zwyczajny <i>Troglodytes troglodytes</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
72.	Szczygieł <i>Carduelis carduelis</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
73.	Szpak zwyczajny <i>Sturnus vulgaris</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
74.	Świergotek drzewny <i>Anthus trivialis</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
75.	Świstunka leśna <i>Phylloscopus sibilatrix</i> Bechstein	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
76.	Trznadel <i>Emberiza citrinella</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
77.	Turkawka <i>Streptopelia turtur</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
78.	Wilga zwyczajna (wilga) <i>Oriolus oriolus</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
79.	Wróbel zwyczajny, wróbel domowy, wróbel <i>Passer domesticus</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
80.	Zaganiacz <i>Hippolais icterina</i> Vieillot	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
81.	Zięba zwyczajna <i>Fringilla coelebs</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, Bern3
82.	A229 – Zimorodek <i>Alcedo atthis</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, Bern3
83.	Kruk <i>Corvus corax</i> L.	Częściowa	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, Bern3
84.	Sroka zwyczajna, sroka <i>Pica pica</i> L.	Częściowa	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
85.	Wrona siwa <i>Corvus corone</i> L.	Częściowa	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC
Gatunki nie objęte ochroną				
86.	Bażant (b. szlachetny, b. łowny) <i>Phasianus colchicus</i> L.	Samiec łowny z okresem polowań: od 1 października do końca lutego. Samica wyłącznie na terenach Ośrodków Hodowli Zwierzyny (OHZ), gdzie prowadzi się wolerową hodowlę bażanta od 1 października do 31 stycznia.	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
87.	Grzywacz, gołąb grzywacz <i>Columba palumbus</i> L.	gatunek łowny w okresie od 15 sierpnia do 30 listopada	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
88.	Krzyżówka (kaczka krzyżówka) <i>Anas platyrhynchos</i> L.	gatunek łowny w okresie od 15 sierpnia do 21 grudnia	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
89.	Kuropatwa <i>Perdix perdix</i> L.	gatunek łowny w okresie od 11 września do 21 października	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	-
Gady				
1.	Jaszczurka zwinka <i>Lacerta agilis</i> L.	Częściowa	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	Bern2, HD4
2.	Jaszczurka żyworodna <i>Zootoca vivipara</i> L.	Częściowa	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	Bern3, IUCN-LC
3.	Padalec zwyczajny <i>Anguis fragilis</i> L.	Częściowa	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	Bern3
4.	Zaskroniec zwyczajny <i>Natrix natrix</i> L.	Częściowa	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	Bern3
5.	Żmija zygzakowata <i>Vipera berus</i> L.	Częściowa	Obszar Nadleśnictwa. Niepotwierdzone występowanie na terenie N-ctwa. (źródło danych: inwentaryzacja LP – 2016 r.). Obserwowana na obszarze N-ctwa w zasięgu OZW Beskid Śląski PLH 240005, ale brak informacji odnośnie dokładnej lokalizacji. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2007-2016).	Bern3
Płazy				
1.	1166 – Traszka grzebieniasta	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2007-2016).	IUCN-LC, Bern2, HD4, CLZ-NT
2.	Rzekotka drzewna <i>Hyla arborea</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2007-2016).	Bern2, HD4 IUCN-LC
3.	1188 - Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> L.	Ścisła	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	IUCN-LC, Bern2, CLZ-DD, HD4
4.	Ropucha zielona <i>Bufo viridis</i> Laurenti	Częściowa	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	Bern3, IUCN-LC
5.	Ropucha szara <i>Bufo bufo</i> L.	Częściowa	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	Bern3, IUCN-LC
6.	Salamandra plamista <i>Salamandra salamandra</i> L.	Częściowa	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	Bern3, IUCN-LC
7.	Traszka górską <i>Triturus alpestris</i> Laurenti	Częściowa	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	Bern3, IUCN-LC
8.	Traszka zwyczajna <i>Triturus vulgaris</i> L.	Częściowa	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	Bern3, CLZ-LC
9.	Żaba trawna <i>Rana temporaria</i> L.	Częściowa	Obszar Nadleśnictwa. (źródło danych: POŚ dla Nadleśnictwa Ustroń na lata 2008-2017).	Bern3, IUCN-LC
Owady				
Gatunki objęte ochroną				
1.	1084 - Pachnica dębowa, Pachnica próchniczka <i>Osmoderma eremita</i> Scopoli - C	Ścisła	Obręb Hażlach: Leśnictwo Pierściec: 49c, (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	Bern2, HD4, CLZ-NT
2.	Modraszek Rebeli <i>Phengaris rebeli</i> Hirschke	Częściowa	Obręb Ustroń: Leśnictwo Dziegielów: 104g, (źródło danych: Inwentaryzacja Nadleśnictwa Ustroń – aktualizacja informacji PUL – maj 2017).	Bern3, IUCN-LC
Mięczaki				
Ślimaki				

Lp.	Nazwa i kod przedmiotu ochrony	Status ochrony w Polsce	Lokalizacja (uwagi)	Kategorie zagrożenia
1	2	3	4	5
1.	Ślimak winniczek <i>Helix pomatia</i> L.	Częściowa (odstępstwa: mogą być zbierane - ręczny zbiór osobników – przez 30 dni łącznie w danym roku, w okresie od dnia 20 kwietnia do dnia 31 maja, przy czym: a. w województwach: opolskim, śląskim, małopolskim, świętokrzyskim, podkarpackim i lubelskim – osobniki o średnicy muszli nie mniejszej niż 31 mm, b. na pozostałych obszarach – nie mniejszej niż 30 mm)	Obszar Nadleśnictwa	-

IUCN-LC - Światowa Unia Ochrony Przyrody (IUCN) - gatunki niskiego ryzyka – najmniejszej troski (LR/lc, LC), bliskie zagrożenia (NT), narażone (VU), zagrożone (EN), krytycznie zagrożone (CR),
Bern2 - gatunek z załącznika II konwencji berneńskiej,
Bern3 - gatunek z załącznika III konwencji berneńskiej,
HD2 - gatunek z załącznika II Dyrektywy siedliskowej,
HD4 - gatunek z załącznika IV Dyrektywy siedliskowej,
BD1 - gatunek z załącznika I Dyrektywy ptasiej,
BD2/I - gatunek z załącznika II/1 Dyrektywy ptasiej,
BD2/II - gatunek z załącznika II/2 Dyrektywy ptasiej,
CLZ-LC - Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce - gatunki na razie nie zagrożone wymarciem (z różnych powodów wpisane do Czerwonej Księgi),
CLZ-NT - Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce - niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia,
CLZ-VU - Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce – gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginiecie,
CLZ-EN - Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce – gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone,
CLZ-CR - Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce - gatunki skrajnie zagrożone (krytycznie),
CLZ-EXP - Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce - EXP – gatunki zanikłe lub prawdopodobnie zanikłe w Polsce.

Brak szczegółowych danych z inwentaryzacji nie pozwala określić liczebności zwierząt, a czasami również lokalizacji miejsc bytowania. Z dostępnych źródeł stwierdzono na tym terenie występowanie 143 gatunków zwierząt. Liczebność w poszczególnych gromadach przedstawia się następująco: owady – 2 gat., mięczaki – 1 gat., płazy – 11 gat., gady – 5 gat., ptaki – 91 gat. oraz ssaki – 33 gat.

Kompleksy leśne Nadleśnictwa Ustroń stanowią ostoje dużych drapieżników (niedźwiedzia, wilka i rysia). W przypadku ww. gatunków strefowych: wilka, niedźwiedzia brunatnego, rysia, które występują na terenie Nadleśnictwa Ustroń (ze względu na brak dokładnych danych o szczegółowej lokalizacji ich miejsc rozrodu), nie utworzono dla nich stref ochronnych. W przypadku ww. gatunków, należy uznać, że podstawowym warunkiem ich egzystencji jest istnienie dużych zróżnicowanych wiekowo (uprawy, młodniki, starodrzewie) i powiązanych ze sobą kompleksów leśnych. Biologia tych gatunków związana jest z przemieszczaniem się często na duże odległości w poszukiwaniu żywności lub miejsc rozrodu (terytorializm). Lasy na terenie Nadleśnictwa spełniają te kryteria, a sposób ich zagospodarowania sprzyja występowaniu ww. gatunków.

Bardzo istotnymi gatunkami z punktu widzenia zwiększania różnorodności biocenotycznej są występujące w Nadleśnictwie dzięcioły (w trakcie prac terenowych obserwowano m.in. dzięcioła: biało-grzbieczonego, czarnego, dużego, małego, średniego, trójpalczastego, zielonosiwego i zielonego). Dzięcioły są gatunkami kluczowymi dla funkcjonowania populacji wielu innych gatunków zasiedlających dziuple (np. siniak, nietoperze), a ochrona ich ma szerszy aspekt biocenotyczny. Działania ochronne dla tych gatunków to zachowanie w miarę możliwości dużych powierzchni starodrzewów (drzewostany ponad 100-letnie), oraz pozostawianie drzew martwych i obumierających.

Płazy stanowią również bardzo ważną część składową ekosystemów leśnych Nadleśnictwa Ustroń. Z powodu swej wyjątkowej wrażliwości na negatywne zmiany zachodzące w środowisku naturalnym, mogą one spełniać rolę bioindykatorów, czyli wskaźników informujących o negatywnych zmianach zachodzących w środowisku. Bytujące gatunki płazów są zwierzętami ziemnowodnymi, składającymi jaja w wodzie, a zimującymi na łądzie. Dlatego też w celu doskonalenia działań w zakresie ochrony płazów, zaleca się zachowywać w stanie nienaruszonym istniejące oczka wodne, bagienka i torfowiska, stanowiące ich naturalne środowisko bytowania i rozrodu.

Dla większości ww. gatunków zwierząt racjonalnie prowadzona gospodarka leśna nie stwarza zagrożenia stabilności ich populacji. Przy wykonywaniu prac leśnych należy jednak zwrócić uwagę na:

- w odniesieniu do nietoperzy należy utrzymywać powierzchnię i jakość żerowisk, trasy przelotu, oraz warunki zapewniające możliwość trwałego wykorzystywania schronienia przez nietoperze;
- w przypadku zimowisk nietoperzy, wykonywanie planowych zabiegów gospodarczych należy przeprowadzać poza okresem zimowej hibernacji;
- w odniesieniu do ptaków należy pozostawiać drzewa dziuplaste, oraz sukcesywnie inwentaryzować drzewa z gniazdami gatunków strefowych;
- zaleca się kontynuować rozwieszanie skrzynek lęgowych, oraz na większych otwartych przestrzeniach instalować czatownie dla ptaków szponiastych;
- w miejscach obserwacji rzadkich i cennych gatunków gadów - zaleca się pozostawiać uformowane w stosy gałęzie, a w odniesieniu do płazów należy chronić miejsca ich rozrodu;
- w celu ochrony *ksylobiontów* należy systematycznie pozostawiać w lesie martwe, rozkładające się drewno, które jest środowiskiem życia tych organizmów;
- dla ochrony mrowisk należy zastosować gradzenie drewnianymi żerdziami, przede wszystkim tam, gdzie są one narażone na mechaniczne uszkodzenia, np. przy drogach, oraz szlakach turystycznych.

Niektóre wymienione gatunki fauny Nadleśnictwa Ustroń - fotografie:

Płazy:

Fot.25. Salamandra plamista.
(autor: M. Szeremeta - BULiGL O/Kraków).

Fot.26. Ropucha szara
(autor: milomlyn.olsztyn.lasy.gov.pl/)

Gady:

Fot.27. Zaskroniec zwyczajny.
(autor: <http://www.lasy.gov.pl/>)

Fot.28. Jaszczurka zwinka.
(autor: <http://www.szczebra.bialystok.lasy.gov.pl/>)

Fot.29. Żmija zygzakowata.
(autor: <http://www.ustron.katowice.lasy.gov.pl/>)

Fot.30. Padalec zwyczajny.
(autor: <http://www.zlotow.pila.lasy.gov.pl/>)

Ptaki:

Fot.31. Kos.
(autor: J. Dądela - BULiGL O/Kraków).

Fot.32. Sójka.
(autor: <http://www.susz.olsztyn.lasy.gov.pl/>)

Ssaki:

Fot.33. Wiewiórka.
(autor: <http://www.lasy.gov.pl/>)

Fot.34. Jeleń.
(autor: <http://www.zlotow.pila.lasy.gov.pl/>)

W opracowaniu listy zwierząt wykorzystano również wyniki powszechnej Inwentaryzacji Lasów Państwowych, oraz poprzednio obowiązujący Program Ochrony Przyrody.

2.9.3. Gatunki specjalnej troski

W Nadleśnictwie spośród roślin i zwierząt chronionych wybrano **gatunki specjalnej troski** (opisane w rozdziale 2.1.2), do których zaliczono zlokalizowane na gruntach Nadleśnictwa gatunki naturowe (wg Dyrektywy Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków, oraz Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory) oraz gatunki wymagające objęcia ochroną strefową.

Do grupy tej należą:

Rośliny:

- Cieszynianka wiosenna – *Hacquetia epipactis* Neck.ex DC.;

Zwierzęta:

- Bocian czarny – *Ciconia nigra* L.;
- Bielik zwyczajny, bielik – *Haliaeetus albicilla* L.;
- Kumak górski – *Bombina variegata* L.;
- Traszka karpacka – *Lissotriton montandoni* Boulenger;
- Wydra – *Lutra lutra* L.;
- Gacek brunatny – *Plecotus auritus* L.;
- Nocek duży – *Myotis myotis* Borkhausen;
- Nocek orzęsiony – *Myotis emarginatus* E. Geoffroy;
- Nocek Bechsteina – *Myotis bechsteini* Kull;
- Podkowiec mały – *Rhinolophus hipposideros* Bechstein.

Dla ww. gatunków dokładne dane lokalizacyjne zostały zawarte w załączniku – dane wrażliwe. Gatunki specjalnej troski, będą podlegać obserwacji i zostaną odnotowane w wyciągach z POP dla leśniczych.

W przypadku stwierdzenia występowania innych gatunków specjalnej troski, miejsca ich występowania należy objąć szczególną ochroną i prowadzić coroczny monitoring ich stanu (np. potwierdzenie występowania, data, liczba osobników). Ewentualne zabiegi gospodarcze należy realizować w sposób zapewniający zachowanie ich stanu.

Należy również ewentualne wyniki monitoringu zamieszczać w tabelach zawartych w wyciągach z Programu Ochrony Przyrody przekazanych do poszczególnych leśnictw.

Podsumowując informacje dotyczące form ochrony przyrody, POP zaleca aby służby leśne Nadleśnictwa stosowały się do wykonywania następujących działań ochronnych:

Przed przystąpieniem do wykonywania prac terenowych (np. oznaczania powierzchni zrębowej), należy powierzchnie wytypowane do cięć rębnych sprawdzić pod kątem występowania obiektów objętych różnymi formami ochrony przyrody i zobrazować ich położenie na szkicach powierzchni zrębowych. Na szkicach zrębowych należy również zaznaczyć pozostawiane biogrupy drzew. Zasady postępowania zabezpieczającego w odniesieniu do form ochrony opisano w POP i POS.

Korzystano z zasad dobrej praktyki leśnej w projekcie PUL – m. in. wyłączone z użytkowania rębne: lasy na siedliskach bagiennych i łągowych oraz lasy o szczególnych walorach przyrodniczych. W strefie ochrony okresowej ptaków należy pozostawić drzewa, które mogą być potencjalnym miejscem do założenia gniazga. W drzewostanach w KO należy się potrzebami młodego pokolenia drzew.

2.10. Leśny Kompleks Promocyjny

Ponadto należy też wspomnieć o tym, że Nadleśnictwo Ustroń wchodzi w skład Leśnego Kompleksu Promocyjnego - „Lasy Beskidu Śląskiego”. Został on utworzony Zarządzeniem nr 30 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dn. 19.12.1994 r. (ZO-72-15/94).

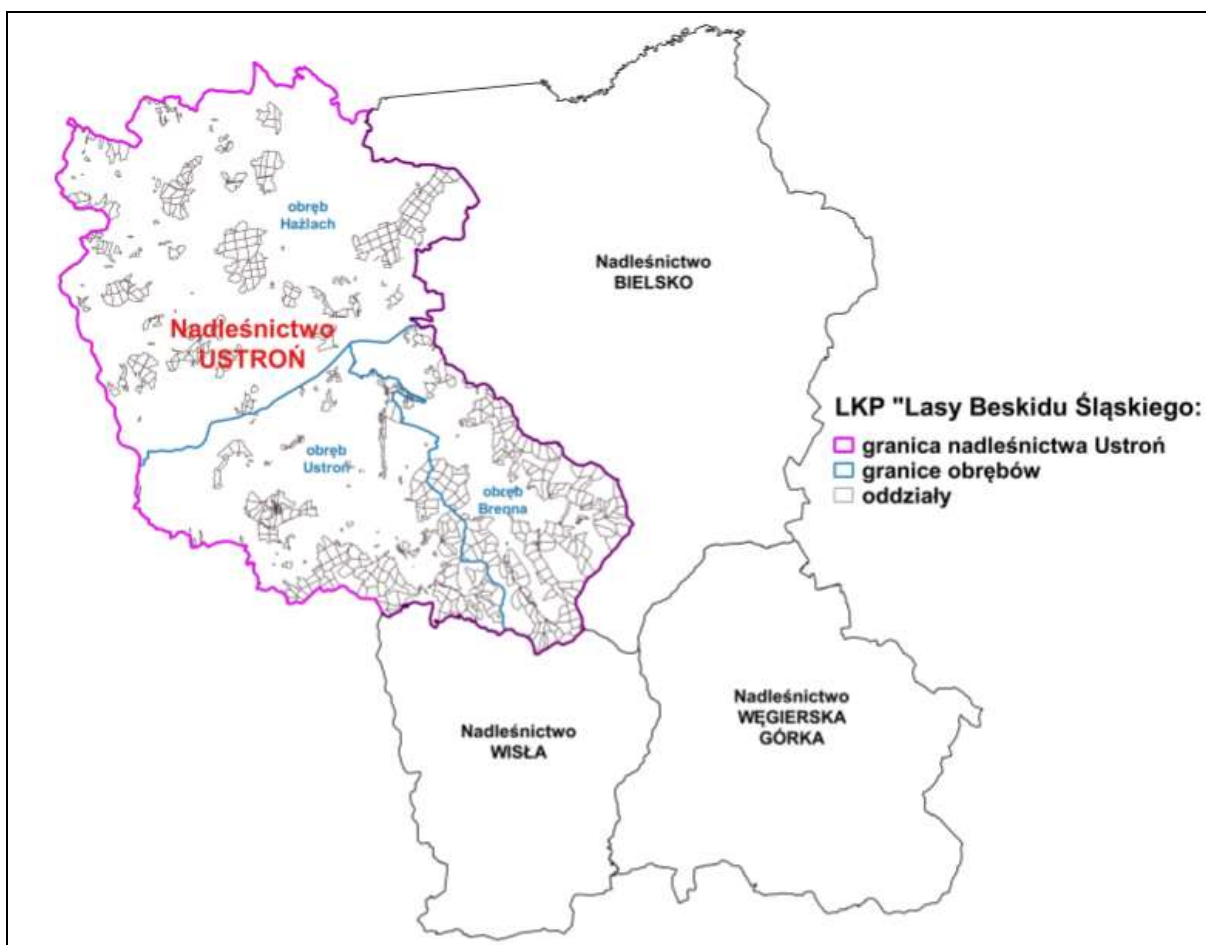
LKP „Lasy Beskidu Śląskiego” składa się z lasów 4 Nadleśnictw: Ustroń, Bielsko, Ustroń i Węgierska Górka. W przeważającej części są to tereny Beskidu Śląskiego, małe fragmenty

należą do Beskidu Małego i Żywieckiego, a także Pogórza Śląskiego. Łączna powierzchnia LKP wg w/w Zarządzenia wynosi 39 883 ha. Opisywany LKP leży w południowej części woj. śląskiego obejmując swym zasięgiem całość gruntów Nadleśnictwa Ustroń.

Tworzenie leśnych kompleksów promocyjnych jest konsekwencją ustaleń „Szczytu Ziemi” w Rio de Janeiro w roku 1992 i deklaracji ministrów leśnictwa na spotkaniu w Strassburgu, w roku 1990. Zaliczenie obszaru leśnego do kompleksu promocyjnego zobowiązywało administrację leśną do opracowania nowych zasad zarządzania Nadleśnictwem łączących funkcje ekonomiczne z aktywną ochroną przyrody. W efekcie nadleśnictwa powinny prowadzić wielofunkcyjną, zrównoważoną gospodarkę leśną. Nadanie Nadleśnictwu rangi kompleksu promocyjnego miało także ułatwić stosowanie nadzwyczajnych metod gospodarowania (z zakresu hodowli lasu, ochrony i użytkowania), co zwykle łączy się z większymi nakładami, a także umożliwić zdobywanie sił i środków na działania, którymi zwykle nadleśnictwa się nie zajmują, tj.:

- rozpoznanie biocenoz i ich dynamiki,
- odtworzenie i zachowanie walorów lasów górskich,
- prowadzenie prac badawczych i doświadczalnych,
- specjalistyczne szkolenie służby leśnej i edukacja społeczeństwa,
- podejmowanie działań z zakresu public relations w celu promowania ochrony środowiska i Lasów Państwowych.

Współcześnie większość opisanych właściwości leśnego kompleksu promocyjnego nie jest zastrzeżona tylko dla takich obiektów, ale obowiązuje powszechnie w Lasach Państwowych.

Ryc.26. Mapa Leśnego Kompleksu Promocyjnego z Nadleśnictwem Ustroń.

2.11. Ostoje zwierząt chronionych

W projekcie planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Ustroń, w odniesieniu do miejsc rozrodu i regularnego przebywania ptaków chronionych wyznaczono 2 ostoje z określeniem stref ochronnych.

Informacje dotyczące stref ochronnych ptaków, które według Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt z dnia 6 października 2014 r. (Dz. U. z dn. 7 października 2014 roku, poz. 1348) podlegają ochronie strefowej przedstawiono poniżej.

Na obszarze Nadleśnictwa Ustroń wyznaczono łącznie 2 strefy ochrony ptaków.

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Strefa ochrony całorocznej (ha)	Strefa ochrony okresowej (ha)	Razem (ha)
1	2	3	4	5	6
1.	A030 – Bocian czarny	<i>Ciconia nigra</i> L.	6,21	12,97	19,18
2.	A075 - Bielik zwyczajny, bielik	<i>Haliaeetus albicilla</i> L.	10,10	39,37	49,47

Miejsca gniazdowania ptaków – ochrona strefowa:

Na terenie Nadleśnictwa zlokalizowana jest aktualnie 1 strefa ochrony gniazdowania dla bielika w leśnictwie Pierściec oraz 1 strefa ochrony bociana czarnego w leśnictwie Dębowiec.

3. POZAUSTAWOWE FORMY OCHRONY PRZYRODY

Do obiektów zasługujących na ochronę, a których ochrona nie jest regulowana odpowiednimi ustawami, należy zaliczyć przede wszystkim te, które zostały zinwentaryzowane w toku nadzwyczajnej waloryzacji przyrodniczej na terenie nadleśnictwa. Należą do nich m.in. lasy o charakterze zbliżonym do naturalnego, lasy o nadzwyczajnym bogactwie florystycznym, lasy podmokłe i na siedliskach wilgotnych, drzewostany rodzimego pochodzenia powstałe z odnowienia naturalnego, drzewostany nasienne, uprawy pochodne, bagna, torfowiska, wrzosowiska, drzewostany wykazujące odporność na działanie czynników stresowych, ciekawe fragmenty przyrody nieożywionej, kępy, grupy i pojedyncze drzewa zasługujące na ochronę, a nieobjęte ochroną pomnikową, tereny źródliskowe i inne zasługujące na ochronę.

3.1. Lasy o charakterze zbliżonym do naturalnego

Ze względu na prowadzenie planowej gospodarki leśnej na terenie Nadleśnictwa Ustroń trudno jest rozstrzygnąć o naturalnym charakterze tworzących je lasów. Wyjątek oczywiście stanowią *rezerваты przyrody*, które zostały opisane we wcześniejszym rozdziale.

Naturalny charakter drzewostanów Nadleśnictwa zweryfikowano pod względem składu gatunkowego, budowy pionowej i struktury wiekowej.

Należy przyjąć, że charakter naturalny lub zbliżony do naturalnego mają (oprócz rezerwatów), tylko niektóre drzewostany jaworowe, jesionowe, dębowe i bukowe.

W ramach analizy danych, zebranych w toku prac urzędniowych w latach 2016-2017, wytypowano 13 drzewostanów (o łącznej powierzchni 32,30 ha), prawdopodobnie rodzimego pochodzenia o składzie gatunkowym dostosowanym do warunków siedliskowych i specyfiki terenu (w zestawieniu nie ujęto jednakże rezerwatów o powierzchni 148,57 ha). W zestawieniu nie ujęto również drzewostanów zachowawczych.

Wytypowanie drzewostanów, jako „lasów o charakterze zbliżonym do naturalnego” dokonano na podstawie selekcji, opartej na kryteriach: wieku, zgodności składu gatunkowego z siedliskiem, rodzaju i udziału gatunku głównego w warstwie panującego drzewostanu oraz zabiegu gospodarczego.

Po zaakceptowaniu propozycji przez Nadleśnictwo lista tych drzewostanów przedstawia się następująco:

Tabela 41. Wykaz drzewostanów o charakterze zbliżonym do naturalnego.

Lp.	Adres leśny wydzielenia	Siedlisko	Udział	Gat. panujący	Zad.	Wiek	*Pow. [ha]
1	2	3	4	5	6	7	8
obręb Brenna							
1.	02-35-1-01-3 -f -00	Lwyżśw	3	Js	0,7	65	2,28
2.	02-35-1-01-7 -a -00	Lwyżśw	3	Db	0,7	90	5,77
3.	02-35-1-01-12 -p -00	Lwyżśw	4	Jw	0,8	70	1,70
4.	02-35-1-01-16 -a -00	LMGśw	4	Jw	0,7	80	2,42
5.	02-35-1-04-69 -d -00	Lwyżśw	4	Bk	0,6	135	1,94
obręb Hażlach							
6.	02-35-2-07-77 -c -00	Lwyżśw	3	Js	0,5	95	1,00
7.	02-35-2-07-146 -c -00	Lśw	2	Db	0,7	110	6,06
8.	02-35-2-07-154 -d -00	Lśw	7	Db	0,4	110	2,00
9.	02-35-2-08-107 -f -00	LMśw	5	Db	0,7	105	0,52
obręb Ustroń							
10.	02-35-3-14-87 -a -00	LMGśw	2	Bk	0,7	205	6,31
11.	02-35-3-14-98 -n -00	Lwyżśw	3	Db	0,5	80	0,63
12.	02-35-3-14-99 -k -00	Lwyżśw	5	Db	0,7	130	0,81
13.	02-35-3-14-104 -l -00	Lwyżśw	2	Jw	0,6	70	0,86
Ogółem							32,30

3.2. Lasy o nadzwyczajnym bogactwie florystycznym i strukturalnym

Do drzewostanów cennych zaliczyć można również drzewostany o nadzwyczajnym bogactwie florystycznym i strukturalnym. Takie ekosystemy leśne zasługują na szczególną ochronę, ze względu na siedliska zbliżone do naturalnych, cenne gatunkowo i wiekowo drzewostany, oraz bogatą i unikatową florę.

Na podstawie przyjętych założeń wyróżniono 38 drzewostanów (o pow. 68,96 ha), w których runo wykształcone jest w sposób zdecydowanie bardziej urozmaicony, zarówno pod względem ilościowym (duży udział zróżnicowanych gatunkowo roślin runa), jak i jakościowym (duży udział gatunków rzadkich i chronionych). Ponadto drzewostany te charakteryzują się zbliżoną do naturalnych mozaiką siedlisk, oraz nadzwyczajnym bogactwem florystycznym i strukturalnym. W zestawieniu nie ujęto jednakże rezerwatów (pow. 148,57 ha), które zostały opisane w rozdziale 2.2 Rezerваты przyrody. Ogólna powierzchnia tych drzewostanów (z rezerwatami) wynosi 217,53 ha.

Tabela 42. Wykaz drzewostanów o nadzwyczajnym bogactwie florystycznym i strukturalnym.

Lp.	Adres leśny wydzielenia	Siedliskowy Typ Lasu	Udział	Gatunek panujący	Zad.	Wiek	Powierzchnia [ha]
1	2	3	4	5	6	7	8
obwód Brenna							
1.	02-35-1-01-7 -d -00	LWYŻŚW	5	DB	0,7	125	1,06
2.	02-35-1-01-8 -d -00	LWYŻŚW	10	ŚW	0,4	120	1,23
3.	02-35-1-01-8 -i -00	LWYŻŚW	5	LP	0,8	65	6,51
4.	02-35-1-02-156 -c -00	LGŚW	5	BK	0,7	120	3,37
Razem							12,17
obwód Hażlach							
5.	02-35-2-06-43 -h -00	OL	7	OL	0,9	45	2,11
6.	02-35-2-06-49 -c -00	OL	10	OL	0,7	110	1,42
7.	02-35-2-07-129 -a -00	LŁ	10	OL	0,5	30	1,69
8.	02-35-2-07-129 -c -00	LŁ	10	OL	0,6	25	4,93
9.	02-35-2-07-134 -a -00	LŁ	10	OL	0,7	50	4,76
10.	02-35-2-07-134 -b -00	LŁ	10	OL	0,7	120	1,20
11.	02-35-2-07-134 -c -00	LŁ	10	OL	0,6	50	0,70
12.	02-35-2-07-134 -h -00	LŁ	10	OL	0,8	25	1,07
13.	02-35-2-07-134 -j -00	LŁ	10	OL	1,1	55	2,95
14.	02-35-2-07-134 -l -00	LŁ	6	OL	0,7	50	1,90
15.	02-35-2-07-138 -a -00	OLJ	10	OL	1,0	60	3,79
16.	02-35-2-07-141 -a -00	OLJ	10	OL	1,0	90	2,28
17.	02-35-2-08-213 -a -00	LŚW	4	DB	0,8	115	2,20
18.	02-35-2-08-213 -b -00	LŚW	3	DB	1,0	125	2,52
19.	02-35-2-08-92 -b -00	LW	3	SO	0,8	100	2,99
20.	02-35-2-08-97 -c -00	LW	7	OL	0,9	95	1,34
21.	02-35-2-09-114 -d -00	OLJ	6	OL	0,5	55	0,53
22.	02-35-2-09-117 -f -00	LŚW	6	LP	0,8	70	0,71
23.	02-35-2-09-120 -h -00	OLJ	10	OL	0,7	50	1,25
24.	02-35-2-10-188 -f -00	LŁWYŻ	6	DB	0,7	105	2,08
25.	02-35-2-10-189 -b -00	LŁWYŻ	5	OL	0,8	115	0,98
26.	02-35-2-10-190 -a -00	LŁWYŻ	6	JS	0,8	65	0,63
27.	02-35-2-10-193 -h -00	LWYŻŚW	3	DB	0,7	95	0,83
28.	02-35-2-10-193 -j -00	LWYŻŚW	4	DB	0,7	220	1,78
29.	02-35-2-10-193 -l -00	LŁWYŻ	10	OL	0,9	50	0,43
30.	02-35-2-10-209 -b -00	LWYŻŚW	4	DB	0,6	110	2,75
31.	02-35-2-10-211 -i -00	LWYŻŚW	4	DB	0,6	130	1,52
Razem							51,34
obwód Ustroń							
32.	02-35-3-13-22A -c -00	LŁG	5	KL	0,8	40	0,05
33.	02-35-3-13-22A -d -00	LŁG	4	JW	0,9	35	0,14
34.	02-35-3-13-22A -k -00	LGŚW	4	GB	0,8	80	0,94
35.	02-35-3-13-22A -s -00	LŁG	6	MD	0,7	20	0,29
36.	02-35-3-13-22A -w -00	LŁWYŻ	3	OL.S	0,6	40	1,65
37.	02-35-3-13-66 -g -00	LGŚW	3	JW	0,8	60	0,40
38.	02-35-3-14-120 -g -00	LWYŻŚW	4	LP	0,8	70	1,98
Razem							5,45
Ogółem		68,96					

3.3. Lasy na siedliskach wilgotnych

W lasach Nadleśnictwa najczęściej spotykanym typem ekosystemów silnie związanych z warunkami wodnymi są lasy wilgotne, lasy bagienne i lasy łęgowe.

W lasach nadleśnictwa najczęściej spotykanym typem ekosystemów silnie związanych z warunkami wodnymi są lasy łęgowe i bagienne. Są to jednocześnie siedliska bardzo wrażliwe na zmiany stosunków wodnych. O ile jednak w przypadku środowisk bagiennych niebezpieczne mogą być wahania poziomu wód gruntowych w ciągu roku, o tyle w przypadku siedlisk łęgowych ważne jest zachowanie odpowiedniej rytmiki zalewów.

Na terenie nadleśnictwa leśne siedliska silnie związane z występowaniem wody w profilu glebowym zajmują powierzchnię 1466,60 ha, czyli 13,41 %. Z tej powierzchni zdecydowana większość - bo 1416,07 ha, czyli 12,95 % powierzchni lasów - to siedliska wilgotne.

Siedliska bagienne zajmują łącznie 20,70 ha, tj. 0,19 % pow., w tym:

- ✓ olsy – 11,20 ha,
- ✓ olsy jesionowe – 9,50 ha.

Siedliska łęgowe zajmują łącznie 29,83 ha, tj. 0,27 % powierzchni leśnej:

- ✓ las łęgowy (Lł) – 22,58 ha;
- ✓ las łęgowy wyżynny (Lłwyz) – 5,89 ha;
- ✓ las łęgowy górski (LłG) – 1,36 ha.

Siedliska bagienne i łęgowe stanowią 0,46 % powierzchni leśnej Nadleśnictwa. Należy dodać, że zgodnie z decyzją KZP drzewostany na siedliskach bagiennych i łęgowych włączono do gospodarstwa specjalnego.

Tabela 43. Udział siedlisk wilgotnych i łęgowych.

Siedliskowe Typy Lasu	Obręby						Nadleśnictwo Ustroń	
	Brenna		Hażlach		Ustroń		Pow. ha	Udział %
	Pow. ha	Udział %	Pow. ha	Udział %	Pow. ha	Udział %		
Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona								
1	2	3	4	5	6	7	8	9
BMw	0,00	0,00	2,51	0,07	0,00	0,00	2,51	0,02
LMw	0,00	0,00	1097,03	30,42	0,00	0,00	1097,03	10,04
Lw	0,00	0,00	199,86	5,54	36,19	1,16	236,05	2,16
Lwyzw	4,09	0,10	42,27	1,17	25,15	0,80	71,51	0,65
LGw	3,57	0,08	0,00	0,00	5,40	0,17	8,97	0,08
Razem wilgotne	7,66	0,18	1341,67	37,20	66,74	2,13	1416,07	12,95
Lł	0,00	0,00	20,93	0,58	1,65	0,05	22,58	0,21
Lłwyz	0,00	0,00	4,12	0,11	1,77	0,06	5,89	0,05
LłG	1,36	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	1,36	0,01
Razem łęgowe	1,36	0,01	25,05	0,69	3,42	0,11	29,83	0,27
OI	0,00	0,00	11,20	0,31	0,00	0,00	11,20	0,10
OIJ	0,00	0,00	9,50	0,26	0,00	0,00	9,50	0,09
Razem bagienne	0,00	0,00	20,70	0,57	0,00	0,00	20,70	0,19
Razem wilgotne, bagienne i łęgowe	9,02	0,19	1387,42	38,46	70,16	2,24	1466,60	13,41
Ilość siedlisk ogółem	4190,01	100,00	3607,03	100,00	3131,24	100,00	10928,28*	100,00

* W powyższej tabeli zestawiono powierzchnię typów siedliskowych lasu dla całości gruntów leśnych nadleśnictwa (grunty leśne zalesione i niezalesione).

* Zestawienie nie obejmuje gruntów we współwłasności.

Lokalizację siedlisk bagiennych i łęgowych przedstawia poniższa tabela:

Tabela 44. Siedliska bagienne i łąkowe.

Oddz. Wyzd.	TSL	Pow. [ha]
1	2	3
Siedliska bagienne		
Obręb Hażlach		
02-35-2-06-43 -h -00	OL	2,11
02-35-2-06-43 -i -00	OL	0,47
02-35-2-06-43 -k -00	OL	0,44
02-35-2-06-43 -l -00	OL	0,04
02-35-2-06-46 -c -00	OL	0,97
02-35-2-06-46 -d -00	OL	0,72
02-35-2-06-46 -f -00	OL	0,53
02-35-2-06-46 -k -00	OL	1,16
02-35-2-06-49 -b -00	OL	1,38
02-35-2-06-49 -c -00	OL	1,42
02-35-2-06-49 -d -00	OL	0,58
02-35-2-07-137 -a -00	OLJ	1,65
02-35-2-07-138 -a -00	OLJ	3,79
02-35-2-07-141 -a -00	OLJ	2,28
02-35-2-09-114 -d -00	OLJ	0,53
02-35-2-09-120 -h -00	OLJ	1,25
02-35-2-09-162 -f -00	OL	1,38
Razem siedliska bagienne		20,70
Siedliska łąkowe		
Obręb Hażlach		
02-35-2-07-129 -a -00	LŁ	1,69
02-35-2-07-129 -c -00	LŁ	4,93
02-35-2-07-134 -a -00	LŁ	4,76
02-35-2-07-134 -b -00	LŁ	1,20
02-35-2-07-134 -c -00	LŁ	0,70
02-35-2-07-134 -g -00	LŁ	0,60
02-35-2-07-134 -h -00	LŁ	1,07
02-35-2-07-134 -i -00	LŁ	0,89
02-35-2-07-134 -j -00	LŁ	2,95
02-35-2-07-134 -l -00	LŁ	1,90
02-35-2-07-75 -l -00	LŁ	0,24
02-35-2-10-188 -f -00	LŁWYŻ	2,08
02-35-2-10-189 -b -00	LŁWYŻ	0,98
02-35-2-10-190 -a -00	LŁWYŻ	0,63
02-35-2-10-193 -l -00	LŁWYŻ	0,43
R-m – obręb Hażlach		25,05
Obręb Ustroń		
02-35-3-11-97 -a -00	LŁ	0,52
02-35-3-11-97 -b -00	LŁ	1,13
02-35-3-13-22A -c -00	LŁG	0,05
02-35-3-13-22A -d -00	LŁG	0,14
02-35-3-13-22A -f -00	LŁG	0,01
02-35-3-13-22A -h -00	LŁG	0,03
02-35-3-13-22A -i -00	LŁG	0,22
02-35-3-13-22A -m -00	LŁG	0,26
02-35-3-13-22A -n -00	LŁG	0,11
02-35-3-13-22A -r -00	LŁG	0,25
02-35-3-13-22A -s -00	LŁG	0,29
02-35-3-13-22A -w -00	LŁWYŻ	1,65
02-35-3-13-22A -y -00	LŁWYŻ	0,12
R-m – obręb Ustroń		4,78
Razem Siedliska łąkowe		29,83

3.4. Lasy referencyjne

Za lasy referencyjne uznaje się drzewostany - ekosystemy stanowiące fragment lasu o wielkości umożliwiającej niezakłócony przebieg podstawowych procesów dynamiki ekosystemu, reprezentatywny dla określonego typu ekosystemu leśnego (np. dla pewnego zespołu leśnego bądź typu siedliskowego lasu) w określonych warunkach geograficznych (np. w mezoregionie przyrodniczo-leśnym), wyłączony z użytkowania i zabiegów hodowlano-pielęgnacyjnych w celu uzyskania punktu odniesienia do porównania przyrodniczych efektów gospodarki leśnej z efektami przebiegu spontanicznych procesów przyrodniczych, np. procesów fluktuacji i spontanicznej regeneracji fitocenozy.

Stwierdzone w Nadleśnictwie Ustroń lasy referencyjne stanowiąc będą ostoje różnorodności biologicznej.

Tabela 45. Wykaz drzewostanów referencyjnych.

Oddz. Wydz./Obiekt	Pow. leśna wydz [ha]/	Pow. łączna drzewostanów referencyjnych [ha]/	Uwagi	
1	2	3	4	
Rezerwat „Czantoria”	95,05	95,05	-	
Rezerwat „Kopce”	14,52	14,52	-	
Rezerwat „Lasek Miejski nad Olzą”	3,23	3,23	-	
Rezerwat „Skarpa Wiślicka”	27,32	27,32	-	
Rezerwat „Zadni Gaj”	5,59	5,59	-	
Strefy ochrony całorocznej	16,31	16,31	-	
Drzewostany wyłączone - ochrona siedlisk:	02-35-1-01-5 -d -00	4,23	0,35	Tufy. Źródła tufowe. Zaplanowany w wydzieleniu zabieg TP, nie będzie wykonywany w części E, w miejscu gdzie występują ww. źródła tufowe.
	02-35-3-14-116 -a -00	13,93	0,24	Tufy. Źródła tufowe. Siedlisko przyrodnicze 7220-A o pow. 0,05 ha w cz.środkowej. Siedlisko przyrodnicze 91E0-5, o pow. 0,19 ha w cz.SW. Zaplanowany w wydzieleniu zabieg TW, nie będzie wykonywany w części środkowej i SW, w miejscu gdzie występują ww. źródła tufowe i siedlisko przyrodnicze 91E0-5.
	02-35-3-11-22 -b -00	0,99	0,99	Stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej „Kamieniołom Skalica”.
Razem lasy referencyjne	181,17	163,60	-	

Powierzchnia leśna drzewostanów referencyjnych (163,60 ha) zostanie całkowicie wyłączona z gospodarki leśnej. Co pięć lat prowadzony będzie na nich monitoring, mający na celu obserwację i rejestrację zmian ilości martwego drewna, oraz analiza wpływu ostoi na stan sanitarny sąsiadujących ekosystemów.

Wytypowane ww. wydzielania zostały uznane za lasy referencyjne zgodnie z definicją zawartą w „Zasadach, kryteriach i wskaźnikach dobrej gospodarki leśnej w Polsce”.

Celem ochrony ww. terenów różnorodności biologicznej w ekosystemach leśnych będzie również analiza warunków bytowania i rozwoju organizmów żywych, w tym tych związanych z rozkładającym się drewnem. W projekcie PUL ustalono, że możliwość wykonywania cięć w lasach referencyjnych, zachodzić będzie tylko w wyjątkowych i uzasadnionych przypadkach (np. z przyczyn bezpieczeństwa, p.poż., przejezdności dróg itp.) i każdorazowo będzie uzgadniana z RDOŚ.

Wszelkie działania Nadleśnictwa w rezerwach podejmowane są po uzgodnieniu z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Katowicach. Należy podkreślić, że zapisy

projektu Planu urządzenia Lasu nie oddziałują bezpośrednio na obszar rezerwatów. W tym miejscu należy podkreślić, że zasady postępowania w rezerwach określono w ustawie o ochronie przyrody i w planie zadań ochrony rezerwatów. Projekt PUL, poza zaktualizowanymi opisami, oraz ogólnymi wytycznymi dotyczącymi zadań ochronnych, nie zawiera żadnych szczegółowych wskazań ochronnych, mających swe odpowiedniki we wskazówkach gospodarczych, (zabiegi ochronne w rezerwach prowadzone są w oparciu o odrębny Plan ochrony rezerwatów lub zadania ochronne ustanowione przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w drodze zarządzenia).

3.5. Bagna, moczary, torfowiska, wrzosowiska wyłączone z zabiegów gospodarczych lub zasługujące na wyłączenie z użytkowania

Ekosystemy wodno-błotne na terenach leśnych mają kluczowe znaczenie dla utrzymania zasobów wodnych [Europejska Karta Wody uchwalona przez Radę Europy].

Do ekosystemów wodno-błotnych, powszechnie nazywanych mokradłami, zaliczamy wszelkie środowiska związane w swoim funkcjonowaniu z wodą. Są to zarówno otwarte zbiorniki wodne, naturalnego i sztucznego pochodzenia, cieki, bagna, torfowiska, oczka wodne, siedliska wilgotne i bagienne, mokre łąki i pastwiska itp.

Wszelkie tego typu środowiska mają istotne znaczenie przyrodnicze. Do ich podstawowych funkcji zaliczamy:

- retencjonowanie wód,
- zdolność do oczyszczania wód,
- magazynowanie znacznych ilości węgla i azotu (szczególnie bagna i torfowiska),
- stwarzanie istotnych nisz życia dla wielu zagrożonych i ginących gatunków roślin i zwierząt.

Istotną rolę zbiorników wodnych jest magazynowanie zasobów wodnych. Naturalne zbiorniki wodne, nieuregulowane cieki, śródleśne oczka wodne, torfowiska charakteryzują się dość dużą możliwością zatrzymywania wody w ramach obszaru. Ocenia się, że mchy i torfowce tworzące torfowiska wysokie, niskie i przejściowe magazynują około ośmiokrotnie więcej wody od swojej wagi. Ważną funkcją, szczególnie wód płynących, jest zdolność do samooczyszczania się. W mniejszym stopniu zdolność oczyszczania wody posiadają również mokradła.

Torfowiska i mokradła magazynują znaczne ilości węgla, azotu i substancji biogennych. Azot jest wytrącany w procesach denitryfikacji. Akumulacja węgla ma istotne znaczenie zwłaszcza w kontekście realizacji postanowień Protokołu z Kioto. Odwodnienie istniejących torfowisk i bagien powoduje ich przesuszenie i murszenie torfu a w efekcie wpływa na uwalnianie się dwutlenku węgla do atmosfery.

W całym Nadleśnictwie Ustroń na powierzchni nieleśnej występuje jedno wydzielone literowane o charakterze bagiennym na powierzchni 2,02 ha – Bagno – wydz. 46g, w leśnictwie Pierściec w obrębie Hażlach.

Ze względu na dominujący górski i wyżynny charakter Nadleśnictwa a co za tym idzie szybki odpływ wód opadowych niewiele jest nieliterowanych obiektów „bagno” w bazie opisów taksacyjnych. Na powierzchni lasów administrowanych przez Nadleśnictwo Ustroń nie brak jednakże takich obiektów, jednak mają one raczej charakter młak lub mszarów o niewielkiej powierzchni od 1 do 3 arów. Właśnie ta niewielka powierzchnia poniżej 5 arów spowodowała częściowe tylko ujęcie tych powierzchni w opisie taksacyjnym.

Bagna i oczka wodne oraz powierzchnie zakwalifikowane, jako sukcesja naturalna to obszary niezmiernie ważne dla równowagi ekologicznej lasów Nadleśnictwa.

Tabela 46. Sukcesja, jako wydzienienia (pow. leśna).

Lokalizacja	TSL	Pow. [ha]
02-35-1-01-13 -a -00	0,07	SUKCESJA
02-35-1-01-25 -a -00	0,06	SUKCESJA
02-35-1-01-7 -k -00	0,19	SUKCESJA
02-35-1-02-30 -i -00	0,79	SUKCESJA
02-35-1-02-31 -b -00	0,66	SUKCESJA
02-35-1-03-48 -f -00	0,24	SUKCESJA
02-35-1-03-49 -c -00	0,34	SUKCESJA
02-35-1-03-49 -f -00	0,13	SUKCESJA
02-35-1-03-49 -i -00	0,49	SUKCESJA
02-35-1-05-106 -t -00	0,33	SUKCESJA
02-35-1-05-106 -z -00	0,03	SUKCESJA
02-35-1-05-108 -p -00	0,10	SUKCESJA
02-35-1-05-108 -s -00	0,18	SUKCESJA
02-35-1-05-108 -y -00	0,60	SUKCESJA
02-35-1-05-125 -d -00	0,45	SUKCESJA
02-35-1-05-129 -h -00	0,27	SUKCESJA
02-35-1-05-129 -j -00	0,14	SUKCESJA
02-35-1-05-142 -g -00	0,12	SUKCESJA
02-35-2-06-39 -g -00	0,05	SUKCESJA
02-35-2-06-43 -c -00	0,62	SUKCESJA
02-35-2-06-43 -j -00	0,89	SUKCESJA
02-35-2-06-43 -l -00	0,04	SUKCESJA
02-35-2-06-44 -d -00	1,19	SUKCESJA
02-35-2-06-46 -f -00	0,53	SUKCESJA
02-35-2-06-51 -h -00	0,59	SUKCESJA
02-35-2-06-51 -i -00	0,14	SUKCESJA
02-35-2-07-134 -g -00	0,60	SUKCESJA
02-35-2-07-134 -i -00	0,89	SUKCESJA
02-35-2-07-137 -a -00	1,65	SUKCESJA
02-35-2-07-75 -l -00	0,24	SUKCESJA
02-35-2-07-78 -b -00	1,12	SUKCESJA
02-35-2-07-78 -k -00	0,16	SUKCESJA
02-35-2-07-80 -d -00	0,96	SUKCESJA
02-35-2-08-100 -a -00	0,18	SUKCESJA
02-35-2-08-103 -j -00	0,74	SUKCESJA
02-35-2-08-104 -f -00	1,06	SUKCESJA
02-35-2-08-104 -h -00	0,10	SUKCESJA
02-35-2-08-105 -i -00	0,55	SUKCESJA
02-35-2-08-107 -c -00	0,25	SUKCESJA
02-35-2-08-82 -j -00	0,92	SUKCESJA
02-35-2-09-111 -o -00	0,15	SUKCESJA
02-35-2-09-111 -p -00	0,03	SUKCESJA
02-35-2-09-122 -g -00	1,03	SUKCESJA
02-35-2-09-160 -b -00	0,58	SUKCESJA
02-35-2-09-160 -c -00	1,10	SUKCESJA
02-35-2-09-161 -o -00	2,17	SUKCESJA
02-35-2-09-166 -k -00	0,18	SUKCESJA
02-35-2-09-169 -g -00	0,18	SUKCESJA
02-35-2-09-173 -i -00	0,04	SUKCESJA
02-35-2-09-177 -f -00	0,08	SUKCESJA
02-35-2-09-177 -n -00	0,24	SUKCESJA
02-35-2-09-219 -h -00	0,84	SUKCESJA
02-35-2-10-194 -o -00	0,21	SUKCESJA

02-35-2-10-203 -b -00	0,32	SUKCESJA
02-35-3-11-5 -m -00	0,30	SUKCESJA
02-35-3-11-89 -ax -00	0,70	SUKCESJA
02-35-3-11-90 -i -00	0,03	SUKCESJA
02-35-3-11-91 -l -00	0,10	SUKCESJA
02-35-3-11-94 -j -00	0,07	SUKCESJA
02-35-3-11-95 -c -00	0,07	SUKCESJA
02-35-3-11-95 -n -00	0,08	SUKCESJA
02-35-3-12-36 -l -00	0,33	SUKCESJA
02-35-3-12-36 -m -00	0,02	SUKCESJA
02-35-3-12-36 -n -00	0,00	SUKCESJA
02-35-3-12-36 -o -00	0,08	SUKCESJA
02-35-3-12-40 -a -00	0,19	SUKCESJA
02-35-3-12-40 -f -00	0,24	SUKCESJA
02-35-3-12-41 -h -00	0,53	SUKCESJA
02-35-3-13-22A -f -00	0,01	SUKCESJA
02-35-3-13-22A -h -00	0,03	SUKCESJA
02-35-3-13-22A -i -00	0,22	SUKCESJA
02-35-3-13-22A -j -00	1,17	SUKCESJA
02-35-3-13-22A -n -00	0,11	SUKCESJA
02-35-3-13-22A -r -00	0,25	SUKCESJA
02-35-3-13-22A -x -00	0,07	SUKCESJA
02-35-3-13-22A -y -00	0,12	SUKCESJA
02-35-3-13-49 -b -00	0,26	SUKCESJA
02-35-3-13-58 -b -00	0,04	SUKCESJA
02-35-3-13-66 -f -00	0,09	SUKCESJA
02-35-3-13-69 -b -00	2,04	SUKCESJA
02-35-3-14-103 -n -00	1,15	SUKCESJA
02-35-3-14-104 -c -00	0,74	SUKCESJA
02-35-3-14-111 -b -00	0,18	SUKCESJA
02-35-3-14-121 -g -00	0,47	SUKCESJA
02-35-3-14-122 -c -00	0,15	SUKCESJA
02-35-3-14-122 -l -00	4,11	SUKCESJA
02-35-3-14-122 -m -00	3,32	SUKCESJA
02-35-3-14-122 -n -00	1,19	SUKCESJA
02-35-3-14-122 -o -00	0,37	SUKCESJA
02-35-3-14-98 -a -00	4,34	SUKCESJA
02-35-3-14-98 -l -00	0,85	SUKCESJA
02-35-3-14-98 -m -00	0,20	SUKCESJA
Razem	50,03	

Tabela 47. Bagna, jako powierzchnie nieliterowane w wydzieleniach (pow. leśna).

Lokalizacja	Pow. [ha]	Rodzaj powierzchni nieliterowanej
02-35-1-01-7 -a -00	0,14	BAGNO
02-35-1-01-7 -a -00	0,16	BAGNO
02-35-1-02-144 -d -00	0,13	BAGNO
02-35-1-04-39 -h -00	0,12	BAGNO
02-35-1-04-61 -h -00	0,10	BAGNO
02-35-1-04-70 -b -00	0,45	BAGNO
02-35-1-04-70 -h -00	0,18	BAGNO
02-35-1-05-104 -c -00	0,03	BAGNO

02-35-1-05-104 -h -00	0,13	BAGNO
02-35-1-05-104 -h -00	0,13	BAGNO
02-35-1-05-105 -a -00	0,19	BAGNO
02-35-1-05-105 -a -00	0,06	BAGNO
02-35-1-05-121 -c -00	0,06	BAGNO
02-35-1-05-136 -i -00	0,14	BAGNO
02-35-2-06-65 -a -00	0,05	BAGNO
02-35-2-07-129 -c -00	0,43	BAGNO
02-35-2-07-129 -c -00	0,89	BAGNO
02-35-2-07-138 -a -00	0,36	BAGNO
02-35-2-08-102 -f -00	0,52	BAGNO

02-35-2-08-103	-c	-00	0,14	BAGNO
02-35-2-08-103	-d	-00	0,63	BAGNO
02-35-2-08-104	-f	-00	0,70	BAGNO
02-35-2-08-215	-g	-00	0,30	BAGNO
02-35-2-08-86	-g	-00	0,22	BAGNO
02-35-2-08-90	-a	-00	0,12	BAGNO
02-35-2-08-97	-f	-00	0,16	BAGNO
02-35-2-08-99	-a	-00	0,12	BAGNO
02-35-2-09-111	-l	-00	0,12	BAGNO
02-35-2-09-113	-g	-00	0,09	BAGNO
02-35-2-09-114	-h	-00	0,08	BAGNO
02-35-2-09-114	-h	-00	0,13	BAGNO
02-35-2-09-120	-a	-00	0,06	BAGNO
02-35-2-09-168	-a	-00	0,30	BAGNO
02-35-2-09-172	-b	-00	0,09	BAGNO
02-35-2-09-177	-o	-00	0,25	BAGNO

02-35-2-09-219	-b	-00	0,16	BAGNO
02-35-2-10-186	-c	-00	0,16	BAGNO
02-35-2-10-187	-c	-00	0,04	BAGNO
02-35-2-10-196	-h	-00	0,15	BAGNO
02-35-2-10-199	-b	-00	0,21	BAGNO
02-35-2-10-211	-h	-00	0,07	BAGNO
02-35-3-11-93	-c	-00	0,06	BAGNO
02-35-3-11-95	-j	-00	0,12	BAGNO
02-35-3-12-24	-g	-00	0,14	BAGNO
02-35-3-12-40	-b	-00	0,03	BAGNO
02-35-3-14-105	-j	-00	0,20	BAGNO
Razem			9,12	

3.6. Zagadnienia nasiennictwa i selekcji

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 15 maja 2012r. (Dz.U.2012, poz. 614) zmieniającym rozporządzenie w sprawie wykazu, obszarów i mapy regionów pochodzenia leśnego materiału podstawowego, Nadleśnictwo Ustroń ze względu na pochodzenie leśnego materiału podstawowego (LMP) należy do regionów nasiennych 801, 802 i 556.

Według najnowszego Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 lipca 2015 r., w sprawie wykazu obszarów i map regionów pochodzenia leśnego materiału podstawowego (Dz. U. z dnia 21 września 2015 r. poz. 1425) Nadleśnictwo Ustroń należy do kilkunastu regionów nasiennych (zestawionych tabelarycznie w projekcie PUL), stosownie dla poszczególnych gatunków lasotwórczych.

Tabela 48. Zestawienie obiektów bazy nasiennej.

Typ obiektu	Obręb Brenna		Obręb Hażlach		Obręb Ustroń		Nadleśnictwo	
	Liczba [szt.]	Pow. [ha]	Liczba [szt.]	Pow. [ha]	Liczba [szt.]	Pow. [ha]	Liczba [szt.]	Pow. [ha]
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Wyłączone drzewostany nasienne (WDN)	6	30,66	-	-	5	67,35	11	98,01
Otuliny WDN	3	6,15	-	-	1	1,18	4	7,33
Gospodarcze drzewostany nasienne (GDN)	12	141,45	7	38,71	9	40,82	28	220,98
Drzewostany zachowawcze	2	7,36	-	-	-	-	2	7,36
Drzewa mateczne	-	-	7	-	16	-	23	-
Źródła nasion	-	-	2	13,69	1	1,02	3	14,71
Rejestrowane uprawy pochodne (RUP)*	35	40,76	31	23,07	19	16,05	85	79,88

* Rzeczywista powierzchnia RUP.

Na terenie Nadleśnictwa Ustroń występują: wyłączone drzewostany nasienne wraz z otulinami, gospodarcze drzewostany nasienne, drzewostany zachowawcze, drzewa doborowe (mateczne), źródła nasion oraz rejestrowane uprawy pochodne.

3.6.1. Wyłączone i Gospodarcze Drzewostany Nasienne (WDN) i (GDN)

W Nadleśnictwie zinwentaryzowano 11 **wyłączonych drzewostanów nasiennych (WDN)**. Zajmują one łącznie powierzchnię 98,01 ha, z czego:

- 6 w obrębie leśnym Brenna na powierzchni 30,66 ha;
- 5 w obrębie leśnym Ustroń na powierzchni 67,35 ha.

Są to drzewostany:

- świerkowe – 3, na powierzchni 53,70 ha;
- jodłowe – 2, na powierzchni 4,93 ha;
- bukowe – 6, na powierzchni 39,38 ha.

Tabela 49. Wykaz wyłączonych drzewostanów nasiennych.

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Rok uznania	TSL	Opis WDN		
					Gatunek	Wiek	Zadrz.
1	2	3	4	5	6	7	8
Obręb Brenna							
1.	02-35-1-04-61 -i -00	2,01	1963	LGśw	Jd	175	0,7
2.	02-35-1-04-65 -b -00	4,35	1963	LMGśw	Bk	150	1,0
3.	02-35-1-04-65 -f -00	0,52	1963	LMGśw	Bk	150	1,0
4.	02-35-1-04-66 -g -00	2,92	1963	LMGśw	Jd	175	0,7

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Rok uznania	TSL	Opis WDN		
					Gatunek	Wiek	Zadrz.
5.	02-35-1-05-129 -d -00	16,36	2005	LGśw	Bk	105	1,0
6.	02-35-1-05-130 -c -00	4,50	2005	LGśw	Bk	110	0,8
Razem		30,66					
Obręb Ustroń							
7.	02-35-3-12-33 -d -00	7,24	1963	LMGśw	Bk	165	0,6
8.	02-35-3-13-61 -a -00	6,41	1963	LGśw	Bk	140	0,5
9.	02-35-3-14-82 -b -00	16,22	1997	LGśw	Św	120	0,8
10.	02-35-3-14-83 -a -00	21,76	1997	LGśw	Św	115	0,5
11.	02-35-3-14-88 -a -00	15,72	1997	LGśw	Św	130	0,8
Razem		67,35					
Ogółem Nadleśnictwo		98,01					

W Nadleśnictwie Ustroń występuje ponadto 4 otuliny wyłączonych drzewostanów nasiennych (OTUL WDN), na łącznej powierzchni 7,33 ha. Zlokalizowane są w obrębie Brenna (61h, 65d, 66f), oraz w obrębie Ustroń (61b).

Wyłączone drzewostany nasienne posiadają wymaganą dokumentację – rejestr wyłączanego drzewostanu nasiennego.

W Nadleśnictwie zinwentaryzowano ponadto 28 **gospodarczych drzewostanów nasiennych (GDN)**. Zajmują one łącznie powierzchnię 220,98 ha, z czego:

- 12 w obrębie leśnym Brenna na powierzchni 141,45 ha;
- 7 w obrębie leśnym Hażlach na powierzchni 38,71 ha;
- 9 w obrębie leśnym Ustroń na powierzchni 40,82 ha.

Są to drzewostany:

- bukowe (11) – na powierzchni 100,20 ha;
- jodłowe (4) – na powierzchni 19,59 ha;
- sosnowe (1) – na powierzchni 2,68 ha;
- modrzewiowe (3) - na powierzchni 21,44 ha;
- dębowe (3) - na powierzchni 43,73 ha;
- jaworowe (2) - na powierzchni 15,40 ha;
- olchowe (2) - na powierzchni 1,69 ha;
- grabowy (1) - na powierzchni 2,16 ha;
- brzozowo-olchowy (1) - na powierzchni 14,09 ha.

Tabela 50. Wykaz gospodarczych drzewostanów nasiennych.

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Rok uznania	TSL	Opis GDN		
					Gatunek	Wiek	Zadrz.
1	2	3	4	5	6	7	8
Obręb Brenna							
1.	02-35-1-01-6 -a -00	33,43	2004	Lwyżśw	Db.s	100	0,7
2.	02-35-1-01-12 -k -00	5,45	2004	Lwyżśw	Jw	70	0,7
3.	02-35-1-01-13 -d -00	29,02	1990	LGśw	Bk	105	0,8
4.	02-35-1-02-145 -a -00	5,62	2004	LMGśw	Jd	120	0,6
5.	02-35-1-02-147 -d -00	10,23	2004	LMGśw	Jd	125	0,5
6.	02-35-1-02-151 -f -00	16,52	1990	LGśw	Bk	110	1,0
7.	02-35-1-02-152 -a -00	19,07	1990	LGśw	Bk	110	0,9
8.	02-35-1-04-59 -h -00	2,65	2012	LMGśw	Jd	65	0,7
9.	02-35-1-05-108 -c -00	1,88	1990	LGśw	Bk	100	0,9
10.	02-35-1-05-108 -g -00	6,73	1990	LGśw	Bk	105	0,9
11.	02-35-1-05-134 -a -00	7,99	2006	LMGśw	Md	80	0,6
12.	02-35-1-05-137 -i -00	2,86	2006	LMGśw	Bk	125	0,9

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Rok uznania	TSL	Opis GDN		
					Gatunek	Wiek	Zadrz.
Razem		141,45					
Obręb Hażlach							
13.	02-35-2-06-44 -a -00	2,20	2004	Lw	Db.s	150	0,9
14.	02-35-2-06-46 -c -00	0,97	2004	OI	OI	75	0,9
15.	02-35-2-06-46 -d -00	0,72	2004	OI	OI	110	0,8
16.	02-35-2-06-48 -b -00	2,68	2004	LMw	So	115	0,9
17.	02-35-2-08-93 -f -00*	11,99	2004	LMw	Brz	70	0,7
		2,10	2004	LMw	OI	70	0,7
18.	02-35-2-10-205 -a -00	9,95	2004	Lwyżów	Jw	145	0,6
19.	02-35-2-10-207 -a -00	8,10	1990	Lwyżów	Db.s	150	0,7
Razem		38,71					
Obręb Ustroń							
20.	02-35-3-11-6 -b -00	3,82	1990	LMGśw	Bk	135	1,0
21.	02-35-3-12-43 -f -00	3,43	1990	LGśw	Bk	150	0,7
22.	02-35-3-13-44 -d -00	6,30	1990	LGśw	Bk	120	0,9
23.	02-35-3-13-54 -d -00	1,09	2012	LGśw	Jd	140	0,4
24.	02-35-3-13-60 -b -00	3,13	1990	LGśw	Bk	150	0,4
25.	02-35-3-14-113 -c -00	7,47	2004	Lwyżów	Md	130	0,6
26.	02-35-3-14-114 -d -00	5,98	2004	Lwyżów	Md	120	0,7
27.	02-35-3-14-115 -b -00	7,44	1990	Lwyżów	Bk	100	0,8
28.	02-35-3-14-117 -c -00	2,16	2004	Lwyżów	Gb	95	0,7
Razem		40,82					
Ogółem Nadleśnictwo		220,98					

Gospodarcze Drzewostany Nasienne (GDN) i Wyłączone Drzewostany Nasienne (WDN) były i są wykorzystywane przez Nadleśnictwo. Dokonuje się w nich zbioru nasion na potrzeby własne, do produkcji materiału sadzeniowego w szkółkach Nadleśnictwa.

3.6.2. Drzewostany zachowawcze

W Nadleśnictwie zinwentaryzowano 2 drzewostany zachowawcze. Zajmują one łącznie powierzchnię 7,36 ha (oba są zlokalizowane w obrębie Brenna).

Tabela 51. Wykaz drzewostanów zachowawczych.

Lp.	Oddział	Powierzchnia [ha]	TSL	Udział	Gatunek panujący	Wiek	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
obwód Brenna							
1.	02-35-1-04-61 -g -00	4,53	LMGśw	5	Bk	160	0,2
2.	02-35-1-04-61 -h -00	2,83	LMGśw	5	Jd	175	0,5
Ogółem		7,36					

3.6.3. Rejestrowane uprawy pochodne

W Nadleśnictwie Ustroń uprawy pochodne (RUP) pochodzą z naturalnego obsiewu lub z nasion pochodzących z innych Nadleśnictw: Wiśla, Ujsoły, Jedwabno, Namysłów. Do chwili obecnej uznano 85 rejestrowanych upraw pochodnych, zajmujących łączną, rzeczywistą powierzchnię 79,88 ha. Wśród nich 35 występuje w obrębie Brenna – 40,76 ha; 31 w obrębie Hażlach - 23,19 ha oraz 19 w obrębie Ustroń, powierzchnia rzeczywista - 16,05 ha.

Biorąc pod uwagę gatunek panujący, zaewidencjonowano uprawy pochodne (RUP): 26 świerkowych – 27,08 ha; 23 jodłowe – 23,02 ha; 12 bukowych – 10,25 ha; 10 sosnowych – 8,76 ha; 6 z dębem bezszypułkowym – 2,55 ha; 4 dąglezjowe – 3,41 ha i 4 modrzewiowe – 4,81 ha.

- Zajmują one łączną rzeczywistą powierzchnię 79,88 ha, z czego:
- 35 w obrębie Brenna na powierzchni 40,76 ha;
 - 31 w obrębie Hażlach na powierzchni 23,07 ha;
 - 19 w obrębie Ustroń na powierzchni 16,05 ha.

Ich syntetyczne zestawienie przedstawia poniższa tabela:

Tabela 52. Wykaz upraw pochodnych.

Lp.	Adres leśny	Pow. wydz. [ha]	Pow. RUP [ha]	STL	Gat. panujący	Rok uznania	Pochodzenie nasion (N-ctwo, L-ctwo, oddz.)
1	2	3	4	5	6	7	8
Obręb Brenna							
1.	02-35-1-01-15 -a -00	7,26	0,80	LMGśw	Św	1995, 1996	Wisła; Bukowiec - 149h, Zapowiedź - 119h, 122b
2.	02-35-1-02-30 -g -00	3,67	1,20	LMGśw	Dg	1992	Ujsoły, Glinka - 172a,b
3.	02-35-1-02-32 -b -00	5,87	1,70	LGśw	Bk	2006	Ustroń, Czantoria – 61a
4.	02-35-1-02-32 -b -00		1,30	LGśw	Jd	2006	Ustroń, Bukowa – 66h
5.	02-35-1-02-32 -c -00	8,08	0,40	LGśw	Dg	1992	Ujsoły, Glinka - 172a,b
6.	02-35-1-02-32 -f -00	1,34	1,26	LMGśw	Dg	1992	Ujsoły, Glinka - 172a,b
7.	02-35-1-02-144 -c -00	6,49	0,60	LMGśw	Św	1996	Wisła, Zapowiedź - 119h, 121a
8.	02-35-1-02-147 -b -00	19,01	1,50	LMGśw	Bk	2009	Ustroń, Bukowa - 65b
9.	02-35-1-02-150 -i -00	1,36	1,36	LGśw	Św	1995	Wisła, Zapowiedź - 108f
10.	02-35-1-03-50 -g -00	6,17	1,00	LMGśw	Św	2014	Ustroń, Dobka - 24l
11.	02-35-1-03-85 -h -00	6,45	1,00	LMGśw	Św	2013	Ustroń, Leśnica - 115c,f
12.	02-35-1-03-88 -d -00	5,37	0,15	LMGśw	Jd	2001	Ustroń, Bukowa - 61o
13.	02-35-1-03-89 -c -00	16,04	0,35	LMGśw	Jd	2001	Ustroń, Bukowa - 61o
14.	02-35-1-03-101 -a -00	14,40	0,25	LMGśw	Jd	2004	Ustroń, Bukowa - 61m
15.	02-35-1-04-38 -c -00	12,17	0,70	BMGśw	Jd	2004	Ustroń, Bukowa - 61m
16.	02-35-1-05-99 -h -00	1,86	1,00	LGśw	Jd	2010	Ustroń, Bukowa - 61i
17.	02-35-1-05-105 -b -00	1,53	0,50	LMGśw	Bk	2006	Ustroń, Bukowa - 65b
18.	02-35-1-05-112 -f -00	9,38	0,60	BMGśw	Św	1995	Wisła; Bukowiec - 149h, Zapowiedź - 121a
19.	02-35-1-05-113 -f -00	3,11	0,40	LMGśw	Bk	2014	Ustroń, Leśnica - 129d
20.	02-35-1-05-114 -b -00	8,34	0,20	LMGśw	Św	1996	Wisła, Zapowiedź - 109g
21.	02-35-1-05-115 -b -00	8,48	2,00	LMGśw	Św	2009	Ustroń, Dobka - 24l
22.	02-35-1-05-115 -c -00	8,24	2,05	LMGśw	Św	2008	Ustroń, Dobka - 33d
23.	02-35-1-05-118 -c -00	25,29	0,40	LMGśw	Jd	2004	Ustroń, Bukowa - 61m
24.	02-35-1-05-125 -g -00	5,56	0,80	LMGśw	Jd	2004	Ustroń, Bukowa - 61m
25.	02-35-1-05-128 -g -00	12,68	4,67	LMGśw	Św	2016	Ustroń, Leśnica - 128g
26.	02-35-1-05-128 -h -00	3,77	2,15	LMGśw	Św	2016	Ustroń, Leśnica - 128g
27.	02-35-1-05-131 -d -00	5,73	1,00	LMGśw	Jd	2005	Ustroń, Bukowa - 66h
28.	02-35-1-05-132 -g -00	4,86	0,40	LMGśw	Św	2006	Wisła, Gańczorka - 72g
29.	02-35-1-05-133 -b -00	8,93	0,80	LMGśw	Św	1996	Wisła, Zapowiedź - 109g

Lp.	Adres leśny	Pow. wydz. [ha]	Pow. RUP [ha]	STL	Gat. panujący	Rok uznania	Pochodzenie nasion (N-ctwo, L-ctwo, oddz.)
1	2	3	4	5	6	7	8
30.	02-35-1-05-135 -i -00	2,73	0,90	LMGśw	Jd	2007	Ustroń, Dobka - 33d
31.	02-35-1-05-136 -n -00	0,60	0,40	LGśw	Jd	2010	Ustroń, Bukowa - 66g
32.	02-35-1-05-139 -f -00	4,51	1,80	LMGśw	Św	1995	Wisła, Zapowiedź - 121a
33.	02-35-1-05-141 -c -00	12,89	1,27	LMGśw	Jd	2006	Ustroń, Bukowa - 66h
34.	02-35-1-05-142 -a -00	30,79	4,00	LMGśw	Jd	2004, 2005, 2008	Ustroń, Dobka - 33d,f
35.	02-35-1-05-142 -a -00		1,85	LMGśw	Bk	2006, 2010	Ustroń, Bukowa - 65b
Razem		272,96	40,76				
Obręb Hażlach							
36.	02-35-2-06-41 -a -00	9,26	1,13	LMw	Św	1995	Wisła, Zapowiedź - 119h
37.	02-35-2-06-51 -b -00	1,63	1,63	LMw	Md	1986	Z drzew doborowych N-ctwo Opole
38.	02-35-2-06-54A -c -00	10,87	0,15	LMw	Św	1996	Wisła, Zapowiedź - 121a
39.	02-35-2-06-55 -c -00	1,00	1,00	LMw	Md	1986	Z drzew doborowych N-ctwo Opole
40.	02-35-2-06-65 -b -00	2,10	1,06	LMw	So	1997	Jedwabno (So tab.)
41.	02-35-2-06-65 -b -00		0,60	LMw	Db.bs	1997	Namysłów, Krzywiczyny (Db.bs)
42.	02-35-2-06-65 -g -00	6,67	0,51	LMw	So	1997	Jedwabno plant. So tab. w Nadl. Orneta
43.	02-35-2-07-123 -c -00	11,22	0,50	Lśw	Db.bs	1997	Namysłów, Krzywiczyny (Db.bs)
44.	02-35-2-07-123 -c -00		0,50	Lśw	So	1997	Jedwabno (So tab.)
45.	02-35-2-07-130 -b -00	1,09	0,40	LMśw	So	1997	Jedwabno plant. So tab. w Nadl. Orneta
46.	02-35-2-07-132 -g -00	1,38	0,52	LMśw	Św	1995	Wisła; Bukowiec - 149h
47.	02-35-2-07-140 -b -00	7,83	0,12	Lśw	So	1995	Jedwabno plant. So tab. w Nadl. Orneta
48.	02-35-2-07-141 -b -00	2,28	0,38	Lśw	So	1997	Jedwabno plant. So tab. w Nadl. Orneta
49.	02-35-2-07-152 -d -00	3,47	1,00	Lśw	Św	1994	Wisła, Zapowiedź - 119h
50.	02-35-2-08-83 -g -00	5,43	3,00	LMśw	So	1987	Z drzew doborowych N-ctwo Opole
51.	02-35-2-08-97 -f -00	15,91	0,40	Lw	Db.bs	1997	Namysłów, Krzywiczyny - 77i, 90a
52.	02-35-2-08-108 -j -00	1,82	1,82	LMśw	Md	1986	Z drzew doborowych N-ctwo Opole
53.	02-35-2-08-156 -a -00	8,01	1,05	Lwyżśw	Św	2012	Ustroń, Dobka - 24l
54.	02-35-2-09-111 -d -00	1,02	0,25	Lśw	Db.bs	1997	Namysłów, Krzywiczyny - 77i, 90a
55.	02-35-2-09-118 -j -00	1,10	1,10	Lśw	So	1987	Z drzew doborowych N-ctwo Opole
56.	02-35-2-09-122 -i -00	0,93	0,40	LMśw	Db.bs	1997	Namysłów, Krzywiczyny - 77i, 90a
57.	02-35-2-09-122 -j -00	1,63	0,68	LMśw	Bk	2010	Ustroń, Bukowa - 65b
58.	02-35-2-09-160 -a -00	8,09	1,05	Lwyżśw	Św	2014	Ustroń, Dobka - 24l
59.	02-35-2-09-160 -a -00		0,37	Lwyżśw	Bk	2015	Ustroń, Leśnica - 129d
60.	02-35-2-09-171 -d -00	2,01	0,36	LMśw	Md	1986	Z drzew doborowych N-ctwo Opole
61.	02-35-2-09-172 -f -00	1,87	0,40	LMśw	Db.bs	1996	Namysłów, Krzywiczyny - 77i, 90a

Lp.	Adres leśny	Pow. wydz. [ha]	Pow. RUP [ha]	STL	Gat. panujący	Rok uznania	Pochodzenie nasion (N-ctwo, L-ctwo, oddz.)
1	2	3	4	5	6	7	8
62.	02-35-2-09-174 -c -00	3,41	1,09	Lśw	So	1986	Z drzew doborowych N-ctwo Opole
63.	02-35-2-09-219 -k -00	6,94	0,40	LMśw	Bk	2015	Ustroń, Leśnica - 129d
64.	02-35-2-10-179 -d -00	3,98	0,30	Lwyżśw	Św	1995	Wisła, Zapowiedź - 119h
65.	02-35-2-10-183 -c -00	3,60	0,30	Lwyżśw	Św	1995	Wisła, Zapowiedź - 108d
66.	02-35-2-10-194 -h -00	0,95	0,60	Lśw	So	1997	Jedwabno plant. So tab. w Nadl. Ormeta
Razem		125,50	23,07				
Obręb Ustroń							
67.	02-35-3-11-2 -c -00	21,84	1,90	LMGśw	Bk	2015	Ustroń, Leśnica - 129d
68.	02-35-3-11-2 -c -00		0,57	LMGśw	Jd	2015	Ustroń, Bukowa - 66g
69.	02-35-3-11-3 -h -00	2,35	0,40	LMGśw	Bk	2014	Ustroń, Leśnica - 129d
70.	02-35-3-11-5 -k -00	2,99	0,60	LMGśw	Jd	2014	Ustroń, Bukowa - 66g
71.	02-35-3-11-5 -k -00		0,30	LMGśw	Bk	2014	Ustroń, Leśnica - 129d
72.	02-35-3-11-18 -f -00	3,95	0,70	LMGśw	Jd	2012	Ustroń, Bukowa - 66g
73.	02-35-3-11-21 -a -00	3,13	0,80	LGśw	Jd	2012	Ustroń, Bukowa - 66g
74.	02-35-3-11-21 -h -00	3,05	0,35	LGśw	Św	2006	N-ctwo Wisła
75.	02-35-3-11-95 -f -00	5,67	0,55	Lwyżśw	Dg	1992	Ujsoły, Glinka - 172a,b
76.	02-35-3-12-27 -a -00	15,41	0,90	LMGśw	Jd	2004, 2005	Ustroń, Dobka - 33f
77.	02-35-3-12-33 -c -00	4,05	1,10	LMGśw	Jd	1996	Ustroń, Dobka - 33f
78.	02-35-3-12-37 -a -00	20,21	0,20	LMGśw	Jd	2005	Ustroń, Dobka - 33f
79.	02-35-3-13-50 -b -00	4,34	0,34	LGśw	Jd	2004	Ustroń, Bukowa - 61m
80.	02-35-3-13-51A -b -00	4,01	0,40	LMGśw	Jd	2014	Ustroń, Bukowa - 66g
81.	02-35-3-13-52 -c -00	2,12	1,25	LGśw	Św	1994	Wisła, Zapowiedź - 119h
82.	02-35-3-13-54 -h -00	1,30	0,40	LGśw	Św	1994	Wisła; Bukowiec - 149h
83.	02-35-3-13-62 -d -00	3,66	0,15	LMGśw	Św	1996	Wisła; Bukowiec - 149h
84.	02-35-3-14-76 -c -00	9,40	4,89	LMGśw	Jd	2001, 2004	Ustroń, Bukowa - 61m
85.	02-35-3-14-99 -g -00	11,82	0,25	Lwyżśw	Bk	2006	Ustroń, Czantoria - 61a
Razem		119,30	16,05				
Ogółem N-ctwo		517,76	79,88				

3.6.4. Źródła nasion

Na terenie Nadleśnictwa Ustroń zinventaryzowano 3 źródła nasion, stanowiące bazę do zbioru nasion gatunków domieszkowych na łącznej powierzchni 14,71 ha.

Tabela 53. Źródła nasion w Nadleśnictwie Ustroń.

Lp.	Adres leśny	Pow. - [ha]	Nr w BNL	TSL	Źródło nasion
1	2	3	4	5	6
Obręb Hażlach					
1.	02-35-2-10-211 -f -00	1,54	MP/1/43427/05	Lwyżśw	źr. nas. Czereśni ptasiej
2.	02-35-2-07-74 -c -00	1,42	MP/1/51593/17	Lwyżśw	źr. nas. Jesiona
	02-35-2-07-75 -b -00	1,62		Lwyżśw	
	02-35-2-07-75 -c -00	6,13		Lwyżśw	
	02-35-2-07-75 -d -00	2,98		Lwyżśw	
Razem		13,69			
Obręb Ustroń					
3.	02-35-3-13-73 -b -00	1,02	MP/1/47501/07	LGśw	źr. nas. Jawora
Razem		1,02			
Ogółem N-ctwo		14,71			

3.6.5. Drzewa mateczne

Drzewa mateczne są elementem selekcji indywidualnej a pozyskiwane są z nich nasiona i części pędów (zrazy). Nasiona wykorzystywane są do hodowli siewek, z których zakładane są plantacyjne uprawy nasienne (rodowe).

Na terenie Nadleśnictwa Ustroń uznano 23 szt. drzew matecznych (poprzednia nazwa – doborowych): 7 brzoź, 7 czereśni ptasich, 4 olchy czarne, 3 jodły i 2 modrzewie. Drzewa te zostały wyznaczone w drzewostanach charakteryzujących się najwyższą jakością.

Tabela 54. Wykaz drzew matecznych w Nadleśnictwie Ustroń.

Lp.	Gatunek	Adres leśny	Nr LMP	Nr BNL	Rok uznania	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7
Obręb Hażlach						
1.	Brzoza	02-35-2-06-44 -c -00	10618	MP/3/50263/13	2012	-
2.	Olcha	02-35-2-07-134 -n -00	10621	MP/3/50600/13	2012	KO
3.	Olcha	02-35-2-07-134 -n -00	10622	MP/3/50601/13	2012	KO
4.	Olcha	02-35-2-08-93 -f -00	10619	MP/3/50598/13	2012	GDN
5.	Olcha	02-35-2-08-97 -c -00	10620	MP/3/50599/13	2012	D-stan cenny
6.	Czer. ptasia	02-35-2-10-209 -g -00	10381	MP/3/50597/13	2012	-
7.	Czer. ptasia	02-35-2-10-209 -g -00	10382	MP/3/40550/12	2012	-
Razem			7 szt.			
Obręb Ustroń						
8.	Brzoza	02-35-3-11-89 -n -00	10616	MP/3/50261/13	2012	-
9.	Brzoza	02-35-3-11-89 -n -00	10617	MP/3/50262/13	2012	-
10.	Brzoza	02-35-3-11-92 -p -00	10612	MP/3/50257/13	2012	-
11.	Brzoza	02-35-3-11-92 -p -00	10613	MP/3/50258/13	2012	-
12.	Brzoza	02-35-3-11-92 -p -00	10614	MP/3/50259/13	2012	-
13.	Brzoza	02-35-3-11-92 -p -00	10615	MP/3/50260/13	2012	-
14.	Czer. ptasia	02-35-3-11-94 -r -00	10377	MP/3/40260/12	2011	D-stan niedostępny
15.	Czer. ptasia	02-35-3-11-94 -r -00	10378	MP/3/40261/12	2011	D-stan niedostępny
16.	Czer. ptasia	02-35-3-11-94 -r -00	10379	MP/3/40262/12	2011	D-stan niedostępny
17.	Czer. ptasia	02-35-3-11-94 -r -00	10380	MP/3/40549/12	2011	D-stan niedostępny
18.	Jodła	02-35-3-13-54 -d -00	10373	MP/3/40200/12	2011	GDN

Lp.	Gatunek	Adres leśny	Nr LMP	Nr BNL	Rok uznania	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7
19.	Jodła	02-35-3-13-54 -d -00	10374	MP/3/40201/12	2011	GDN
20.	Jodła	02-35-3-13-54 -d -00	10375	MP/3/40202/12	2011	GDN
21.	Czer. ptasia	02-35-3-13-69 -a -00	10376	MP/3/40259/12	2011	-
22.	Modrzew	02-35-3-14-113 -c -00	10383	MP/3/41200/12	2011	GDN
23.	Modrzew	02-35-3-14-113 -c -00	10384	MP/3/41201/12	2011	GDN
Razem			16 szt.			
Ogółem N-ctwo			23 szt.			

3.6.6. Produkcja szkółkarska

Nadleśnictwo Ustroń prowadzi produkcję szkółkarską w „Gospodarstwie Szkółkarskim Woleństwo”, w Górkach Wielkich. Jego łączna powierzchnia wynosi 13,20 ha, położone jest w oddziale 9b obrębu leśnego Brenna, w Leśnictwie Górki. W ramach gospodarstwa szkółkarskiego funkcjonują trzy rodzaje szkółek: gruntowa, tunelowa, oraz kontenerowa. Nadleśnictwo produkuje sadzonki następujących głównych gatunków drzew leśnych: Bk, Jd, Św, Db.s, Ol, Md, So, oraz inne domieszkowe i biocenotyczne. W latach 2008-2017 Nadleśnictwo Ustroń produkowało sadzonki dla sąsiednich nadleśnictw (Wisła, Ujsoły), eksporto-wano m.in. sadzonki: Bk, Jd, Św oraz gatunki biocenotyczne. Prowadzona jest również sprzedaż dla odbiorców indywidualnych. Średnia roczna produkcja sadzonek w ubiegłym dziesięcioleciu wynosiła ok.1868,01 tys. szt. Średnia roczna sprzedaż sadzonek wyniosła 449 tys. szt. Średnioroczne zakupy sadzonek na potrzeby Nadleśnictwa Ustroń wynosiły 23,70 tys. szt.

Dokładna lokalizacja szkółek w Nadleśnictwie Ustroń przedstawia się następująco: Dokładna lokalizacja szkółek w Nadleśnictwie Ustroń przedstawia się następująco:

Tabela 55. Lokalizacja szkółek w Nadleśnictwie Ustroń.

Adres	Powierzchnia [ha]	Uwagi
1	2	3
Obręb Brenna		
02-35-1-01-9 -a -00	13,20	„Gospodarstwo Szkółkarskie Woleństwo”
Obręb Hażlach		
02-35-2-08-94 -j -00	0,57	Szkółka leśna – Pruchna
Ogółem	13,77	

Własną bazę nasienną stanowią: wyłączne i gospodarcze drzewostany nasienne, drzewostany zachowawcze, rejestrowane uprawy pochodne, źródła nasion oraz drzewa mateczne (doborowe).

3.6.7. Powierzchnie doświadczalne

W Nadleśnictwie Ustroń funkcjonują również powierzchnie i drzewostany doświadczalne. Są to m. in.: powierzchnie doświadczalne jodły olbrzymiej.

Tabela 56. Wykaz powierzchni doświadczalnych.

Lp.	Lokalizacja	Pow. [ha]	Budowa pionowa	Gat. panujący	Wiek	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7
obręb Brenna						
1.	02-35-1-05-116 -f -00	0,96	DRZEW	JD	35	Drzewostan doświadczalny. Jodła olbrzymia.

3.7. Kępy, grupy i pojedyncze stare drzewa zasługujące na ochronę

Na terenie Nadleśnictwa Ustroń wytypowano również drzewostany, w których znajdują się grupy, kępy i pojedyncze egzemplarze okazałych drzew, które potencjalnie mogłyby zostać uznane za pomniki przyrody.

Lokalizację tych drzewostanów podano w tabeli poniżej.

Tabela 57. Lokalizacja drzewostanów z okazami drzew zasługujących na ochronę.

Lp.	Adres leśny wydzielenia	Siedlisko	Gatunek (na kępie /lub cenny)	Uwagi (lokalizacja)
1	2	3	4	5
obręb Brenna				
1.	02-35-1-01-1 -a -00	LWYŻŚW	Sosna czarna	(cenne drzewo w cz. S)
2.	02-35-1-01-15 -a -00	LMGŚW	BK	(cenne drzewo – buk zwyczajny w cz. S)
3.	02-35-1-01-21 -a -00	LMGŚW	JD	(cenne drzewo – jodła pospolita w cz. N)
4.	02-35-1-01-18 -a -00	LGŚW	JD	(cenne grupa drzew – kępa Jd o pow. 0,30 ha – jodła pospolita w cz. NW – 5 szt.)
5.	02-35-1-02-154 -d -00	LMGŚW	BK	(cenne drzewo – buk zwyczajny w cz. E)
6.	02-35-1-05-132 -f -00	LMGŚW	BK	(cenne drzewo – buk zwyczajny)
7.	02-35-1-05-110 -a -00	BMGŚW	sosna wdziarowa	-
obręb Ustroń				
8.	02-35-3-13-70 -a -00	LMGŚW	DB	(cenne drzewo – dąb szypułkowy w cz. NW)
9.	02-35-3-13-74 -b -00	LMGŚW	CIS	(cenne drzewo – cis pospolity)
10.	02-35-3-14-106 -k -00	LWYŻŚW	BK	(cenne drzewo – buk zwyczajny)
11.	02-35-3-14-111 -g -00	LWYŻŚW	BK	(cenne drzewo – buk zwyczajny w cz. N)
12.	02-35-3-14-112 -c -00	LWYŻŚW	DB	(cenne drzewo – dąb szypułkowy w cz. SW)
13.	02-35-3-14-119 -i -00	LWYŻŚW	CIS	(cenne drzewo – cis pospolity w cz. E)

3.8. Tereny źródliskowe

Tereny źródliskowe są to obszary stopniowego powstawania cieków wodnych. Źródła wraz z młakami, wyciekami i wysiękami stanowią grupę punktowych obiektów hydrologicznych. Mają one charakter samoczynnego i skoncentrowanego wypływu wód podziemnych na powierzchnię. Duże znaczenie dla powstania źródeł, a tym samym istnienia terenów źródliskowych ma budowa geologiczna, ukształtowanie terenu, jak również klimat.

Na terenie Nadleśnictwa Ustroń jest dość dużo terenów źródliskowych, obejmujących szczególnie w terenie górskim dość często występujące źródła. Źródła występują głównie w wyższych, zalesionych położeniach, w większości na gruntach LP i podlegają ochronie. Ze względu na rzeźbę terenu i dobrze rozwiniętą sieć wodną występują tu liczne źródła. Do najważniejszych należą źródła potoków: Puńcówka, Bobrówka, Piotrówka, Dobka, Brennica, Leśnica, Hołcyna, Bładniczka, Żabiniec, Bładnica, Knajka.

Tereny źródliskowe.

w obrębie Brenna:

- 15a, 19a, 20c, 23f, 25m, 27f - tereny źródliskowe; Leśnictwo Górki;
- 34c - teren źródliskowy początek potoku Barujec; Leśnictwo Cisowa;
- 153b - teren źródliskowy początek potoku Żarnowiec; Leśnictwo Cisowa;
- 49b - teren źródliskowy początek potoku Chrobaczy; Leśnictwo Hołcyna;
- 87d, 90a - teren źródliskowy początek potoku Hołcyna; Leśnictwo Hołcyna;
- 39i, 60c, 64a, 77f, 82f - tereny źródliskowe; Leśnictwo Bukowa;
- 63b - teren występowania licznych naturalnych źródeł wody; Leśnictwo Bukowa;
- 132g,j, 142a - tereny źródliskowe; Leśnictwo Leśnica;
- 105, 113, 114 - tereny źródliskowe potoku Leśnicy; Leśnictwo Leśnica;
- 118, 119, 120 - tereny źródliskowe potoku Wilczy; Leśnictwo Leśnica.

w obrębie Hażlach:

- 75a - źródła na stromym zboczu; Leśnictwo Dębowiec;
- 98g, 157d - źródła; Leśnictwo Pruchna;
- 159a - tereny źródliskowe; Leśnictwo Zebrzydowice;
- 186b - źródło „Borgonka”; Leśnictwo Kalembice.

w obrębie Ustroń:

- 6f, 8a, 10a, 14a, 19a - tereny źródliskowe; Leśnictwo Równica;
- oddział 3 - w pobliżu źródło wód leczniczych - „Źródło Karola”; Leśnictwo Równica;
- 23d, 27a, 34b - tereny źródliskowe; Leśnictwo Dobka;
- 48Ag, 52c, 55c, 62d, 69c, 70b - tereny źródliskowe; Leśnictwo Czantoria;
- 76a,b, 80a, 81b, 88b - tereny źródliskowe; Leśnictwo Dzięgielów.

Źródła to obiekty wyjątkowe w krajobrazie leśnym. Są ważnym elementem sieci wodnej, odgrywającym istotną rolę w krążeniu wód i bilansie wodnym. Mają wpływ na kształtowanie stosunków wodnych i siedlisk na obszarach niekiedy znacznie oddalonych od samych źródeł. Tworzą środowisko charakteryzujące się znaczną różnorodnością florystyczną i faunistyczną. Śródleśne źródła są często ostoją chronionych i zagrożonych składników flory.

3.9. Ochrona kolonii mrowisk

Mrowki odgrywają dużą rolę w kształtowaniu struktury środowiska przyrodniczego, mają również ogromny wpływ na liczebność innych owadów w lasach, są też istotnym elementem utrzymania równowagi biocenotycznej środowisk leśnych. Ze względu na znaczenie mrówek w ekosystemach leśnych wszystkie gatunki z podrodzaju *Formica* w Polsce objęte są ochroną prawną. Na obszarze całego Nadleśnictwa Ustroń mrówki kopcowe są chronione przed zniszczeniem zabiegami mechanicznymi. Najczęściej stosowaną metodą ochrony mrowisk jest ich grodzenie drewnianymi żerdziami. Mrowiska chroni się przede wszystkim tam, gdzie są narażone na uszkodzenia mechaniczne i od zwierzyny (dziki).

3.10. Pozostałe pozaustawowe formy ochrony przyrody (osobliwości przyrodnicze i miejsca historyczne)

Ponadto na gruntach Nadleśnictwa Ustroń, w toku prac terenowych, stwierdzono liczne występowanie wychodni skalnych (skał), źródeł tufowych, łąk świeżych oraz cenniejszych źródeł, które należy uznać, jako pozaustawowe formy ochrony przyrody.

Zestawienie ich przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 58. Wykaz pozostałych obiektów zasługujących na ochronę.

Lp.	Leśnictwo/ Adres leśny wydzielenia	Opis	Powierzchnia (pozausta- wowej formy ochrony przyrody) /wydzielenia	Lokalizacja w wydzieleniu
1	2	3	4	5
Obręb Brenna				
1.	02-35-1-01-7 -d -00	Źródło tufowe.	-/1,06	Potok.
2.	02-35-1-01-8 -g -00	Źródło tufowe.	-/6,42	W części NW.
3.	02-35-1-01-21 -c -00	Źródło.	0,40/20,35	W części SE - 0,40 ha.
4.	02-35-1-01-5 -h -00	Oczka.	0,03/1,11	-
5.	02-35-1-01-7 -b -00	Łąki świeże. Są to łąki objęte programem „Owca Plus” finansowanym przez Zarząd Województwa Śląskiego. Jest to program aktywizacji gospodarczej oraz zachowania dziedzictwa kulturowego Beskidów i Jury Krakowsko-Częstochowskiej - Owca Plus.	9,91	-
6.	02-35-1-01-7 -c -00		1,22	-
7.	02-35-1-01-7 -f -00		0,59	-
8.	02-35-1-01-7 -g -00		0,19	-
9.	02-35-1-01-7 -h -00		0,30	-
10.	02-35-1-01-7 -i -00		0,69	-
11.	02-35-1-01-7 -j -00		4,22	-
12.	02-35-1-01-8 -b -00		1,99	-
13.	02-35-1-01-13 -d -00	Kamieniołom.	0,20/29,02	W części E - 0,20 ha.
14.	02-35-1-02-36 -d -00	Oczka.	50m ² /6,90	W części S - 50m ² .
15.	02-35-1-02-146 -a -00	Źródło.	50m ² /11,02	W części NE - 50m ² .
16.	02-35-1-02-30 -b -00	Kamieniołom.	-/5,46	-
17.	02-35-1-03-87 -a -00	Skąły.	0,50/18,60	W części NE - 0,50 ha.
18.	02-35-1-03-87 -b -00	Skąły.	0,30/2,51	W części NE - 0,30 ha.
19.	02-35-1-03-91 -a -00	Wodospad.	-/2,10	W części SE.
20.	02-35-1-03-94 -a -00	Wodospad.	-/19,57	W części E.
21.	02-35-1-04-38 -c -00	Skąły.	0,30/12,17	W części śr.
22.	02-35-1-04-42 -d -00	Jaskinia.	-/5,73	W części śr.
23.	02-35-1-04-42 -c -00	Skąły.	-/4,17	-
24.	02-35-1-04-61 -c -00	Mogiła.	-/7,61	W części S.
25.	02-35-1-05-110 -a -00	Jaskinia Grabowa.	-/14,12	-
26.	02-35-1-05-117 -a -00	Skąły. Głaz piaskowca.	-/5,47	-
27.	02-35-1-05-103 -a -00	Skąły.	0,35/7,76	W części W.
28.	02-35-1-05-105 -c -00	Skąły.	0,30/11,55	W części W.
29.	02-35-1-05-110 -a -00	Skąły.	0,20/14,12	W części śr.
30.	02-35-1-05-106 -n -00	Torfowisko.	2,16	(Torfowisko – całe wydzielenie)
31.	02-35-1-05-122 -a -00	Oczka.	-/9,06	W części N.
Obręb Hażlach				
32.	02-35-2-08-103 -d -00	Bagno.	0,14/1,30	W części śr.
33.	02-35-2-08-215 -g -00	Bagno.	0,30/3,89	W części S.
34.	02-35-2-08-100 -a -00	Oczka.	-/0,18	Sukcesja.

35.	02-35-2-08-93 -a -00	Miejsce bytowania fauny. Orzesznica.	-/1,92	Drzewa dziuplaste.
36.	02-35-2-08-97 -c -00	Moczary	-/1,34	Drzewostan cenny.
37.	02-35-2-09-219 -d -00	Staw.	0,06/3,34	W części SW.
38.	02-35-2-10-186 -b -00	Oczka.	-/3,14	W części S.
39.	02-35-2-10-186 -b -00	Źródło.	-/3,14	W części SW. Źródło „Borgonka”.
40.	02-35-2-10-194 -a -00	Mogiła.	-/5,63	W części N.
41.	02-35-2-10-209 -f -00	Mogiła.	-/0,23	W części NE.
42.	02-35-2-10-211 -f -00	Mogiła.	-/1,54	W części E.
43.	02-35-2-10-193 -o -00	Staw.	-/0,33	-
Obręb Ustroń				
44.	02-35-3-13-47 -c -00	Oczka.	0,02/16,67	W części SW.
45.	02-35-3-13-49 -h -00	Oczka.	0,01/3,74	W części E.
46.	02-35-3-13-61 -b -00	Torfowisko.	0,01/1,18	W części N.
47.	02-35-3-13-61 -b -00	Moczary.	0,02/1,18	W części E.
48.	02-35-3-13-74 -b -00	Skąły.	-/2,80	W części SE urwisko 0,46 ha.
49.	02-35-3-14-107 -a -00	Źródło tufowe.	-/10,98	W części śr.
50.	02-35-3-14-116 -a -00	Źródło tufowe.	-/13,93	-
51.	02-35-3-14-78 -d -00	Oczka.	-/8,42	-
52.	02-35-3-14-119 -f -00	Stanowisko archeologiczne.	-/2,73	-
53.	02-35-3-14-120 -c -00	Skąły.	0,20/0,72	W części S.

Ponadto na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Ustroń, znajduje się bardzo cenne stanowisko archeologiczne „**Grodzisko w Międzywiciu**”. Stanowisko archeologiczne „Grodzisko w Międzywiciu” znajduje się w gminie Skoczów obszar wiejski, w obrębie ewidencyjnym Międzywieć. W skład analizowanego obiektu wchodzi obszar oznaczony w PUL dla Nadleśnictwa Ustroń, jako oddział 95d (o powierzchni 3,40 ha), znajdujący się na terenie leśnictwa Równica, w obrębie Ustroń. Jest ono ograniczone od północy głębokim parowem i drogą ekspresową S52 Bielsko - Cieszyn, od południa polną drogą i doliną rzeki Błotnicy (zwanej Piekiełkiem).

Obiekt ten, decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach, w dniu 18 sierpnia 1981 roku, został wpisany do rejestru zabytków województwa śląskiego (gdzie figuruje jako stanowisko archeologiczne: AZP 108-45/1, grodzisko wczesnośredniowieczne - nr rej. A-401/81).

Grody, grodziska, osady obronne to, pod wieloma względami, wyjątkowe stanowiska archeologiczne. Wczesnośredniowieczne grodzisko w Międzywiciu jest prawdopodobnie najdalej wysuniętą na wschód dwufazowa osadą obronną Gołeszyców, która datowana jest na okres od VII do końca IX wieku. We wczesnym średniowieczu późniejszy Śląsk Cieszyński opanowało słowiańskie plemię Gołeszyców.

Na ich terytorium funkcjonowało pięć tzw. grodów. Jednym z nich była strażnica w Międzywiciu. Gród położony był na trójkątnym cyplu nad doliną rzeki Bładnicy. Prawdopodobnie w pierwszej fazie istnienia osada miała charakter otwarty, nie obronny, dopiero w okresie późniejszym została otoczona fosą i wałem ziemnym z palisadą. Wewnątrz wokół majdanu istniały budowle drewniane o konstrukcji zrębowej i słupowej oraz ówczesne warsztaty, piece, paleniska kuźnicze. Gród został zniszczony prawdopodobnie przez wojska wielkomorawskie Świętopelka I pod koniec IX w.

4. WALORY PRZYRODNICZO – LEŚNE

Na walory przyrodniczo – leśne Nadleśnictwa Ustroń oprócz bogactwa gatunkowego flory i fauny, wymienionego w poprzednich rozdziałach składają się przede wszystkim drzewostany, których krótką charakterystykę w różnych aspektach zawarto w tym rozdziale.

W drzewostanach Nadleśnictwa występuje niemal cała gama krajowych gatunków drzew i krzewów:

Drzewa:

Sosna zwyczajna (*Pinus sylvestris* L.)
Sosna limba (*Pinus cembra* L.)
Sosna górská (kosodrzewina)
(*Pinus mugo* Turra)
Modrzew europejski (*Larix decidua* Mill.)
Świerk pospolity (*Picea abies* (L.) H.Karst)
Jodła pospolita (*Abies alba* Mill.)
Cis pospolity
(*Taxus baccata* L.)
Buk zwyczajny
(*Fagus sylvatica* L.)
Dąb szypułkowy
(*Quercus robur* L.)
Dąb bezszypułkowy
(*Quercus petraea* (Mattuschka) Liebl.)
Grab zwyczajny (pospolity)
(*Carpinus betulus* L.)
Klon zwyczajny (pospolity)
(*Acer platanoides* L.)
Klon jawor
(*Acer pseudoplatanus* L.)
Jesion wyniosły
(*Fraxinus excelsior* L.)
Lipa drobnolistna
(*Tilia cordata* Mill.)
Brzoza brodawkowata
(*Betula pendula* Roth)
Olsza czarna
(*Alnus glutinosa* Gaertn.)
Olsza szara
(*Alnus incana* (L.) Moench)
Topola osika (*Populus tremula* L.)
Topola biała (*Populus alba* L.)
Wierzba iwa (*Salix caprea* L.)
Wierzba (*Salix* sp.)
Wierzba biała (*Salix alba* L.)
Czereśnia ptasia
(*Cerasus avium* (L.) Moench.)
Jabłoń dzika (*Malus sylvestris* (L.) Mill.)
Grusza pospolita (*Pyrus communis* L.)
Wiąz górski, brzost (*Ulmus glabra* Huds.)
Wiąz pospolity,
wiąz polny (*Ulmus minor* Mill.)
Czeremcha zwyczajna (*Padus avium* Mill.)

Krzewy:

Jarząb pospolity (*Sorbus aucuparia* L.)
Kruszyna pospolita (*Frangula alnus* Mill.)
Leszczyna pospolita
(*Corylus avellana* L.)
Bez czarny (*Sambucus nigra* L.)
Bez koralowy (*Sambucus racemosa* L.)
Śliwa tarnina (*Prunus spinosa* L.)
Jałowiec pospolity
(*Juniperus communis* L.)
Jarząb brekinia, jarząb brzęk
(*Sorbus torminalis* L. (Crantz.)
Dereń świdwa
(*Cornus sanguinea* L.)
Głóg jednoszyjkowy
(*Crataegus monogyna* Jacq.)
Kalina koralowa
(*Viburnum opulus* L.)

Z gatunków introdukowanych występują w Nadleśnictwie:

Drzewa:

Sosna wejmutka
(*Pinus strobus* L.)
Sosna Banksa
(*Pinus banksiana* Lamb.)
Sosna czarna
(*Pinus nigra* Arn.)
Sosna smółowa
(*Pinus rigida* Mill.)
Jedlica zielona (daglezja)
(*Pseudotsuga menziesii* Carriere)
Dąb czerwony
(*Quercus rubra* L.)
Robinia akacjowa
(*Robinia pseudoacacia* L.)
Jesion amerykański
(*Fraxinus americana* L.)
Orzech czarny
(*Juglans nigra* L.)
Kasztanowiec biały
(*Aesculus hippocastanum* L.)

Krzewy:

Dereń biały
(*Cornus alba* L.)
Śnieguliczka biała
(*Symphoricarpos
albus* Duhamel)

4.1. Charakterystyka drzewostanów w aspekcie typologii urządzeniowej

Drzewostany są najważniejszym elementem ekosystemu leśnego, dlatego poświęcono im stosunkowo dużo uwagi. Tradycyjne charakterystyki i opisy poszczególnych elementów taksacyjnych drzewostanów znajdują się w projekcie "Planu Urządzenia Lasu" dla Nadleśnictwa. W "Programie Ochrony Przyrody" wykorzystano te dane, oraz podjęto próbę ich oceny i interpretacji pod kątem wymagań zrównoważonego rozwoju ekosystemów leśnych.

4.1.1. Bogactwo gatunkowe i struktura pionowa drzewostanów

Bogactwo gatunkowe drzewostanów analizowano pod względem ilości gatunków w składzie warstwy górnej drzew (zapisanych w składzie gatunkowym I piętra), oraz budowy pionowej z podziałem na jedno-, dwupiętrowe i wielopiętrowe.

Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów według grup wiekowych i bogactwa gatunkowego przedstawia tabela.

Tabela 59. Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego - Wzór nr 13.

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Powierzchnia [ha]/ miąższość [m ³]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb BRENNA	jednogatunkowe	41,92	98,03	161,63	301,58	7,2
		6336	36142	75777	118255	11,0
	dwugatunkowe	420,83	221,55	356,13	998,51	23,9
		77101	76443	148097	301641	28,0
	trzygatunkowe	1031,15	367,35	607,90	2006,40	48,0
		150719	102732	183566	437017	40,5
czter- i więcej gatunkowe	416,09	221,23	237,59	874,91	20,9	
	75839	63198	82116	221153	20,5	
Obręb HAŻLACH	jednogatunkowe	78,22	53,89	39,98	172,09	4,8
		11160	19883	18945	49988	5,5
	dwugatunkowe	146,09	102,00	51,16	299,25	8,4
		26024	34546	23499	84069	9,3
	trzygatunkowe	178,71	210,57	95,65	484,93	13,5
		26168	71860	40125	138153	15,3
czter- i więcej gatunkowe	850,45	833,64	938,80	2622,89	73,3	
	115653	249724	267210	632587	69,9	
Obręb USTROŃ	jednogatunkowe	39,66	86,37	126,68	252,71	8,1
		5426	30939	60599	96963	10,1
	dwugatunkowe	201,25	230,96	325,03	757,24	24,4
		27024	83557	142759	253340	26,4
	trzygatunkowe	305,84	154,66	530,04	990,54	31,9
		38679	46572	207875	293126	30,5
czter- i więcej gatunkowe	302,76	325,44	475,32	1103,52	35,6	
	42960	102611	171885	317457	33,0	
Nadleśnictwo Ustroń	jednogatunkowe	159,80	238,29	328,29	726,38	6,7
		22921	86964	155321	265207	9,0
	dwugatunkowe	768,17	554,51	732,32	2055,00	18,9
		130149	194545	314356	639050	21,7
	trzygatunkowe	1515,70	732,58	1233,59	3481,87	32,0
		215567	221164	431565	868296	29,5
czter- i więcej gatunkowe	1569,30	1380,31	1651,71	4601,32	42,4	
	234453	415533	521211	1171197	39,8	

Z analizy danych wynika, że największą powierzchnię w Nadleśnictwie Ustroń (42,4 %) zajmują drzewostany cztero- i więcej gatunkowe.

Na nie przypada również największa masa (39,8 %). Również drzewostany trzygatunkowe zajmują dużą powierzchnię (32,0 %) i masę (29,5 %). Najmniejszą powierzchnię zajmują natomiast drzewostany jednogatunkowe (6,7 %) nie tworzą one jednak zwartych dużych kompleksów i wykazują niewielką zasobność (9,0 %).

W tym miejscu należy podkreślić, iż stwierdzony w toku prac urzędzeniowych duży udział powierzchniowy drzewostanów wielogatunkowych (93,3 %), wynika zarówno ze zróżnicowania gatunkowego, jak i wiekowego (udziału kilku klas wieku) lasów Nadleśnictwa.

Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów według grup wiekowych i struktury dla Nadleśnictwa przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 60. Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów wg budowy pionowej i grup wiekowych - Wzór nr 14.

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Jednostka	Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			<= 40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb BRENNA	jednopiętrowe	ha	1904,12	726,31	535,15	3165,58	75,7
		m ³	309168	237274	246396	792838	73,5
	dwupiętrowe	ha	0,00	0,00	5,89	5,89	0,1
		m ³	0	0	2154	2154	0,2
	wielopiętrowe	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		m ³	0	0	0	0	0,0
	przerębowe	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		m ³	0	0	0	0	0,0
	w KO i KDO	ha	5,87	181,85	822,21	1009,93	24,2
		m ³	828	41240	241006	283074	26,3
Obręb HAZŁACH	jednopiętrowe	ha	1252,36	1056,48	635,91	2944,75	82,3
		m ³	178840	350731	259023	788594	87,2
	dwupiętrowe	ha	0,00	0,00	2,00	2,00	0,1
		m ³	0	0	774	774	0,1
	wielopiętrowe	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		m ³	0	0	0	0	0,0
	przerębowe	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		m ³	0	0	0	0	0,0
	w KO i KDO	ha	1,11	143,62	487,68	632,41	17,7
		m ³	164	25281	89983	115428	12,8
Obręb USTRÓŃ	jednopiętrowe	ha	849,51	754,10	748,61	2352,22	75,8
		m ³	114089	251765	336144	701997	73,1
	dwupiętrowe	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		m ³	0	0	0	0	0,0
	wielopiętrowe	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		m ³	0	0	0	0	0,0
	przerębowe	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		m ³	0	0	0	0	0,0
	w KO i KDO	ha	0,00	43,33	708,46	751,79	24,2
		m ³	0	11915	246974	258889	26,9
Nadleśnictwo Ustroń	jednopiętrowe	ha	4005,99	2536,89	1919,67	8462,55	77,9
		m ³	602097	839770	841562	2283429	77,6
	dwupiętrowe	ha	0,00	0,00	7,89	7,89	0,1
		m ³	0	0	2928	2928	0,1
	wielopiętrowe	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		m ³	0	0	0	0	0,0
	przerębowe	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		m ³	0	0	0	0	0,0
	w KO i KDO	ha	6,98	368,80	2018,35	2394,13	22,0
		m ³	992	78436	577963	657391	22,3

Drzewostany Nadleśnictwa Ustroń pod względem budowy pionowej należą do mało zróżnicowanych. Dominują drzewostany jednopiętrowe - 77,9 % powierzchni. Klasy odnowienia stanowią 22,0 % powierzchni drzewostanów.

4.1.2. Pochodzenie

W Nadleśnictwie Ustroń nie prowadzono systematycznej oceny drzewostanów pod kątem ich pochodzenia. Ogólnie należałoby przyjąć, że drzewostany świerkowe i sosnowe w niższych położeniach właściwych dla lasów mieszanych i lasów górskich, oraz gatunki obce są pochodzenia sztucznego, a część świerczyn, zwłaszcza na siedliskach borów mieszanych górskich oraz jedlin i buczyn pochodzi z odnowienia naturalnego.

W wielu przypadkach oba te sposoby odnowienia lasu wzajemnie się uzupełniają i trudno zakwalifikować je do konkretnej kategorii.

Tabela 61. Zestawienie powierzchni [ha] i miąższości [m³] drzewostanów wg rodzajów i pochodzenia drzewostanów oraz grup wiekowych - Wzór nr 15.

Obręb, nadleśnictwo	Bogactwo gatunkowe, drzewostany	Jednostka	Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
			<= 40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
obręb Brenna	z panującym gat. obcym	ha	6,36	0,00	0,00	6,36	0,2
		m ³	250	0	0	250	0,0
	plantacje drzew szybkoorosnących	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		m ³	0	0	0	0	0,0
	odroślowe	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		m ³	0	0	0	0	0,0
	z samosiewu	ha	792,53	0,00	0,00	792,53	18,9
		m ³	128249	0	0	128249	11,9
	z sadzenia	ha	385,95	0,00	0,00	385,95	9,2
		m ³	53600	0	0	53600	5,0
	brak informacji	ha	735,75	908,16	1363,25	3007,16	71,8
		m ³	128314	278514	489556	896384	83,1
obręb Hażlach	z panującym gat. obcym	ha	84,51	3,54	3,60	91,65	2,5
		m ³	9844	1016	1559	12419	1,4
	plantacje drzew szybkoorosnących	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		m ³	0	0	0	0	0,0
	odroślowe	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		m ³	0	0	0	0	0,0
	z samosiewu	ha	2,06	0,00	0,00	2,06	0,1
		m ³	20	0	0	20	0,0
	z sadzenia	ha	497,40	2,52	0,00	499,92	13,7
		m ³	30890	423	0	31313	3,4
	brak informacji	ha	810,35	1199,94	1127,99	3138,28	86,2
		m ³	154658	376266	350819	881743	96,6
obręb Ustroń	z panującym gat. obcym	ha	24,33	0,78	0,00	25,11	0,8
		m ³	3579	164	0	3742	0,4
	plantacje drzew szybkoorosnących	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		m ³	0	0	0	0	0,0
	odroślowe	ha	1,70	0,95	0,00	2,65	0,1
		m ³	170	150	0	320	0,0
	z samosiewu	ha	151,05	0,00	0,00	151,05	4,8
		m ³	12084	0	0	12084	1,3
	z sadzenia	ha	213,37	4,56	0,00	217,93	7,0
		m ³	20551	898	0	21450	2,2
	brak informacji	ha	499,61	792,44	1457,07	2749,12	88,1
		m ³	83669	262741	583118	929528	96,5
Nadleśnictwo Ustroń	z panującym gat. obcym	ha	115,20	4,32	3,60	123,12	1,1
		m ³	13673	1180	1559	16412	0,6
	plantacje drzew szybkoorosnących	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
		m ³	0	0	0	0	0,0
	odroślowe	ha	1,70	0,95	0,00	2,65	0,0
		m ³	170	150	0	320	0,0
	z samosiewu	ha	945,64	0,00	0,00	945,64	8,6
		m ³	140352	0	0	140352	4,8
	z sadzenia	ha	1096,72	7,08	0,00	1103,80	10,1
		m ³	105041	1322	0	106363	3,6
	brak informacji	ha	2045,71	2900,54	3948,31	8894,56	81,3
		m ³	366642	917521	1423493	2707655	91,6

4.1.3. Zasoby drzewne

Zasoby drzewne Nadleśnictwa Ustroń dokładnie scharakteryzowane są w powierzchniowo-masowych tabelach klas wieku zamieszczonych w Opisanii ogólnym Planu Urządzenia Lasu. Poniżej przedstawiono jedynie ogólny zarys jak kształtuje się udział poszczególnych gatunków i klas wieku.

Powierzchniowy i masowy udział wg klas wieku dla Nadleśnictwa Ustroń przedstawiają poniższe tabele (opracowano je na podstawie tabeli nr III).

Tabela 62. Powierzchniowy i masowy udział wg klas wieku.

Klasa wieku (lata)	Podklasa wieku	Nadleśnictwo Ustroń			
		Powierzchnia		Zapas	
		[ha]	[%]	[m ³]	[%]
1	2	3	4	5	6
I (1-20)	Ia	510,43	4,67	1525	0,06
	Ib	1524,77	13,95	14440	0,54
II (21-40)	IIa	1018,64	9,32	98765	3,68
	IIb	952,15	8,71	179195	6,67
III (41-60)	IIIa	550,09	5,03	138820	5,17
	IIIb	753,18	6,89	237380	8,84
IV (61-80)	IVa	527,96	4,83	185110	6,89
	IVb	705,66	6,46	273385	10,18
V (81-100)	Va	574,40	5,26	242195	9,02
	Vb	303,48	2,78	130610	4,86
VI (101-120)		638,45	5,84	289390	10,78
VII (121-140)		305,12	2,79	137670	5,13
VIII (140 i starsze)		106,11	0,97	44565	1,66
KO (klasa odnowienia)		2394,13	21,92	657375	24,47
KDO (klasa do odnowienia)		-	-	-	-
Razem		10864,57	99,42	2630425*	97,95
Grunty leśne niezalesione		63,71	0,52	3270	0,12
Przestoje		-	0,06	51837	1,93
OGÓŁEM		10928,28	100,00	2685532	100,00

*Zapas na gruntach zalesionych bez masy przestoju.

Z powyższych zestawień widać, że pod względem powierzchni w Nadleśnictwie Ustroń przeważają młodsze klasy wieku (I do II) – łączna powierzchnia 36,65 %. Powierzchnia starszych klas wieku (III do IV) stanowi 23,21 %, a najstarszych (V klasa i starsze) – 17,64 %. Bardzo wyraźnie widać wzmożony proces przebudowy drzewostanów świerkowych w Nadleśnictwie, gdyż udział klas odnowienia wynosi 21,92 % i jest największą, co do wartości grupą drzewostanów. Dzięki rozłożonemu w czasie okresowi przebudowy można uzyskać odnowienie zróżnicowane gatunkowo i wiekowo. Zbliżony udział powierzchniowy świadczy o prawidłowo prowadzonej gospodarce leśnej i dbałości o zachowanie leśnej formacji roślinnej w jej różnych stadiach rozwoju.

Obszar Nadleśnictwa znajduje się w zasięgu naturalnym większości gatunków lasotwórczych. Drzewostany Nadleśnictwa cechują się znacznym zróżnicowaniem gatunkowym. W Nadleśnictwie Ustroń stwierdzono występowanie 54 gatunków drzew i krzewów, w tym 42 rodzimego i 12 obcego pochodzenia.

Gatunki rodzime: sosna zwyczajna, sosna górska (kosodrzewina), sosna limba, modrzew europejski, świerk pospolity, jodła pospolita, cis pospolity, buk zwyczajny, dąb bezszypułkowy, dąb szypułkowy, grab zwyczajny (pospolity), klon pospolity (zwyczajny), klon jawor, jesion wyniosły, lipa drobnolistna, brzoza brodawkowata, olsza czarna, olsza szara, topola osika, topola biała, wierzba iwa, wierzba biała, czereśnia ptasia, jabłoń dzika, grusza pospolita, wiąz pospolity, czeremcha zwyczajna, jarząb pospolity, jarząb brekinia, kalina koralowa, kruszyna pospolita, leszczyna pospolita, bez czarny, bez koralowy, śliwa tarnina, głóg jednoszyjkowy, dereń świdwa.

Gatunki obcego pochodzenia: sosna wejmutka, sosna Banksa, sosna czarna, sosna smołowa, jedlica zielona (daglezja), dąb czerwony, robinia akacjowa, orzech czarny, jesion amerykański, kasztanowiec biały, śnieguliczka biała, dereń biały.

Drzewostany Nadleśnictwa cechują się dużym zróżnicowaniem gatunkowym – 21 gatunków panujących.

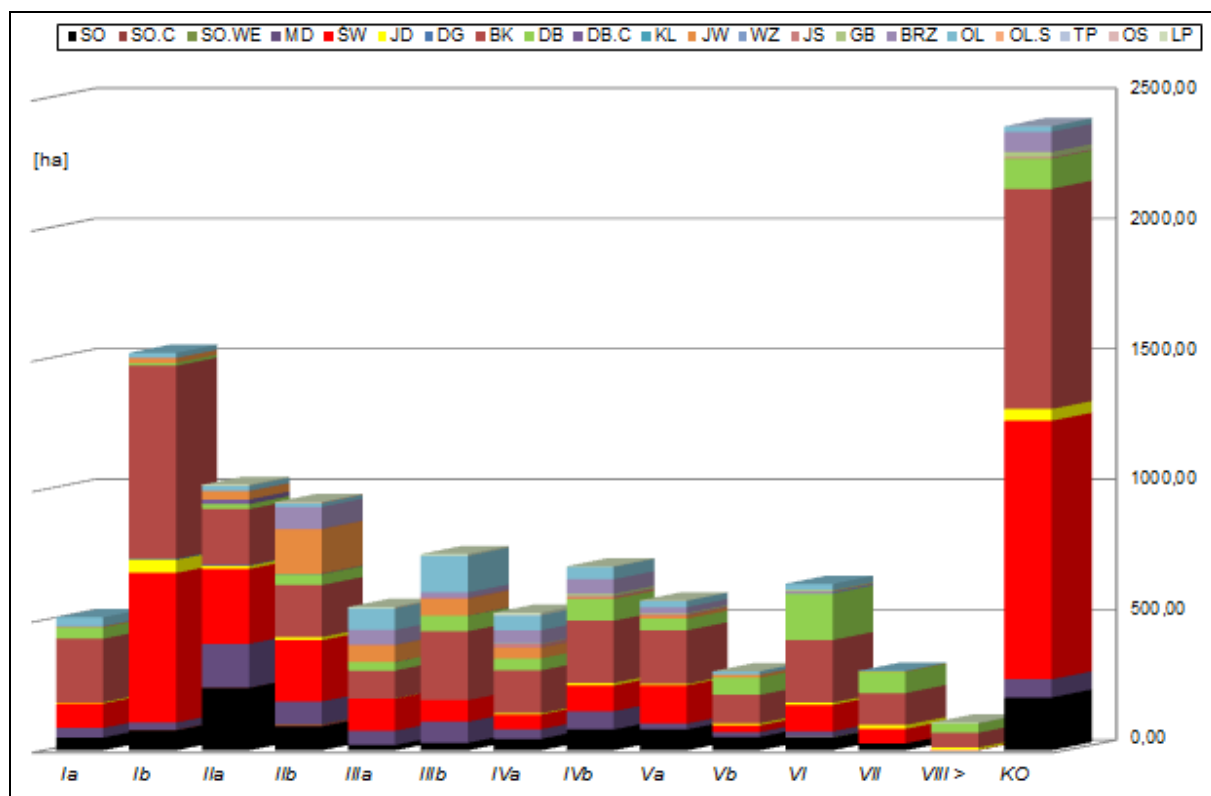
Największą powierzchnię (34,54 % powierzchni leśnej zalesionej) i zapas (36,66 %) w ramach Nadleśnictwa zajmują zdecydowanie drzewostany z panującym bukiem (3754,05 ha, 983177 m³) i świerkiem 26,44 % powierzchni leśnej zalesionej - (2872,73 ha, 607475 m³). Również sosna i dąb zaznaczają swój udział tworząc drzewostany zajmujące odpowiednio 9,55 % i 7,87 % powierzchni leśnej zalesionej i stanowiące 8,38 % oraz 10,15 % zapasu.

Poniżej przedstawiono udział powierzchniowy i miąższościowy drzewostanów według gatunków panujących.

Tabela 63. Udział powierzchniowy i miąższościowy gatunków panujących w Nadleśnictwie Ustroń na powierzchni leśnej zalesionej.

Gat. pan.	Nadleśnictwo			
	Pow. [ha]	Proc. [%]	Zapas [m ³]	Proc. [%]
1	2	3	4	5
SO	1037,33	9,55	224689	8,38
SO.C	12,56	0,12	1409	0,05
SO.WE	1,78	0,02	615	0,02
MD	693,99	6,39	166804	6,22
ŚW	2872,73	26,44	607475	22,65
JD	184,96	1,70	53939	2,01
DG	6,09	0,06	545	0,02
BK	3754,05	34,54	983177	36,66
DB	855,39	7,87	272116	10,15
DB.C	20,61	0,19	2756	0,10
KL	0,05	0,00	5	0,00
JW	419,14	3,86	89498	3,34
WZ	6,34	0,06	1410	0,05
JS	47,74	0,44	10850	0,40
GB	44,87	0,41	16700	0,62
BRZ	366,45	3,37	90364	3,37
OL	499,63	4,60	149133	5,56
OL.S	2,27	0,02	350	0,01
TP	2,93	0,03	520	0,02
OS	0,08	0,00	15	0,00
LP	35,58	0,33	9892	0,37
Ogółem	*10864,57	100,00	2682262	100,00

*tabela dotyczy powierzchni leśnej zalesionej.

Ryc.27. Udział powierzchniowy gatunków panujących w klasach wieku.

Udział gatunków rzeczywistych różni się od udziału według gatunków panujących. Różnicę przedstawia poniższa tabela.

Tabela 64. Porównanie udziału powierzchniowego według gatunków panujących i rzeczywistych.

Gat.	rzeczywiste		panujące		różnica (2-4)
	pow. - ha	%	pow. - ha	%	pow. - ha
1	2	3	4	5	6
SO	734,35	6,76	1037,33	9,55	-302,98
SO.B	0,12	0,00	-	-	0,12
SO.C	20,04	0,18	12,56	0,12	7,48
SO.WE	8,00	0,07	1,78	0,02	6,22
MD	713,45	6,57	693,99	6,39	19,46
ŚW	2443,42	22,49	2872,73	26,44	-429,31
JD	557,28	5,13	184,96	1,70	372,32
DG	10,37	0,10	6,09	0,06	4,28
BK	3814,41	35,12	3754,05	34,54	60,36
DB	813,41	7,49	855,39	7,87	-41,98
DB.C	47,19	0,43	20,61	0,19	26,58
KL	1,00	0,01	0,05	0,00	0,95
JW	481,87	4,44	419,14	3,86	62,73
WZ	9,04	0,08	6,34	0,06	2,70
JS	116,45	1,07	47,74	0,44	68,71
GB	75,49	0,69	44,87	0,41	30,62
BRZ	381,69	3,51	366,45	3,37	15,24
OL	511,88	4,71	499,63	4,60	12,25

Gat.	rzeczywiste		panujące		różnica (2-4)
	pow. - ha	%	pow. - ha	%	pow. - ha
1	2	3	4	5	6
OL.S	5,26	0,05	2,27	0,02	2,99
CZR	3,24	0,03	-	-	3,24
CZM	0,10	0,00	-	-	0,10
JRZ	0,18	0,00	-	-	0,18
AK	3,26	0,03	-	-	3,26
TP	7,02	0,06	2,93	0,03	4,09
OS	4,84	0,04	0,08	0,00	4,76
WB	0,68	0,01	-	-	0,68
LP	100,53	0,93	35,58	0,33	64,95
Razem	*10864,57	100,00	*10864,57	100,00	-

*tabela dotyczy powierzchni leśnej zalesionej.

Z powyższej tabeli wynika, że rzeczywisty udział gatunków domieszkowych w drzewostanach jest większy niż udział gatunków panujących. Dotyczy to zwłaszcza jodły, a w mniejszym rozmiarze: jesiona, jawora i buka, gdzie różnica między udziałem rzeczywistym, a wg gatunków panujących wynosi ponad 60 ha. Podkreślić należy również fakt, iż znaczną część drzewostanów (głównie bukowych, jodłowych, dębowych, sosnowych, świerkowych) stanowią klasy odnowienia w zaawansowanym użytkowaniu rębny.

W wyniku racjonalnie prowadzonej gospodarki leśnej, stosując rębnie złożone, wykorzystując odnowienie naturalne, uzupełnione sztucznie cennymi domieszkami, Nadleśnictwo zmierza do wyhodowania drzewostanów zróżnicowanych pod względem składu gatunkowego i struktury. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w ilości i powierzchni zajmowanej przez gatunki rzeczywiste, wpływając tym samym na zwiększenie odporności i bioróżnorodności lasów Nadleśnictwa.

4.1.4. Drzewostany 100 – letnie i starsze

W Nadleśnictwie 1242,67 ha powierzchni leśnej zalesionej, zajmują drzewostany w wieku od 100 do 220 lat. Dominują wśród nich drzewostany bukowe i dębowe, zajmujące odpowiednio 38,04 % i 28,46 %, łącznej powierzchni drzewostanów ponad 100-letnich, w dużo mniejszym udziale występują świerczyny 14,35 %, najmniej jest drzewostanów z panującą sosną wejmutką, tylko 0,10 %. Wśród drzewostanów ponad 100 – letnich przeważają lasy liściaste – 71,09 %, a iglaste stanowią 28,91 %.

Poniższa tabela nie obejmuje drzewostanów w klasie odnowienia, gdyż występujący w nich zaawansowany proces odnowienia powoduje konieczność użytkowania rębny, a co za tym idzie przekształcenia tych powierzchni w młodniki i uprawy. Są to najczęściej powierzchnie, na których w najbliższym dziesięcioleciu drzewostan górnego piętra może zostać niemal zupełnie usunięty dla zapewnienia młodemu pokoleniu lasu odpowiednich warunków rozwoju. Nie ujęto w niej również drzewostanów na terenie istniejących rezerwatów przyrody.

W wielu przypadkach w klasach odnowienia zaplanowano cięcia uprzątające, które już w najbliższym okresie gospodarczym spowodują pokoleniową przemianę na tych powierzchniach. Ujęcie tego typu drzewostanów w poniższym zestawieniu nie obrazowałoby faktycznego udziału d-stanów 100-letnich i starszych w całkowitej powierzchni leśnej Nadleśnictwa. Powierzchnia drzewostanów w klasie odnowienia wynosi 2394,13 ha.

Ilość drzewostanów starszych w Nadleśnictwie Ustroń jest istotnym elementem świadczącym o wartości lasów. Właściwy udział drzewostanów starych (zazwyczaj rozumianych, jako te, które osiągnęły wiek 100 lat), zapewnia odpowiednią ilość siedlisk dla wielu organizmów. Niektóre bezkręgowce są silnie uzależnione od obecności w lesie starych drzew, podobnie jak niektóre gatunki ptaków, zwłaszcza drapieżne i dzięcioły do założenia

gniazda wymagają drzew dużych rozmiarów. Również niektóre gatunki ssaków owadożernych – nietoperze, wykorzystują wiekowe drzewa na letnie kryjówki.

Oczywiście drzewostany te nie są wyłączone z użytkowania i część z nich z pewnością w ciągu bieżącego dziesięciolecia będzie użytkowana. W ich miejsce powstaną uprawy i młodniki. Należy jednak stwierdzić, że rozmieszczenie drzewostanów starych nie jest i nie powinno być stałe. Naturalne procesy starzenia się drzewostanów powodują, iż każdy drzewostan w pewnym momencie przechodzi z fazy dojrzałej i terminalnej, (czyli tych faz, które są powszechnie w społeczeństwie uznawane za najbardziej pożądane) w fazę rozpadu i odnowienia. W lasach o charakterze naturalnym rozmieszczenie starych drzewostanów nie jest stałe, ale zmienia się w przestrzeni. W miejscach dawnych starodrzewi pojawiają się młodsze fazy rozwojowe, a drzewostany młodsze dorastają.

Gospodarka leśna w pewien sposób naśladuje ten proces. Kwalifikowanie drzewostanów do użytkowania podlega pewnym regułom uwzględniającym między innymi konieczność utrzymania odpowiedniego zasobu drzewostanów starszych. Nie są to jednak cały czas te same drzewostany. Użytkowaniu podlegają zazwyczaj tylko te, powyżej określonego wieku, podczas gdy młodsze są oszczędzane i systematycznie dorastają tworząc nowy, przestrzennie inaczej rozmieszczony zasób starodrzewi.

Tabela 65. Wykaz cennych drzewostanów 100-letnich i starszych.

Drzewostany 100-letnie i starsze							
Adres leśny	TSL	Pow.	Udz.	Gat. Pan.	Wiek	Zadrzew.	Bud. Pion.
1	2	3	4	5	6	7	8
02-35-1-01-1 -h -00	LWYŻŚW	0,25	6	DB	120	0,6	DRZEW
02-35-1-01-6 -a -00	LWYŻŚW	33,43	8	DB	100	0,7	DRZEW
02-35-1-01-7 -d -00	LWYŻŚW	1,06	5	DB	125	0,4	DRZEW
02-35-1-01-14 -a -00	LGŚW	2,99	10	BK	115	0,9	DRZEW
02-35-1-01-16 -f -00	LGŚW	3,22	7	BK	100	0,8	DRZEW
02-35-1-01-18 -i -00	LMGŚW	2,91	5	BK	120	0,7	DRZEW
02-35-1-01-20 -i -00	LMGŚW	2,88	10	BK	110	0,7	DRZEW
02-35-1-01-23 -d -00	LMGŚW	1,50	8	BK	100	0,6	DRZEW
02-35-1-01-23 -g -00	LMGŚW	1,69	5	BK	100	0,6	DRZEW
02-35-1-01-24 -g -00	LMGŚW	12,94	8	BK	115	0,7	DRZEW
02-35-1-01-24 -h -00	LMGŚW	5,17	4	ŚW	100	0,6	DRZEW
02-35-1-01-27 -b -00	LGŚW	6,09	10	BK	110	0,8	DRZEW
02-35-1-02-28 -c -00	LMGŚW	8,10	10	BK	105	0,7	DRZEW
02-35-1-02-28 -g -00	LMGŚW	4,52	4	BK	105	0,8	DRZEW
02-35-1-02-29 -a -00	LMGŚW	1,06	4	JD	105	0,6	DRZEW
02-35-1-02-30 -b -00	LMGŚW	5,46	4	ŚW	105	0,4	DRZEW
02-35-1-02-30 -h -00	LMGŚW	4,14	10	BK	105	0,7	DRZEW
02-35-1-02-31 -a -00	LMGŚW	5,39	6	BK	105	0,8	DRZEW
02-35-1-02-33 -a -00	LGŚW	7,17	5	ŚW	130	0,7	DRZEW
02-35-1-02-34 -f -00	LGŚW	1,63	10	BK	125	0,6	DRZEW
02-35-1-02-34 -j -00	LGŚW	3,00	10	BK	125	0,7	DRZEW
02-35-1-02-35 -g -00	LMGŚW	2,20	10	ŚW	130	0,6	DRZEW
02-35-1-02-36 -c -00	LMGŚW	2,55	3	SO	110	0,7	DRZEW
02-35-1-02-37 -a -00	LMGŚW	0,98	6	ŚW	110	0,5	DRZEW
02-35-1-02-37 -f -00	LMGŚW	2,74	3	SO	105	0,5	DRZEW
02-35-1-02-37 -h -00	LMGŚW	1,20	4	BK	110	0,6	DRZEW
02-35-1-02-37 -i -00	LMGŚW	0,80	5	GB	110	0,7	DRZEW
02-35-1-04-38 -g -00	LMGŚW	1,22	6	BK	105	1,0	DRZEW
02-35-1-04-39 -d -00	BMGŚW	6,76	3	BK	100	0,8	DRZEW
02-35-1-04-39 -g -00	LMGŚW	6,26	5	BK	130	0,8	DRZEW
02-35-1-04-40 -b -00	LMGŚW	8,83	5	BK	120	0,8	DRZEW
02-35-1-04-43 -i -00	LMGŚW	6,21	10	BK	110	0,9	DRZEW
02-35-1-04-44 -c -00	LMGŚW	6,88	7	BK	100	0,9	DRZEW
02-35-1-03-49 -a -00	LGŚW	8,14	8	BK	110	0,7	DRZEW
02-35-1-02-54 -b -00	LMGŚW	4,34	5	BK	100	0,7	DRZEW
02-35-1-02-56 -f -00	LMGŚW	2,65	7	BK	110	0,6	DRZEW
02-35-1-02-56 -i -00	LMGŚW	0,54	10	BK	130	0,6	DRZEW
02-35-1-02-57 -b -00	LMGŚW	3,43	6	BK	105	0,8	DRZEW
02-35-1-04-59 -b -00	BMGŚW	3,42	7	BK	125	0,8	DRZEW
02-35-1-04-59 -c -00	BMGŚW	3,03	8	BK	125	0,6	DRZEW
02-35-1-04-59 -f -00	LMGŚW	3,07	4	BK	115	0,8	DRZEW
02-35-1-04-60 -c -00	LMGŚW	10,75	4	BK	125	1,0	DRZEW

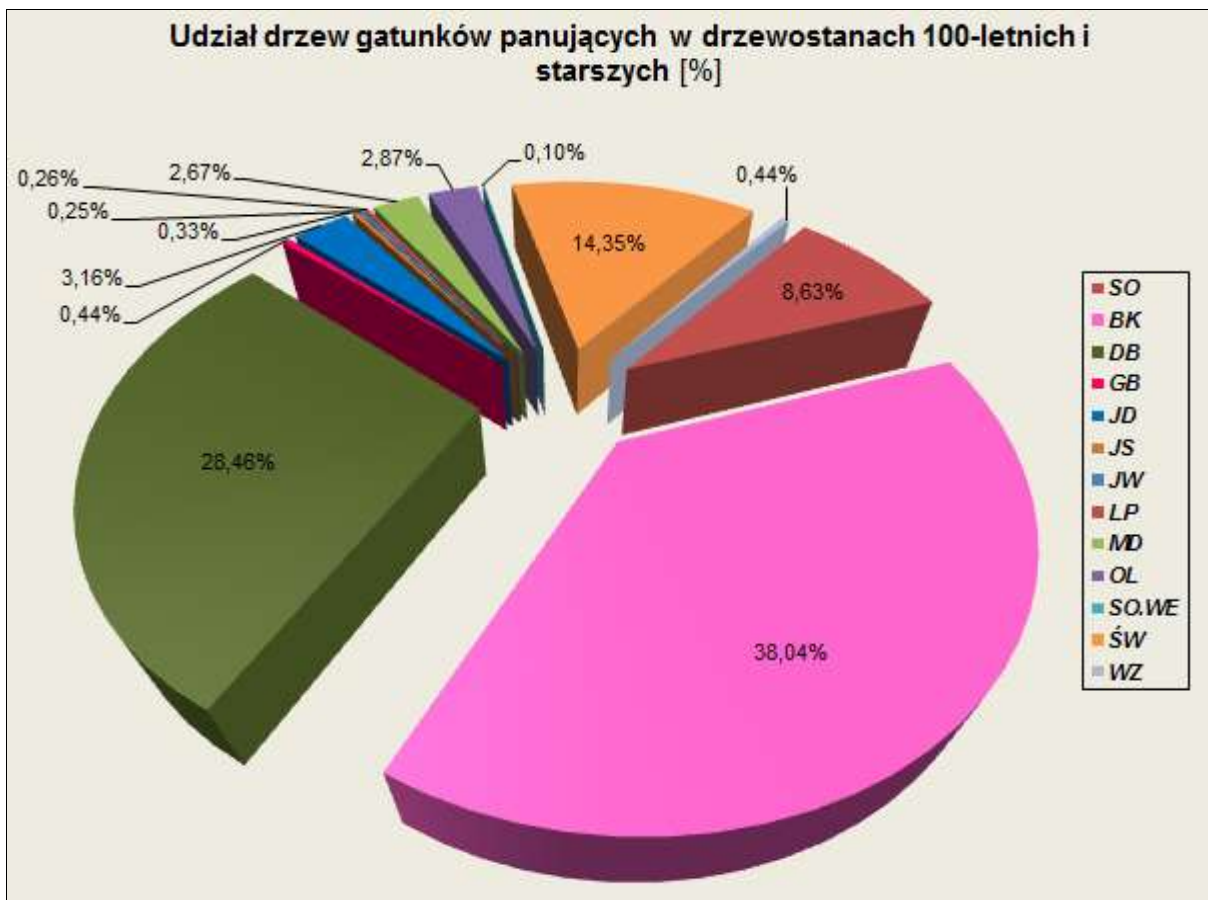
Drzewostany 100-letnie i starsze							
Adres leśny	TSL	Pow.	Udz.	Gat. Pan.	Wiek	Zadrzew.	Bud. Pion.
1	2	3	4	5	6	7	8
02-35-1-04-61 -g -00	LMGŚW	4,53	5	BK	160	0,2	2 PIETR
02-35-1-04-61 -h -00	LMGŚW	2,83	5	JD	175	0,5	DRZEW
02-35-1-04-61 -i -00	LGŚW	2,01	6	JD	175	0,7	DRZEW
02-35-1-04-62 -a -00	LMGŚW	1,20	8	BK	110	0,9	DRZEW
02-35-1-04-62 -f -00	LMGŚW	0,95	6	JD	135	0,5	DRZEW
02-35-1-04-65 -d -00	LMGŚW	2,41	7	BK	175	0,4	DRZEW
02-35-1-04-65 -f -00	LMGŚW	0,52	9	BK	150	1,0	DRZEW
02-35-1-04-65 -g -00	LMGŚW	0,29	10	BK	175	0,4	DRZEW
02-35-1-04-65 -h -00	LMGŚW	0,27	10	BK	175	0,6	DRZEW
02-35-1-04-66 -f -00	LMGŚW	0,91	5	JD	175	0,2	DRZEW
02-35-1-04-66 -g -00	LMGŚW	2,92	6	JD	175	0,7	DRZEW
02-35-1-04-67 -c -00	LMGŚW	2,60	5	BK	110	0,6	DRZEW
02-35-1-04-67 -d -00	LMGŚW	0,79	6	ŚW	100	0,4	DRZEW
02-35-1-04-67 -l -00	LMGŚW	0,22	10	BK	110	0,7	DRZEW
02-35-1-04-69 -d -00	LMGŚW	1,94	4	BK	135	0,6	DRZEW
02-35-1-04-70 -c -00	LMGŚW	10,02	6	BK	110	0,8	DRZEW
02-35-1-04-71 -f -00	LMGŚW	1,99	6	BK	120	0,7	DRZEW
02-35-1-04-71 -g -00	LMGŚW	5,80	10	BK	125	1,0	DRZEW
02-35-1-04-71 -h -00	LMGŚW	1,92	10	BK	135	0,8	DRZEW
02-35-1-04-74 -d -00	LMGŚW	3,47	4	BK	105	0,6	DRZEW
02-35-1-04-74 -h -00	LMGŚW	1,46	5	JD	100	0,7	DRZEW
02-35-1-04-74 -j -00	LMGŚW	3,69	5	JD	100	0,7	DRZEW
02-35-1-04-77 -h -00	BMGŚW	2,86	8	BK	105	0,9	DRZEW
02-35-1-04-77 -i -00	BMGŚW	0,67	7	BK	175	0,4	DRZEW
02-35-1-04-78 -g -00	LGŚW	1,84	5	BK	110	0,6	DRZEW
02-35-1-04-79 -c -00	LMGŚW	1,28	10	BK	135	0,8	DRZEW
02-35-1-04-79 -f -00	LGŚW	5,50	10	BK	130	0,9	DRZEW
02-35-1-04-79 -g -00	LMGŚW	2,99	9	BK	110	1,0	DRZEW
02-35-1-04-81 -c -00	LGŚW	6,11	10	BK	115	0,9	DRZEW
02-35-1-04-81 -d -00	LMGŚW	0,63	10	BK	115	0,8	DRZEW
02-35-1-04-82 -d -00	LMGŚW	9,12	8	BK	135	0,8	DRZEW
02-35-1-03-86 -i -00	LMGŚW	1,13	5	ŚW	100	0,6	DRZEW
02-35-1-03-86 -m -00	LMGŚW	0,09	6	ŚW	110	0,6	DRZEW
02-35-1-03-99 -d -00	LGŚW	1,15	8	JD	125	0,7	DRZEW
02-35-1-03-100 -a -00	LMGŚW	3,49	5	BK	100	0,7	DRZEW
02-35-1-05-108 -c -00	LGŚW	1,88	10	BK	100	0,9	DRZEW
02-35-1-05-108 -g -00	LGŚW	6,73	10	BK	105	0,9	DRZEW
02-35-1-05-108 -j -00	LGŚW	2,58	10	BK	105	1,0	DRZEW
02-35-1-05-112 -i -00	LMGŚW	1,00	6	BK	100	0,7	DRZEW
02-35-1-05-113 -i -00	BMGŚW	1,49	5	ŚW	145	0,4	DRZEW
02-35-1-05-122 -h -00	LMGŚW	0,72	8	JD	110	0,5	DRZEW
02-35-1-05-134 -h -00	LMGŚW	0,72	8	BK	120	0,7	DRZEW
02-35-1-05-135 -k -00	LMGŚW	1,23	8	BK	130	0,8	DRZEW
02-35-1-05-136 -d -00	LMGŚW	2,49	4	BK	115	0,8	DRZEW
02-35-1-05-137 -f -00	LMGŚW	1,36	7	BK	170	0,6	2 PIETR
02-35-1-05-141 -f -00	LMGŚW	0,56	10	BK	130	0,6	DRZEW
02-35-1-05-142 -d -00	LMGŚW	1,32	7	BK	130	0,7	DRZEW
02-35-1-02-150 -c -00	LGŚW	0,21	7	JD	115	0,7	DRZEW
02-35-1-02-150 -d -00	LGŚW	5,20	5	JD	115	0,7	DRZEW
02-35-1-02-152 -a -00	LGŚW	19,07	10	BK	110	0,9	DRZEW
02-35-1-02-153 -a -00	LGŚW	2,90	10	BK	110	0,9	DRZEW
02-35-1-02-154 -c -00	LMGŚW	2,54	8	JD	100	0,5	DRZEW
02-35-1-02-157 -a -00	LGŚW	0,94	10	ŚW	120	0,6	DRZEW
02-35-2-06-38 -c -00	LŚW	0,58	10	DB	130	0,9	DRZEW
02-35-2-06-39 -a -00	LMW	0,12	7	MD	100	0,7	DRZEW
02-35-2-06-39 -b -00	LMW	2,75	7	SO	100	0,7	DRZEW
02-35-2-06-39 -j -00	LW	1,33	6	DB	115	0,5	DRZEW
02-35-2-06-40 -c -00	LMW	1,24	6	SO	125	0,6	DRZEW
02-35-2-06-41 -d -00	LW	1,53	7	DB	120	0,6	DRZEW
02-35-2-06-42 -b -00	LŚW	1,46	9	DB	140	0,9	DRZEW
02-35-2-06-44 -a -00	LW	2,20	10	DB	150	0,9	DRZEW
02-35-2-06-45 -f -00	LMW	0,70	10	MD	115	1,0	DRZEW
02-35-2-06-46 -d -00	OL	0,72	10	OL	110	0,8	DRZEW
02-35-2-06-46 -j -00	LMW	2,09	7	DB	120	1,0	DRZEW
02-35-2-06-46 -l -00	LW	0,72	6	OL	110	0,6	DRZEW
02-35-2-06-47 -a -00	LMW	1,34	9	SO	120	0,4	DRZEW
02-35-2-06-47 -c -00	LMW	2,47	9	SO	120	0,6	DRZEW

Drzewostany 100-letnie i starsze							
Adres leśny	TSL	Pow.	Udz.	Gat. Pan.	Wiek	Zadrzew.	Bud. Pion.
1	2	3	4	5	6	7	8
02-35-2-06-47 -d -00	LMW	3,92	9	SO	120	0,8	DRZEW
02-35-2-06-48 -b -00	LMW	2,68	10	SO	115	0,9	DRZEW
02-35-2-06-49 -a -00	LMW	1,28	10	DB	115	0,7	DRZEW
02-35-2-06-49 -c -00	OL	1,42	10	OL	110	0,7	DRZEW
02-35-2-06-49 -r -00	LMW	1,13	8	DB	125	0,7	DRZEW
02-35-2-06-50 -c -00	LMW	6,31	6	SO	115	0,6	DRZEW
02-35-2-06-52 -b -00	LMW	3,49	9	SO	110	0,4	DRZEW
02-35-2-06-52 -g -00	LMW	0,16	10	DB	150	0,6	DRZEW
02-35-2-06-53 -r -00	LŚW	1,18	10	DB	110	0,6	DRZEW
02-35-2-06-53 -s -00	LŚW	1,23	10	DB	110	0,7	DRZEW
02-35-2-06-54 -f -00	LMW	0,51	8	DB	150	0,7	DRZEW
02-35-2-06-54A -h -00	LMW	1,20	5	SO	135	0,6	DRZEW
02-35-2-06-56 -a -00	LMW	0,66	10	OL	105	0,8	DRZEW
02-35-2-06-59 -a -00	LMW	0,54	9	DB	110	1,0	DRZEW
02-35-2-06-62 -d -00	LMW	5,33	8	SO	120	0,4	DRZEW
02-35-2-06-65 -c -00	LMW	3,22	10	SO	120	0,7	DRZEW
02-35-2-06-65 -h -00	LMW	2,00	10	SO	140	0,7	DRZEW
02-35-2-06-68 -c -00	LMW	6,48	5	SO	130	0,7	DRZEW
02-35-2-06-68 -f -00	LMW	0,36	9	SO	130	0,9	DRZEW
02-35-2-06-70 -d -00	LW	0,71	9	DB	140	0,7	DRZEW
02-35-2-06-72 -f -00	LŚW	0,61	10	DB	105	1,0	DRZEW
02-35-2-07-73 -a -00	LWYŻŚW	4,01	6	BK	100	1,0	DRZEW
02-35-2-07-73 -b -00	LWYŻŚW	6,40	4	BK	140	0,8	DRZEW
02-35-2-07-73 -c -00	LWYŻŚW	3,61	5	DB	140	0,9	DRZEW
02-35-2-07-74 -b -00	LWYŻŚW	7,99	3	BK	115	0,9	DRZEW
02-35-2-07-74 -c -00	LWYŻŚW	1,42	3	WZ	120	0,3	DRZEW
02-35-2-07-75 -b -00	LWYŻŚW	1,62	3	WZ	115	0,6	DRZEW
02-35-2-07-75 -d -00	LWYŻŚW	2,38	3	WZ	120	0,4	DRZEW
02-35-2-07-76 -j -00	LWYŻŚW	1,10	6	JS	115	0,8	DRZEW
02-35-2-07-78 -a -00	LWYŻŚW	4,78	8	DB	125	0,9	DRZEW
02-35-2-07-78 -f -00	LWYŻŚW	6,75	4	DB	115	0,9	DRZEW
02-35-2-07-78 -h -00	LWYŻŚW	4,06	4	DB	125	0,7	DRZEW
02-35-2-07-78 -j -00	LWYŻŚW	2,41	6	DB	105	0,7	DRZEW
02-35-2-07-80 -c -00	LWYŻŚW	2,45	6	DB	130	0,7	DRZEW
02-35-2-07-81 -l -00	LWYŻŚW	1,37	5	SO	100	0,7	DRZEW
02-35-2-08-82 -b -00	LMŚW	1,54	4	DB	110	0,7	DRZEW
02-35-2-08-86 -a -00	LMW	0,53	10	DB	110	0,7	DRZEW
02-35-2-08-92 -b -00	LW	2,99	3	SO	100	0,8	DRZEW
02-35-2-08-93 -a -00	LMW	1,92	9	DB	140	0,7	DRZEW
02-35-2-08-93 -g -00	LW	3,63	10	DB	125	0,6	DRZEW
02-35-2-08-93 -i -00	LW	0,28	10	DB	125	0,8	DRZEW
02-35-2-08-95 -d -00	LW	2,09	9	DB	110	0,9	DRZEW
02-35-2-08-97 -g -00	LW	0,71	8	DB	100	0,9	DRZEW
02-35-2-08-98 -b -00	LMŚW	1,61	7	DB	100	0,9	DRZEW
02-35-2-08-98 -j -00	LW	2,69	6	OL	105	0,8	DRZEW
02-35-2-08-102 -b -00	LMŚW	2,21	4	BK	110	0,8	DRZEW
02-35-2-08-107 -f -00	LMŚW	0,52	5	DB	105	0,7	DRZEW
02-35-2-09-112 -b -00	LŚW	12,15	5	BK	110	0,7	DRZEW
02-35-2-09-114 -g -00	LŚW	1,36	7	DB	130	0,7	DRZEW
02-35-2-09-114 -h -00	LŚW	3,70	4	DB	115	0,4	DRZEW
02-35-2-09-115 -b -00	LŚW	1,86	5	SO	100	0,6	DRZEW
02-35-2-09-116 -b -00	LŚW	2,60	8	DB	125	0,6	DRZEW
02-35-2-07-123 -f -00	LŚW	0,63	10	DB	125	1,0	DRZEW
02-35-2-07-127 -c -00	LMW	1,14	10	DB	120	0,7	DRZEW
02-35-2-07-127 -d -00	LW	1,04	9	DB	115	0,6	DRZEW
02-35-2-07-128 -a -00	LMŚW	3,57	7	DB	100	0,8	DRZEW
02-35-2-07-128 -h -00	LMW	0,52	10	DB	110	0,9	DRZEW
02-35-2-07-130 -f -00	LMŚW	2,68	7	DB	120	0,7	DRZEW
02-35-2-07-130 -k -00	LŚW	5,83	5	BK	150	0,8	DRZEW
02-35-2-07-131 -d -00	LMŚW	5,39	6	SO	100	0,9	DRZEW
02-35-2-07-133 -c -00	LMW	2,12	8	DB	100	0,7	DRZEW
02-35-2-07-134 -b -00	LŁ	1,20	10	OL	120	0,7	DRZEW
02-35-2-07-138 -d -00	LŚW	0,48	10	DB	120	0,9	DRZEW
02-35-2-07-140 -b -00	LŚW	7,83	8	DB	110	0,7	DRZEW
02-35-2-07-141 -b -00	LŚW	2,28	10	DB	105	0,8	DRZEW
02-35-2-07-145 -h -00	LŚW	1,31	8	DB	105	0,8	DRZEW
02-35-2-07-145 -i -00	LŚW	9,76	7	MD	100	0,8	DRZEW

Drzewostany 100-letnie i starsze							
Adres leśny	TSL	Pow.	Udz.	Gat. Pan.	Wiek	Zadrzew.	Bud. Pion.
1	2	3	4	5	6	7	8
02-35-2-07-145 -j -00	LŚW	2,41	4	ŚW	100	0,5	DRZEW
02-35-2-07-146 -c -00	LŚW	6,06	2	DB	110	0,7	DRZEW
02-35-2-07-147 -a -00	LŚW	3,12	4	SO	100	0,7	DRZEW
02-35-2-07-151 -c -00	LŚW	5,67	9	DB	125	0,9	DRZEW
02-35-2-07-153 -b -00	LŚW	7,86	8	DB	120	1,0	DRZEW
02-35-2-07-154 -d -00	LŚW	2,00	7	DB	110	0,4	2 PIĘTR
02-35-2-07-154 -f -00	LŚW	0,87	8	DB	105	0,9	DRZEW
02-35-2-07-155 -a -00	LŚW	12,50	8	DB	105	1,0	DRZEW
02-35-2-09-159 -a -00	LWYŻŚW	2,80	2	ŚW	120	0,5	DRZEW
02-35-2-09-159 -c -00	LWYŻŚW	1,70	3	DB	120	0,5	DRZEW
02-35-2-09-165 -a -00	LWYŻŚW	1,82	4	MD	110	0,6	DRZEW
02-35-2-09-165 -d -00	LWYŻŚW	2,43	4	SO	140	0,7	DRZEW
02-35-2-09-177 -d -00	LŚW	0,35	3	DB	115	0,5	DRZEW
02-35-2-10-178 -f -00	LWYŻW	1,26	3	SO	100	0,6	DRZEW
02-35-2-10-179 -h -00	LWYŻŚW	2,55	3	DB	110	0,6	DRZEW
02-35-2-10-180 -a -00	LWYŻŚW	0,86	8	JD	105	0,6	DRZEW
02-35-2-10-181 -c -00	LWYŻŚW	2,73	7	DB	115	0,5	DRZEW
02-35-2-10-182 -a -00	LWYŻŚW	4,34	6	DB	100	0,8	DRZEW
02-35-2-10-182 -g -00	LWYŻŚW	4,17	6	DB	100	0,6	DRZEW
02-35-2-10-182 -j -00	LWYŻŚW	0,03	10	DB	100	0,6	DRZEW
02-35-2-10-182 -k -00	LWYŻŚW	0,07	10	DB	100	0,6	DRZEW
02-35-2-10-185 -c -00	LMWYŻŚW	0,39	4	SO	110	0,3	DRZEW
02-35-2-10-186 -b -00	LWYŻŚW	3,14	5	BK	170	0,7	DRZEW
02-35-2-10-186 -d -00	LWYŻŚW	3,22	8	BK	170	0,4	DRZEW
02-35-2-10-186 -f -00	LWYŻŚW	1,53	9	BK	170	0,7	DRZEW
02-35-2-10-188 -d -00	LWYŻŚW	0,92	2	SO	130	0,7	DRZEW
02-35-2-10-188 -f -00	LŁWYŻ	2,08	6	DB	105	0,7	DRZEW
02-35-2-10-188 -h -00	LWYŻŚW	3,90	6	BK	110	0,7	DRZEW
02-35-2-10-189 -b -00	LŁWYŻ	0,98	5	OL	115	0,8	DRZEW
02-35-2-10-189 -c -00	LWYŻŚW	4,10	4	MD	120	0,6	DRZEW
02-35-2-10-189 -i -00	LWYŻŚW	2,09	3	DB	120	0,6	DRZEW
02-35-2-10-190 -b -00	LWYŻW	4,34	3	DB	115	0,7	DRZEW
02-35-2-10-193 -j -00	LWYŻŚW	1,78	4	DB	220	0,7	DRZEW
02-35-2-10-194 -g -00	LŚW	1,70	7	SO	120	0,7	DRZEW
02-35-2-10-194 -i -00	LŚW	1,20	10	SO.WE	105	0,7	DRZEW
02-35-2-10-194 -n -00	LŚW	0,24	3	OL	100	0,6	DRZEW
02-35-2-10-196 -c -00	LWYŻŚW	3,54	3	SO	100	0,6	DRZEW
02-35-2-10-196 -l -00	LWYŻŚW	0,92	10	BK	100	0,8	DRZEW
02-35-2-10-196 -m -00	LWYŻŚW	2,52	3	SO	120	0,4	DRZEW
02-35-2-10-198 -a -00	LWYŻŚW	3,47	2	DB	110	0,6	DRZEW
02-35-2-10-198 -b -00	LWYŻŚW	7,65	5	DB	105	0,7	DRZEW
02-35-2-10-199 -c -00	LWYŻŚW	7,66	6	BK	130	0,6	DRZEW
02-35-2-10-199 -d -00	LWYŻW	1,21	6	JS	100	0,6	DRZEW
02-35-2-10-199 -j -00	LWYŻŚW	1,72	6	DB	105	0,6	DRZEW
02-35-2-10-200 -d -00	LWYŻW	1,82	6	JS	105	0,7	DRZEW
02-35-2-10-200 -h -00	LWYŻŚW	6,68	5	DB	105	0,6	DRZEW
02-35-2-10-201 -d -00	LWYŻŚW	9,67	3	SO	100	0,6	DRZEW
02-35-2-10-201 -j -00	LWYŻŚW	0,59	9	BK	120	0,7	DRZEW
02-35-2-10-203 -a -00	LWYŻŚW	1,82	5	DB	130	0,6	DRZEW
02-35-2-10-203 -l -00	LWYŻŚW	6,01	4	SO	135	0,7	DRZEW
02-35-2-10-203 -m -00	LWYŻŚW	1,59	3	DB	100	0,7	DRZEW
02-35-2-10-205 -a -00	LWYŻŚW	9,95	2	DB	145	0,6	DRZEW
02-35-2-10-206 -a -00	LWYŻŚW	0,71	8	DB	110	0,8	DRZEW
02-35-2-10-206 -c -00	LWYŻŚW	0,94	4	DB	130	0,7	DRZEW
02-35-2-10-206 -f -00	LWYŻŚW	10,04	3	BK	115	0,7	DRZEW
02-35-2-10-206 -g -00	LWYŻŚW	1,63	3	DB	130	0,6	DRZEW
02-35-2-10-206 -h -00	LWYŻŚW	1,36	4	DB	110	0,8	DRZEW
02-35-2-10-207 -a -00	LWYŻŚW	8,10	4	DB	150	0,7	DRZEW
02-35-2-10-208 -a -00	LWYŻŚW	1,01	9	MD	130	0,5	DRZEW
02-35-2-10-208 -b -00	LWYŻŚW	3,15	5	GB	105	0,6	DRZEW
02-35-2-10-208 -c -00	LWYŻŚW	1,11	6	DB	130	0,8	DRZEW
02-35-2-10-208 -d -00	LWYŻŚW	1,93	3	DB	130	0,6	DRZEW
02-35-2-10-208 -i -00	LWYŻŚW	0,17	6	DB	130	0,8	DRZEW
02-35-2-10-209 -b -00	LWYŻŚW	2,75	4	DB	110	0,6	DRZEW
02-35-2-10-211 -b -00	LWYŻŚW	1,36	6	DB	160	0,6	DRZEW
02-35-2-10-211 -c -00	LWYŻŚW	1,49	9	GB	120	0,7	DRZEW
02-35-2-10-211 -d -00	LWYŻŚW	1,79	2	DB	130	0,6	DRZEW

Drzewostany 100-letnie i starsze							
Adres leśny	TSL	Pow.	Udz.	Gat. Pan.	Wiek	Zadrzew.	Bud. Pion.
1	2	3	4	5	6	7	8
02-35-2-10-211 -i -00	LWYŻŚW	1,52	4	DB	130	0,6	DRZEW
02-35-2-08-213 -a -00	LŚW	2,20	4	DB	115	0,8	DRZEW
02-35-2-08-213 -b -00	LŚW	2,52	3	DB	125	1,0	DRZEW
02-35-2-08-215 -f -00	LŚW	4,48	5	BK	100	0,8	DRZEW
02-35-2-09-219 -a -00	LŚW	11,16	3	OL	110	0,6	DRZEW
02-35-2-09-219 -b -00	LŚW	3,42	5	SO	110	0,4	DRZEW
02-35-2-09-219 -d -00	LMGŚW	3,34	6	SO	120	0,7	DRZEW
02-35-2-09-219 -i -00	LŚW	2,65	5	DB	110	0,4	DRZEW
02-35-2-09-219 -j -00	LŚW	2,50	6	DB	150	0,6	DRZEW
02-35-2-09-219 -n -00	LŚW	2,18	4	DB	105	0,7	DRZEW
02-35-2-09-219 -o -00	LMGŚW	0,36	5	SO	120	0,7	DRZEW
02-35-3-11-1 -f -00	LMGŚW	2,11	7	JW	140	0,7	DRZEW
02-35-3-11-2 -f -00	LMGŚW	0,62	3	JD	120	0,6	DRZEW
02-35-3-11-3 -m -00	LMGŚW	0,73	5	SO	120	0,9	DRZEW
02-35-3-11-5 -f -00	LMGŚW	2,59	7	JD	130	0,6	DRZEW
02-35-3-11-5 -i -00	LMGŚW	7,00	6	JD	140	0,6	DRZEW
02-35-3-11-5 -j -00	LMGŚW	0,90	10	JD	130	0,7	DRZEW
02-35-3-11-6 -b -00	LMGŚW	3,82	10	BK	135	1,0	DRZEW
02-35-3-11-6 -d -00	LMGŚW	4,05	8	BK	175	0,6	DRZEW
02-35-3-11-8 -h -00	LMGŚW	2,36	10	BK	105	0,9	DRZEW
02-35-3-11-8 -i -00	LMGŚW	3,36	5	BK	105	0,6	DRZEW
02-35-3-11-10 -a -00	LMGŚW	3,06	10	BK	130	0,9	DRZEW
02-35-3-11-10 -f -00	LMGŚW	3,41	9	BK	140	0,9	DRZEW
02-35-3-11-10 -h -00	LMGŚW	5,60	9	BK	100	0,9	DRZEW
02-35-3-11-11 -i -00	LMGŚW	3,16	10	BK	115	0,8	DRZEW
02-35-3-11-11 -l -00	LMGŚW	5,27	8	ŚW	105	1,0	DRZEW
02-35-3-11-17 -d -00	LMGŚW	4,52	9	BK	120	0,8	DRZEW
02-35-3-11-17 -f -00	LMGŚW	0,90	4	ŚW	120	0,8	DRZEW
02-35-3-11-22 -a -00	LGŚW	13,15	10	BK	130	0,8	DRZEW
02-35-3-11-22 -l -00	LGŚW	0,43	7	BK	120	0,8	DRZEW
02-35-3-12-35 -d -00	LGŚW	3,26	8	BK	115	1,0	DRZEW
02-35-3-12-41 -c -00	LMGŚW	1,28	10	ŚW	100	0,6	DRZEW
02-35-3-13-44 -f -00	LGŚW	1,70	5	JD	130	0,8	DRZEW
02-35-3-13-46 -d -00	LMGŚW	7,08	5	BK	120	0,9	DRZEW
02-35-3-13-47 -d -00	LMGŚW	2,39	5	BK	140	0,8	DRZEW
02-35-3-13-52 -c -00	LGŚW	2,12	7	ŚW	140	0,7	DRZEW
02-35-3-13-52 -d -00	LGŚW	22,21	4	BK	150	0,9	DRZEW
02-35-3-13-55 -c -00	LMGŚW	9,25	5	BK	140	0,4	DRZEW
02-35-3-13-55 -d -00	LMGŚW	6,36	5	BK	120	0,7	DRZEW
02-35-3-13-55 -g -00	LMGŚW	7,53	4	BK	135	0,7	DRZEW
02-35-3-13-55A -b -00	LGŚW	3,98	5	BK	130	0,7	DRZEW
02-35-3-13-55A -c -00	LGŚW	11,56	7	BK	120	1,0	DRZEW
02-35-3-13-55A -d -00	LMGŚW	3,83	4	BK	130	0,8	DRZEW
02-35-3-13-56 -g -00	LGŚW	2,63	7	BK	110	0,9	DRZEW
02-35-3-13-59 -c -00	LGŚW	1,23	10	BK	120	1,0	DRZEW
02-35-3-13-61 -b -00	LGŚW	1,18	9	BK	140	0,8	DRZEW
02-35-3-13-67 -c -00	LGŚW	12,20	10	ŚW	125	0,6	DRZEW
02-35-3-13-72 -g -00	LMGŚW	1,96	7	ŚW	120	0,7	DRZEW
02-35-3-13-73 -b -00	LGŚW	1,02	7	JW	120	0,9	DRZEW
02-35-3-13-73 -c -00	LMGŚW	3,57	6	ŚW	120	0,8	DRZEW
02-35-3-14-78 -a -00	LGŚW	0,50	6	BK	110	0,7	DRZEW
02-35-3-14-78 -b -00	LGŚW	0,53	7	BK	110	0,8	DRZEW
02-35-3-14-80 -b -00	LGŚW	7,93	8	ŚW	100	0,2	DRZEW
02-35-3-14-82 -b -00	LGŚW	16,22	8	ŚW	120	0,8	DRZEW
02-35-3-14-83 -a -00	LGŚW	21,76	10	ŚW	115	0,5	DRZEW
02-35-3-14-87 -a -00	LMGŚW	6,31	2	BK	205	0,7	DRZEW
02-35-3-14-87 -b -00	LGŚW	9,03	6	ŚW	110	0,8	DRZEW
02-35-3-14-87 -c -00	LGŚW	3,24	8	BK	120	0,8	DRZEW
02-35-3-14-88 -a -00	LGŚW	15,72	8	ŚW	130	0,8	DRZEW
02-35-3-11-89 -a -00	LŚW	2,26	10	OL	105	0,5	DRZEW
02-35-3-11-90 -r -00	LŚW	0,20	10	OL	100	0,5	DRZEW
02-35-3-11-90 -x -00	LŚW	0,09	10	OL	100	0,5	DRZEW
02-35-3-11-90 -y -00	LŚW	0,59	10	OL	100	0,5	DRZEW
02-35-3-11-90 -ax -00	LŚW	0,31	10	OL	100	0,2	DRZEW
02-35-3-11-91 -a -00	LŚW	1,40	8	DB	110	0,8	DRZEW
02-35-3-11-91 -h -00	LW	1,55	7	DB	110	0,8	DRZEW
02-35-3-11-91 -k -00	LŚW	2,71	7	DB	105	0,8	DRZEW

Drzewostany 100-letnie i starsze							
Adres leśny	TSL	Pow.	Udz.	Gat. Pan.	Wiek	Zadrzew.	Bud. Pion.
1	2	3	4	5	6	7	8
02-35-3-11-92 -g -00	LŚW	2,47	10	DB	110	0,8	DRZEW
02-35-3-11-92 -m -00	LŚW	2,13	10	SO	115	0,6	DRZEW
02-35-3-11-92 -r -00	LŚW	2,97	9	DB	115	0,8	DRZEW
02-35-3-11-92 -s -00	LŚW	0,84	8	OL	100	0,7	DRZEW
02-35-3-11-92 -t -00	LŚW	1,83	7	OL	120	0,8	DRZEW
02-35-3-11-93 -g -00	LŚW	2,14	10	SO	125	0,8	DRZEW
02-35-3-11-93 -i -00	LW	0,42	9	OL	100	0,7	DRZEW
02-35-3-11-93 -j -00	LW	0,50	10	OL	100	0,3	DRZEW
02-35-3-11-93 -o -00	LW	0,59	10	OL	100	0,8	DRZEW
02-35-3-11-94 -r -00	LŚW	2,83	9	SO	135	0,9	DRZEW
02-35-3-11-95 -k -00	LWYŻŚW	0,82	6	SO	145	0,8	DRZEW
02-35-3-11-96 -a -00	LWYŻŚW	2,81	5	OL	100	0,7	DRZEW
02-35-3-11-96 -d -00	LWYŻŚW	2,48	6	DB	105	0,7	DRZEW
02-35-3-11-96 -h -00	LWYŻŚW	2,24	6	OL	125	0,3	DRZEW
02-35-3-11-97 -b -00	LŁ	1,13	10	OL	100	0,8	DRZEW
02-35-3-11-97 -c -00	LWYŻW	2,05	4	OL	100	0,8	DRZEW
02-35-3-11-97 -d -00	LWYŻŚW	0,99	4	ŚW	100	0,6	DRZEW
02-35-3-11-97 -i -00	LWYŻŚW	4,36	10	DB	105	0,6	DRZEW
02-35-3-14-98 -i -00	LWYŻŚW	4,91	7	ŚW	115	0,7	DRZEW
02-35-3-14-99 -j -00	LWYŻŚW	2,18	4	DB	120	0,7	DRZEW
02-35-3-14-99 -k -00	LWYŻŚW	0,81	5	DB	130	0,7	DRZEW
02-35-3-14-100 -d -00	LWYŻŚW	3,04	3	DB	115	0,3	DRZEW
02-35-3-14-100 -g -00	LWYŻŚW	3,45	10	DB	125	0,7	DRZEW
02-35-3-14-100 -j -00	LWYŻŚW	1,74	3	DB	170	0,7	DRZEW
02-35-3-14-103 -c -00	LWYŻŚW	5,18	4	DB	130	0,8	DRZEW
02-35-3-14-103 -d -00	LWYŻŚW	2,25	4	DB	100	0,6	DRZEW
02-35-3-14-103 -m -00	LWYŻŚW	1,03	7	DB	130	0,7	DRZEW
02-35-3-14-103 -o -00	LWYŻŚW	5,69	3	DB	100	0,6	DRZEW
02-35-3-14-103 -p -00	LWYŻŚW	3,23	3	LP	170	0,7	DRZEW
02-35-3-14-104 -i -00	LWYŻŚW	2,61	9	ŚW	105	0,5	DRZEW
02-35-3-14-104 -k -00	LWYŻŚW	3,62	4	ŚW	115	0,5	DRZEW
02-35-3-14-105 -k -00	LWYŻŚW	2,89	9	ŚW	105	0,7	DRZEW
02-35-3-14-106 -g -00	LWYŻŚW	2,29	4	DB	120	0,8	DRZEW
02-35-3-14-106 -k -00	LWYŻŚW	1,98	2	DB	140	0,6	DRZEW
02-35-3-14-107 -a -00	LWYŻŚW	10,98	5	DB	110	0,6	DRZEW
02-35-3-14-107 -b -00	LWYŻŚW	7,09	5	ŚW	120	0,2	DRZEW
02-35-3-14-108 -a -00	LWYŻŚW	9,20	7	DB	120	0,7	DRZEW
02-35-3-14-108 -k -00	LWYŻŚW	0,18	4	SO	140	0,8	DRZEW
02-35-3-14-110 -b -00	LWYŻŚW	7,37	7	ŚW	130	0,3	DRZEW
02-35-3-14-112 -a -00	LWYŻŚW	2,48	3	DB	110	0,8	DRZEW
02-35-3-14-113 -c -00	LWYŻŚW	7,47	4	DB	130	0,6	DRZEW
02-35-3-14-114 -c -00	LWYŻŚW	1,91	4	MD	120	0,7	DRZEW
02-35-3-14-114 -d -00	LWYŻŚW	5,98	5	MD	120	0,7	DRZEW
02-35-3-14-114 -g -00	LWYŻŚW	1,13	8	DB	125	0,7	DRZEW
02-35-3-14-115 -b -00	LWYŻŚW	7,44	10	BK	100	0,8	DRZEW
02-35-3-14-115 -g -00	LWYŻŚW	7,82	6	MD	110	0,8	DRZEW
02-35-3-14-117 -a -00	LWYŻŚW	2,20	8	DB	115	0,8	DRZEW
02-35-3-14-118 -c -00	LWYŻŚW	1,86	4	DB	130	0,5	DRZEW
02-35-3-14-118 -d -00	LWYŻŚW	6,98	4	DB	130	0,7	DRZEW
02-35-3-14-119 -b -00	LWYŻŚW	7,26	4	DB	150	0,4	DRZEW
02-35-3-14-119 -c -00	LWYŻŚW	8,63	9	ŚW	130	0,5	DRZEW
02-35-3-14-119 -h -00	LWYŻŚW	2,06	3	DB	125	0,4	DRZEW
02-35-3-14-121 -a -00	LWYŻŚW	1,26	9	DB	120	0,8	DRZEW
02-35-3-14-121 -c -00	LWYŻŚW	2,43	9	ŚW	120	0,8	DRZEW
02-35-3-14-121 -d -00	LWYŻŚW	4,29	4	DB	120	0,4	DRZEW
02-35-3-14-121 -h -00	LWYŻŚW	4,90	9	ŚW	110	0,8	DRZEW
02-35-3-14-122 -g -00	LWYŻŚW	4,29	7	ŚW	110	0,7	DRZEW
Razem		1242,67					

Ryc.28. Udział drzew gatunków panujących w drzewostanach 100 – letnich i starszych.

4.1.5. Zgodność składu gatunkowego drzewostanów z warunkami siedliskowymi

Ocena zgodności składu gatunkowego drzewostanów z typem drzewostanu jest jednym z ważniejszych wskaźników wykorzystania zdolności produkcyjnych siedlisk leśnych.

Zgodnie z wytycznymi obowiązującej Instrukcji Urządzenia Lasu dla scharakteryzowania stanu lasu i zasobów drzewnych przedstawiono poniżej zbiorcze zestawienie powierzchni drzewostanów wg stopni zgodności składu gatunkowego z typem drzewostanu.

Przy kwalifikowaniu drzewostanów kierowano się następującymi kryteriami (w klasach odnowienia uwzględniono tylko skład gatunkowy młodego pokolenia):

- Stopień 1 - skład gatunkowy jest **zgodny z typem drzewostanu**, jeżeli gatunek główny jest gatunkiem panującym, a w składzie gatunkowym drzewostanu występują wszystkie gatunki przyjętego typu gospodarczego.
- Stopień 2 - skład gatunkowy jest **częściowo zgodny z typem drzewostanu**, jeżeli gatunek główny jest gatunkiem panującym lub, gdy gatunek główny nie jest gatunkiem panującym, lecz w składzie gatunkowym drzewostanu występują wszystkie gatunki przyjętego typu gospodarczego.
- Stopień 3 - skład gatunkowy jest **niezgodny z typem drzewostanu**, jeżeli nie spełnia wymogów określonych dla stopni 1 i 2, co oznacza, że gatunek główny (zgodnie z przyjętym typem gospodarczym drzewostanu, w tym również w strefie uszkodzeń przemysłowych) nie jest gatunkiem panującym i jednocześnie w składzie gatunkowym drzewostanu nie występują wszystkie gatunki przyjętego typu gospodarczego drzewostanu.

W ramach Programu Ochrony Przyrody w grupie drzewostanów o składzie niezgodnym wyróżniono dodatkowo:

- niezgodność obojętną, (gdy w miejsce zalecanego gatunku liściastego występował inny gatunek liściasty),
- niezgodność negatywną, (gdy w miejsce zalecanego gatunku liściastego lub modrzewia występuje sosna, lub świerk).

Tabela 66. Zestawienie powierzchni wg zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem - Wzór nr 20.

Obręb, nadleśnictwo	Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym						
			zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym		razem
			ha	%	ha	%	ha	%	ha
Obręb BRENNA	LWYŻŚW	JD-BK	0,93	0,5	202,57	99,5			203,50
		GB-DB			7,89	100,0			7,89
		BK-JW			4,00	100,0			4,00
	LWYŻW	JS			4,02	100,0			4,02
	BMGŚW	JD-ŚW-BK	6,76	23,1	22,55	76,9			29,31
		BK-ŚW	28,23	19,9	113,72	80,1			141,95
	LMGŚW	JD-ŚW-BK	528,90	16,6	2653,57	83,4			3182,47
		JD-BK			13,02	100,0			13,02
		JD	1,46	100,0					1,46
	LGŚW	ŚW-JD-BK	93,67	21,7	338,95	78,4			432,62
		JD-ŚW-BK	7,05	33,2	14,16	66,8			21,21
		JD-BK	26,61	19,4	110,30	80,6			136,91
	LGW	JD-BK	1,02	33,6	2,02	66,5			3,04
	Razem	JD-BK	28,56	8,0	327,91	92,0			356,47
		ŚW-JD-BK	93,67	21,7	338,95	78,4			432,62
		JD-ŚW-BK	542,71	16,8	2690,28	83,2			3232,99
		BK-ŚW	28,23	19,9	113,72	80,1			141,95
JS				4,02	100,0			4,02	
JD		1,46	100,0					1,46	
GB-DB				7,89	100,0			7,89	
BK-JW				4,00	100,0			4,00	

Obręb, nadleśnictwo	Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym						
			zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym		razem
			ha	%	ha	%	ha	%	ha
	Razem		694,63	16,6	3486,77	83,4			4181,40
Obręb HAŻLACH	BMW	SO			2,51	100,0			2,51
	LMŚW	MD-DB-SO	88,63	16,6	444,57	83,4			533,20
	LMW	BK-DB-SO	31,00	2,9	1054,41	97,1			1085,41
		GB-DB			7,57	100,0			7,57
	LŚW	MD-BK-DB	26,33	3,1	832,49	96,9			858,82
		GB-DB			2,41	100,0			2,41
	LW	OL-DB	15,39	8,3	169,30	91,7			184,69
		GB-DB	4,86	46,2	5,67	53,9			10,53
	OL	OL	10,63	100,0					10,63
	OLJ	OL-JS			7,85	100,0			7,85
	LŁ	JS-OL			19,20	100,0			19,20
	LMWYŻŚW	JD-DB-BK			21,00	100,0			21,00
	LWYŻŚW	JD-BK	12,28	1,6	739,93	98,4			752,21
		GB-DB	7,93	21,0	29,88	79,0			37,81
	LWYŻW	BK-JD	1,10	2,7	40,10	97,3			41,20
	LŁWYŻ	JS-OL			4,12	100,0			4,12
	Razem	BK-DB-SO	31,00	2,9	1054,41	97,1			1085,41
		MD-DB-SO	88,63	16,6	444,57	83,4			533,20
		MD-BK-DB	26,33	3,1	832,49	96,9			858,82
		OL-DB	15,39	8,3	169,30	91,7			184,69
		OL	10,63	100,0					10,63
		GB-DB	12,79	21,9	45,53	78,1			58,32
		JD-BK	12,28	1,6	739,93	98,4			752,21
BK-JD		1,10	2,7	40,10	97,3			41,20	
JS-OL				23,32	100,0			23,32	
OL-JS				7,85	100,0			7,85	
JD-DB-BK				21,00	100,0			21,00	
SO			2,51	100,0			2,51		
Razem		198,15	5,5	3381,01	94,5			3579,16	
Obręb USTRON	LŚW	MD-BK-DB			136,38	100,0			136,38
	LW	OL-DB			36,02	100,0			36,02
	LŁ	JS-OL			1,65	100,0			1,65
	LMWYŻŚW	JD-DB-BK			2,54	100,0			2,54
	LWYŻŚW	JD-BK			511,96	100,0			511,96
		GB-DB	2,20	2,8	75,15	97,2			77,35
	LWYŻW	BK-JD			25,07	100,0			25,07
	LŁWYŻ	JS-OL			1,65	100,0			1,65
	LMGŚW	JD-ŚW-BK	203,56	16,6	1023,73	83,4			1227,29
		JD	2,59	100,0					2,59
		JD-BK			18,75	100,0			18,75
	LGŚW	ŚW-JD-BK	62,25	8,9	639,47	91,1	0,08	0,0	701,80
		JD-BK			309,01	100,0			309,01
		JD-BK-JW			45,81	100,0			45,81
	LGW	JD-BK			0,32	100,0			0,32
		JS			5,08	100,0			5,08
	LŁG	JS-OL			0,74	100,0			0,74
	Razem	OL-DB			36,02	100,0			36,02
		MD-BK-DB			136,38	100,0			136,38
		JD-ŚW-BK	203,56	16,6	1023,73	83,4			1227,29
		JD	2,59	100,0					2,59
		ŚW-JD-BK	62,25	8,9	639,47	91,1	0,08	0,0	701,80
		JD-BK			840,04	100,0			840,04
JD-BK-JW				45,81	100,0			45,81	
GB-DB		2,20	2,8	75,15	97,2			77,35	
JS-OL			4,04	100,0			4,04		

Obręb, nadleśnictwo	Siedliskowy typ lasu	Typ drzewostanu	Drzewostany o składzie gatunkowym							
			zgodnym		częściowo zgodnym		niezgodnym		razem	
			ha	%	ha	%	ha	%	ha	
		JS			5,08	100,0			5,08	
		BK-JD			25,07	100,0			25,07	
		JD-DB-BK			2,54	100,0			2,54	
	Razem		270,60	8,7	2833,33	91,3	0,08		3104,01	
Nadleśnictwo Ustroń	BMW	SO			2,51	100,0			2,51	
	LMŚW	MD-DB-SO	88,63	16,6	444,57	83,4			533,20	
	LMW	BK-DB-SO	31,00	2,9	1054,41	97,1			1085,41	
		GB-DB			7,57	100,0			7,57	
	LŚW	MD-BK-DB	26,33	2,7	968,87	97,4			995,20	
		GB-DB			2,41	100,0			2,41	
	LW	OL-DB	15,39	7,0	205,32	93,0			220,71	
		GB-DB	4,86	46,2	5,67	53,9			10,53	
	OL	OL	10,63	100,0					10,63	
	OLJ	OL-JS			7,85	100,0			7,85	
	LŁ	JS-OL			20,85	100,0			20,85	
	LMWYŻŚW	JD-DB-BK			23,54	100,0			23,54	
	LWYŻŚW	JD-BK	13,21	0,9	1454,46	99,1			1467,67	
		GB-DB	10,13	8,2	112,92	91,8			123,05	
		BK-JW			4,00	100,0			4,00	
	LWYŻW	BK-JD	1,10	1,7	65,17	98,3			66,27	
		JS			4,02	100,0			4,02	
	LŁWYŻ	JS-OL			5,77	100,0			5,77	
	BMGŚW	JD-ŚW-BK	6,76	23,1	22,55	76,9			29,31	
		BK-ŚW	28,23	19,9	113,72	80,1			141,95	
	LMGŚW	JD-ŚW-BK	732,46	16,6	3677,30	83,4			4409,76	
		JD-BK			31,77	100,0			31,77	
		JD	4,05	100,0					4,05	
	LGŚW	ŚW-JD-BK	155,92	13,7	978,42	86,3	0,08	0,0	1134,42	
		JD-ŚW-BK	7,05	33,2	14,16	66,8			21,21	
		JD-BK	26,61	6,0	419,31	94,0			445,92	
		JD-BK-JW			45,81	100,0			45,81	
	LGW	JD-BK	1,02	30,4	2,34	69,6			3,36	
		JS			5,08	100,0			5,08	
	LŁG	JS-OL			0,74	100,0			0,74	
	Razem		JD-BK	40,84	2,1	1907,88	97,9			1948,72
			ŚW-JD-BK	155,92	13,7	978,42	86,3	0,08	0,0	1134,42
			JD-ŚW-BK	746,27	16,7	3714,01	83,3			4460,28
			BK-ŚW	28,23	19,9	113,72	80,1			141,95
			BK-DB-SO	31,00	2,9	1054,41	97,1			1085,41
			MD-DB-SO	88,63	16,6	444,57	83,4			533,20
			MD-BK-DB	26,33	2,7	968,87	97,4			995,20
			OL-DB	15,39	7,0	205,32	93,0			220,71
			OL	10,63	100,0					10,63
			GB-DB	14,99	10,4	128,57	89,6			143,56
BK-JD			1,10	1,7	65,17	98,3			66,27	
JS-OL					27,36	100,0			27,36	
OL-JS					7,85	100,0			7,85	
JD-DB-BK					23,54	100,0			23,54	
JD			4,05	100,0					4,05	
JD-BK-JW					45,81	100,0			45,81	
JS					9,10	100,0			9,10	
BK-JW					4,00	100,0			4,00	
SO					2,51	100,0			2,51	
Razem					1163,38	10,7	9701,11	89,3	0,08	0,0

*tabela dotyczy powierzchni leśnej zalesionej.

W Nadleśnictwie Ustroń 10,71 % drzewostanów posiada skład gatunkowy **zgodny z przewidzianym dla danego siedliska** gospodarczym typem drzewostanu. Są to głównie: drzewostany świerkowe wraz z cennymi domieszkami na siedlisku BMGśw; bukowe, jodłowe, jodłowo-bukowe, świerkowo-jodłowo-bukowe, jodłowo-świerkowo-bukowe na siedlisku LGśw, LMGśw i LMGw; jodłowo-bukowe na siedlisku Lwyzśw; dębowe z domieszkami na siedlisku Lw oraz modrzewiowo- bukowo-dębowe na siedlisku LMśw.

Drzewostany częściowo zgodne z siedliskiem (dominujące – 89,29 %) to różne drzewostany z domieszkami na wszystkich siedliskach.

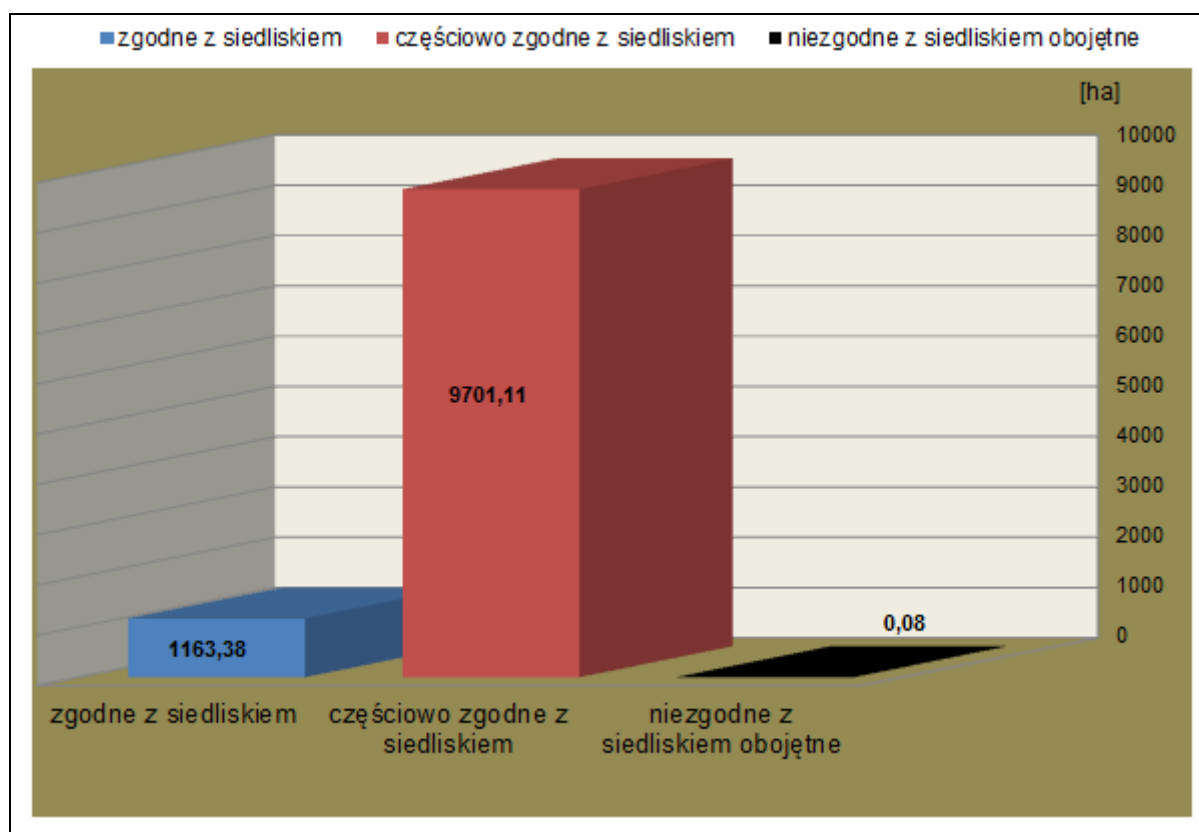
Drzewostany niezgodne negatywnie obojętne. W Nadleśnictwie występuje tylko jeden drzewostan niezgodny z siedliskiem – 22f, w obrębie Ustroń, w leśnictwie Równica. Jest to drzewostan osikowy na siedlisku LGśw, zaprojektowano na nim CP-P.

Udział poszczególnych stopni zgodności przedstawia się następująco:

Tabela 67. Zestawienie powierzchni drzewostanów w stopniach zgodności składu gatunkowego z siedliskiem.

Stopień zgodności składu gatunkowego z siedliskiem	Nadleśnictwo Ustroń	
	[ha]	[%]
1	2	3
zgodne z siedliskiem	1163,38	10,71
częściowo zgodne z siedliskiem	9701,11	89,29
niezgodne z siedliskiem obojętnie	0,08	0,00
niezgodne z siedliskiem negatywnie	0,00	0,00
Razem	10864,57*	100,00

*tabela dotyczy powierzchni leśnej zalesionej.

Ryc.29. Stopnie zgodności z siedliskiem we wszystkich drzewostanach.

W ramach oceny hodowlanej upraw zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu dokonano także oceny zgodności składu gatunkowego w uprawach i młodnikach (na powierzchniach otwartych), w porównaniu z typem drzewostanu przyjętym w poprzedniej rewizji.

Wyniki tej oceny zamieszczono poniżej:

Tabela 68. Stopnie zgodności z siedliskiem w uprawach i młodnikach.

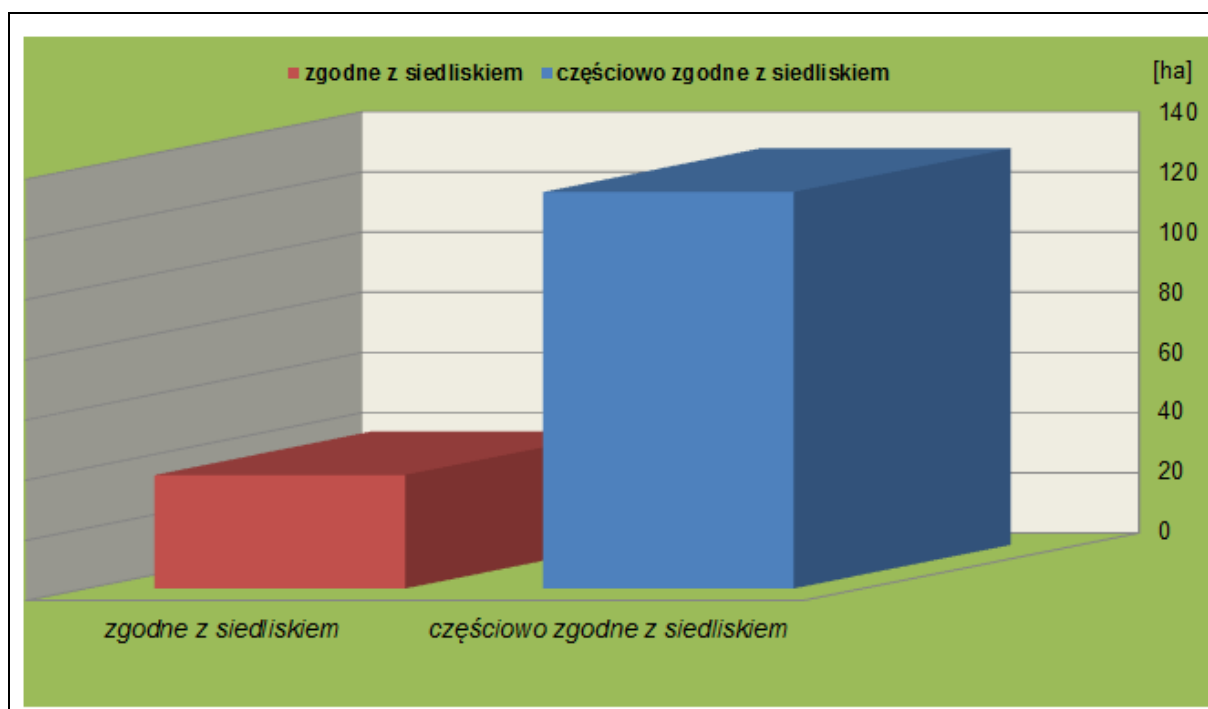
Stopień zgodności składu gatunkowego z siedliskiem	Obręb Brenna		Obręb Hażlach		Obręb Ustroń		Nadleśnictwo Ustroń	
	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]
zgodne z siedliskiem	32,40	67,44	4,01	4,30	1,29	4,58	37,70	22,25
częściowo zgodne z siedliskiem	15,64	32,56	89,21	95,70	26,88	95,42	131,73	77,75
niezgodne z siedliskiem	-	-	-	-	-	-	-	-
uprawy przepadłe	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	48,04	100,00	93,22	100,00	28,17	100,00	169,43	100,00

Zgodne z siedliskowym typem lasu. Uprawy i młodniki o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskowym typem lasu stanowią 22,25 % upraw i młodników.

Częściowo zgodne z siedliskowym typem lasu. Skład gatunkowy częściowo zgodny ma w skali całego Nadleśnictwa 77,75 % upraw i młodników. Do upraw i młodników częściowo zgodnych zaliczono takie, w których nie występują określone w gospodarczym typie drzewostanu gatunki domieszkowe oraz drzewostany złożone z cennych domieszek gdzie jednak gatunkiem panującym nie jest gatunek docelowy gospodarczego typu drzewostanu.

Niezgodne z siedliskowym typem lasu. W Nadleśnictwie Ustroń nie stwierdzono upraw i młodników o składzie niezgodnym z typem drzewostanu (TD).

W Nadleśnictwie Ustroń brak jest upraw przepadłych pomimo znacznych szkód powodowanych przez zwierzynę płową. Świadczy to o prawidłowo realizowanych zadaniach hodowlanych i ochronnych w odniesieniu do młodego pokolenia lasu.

Ryc.30. Stopnie zgodności z siedliskiem w uprawach i młodnikach.

4.1.6. Zespoły roślinne, roślinność potencjalna i aktualna

Zespół roślinny (asocjacja) - podstawowa, teoretyczna jednostka florystycznej klasyfikacji roślinności, obejmująca ściśle zdefiniowany typ roślinności; w metodzie Braun-Blanqueta określony przez charakterystyczną kombinację gatunków, reprezentowany w przyrodzie przez konkretne fitocenozy o podobnym składzie florystycznym i ekologicznym.

Zbiorowisko roślinne to zgrupowanie, skupienie roślin stanowiące przestrzenną i funkcjonalną całość, wyróżnione ze stanowiska florystycznego lub ekologicznego, bez względu na swą rangę systematyczną, np. formacja roślinna, zespół roślinny, synuzja, agregacja roślinna. Dla leśników szczególnie ważna jest wskaźnikowa rola gatunków runa, ponieważ naturalne jego elementy często przetrwały w miejscach, gdzie drzewostan jest silnie przekształcony przez gospodarkę człowieka. Gatunki runa pozwalają wtedy szybko zorientować się, przynajmniej w przybliżeniu, z jakim siedliskiem mamy do czynienia.

Należy podkreślić, że istotna jest zarówno obecność, jak i brak określonej kategorii gatunków wskaźnikowych; oceniając dane siedlisko należy uwzględnić charakter całego składu florystycznego. Pojawienie się jednego gatunku w postaci nielicznych grup, nie może jednak przesądzić o końcowej diagnozie, jeżeli pozostałe gatunki pozostają z nim w sprzeczności.

Zbiorowiska roślinne są integralną częścią pełnej charakterystyki siedlisk leśnych. Podstawową jednostką florystyczną jest zespół roślinny. Zespoły roślinne są ściśle skorelowane z żyznością i wilgotnością siedlisk – spełniają, więc rolę dobrych wskaźników potencjalnych możliwości siedlisk.

W określonych warunkach klimatycznych, wodnych i topograficznych, na określonym podłożu geologicznym pod wpływem roślinności rozwija się gleba. W wyniku postępującego procesu glebotwórczego zmienia się kolejno fitocenoza. Zmiany natury ilościowej, przechodzą w zmiany natury jakościowej, co pociąga za sobą odpowiednie konsekwencje w dalszym kształtowaniu się właściwości gleby. Proces kształtowania się siedliska leśnego w określonych warunkach środowiska geograficznego kończy się względnie trwałym ogniwem sukcesji zwanym klimaksem.

Zespół leśny i typ siedliskowy lasu mają dość różnorodną amplitudę ekologiczną, jednak nie zawsze można je porównać ze sobą, gdyż mogą obejmować więcej niż jedną jednostkę. Operując niższymi jednostkami fitosocjologicznymi zespołu, podzespołu i wariantu można zauważyć, że w zasadzie w tej skali całkowicie pokrywają się one z siedliskowymi typami lasu. Najczęściej jednak zespoły są pojęciami węższymi ekologicznie niż siedliskowe typy lasu. Niektóre jednak zespoły roślinne obejmują kilka typów siedliskowych lasu. Określając zespół leśny w ramach siedliskowego typu lasu można rozwinąć jego interpretację fitogeograficzną dla całości flory, a więc dla zasięgu drzew i ich amplitudy ekologicznej. Wpływa to na dokładniejszą analizę możliwości udziału gatunków drzew przy projektowaniu składu docelowego.

Podstawową jednostką fitosocjologiczną jest fitocenoza. Jest to realnie istniejące zbiorowisko roślinne, będące częścią składową pewnego konkretnego ekosystemu i w jego obrębie stanowi jednostkowe, niepowtarzalne zjawisko przyrodnicze. Roślinność składa się z fitocenozy, jednak jej strukturę można określić, jako względne kontinuum. Oznacza to, że fitocenozy nie są na ogół zupełnie ostro odgraniczone w przestrzeni, lecz połączone strefami przejścia, tym węższymi, im większa jest różnica warunków życia roślin (gleba, woda, klimat). Ponieważ praktyka kartografii roślinności wykazała, że obszary zajęte przez fitocenozy są znacznie większe niż strefy przejścia, wyodrębnienie fitocenozy jest możliwe. W rzeczywistości granica fitocenozy ma charakter względny. Zbiorowisko roślinne jest typem fitocenozy wyróżnionej i sklasyfikowanej na podstawie kryteriów florystycznych oraz scharakteryzowanej za pomocą badanych właściwości i relacji.

Na podstawie istniejących opracowań (operat glebowo-siedliskowy, dokumentacji dotyczącej rezerwatów przyrody) oraz prac terenowych, a także korelacji pomiędzy zbiorowiskami roślinnymi a siedliskowym typem lasu można stwierdzić, że zdecydowanie

największą powierzchnię w Nadleśnictwie zajmuje zespół kwaśna buczyna górska *Luzulo luzuloidis* -*Fagetum*.

Lp.	Zespoły roślinne	Związek	Rząd	Krótki opis zespołu roślinnego
<i>Quercu-Fagetea</i>				
1.	<i>Galio – Abietetum - jedlina dolnoreglowa</i>	<i>Fagion silvaticae</i>	<i>Fagetalia silvaticae</i>	Zajmuje siedliska uboższe niż buczyny, lecz żyzniejsze niż zbiorowiska ze związku <i>Luzulo-Fagion</i> ; często jest wynikiem protegowania jodły na siedliskach żyznej buczyny górskiej.
2.	<i>Abieti – Piceetum montanum – bór jodłowo-świerkowy regla dolnego</i>			Zajmuje tereny w reglu dolnym, wszędzie tam gdzie dominuje świerk; jest wynikiem protegowania świerka na siedliskach żyznej buczyny górskiej.
3.	<i>Luzulo luzuloidis - Fagetum - kwaśna buczyna górska</i>			Las bukowy z nieznaczną domieszką jaworu, świerka i jodły z ubogim florystycznie runem, zwykle trawiasto-mszystym.
4.	<i>Dentario glandulosae Fagetum - żyzna buczyna karpacka</i>			Żyzny las bukowy charakterystyczny dla regionu Karpat i charakteryzujący się obecnością żywca gruczołowatego.
5.	<i>Tilio – Carpinetum – grąd subkontynentalny</i>	<i>Carpinion-betuli</i>		Siedlisko grądowe, obejmujące wielogatunkowe lasy liściaste, spotyka się w nim wiele rzadkich gatunków z rodzajów: <i>Platanthera</i> , <i>Vinca</i> , <i>Cephalanthera</i> .
6.	<i>Alnetum incanae - nadrzeczna olszyna górska</i>	<i>Alno-Padion</i>		Łęg nadrzeczny obszarów górskich z dominującą olszą szarą i domieszką świerka, wierzb wąskolistnych, jesionu i jaworu oraz runem o charakterze ziołoroślowymi.
7.	<i>Caltho-Alnetum - olszyna bagienna</i>			Bagienna olszyna górska, z panującą olszą szarą i czarną, występujące w reglu dolnym w zagłębieniach terenu w miejscach dość płaskich, ze stałym powolnym przepływem wód wysiękowych, co powoduje umiarkowane zabagnienie; dominującym gatunkiem runa jest knieć błotna lub knieć górska.

5 ZAGROŻENIA I FORMY DEGRADACJI EKOSYSTEMÓW LEŚNYCH

Realizacja założeń gospodarki leśnej w Nadleśnictwie Ustroń, jej aspektów produkcyjnych i pozaprodukcyjnych, w dużym stopniu uzależniona jest od wpływu synergicznego oddziaływania przemysłu oraz czynników stresogennych natury abiotycznej i biotycznej na wrażliwe ekosystemy leśne.

Zagrożenia dla ekosystemów leśnych wynikają z:

- nadmiernego uproszczenia składów gatunkowych niektórych drzewostanów,
- antropopresji; penetracji lasów przez okoliczną ludność, zaśmiecania lasów, dewastacji środowiska przyrodniczego i infrastruktury leśnej, kradzieży drewna, płoszenia zwierzyny,
- pożarów lasów,
- wpływu czynników biotycznych, między innymi z dużej populacji i koncentracji zwierzyny płowej i związanych z tym znacznymi szkodami,
- wpływu czynników abiotycznych - wywalające wiatry, trąby powietrzne, okiść, susze, podtopienia.

5.1. Ocena stanu zdrowotnego lasów nadleśnictwa

Działania Nadleśnictwa Ustroń w ostatnim 10-leciu w zakresie ochrony lasu koncentrowały się zasadniczo wokół problematyki utrzymywania właściwego stanu sanitarnego i higieny lasu w związku z notowanym w ostatnich latach nasileniem procesu rozpadu osłabionych świerczyn i wydzielania się posuszu. Lasy Nadleśnictwa Ustroń, charakteryzujące się do niedawna względnie dobrym poziomem zdrowotności, w ostatnim okresie uległy wyraźnemu osłabieniu, podlegając, podobnie jak to już miało miejsce w sąsiednich nadleśnictwach, nasilonym procesom chorobowym drzew i drzewostanów. Zdaniem specjalistów, m.in. z Instytutu Badawczego Leśnictwa oraz Wydziału Leśnego Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, w procesie zamierania beskidzkich lasów występuje kilka czynników destrukcyjnych, które doprowadzają do choroby łańcuchowej, ostatnio zdefiniowanej, jako choroba spiralna. Wedle tej teorii niekorzystne czynniki oddziałujące na lasy można podzielić na trzy grupy: przysposabiające, inicjujące oraz towarzyszące.

•**Czynniki przysposabiające** – należą do nich niekorzystne warunki glebowo-siedliskowe, warunki klimatyczne, zasobność gleb w związku pokarmowe, genetyczne cechy drzew, niewłaściwy skład gatunkowy drzewostanu oraz brak pielęgnacji. Czynniki te, znane od lat pod nazwą predyspozycji chorobowych lasu, działają długookresowo i same nie powodują wielkoobszarowych wylesień.

•**Czynniki inicjującymi** są mrozy, susze, silne wiatry, uszkodzenia mechaniczne drzew, zanieczyszczenia powietrza. Ich działanie jest krótkie, ostre i zwykle śmiertelne, często na dużą skalę.

•Wtórny ich następstwem są szkodniki pni (owady kambio i ksylofagiczne) oraz choroby grzybowe powodujące ostateczne zamieranie drzew i drzewostanów. Są to **czynniki towarzyszące**.

W efekcie nakładania się na siebie tych czynników doszło w niektórych partiach Beskidu Śląskiego do rozpadu ekosystemów leśnych, jako formacji roślinnej.

Na kondycję ustrońskich lasów wpłynęły emisje przemysłowe śląskiego i ostrawsko-karwińskiego okręgu przemysłowego, które poważnie zakłóciły równowagę ekosystemów leśnych i zdegradowały wiele powierzchni. W efekcie mamy do czynienia z długotrwałym skażeniem gleb, co wpływa ujemnie na kondycję drzew, chociaż zanieczyszczeń w powietrzu na skutek stosowania w przemyśle coraz sprawniejszych technologii oczyszczania jest coraz mniej. Skażenie środowiska leśnego, zwłaszcza w połączeniu z suszami, sprawia, że drzewa stają się podatne na ataki patogenów grzybowych, głównie korzeniowca i opieńki, a także owadów liściożernych, a następnie szkodników niszczących pnie. Niektórzy uczeni do przyczyn zamierania beskidzkich lasów zaliczają również ocieplenie klimatu. Jednak procesy

destrukcji drzewostanów świerkowych nie następowałyby tak gwałtownie, gdyby nie ich monokulturowy charakter oraz obce pochodzenie.

W Nadleśnictwie Ustroń udział świerka wynosi aktualnie około 26,29 % powierzchni leśnej zalesionej. Świerk powinien rosnać na określonych stanowiskach (regiel górny). Naukowcy podkreślają, że na średnich wysokościach głównymi gatunkami powinny być jodły i buki.

Generalnie należy stwierdzić, że **stan zdrowotny** lasów Nadleśnictwa Ustroń jest zadawalający, przy czym stan zdrowotny buka, sosny, modrzewia, brzozy, olszy, dęba i jawora należy uznać za dobry, jesion ma złą, zaś zdrowotność drzewostanów świerkowych, była na ogół niezadawalająca a miejscami zła.

Jednakże całościowy stan zdrowotny drzewostanów uwarunkowany przyczynami przyrodniczo-gospodarczymi i mierzony rozmiarem potrzeb z tytułu wyróbki posuszu, przy utrzymywaniu dobrego poziomu higieny posuszowej lasów wskazuje na dostateczną zdrowotność drzew i drzewostanów, również w odniesieniu do świerka.

Stan sanitarny drzewostanów Nadleśnictwa, kształtowany poziomem posuszowej higieny lasu, częstością powstawania i rozmiarem szkód atmosferycznych, presją szkodników wtórnych oraz realizowanymi przez Nadleśnictwo działaniami porządkującymi (wyróbka posuszu i wiatrołomów) utrzymywany jest w Nadleśnictwie Ustroń na dobrym poziomie.

Słaba zdrowotność świerka i zwiększone wydzielanie posuszu świerkowego, powodowały i nadal powodują, że zadanie to obiektywnie nie jest prostym do osiągnięcia, wymaga od Nadleśnictwa zwiększonego trudu organizacyjnego i wykonawczego.

Dobry stan sanitarny utrzymywany jest dzięki fachowym i intensywnym działaniom służby leśnej usuwającej w odpowiednim czasie posusz, wywroty i złomy oraz porządkowaniu na bieżąco powierzchni po cięciach. W związku z tym do minimum ograniczone są możliwości powstania oraz rozwoju potencjalnych ognisk zagrożeń dla zachowania trwałości lasu.

Na podstawie „Hylopatologicznej charakterystyki Nadleśnictwa Ustroń oraz wskazań z zakresu ochrony lasu” (informacja ZOL w Opolu – 2017 r.) oraz z przeprowadzonej w toku prac urzędniowych w 2016 i 2017 r. lustracji terenowej wynika, iż stan sanitarny drzewostanów utrzymywany jest na **dobrym poziomie**.

Poniżej w tabeli zestawiono wyniki sanitarnego porządkowania lasu według danych ZOL i Nadleśnictwa.

Tabela 69. Wyniki sanitarnego porządkowania lasu w Nadleśnictwie w latach 2008-2017.

Rok	Pozyskanie grubizny ogółem [m ³]	Użytki przygodne [m ³]	Razem posusz [m ³]	Razem wiatrołomy [m ³]	% cięć przygodnych w pozyskaniu	% posuszu w pozyskaniu grubizny	% wiatrołomów w pozyskaniu grubizny
1	2	3	4	5	6	7	8
2008	113 300	45 502	81 852	22 796	40,16	72,24	20,12
2009	93 001	32 546	46 052	12 625	35,00	49,52	13,58
2010	82 971	30 458	30 119	15 651	36,71	36,30	18,86
2011	83 194	30 321	26 735	11 010	36,44	32,14	13,23
2012	80 165	30 333	29 020	10 712	37,84	36,20	13,36
2013	82 648	34 575	36 925	7 172	41,83	44,68	8,68
2014	83 766	38 032	23 916	25 904	45,40	28,55	30,92
2015	84 015	35 202	29 196	20 332	41,90	34,75	24,20
2016	82 501	39 201	36 755	19 681	47,52	44,55	23,86
2017	83 402	37 351	b.d.	b.d.	44,78	b.d.	b.d.
Razem	868 963	353 521	340 570	145 883	40,68	39,19	16,79

Przeciętne pozyskanie wg Nadleśnictwa w okresie 2008-2017, w ramach cięć przygodnych wynosiło 86 896 m³ średniorocznie (wszystkie przyczyny uszkodzeń). Wskaźnik pozyskania drewna z cięć przygodnych i sanitarnych, w stosunku do powierzchni

leśnej zalesionej kształtował się w minionym 10-leciu dla Nadleśnictwa na poziomie 3,28 m³/ha/rok.

Obok szkód wiatro- i śniegołomowych bardzo ważnym powodem wykonywania wymuszonych cięć przygodnych (sanitarnych) w Nadleśnictwie Ustroń w latach 2008-2017 było usuwanie wydzielającego się posuszu – przede wszystkim posuszu świerkowego, z kulminacją jego wyróbki w okresie po ekstremalnej suszy z lipca 2006 roku - w roku 2008. Katastrofalna susza z 2006 roku, przyspieszyła proces wydzielania się osłabionych drzew przez łączne oddziaływanie grzybów i szkodników wtórnych.

Nasilenia cięć sanitarnych występowały po latach, w których notowano znaczne szkody od huraganowych wiatrów (wiatrował, wiatrołomy) i śniegołomów, a ponadto najważniejszą przyczyną tego rodzaju cięć w minionym dziesięcioleciu było zamieranie drzewostanów świerkowych. Największe nasilenie cięć przygodnych w ujęciu masowym wystąpiło w 2008 roku, gdzie ich udział w pozyskaniu grubizny ogółem, osiągnął maksymalny pułap procentowy – około 72 %.

5.2. Zanieczyszczenia powietrza

Zanieczyszczenia powietrza to wprowadzanie do atmosfery substancji stałych, ciekłych lub gazowych w ilościach, które mogą ujemnie wpływać na zdrowie człowieka, klimat, przyrodę żywą, glebę, wodę lub spowodować inne szkody w środowisku. Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych dotyczy ilości zanieczyszczeń doprowadzanych do atmosfery w ciągu roku. Do atmosfery emitowane są takie pyły jak: ze spalania paliw, cementowo-wapienne, materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowych, sadzy i inne.

Działania człowieka powodujące zanieczyszczenia atmosfery można umownie podzielić na grupy, o charakterystycznych cechach. Najczęściej rozróżnia się:

- produkcję wyrobów przemysłowych,
- energetyczne spalanie paliw,
- transport towarów i ludzi,
- ogrzewanie budynków mieszkalnych i obiektów użyteczności publicznej,
- produkcję rolną.

Zanieczyszczenia pyłowe i gazowe emitowane do powietrza atmosferycznego podlegając zmianom fizycznym i chemicznym, zwłaszcza łącząc się z parą wodną nasycającą atmosferę są odpowiedzialne za powstawanie tzw. „kwaśnych deszczy”. Kwaśne opady przyczyniają się do zakwaszenia gleby i wód powierzchniowych, wywierając szkodliwy wpływ na szatę roślinną, w tym również na lasy Nadleśnictwa Ustroń. Oddziaływanie to ma charakter bezpośredni przez uszkodzenie nadziemnych części roślin (igły, liście), lub pośredni, gdy szkody w lasach powstają w wyniku zanieczyszczenia gleby. Istotne znaczenie ma stężenie tlenków siarki i azotu powodujące uszkodzenia aparatu asymilacyjnego, deformacje koron, osłabienie przyrostu i żywotności drzew.

Należy podkreślić, że emisje są czynnikami predyspozycyjnymi, inicjującymi i współuczestniczącymi w chorobach drzew, osłabiają one odporność biologiczną drzew i trwałość całych ekosystemów leśnych.

Pomimo zaostrzenia norm dotyczących emisji szkodliwych substancji, stosowania nowoczesnych i wydajnych urządzeń filtrujących oraz nowych technologii produkcji, skutkujących utrzymującą się tendencją zmniejszania zanieczyszczeń powietrza, w dalszym ciągu ilość emitowanych do atmosfery pyłów i gazów przez zakłady przemysłowe jest uciążliwa dla środowiska przyrodniczego. Dodatkowo dawka zanieczyszczeń, która dostała się do środowiska naturalnego w ubiegłych latach została skumulowana w glebie i w tkankach organizmów żywych, powodując obniżenie produktywności siedlisk leśnych, pogorszenie stanu zdrowotnego i sanitarnego lasów oraz ograniczenie ich funkcji pozaprodukcyjnych. Wpływ jednak tych czynników wydaje się być jednak na tym terenie niezbyt mocny, do czego niewątpliwie przyczyniło się oddalenie od większych ośrodków przemysłowych i większych aglomeracji miejskich.

5.2.1. Emisja zanieczyszczeń powietrza

Zanieczyszczenie powietrza uznawane jest, jako jedna z przyczyn zagrażających trwałości lasu.

Zanieczyszczenia przemysłowe, obok czynników atmosferycznych wywierały znaczny wpływ na stan zdrowotny drzewostanów w Nadleśnictwie Ustroń. Obszar Beskidu Śląskiego, jest eksponowany na przyjmowanie zanieczyszczeń przenoszonych drogą powietrzną z odległych rejonów przemysłowych Katowic, Bielska-Białej, Republiki Czeskiej i Słowackiej.

Istotne znaczenie ma natężenie emisji przemysłowych, zwłaszcza tlenków siarki i azotu, powodujące uszkodzenia aparatu asymilacyjnego, deformacje koron, osłabienie przyrostu i żywotności drzew. Emisje kwasotwórczych jonów mają bezpośredni wpływ na skład chemiczny i odczyn opadów atmosferycznych powstają tzw. „kwaśne deszcze”. Mają one niekorzystny wpływ na rośliny; bezpośredni - uszkodzają aparat asymilacyjny oraz pośredni - zakwaszają glebę powodując jej degradację.

Na przestrzeni ostatnich lat obserwowana jest tendencja spadkowa emisji zanieczyszczeń powietrza. Związane jest to zarówno ze zmniejszeniem produkcji w przemyśle oraz z realizacją inwestycji chroniących środowisko.

Lasy Nadleśnictwa Ustroń są najbardziej narażone na oddziaływanie emisji przemysłowych z terenu z Górnego Śląska, Rybnickiego Okręgu Węglowego i Czech a także niską emisją pochodzącą z ogrzewania budynków mieszkalnych.

Obecnie zanieczyszczenia powietrza na terenie administrowanym przez Nadleśnictwo pochodzą z:

- ✓działalności produkcyjnej lokalnych, zakładów przemysłowych;
- ✓lokalnych, niesprawnych kotłowni;
- ✓ogrzewania indywidualnego budynków mieszkalnych niskogatunkowym paliwem;
- ✓rosnącego ruchu samochodowego;
- ✓uwarunkowań klimatycznych.

Należy jednakże podkreślić, że większość obszaru gruntów leśnych Nadleśnictwa Ustroń, obejmuje tereny o mało przekształconym środowisku przyrodniczym, do czego przyczynił się przede wszystkim trudny górski teren, znaczna odległość od większych miast, duża lesistość tego terenu i trudność w zabudowie spowodowana niewielkim arealem gruntów dogodnych dla budownictwa jednorodzinnego (zabudowa dolinowa).

Generalizując, jakość powietrza atmosferycznego obszaru Nadleśnictwa Ustroń jest dobra, na ogół normy zanieczyszczeń nie są przekraczane.

Zgodnie z §10 IUL aktualizacji stref uszkodzeń przemysłowych nie przeprowadzono. Strefy zagrożeń przemysłowych przyjęto za IV rewizją (na podstawie założonej sieci powierzchni próbnych).

W wyniku dokonanej w przeszłości oceny uszkodzeń przemysłowych (na podstawie założonej w 1993 roku sieci powierzchni próbnych), całość powierzchni Nadleśnictwa została zaliczona do strefy „II” uszkodzeń przemysłowych (cała powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona).

5.2.2. Odpady przemysłowe

Brak tego typu zanieczyszczeń na terenie Nadleśnictwa Ustroń, ze względu na brak dużych zakładów przemysłowych na tym obszarze. Ewentualne zagrożenie mogą lokalnie stwarzać odpady z gospodarstw domowych, jednak Nadleśnictwo w sposób ciągły monitoruje tereny leśne w swoim zarządzie i systematycznie usuwa tego typu zagrożenia.

5.2.3. Zanieczyszczenia wód (ścieki przemysłowe)

Gospodarka prowadzona przez człowieka bardzo często prowadzi do zachwiania stosunków wodnych i zanieczyszczenia wód. Zmiany stosunków wodnych następują wskutek melioracji, budowy dróg, zabudowy potoków, wydobywania surowców naturalnych (kopalnie, kamieniołomy), wiercenia studni głębinowych, jak również zanieczyszczeniem przemysłowym cieków wodnych. Wody potoków i rzek znajdujących się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Ustroń mogą być zanieczyszczone ściekami komunalnymi i

przemysłowymi. Głównymi źródłami zanieczyszczeń wód są: niedostatecznie oczyszczone ścieki przemysłowe, oraz komunalne zanieczyszczenia płynne bytowo-gospodarcze z terenów wiejskich, odprowadzane w sposób niezorganizowany z tak zwanych szczelnych osadników gnilnych (szamb), zanieczyszczenia spłukiwane z obszarów rolnych i leśnych oraz z terenów tras komunikacyjnych (drogowych i kolejowych). Poważnym problemem obniżającym jakość wód są również związki biogenne, których głównymi źródłami są ścieki komunalne oraz spływy powierzchniowe. Na jakość wód powierzchniowych oprócz zanieczyszczeń powietrza ma również wpływ niewłaściwe składowanie odpadów, oraz odprowadzanie ścieków komunalnych i przemysłowych bezpośrednio do zbiorników i cieków wodnych.

5.2.4. Inne szkody

Pewne szkody na terenie Nadleśnictwa spowodowane są kradzieżami drewna, oraz lokalnymi osunięciami gruntu, jednak zjawiska te mają charakter lokalny i nie wpływają w sposób znaczący na gospodarkę leśną na tym terenie.

5.3. Zagrożenia biotyczne

Czynniki biotyczne zagrażające gruntom leśnym Nadleśnictwa to: grzyby pasożytnicze, szkodniki owadzie, oraz nadmierny stan zwierzyny.

5.3.1. Pierwotne szkodniki owadzie

Ta grupa szkodników nie stanowiła większego zagrożenia w ubiegłym 10-leciu.

Na terenie Nadleśnictwa Ustroń obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód powodowanych przez szkodniki pierwotne i ogniska gradacyjne foliofagów nie występują.

W ubiegłym okresie gospodarczym w lasach Nadleśnictwa prowadzony był monitoring zagrożeń przez te owady poprzez:

- *wykładanie pułapek feromonowych;*
- *wykładanie drzew pułapkowych;*
- *kontrole występowania foliofagów w drzewostanach iglastych;*
- *kontrole zagrożenia drzewostanów przez kambio- i ksylofagi;*
- *ocenę występowania szkodników upraw, młodników i tyczkwin.*

Szkodniki korzeni.

W Nadleśnictwie Ustroń nie stwierdzono większych szkód wywołanych przez szkodniki korzeni. Szkodniki te nie powodowały znaczących szkód i nie utrudniały odnowienia lasu. W odniesieniu do szkodników korzeni (sporadycznie obserwowane pędraki: guniaka czerwczyka, wałkarza lipczyka, chrabąszcza itd.), rozmiar zagrożeń w ostatnich 5-ciu latach był minimalny, niewielkie zagrożenie odnotowano jedynie w szkółkach leśnych.

Zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu, Nadleśnictwo wykonuje corocznie badania zapędrczenia gleby poprzez poszukiwania w dołach próbnych na szkółkach. Rozmiar kontroli dostosowany był do potrzeb.

Szkodniki szkótek, upraw i młodników.

Występowanie szkodników szkótek, upraw i młodników nie ma znaczenia gospodarczego i ma charakter lokalny.

Wśród szkodników owadzych związanych z młodymi klasami wieku, które potencjalnie mogą być groźnymi szkodnikami nękającymi uprawy i młodniki są: obiałka pędowa, mszyce gatunków iglastych i liściastych (takie, jak np. zdobniczka bukowa), paciornica bukowa i krobik modrzewiowiec. W ostatnim okresie nie odnotowano jednakże istotnych gospodarczo szkód od tych owadów.

W ramach profilaktyki i przeciwdziałania szkodom powodowanym przez tę grupę szkodników należy:

- monitorować występowanie szkodników i inwentaryzować nasilenie uszkodzeń, zebrane tą drogą informacje przekazywać do ZOL i RDLP;
- w przypadkach koniecznych, wykonać zabiegi ratownicze w sposób zgodny z zaleceniami RDLP i ZOL

Szkodniki pierwotne i nękające w drzewostanach starszych.

W minionym okresie gospodarczym zagrożenie od szkodników pierwotnych nie występowało. Jednakże potencjalnie na terenie Nadleśnictwa Ustroń mogą pojawiać się takie gatunki jak: zwójka zieloneczka w drzewostanach z udziałem dębu oraz hurmak olchowiec w olszynach. Również w grupie szkodników pierwotnych, mogących potencjalnie pojawić się na terenie Nadleśnictwa Ustroń, znajduje się związana ze świerkiem - zasnuja świerkowa. Jednakże obecnie zagrożenie ze strony zasnuj nie występuje, co potwierdzają kontrole zagrożenia ze strony szkodników pierwotnych świerka (zasnuje), realizowane w Nadleśnictwie w oparciu o jesienne poszukiwania larw w ściocie i w glebie.

W ramach profilaktyki i przeciwdziałania szkodom powodowanym przez tę grupę szkodników należy:

- monitorować stan populacji foliofagów poprzez obserwacje stopnia defoliacji koron, próbne poszukiwania larw, poczwerek i oprzędów foliofagów w glebie i ściocie, przeprowadzać kontrolę występowania brudnicy mniszki oraz rejestrować wzmożone pojawienie się innych szkodliwych owadów;
- rejestrować szkody spowodowane żerami szkodników pierwotnych i sygnalizować o zagrożeniach ZOL i RDLP;
- w razie stwierdzonej konieczności przeprowadzać zabiegi ograniczające występowanie foliofagów w uzgodnieniu z ZOL i RDLP.

Szkodniki pierwotne i nękające (foliofagi) w drzewostanach starszych mogą potencjalnie pojawić się na terenie Nadleśnictwa Ustroń, jednakże aktualnie zagrożenie ze strony ww. szkodników nie występuje (informacja ZOL w Opolu – 2017 r.).

5.3.2. Wtórne szkodniki owadzie

Drzewostany Nadleśnictwa Ustroń są w bardzo dużym stopniu zagrożone ze strony szkodników wtórnych. Pomimo iż ma to ścisły związek ze stanem zdrowotnym lasu (określony, jako zadawalający) oraz stanem sanitarnym, utrzymywanym w Nadleśnictwie na dobrym poziomie, który ogranicza rozwój potencjalnych zagrożeń ze strony tych szkodników, to jednak działania podejmowane w ramach cięć sanitarnych często są niewystarczające w celu wyeliminowania czynnika szkodotwórczego. Wtórne szkodniki owadzie wraz z patogenicznymi grzybami stanowią ostatnie ogniwo w łańcuchu chorobowym lasów górskich - „dobijają” drzewa osłabione w wyniku działania innych czynników.

Do najgroźniejszych szkodników wtórnych w Nadleśnictwie Ustroń należy kornik drukarz (*Ips typographus* L.), oraz towarzyszące mu: rytownik pospolity (*Pityogenes chalcographus* L.), a w mniejszym stopniu kornik zrosłozębny. Rola tych owadów jest determinująca w stymulowaniu zamierania drzew i wydzielania posuszu. Dotyczy to zwłaszcza świerka - kornik drukarz i rytownik pospolity. Potencjalne zagrożenie gradacją związane jest z drzewostanami z panującym świerkiem, negatywnym oddziaływaniem emisji przemysłowych, czy wreszcie niekorzystnymi zmianami uwilgotnienia gleby. Aktualnie populacja tych owadów znajduje się pod kontrolą i jest na bieżąco monitorowana.

Ze strony pozostałych szkodników wtórnych nie ma większego zagrożenia dla drzewostanów

Nadleśnictwo Ustroń prowadziło w ubiegłym 10-leciu monitoring populacji szkodników wtórnych w oparciu o ocenę stanu sanitarnego lasu, za pomocą pułapek klasycznych i feromonowych. Częstotliwość kontroli występowania szkodników wtórnych dostosowana była do zagrożeń.

Fot.35. Żerowiska szkodników wtórnych.
(autor: P. Pilch - BULiGL O/Kraków).

Fot.36. Uszkodzone świerki.
(autor: P. Pilch - BULiGL O/Kraków).

Zakres prac ochronnych podejmowanych przez Nadleśnictwo Ustroń w odniesieniu do szkodników wtórnych należy kontynuować w najbliższym dziesięcioleciu poprzez:

- ✓ przestrzeganie zasad higieny lasu;
- ✓ monitoring populacji szkodników wtórnych w oparciu o ocenę stanu sanitarnego lasu, a w szczególności przez analizę współczynników NPC;
- ✓ wyznaczanie i usuwanie z lasu drzew zasiedlonych przez szkodniki wtórne;
- ✓ terminowy wywóz surowca drzewnego z lasu lub jego korowanie.

5.3.3. Patogeniczne grzyby

W toku urzędniowych prac terenowych choroby grzybowe zainwentaryzowano na powierzchni 1286,43 ha, co stanowi 27,42 % wszystkich odnotowanych szkód.

Głównymi chorobami grzybowych na terenie Nadleśnictwa Ustroń jest opieńkowa zgnilizna korzeni i korzeniowiec wieloletni, oraz zdecydowanie rzadziej zamieranie jesionu. Ww. uszkodzenia doprowadzały do deprecjacji drewna i osłabienia odporności drzew na działanie wiatru i szkodników owadzich.

Patogenem powodującym opieńkową zgniliznę korzeni są grzyby z rodzajów *Armillaria*. W kompleksie opieńkowym (*Armillaria mellea sensu lato*) opracowanym przez Korhoneną wyróżniono 5 odrębnych gatunkowo form. Gatunkiem o głównym znaczeniu dla zagrożenia opieńkowego polskich lasów, a przede wszystkim dolnoreglowych świerczyn Beskidów jest opieńka ciemna (*Armillaria obscura* (Schaeff.) Herink). Ten właśnie gatunek jest najprawdopodobniej odpowiedzialny za epifitozy opieńkowej zgnilizny korzeni w Nadleśnictwie Ustroń. Wielki wpływ na zagrożenie opieńkowe wywiera środowisko abiotyczne i biotyczne. Do abiotycznych czynników zwiększających zagrożenie opieńkowe należą: niedostatek wody - okresy suszy, podwyższona temperatura i kwaśny odczyn gleby (optymalne dla rozwoju patogena to temperatura 20°C i pH 4).

Inną chorobą grzybową nie mającą jednak takiego negatywnego znaczenia gospodarczego jak opieńka jest huba korzeni powodowana przez korzeniowca wieloletniego (*Heterobasidion annosum* Fr.). Na świerku zgnilizna atakuje korzenie i przenika do pnia do wysokości nawet kilkunastu metrów. Proces rozkładu drewna u starszych świerków ogranicza się niemal tylko do twardzieli, dzięki czemu ich funkcje fizjologiczne odbywają się stosunkowo długo normalnie. Niebagatelne są jednak straty surowca drzewnego, którego najcenniejsza część jest niszczone przez zgniliznę.

Pozostałe patogeny grzybowe (osutki różnych gatunków drzew, w tym modrzewia i sosny, szara pleśń, zgorzel siewek gat. iglastych i liściastych, rdze gat. iglastych i liściastych, mączniak dębu), występowały lokalnie na małych powierzchniach i są bez większego znaczenia gospodarczego. Faktu, iż wymienione patogeny mogą okresowo nie przejawiać działalności pasożytniczej, przechodząc w fazę działalności saprofitycznej nie można traktować, jako braku zagrożenia. Konieczny jest bieżący monitoring.

Fot.37. Owocniki opieńki.
(autor: S. Gawel - BULiGL O/Kraków.).

5.3.4. Szkody ze strony zwierzyny łownej

W Nadleśnictwie Ustroń, dużym biotycznym czynnikiem szkodotwórczym, który powoduje istotne uszkodzenia drzewostanów, głównie w fazie uprawy i młodnika jest zwierzyna płowa. Szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną to jest: spałowanie młodników i drągowin, oraz zgryzanie upraw, stanowią poważny problem utrudniający a czasem uniemożliwiający odnowienia czy przebudowę drzewostanów. Podstawową przyczyną jest rosnąca dysproporcja, pomiędzy liczebnością zwierzyny a ilością i urozmaiceniem bazy pokarmowej, zwłaszcza w okresie zimowym, kiedy to znacznie mniejsza jest dostępność pokarmu.

Szkody w uprawach (zgryzanie, wydeptywanie, spałowanie) były wyrządzone przez sarny, jelenie, rzadziej zające oraz dziki. W starszych fazach rozwojowych drzewostanów np. w młodnikach stwierdzano spałowanie i czemchanie, których sprawcami były jelenie i sarny. Cierpią w zasadzie wszystkie gatunki, zarówno iglaste (So, Św, Jd, Md) jak i liściaste (dąb, buk oraz gatunki domieszkowe).

Rozmiar szkód w latach 2008-2017, wyrządzonych przez zwierzynę w uprawach i młodnikach, wyniósł łącznie 1569,00 ha (wg informacji ZOL w Opolu). Rozpatrując ww. wielkość należy podkreślić, że wartość ta obejmuje jedynie istotne dla gospodarki leśnej,

(powyżej 20%), szkody od jeleniowatych. Zabiegi ograniczające i zwalczające wobec jeleniowatych, dotyczyły łącznego areалу 6829,00 ha drzewostanów (upraw). Zakres zabezpieczania areалу corocznych odnowień lasu poprzez ich grodzenie wyniósł 15 % (wg informacji ZOL w Opolu).

Podczas inwentaryzacji urzędzeniowej wykonanej w latach 2016-2017 roku stwierdzono występowanie szkód od zwierzyny płowej (na powierzchni 1123,63 ha), w uprawach i młodnikach (zgryzanie i spałowanie). Szkody w Ia podklasie wieku dotknęły 53,3 % całkowitej jej powierzchni, w Ib wynosiły zaś 38,1 %. W Ila podklasie wieku zanotowano uszkodzenia na poziomie 19,7 % powierzchni, a w IIb wynosiły 7,3 % powierzchni podklasy wieku. Szkody od zwierzyny zinwentaryzowano również w odnowieniach podokapowych, gdzie atrakcyjne pod względem pokarmowym gatunki, głównie liściaste (dąb, buk, jawor, jesion), ale również iglaste jodła, daglezja były zgryzane lub spałowane. Uszkodzenia rejestrowano w nalotach, podsadzeniach, ale również w podrostach. Najliczniejsze były uszkodzenia w rozmiarze 20 %, występujące na powierzchni 644,98 ha, głównie w Ib podklasie wieku. Szkody w rozmiarze 10 % zarejestrowano na powierzchni 337,25 ha upraw, młodników i odnowień podokapowych. Szkody w rozmiarze 30 % zanotowano na pow. 124,04 ha, zaś w rozmiarze wyższym na powierzchni 17,36 ha.

Poniższa tabela przedstawia powierzchnie uszkodzeń od zwierzyny w uprawach i młodnikach oraz odnowieniach podokapowych, zainwentaryzowanych podczas prac V rewizji UL.

Tabela 70. Zestawienie pow. szkód od zwierzyny wg danych z V rewizji U.L.

Klasa wieku	*Powierzchnia (ha)						Powierzchnia podklasy wieku (Tabela nr III)	Procent uszkodzeń w podklasie wieku
	10 %	20 %	30 %	40 %	50 %	Razem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ia	74,45	148,65	49,12	0,00	0,00	272,22	510,43	53,3
Ib	169,46	381,11	30,90	0,00	0,00	581,47	1524,77	38,1
Ila	65,63	84,67	36,21	13,24	0,48	200,23	1018,64	19,7
IIb	27,71	30,55	7,81	3,64	0,00	69,71	952,15	7,3
Ogółem	337,25	644,98	124,04	16,88	0,48	1123,63	4005,99	28,1

* całkowita powierzchnia wydzieleni, na której wystąpiły uszkodzenia od zwierzyny.

Główne czynniki mające wpływ na liczebność populacji zwierzyny płowej w Nadleśnictwie Ustroń to:

- ✓ brak odpowiednio licznej populacji naturalnych, dużych drapieżników;
- ✓ gospodarka łowiecka cechująca się zbyt niskim pozyskaniem;
- ✓ wzrastający udział młodników i upraw stanowiących bazę żerową dla zwierzyny płowej;
- ✓ adaptacja jeleniowatych do sąsiedztwa terenów osiedlowych i zurbanizowanych;
- ✓ migracje zwierzyny z sąsiednich nadleśnictw, będące efektem prowadzenia prac porządkowych na powierzchniach pokłeskowych.

Wymienione czynniki powodują wysoki stan bytującej tutaj zwierzyny płowej, głównie jeleni i saren, który może wkrótce przewyższać możliwości żywieniowe lasu. W związku z tym utrudnione są prace hodowlane, związane z odnawianiem i wprowadzaniem młodego pokolenia drzew. W celu wprowadzenia młodego pokolenia lasu Nadleśnictwo corocznie przeznaczają na ochronę przed zwierzyną pokaźne środki finansowe.

Ochrona przed szkodami od zwierzyny była prowadzona skutecznie, na poziomie *możliwości finansowych* Nadleśnictwa i dostosowana do wyników inwentaryzacji szkód i zagrożeń.

Podstawowymi metodami zabezpieczenia upraw przed szkodami od zwierzyny są:

- ✓ grodzenie upraw – sposób najskuteczniejszy, jako jedyny gwarantuje wyprowadzenie na uprawach gatunków liściastych i modrzewia wraz z jodłą;
- ✓ chemiczne zabezpieczanie przed zgryzaniem i spałowaniem gatunków iglastych i liściastych – repelentami, stosowanymi naprzemiennie;

- ✓ palikowanie modrzewia (w trzy paliki);
- ✓ pakowanie gat. liściastych (głównie buka);
- ✓ wykładaniu drzew zgrzyzowych.

W ostatnich latach obserwuje się znaczny wzrost stanu zwierzyny. Na terenie Nadleśnictwa Ustroń praktycznie jedynym i w pełni skutecznym sposobem ochrony upraw, a co za tym idzie najbardziej ekonomicznym w dłuższym okresie czasu, jest gradzenie praktycznie całych upraw. Jednak w warunkach górskich jest to w wielu przypadkach niemożliwe, niemniej na powierzchniach, które pozwalają na takie rozwiązanie ten sposób postępowania daje największą pewność ochrony uprawy. Równocześnie podejmowane są konsekwentne działania wpływające na gospodarkę łowiecką w celu redukcji liczebności zwierzyny, skutkujące obniżeniem jej presji na młode drzewostany. Pod koniec ubiegłego okresu gospodarczego istotnie zwiększono plan pozyskania zwierzyny, ze szczególnym naciskiem na pozyskanie łań i kóz. Podejmuje się również działania dla poprawy stanu zagospodarowania łowisk, m.in. utrzymuje się łąki śródleśne, poletka łowieckie produkcyjne żerowe i zgrzyzowe, paśniki i lizawki, zakłada się wodopoje z możliwością wykorzystania ich do celów przeciwpożarowych, tworzy się pasy z drzew i krzewów chętnie zgrzyzanych przez zwierzynę, itp.

W najbliższym 10-leciu należy kontynuować działania zmierzające do ograniczenia szkód w uprawach i młodnikach:

- corocznie inwentaryzować rozmiar i nasilenie szkód;
- kontynuować zabezpieczanie upraw środkami mechanicznymi i chemicznymi (repelenty, osłony drzewek, gradzenie);
- dążyć do dokładnego ustalenia stanu zwierzyny (różne metody inwentaryzacji), oraz realizacji planów odstrzału, szczególnie samic (łanie, kozy) oraz młodzieży;
- dostosować liczebność jeleni i saren do możliwości wyżywieniowych siedlisk i postulatów hodowli lasu – sterować populacją jeleniowatych uzgadniając konieczne zmiany w łowieckich wieloletnich planach hodowlanych opracowanych dla właściwego rejonu hodowlanego;
- dążyć do poprawy warunków bytowania zwierzyny (ochrona ostoi, odpowiednie zagospodarowanie poletek łowieckich, racjonalne wykorzystywanie łąk śródleśnych);
- wzbogacanie bazy żerowej w okresie zimy przez wykładanie drzew do spałowania i ogryzania pochodzących z zabiegów pielęgnacyjnych oraz odślanianie jeżyn lub borówki przez odgarnianie grubej warstwy śniegu;
- zwiększać powierzchnię zimowych cięć hodowlanych w młodszych klasach wieku szczególnie w miejscach koncentracji zwierzyny;
- przy dokarmianiu zimowym planować punkty karmienia w sposób zapobiegający grupowaniu się chmar jeleni i rudli saren w pobliżu upraw i młodników.

5.3.5. Szkody powodowane przez gryzonia

Na terenie Nadleśnictwa sporadycznie odnotowuje się również nieistotne gospodarczo szkody od gryzoni (myszowate), występują lokalnie w drzewostanach na niewielkich powierzchniach. Brak jest prostych i skutecznych metod zwalczania gryzoni. Możliwe zabiegi ograniczające szkody od gryzoni sprowadzają się do:

- protegowania ptaków drapieżnych, poprzez stwarzanie im dogodnych warunków do bytowania (np. stawianie zwyżek - czatowni dla ptaków drapieżnych na otwartych powierzchniach upraw). Pożądanym jest także pozostawianie w lesie martwych drzew dziuplastych;
- stosowania zabiegów pogarszających warunki bytowe gryzoni, np. odchwaszczanie zagrożonych powierzchni.

5.4. Zagrożenia abiotyczne

Abiotyczne zagrożenia środowiska leśnego wiążą się głównie z ekstremalnymi czynnikami atmosferycznymi takimi jak: wysokie czy niskie temperatury, susze lub ulewne deszcze, silne wiatry, obfite opady śniegu czy wyładowania atmosferyczne, oraz z

zagrożeniami wywoływanymi pośrednio lub bezpośrednio przez człowieka, jak np. zanieczyszczenia, pożary i emisje przemysłowe.

Szkody od czynników abiotycznych w Nadleśnictwie Ustroń w latach 2008-2017 odnotowywano na stosunkowo niewielkich powierzchniach, łącznie na areale 685,16 ha (wg informacji ZOL w Opolu z 2017 r.). Największy areal zarejestrowanego szkodliwego oddziaływania na las powodował wiatr.

5.4.1. Wpływ czynników atmosferycznych

Warunki termiczne

Z zespołu czynników abiotycznych największy areal zarejestrowanego szkodliwego oddziaływania na las powodowały: susza, śnieg i mróz. Warunki pogodowe, zwłaszcza okresu wiosny i lata w warunkach Nadleśnictwa Ustroń a także szerzej, z obszaru całych lasów beskidzkich z istotnym udziałem świerka w składach gatunkowych drzewostanów, pozostają tym czynnikiem, który w sposób istotny kształtuje przebieg sytuacji zdrowotnej drzewostanów świerkowych oraz określa tempo i rozmiar wydzielania się posuszu. Opady i chłodniejsza aura sprzyjają stabilizacji zdrowotnej drzew i drzewostanów, z kolei susze, zwłaszcza susza mrozowa na przedwiośniu oraz upały, jako stymulatory choroby opieńkowej, wzmagają zamieranie świerka.

Znaczącym czynnikiem są długotrwałe susze (a w szczególności ekstremalna susza z lipca 2006 roku), osłabiające głównie świerczyny, uaktywniając opieńkę i wtórne szkodniki owadzie. Ponadto ww. susza spowodowała nasilenie wydzielania się posuszu w kolejnych latach. W trakcie kolejnych dwóch lat zanotowano wzrost pozyskania użytków przygodnych w cięciach sanitarnych. Wysoka temperatura powietrza oddziałuje niekorzystnie w drzewostanach porażonych przez opieńkę stymulując jej rozwój. Niewielkie szkody może również wywołać zgorzel na pniach wystawionych na działanie słońca w wyniku wylesień.

Na całym obszarze Nadleśnictwa Ustroń w wyniku wiosennych przymrozków przemarzają młode pędy jodły i buka w uprawach i młodnikach. Natomiast mrozy zimowe uszkadzają igliwie również starszych drzew, zwłaszcza w położeniach grzbietowych, a także w drzewostanach przerzedzonych, gdzie dodatkowo oddziałuje wiatr i zanieczyszczenie powietrza. W ostatnich latach, lokalnie obserwowano również szkody spowodowane niskimi temperaturami głównie na uprawach. Przymrozki najbardziej zagrażają produkcji szkółkarskiej i sztucznie zakładanym uprawom zlokalizowanym na terenach typowo zmrozowiskowych (szczególnie na powierzchniach otwartych). Późne przymrozki, również bywają przyczyną uszkodzeń aparatu asymilacyjnego drzewostanów liściastych. Nie miały one jednak większego znaczenia gospodarczego.

Warunki wilgotnościowe

Bardzo obfite deszcze również wpływają niekorzystnie na drzewostany (a zwłaszcza na świerczyny), w których gleba uległa degradacji. Przy długotrwałych opadach rozmoknięte warstwy płytkiej gleby mają tendencje do tworzenia osuwisk. Bardzo intensywne opady przy jednocześnie znacznie obniżonej retencyjności powodują zwiększenie spływu powierzchniowego, za czym postępuje erozja gleby.

Innym zagadnieniem o dużym znaczeniu są szkody powodowane przez opady śniegu. Pierwszym objawem osłabienia świerczyn były szkody od okiści, notowane już od połowy XIX wieku.

Aktualnie w niektórych młodnikach obserwowane są szkody od okiści, które skutkują powstawaniem lokalnie mniejszych lub większych luk i przerzedzeń, albo złomów i wywrotów, najczęściej wzdłuż dróg leśnych.

Zakłócenia stosunków wodnych – dłuższe okresy suszy i związane z nimi obniżenie poziomu wód gruntowych mają lokalnie niekorzystny wpływ na fizjologiczne procesy gospodarki wodnej drzew, prowadząc do okresowego osłabienia drzewostanów.

Silne wiatry

Szkody od wiatrów dotyczą głównie świerczyn. Ich powstawaniu sprzyja płaski system korzeniowy świerka, długotrwałe opady deszczu - szczególnie jesienią oraz nieregularne pielęgnacje i trzebieże.

Silniejsze szkody wiatrolomowe w Nadleśnictwie Ustroń występowały w latach 2007 i 2013, a także w roku 2015. Ich skutkiem była potrzeba wyróbki masy blisko 146,0 tys. m³ drewna powiatrolomowego i pośniegołomowego z rocznymi rozmiarami wyróbki złomów i wywrotów w masie od 7,2 tys. m³ do 25,9 tys. m³. Więcej w ww. latach huraganowe wiatry spowodowały istotne szkody w drzewostanach w formie wywrotów, złomów czy naderwania systemów korzeniowych. Największe znaczenie z punktu widzenia gospodarczego i ekologicznego miały szkody od wiatru w drzewostanach starszych klas wieku. Uszkodzane są drzewostany głównie IV - VI klasy wieku oraz młodsze opanowane przez opieńkę.

Nadleśnictwo Ustroń, cechuje się częstym występowaniem silniejszych huraganowych wiatrów oraz intensywniejszych opadów śniegu. Ponadto na zwiększoną podatność na uszkodzenia (a w szczególności na powstawanie wiatrowałów i śniegołomów) wpływa również liczny udział świerka w składzie gatunkowym drzewostanów, co przejawia się w dość częstym występowaniu szkód atmosferycznych w lasach, w tym także szkód o znaczących rozmiarach. Około 30-40 % drzewostanów Nadleśnictwa Ustroń posiada cechę wysokiego ryzyka uszkodzenia przez wiatr, dotyczy to głównie świerczyn. Uszkodzane są drzewostany starszych klas wieku oraz młodsze opanowane przez opieńkę.

Wyładowania atmosferyczne

Pioruny uderzają najczęściej w pojedyncze drzewa, wysokie, rosnące na wilgotnych glebach, dobrze zakorzenione np. dęby. Najczęstszym uszkodzeniem są rysy piorunowe. Pioruny w drzewostanach osłabionych przez imisje przemysłowe oraz rosnących na nieodpowiednich siedliskach mogą powodować szkody fizjologiczne. Polegają one na powolnym obumieraniu drzew sąsiadujących z drzewem porażonym. Miejsca takie nazywamy pogromiskami. Ponadto w górskich świerczynach osłabionych imisjami przemysłowymi wyładowania atmosferyczne mogą być przyczyną powstawania gniazd kornikowych, trudnych do zidentyfikowania przed wylotem groźnych szkodników. Drzewa porażone piorunem utrzymują niezmienną igliwie przez okres zimy i wiosny mimo zabicia miazgi w dolnej części pni. Utrudnia to identyfikację drzew uszkodzonych i ich terminowe usuwanie, co prowadzi do tworzenia gniazd kornikowych we wnętrzu litych świerczyn.

Ograniczenie szkód powodowanych przez czynniki abiotyczne

Niekorzystne oddziaływanie czynników abiotycznych prowadzi do zamierania pojedynczych drzew, a niekiedy większych partii drzewostanu. Wiatro- i śniegołomy mogą zapoczątkować rozpad w drzewostanach dotychczas nienaruszonych, zwartych, nie wykazujących objawów osłabienia kondycji fizjologicznej drzew. Najbardziej narażonymi gatunkami na szkody od wiatru i śniegu są drzewostany Św, oraz w mniejszym stopniu Bk i Jd.

Przeciwdziałanie tym szkodom nie należy do typowych działań ochroniarskich, lecz zależy od poprawności działań hodowlanych, a mianowicie:

- ✓ dla zapewnienia stabilności drzewostanów należy dążyć do zgodności składów gatunkowych z siedliskiem;
- ✓ przestrzegać ładu przestrzennego i ostępowego porządku cięć (w ramach cięć planowych);
- ✓ prawidłowo i terminowo wykonywać cięcia pielęgnacyjne;
- ✓ prowadzić wyprzedzającą przebudowę drzewostanów niestabilnych lub uszkodzonych, oraz wprowadzać gatunki domieszkowe;
- ✓ należy inwentaryzować szkody powodowane przez czynniki abiotyczne, a informacje przekazywać do ZOL i RDLP.

5.4.2. Pożary

Ze względu na zaliczenie Nadleśnictwa do III kategorii - małego zagrożenia pożarowego jednostka zwolniona jest z obowiązku prowadzenia obserwacji przeciwpożarowej lasu.

Nadleśnictwo posiada „Plan postępowania na wypadek zagrożenia pożarowego” bieżąco aktualizowany i corocznie uzgadniany z komendami PSP w zasięgu terytorialnym. Dokument ten zawiera dokładne informacje na temat sił i środków (plan alarmowania sztabu, oraz jednostek ochrony p-poż.), jakie muszą być wykorzystane na wypadek pożaru. Nadleśnictwo włącza się również w organizowanie manewrów jednostek PSP i OSP na terenach leśnych.

Tabela 71. Zestawienie pożarów w Nadleśnictwie Ustroń.

Rok	Ilość	Powierzchnia [ha]
2008	-	-
2009	-	-
2010	-	-
2011	3	3,02
2012	1	2,51
2013	-	-
2014	2	0,48
2015	4	2,70
2016	1	0,01
2017	1	0,05
Razem	12	8,77

W ubiegłym okresie gospodarczym (lata 2008-2017) na terenie Nadleśnictwa Ustroń odnotowano 12 pożarów lasu. Przeciętna powierzchnia pożaru w tym okresie wyniosła 0,73 ha. Najczęstszą przyczyną powstawania pożarów lasu na terenie Nadleśnictwa Ustroń są przerzuty ognia z sąsiadujących z lasem terenów nieleśnych (nieużytki, łąki, pola, pobocza dróg), spowodowane wypalaniem traw oraz nieumyślne zaprószenia ognia przez nieostrożnych turystów.

Analiza zestawienia ilości i przyczyn pożarów w minionej dekadzie skłania do przypuszczenia, że w nadchodzącym dziesięcioleciu podatność lasów Nadleśnictwa na zapalenie, oraz nasilenie penetracji terenów leśnych nie ulegną obniżeniu, w związku z tym zagrożenie pożarowe nadal będzie występować. Należy, zatem utrzymywać na dotychczasowym poziomie monitoring i działania w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Czynniki wpływające na zagrożenie pożarowe obszarów leśnych Nadleśnictwa Ustroń:

- skład gatunkowy drzewostanów – drzewostany iglaste zajmują łącznie 44,10 % (w tym świerk - 26,29 %);
- powierzchni leśnej zalesionej, w tym drzewostany iglaste w I i II klasie wieku – 18,99 % (wg Tabeli nr III);
- drzewostany przerzedzone przez czynniki biotyczne i abiotyczne ze zdegradowaną, zdziczałą warstwą runa;
- spora presja turystyczna oraz okresowe natężenie penetracji lasów przez zbieraczy runa;
- sąsiedztwo lasów Nadleśnictwa z gruntami rolnymi i lasami prywatnymi, ze względu na proceder wypalania traw;
- zakłócenia hydrologiczne spowodowane okresowymi suszami;
- położenie drzewostanów Nadleśnictwa w pobliżu zabudowań ludzkich;
- sieć szlaków komunikacyjnych drogowych i kolejowych, oraz turystycznych przebiegających przez Nadleśnictwo.

Zgodnie z posiadanymi informacjami, według stanu na dzień 01.01.2018 roku w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa, nie ma zakładów przemysłowych stwarzających bezpośrednie zagrożenie pożarowe dla lasu.

Sezonowość występowania pożarów

Największe zagrożenie pożarowe występuje wczesną wiosną, po stopnieniu śniegów w marcu i kwietniu (wiosenne wypalanie traw). Wyschnięte trawy stanowią łatwopalny materiał. Sezonowość pożarów w nadleśnictwie (większość z nich powstaje wiosną do końca kwietnia) wynika z okresowych przemian trawiastego runa. Miesiące letnie, okres bujnego rozwoju roślinności, obniżają zagrożenie pożarowe. Niezwykle niebezpieczne są jednak w tym okresie długotrwałe susze, które obniżają stopień wilgotności ścióły, a to z kolei zwiększa niebezpieczeństwo powstania pożaru. Lato jest również okresem zwiększonej palności, kiedy dojrzewają borówki i maliny, wzrasta wtedy prawdopodobieństwo powstania pożaru (zbieracze runa). Okres jesienny z uwagi na niższe temperatury i większą wilgotność powietrza jest stosunkowo bezpieczny, choć nasilona penetracja lasów przez zbieraczy płodów runa leśnego powoduje możliwość pojawienia się zarzewia ognia. Sezonowość występowania pożarów nie dotyczy terenów zurbanizowanych, gdzie zagrożenie pożarowe jest ciągle i utrzymuje się od wczesnej wiosny do późnej jesieni.

5.4.3. Powodzie i podtopienia

Spośród innych szkód powodowanych przez czynniki abiotyczne w ostatnich latach lokalnie obserwowano niewielkie, pozbawione znaczenia gospodarczego i krótkotrwałe podtopienia, głównie występowały one po wiosennych przyborach wód, jak również po powodzi w 2010 roku. Szkody wynikłe z faktu ich zaistnienia nie miały jednakże istotnego znaczenia gospodarczego. Występowały najczęściej w pasie przybrzegowym cieków wodnych, lub na siedliskach mokrych i bardzo mokrych. Notowane od lat duże wahania poziomu wód gruntowych stanowią ważny czynnik wpływający na stan lasu. Biorąc pod uwagę niezbyt dużą ilość siedlisk wilgotnych w Nadleśnictwie, zjawisko podtopień ma jedynie charakter lokalny szczególnie po długotrwałych i intensywnych opadach deszczu, mogą pojawiać się lokalne podtopienia, a dodatkowo rozmiękły grunt przy pojawiających się ostatnio coraz częstszych gwałtownych wiatrach, stwarza niebezpieczeństwo wywrotów. Ponadto zagrożona może być infrastruktura drogowa, stąd konieczność stałej konserwacji i budowy nowych urządzeń odwadniających – rowy, przepusty.

5.5. Czynniki antropogeniczne

Oddziaływanie człowieka na lasy może być pośrednie i bezpośrednie. Pośrednie formy negatywnego wpływu człowieka na lasy zostało omówione w poprzednich rozdziałach.

Do istotnych bezpośrednich negatywnych skutków oddziaływania ludzi na lasy należy:

- penetracja lasów w okresie zbioru grzybów i jagód przez ludność. Wynikiem tych masowych zbiorów jest niszczenie ściółki leśnej, wydeptywanie runa, płoszenie zwierzyny oraz wiele śmieci, z których najgroźniejsze są wszelkiego rodzaju tworzywa sztuczne;
- penetracja lasu w pobliżu uczęszczanych szlaków turystycznych (wydeptywanie nowych ścieżek, skrótów, zaśmiecanie terenu itp.);
- wywożenie do lasu śmieci przez okolicznych mieszkańców;
- wnykarstwo i kłusownictwo;
- nielegalne pozyskanie stroiszu;
- pozyskanie choinek;
- pozyskiwanie roślin rzadkich i chronionych na potrzeby własne i handlowe;
- szybki rozwój turystyki rowerowej, a w wyniku tego powstawanie "dzikich" szlaków i tras;
- wjazdy do lasu motocyklistów trenujących "trial" i "moto cross";

- lokalizacja budownictwa w enklawach śródleśnych i bezpośrednim sąsiedztwie lasu.

Lokalizacja taka, zwłaszcza w enklawach wiąże się z koniecznością doprowadzania mediów przez tereny leśne. Problemem są także ścieki odprowadzane z tych zabudowań. Do czynników antropogenicznych zaliczyć można również zagrożenia ze strony niewłaściwie prowadzonej gospodarki leśnej, które można rozpatrywać w aspekcie historycznym oraz obecnym. Można przyjąć, że pierwotną przyczyną obserwowanego obecnie zmniejszenia odporności drzewostanów jest gospodarka leśna prowadzona od początku XIX wieku.

Pierwotne lasy terenu obecnego Nadleśnictwa Ustroń zostały niemal zupełnie wytrzebione w związku z dużym zapotrzebowaniem na twarde drewno opałowe, co wynikało z rozwoju hutnictwa w tym rejonie od połowy XIX w. W późniejszym okresie zaistniała koniunktura (popyt na tarcicę, drewno budulcowe i kopalniane) promująca świerka, jako gatunek odpowiadający wszelkim ówczesnym wymaganiom. Pociągnęło to za sobą zakładanie na zrębach zupełnych monokultur świerkowych, poprzedzane często paleniem zrębów i 2 - 3 letnią uprawą roli. Początkowo do odnowień stosowano nasiona świerka miejscowego pochodzenia, zachowując lokalne wartościowe ekotypy. Później część nasion, a w drugim dziesięcioleciu XX w. całości sprowadzano z innych regionów klimatycznych. Drzewostany z nich powstałe wykazują najmniejszą odporność na opieńkę i inne stresy. W wyniku tej gospodarki powstały wielkopowierzchniowe, równowiekowe monokultury świerkowe na miejscu mieszanych lasów regla dolnego. Drzewostany takie prowadzą do stopniowej degradacji gleby i obniżenia zdolności produkcyjnych, co jest widoczne dopiero w następnych pokoleniach nienaturalnego lasu. Najgroźniejszym jednak efektem zakładania monokultur świerkowych jest osłabienie ich odporności, przez co zwiększa się ich podatność na uszkodzenia przez suszę, imisje przemysłowe, szkodniki pierwotne i wtórne, patogeniczne grzyby i inne czynniki stresogenne. Pewne znaczenie miał również znaczny wzrost użytkowania głównie zrębami zupełnymi w czasie II wojny światowej. Rezultatem tego było znaczne zmniejszenie średniej zasobności i wieku. Aktualnie jednak wprowadza się odnowienie zgodne z siedliskiem i tworzy zróżnicowane wiekowo i gatunkowo drzewostany, które swoim składem zbliżone są do naturalnych karpaccich lasów regla dolnego. Takie działania, pomimo znacznego jeszcze udziału świerka na tych terenach rokuje powstaniem w przyszłości zdrowych i odpornych zbiorowisk leśnych.

Wpływ presji turystycznej

Tereny leśne Nadleśnictwa Ustroń są wykorzystywane do celów rekreacyjnych i turystycznych. Biorąc pod uwagę wielkość głównych kompleksów leśnych, sąsiedztwo aglomeracji miejskich Ustronia, Skoczowa, Cieszyna i Bielsko-Białej, oraz miast Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego, dla ludności, których obszar ten jest bazą wyjazdów weekendowych i urlopowych, coraz częściej obserwowane są zagrożenia ekosystemów leśnych na skutek zwiększonej penetracji lasów Nadleśnictwa w skali całego roku. Znaczny ruch turystyczny w okresie letnim, ale również w czasie weekendów, stwarza niebezpieczeństwo powstawania pożarów, niszczenia gleby i roślinności, oraz powstawania zjawisk erozyjnych (np. na dzikich trasach rowerowych). Zwraca się również uwagę na wzrastające znaczenie zagrożeń związanych z nowo rozwijającymi się formami turystyki takimi jak turystyka konna, rowerowa czy motorowa. Zagrożenia z nimi związane to głównie niekontrolowane tworzenie sieci ścieżek i szlaków do uprawiania tej turystyki. Powoduje to nieraz niszczenie upraw, cennej przyrodniczo roślinności oraz uruchamia erozję.

Największym jednak problemem ostatnich lat, spowodowanym znaczną penetracją lasów jest *zaśmiecanie lasu*. Śmieci pozostawiane są bezpośrednio w lesie, oraz wzdłuż szlaków komunikacyjnych przecinających kompleksy leśne. Corocznie z lasu zbierane są śmieci liczone w setkach metrów sześciennych, a koszty z tym związane pochłaniają spore kwoty rocznie z budżetu Nadleśnictwa.

5.6. Formy degeneracji ekosystemu leśnego

Dokonując oceny form degeneracji ekosystemów leśnych powinno się brać pod uwagę następujące jej elementy:

- aktualny stan siedliska,
- borowacenie,
- ujednocenie,
- neofityzacja.

5.6.1. Aktualny stan siedliska

W klasyfikacji tej wyróżnia się następujące stopnie:

- siedliska w stanie zbliżonym do naturalnego lub mało zmienionym (określane również mianem stanu normalnego),
- siedliska zniekształcone (symbol "z", oraz silnie zniekształcone symbol "Z"),
- siedliska zdegradowane (słabo symbol "d", oraz silnie zdegradowane symbol "D").

Określenie aktualnego stanu siedlisk ma na celu ustalenie aktualnej żyzności i produktywności siedlisk. Określa się go za pomocą typologicznych diagnoz cząstkowych siedliska ustalonych na podstawie elementów trwałych siedliska, oraz jego elementów łatwo zmiennych w powiązaniu z runem. Z wzajemnych relacji tych diagnoz cząstkowych wynika forma aktualnego stanu żyzności siedliska. Aktualny stan siedlisk zdegradowanych jest stanem czasowym, ulegającym zmianom w czasie na skutek oddziaływania ekosystemu i czynników gospodarczych. Dlatego po pewnym czasie należy weryfikować stan aktualny. Przyczyny degradacji tkwią w zubożeniu naturalnej żyzności, lub obniżeniu sprawności siedliska wskutek zmian gospodarczych oddziałujących na siedlisko. Degradacja przejawia się w wyjąłowieniu siedliska przez pogorszenie łatwo zmiennych elementów gleby (zwłaszcza próchnicy leśnej), pogorszenie właściwości fizycznych, chemicznych i biologicznych wierzchnich poziomów gleby oraz zmiany roślinności w kierunku oligotrofizacji zbiorowisk. Natomiast trwałe elementy gleby pozostają bez wyraźniejszych zmian.

Aktualny stan siedliska **zbliżony do naturalnego**, lub słabo zmieniony traktuje się, jako stan normalny. Siedliska ukształtowane i pozostające stale pod wpływem naturalnej lub mało zmienionej roślinności leśnej, gdzie trwałe i łatwo zmiennne elementy siedliska odpowiadają sobie pod względem ekologicznym - to siedliska naturalne. Stanowią one podstawową wartość ekologiczną, typologiczną i produkcyjną.

Do **siedlisk zniekształconych** zalicza się wszystkie te, których trwałe elementy pozostają bez zmian, natomiast elementy łatwo zmiennne, w tym próchnica, wykazują obniżenie o jedną formę, co oznacza pod względem diagnostycznym obniżenie o około jeden typologiczny stopień żyzności siedlisk na siedliskach lasowych, a mniej niż o jeden stopień - na siedliskach borowych. Podobnie ma się sytuacja z roślinnością runa. Produkcyjność takich drzewostanów jest zazwyczaj słabo obniżona.

Siedliska zdegradowane charakteryzują się wyraźnymi zmianami degradacyjnymi łatwo zmiennych elementów, gdy tymczasem trwałe elementy siedliska zmian wyraźnych nie wykazują. W elementach łatwo zmiennych wyraźne degradacyjne zmiany zaznaczają się:

- w aktualnej formie próchnicy, która wykazuje pogorszenie swego stanu o dwie (przy degradacji słabej), lub trzy formy (przy degradacji silnej),
- w glebie, która wykazuje cechy wtórnego bielnicowania, przy znacznym obniżeniu odczynu i nasycenia kompleksu sorpcyjnego, zubożenia w azot i ogólnym pogorszeniu zasobności oraz szeregu właściwości fizycznych, chemicznych i biologicznych wierzchnich poziomów gleby, zwłaszcza jej poziomów akumulacyjnych.

Roślinność runa siedlisk zdegradowanych - silnie zmieniona pod względem składu gatunkowego i zastąpiona przez zbiorowiska wskazujące aktualnie na siedliska uboższe o jeden lub dwa stopnie typologiczne na siedliskach borowych, a o dwa lub trzy stopnie na siedliskach lasowych. Drzewostany siedlisk słabo zdegradowanych to przede wszystkim monokultury świerkowe i sosnowe z małą domieszką gatunków liściastych bądź bez domieszek, utrwalone często od paru generacji, o obniżonej bonitacji o dwie (rzadziej trzy)

klasy. Różnorodne czynniki oddziałujące na lasy i środowisko leśne doprowadziły do synantropizacji roślinności oraz zmian w biocenozach i biotopach lasów zagospodarowanych.

Straty występujące w lasach powstają w rezultacie oddziaływania wielu czynników szkodliwych i dokładne określenie roli sprawczej każdego z nich jest często bardzo trudne lub niemożliwe. Powodem tego jest najczęściej potęgujące się współdziałanie dwóch lub więcej czynników wpływających na organizmy, biocenozę, biotop i cały ekosystem. Reakcja lasów na ich oddziaływanie w określonym miejscu ma związek z wypadkową stresorów lub dominacją jednego z nich i w określonym stopniu zależy do możliwości adaptacyjnych biocenoz. Największym zagrożeniem dla lasów jest możliwość degradacji siedlisk i biocenoz oraz utraty zasobów genowych, szczególnie na obszarach o skumulowanym oddziaływaniu wielu czynników o charakterze antropogenicznym.

W przypadku siedlisk zniekształconych należy dążyć do urozmaicenia składu gatunkowego, poprzez wprowadzanie gatunków docelowych zgodnych z ustalonymi składami gatunkowymi odnowień a także wprowadzanie innych domieszek liściastych.

Drzewostany na siedliskach zdegradowanych należy przebudować, aby zahamować dalsze zubożanie siedlisk, poprzez zastępowanie monokultur lub drzewostanów mało urozmaiconych gatunkowo, drzewostanami wielogatunkowymi z dużą ilością gatunków domieszkowych.

Tabela 72. Zestawienie drzewostanów wg grup TSL, stanu siedliska i grup wiekowych - Wzór nr 21.

Obręb, nadleśnictwo	Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Jednostka	Wiek drzewostanu			Ogółem	Ogółem [%]
				<=40 lat	41-80	>80 lat		
BRENNA	bory mieszane	naturalne	ha	40,55	71,80	22,73	135,08	1,2
			m ³	1206	14560	7230	22996	0,9
		zniekształcone	ha	11,99	11,35	12,84	36,18	0,3
			m ³	316	2180	1220	3716	0,1
		razem	ha	52,54	83,15	35,57	171,26	1,6
			m ³	1522	16740	8450	26712	1,0
	las mieszane	naturalne	ha	305,98	334,96	499,36	1140,30	10,5
			m ³	22156	119444	203950	345550	12,9
		zniekształcone	ha	1319,34	308,71	419,63	2047,68	18,8
			m ³	79166	84618	114555	278339	10,4
		zdegradowane	ha	3,17		5,80	8,97	0,1
			m ³	15		3590	3605	0,1
	razem	ha	1628,49	643,67	924,79	3196,95	29,4	
		m ³	101337	204062	322095	627494	23,4	
	las	naturalne	ha	45,39	101,12	194,47	340,98	3,1
			m ³	5324	30628	81020	116972	4,4
		zniekształcone	ha	183,00	79,48	197,86	460,34	4,2
			m ³	14636	24431	73980	113047	4,2
		zdegradowane	ha	0,57	0,74	10,56	11,87	0,1
			m ³	55	210	3965	4230	0,2
	razem	ha	228,96	181,34	402,89	813,19	7,5	
		m ³	20015	55269	158965	234249	8,7	
	łącznie obręb	naturalne	ha	391,92	507,88	716,56	1616,36	14,9
			m ³	28686	164632	292200	485518	18,1
zniekształcone		ha	1514,33	399,54	630,33	2544,20	23,4	
		m ³	94118	111229	189755	395102	14,7	
zdegradowane		ha	3,74	0,74	16,36	20,84	0,2	
		m ³	70	210	7555	7835	0,3	
razem	ha	1909,99	908,16	1363,25	4181,40	38,5		
	m ³	122874	276071	489510	888455	33,1		
HAŻLACH	bory mieszane	naturalne	ha	2,51			2,51	0,0
			m ³	31			31	0,0
		razem	ha	2,51			2,51	0,0
	m ³	31			31	0,0		
	las mieszane	naturalne	ha	201,06	204,40	38,81	444,27	4,1
			m ³	30113	65273	12835	108221	4,0
		zniekształcone	ha	460,38	393,48	267,01	1120,87	10,3
			m ³	47110	122955	63730	233795	8,7
		zdegradowane	ha	40,35	17,87	23,82	82,04	0,8
	m ³		5977	3330	5680	14987	0,6	

Obręb, nadleśnictwo	Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Jednostka	Wiek drzewostanu			Ogółem	Ogółem [%]
				<=40 lat	41-80	>80 lat		
	razem	ha	701,79	615,75	329,64	1647,18	15,2	
		m ³	83200	191558	82245	357003	13,3	
	lasy	naturalne	ha	166,66	180,91	322,35	669,92	6,2
			m ³	21134	56973	130600	208707	7,8
		zniekształcone	ha	317,68	346,34	372,52	1036,54	9,5
			m ³	34236	109461	111965	255662	9,5
		zdegradowane	ha	64,83	57,10	101,08	223,01	2,1
			m ³	4639	17745	24950	47334	1,8
	razem	ha	549,17	584,35	795,95	1929,47	17,8	
		m ³	60009	184179	267515	511703	19,1	
	łącznie obręb	naturalne	ha	370,23	385,31	361,16	1116,70	10,3
			m ³	51278	122246	143435	316959	11,8
		zniekształcone	ha	778,06	739,82	639,53	2157,41	19,9
			m ³	81346	232416	175695	489457	18,2
		zdegradowane	ha	105,18	74,97	124,90	305,05	2,8
			m ³	10616	21075	30630	62321	2,3
	razem	ha	1253,47	1200,10	1125,59	3579,16	32,9	
		m ³	143240	375737	349760	868737	32,4	
USTROŃ	lasy mieszane	naturalne	ha	166,68	83,03	269,86	519,57	4,8
			m ³	18572	27730	103015	149317	5,6
		zniekształcone	ha	280,35	97,52	353,73	731,60	6,7
			m ³	14209	31228	134880	180317	6,7
	razem	ha	447,03	180,55	623,59	1251,17	11,5	
		m ³	32781	58958	237895	329634	12,3	
	lasy	naturalne	ha	240,01	423,24	444,55	1107,80	10,2
			m ³	31831	135618	185345	352794	13,2
		zniekształcone	ha	136,52	164,75	260,86	562,13	5,2
			m ³	13424	56463	110615	180502	6,7
		zdegradowane	ha	25,95	28,89	128,07	182,91	1,7
			m ³	830	12070	49240	62140	2,3
	razem	ha	402,48	616,88	833,48	1852,84	17,1	
		m ³	46085	204151	345200	595436	22,2	
	łącznie obręb	naturalne	ha	406,69	506,27	714,41	1627,37	15,0
			m ³	50403	163348	288360	502111	18,7
		zniekształcone	ha	416,87	262,27	614,59	1293,73	11,9
			m ³	27633	87691	245495	360819	13,5
zdegradowane		ha	25,95	28,89	128,07	182,91	1,7	
		m ³	830	12070	49240	62140	2,3	
razem	ha	849,51	797,43	1457,07	3104,01	28,6		
	m ³	78866	263109	583095	925070	34,5		
Nadleśnictwo Ustroń	bory mieszane	naturalne	ha	43,06	71,80	22,73	137,59	1,3
			m ³	1237	14560	7230	23027	0,9
		zniekształcone	ha	11,99	11,35	12,84	36,18	0,3
			m ³	316	2180	1220	3716	0,1
	razem	ha	55,05	83,15	35,57	173,77	1,6	
		m ³	1553	16740	8450	26743	1,0	
	lasy mieszane	naturalne	ha	673,72	622,39	808,03	2104,14	19,4
			m ³	70841	212447	319800	603088	22,5
		zniekształcone	ha	2060,07	799,71	1040,37	3900,15	35,9
			m ³	140485	238801	313165	692451	25,8
		zdegradowane	ha	43,52	17,87	29,62	91,01	0,8
			m ³	5992	3330	9270	18592	0,7
	razem	ha	2777,31	1439,97	1878,02	6095,30	56,1	
		m ³	217318	454578	642235	1314131	49,0	
	lasy	naturalne	ha	452,06	705,27	961,37	2118,70	19,5
			m ³	58289	223219	396965	678473	25,3
		zniekształcone	ha	637,20	590,57	831,24	2059,01	19,0
			m ³	62296	190355	296560	549211	20,5
zdegradowane		ha	91,35	86,73	239,71	417,79	3,8	
		m ³	5524	30025	78155	113704	4,2	
razem	ha	1180,61	1382,57	2032,32	4595,50	42,3		
	m ³	126109	443599	771680	1341388	50,0		
łącznie nadleśnictwo	naturalne	ha	1168,84	1399,46	1792,13	4360,43	40,1	
		m ³	130367	450226	723995	1304588	48,6	
	zniekształcone	ha	2709,26	1401,63	1884,45	5995,34	55,2	
m ³		203097	431336	610945	1245378	46,4		

Obręb, nadleśnictwo	Grupa siedlisk	Forma stanu siedliska	Jednostka	Wiek drzewostanu			Ogółem	Ogółem [%]
				<=40 lat	41-80	>80 lat		
		zdegradowane	ha	134,87	104,60	269,33	508,80	4,7
			m ³	11516	33355	87425	132296	4,9
		razem	ha	4012,97	2905,69	3945,91	10864,57	100,0
			m ³	344980	914917	1422365	2682262	100,0

* Powyższe zestawienie odnosi się do powierzchni leśnej zalesionej, a podany zapas (miąższość) nie zawiera masy przestojów.

Na terenie Nadleśnictwa Ustroń wyróżniono trzy formy aktualnego stanu siedliska:

- siedliska naturalne (N1) i siedliska w stanie zbliżonym do naturalnego lub mało zmienionym (określane również mianem stanu normalnego - N2);
- siedliska zniekształcone (symbol "z"); oraz silnie zniekształcone (symbol "Z");
- siedliska zdegradowane (słabo symbol "d").

Przeważają siedliska zniekształcone - 55,2 %. Na tych siedliskach elementy trwałe pozostają bez zmian natomiast elementy łatwo zmienne, w tym próchnica wykazują obniżenie o jeden typologiczny stopień żyzności siedlisk na siedliskach lasowych a mniej niż jeden na siedliskach borowych. Siedliska w stanie zbliżonym do naturalnego lub mało zmienionym stanowią – 40,1 %. Siedliska zdegradowane zajmują stosunkowo niewielki procent powierzchni – 4,7 %, i są to monokultury świerkowe z małą domieszką gatunków liściastych na siedliskach lasowych.

W praktyce obserwuje się malejący udział świerka i sosny w drzewostanach w związku z prowadzoną od lat 60-tych przebudową. Poprawa stanu siedlisk uzyskiwana jest poprzez urozmaicenie składu gatunkowego przez wprowadzenie domieszek gatunków liściastych oraz przebudowę. Wszystkie działania naprawcze aktualnie realizowane są przez Nadleśnictwo.

Pomimo szkodliwego oddziaływania świerka, a zwłaszcza zakwaszający wpływ ścioly świerkowej na glebę, oraz antropopresji turystycznej aktualny stan siedlisk i ekosystemów leśnych na terenie Nadleśnictwa Ustroń należy uznać za dobry. Duża ilość siedlisk leśnych cechuje się wysokim stanem normalności, umożliwiając prowadzenie efektywnej gospodarki leśnej w różnych jej aspektach. Najlepiej pod tym względem sytuacja przedstawia się na siedliskach uboższych, borowych skupionych głównie w wyższych położeniach Nadleśnictwa na siedlisku BMGśw. W niższych położeniach, wraz ze wzrostem żyzności siedlisk i zwiększonym oddziaływaniem negatywnego zakwaszania gleby przez ściolę iglastą, następuje pogorszenie stanu siedlisk, osiągając szerokie spektrum od naturalnych do zniekształconych. Pogorszenie stanu siedlisk sprawiło, że w drzewostanach brak często typowego runa, z udziałem ziół, owoców runa czy grzybów. Ma to również wpływ na kondycję zdrowotną, a w następstwie na stan sanitarny lasów i zwiększone koszty w zakresie ochrony. Osłabione drzewostany są szczególnie narażone na czynniki abiotyczne - między innymi silne wiatry, oraz biotyczne owady i patogeny grzybowe.

Stan siedlisk i troska o nie, wpłynęły również na zaliczenie większości terenów leśnych Nadleśnictwa Ustroń do lasów ochronnych.

5.6.2. Borowacenie

Borowacenie (zwane często pinetyzacją) wyróżniono na siedliskach borów mieszanych, lasów mieszanych i lasów. W zależności od udziału świerka i sosny w górnej warstwie drzew wyróżniono borowacenie:

- a) **słabe**, jeżeli udział świerka i sosny w składzie gatunkowym drzewostanu wynosi:
 - ponad 80% na siedliskach borów mieszanych;
 - 50-80% na siedliskach lasów mieszanych;
 - 10-30% na siedliskach lasowych.
- b) **średnie**, jeżeli udział świerka i sosny w składzie gatunkowym drzewostanu wynosi:
 - ponad 80% na siedliskach lasów mieszanych;
 - 30-60% na siedliskach lasowych.
- c) **mocne**, jeżeli udział świerka i sosny w składzie gatunkowym drzewostanu wynosi:
 - ponad 60% na siedliskach lasowych.

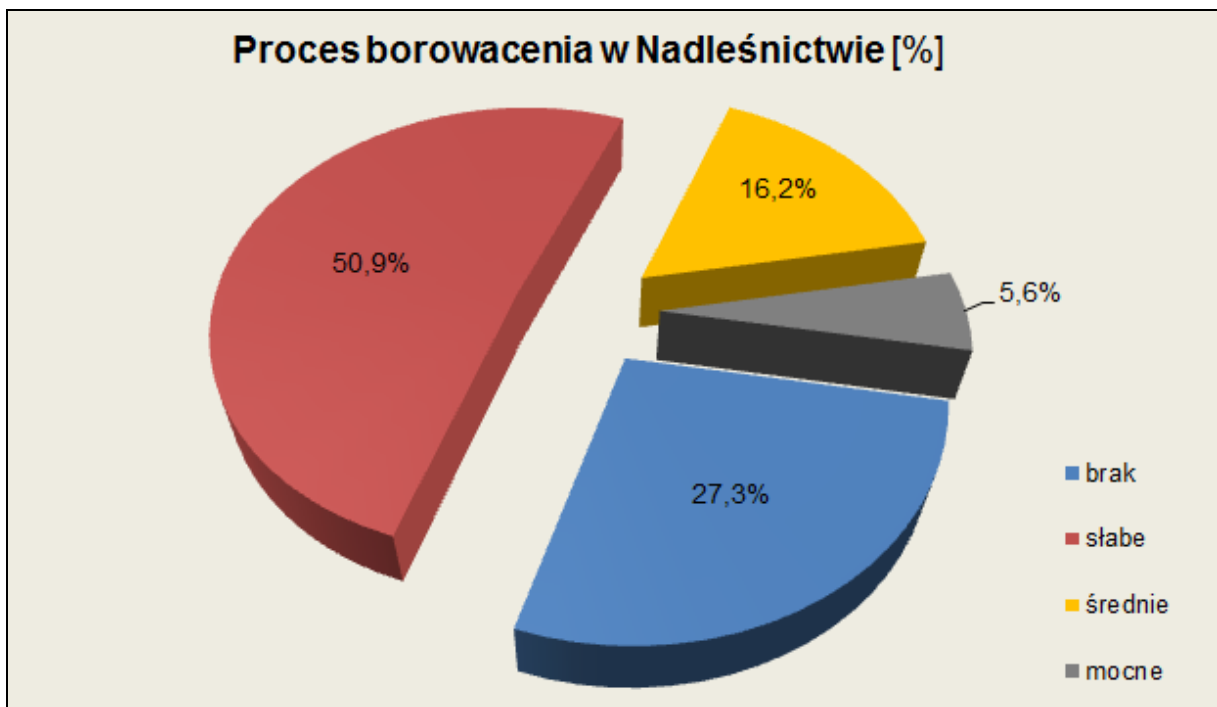
Tabela 73. Zestawienie powierzchni wg form degeneracji lasu - borowacenie - Wzór nr 22.

Obręb, nadleśnictwo	Stopień borowacenia	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
1	2	3	4	5	6	7
Obręb Brenna	brak	138,35	311,19	513,60	963,14	23,0
	słabe	1439,35	485,62	628,93	2553,90	61,1
	średnie	323,43	103,10	132,33	558,86	13,4
	mocne	8,86	8,25	88,39	105,50	2,5
	łącznie	1909,99	908,16	1363,25	4181,40	100,0
Obręb Hażlach	brak	224,20	442,74	358,82	1025,76	28,7
	słabe	703,64	596,01	372,13	1671,78	46,7
	średnie	266,01	136,64	326,45	729,10	20,4
	mocne	59,62	24,71	68,19	152,52	4,2
	łącznie	1253,47	1200,10	1125,59	3579,16	100,0
Obręb Ustroń	brak	266,52	308,46	403,63	978,61	31,5
	słabe	442,74	328,15	538,56	1309,45	42,2
	średnie	127,78	81,55	262,24	471,57	15,2
	mocne	12,47	79,27	252,64	344,38	11,1
	łącznie	849,51	797,43	1457,07	3104,01	100,0
Nadleśnictwo Ustroń	brak	629,07	1062,39	1276,05	2967,51	27,3
	słabe	2585,73	1409,78	1539,62	5535,13	50,9
	średnie	717,22	321,29	721,02	1759,53	16,2
	mocne	80,95	112,23	409,22	602,40	5,6
	łącznie	4012,97	2905,69	3945,91	10864,57	100,0

Powyższe zestawienie pokazuje, że największą powierzchnię w Nadleśnictwie Ustroń zajmują drzewostany wykazujące słabe borowacenie (50,9 %), a najmniejszy udział mają drzewostany o borowaceniu mocnym - 5,6 % powierzchni leśnej Nadleśnictwa.

Brak zaznaczających się procesów borowacenia oraz słabe borowacenie (łącznie – 78,2 % powierzchni leśnej), to przede wszystkim efekt dbałości o zróżnicowanie składu gatunkowego, mającego na celu rozproszenie ryzyka hodowlanego w drzewostanach znajdujących się na siedliskach o niewłaściwym trofizmie dla świerka.

Borowacenie mocne widoczne jest głównie na siedliskach lasowych i jest następstwem zalesień tych gruntów świerkiem w okresie, gdy lasy te były własnością Habsburgów. W Nadleśnictwie Ustroń zbyt duży udział sosny i świerka dotyczy jedynie 602,40 ha (tj. 5,6 %) powierzchni leśnej zalesionej. W wyniku prowadzonej przebudowy udział tych gatunków stopniowo maleje na korzyść właściwych dla tutejszych siedlisk buka, jodły, jawora i modrzewia.

Ryc.31. Stopień borowacenia drzewostanów w Nadleśnictwie Ustroń.

5.6.3. Monotypyzacja - ujednoczenie gatunkowe lub wiekowe

Ujednoczenie gatunkowe lub wiekowe jest jedną z głównych form degeneracji ekosystemów leśnych. Zestawienie wykonuje się dla kompleksów powyżej 200 ha z uwzględnieniem grup wiekowych drzewostanów 1-40, 41-80, i powyżej 80 lat. Monotypyzację wyróżnia się w przypadku, gdy drzewostany jednogatunkowe i jednowiekowe występują w zasadzie na zwartych powierzchniach (około 100 ha).

Monotypyzacja nie występuje na terenie Nadleśnictwa Ustroń.

5.6.4. Neofityzacja

Neofityzacja polega na wnikaniu do drzewostanów obcych gatunków drzew i krzewów. Pojawiają się one w warstwie drzew i podszytu w wyniku sztucznego wprowadzania do upraw i podszytów bądź przez samosiewne odnowienia. Niektóre z tych gatunków są bardzo ekspansywne i mogą stanowić utrudnienie w odnawianiu lasu. Wyróżnia się ją w drzewostanach:

- mających w swoim składzie gatunkowym (udział, co najmniej 10 %) gatunki obcego pochodzenia tj. m.in. sosnę wejmutkę, dagleźję, dęba czerwonego, czeremchę amerykańską, robinie akacjową itp.).
- w których, w podszycie, podroście lub nalocie występują gatunki obcego pochodzenia.
- z gatunkami obcymi tworzącymi domieszkę zapisanymi w bazie danych.

Na terenie Nadleśnictwa Ustroń nie występuje problem wypierania gatunków rodzimych przez gatunki obce. Żaden z gatunków obcych nie zajmuje istotnej powierzchni nie ma, więc niebezpieczeństwa nadmiernej ekspansji i wypierania rodzimych gatunków.

Tabela 74. Zestawienie powierzchni wg form degeneracji lasu – neofityzacja.

Wzór nr 24.

Obręb Nadleśnictwo	Gatunek obcy	Powierzchnia [ha]				
		Wiek			Ogółem	Ogółem [%] (udział w pow. leśnej)
		<=40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
Obręb BRENNA	DB.C	3,78	1,12		4,90	0,1
	DG	22,75	4,40	10,68	37,83	0,9
Obręb HAŻLACH	AK	3,20	5,27		8,47	0,2
	DB.C	182,02	101,55	48,98	332,55	9,3
	DG	9,90	1,44	2,41	13,75	0,4
	SO.B	1,28		4,56	5,84	0,2
	SO.C	78,04		2,82	80,86	2,3
	SO.WE	45,80	8,72	1,20	55,72	1,6
Obręb USTROŃ	AK		24,09		24,09	0,8
	DB.C	0,29	24,39		24,68	0,8
	DG	11,15		6,71	17,86	0,6
	SO.C	15,64	10,81		26,45	0,9
Nadleśnictwo USTROŃ	AK	3,20	29,36		32,56	0,3
	DB.C	186,09	127,06	48,98	362,13	3,3
	DG	43,80	5,84	19,80	69,44	0,6
	SO.B	1,28		4,56	5,84	0,1
	SO.C	93,68	10,81	2,82	107,31	1,0
	SO.WE	45,80	8,72	1,20	55,72	0,5
	Razem	373,85	181,79	77,36	633,00	5,8

Neofityzację, jako formę degeneracji drzewostanów stwierdzono na powierzchni 633,00 ha, co stanowi 5,8 % powierzchni leśnej Nadleśnictwa Ustroń. Wśród gatunków obcego pochodzenia na tej powierzchni dominuje dąb czerwony, zajmując 57,22 % powierzchni wszystkich drzewostanów objętych neofityzacją. Najmniejszą powierzchnię zajmuje sosna Banksa – 0,92 %. Gatunki obcego pochodzenia mają niezbyt duży udział w składzie gatunkowym drzewostanów.

Tabela 75. Zestawienie powierzchni drzewostanów z udziałem gatunków obcego pochodzenia.

Obiekt	Gatunek obcy	Powierzchnia [ha]	Udział [%]
Nadleśnictwo USTROŃ	AK	228,51	7,12
	DB.C	1490,13	49,16
	DG	397,87	12,5
	KSZ	78,61	2,81
	SO.B	1,09	0,04
	SO.C	330,58	11,27
	SO.S	2,76	0,09
	SO.WE	487,85	16,92
	ORZ.C	2,69	0,09
OGÓLEM		3020,09	100,00

Gatunkiem obcym występującym na największej powierzchni jest dąb czerwony, który zainwentaryzowano niemal we wszystkich warstwach drzewostanów, na łącznej powierzchni

1490,13 ha. Jednakże należy podkreślić, że powierzchnia rzeczywista zajmowana przez niego wynosi 20,61 ha (wg tabeli IV). Gatunek ten bardzo dobrze sam się odnawia i jest ekspansywny. Jednakże w niektórych płatach drzewostanów obecność gatunków obcych geograficznie takich jak: np. robinia akacjowa, czy dąb czerwony, mogą w przyszłości doprowadzić do zaburzenia naturalnego składu gatunkowego zbiorowisk leśnych i pogorszyć strukturę siedliska.

Gatunki obcego pochodzenia występują w warstwach: zadrzewień, zakrzewień, przestoi, nalotu, podsadzeń, podrostu, podszytu i drzewostanu. Dodatkowo ww. warstwach oprócz powyższych gatunków stwierdzono występowanie: śnieguliczki białej, derenia białego, jesionu amerykańskiego i orzecha czarnego.

Podsumowując należy stwierdzić, że udział i ilość gatunków obcych w drzewostanach Nadleśnictwa Ustroń wynika z zaszłości historycznych, przebudowy drzewostanów, eksperymentów hodowlanych i samoistnej sukcesji.

6. WYTYCZNE DO ORGANIZACJI GOSPODARSTWA LEŚNEGO

6.1. REGULACJA UŻYTKOWANIA ORAZ WYKONYWANIA PRAC LEŚNYCH

Ogólne zasady prowadzenia gospodarki leśnej określa "Polityka leśna państwa" przyjęta przez Radę Ministrów dnia 22.IV.1997 roku. Zakłada ona prowadzenie zrównoważonej wielofunkcyjnej gospodarki leśnej tzn. działalności zmierzającej do ukształtowania struktury lasów i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności, oraz potencjału retencyjnego i żywotności.

W związku z tym opracowany został program "Polskiej Polityki Kompleksowej Ochrony Zasobów Leśnych" a także opracowano kryteria i indykatory trwałego i zrównoważonego rozwoju lasów dostosowane do specyfiki polskiego leśnictwa. Polityka ta obejmuje trzy główne komponenty: technologiczny, edukacyjny i badawczy.

Na gruntach Nadleśnictwa zinwentaryzowano 8 rodzajów leśnych, oraz 3 nieleśnych siedlisk przyrodniczych ważnych dla Wspólnoty, które zajmują w obszarze Natura 2000 łącznie – 1396,5433 ha (pow. siedlisk przyrodniczych punktowych i całych wydzieleń). Zasady gospodarowania w tych siedliskach należy uzgodnić z właściwym dla regionu Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska.

Komponent technologiczny obejmuje działania na rzecz ochrony różnorodności biologicznej (ochrony przyrody), oraz promocji bezpieczniejszych niż dotąd technik prac leśnych. Działania te mają na celu umożliwienie kierowania gospodarką leśną w pełnej zgodności z postulatami ochrony przyrody. Cel ten będzie osiągnięty przez:

- zachowanie ekosystemów leśnych w stanie zbliżonym do naturalnego,
- restytucje obecnie zniekształconych i zdegradowanych ekosystemów leśnych,
- ochronę różnorodności biocenoz leśnych,
- wzmacnianie korzystnego wpływu lasów na środowisko przyrodnicze oraz harmonizowanie społecznego i gospodarczego rozwoju kraju, z racjonalną ochroną i wykorzystaniem zasobów leśnych.

Komponent edukacyjny uznaje się za priorytetowy, a to z uwagi na potrzebę przygotowania służb leśnych LP i PN do podjęcia nowych zadań i przyrodniczego doskonalenia zadań już wykonanych. W jego ramach planuje się:

1. Utworzenie "Centrów Edukacji Przyrodniczo - Leśnej".
2. Opracowanie programów edukacyjnych:
 - a) dla służb inżynierskich leśnictwa, w zakresie parków narodowych, administracji państwowej, szkolnictwa, dotyczących:
 - prosozologicznego modelu gospodarki leśnej,
 - ochrony różnorodności i złożoności biologicznej w lasach,
 - systemów informacji przestrzennej (GIS) i teledetekcji w ochronie i planowaniu przestrzeni leśnej,
 - b) dla potrzeb kształcenia dyplomowego w zakresie "ochrony zasobów leśnych",
 - c) dla poziomu "poniżej" inżynierskiego w zakresie ogólnieekologicznym i ze szczególnym uwzględnieniem ochrony przyrody w lasach.
3. Działalność wydawnicza w zakresie ochrony przyrody w lasach obejmującą zestawy podręczników, materiałów szkoleniowych i czasopism popularnonaukowych przeznaczonych dla młodzieży szkolnej i innych odbiorców.

Wytyczne w tym zakresie w minimalnym zakresie dotyczą pojedynczych nadleśnictw, a spoczywają głównie na uczelniach leśnych, stowarzyszeniach naukowych, organizacjach ekologicznych, parkach narodowych czy leśnych kompleksach promocyjnych.

Komponent badawczy miałby za zadanie wspieranie programu bezpiecznych środowiskowo technologii i tworzenia podstaw prosozologicznego modelu gospodarki leśnej

w warunkach niepewności i zmian w środowisku globalnym. Podstawowe wytyczne i zasady dotyczące gospodarowania w lasach można ująć w następujących punktach:

- zachowanie całej naturalnej zmienności przyrody leśnej i funkcjonowania ekosystemów leśnych w stanie zbliżonym do naturalnego z uwzględnieniem kierunków ewolucji w przyrodzie;
- odtworzenie zbiorowisk zdegradowanych i zniekształconych metodami hodowli i ochrony lasu przy wykorzystaniu, w miarę możliwości, sukcesji naturalnej;
- utrzymanie i wzmocnienie produkcyjnych funkcji lasów (użytkowanie główne i uboczne);
- ochrona i zachowanie różnorodności biologicznej, oraz bogactwa genetycznego zbiorowisk dziko żyjących roślin, zwierząt i mikroorganizmów;
- utrzymanie i wzmocnienie funkcji ochronnych w zagospodarowaniu lasów (zwłaszcza ochrony gleby i wody);
- utrzymanie zdrowotności i witalności ekosystemów leśnych.

W celu pełnego wykorzystania zdolności produkcyjnych siedlisk, oraz w dążeniu do zwiększenia bogactwa gatunkowego i urozmaicenia struktury drzewostanów zastosowano jednostki regulacji użytkowania rębego, czyli gospodarstwa zgodnie z instrukcją urządzania lasu.

Podział na gospodarstwa przyjęto w oparciu o aktualną Instrukcję Urządzania Lasu, zgodnie z postanowieniami Komisji Założeń Planu (KZP).

Powierzchnia leśna (w ha) wg gospodarstw w Nadleśnictwie Ustroń przedstawia się następująco:

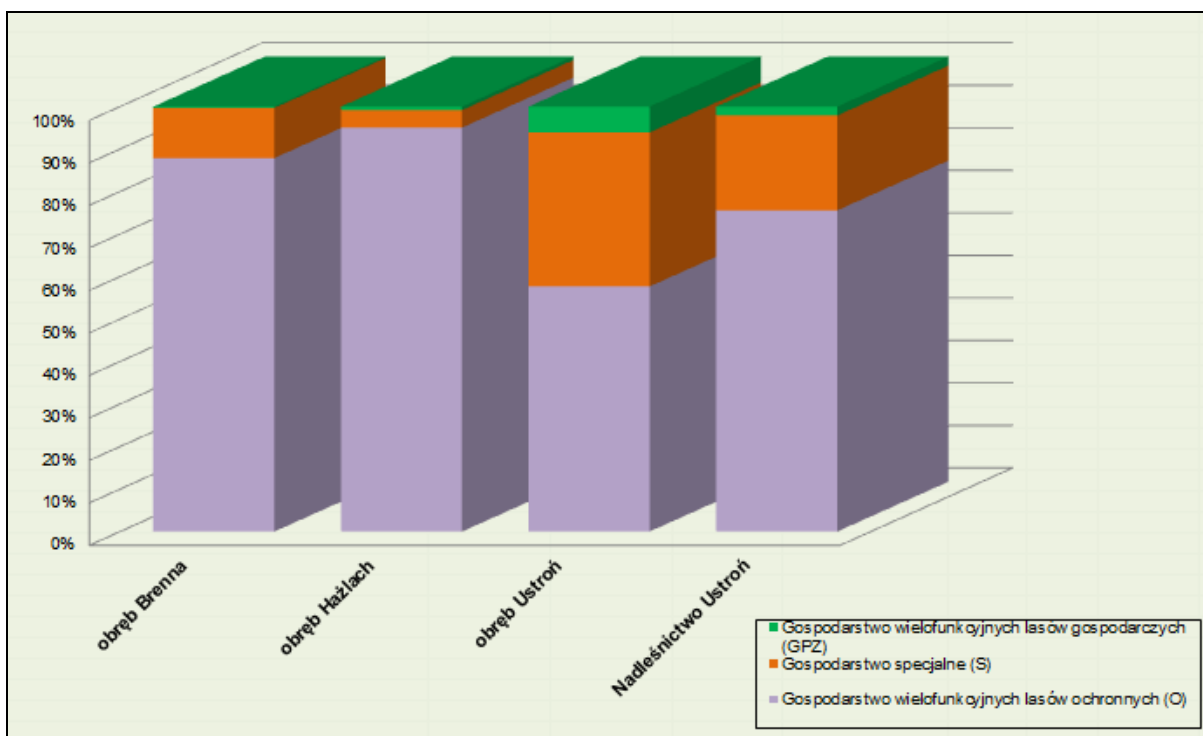
Tabela 76. Zestawienie powierzchni gospodarstw.

Lp.	Gospodarstwo	obręb Brenna		obręb Hażlach		obręb Ustroń		N-ctwo Ustroń	
		[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]
1.	Specjalne (S)	494,43	11,80	150,46	4,17	1808,63	57,76	2453,52	22,45
2.	Wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O)	3 683,53	87,91	3 427,05	95,01	1 135,48	36,26	8 246,06	75,46
3.	Wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (GPZ)	12,05	0,29	29,52	0,82	187,13	5,98	228,70	2,09
Razem		4190,01	100,00	3607,03	100,00	3131,24	100,00	10928,28	100,00

* Zestawienie nie obejmuje gruntów we współwłasności.

- Gospodarstwo specjalne (S) w skład, którego wchodzi:
 - rezerwy „Czantoria”, „Kopce” „Lasek Miejski nad Olzą” „Skarpa Wiślicka” „Zadni Gaj”;
 - lasy stanowiące wyłączone drzewostany nasienne (WDN);
 - drzewostany zachowawcze;
 - drzewostany stanowiące ostoje zwierząt chronionych – bielik (A075), bocian czarny (A030);
 - drzewostany na siedliskach bagiennych i łągowych (OIJ, LŁ, LŁwyż, LŁG);
 - drzewostany obejmujące zespoły przyrodniczo-krajobrazowe: „Kaplicówka” i „Góra Bucze”;
 - drzewostany obejmujące stanowiska dokumentacyjne przyrody nieożywionej - „Kamieniołom Skalica”, „Jasieniowa”, „Jaskinia Wiślańska”;
 - drzewostany zaliczone do gospodarstwa specjalnego wg innego kryterium – cenne drzewostany, płaty rzadkich siedlisk przyrodniczych.
 - drzewostany na cennych siedliskach przyrodniczych - 9180, 91E0;
 - drzewostan obejmujący teren „Grodziska w Międzyświeciu”;
 - drzewostany uzdrowiskowe strefy A i B,
 - grunt leśny niezalesiony (sukcesja) na stoku bardzo stromym,
 - drzewostany na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych - glebowe powierzchnie wzorcowe (GPW).

- Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) w skład, którego wchodzi wszystkie drzewostany zaliczone do lasów ochronnych, z wyłączeniem zaliczonych do gospodarstwa specjalnego.
- Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (GPZ) – obejmuje wszystkie drzewostany na pozostałym obszarze z wiodącą funkcją produkcyjną, której realizacja powinna uwzględnić wymogi ochrony przyrody.

Ryc.32. Udział poszczególnych gospodarstw w Nadleśnictwie Ustroń.

W zakresie szkółkarstwa zaleca się między innymi:

- ograniczenie herbicydów i innych środków chemicznych w pielęgnacji szkółki na korzyść zabiegów mechanicznych i metody termicznej;
- preferowanie odnowienia naturalnego (pod warunkiem, że spełnia ono wymagania hodowlane i siedliskowe);
- ograniczenie stosowania chemicznych środków owadobójczych.

Przy **pielęgnacji i ochronie** drzewostanów zaleca się:

- Stosowanie cięć selekcyjnych o charakterze grupowym (popieranie biogrup).
- W przypadku zagrożenia chorobami grzybowymi (huba korzeni, opieńkowa zgnilizna korzeni) stosowanie podczas zabiegów postępowania hodowlano - profilaktycznego, a w uzasadnionych przypadkach stosowanie preparatów biologicznych z grzybami konkurencyjnymi.
- Ograniczenie stosowania insektycydów tylko do drzewostanów narażonych na zamieranie lub istotne szkody gospodarcze powodowane przez owady.

Przy **użytkowaniu lasu zaleca się:**

- Stosowanie technologii przyjaznych dla środowiska.
- Dostosowanie metod wyróbki i zrywki do lokalnych warunków tak by zminimalizować powstające szkody zarówno dotyczące gleby jak i pozostających na powierzchni drzew.
- Dostosowanie okresów pozyskania drewna do możliwości wykorzystania przez zwierzyńnię cieniejszej kory na drzewach leżących.

- Unikanie metod oznakowania drzew polegających na ich ranieniu (z wyjątkiem drzew przeznaczonych do usunięcia).
- Wprowadzenie do powszechnego stosowania w pilarkach spalinowych i środkach technicznych bioolejów w celu uniknięcia skażenia gleby.
- Planowanie prac z zakresu użytkowania tak, aby uwzględnić lokalizację miejsc lęgowych i bytowych chronionych gatunków zwierząt (w szczególności objętych ochroną strefową) oraz stanowisk chronionych roślin. W przypadku cięć wymuszonych względami sanitarnymi należy projektować szlaki zrywkowe omijające te miejsca. Powyższe zalecenie dotyczy głównie gatunków strefowych.

7. PLAN DZIAŁAŃ Z ZAKRESU OCHRONY PRZYRODY

7.1. Kształtowanie stosunków wodnych

Podstawową funkcją w ramach wodochronności jest retencyjność. Pojęcie retencja wodna, określane również, jako retencyjność wodna terenu, jest to zdolność do gromadzenia i przetrzymywania wody w określonym miejscu i czasie, na powierzchni terenu, w ciekach i zbiornikach różnego typu, w glebie, gruncie, niższych warstwach wodonośnych, w roślinności lub ściółce. Retencją określa się także masowe zatrzymywanie wody w zlewni. Woda zatrzymywana jest głównie w glebie, ale duże znaczenie ma również zatrzymywanie opadów w koronach drzew (głównie przez igliwie świerka i jodły), oraz wyczesywanie mgły. W ramach poprawienia retencyjności należy zwrócić uwagę na następujące zadania:

- Podniesienie retencyjności gleb leśnych poprzez przebudowę drzewostanów zmierzające do dostosowania składu gatunkowego drzewostanów do siedlisk i przeciwdziałania degradacji gleby. Powyższe działania zmniejszają również spływ powierzchniowy przeciwdziałając erozji gleby, która jeszcze bardziej osłabia retencyjność.

Istotną częścią problematyki związanej z retencją wodną jest tzw. mała retencja wodna. Mała retencja wodna to wszelkie działania na rzecz magazynowania wody w zbiornikach, ciekach, glebie, oddziałujące na środowisko lokalne. To także działania w zakresie zwiększenia retencji gleby przez zabiegi agromelioracyjne i fitomelioracyjne, a ponadto zwiększanie intercepcji przez zalesianie i zadrzewianie. Znaczącą cechą małej retencji jest upowszechnienie działań oraz stosunkowo niewielki zakres robót. Zarówno retencja jak i mała retencja zależą przede wszystkim od ukształtowania terenu, przepuszczalności gruntów oraz wielkości opadów.

Mała retencja wodna stanowi istotną część środowiska, jak i racjonalnej gospodarki człowieka. Duża liczba małych zbiorników wodnych wzdłuż wododziałów w odpowiedniej oprawie roślinnej stanowi skuteczny czynnik zachowania równowagi ekosystemów i utrzymania w środowisku odpowiednich warunków dla normalnego rozwoju flory, fauny i człowieka. Przedsięwzięcia małej retencji powinny być realizowane poprzez budowę nowych zbiorników retencyjnych, konstrukcje budowli piętrzących w korycie cieków w celu hamowania odpływu i zwiększenia retencji obszarów, efektywne gospodarowanie i sterowanie naturalnymi zasobami wodnymi i zgromadzoną w zbiornikach retencyjnych wodą, optymalny rozrząd wodą w zlewniach, stosowanie kontrolowanych odpływów w dolinach małych rzek. Wspieranie rozwoju małej retencji powinno przebiegać tak, aby uzyskane rozwiązania odpowiadały współczesnym strategiom zrównoważonego rozwoju i zgodnego z nią kształtu stosunków wodnych.

Zalety oraz znaczenie gospodarki wodnej opierającej się na małej retencji wodnej w zlewni można określić, jako:

- poprawa bilansu wodnego w zlewni, a co się z tym wiąże regulacja i kontrola obiegu wody w środowisku,
- ograniczenie spływu powierzchniowego, a przez to zmniejszenie wezbrań rzek i potoków, co ma istotny wpływ na redukcje fali powodziowej,
- regulacja natężenia przepływu wody w ciekach powierzchniowych i wyrównywanie przepływów w okresach dużych wahań,
- polepszenie możliwości ochrony i odnowy zasobów wody poprzez zwiększenie ilości magazynowanych wód powierzchniowych oraz zwiększenie zasobów wód podziemnych,
- ograniczenie procesów erozyjnych oraz ochrona przeciwpożarowa zmagazynowanie wody dla celów bezpośredniego zużycia, np. do nawodnień rolniczych na obszarach o dużych niedoborach wody, do zaopatrzenia w wodę hodowli ryb, do produkcji energii elektrycznej,
- podnoszenie walorów krajobrazowych, estetycznych i ekologicznych środowiska,
- zwiększanie uwilgotnienia siedlisk przez podniesienie poziomu zwierciadła wód gruntowych,

- utrzymanie naturalnych siedlisk, lub ich odtwarzanie, stanowiących ostoję fauny wodnej,
- w lasach obiekty małej retencji przyczyniają się do zaopatrzenia w wodę zwierzyny i ptactwa.
- bardzo ważne jest wykorzystanie naturalnych już istniejących obiektów małej retencji, takich jak:
 1. tereny moczarowe i bagna, które zbierają wodę okresowo i w małej ilości, mogą jednak stanowić głównie uzupełnienie innych urządzeń służących do redukcji spływu powierzchniowego,
 2. torfowiska magazynujące wody opadowe i płynące, wpływają one hamująco i regulująco na odpływ wód w rzekach równocześnie wpływają na odpływ gruntowy gleb sąsiadujących,
 3. naturalne zbiorniki wodne magazynujące wody opadowe i opóźniające spływ powierzchniowy i gruntowy, często stanowią także obiekty rekreacji i wypoczynku.

Obiekty małej retencji wytworzone przez samą przyrodę stanowią naturalne przystosowanie terenu do zwiększania retencji i tym samym są istotnym walorem przyrodniczym i gospodarczym. Do zagadnień kształtowania stosunków wodnych można wliczyć również ochronę źródleńskich bagien, mszar, torfowisk, źródlisk, młak itp. wraz z ich florą i fauną.

7.2. Kształtowanie granicy polno-leśnej

Podstawowym zagadnieniem związanym z kształtowaniem granicy polno-leśnej jest przestrzenne zagospodarowanie terenów w pobliżu lasów. Chodzi tu głównie o lokalizację budownictwa mieszkaniowego i zagrodowego na terenach enklaw, wśród kompleksów leśnych lub wzdłuż granicy z lasami. Pojawienie się budynków mieszkalnych i zagród gospodarskich powoduje zubożenie bogactwa fauny i flory w strefie ekotonowej, następuje zakłócenie spokoju, wydeptywanie brzegów lasu, pojawienie się szkodników w postaci wałęsających się psów i kotów. Nieprzemyślane decyzje lokalizacyjne powodują problemy związane z doprowadzeniem mediów do domów lub na plac budowy, kłopoty ze zbudowaniem nowej drogi dojazdowej, odprowadzeniem ścieków, wywozem śmieci i nieczystości. Efektem tego są dzikie wysypiska śmieci, studnie kopane w lesie powodujące zanikanie źródlisk wody i przesuszanie terenu, odprowadzanie ścieków do lasu zanieczyszczających wody gruntowe. Występują tu także w większym stopniu takie zjawiska jak kłusownictwo, nielegalne pozyskanie stoiszu i choinek w okresach świątecznych oraz inne przejawy szkodnictwa leśnego. Poza tym spadające gałęzie i złomy drzew powodują niekiedy zniszczenie ogrodzenia i dachów budynków. Rodzi to konflikty pomiędzy nadleśnictwem, a właścicielami posesji, którzy domagają się odsunięcia granicy lasu. Dlatego urzędy gmin wydające decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu przyszłemu inwestorowi winien wymagać właściwego zlokalizowania budynku na działce (budynek oddalony od ściany lasu, o co najmniej dwie wysokości drzewostanu), przebiegu wszystkich sieci medialnych, lokalizacji miejsc wysypywania śmieci i odprowadzania ścieków. Przyszły inwestor powinien wskazać wszystkie te lokalizacje poparte odpowiednią dokumentacją z zakładu energetycznego, gazowniczego, nadleśnictwa, zarządu dróg itp.

Przy pracach związanych ze sporządzaniem i aktualizacją planów, przestrzennego zagospodarowania urzędy gmin winny zasięgać opinii przedstawicieli nadleśnictwa w sprawach wyznaczania terenów pod budownictwo mieszkaniowe, rekreacyjne, infrastrukturę techniczną itp.

Należy również zauważyć, że w ostatnim czasie rozpowszechnia się tendencja do zalesiania gruntów rolnych wśród osób prywatnych. Wiąże się to z brakiem opłacalności produkcji rolnej na małych działkach, zwłaszcza tych położonych w sąsiedztwie lasów. Wskaźnikiem tego jest stale rosnący popyt na sadzonki drzew leśnych.

Innym zagadnieniem związanym z kształtowaniem granicy polno-leśnej jest ochrona cennych przyrodniczo i krajobrazowo zbiorowisk nieleśnych (śródleśnych łąk itp.). Przed podjęciem decyzji o zalesieniu takich powierzchni należy się upewnić, czy ze względu na

walory przyrodnicze i krajobrazowe zbieg taki jest uzasadniony. Przeprowadzenie waloryzacji przyrodniczej jest również wskazane przed opiniowaniem planów zalesień gruntów prywatnych przyległych do Lasów Państwowych.

7.3. Kształtowanie strefy ekotonowej

Ekoton to pas przejściowy na styku dwóch biocenoz, odznaczający się często większym bogactwem flory i fauny niż sąsiadujące ze sobą ekosystemy. Szczególnie bogate są szerokie ekotony będące miejscem bytowania gatunków charakterystycznych dla obu sąsiadujących biocenoz oraz tzw. gatunków stykowych.

Ekoton spełnia wiele funkcji, głównie biologicznych i ochronnych. Biologiczna funkcja ekotonu związana jest z występowaniem większej grupy zwierząt kręgowych i bezkręgowców, większym bogactwem zespołów roślinnych. Ochronna funkcja ekotonu polega na ograniczaniu ujemnego wpływu środowisk terenów otwartych na środowisko leśne, min. chroni przed hałasem, stanowi barierę dla huraganowych wiatrów, pożarów, łagodzi ekstremalne zmiany temperatur, spełnia rolę filtra dla różnego rodzaju emisji przemysłowych aerozoli i gazów wnikających do wnętrza lasu. Strefy ekotonowe działają korzystnie na estetykę monotonnych kompleksów leśnych.

Wytyczne w sprawie stref przejściowych, ekotonowych i ochronnych w Nadleśnictwie Ustroń.

Rozdział I

Strefy przejściowe wzdłuż szlaków komunikacyjnych typu linie kolejowe, drogi krajowe i wojewódzkie oraz linie energetyczne.

W przypadku szlaków komunikacyjnych, w drzewostanach użytkowanych cięciami rębny, możemy mieć zasadniczo do czynienia z trzema przypadkami:

1. Pozostawienie drzewostanu panującego.

W praktyce pozostawienie pierwszego piętra, jako strefy przejściowej powinno mieć jedynie charakter **incydentalny** ze względu na wiek, pokrój i zdrowotność drzewostanu.

Bezwzględnie przy użytkowaniu rębny **nie należy** pozostawiać w bezpośrednim sąsiedztwie linii energetycznych stref przejściowych składających się z istniejącego drzewostanu przeznaczonego do wyrębu.

2. Pozostawienie drugiego piętra.

W drzewostanach wielopiętrowych z wyraźnie ukształtowanym pod względem, jakości i zdrowotności, drugim piętrem liściastym, należy prowadzić cięcia rębne w sposób gwarantujący jego zachowanie. W utworzonej strefie należy prowadzić wszelkie zabiegi hodowlane gwarantujące utrzymanie wysokiej zdrowotności i stabilności tego drzewostanu.

3. Tworzenie stref przejściowych od podstaw.

Przy zakładaniu stref przejściowych od podstaw tj. na etapie zakładania upraw z odnowienia naturalnego jak i sztucznego, w miarę możliwości, stosować zgodne z wymaganiami siedliskowymi gatunki liściaste podnoszące jednocześnie bezpieczeństwo pożarowe przylegających drzewostanów.

Wszelkie zabiegi hodowlane (w tym silniejsze cięcia pielęgnacyjne) prowadzone w pasie drzewostanu o szerokości około 20-30 m przylegającego do szlaków komunikacyjnych powinny być zawsze ukierunkowane na poprawę zdrowotności i stabilności strefy przejściowej, a jej kształtowanie winno mieć charakter ciągły.

Wyżej opisanych stref przejściowych **nie należy** wliczać w powierzchnię kęp ekologicznych pozostawionych do ich naturalnego rozpadu.

W przypadku, kiedy droga publiczna (niezależnie od jej kategorii) lub linia kolejowa stanowi granicę pomiędzy lasem a innym ekosystemem należy kierować się nadrzędną zasadą zachowania bezpieczeństwa osób i mienia znajdujących się na ww. obiektach kierując się zasadami opisanymi w rozdziale I.

Rozdział II

Strefy ekotonowe.

1. Usunięcie drzewostanu cięciem zupełnym w strefie ekotonowej może nastąpić w zasadzie tylko w wyniku klęsk żywiołowych (pożar, działanie wiatru, susza itp.) lub w sytuacji, kiedy pozostawienie ekotonu mogłoby zagrażać bezpieczeństwu ludzi lub mienia (np. niebezpieczeństwo wystąpienia pożaru). W przypadku stwierdzenia braku wytworzonej strefy ekotonowej lub gdy jej pozostawienie stwarza realne zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia, decyzję o uprzątnięciu drzewostanu, w oparciu o rzetelnie sporządzoną dokumentację (również w formie fotograficznej) podejmuje każdorazowo nadleśniczy.

2. Przy zakładaniu stref ekotonowych od podstaw tj. na etapie zakładania upraw, należy stosować możliwie bogaty wachlarz gatunków rodzimych, luźniejszą więźbę sadzenia, dążąc do maksymalnego wypełnienia zarówno w poziomie jak i w pionie roślinnością drzewiastą i krzewiastą. Większa liczba gatunków dostosowanych do istniejących warunków siedliskowych zwiększy walory ochronne i stabilność ekologiczną drzewostanu. Gatunki należy wprowadzać w układzie trzech stref poczynając od najbardziej wewnętrznej tj. strefy drzewiastej (około 15 m), strefy drzewiasto - krzewiastej (około 5 m), oraz strefy krzewiastej (około 5 m). W przypadku zastosowania gradzenia jako formy ochrony lasu przed zwierzyną należy objąć nim także tworzoną strefę ekotonową.

3. W istniejących młodnikach na obrzeżach kompleksów leśnych, na styku z innymi ekosystemami należy stosować silniejsze cięcia pielęgnacyjne (CP), co spowoduje silniejszy rozwój ściany ochronnej drzewostanu.

4. W przypadku niedostatecznie wytworzonego ekotonu w drzewostanach przedrębnych, na etapie wykonywania zabiegów TW lub TP na granicy z sąsiadującymi ekosystemami pozostawiać rozrzedzony pas drzewostanu o szerokości zbliżonej do wysokości drzew panujących, celem wprowadzenia młodego pokolenia złożonego z drzew i krzewów rodzimego pochodzenia, dostosowanych do istniejących warunków siedliskowych.

5. Przy zakładaniu i kształtowaniu stref ekotonowych należy w maksymalnym stopniu wykorzystywać istniejące odnowienie naturalne (również gatunków krzewiastych). Przestoje i pozostałości poprzedniego drzewostanu są pożądanym składnikiem strefy drzewiasto – krzewiastej.

6. Właściwie ukształtowane ekotony w cięciach rębnych przy uwzględnieniu nadrzędnej zasady zachowania bezpieczeństwa zarówno osób jak i mienia znajdującego się na tych terenach lub bezpośrednio do nich przylegającego, powinny być w miarę możliwości zaliczane, jako kępy ekologiczne pozostające do naturalnego rozpadu.

Rozdział III

Strefy ochronne.

1. Stosownie do § 31 pkt.4 Zasad Hodowli Lasu, nie należy stosować zrębów zupełnych bezpośrednio przy źródłiskach, rzekach, jeziorach, a także w miejscach kultu religijnego i wokół drzew matecznych, pozostawiając pas ochronny szerokości odpowiadającej, co najmniej wysokości otaczającego drzewostanu, stanowiący strefę przejściową pomiędzy w/w obiektami a założonym zrębem.

2. Wyjątkiem od powyższych zapisów mogą być sytuacje opisane w pkt. 1 rozdziału II.

3. W razie potrzeby ukształtowania strefy ochronnej wokół ww. obiektów można zastosować inne, poza zupełnymi, rodzaje cięć dające gwarancję otrzymania sukcesu ekologicznego i hodowlanego.

4. Właściwie ukształtowane strefy ochronne w cięciach rębnych przy uwzględnieniu nadrzędnej zasady zachowania bezpieczeństwa zarówno osób jak i mienia znajdującego się na tych terenach lub bezpośrednio do nich przylegającego, powinny być w miarę możliwości zaliczane, jako kępy ekologiczne pozostające do naturalnego rozpadu.

5. Decyzję w zakresie pozostawienia stref ochronnych przy obiektach wymienionych w pkt.1 niniejszego rozdziału musi podjąć każdorazowo nadleśniczy, biorąc pod uwagę uwarunkowania terenowe i przyrodnicze, w tym tworzenie korytarzy ekologicznych.

7.4. Ochrona bioróżnorodności

Różnorodność na wszelkich poziomach, bogactwo genetyczne, zgodność z warunkami siedliskowymi, czy rodzime pochodzenie są czynnikami wzmacniającymi trwałość lasu. Ochrona tej bioróżnorodności, gdzie ona występuje i przywracanie jej w miejscach gdzie została zachwiana, należy do podstawowych działań współczesnego leśnictwa.

Od lat sześćdziesiątych gospodarka leśna Nadleśnictwa Ustroń podporządkowana jest głównie utrzymaniu drzewostanów i wzmocnieniu ich odporności, przez ich przebudowę z wprowadzaniem gatunków liściastych bardziej odpornych na szkody biotyczne i abiotyczne.

Ochrona różnorodności biologicznej jest realizowana w oparciu o obowiązujące w Lasach Państwowych zarządzenia i instrukcje. Do najważniejszych z nich należą trzy zarządzenia Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych: nr 30 z 1994 i nr 5 z 2001, oraz nr 11A z 1999 roku. Ochrona różnorodności biologicznej powinna przebiegać na wszystkich poziomach.

Na **poziomie krajobrazu** należy dążyć do zachowania naturalnych form krajobrazu, jakimi są różne typy lasu, śródleśne łąki, bagna, torfowiska, wrzosowiska, twory przyrody nieożywionej itp. Poprzez kształtowanie strefy ekotonowej należy dążyć do harmonizowania przejść pomiędzy różnymi biotopami (formami krajobrazu).

Na **poziomie ekosystemu** należy jak najszerszej chronić i wykorzystywać w hodowli lasu zmienność mikrosiedlisk. Mikrosiedliska zajmujące nieraz bardzo małe powierzchnie, należy wykorzystywać do wprowadzenia cennych gatunków domieszkowych. Chronić należy małe ekosystemy wilgotne jak młaki, źródlika, bagienka, torfowiska, mszary będące środowiskiem występowania rzadkiej flory i fauny.

Różnicowanie drzewostanów zgodne z warunkami naturalnymi polega na utrzymaniu odpowiedniej struktury gatunkowej, wiekowej, warstwowej i przestrzennej. Zapewnieniu takiej różnorodności drzewostanów ma służyć odpowiednio prowadzona gospodarka leśna, a szczególnie rębnie złożone dostosowane do siedliska i drzewostanu w taki sposób by stworzyć najlepsze warunki dla odnowienia i rozwoju lasu. Wykonywane cięcia należy dostosować do konkretnych warunków lokalnych. Wzbogaceniu różnorodności drzewostanów ma również służyć pozostawienie niektórych starych drzew do ich biologicznej śmierci oraz pozostawienie wybranych drzew martwych (szczególnie dziuplastych), jako siedziby licznych organizmów decydujących o bogactwie i procesach samoregulacji w przyrodzie.

Na **poziomie gatunkowym** ochrona różnorodności może dotyczyć warstwy drzew, krzewów czy runa. W przypadku drzew chodzi głównie o wzbogacenie składu gatunkowego drzewostanów. Cenne domieszki (np. fitomelioryacyjne) korzystnie wpływają na trwałość lasów, ale przy ich wprowadzaniu należy się kierować wymaganiami siedliskowymi i klimatycznymi poszczególnych gatunków (wykorzystanie mikrosiedlisk). W przypadku rzadkich czy chronionych gatunków krzewów i roślin runa, należy zabiegi hodowlane w drzewostanie podporządkować ochronie tych stanowisk.

W zróżnicowanym środowisku leśnym występuje również większa różnorodność gatunków zwierząt. Między innymi bardzo wiele gatunków jest związanych z martwą i butwiejącą tkanką drzew, stąd korzystne jest pozostawianie pewnej ilości martwych drzew w lesie do ich mineralizacji.

Na **poziomie genetycznym** należy dążyć do zachowania możliwie jak najszerszej puli genowej, co sprzyja zwiększeniu odporności na zmieniające się warunki stresogenne, poprzez rozszerzenie bazy genowej biorącej udział w selekcji naturalnej. Wskazane jest, zatem na możliwie jak największych obszarach zachowywanie różnorodności genowej. Można to osiągnąć przez maksymalne wykorzystanie odnowienia naturalnego pochodzącego od jak największej liczby osobników.

Prowadzona w lasach gospodarka selekcyjna dążąca do wyodrębnienia najcenniejszych ekotypów gatunków drzew leśnych również poważnie wpływa na zachowanie zasobów genowych. W związku z tym, że selekcję prowadzi się w kierunku populacyjnym, a nie osobniczym nie zachodzi obawa zawężenia puli genowej.

Oceniając Nadleśnictwo Ustroń pod kątem bioróżnorodności należy zauważyć, że w wyniku prowadzonej gospodarki taka wielopoziomowa bioróżnorodność została wykształcona, zachodzi jednak konieczność jej poszerzenia i utrzymania.

7.5. Akumulacja drewna martwego

Instrukcja Ochrony Lasu obowiązująca od 1 stycznia 2012 r. wymaga usuwania z lasu martwych i obumierających drzew wg odpowiednich zasad, ale jednocześnie wprowadza pojęcia: „gospodarka martwą materią organiczną” oraz „drzewo biocenotyczne” (rozd. 3.2). Na zrębach zupełnych ZHL przewidują pozostawienie fragmentów starodrzewu wraz z nienaruszonymi warstwami dolnymi, aż do naturalnego rozpadu. W ten sposób współczesne wytyczne określające sposób gospodarowania w lasach aprobuja pozostawianie na powierzchni leśnej pewnej ilości drzew obumierających i martwych, co jest gwarancją m.in. zachowania różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych.

Należy dążyć, aby docelowo ilość martwego drewna, w długiej perspektywie czasowej związanej z koniecznym czasem do akumulacji martwego drewna, była powyżej 10 m³/ha, w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych kwaśne buczyny górskie - 9110 i żyzne buczyny górskie – 9130.

Decyzja o pozostawianiu na gruncie martwych drzew, stojących lub leżących, powinna być poprzedzona oceną fitopatologiczną. Pozostawienie martwych drzew, które zginęły w wyniku konkurencji lub uszkodzeń mechanicznych nie tworzy zagrożenia dla lasu, natomiast podejrzenie o infekcje bakteryjne i grzybowe, a także możliwość stworzenia bazy rozwojowej szkodliwych owadów, jest przesłanką do usunięcia martwych drzew poza powierzchnię leśną. Niekiedy pozostawienie zainfekowanych drzew jest możliwe po zastosowaniu dodatkowych zabiegów – zwykle korowania w odpowiednich terminach przewidzianych instrukcją ochrony lasu.

Cele ochrony przyrody związane z martwymi drzewami (a w szczególności z pozostawionymi na gruncie martwymi drzewami stojącymi) stają się czasami sprzeczne z wymaganiami bezpieczeństwa pracy w lesie. Martwe drzewa w LP są często sprawcą rosnącej liczby wypadków, w tym także śmiertelnych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi bezpieczeństwa prac leśnych można je wykonywać po usunięciu wszelkich zagrożeń dla zdrowia i życia pracowników i innych osób. Drzewa martwe stojące, jako drzewa niebezpieczne winny być uprzednio obalone (z pozostawieniem ich w lesie), jeżeli występują w strefie niebezpiecznej ścinanego drzewa, lub prowadzone są jakiegokolwiek inne prace leśne w odległości równej lub mniejszej od wysokości drzewa ekologicznego. Rozważyć należy i ewentualnie przyjąć w pracach leśnych dodatkowe strefy niebezpieczne związane z obecnością stojących drzew martwych tj. określenie zakazu zbliżania się, przebywania oraz prowadzenia wszelkich prac związanych z gospodarką leśną w strefie równej lub mniejszej od min. jednej wysokości drzewa martwego przed jego obaleniem. Przyjęcie powyższych zasad postępowania w praktyce pozwoli na pogodzenie zasad ochrony przyrody z bezpieczeństwem pracy w lesie.

Jednorazowe pozostawienie docelowej ilości nie jest pożądane (ze względu na bezpieczeństwo drzewostanu), ani zwykle możliwe (ze względu na brak takiej ilości drewna). Ten proces powinien mieć charakter ciągły w okresie gospodarczym. Opracowania wymaga też strona techniczna tego procesu, tj. określenie przypadków okrzesywania, korowania,

Obecnie stosowana metodyka inwentaryzacji zapasu drzew martwych nie odnosi się do konkretnych siedlisk przyrodniczych w obrębie obszaru Natura 2000. Ze względu na niewielką ilość próbną powierzchnię terenową na podstawie, których określono ilość martwego drewna nie jest możliwe zagregowanie danych do poziomu poszczególnych siedlisk przyrodniczych. Podanie informacji o ilości martwego drewna na podstawie jednej powierzchni w siedlisku np. jaworzyny byłoby wprowadzaniem w błąd i nierzetelne (bez podstaw statystycznych).

Kwestia pozostawiania drzew biocenotycznych jest szczegółowo opisana w IOL i nie wymaga przeniesienia do projektu PUL, pod warunkiem, że w PZO nie będą inne zapisy.

Dotychczasowe doświadczenia z oznaczaniem kęp wskazują na zbędność tego typu rozwiązań. Należy podkreślić również, że projektowane kępy po cięciach rębnych będą wyznaczane na etapie realizacji przez Nadleśnictwo Ustroń.

Według aktualnej inwentaryzacji drewna martwego, wykonanej łącznie z inwentaryzacją zapasu na powierzchni leśnej zalesionej, średnia miąższość drewna martwego (leżącego i stojącego) dla Nadleśnictwa wynosi 12,35 m³/ha, co stanowi 3,96 % zapasu, przy czym miąższość martwych drzew stojących wynosi 4,65 m³/ha, a leżących i fragmentów drzew 7,70 m³/ha. Całkowita masa drewna martwego stwierdzona na powierzchniach pomiarowych wynosi 106142,38 m³ na powierzchni leśnej zalesionej. Do uprzątnięcia zaprojektowano około 22 % miąższości przestojów. Pozostałe zostawiono do śmierci biologicznej i rozkładu. Należy również podkreślić, że duże zasoby drewna martwego zakumulowane są w pniakach, które nie były objęte pomiarem.

8. Rozwój rekreacji i turystyki

W zbliżającym się okresie gospodarczym prace w zakresie zagospodarowania turystycznego należy skoncentrować na:

1. Ograniczaniu uciążliwości dla środowiska leśnego już istniejących obiektów i urządzeń turystycznych. Do działań tych zaliczyć można: sprawne gromadzenie i wywóz śmieci, likwidacja dzikich wysypisk śmieci. Należałoby w tym zakresie współpracować z gminami, które podobne postulaty przedstawiają w "Studiach zagospodarowania przestrzennego".
2. Podnoszenie standardu obsługi ruchu turystycznego poprzez:
 - budowę wiat i schronów przeciwdeszczowych na długich odcinkach szlaków, wyznaczenie miejsc do palenia ognia, oraz w miarę możliwości zapewnienie opału (odpłatnie);
 - wyznaczenie nowych ścieżek przyrodniczych;
 - ustawienie tablic informacyjnych, oraz poprowadzenie ścieżek do ciekawych tworów przyrody, kapliczek, źródeł wody itp.;
 - wydawanie informatorów o atrakcjach czekających na turystów w lasach nadleśnictwa.

Rozwój niektórych nowych form turystyki przebiega w sposób niekontrolowany stwarzając liczne zagrożenia dla ekosystemów leśnych, i prowadzonych zabiegów gospodarczych. W związku z tym korzystne byłoby, aby rozwój turystyki przebiegał przy współpracy nadleśnictwa z lokalnymi władzami samorządowymi.

W przypadku wyznaczania nowych miejsc postoju pojazdów, szlaków turystycznych lub innych urządzeń turystycznych przebiegających przez teren nadleśnictwa lub w jego pobliżu konieczne jest uzgodnienie tych przedsięwzięć z Nadleśniczym, który może nie wyrazić zgody na ich tworzenie.

W celu prowadzenia skutecznej edukacji dla zrównoważonego rozwoju Nadleśnictwo w miarę potrzeb i możliwości będzie się starało podjąć działania zmierzające do pozyskania finansowych środków zewnętrznych służących zarówno działaniom edukacyjnym, promocyjnym jak i modernizacji i budowie infrastruktury służącej edukacji przyrodniczo-leśnej, wypoczynkowi, turystyce, uprawianiu sportów i obcowaniu z naturą.

9. Edukacja ekologiczna

Wyniki badań naukowych świadczą o dużej zależności między stanem świadomości ekologicznej społeczeństwa a stanem środowiska, wynika z nich także to, że różne działania przyjazne środowisku, są podejmowane przez ludzi tym chętniej, im wyższe jest wykształcenie. Sposobem na osiągnięcie pożądanego stanu świadomości społecznej jest realizacja planowych programów edukacji ekologicznej, obejmująca wszystkie grupy społeczne, wykorzystująca wszystkie struktury edukacyjne, formalne i nieformalne.

Trzeba zdawać sobie jednak sprawę, że na efekty edukacji ekologicznej trzeba czekać latami. Np. szacuje się, że zmiana stosunku do zwierząt wymaga 2-3 pokoleń. Oddziaływaniem edukacyjnym należy objąć całe społeczeństwo z priorytetem dla szkolnictwa formalnego.

Edukacyjna działalność nadleśnictwa może przybierać różne formy np.:

- publikacje naukowe i popularnonaukowe w czasopismach leśnych i przyrodniczych;
- publikacje w prasie lokalnej;
- udział w audycjach radiowych i telewizyjnych (zwłaszcza w programach lokalnych);
- wydawanie folderów, informatorów itp. o tematyce ekologicznej;
- organizowanie spotkań w klubach, szkołach itp.;
- wykorzystanie (w miarę możliwości) nowoczesnych technik przekazu informacji - umieszczanie na stronach internetowych, artykułów, czy prezentacji propagujących edukację ekologiczną.

Należy również postulować rozszerzenie działań proekologicznych poza nadleśnictwem. Dotyczy to szczególnie szkolnictwa, które może nawiązać współpracę z leśnictwem. Może to przebiegać np. przez:

- wspieranie inicjatywy organizowania klas ekologicznych oraz tworzenie programów autorskich zarówno w szkołach podstawowych jak i średnich
- zinventaryzowanie zawartości bibliotek szkolnych i pedagogicznych, oraz dofinansowanie tych bibliotek, które mogłyby stać się małymi centrami edukacji ekologicznej w swoim najbliższym rejonie.

Ważnym elementem edukacji ekologicznej docierającym do wszystkich turystów są tablice informacyjne. Powinny one jednak zawierać podane w atrakcyjnej formie informacje o osobliwościach przyrodniczych i kulturowych. Unikać należy tablic z samymi zakazami. Dotyczy to również tablic informujących o pracach z zakresu gospodarki leśnej. W obecnym czasie, gdy wycięcie pojedynczego drzewa budzi nieraz szereg kontrowersji i protestów, wynikających często z braku dostatecznej wiedzy z zakresu biologii lasu, celowe jest uzupełnienie tablic zakazujących wstępu z powodu prac leśnych o takie informacje jak: rodzaj wykonywanego zabiegu, jego cel oraz uzasadnienie konieczności jego wykonania. Ważne jest umieszczanie takich informacji zwłaszcza w miejscach o dużym natężeniu ruchu turystycznego. Pozwoli to rozwiązać szereg wątpliwości u osób stykających się z takimi pracami, jak również podnieść poziom ich wiedzy na ten temat.

Mgr inż. Marek Szeremeta

Kraków, 2017 r.

10. Zestawienie zadań z zakresu ochrony przyrody

Tabela 77. ZESTAWIENIE ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY PRZYRODY (TABELA XXIII – IUL).

(Zgodnie z IUL z 2012r. załącznik ten odpowiada Tabeli nr XXIII).

L.p.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (ustanowione lub proponowane wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
Rezerваты przyrody:				
1.	Rezerwat „Czantoria”: obręb: Ustroń; leśnictwo: Czantoria; oddziały: 52, 55, 55Aa, 55Ab, 55Ac, 55Ad, 55A~a, 55A~b, 55A~c, 55A~d	Zakazy i dopuszczenia na terenie wymienionego rezerwatu określają Akty prawne go powołujące, jak również z art. 15 Ustawy o ochronie przyrody.	Zadania zgodnie z planem ochrony rezerwatu po jego ustanowieniu.	Według zadań ochronnych.
2.	Rezerwat „Kopce”: obręb: Hażlach; leśnictwo: Kalembyce; oddziały: 206c, 206d, 206f, 206g, 206h, 206~b	Zakazy i dopuszczenia na terenie wymienionego rezerwatu określają Akty prawne go powołujące, jak również z art. 15 Ustawy o ochronie przyrody.	Zadania zgodnie z planem ochrony rezerwatu po jego ustanowieniu.	Według zadań ochronnych.
3.	Rezerwat „Lasek Miejski nad Olzą”: obręb: Ustroń; leśnictwo: Dzięgielów; oddziały: 103p	Zakazy i dopuszczenia na terenie wymienionego rezerwatu określają Akty prawne go powołujące, jak również z art. 15 Ustawy o ochronie przyrody.	Zadania zgodnie z planem ochrony rezerwatu po jego ustanowieniu.	Według zadań ochronnych.
4.	Rezerwat „Skarpa Wiślicka”: obręb: Hażlach; leśnictwo: Dębowiec; oddziały: 74b, 74c, 75a, 75b, 75c, 75d, 75f, 75g, 75~b	Zakazy i dopuszczenia na terenie wymienionego rezerwatu określają Akty prawne go powołujące, jak również z art. 15 Ustawy o ochronie przyrody.	Zadania zgodnie z planem ochrony rezerwatu po jego ustanowieniu.	Według zadań ochronnych.
5.	Rezerwat „Zadni Gaj”: obręb: Ustroń; leśnictwo: Dzięgielów; oddziały: 122g, 122i, 122j	Zakazy i dopuszczenia na terenie wymienionego rezerwatu określają Akty prawne go powołujące, jak również z art. 15 Ustawy o ochronie przyrody.	Zadania zgodnie z planem ochrony rezerwatu po jego ustanowieniu.	Według zadań ochronnych.
Obszary Natura 2000:				
6.	Obszar Natura 2000: (OZW) - Obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty „Beskid Śląski PLH240005” o pow. 26405,25 ha w tym na gruntach	Zakazy i dopuszczenia na terenie Obszaru Natura 2000 „Beskid Śląski PLH240005” określone zostaną w Planie Zadań Ochronnych.	Zabiegi zaprojektowane w projekcie PUL w oparciu o ideę utrzymania ciągłości siedlisk leśnych, prowadzenia gospodarki w sposób naśladowujący naturalne procesy	Brak. W chwili ustanowienia Planu Zadań Ochronnych dla OZW Beskid Śląski

L.p.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (ustanowione lub proponowane wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
	<p>N-ctwa 2978,66 ha, w tym: obręb: Brenna: Leśnictwo Górki: 10-13, 14a-f, 14j, 14~a, 14~b, 14~c, 14~d, 15a-g, 15~a, 15~c, 16a, 16c-d, 16~a, 16~b, 17b, 17~b, 18-25, 26a-d, 26~a, 26~b, 26~c, 27a-f, 27~a, 27~b, Leśnictwo Leśnica: 135a-d, Leśnictwo Cisowa: 34~b, 35-b, 56a, 56b, 143-149, 150d-j, 150~a, 151-157; Leśnictwo Bukowa: 38-43, 44a-f, 44~a, 44~b, 44~c, 45a, 45j, 45~c, 49c-i, 49~b, 59-61, 62a-f, 62~a, 62~b, 63a-b, 63~a, 63~b, 64a-d, 64~a, 65a-c, 65g, 65h, 65~a, 66d, 68-71, 72a-f, 72h-j, 72~a, 72~c, 72~d, 73a-h, 73~a, 73~b, 73~c, 74a-f, 74h-j, 74~b, 74~c; obręb: Ustroń: Leśnictwo Równica: 1c-k, 1~a, 1~b, 2a-d, 2~a, 2~b, 2~c, 3a-j, 3~a, 3~b, 3~d,</p>	<p>W chwili obecnej opracowywany jest Plan Zadań Ochronnych dla OZW Beskid Śląski PLH240005.</p>	<p>zachodzące w tych drzewostanach (bliska naturze hodowla lasu).</p>	<p>PLH240005 zadania ochronne zostaną uwzględnione przy realizacji PUL.</p>

L.p.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (ustanowione lub proponowane wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
	<p>4, 5a-i, 5~a, 5~b, 6, 7a, 7b, 7~a, 7~b, 7~c, 8, 9a, 9b, 9~b, 9~d, 10a-h, 10~a, 10~b, 10~c, 11a, 11d-f, 11i-j, 11~a, 11~b, 12a, Leśnictwo Czantoria: 44-48, 48Aa-f, 48A~a, 48A ~b, 48A ~c, 48B, 49f-i, 49~a, 49~b, 51a-b, 51d-f, 51~a, 51~b, 51A, 52-55, 55A, 56-57, 58b-j, 58l, 58~a, 58~b, 58~c, 59, 60a-f, 60~b, 61, 62d-h, 62j, 62~a, 62~b, 63-64, 65b-f, 65~a, 66a-f, 66~a, 66~b, 66~c, 67b-f, 67~a, 68, 69h, 69l-p, 69~a, 70-74, Leśnictwo Dzięgielów: 75-87, 88a, 88b, 88d, 88~a, 120g, 120~d, 122a-k, 122m, 122o, 122~a</p>			
7.	<p>Obszar Natura 2000: (OZW) - Obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty „Pierściec PLH240022” o pow. 1702,07 ha (w tym na gruntach Nadleśnictwa 594,71 ha):</p>	<p>Ochrona siedliska polega na zachowaniu właściwego składu gatunkowego, zachowaniu zróżnicowanej struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanu.</p>	<p>Według planu zadań ochronnych (PZO). Zabiegi zaprojektowane w PUL w oparciu o ideę utrzymania ciągłości siedlisk leśnych, prowadzenia gospodarki w</p>	<p>Według PZO. Opis działań ochronnych zamieszczono w tabeli XXIIIC – stanowiącej wyciąg z zarządzenia RDOŚ o</p>

L.p.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (ustanowione lub proponowane wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
	<p>obręb: Hażlach; Leśnictwo Pierściec: 42c, 45, 46i, 46j, 46k, 46l, 46n, 48-54, 54A, 55-67, 68a, 68b, 68c, 68d, 68f, 68-a, 68-b, 69, 70a, 70b, 70c, 70d, 70f, 70g, 70h, 70i, 70j, 70k, 70l, 70m, 70n, 70o, 70p, 70r, 70s, 70t, 70w, 70x, 70-a, 70-b</p>	<p>Zakazy i dopuszczenia na terenie Obszaru Natura 2000 Pierściec PLH240022 określone zostały w Planie Zadań Ochronnych.</p> <p>Należy zaznaczyć iż w momencie opracowywania projektu PUL, istniał projekt Planu Zadań Ochronnych (PZO) Obszaru Natura 2000 Pierściec PLH240022.</p>	<p>sposób naśladujący naturalne procesy zachodzące w tych drzewostanach (bliska naturze hodowla lasu).</p> <p>W trakcie przeprowadzania zabiegów gospodarczych w wydzieleniach, w których występują płatowo siedliska przyrodnicze (przedmioty ochrony), należy chronić płaty siedliska, poprzez wyłączenie z użytkowania rębego tych części wydzieleni gdzie one występują, a cięcia o charakterze pielęgnacyjnym wykonywać w sposób nie zagrażający trwałości siedliska przyrodniczego.</p> <p>W celu umożliwienia realizacji powyższych wskazań na mapach cięć zaznaczono lokalizację płatów siedlisk przyrodniczych i w wyciągach z Programu Ochrony Przyrody dla leśnicznych opisano sposób ochrony siedliska.</p>	<p>ustanowieniu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura Pierściec PLH240022.</p>
8.	<p>Obszar Natura 2000: (OZW) - Obszar mający Znaczenie dla Wspólnoty „Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001” o pow. 266,89 ha (w tym na gruntach Nadleśnictwa 165,22 ha): obręb: Ustroń; Leśnictwo Dziegielów: 114a-g, 114-a, 114-b, 115a-g, 115-a, 115-b, 115-c, 115-d, 116a-c, 116-a, 116-b, 117 obręb: Hażlach: Leśnictwo Dębowiec: 74b, 74c, 75a-f, 75-b Leśnictwo Kalembe: 208-211</p>	<p>Ochrona siedliska polega na zachowaniu właściwego składu gatunkowego, zachowaniu zróżnicowanej struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanu.</p> <p>Zakazy i dopuszczenia na terenie Obszaru Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001 określone zostały w Planie Zadań Ochronnych.</p> <p>Należy zaznaczyć iż w momencie opracowywania projektu PUL, istniał projekt Planu Zadań Ochronnych (PZO) Obszaru Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001.</p>	<p>Według planu zadań ochronnych (PZO).</p> <p>Zabiegi zaprojektowane w PUL w oparciu o ideę utrzymania ciągłości siedlisk leśnych, prowadzenia gospodarki w sposób naśladujący naturalne procesy zachodzące w tych drzewostanach (bliska naturze hodowla lasu).</p> <p>W trakcie przeprowadzania zabiegów gospodarczych w wydzieleniach, w których występują płatowo siedliska przyrodnicze (przedmioty ochrony), należy chronić płaty siedliska, poprzez wyłączenie z użytkowania rębego tych części wydzieleni gdzie one występują, a cięcia o charakterze pielęgnacyjnym wykonywać w sposób nie zagrażający trwałości siedliska przyrodniczego.</p> <p>W celu umożliwienia realizacji powyższych wskazań na mapach cięć zaznaczono lokalizację płatów siedlisk przyrodniczych i w wyciągach z Programu Ochrony</p>	<p>Według PZO.</p> <p>Opis działań ochronnych zamieszczono w tabeli XXIIB – stanowiącej wyciąg z zarządzenia RDOŚ o ustanowieniu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001.</p>

L.p.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (ustanowione lub proponowane wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
			Przyrody dla leśniczych opisano sposób ochrony siedliska.	
9.	<p>Obszar Natura 2000: „Dolina Górnej Wisły PLB240001” o pow. 24740,20 ha (w tym na gruntach Nadleśnictwa 1919,01 ha): obręb: Hażlach; Leśnictwo Pierściec: 34-72, Leśnictwo Dębowiec: 73-79, 123-155 Leśnictwo Pruchna: 86-95, 96a, 96b, 97</p>	<p>Zakazy i dopuszczenia na terenie Obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Wisły PLB240001 określone zostały w Planie Zadań Ochronnych.</p> <p>Należy zaznaczyć iż w momencie opracowywania projektu PUL, istniał Plan Zadań Ochronnych (PZO) Obszaru Natura 2000 OZW Dolina Górnej Wisły PLB240001.</p>	<p>Według planu zadań ochronnych (PZO). Zabiegi zaprojektowane w PUL dotyczące ochrony czynnej gatunków ptaków i ich siedlisk oraz związane są z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania.</p> <p>Opis zadań ochronnych: Tabela XXIIA. Wyciąg z Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Wisły PLB240001, dotyczących przedmiotów ochrony zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa.</p>	<p>Według PZO. Opis działań ochronnych zamieszczono w tabeli XXIIA – stanowiącej wyciąg z zarządzenia RDOS o ustanowieniu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura Dolina Górnej Wisły PLB240001.</p>
Parki krajobrazowe:				
10.	<p>Park krajobrazowy: „Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego” o pow. 38620,00 ha w tym na gruntach N-ctwa 6435,64 ha, w tym: obręb: Brenna: oddziały: 10~a, 10b-h, 11c-p, 11~a, 11~b, 11~c, 11~d, 11~f, 12k-p, 12~a, 13b-j, 13~a, 14-30, 31a-m, 31~a, 32-36, 37a, 38-40, 41a-d, 41~a, 42-44, 45a-r, 45~a, 45~b, 45~c, 46, 47a-d, 47~a, 47~b, 48a-d, 48g, 48~a, 48~b,</p>	<p>Ochrona obszaru ze względu na walory krajobrazowe i kulturowe Beskidu Śląskiego.</p> <p>Parki krajobrazowe to obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe; a celem ich utworzenia jest zachowanie, popularyzacja i upowszechnienie tych wartości w warunkach racjonalnego gospodarowania tzn. łączenie funkcji ochronnych z gospodarczymi.</p> <p>Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego nie posiada aktualnego planu ochrony.</p> <p>Zakazy i dopuszczenia na terenie obiektu określone zostaną w Planie Ochrony Parku Krajobrazowego</p>	<p>Zgodnie z PUL.</p> <p>Na terenie Lasów Państwowych znajdujących się w granicach Parku Krajobrazowego zadania wynikające ze strategicznych kierunków ochrony i funkcjonowania PK zostały uwzględniane w projekcie Planu urządzenia lasu.</p> <p>Cel ochrony jest realizowany.</p> <p>Aktualnie powstaje Projekt Planu Ochrony Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego.</p>	<p>Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (ze zmianami) Art. 16.</p>

L.p.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach w zakresie ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (ustanowione lub proponowane wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
	49-52, 53a-c, 53l, 53~a, 53~b, 53~c, 54-57, 58a, 59-65, 66a-c, 66g-h, 66~a, 66~b, 66~c, 68-75, 75A, 76-84, 85c-h, 85~b 86a, 86c-j, 86l-m, 86~a, 86~b, 87-96, 97a, 97c-h, 97~a, 97~b, 98, 99a-b, 99f-g, 99~b, 100-107, 108a-k, 108m, 108o, 108~a, 109-149, 150d-j, 150~a, 151-153, 154b-i, 154~a, 155-156 157a-f, 157~a, 157~b oraz obręb: Ustroń: oddziały: 1c-k, 1~a, 1~b, 2a-d, 2~a, 2~b, 2~c, 3a-j, 3~a, 3~b, 3~d, 4, 5a-i, 5~a, 5~b, 6-8, 9a-f, 9~b, 9~c, 9~d, 10, 11i, 11~b, 12-16, 17a-d, 17g, 17l, 17~a, 17~b, 18-21, 23-25, 25A, 26-40, 41a-g, 41~a, 41~b,	Beskidu Śląskiego.		

L.p.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (ustanowione lub proponowane wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
	42, 43a-g, 43-a, 43-b, 43-c, 44-48, 48Aa-f, 48A-a, 48A-b, 48A-c, 48B, 49c-i, 49-a, 49-b, 50-51, 51A, 52-55, 55A, 56-57, 58c-l, 58-a, 58-b, 58-c, 59-64, 65b-f, 65-a, 66a-f, 66-a, 66-b, 66-c, 67b-f, 67-a, 68, 69c-d, 69g-h, 69k-p, 69-a, 70, 71a-b, 71d-f, 71-a, 71-b, 72-77, 78c-g, 78-a, 78-b, 78-c, 79a-d, 79j, 79-a, 79-b, 80-87, 88a-b, 88d, 88-a			
Inne:				
11.	Obszar chronionego krajobrazu: „Cieszyńskie Pogórze” o pow. 830,30 ha w tym na gruntach N-ctwa 95,42 ha Lokalizacja: obręb: Ustroń, leśnictwie Dzięgielów, oddziały 103 (a-n, r) i 103-a	Obszary chronionego krajobrazu są formą ochrony przyrody, o niewielkich rygorach ochronności. Obszary chronionego krajobrazu są przeznaczone głównie na rekreację, a działalność gospodarcza podlega tylko niewielkim ograniczeniom (zakaz wznoszenia obiektów szkodliwych dla środowiska i niszczenia środowiska naturalnego). Zagospodarowanie Obszaru chronionego krajobrazu powinno zapewnić stan równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych.	Na terenie Lasów Państwowych znajdujących się w granicach obszarów chronionego krajobrazu zadania wynikające ze strategicznych kierunków ochrony i funkcjonowania OCHK zostały uwzględniane w projekcie Planu Urządzenia Lasu. Cel ochrony jest realizowany.	Brak.

L.p.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (ustanowione lub proponowane wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
12.	<p>Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Ustroń znajdują się 3 stanowiska dokumentacyjne przyrody nieożywionej: „Jasieniowa”, „Kamieniołom Skalica” i „Jaskinia Wiślańska”.</p> <p>Stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej: „Jasieniowa” o pow. 5,50 ha w tym na gruntach N-ctwa 1,68 ha Lokalizacja: obręb: Ustroń, leśnictwo Dzięgielów, oddziały 109a;</p> <p>Stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej: „Kamieniołom Skalica” o pow. 0,99 ha w tym na gruntach N-ctwa 0,99 ha Lokalizacja: obręb: Ustroń, leśnictwo Równica, oddziały 22b;</p> <p>Stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej: „Jaskinia Wiślańska” o pow. 4,19 ha w tym na gruntach N-ctwa 4,19 ha Lokalizacja: obręb: Brenna, leśnictwo Leśnica, oddziały 112i, 113c, 113d, 113~c</p>	<p>Celem ustanowienia stanowiska dokumentacyjnego „Jasieniowa” jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych unikatowych odsłoneń fliszu karpackiego, w tym wapieni cieszyńskich, a także stanowisk rzadkich gatunków roślin i zwierząt.</p> <p>Stanowisko dokumentacyjne „Kamieniołom Skalica” podlega ochronie w celu zachowania szczególnej wartości przyrodniczej, krajobrazowej i dydaktycznej, jako wyrobisko po zlikwidowanym kamieniołomie „Skalica”, w którym zachowały się cenne piaskowce godulskie oraz lustro tektoniczne.</p> <p>Celem ustanowienia stanowiska dokumentacyjnego „Jaskinia Wiślańska” jest zachowanie systemu jaskiniowego wraz z formą osuwiskową w obrębie, której system ten występuje oraz zabezpieczenie przed degradacją: korytarzy jaskini, osadów i nacieków jaskiniowych, a także zachowanie zbiorowisk fauny, w tym nietoperzy hibernujących w jaskini i bytujących w jej sąsiedztwie.</p>	Brak	Zgodne z Ustawą o ochronie przyrody.
13.	<p>Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Ustroń znajdują się 2 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe: „Góra Bucze” i „Kaplicówka”.</p> <p>Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Góra Bucze” o pow. 109,00 ha w tym na gruntach N-ctwa 32,36 ha Lokalizacja: obręb: Brenna, leśnictwo Górki, oddziały</p>	<p>Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.</p> <p>Szczególnym celem ochrony zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Góra Bucze” jest zachowanie za względów</p>	Brak	Zgodne z Ustawą o ochronie przyrody.

L.p.	Lokalizacja zbioru drzewostanów o jednakowych zadaniach ochronnych (obręb, oddział, pododdział)	Ogólna charakterystyka wymogów ochronnych w zbiorze drzewostanów o jednakowych zadaniach z zakresu ochrony przyrody	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
			Zadania obligatoryjne	Zadania fakultatywne (ustanowione lub proponowane wskazania ochronne)
1	2	3	4	5
	7j, 7k, 8; Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Kaplicówka” o pow. 35,525 ha w tym na gruntach N-ctwa 1,37 ha Lokalizacja: obręb: Hażlach, leśnictwo Dębowiec, oddziały 811	przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych źródła tufowego, ekosystemów leśnych i łąkowych ze stanowiskami regionalnie rzadkich i ustępujących gatunków roślin i zwierząt. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Kaplicówka” został utworzony w celu ochrony obszaru wzgórza Kaplicówka w Skoczowie. Obejmuje fragment wzgórza Kaplicówka z licznymi gatunkami chronionych roślin i zwierząt oraz kaplicą św. Jana Sarkandra..		
Pomniki przyrody:				
14.	Pomniki przyrody Na terenie Nadleśnictwa Ustroń (na gruntach zarządzanych przez Lasy Państwowe), zlokalizowanych jest łącznie 22 pomników przyrody ożywionej i nieożywionej: w tym 14 pojedynczych drzew, 2 skupiska podwójnych drzew, 1 okaz pnąca, 4 jaskinie oraz 1 gład narzutowy. Dokładną lokalizację pomników przyrody na gruntach Nadleśnictwa przedstawiono w rozdziale 2.5).	Ochrona pomników przyrody w celu zachowania ich wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej i estetycznej. Wykonując planowe zadania w pobliżu pomników należy zachować szczególną ostrożność, aby uniknąć uszkodzeń.	Nie należy prowadzić szlaków zrywkowych i nie lokalizować miejsc składowania drewna w pobliżu pomników. Porządkować ich najbliższe otoczenie a ewentualne działania ochronne prowadzić w porozumieniu z Radą Gminy. Na bieżąco konserwować i uzupełniać, tablice informacyjne przy szlakach prowadzących do pomników. Cel ochrony jest realizowany.	Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r. (ze zmianami) Art. 45 pkt. 1.
Strefy ochrony ostoi ptaków:				
15.	Na gruntach Nadleśnictwa Ustroń zlokalizowano dwie strefy ochronne (całoroczne i okresowe) wyznaczone wokół gniazd bielika i bociana czarnego.	Ochrona miejsc przebywania i rozrodu cennych gatunków zwierząt (bielika i bociana czarnego).	Zadania gospodarcze prowadzić zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.	Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004r. (ze zmianami) Art. 50 pkt. 3.

11. MAPA DO POP

Dla potrzeb Programu Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Ustroń sporządzono mapę walorów przyrodniczo – kulturowych.

12. LITERATURA

1. Alexandrowicz B., W. Brauns A. 1975. Owady leśne. PWRiL, Warszawa.
2. Amann G. 1997. Rośliny runa – Multico Oficyna Wydawnicza, Warszawa.
3. Anderwald D. (red.). 2006. Ochrona drapieżnych zwierząt. Poszukiwanie kompromisów – Studia i materiały – Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej, Rogów.
4. Andrzejewski R., Weigle A. 2003. Różnorodność biologiczna Polski – Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa.
5. Antczak A., Buszko-Briggs M., Wronka M. 2003. NATURA 2000 w lasach Polski – Ministerstwo Środowiska, Warszawa.
6. Bac S., Rojek M. 1981. Meteorologia i klimatologia – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa.
7. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, Warszawa 2009, Ostoje ptaków w Polsce - wyniki inwentaryzacji,
8. Brożek S., Zwydak M. 2003. Atlas gleb leśnych Polski – Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa.
9. Buszko Jarosław, Atlas rozmieszczenia motyli dziennych w Polsce, 1986-1995, Turpress, Toruń 1997.
10. Czarnecki Z., Dobrowolski Z. 1982. Ptaki Europy. PWN, Warszawa.
11. Czepińska-Kamińska D. i in. 2000. Klasyfikacja gleb leśnych Polski – Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa.
12. Dyduch-Falniowska A. i in. 1999. Ostoje przyrody w Polsce – Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków.
13. Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 (OZW) Beskid Śląski PLH240005.
14. Faliński J. B. 1990. Kartografia geobotaniczna, Państwowe Przedsiębiorstwo Wydawnictw Kartograficznych, Warszawa-Wrocław.
15. Głowaciński Z. 2002. Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce, PAN – Instytut Ochrony Przyrody, Kraków.
16. Głowaciński Z. 2004. Polska Czerwona Księga Zwierząt. Bezkręgowce – Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa.
17. Głowaciński Z. i in. 1980. Stan fauny kręgowców i wybranych bezkręgowców Polski – wykaz gatunków, ich występowanie, zagrożenie i status ochronny – Państwowe Wydawnictwo Naukowe Warszawa – Kraków.
18. Gniazdowicz D. (red.). 2005. Ochrona przyrody w lasach, część II – ochrona szaty roślinnej – Wydawnictwo PTL, Poznań.
19. Grimmett R., Jones T. 1989. Important Bird Areas in Europe – Bird Life Conservation Series No. 9, Cambridge.
20. Grzywacz A. 1988. Grzyby leśne – Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa.
21. Heath M., Evans M. 2000. Important Bird Areas in Europe, Northern Europe – Bird Life International 1, Cambridge.
22. Heinze J. 1978. Motyle Polski. Wydawnictwo szkolne i pedagogiczne, Warszawa.
23. Herbich J. (red.). 2004. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków NATURA 2000 - poradnik metodyczny – Ministerstwo Środowiska, Warszawa.
24. Inspekcja Ochrony Środowiska „Monitoring gatunków roślin. cz.1,2,3. Przewodnik metodyczny.” 2010. GIOŚ. Warszawa,
25. Inspekcja Ochrony Środowiska „Monitoring gatunków zwierząt. cz.1,2,3. Przewodnik metodyczny.” 2010. GIOŚ. Warszawa,
26. Inspekcja Ochrony Środowiska „Monitoring siedlisk przyrodniczych. cz.1,2,3. Przewodnik metodyczny.” 2010. GIOŚ. Warszawa,
27. Instrukcja sporządzania programu ochrony przyrody w nadleśnictwie – Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, Departament Leśnictwa, Fundacja Rozwój SGGW, Warszawa 1996.

28. LP, 2017, Nadleśnictwo Ustroń, Aktualizacja informacji PUL maj 2017.
29. LP, 2017, Nadleśnictwo Ustroń, Inwentaryzacja leśnych siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk grzybów, roślin i zwierząt chronionych, rzadkich oraz zagrożonych.
30. Juszczak W. 1974. Płazy i gady krajowe. PWN, Warszawa.
31. Kapuściński R. 2006. Ochrona przyrody w lasach – Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa.
32. Kielczyński B., Szmidt A., Kadłubowski W. 1967. Entomologia leśna z zarysem akarologii. PWRiL, Warszawa.
33. Klimaszewski M. 1947. Podział morfologiczny południowej Polski. Czasopismo geograficzne, 17.
34. Koehler W., Schnaider Z. 1995. Atlas owadów leśnych. PWRiL, Warszawa.
35. Kondracki J. 2002. Geografia regionalna Polski – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa.
36. Konieczny K. 1986. Historia Ziemi – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa.
37. Kowalski M., Wojtowicz B. 2004. *Myotis myotis* (Borkhausen, 1797). Nocek duży. W: Adamski P., Bartel R., Bereszyński A., Kepel A., Witkowski Z. (red.). Gatunki zwierząt (z wyjątkiem ptaków). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 - podręcznik metodyczny. Tom 6. Ministerstwo Środowiska, Warszawa: 363-367.
38. Krzywicki M. 1962. Klucze do oznaczania owadów Polski, cz. XXVII.
39. Lasy w Polsce 2007 – Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa 2008.
40. Leśne obszary funkcjonalne – Instytut Badawczy Leśnictwa, Warszawa 1991.
41. Leśny przewodnik turystyczny – Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy Lasów Państwowych, Bedoń 2004.
42. Liro A. (red.) Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA – Fundacja IUCN Poland, Warszawa 1995.
43. Maciantowicz M. NATURA 2000 w leśnictwie – Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2008.
44. Makomaska-Juchiewicz M., Tworek S. Ekologiczna sieć NATURA 2000 - problem czy szansa – Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków 2003.
45. Matuszkiewicz W. Przegląd systematyczny zbiorowisk roślinnych Polski – Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa 1967.
46. Matuszkiewicz W. Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1982.
47. Matuszkiewicz J.M. 2001. Zespoły leśne Polski. PWN, Warszawa.
48. Młynarski M. Płazy i gady Polski - atlas – Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, Warszawa 1966.
49. Operat glebowo- siedliskowy dla Nadleśnictwa Ustroń. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Krakowie. 1998. Kraków.
50. Parusel J., 2012, Ekspertyza botaniczna dla potrzeb sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru natura 2000 „Cieszyńskie Źródła Tufowe”, Etap I, Katowice.
51. Passini J. (red.) NATURA 2000 - europejska sieć ekologiczna – Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa 2002.
52. Pawlaczyk P., Jermaczek A. NATURA 2000 - narzędzie ochrony przyrody – WWF Polska, Warszawa 2004.
53. Pawłowski B. 1997. Skład i budowa zbiorowisk roślinnych oraz metody ich badania. PWN, Warszawa.
54. Plan Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 OZW Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001 z dnia 31 grudnia 2013 r.
55. Plan Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Wisły PLB240001 z dnia 31 grudnia 2013 r.
56. Plan Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 OZW Pierściec PLH240022 z dnia 26 czerwca 2013 r.
57. Podział hydrograficzny Polski – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Warszawa 1980.

58. Problematyka sieci obszarów chronionych NATURA 2000 – Postępy Techniki w Leśnictwie Nr 91, Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Leśnictwa i Drzewnictwa, Warszawa 2005.
59. Program Ochrony Przyrody Nadleśnictwa Ustroń na okres od 2008 do 2017, BULiGL Oddział w Krakowie.
60. Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona do "Aneksu do Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Ustroń na okres od 1.01.2008 do 31.12.2017 r. wg stanu na 1 stycznia 2010 r.". BULiGL Oddział w Krakowie.
61. Projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Ustroń na okres od 1.01.2018 r. do 1.01.2027 r., 2015, Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie.
62. Pucek Z., Raczyński J. Atlas rozmieszczenia ssaków w Polsce – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1983.
63. Rostański K. 1976. Zanik i trwanie niektórych gatunków flory Górnego Śląska. Phytocenosis, 5.
64. Seneta W. 1973, Dendrologia. PWN, Warszawa.
65. Sokołowski J. Ptaki Polski – Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1979.
66. Standardowy Formularz Danych Natura 2000 dla Obszaru mającego Znaczenie dla Wspólnoty (OZW) „Beskid Śląski PLH240005”.
67. Standardowy Formularz Danych Natura 2000 dla Obszaru mającego Znaczenie dla Wspólnoty (OZW) „Pierściec PLH240022”.
68. Standardowy Formularz Danych Natura 2000 dla Obszaru mającego Znaczenie dla Wspólnoty (OZW) „Cieszyńskie Źródła Tufowe PLH240001”.
69. Standardowy Formularz Danych Natura 2000 dla obszaru specjalnej ochrony ptaków (OSO) „Dolina Górnej Wisły PLB240001”.
70. Standardowy Formularz Danych Natura 2000 dla Obszaru mającego Znaczenie dla Wspólnoty (OZW) „Kościół w Górkach Wielkich PLH240008”.
71. Strony internetowe: Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Ministerstwa Środowiska, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska; miast: Ustroń, Szczyrk, Skoczów; gmin: Brenna, Chybie, Dębowiec, Goleszów, Hażlach, Skoczów, Strumień, Ustroń i Zebrzydowice oraz powiatów: cieszyńskiego, bielskiego i pszczyńskiego.
72. Szafer W., Zarzycki K. Szata roślinna Polski – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1977.
73. Szafer W., Kulczyński S., Pawłowski B. Rośliny polskie - opisy i klucze do oznaczania gatunków roślin naczyniowych rosnących w Polsce – Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1986.
74. Trampler T., Kliczkowska A. Regionalizacja przyrodniczo-leśna na podstawach ekologiczno-fizjograficznych – Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa 2010.
75. Wojewoda W., Ławrynowicz M. Czerwona lista grzybów wielkoowocnikowych zagrożonych w Polsce – Instytut Botaniki PAN, Kraków 1992.
76. Woś A., Klimat Polski, PWN, 1999.
77. Wytyczne dotyczące optymalizacji i składu gatunkowego pasów ochronnych – Katedra Ochrony Lasu i Ekologii SGGW, Warszawa 1997.
78. Zarządzenie Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych: nr 11A z dnia 11 maja 1999r. (zn. spr. ZG - 7120-2/99), zmieniające Zarządzenie Nr 11 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 14 lutego 1995 roku w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych (zn. spr. ZZ - 710 - 13/95).
79. Zarządzenie nr 16 MOŚZNIŁ z dnia 24 stycznia 1995 r. w sprawie uznania lasów Nadleśnictwa Ustroń za ochronne.
80. Zarzycki K., Kaźmierczakowa R. Polska Czerwona Księga Roślin – paprotniki i rośliny kwiatowe – Instytut Botaniki PAN i Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków 2001.
81. Zarzycki K., Wojewoda W., Heinrich Z. Lista roślin zagrożonych w Polsce – Instytut Botaniki im. W. Szafera, Kraków 1998.
82. Zawadzka D. Ochrona przyrody w Lasach Państwowych – Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa 2002.

83. Zielony R. Ochrona przyrody w nadleśnictwie – Sylwan Nr 7, Warszawa 1998.

13. KRONIKA

Lp.	Opis obserwacji lub wydarzenia	Data	Podpis

Lp.	Opis obserwacji lub wydarzenia	Data	Podpis

Lp.	Opis obserwacji lub wydarzenia	Data	Podpis

Lp.	Opis obserwacji lub wydarzenia	Data	Podpis